

မူလပဏ္ဏာသဋ္ဌကဏ္ဍ
အတ္ထဝဏ္ဏာဘူတာ
ဘာညာဝရိယဓမ္မပါလတ္ထေရေန ကတာ

မူလပဏ္ဏာသဋ္ဌကဏ္ဍ

(ဒုတိယော ဘာဝေါ)

ဗရမ္မရဓဉ္စ ပုဋ္ဌသာသနသမိတိယာ
ပုဋ္ဌဏယန္တိလဓယ ပုဋ္ဌါမိတာ

ဧရာဝတီ ၂၅၀၅

ဗရမ္မဝဓဿ ၁၃၂၃

၁၉၇၁

မူလပဏ္ဏာသင်္ခိုကာ

ဒုတိယဘာဂ

မာတိကာ

ပိုဒ်

၂-သီဟနာဒဝဂ္ဂ

၁-စူဠသီဟနာဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁
၂-မဟာသီဟနာဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၅
ဝေသာလီနဂရဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၅
ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာဒိဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၆
ဒသဗလဉာဏဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၈
စတုဝေသာရဇ္ဇဉာဏဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၇
အဋ္ဌပရိသဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၈
စတုယောနိဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၉
ပဉ္စဂတိဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၀
ဉာဏပဝတ္တာကာရဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၁
ဒုက္ခရကာရိကာဒိသုဒ္ဓိဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၃
အာဟာရသုဒ္ဓိဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၆
သံသာရသုဒ္ဓိအာဒိဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၇
၃-မဟာဒုက္ခက္ခန္ဓသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၄၀
၄-စူဠဒုက္ခက္ခန္ဓသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၄၅
၅-အနုမာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၄၉
၆-စေတောဒိလသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၅၁
၇-ဝနပတ္ထပရိယာယသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၅၇
၈-မရုပ္ပိဏ္ဍိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၅၈
၉-ဒွေဓာဝိတက္ကသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၆၇
၁၀-ဝိတက္ကသဏ္ဌာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၇၂

မာတိကာ			ပိဋက
၃-ဩဝါဒဝဂ္ဂ			
၁-ကကစူပမသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၇၈
၂-အလဂဒ္ဒူပမသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၈၂
၃-ဝမ္ဗိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၀၁
၄-ရထဝိနီတသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၀၈
ဂရုဓမ္မဘာဝဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၀၉
အပ္ပိစ္ဆတဘိဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၁၀
ဒွါဒသဝိသေန္တောသဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၁၁
တိဝိပေဝိဝေကဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၁၂
ပဉ္စဝိသံသဂ္ဂဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၁၂
ဂါဟဂါဟကာဘိဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၁၃
ပဉ္စလာဘဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၁၅
စာရိကာဘိဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၁၅
သတ္တဝိသုဒ္ဓိပဉ္စဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၁၈
သတ္တရထဝိနီတဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၁၉
၅-နိဝါပသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၂၁
၆-ပါသရာသိသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၂၄
၇-စူဠဟတ္ထိပဒေါပမသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၄၃
၈-မဟာဟတ္ထိပဒေါပမသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၆၃
၉-မဟာသာရောပမသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၇၇
၁၀-စူဠသာရောပမသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၇၈
၄-မဟာယမကဝဂ္ဂ			
၁-စူဠဂေါသိင်္ဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၈၀
၂-မဟာဂေါသိင်္ဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၈၅
၃-မဟာဂေါပါလကသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၉၂
၄-စူဠဂေါပါလကသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၉၈
၅-စူဠသစ္စကသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၀

မာတိကာ

ပိဋက

၆-မဟာသစ္စကသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၉
၇-စူဠတဏှာသင်္ခယသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၁၇
၈-မဟာတဏှာသင်္ခယသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၂၂
၉-မဟာအဿပုရသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၂၉
၁၀-စူဠအဿပုရသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၄၀

၅-စူဠမကဝဂ္ဂ

၁-သာလေယျကသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၄၃
၂-ဝေရဉ္ဇကသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၅၃
၃-မဟာဝေဒလ္လသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၅၄
၄-စူဠဝေဒလ္လသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၇၀
၅-စူဠဓမ္မသမာဒါနသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၉၁
၆-မဟာဓမ္မသမာဒါနသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၉၄
၇-ဝိမံသကသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၉၈
၈-ကောသမ္ဘိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၀၄
၉-ဗြဟ္မနိမန္တနိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၁၁
၁၀-မာရတဇ္ဇနိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၂၀

မူလပဏ္ဏာသင်္ဂီကာယ ဒုတိယဘာဂ

မာတိကာ နိဋ္ဌိတာ။

မဇ္ဈိမနိကာယ

မုလပဏ္ဏသင်္ဃိကာ

(ဒုတိယော ဘာဂေါ)

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၂-သီဟနာဒဝဂ္ဂ

၁-ရုဋ္ဌသီဟနာဒသုတ္တဝတ္ထနာ

၁၃၉။ သုတ္တဒေသနာဝတ္ထုသင်္ခါတဿ အတ္ထဿ ဥပ္ပတ္တိ အဋ္ဌပ္ပတ္တိ၊ သာ
တဿ အတ္တိတိ အဋ္ဌပ္ပတ္တိကောတိ ဝုတ္တောဝါယမတ္ထော။ လာဘသက္ကာရ-
ပစ္စယာတိ လာဘသက္ကာရနိမိတ္တံ၊ ဘဂဝတော သံဃဿ စ ဥပ္ပန္နလာဘ-
သက္ကာရဟေတု၊ အတ္တနော ဝါ လာဘသက္ကာရုပ္ပါဒနဟေတု။ တိတ္ထိယပရိ-
ဒေဝိတေတိ တိတ္ထိယာနံ “ကိ” ဘော သမဏောယေဝ ဂေါတမော
သမဏော”တိအာဒိနာ ဝိပ္ပလပနိမိတ္တံ။ “မဟာလာဘသက္ကာရေ ဥပ္ပဇ္ဇိ”တိ
ဝတ္တာ သမန္တပါသာဒိကတ္ထံ တဿ ဥပ္ပတ္တိကာရဏံ ဒဿေန္တော “စတုပ္ပ-
မာဏိကော ဟိ”တိအာဒိမာဟ။ စတ္တာရိ ပမာဏာနိ စတုပ္ပမာဏာနိ၊
စတုပ္ပမာဏာနိ ဧတဿ အတ္တိတိ စတုပ္ပမာဏိကော။ လောကောယေဝ
သင်္ဂမ္မ သမာဂမ္မ ဝသနဋ္ဌေန လောကသန္တိဝါသော၊ သတ္တကာယောတိအတ္ထော။
ပမိနာတိ ဥဋ္ဌာရတာဒိဝိသေသံ ဧတေနာတိ ပမာဏံ၊ ရူပံ ရူပကာယော
ပမာဏံ ဧတဿာတိ ရူပပ္ပမာဏော။ တတောဧဝ ရူပေ ပသန္တောတိ ရူပပ္ပ-
သန္တော။ သေသပဒေသုပိ ဒေသေဝ နယော။ ဃောသောတိ ပဝတ္ထထုတိ-
ဃောသော၊ လူဇန္တိ ပစ္စယလူခတာ။ ဓမ္မောတိ သီလာဒယော ဂုဏဓမ္မော
အဓိပ္ပေတော။

၁-အံ-ဇိ ၂-၃၀၉-ဝိဋ္ဌာဒိသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ၊ ၂-ဃောသောတိ စေတ္ထ ထုတိဃောသော (အံ-ဇိ ၂-၃၀၉-ပိဋ္ဌေ။)

မ-ဇိ ၂-၁—န-ဗု-သ

တေသံ ပုဂ္ဂလာနံ။ အာရောဟန္တိ ဥစ္စတံ။ သာ စ ခေါတသ္မိံ တသ္မိံ ကာလေ ပမာဏယုတ္တာ ဒဠဗ္ဗာ။ ပရိဏာဟန္တိ နာတိကိသနာတိထူလတာဝသေန မိတ-
 ပရိဏာဟံ။ သဏ္ဌာနန္တိ တေသံ တေသံ အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနံ သုသဏ္ဌိတတံ။ ပါရိပူရိန္တိ သဗ္ဗေသံ သရိရာဝယဝါနံ ပရိပုဏ္ဏတံ အဝေကလ္လတံ။ တတ္ထ ပမာဏံ ဂဟေ-
 တွာတိ တသ္မိံ ရူပေ ရူပသမ္ပတ္တိယံ ပမာဏဘာဝံ ဥပါဒါယ။ ပသာဒံ ဇနေတိတိ အဓိမောက္ခံ ဥပ္ပါဒေတိ။

ပရဝဏ္ဏနာယာတိ “အမုကော ဒေသော စ ဒေသော စာ”တိ ယသဂုဏ-
 ဝစနေန။ ပရထောမနာယာတိ သမ္မုခါဝ ပရဿ သိလာယုပ္ပါဒနေန အဘိတ္တ-
 ဝနေန။ ပရပသံသနာယာတိ ပရမ္မုခါ ပရဿ ဂုဏသံကိတ္တနေန။ ပရဝဏ္ဏ-
 ဟာရိကာယာတိ ပရမ္ပရဝဏ္ဏဟာရိကာယ ပရမ္ပရာယ ပရဿ ကိတ္တိသဒ္ဓ။ ပသံ-
 ဟာရေန။ တတ္ထာတိ တသ္မိံ ထုတိဃောသေ။

စိဝရလူခန္တိ ထူလဇိဏ္ဏမဟုတုန္တကတာဒိံ စိဝရဿ လူခဘာဝံ။ ပတ္တလူခန္တိ အနေကဂန္တိကာဟတာဒိံ ပတ္တဿ လူခဘာဝံ။ ဝိဝိဓံ ဝါ ဒုက္ကရကာရိကန္တိ ဓုတင်္ဂသေဝနာဒိဝသေန ပဝတ္တံ နာနာဝိဓံ ဒုက္ကရစရိယံ။

သီလံ ဝါ ပဿိတွာတိ သီလပါရိပူရိဝသေန ဝိသုဒ္ဓိံ ကာယဝစီသုစရိတံ ဉာဏစက္ခုနာ ပဿိတွာ။ ဈာနာဒိအဓိဂမသိဒ္ဓိံ သမာဓိံ ဝါ။ ဝိပဿနာဘိညာ-
 သင်္ခါတံ ပညံ ဝါ။

ဘဂဝတော သရိရံ ဒိသွာတိ သမ္ပန္နော။ ရူပပ္ပမာဏောပိ သမ္ပာ-
 သမ္ပုဓ္ဌေယေဝ ပသီဒတိ အပရိမိတကာလသမုပစိတပုညာနဘာဝနိပ္ပန္နာယ သဗ္ဗသော အနဝဇ္ဇာယ သမ္ပာကာရပရိပုဏ္ဏာဝယဝါယ ရူပကာယသမ္ပတ္တိယာ သမန္တပါသာဒိကတ္တာ၊ ယဿာ ရုစိရဘာဝေါ ဝိသုဒ္ဓေ ဝိဂတဝလာဟကေ ဒေဝေ ပုဏ္ဏမာသိယံ ပရိပုဏ္ဏကလာဘာဂမဏ္ဍလံ စန္ဒမဏ္ဍလံ အဘိဘဝိတွာ အတိရောစတိ၊ ပဘဿရဘာဝေါ သရဒသမယံ သံဝဒ္ဓိတဒိဂုဏတေဇကိရဏ-
 ဇာလသမုဇ္ဇလံ သူရိယမဏ္ဍလံ အဘိဘဝတိ၊ သောမ္မကိရဏရသသမုဇ္ဇလ-
 ဘာဝေဟိ တဒုဘယေဟိ အဘိဘုယျ ဝတ္တမာနံ ဧကသ္မိံ ခဏေ ဒသသဟ-
 သိလောကဓာတုံ ဝိဇ္ဇောတနသမတ္ထံ မဟာဗြဟ္မုနော ပဘာသမုဒယံ အဘိ-
 ဝိဟစ္စ ဘာသတေ တပတေ ဝိရောစတိ စ။

သတိပိ အင်္ဂပရိစ္စာဂါဒိနံ ဒါနပါရမိဘာဝေ ပရိစ္စာဂဝိသေသဘာဝဒဿ-
 နတ္ထဉ္ဇေဝ သုဒုက္ကရဘာဝဒဿနတ္ထဉ္ဇ အင်္ဂပရိစ္စာဂါဒိဂ္ဂဟဏံ၊ တတ္ထာပိ စ အင်္ဂပရိစ္စာဂတော ဝိသုံ နယနပရိစ္စာဂဂ္ဂဟဏံ၊ ပရိစ္စာဂဘာဝသာမညေပိ

ရဇပရိစ္ဆာဂတော ပုတ္တဒါရပရိစ္ဆာဂဂ္ဂဟဏဉ္စ ကတံ။ အာဒိနာ နယေနာတိ အာဒိ-သဒ္ဓေန ပုဗ္ဗယောဂပုဗ္ဗစရိယာဒိဟေတုသမ္ပတ္တိယာ၊ “ဣတိပိ သော ဘဂဝါ”တိအာဒိနာ^၁ ဝုတ္တာယ ဖလသမ္ပတ္တိယာ၊ “သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ”တိ- အာဒိနာ^၂ ဝုတ္တာယ သတ္တုပကာရကိရိယာယ စ သင်္ဂဟော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ သမ္မာ- သမ္ဗုဒ္ဓေယေဝ ပသီဒတိ ယထာဝုတ္တဂုဏာနံ အနညသာဓာရဏဘာဝတော အတ္ထရိယဗ္ဗုတဘာဝတော စ။ သေသေသုပိ ဒေသေဝ နယော။

“စိဝရလူခံ ဒိသွာ”တိ ဝတွာ တံ ဒေသေတုံ “သဝေ ဘဂဝါ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ သာဏပံသုကူလစိဝရေနာတိ မတကဋ္ဌေဝရံ ပလိဝေဋ္ဌေတွာ ဆဒ္ဓိတေန တုဗ္ဗမတ္တေ ကိမိ ပပွေါဋ္ဌေတွာ ဂဟိတေန သာဏပံသုကူလစိဝရေန။ ဘာရိယန္တိ ဂရုကံ၊ ဒုက္ကရန္တိ အတ္ထော။ ဝဓယုဝတိမဇ္ဈိမိတ္ထိဝသေန၊ ဗာလယောဗ္ဗနပုရာဏ- ဝသေန ဝါ တိဝိနောဋ္ဌကတော။ ဟရေဏယူသံ မဏ္ဍလကလာယရသော။ “ယာပေဿတိ နာမာ”တိ နာမ-သဒ္ဓံ အာနေတွာ သမ္ပန္နော။ နာမ-သဒ္ဓ- ယောဂေန ဟိ အနာဂတကာလဿ ဝိယ ပယောဂေါ၊ ယာပေတိဇ္ဈစ္စေဝ အတ္ထော။ အပ္ပါဏကန္တိ နိရဿာသံ နိရောဓိတဿာသပဿာသံ။

သမာဓိဂုဏန္တိ သာဓာရဏတော ဝုတ္တမတ္တံ ဝိဝရတိ ဈာနာဒိဂ္ဂဟဏေန။ မာနဒဗ္ဗနိဗ္ဗဒနေန နိဗ္ဗိသေဝနဘာဝါပါဒနမ္ပိ ဒမနမေဝါတိ ဝုတ္တံ “ပါထိက- ပုတ္တဒမနာဒိနိ”တိ။ အာဒိ-သဒ္ဓေန သစ္စကာဋ္ဌဝကဗကဒမနာဒိနံ သင်္ဂဟော။ ဗာဝေရန္တိ^၃ ဧဝံနာမကံ ဝိသယံ။ သရသမ္ပန္နောတိ အဋ္ဌင်္ဂသမန္တာဂတေန သရေန သမန္တာဂတော။ တေန ဗြဟ္မဿရတာကရဝိကဘာဏိတာဒဿနေန လက္ခဏဟာရနယေန အဝသေသလက္ခဏပါရိပူရိ^၄ ဝိယ တဒဝိနာဘာဝတော ဗုဒ္ဓါနံ ဒေသနာဝိလာသဉ္စ ဝိဘာဝေတိ။

ဟတပ္ပဘာတိ ဗုဒ္ဓါနုဘာဝေန ဝိဂတတေဇော။ ကာဠပက္ခုပမေတိ သတ္တာနံ ဈာမောဟန္တကာရာဘိဘဝေန ကာဠပက္ခုရတ္ထုပမေ။ သူရိယေတိ သူရိယေ ဥဒယိတွာ ဩဘာသေန္တေတိ အဓိပ္ပာယော။

သိဃံသုကေတိ တိကောဏရစ္ဆာယံ။ ဓတုက္ကေတိ သန္တိယံ။ ပရိဒေဝန္တိတိ အနုတ္တုနနဝသေန ဝိပ္ပလပန္တိ။ သောကာမိကကတော ဟိ ဝစီပလာပေါ ပရိဒေဝေါ။ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနေယေဝ ဥပ္ပန္နာတိ အတ္တနော ဒိဋ္ဌိဝါဒဿ ပုရာတနဘာဝံ ဒီပေန္တိ။

သေသပဒေသုပီတိ “ဣဓ ဒုတိယော သမဏော”တိအာဒိသု သေသ-
ဝါရေသုပီ^၁။ ယထာ ဟိ “ဝိဝိစ္ဆေဝ ကာမေဟိ”တိ^၂ ဣတ္ထ ကတော နိယမော
“ဝိဝိစ္ဆ အကုသလေဟိ”တိ^၃ ဣတ္ထာပိ ကတောယေဝ ဟောတိ သာဝဓာရဏ-
ဿေဝ အတ္ထဿ ဣန္ဒြိယဗ္ဗတ္တာ၊ ဧဝမိဓာပီတိ။ တေနာဟ “ဒုတိယာဒယော-
ဒီ”တိအာဒိ။ သာမညဗလာဓိဂမဝသေန နိပ္ပရိယာယတော သမဏဘာဝေါတိ
တေသံ ဝသေနတ္ထ စတ္တာရော သမဏာ ဒေသိတာတိ တမတ္ထံ သုတ္တန္တရေန
သမတ္ထေတုံ “တေနောဟာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ပဋိပတ္တိက္ကမေန ဒေသနာက္ကမေန
စ သကဒါဂါမိအာဒိနံ ဒုတိယာဒိတာ ဝုတ္တာတိ သောတာပန္နဿ ပဌမတာ
အဝုတ္တသိဒ္ဓါတိ န စောဒိတာ။ ဖလဋ္ဌကသမဏာဝ အဓိပ္ပေတာ သမိတပါပ-
သမဏဂ္ဂဟဏတော။ ကသ္မာပနေတ္ထ မဟာပရိနိဗ္ဗာနေ^၄ ဝိယ မဂ္ဂဋ္ဌာတဒတ္ထာယ
ပဋိပန္နာ စ န ဂဟိတာတိ? ဧဝနေယျဇ္ဈာသယတော။ တတ္ထ ဟိ မဂ္ဂါဓိဂမတ္ထာယ
ဝိပဿနာပိ ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ နတ္ထိ၊ ကုတော မဂ္ဂဗလာနီတိ ဒဿေန္တေန
ဘဂဝတာ “ဉ္ဇယဿ ဓမ္မဿ ပဒေသဝတ္ထိ၊ ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ သမဏောပိ
နတ္ထိ”တိ^၅ ဝုတ္တံ။ ဣဓ ပန နိဋ္ဌာနပ္ပတ္တမေဝ တံတံသမဏဘာဝံ ဂဏှန္တေန
ဖလဋ္ဌကသမဏာဝ ဂဟိတာ “မဂ္ဂဋ္ဌတော ဖလဋ္ဌော သဝိသေသံ ဒက္ခိဏေ-
ယျော”တိ။ သွာယမတ္ထောဒ္ဓိသု သုတ္တေသု ဒေသနာဘေဒေနဝ ဝိညာယတိတိ။

ရိတ္တာတိ ဝိဝိတ္တာ။ ဘုန္နာတိ နိဿာရာ ပဋိပန္နကသာရာဘာဝတော။
ပဝဒန္တိ ဧတေဟိတိ ပဝါဒါ၊ ဒိဋ္ဌိဂတိကာနံ နာနာဒိဋ္ဌိဒီပကာ သမယာတိ
အာဟ “စတ္တာရော သဿတဝါဒါ”တိအာဒိ။ တတ္ထ ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ ပရတော
အာဂမိဿတိ။ ဧတေ ယထာဝုတ္တသမဏာ။ စတ္တာတိ “ပရပ္ပဝါဒါ”တိ ဝုတ္တေ
ဗာဟိရကသမယေ။

ယန္တိ ယသ္မိံ။ ဘုမ္မတ္ထေ ဟိ ဣဒံ ပစ္စတ္တဝစနံ။ ဉ္ဇယော ဝုစ္စတိ သဟ ဝိပဿနာယ
အရိယမဂ္ဂေါ။ တေန ဟိ နိဗ္ဗာနံ ဉ္ဇယတိ ဂမ္မတိ ပဋိဝိဇ္ဈတိတိ။ သော ဧဝ
နိဗ္ဗာနသမ္မာပကဟေတုတာယ ဓမ္မောတိ အာဟ “ဉ္ဇယဿ ဓမ္မဿာ”တိ။

တေသံ ပရပ္ပဝါဒသာသနာနံ အဓေတ္တတာ ဓေတ္တတာ^၆ စ အရိယ-
မဂ္ဂဿ အဘာဝဘာဝါ သုပရိသုဒ္ဓဿ သီလဿ သုပရိသုဒ္ဓါယ သမထ-
ဝိပဿနာယ အဘာဝတော ဘာဝတော စ။ တဒုဘယဉ္စ ဒုရက္ခာတသွာက္ခာ-
တဘာဝဟေတုကံ၊ သော စ အသမ္မာသမ္မုဒ္ဓသမ္မာသမ္မုဒ္ဓပဝေဒိတတာယာတိ

၁-သေသပဒေသုပီ (အံ-ဇွိ ၂-၃၈၉-ပိဋ္ဌေ။)

၂-ဝိ ၁-၅၊ ဒီ ၁-၆၉၊ သံ ၁-၂၃၊ ၂၃၉၊ ၄၁၂၊ အံ ၁-၄၄၁-ပိဋ္ဌာဒီသု။

၃-ဒီ ၂-၁၂၄၊ ၁၂၅-ပိဋ္ဌေသု။

၄-သုဓေတ္တတာ (က)

ပရာဇိကာယ^၁ သတ္တု၊ ဝိပတ္တိဟေတုတာယ သာသနဿ အနိယျာနဘာဝေါတိ ဒဿေတိ။

ဣဒါနိ ယထာဝုတ္တမတ္ထံ ပရိယာယတော စ ပါဠိယာ စ သမတ္ထေတုံ “**တေနာဟ ဘဂဝါ**”တိအာဒိနာ ပါဠိ^၂ ဒဿေတွာ ဥပမာပဒေသေန တတ္ထ သုတ္တံ ဝိဘာဝေန္တော “**ယသ္မာ**”တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ယသ္မာ ကေစ္စာနံ ဝိသေသတော သီဟာနံ ပုရိမံ ပါဒဒ္ဒယံ ဟတ္ထကိစ္စမ္ပိ ကရေတိ၊ တသ္မာ အာဟ“**သုရတ္တဟတ္ထပါဒေါ**”တိ။ **သီဟဿ ကေသာ** နာမ ကေသရာယတနာ ခန္ဓလောမာ။ **ဂေါစရိယဟတ္ထိကုလံ** နာမ ပကတိဟတ္ထိကုလံ၊ ယံ “**ကာလာဝက**”န္တိပိ ဝုစ္စတိ။ **ဃောဠကော** နာမ အဿခဋ္ဌုဏော။ သိနေရုပရိဘဏ္ဍေ သိမ္ဗလိရုက္ခေဟိ သဉ္ဇ္ဇာဒိတော ပညာသယောဇနော ဒဟော သိမ္ဗလိဒဟော၊ တံ ပရိဝါရေတွာ မဟန္တံ သိမ္ဗလိဝနံ၊ တံ သန္ဓာယာဟ “**သိမ္ဗလိဒဟဝနေ**”တိ။ အညတိတ္တာဝါသဘူမိယံ ဣမေသု သမဏေသု ကေစ္စော န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဤဒိသော ပနေတ္ထ ဝိကပ္ပေါ နတ္ထိ၊ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တေဝါတိ ဒဿေန္တော “**ကေသမဏောပီ**”တိ အာဟ။ **အရိယမဂ္ဂပရိက္ခတေတိ** အရိယမဂ္ဂပ္ပတ္တိယာ အဘိသင်္ခတေ၊ ယဒါ သာသနိကာနံ သမ္မာပဋိပတ္တိယာ အရိယမဂ္ဂေါ ဒိဗ္ဗတိ၊ တဒါတိ အတ္ထော။

သမ္မာတိ သုဋ္ဌု။ သုဋ္ဌု နဒနံ နာမ ဟေတုယုတ္တံ သုဋ္ဌု ကတွာ ကထနန္တိ အာဟ “**ဟေတုနာ**”တိ။ သော စ ဟေတု အဝိပရိတော ဧဝ ဣစ္ဆိတဗ္ဗောတိ အာဟ “**နယေနာ**”တိ၊ ဤယေနာတိ အတ္ထော။ ဧဝံဘူတော စ သော ယထာဓိပ္ပေတတ္ထံ ကရေတိ သာဓေတီတိ ဒဿေန္တော အာဟ “**ကာရဏေနာ**”တိ။ ယဒိ တိရစ္ဆာနသီဟဿ နာဒေါ သဗ္ဗတိရစ္ဆာန-ကေစ္စမနုဿာမနုဿနာဒတော သေဋ္ဌတ္တာ သေဋ္ဌနာဒေါ၊ ကိမင်္ဂံ ပန တထာဂတသီဟနာဒေါတိ အာဟ “**သီဟနာဒန္တိ သေဋ္ဌနာဒ**”န္တိ။ ယဒိ တိရစ္ဆာနသီဟနာဒဿ သေဋ္ဌနာဒတာ နိဗ္ဗယတာယ အပ္ပုဋ္ဌသတ္တုတာယ ဣစ္ဆိတာ၊ တထာဂတသီဟနာဒဿေဝ အယမတ္ထော သာတိသယောတိ အာဟ “**အဘိတနာဒံ အပ္ပုဋ္ဌနာဒ**”န္တိ။ ဣဒါနိဿ သေဋ္ဌနာဒဘာဝံ ကာရဏေန ပဋိ-ပါဒေန္တော “**ဣမေသံ ဟိ**”တိအာဒိမာဟ။ တေန “**သမ္မာ**”တိ ဝုတ္တမတ္ထံ သမ-တ္ထေတိ။ တတ္ထ အတ္ထိတယာတိ ဣမိနာ သီဟနာဒဿ ဥတ္တမတ္ထတံ ဒဿေတိ။ ဘူတဋ္ဌော ဟိ ဥတ္တမဋ္ဌော။ တာယ ဧဝ ဘူတဋ္ဌတာယ အဘိတနာဒတာတိ ဒဿေန္တော “**ဣမေသမဏာ။ ပ။ နာမ ဟောတိ**”တိ အာဟ။ အဘူတဋ္ဌိ ဝဒတော

ကုတောစိ ဘယံ ဝါ အာသင်္ကာ ဝါ သိယာတိ “ဣဇေဝါ”တိ နိယမဿ အဝိ-
 ပရိတတံ ဒဿေန္တော “အမှာကမ္ပိ။ပ။အပ္ပဋိနာဒေါနာမဟောတိ”တိ အာဟ။
 ယံ ဟိ အညတ္တာပိ အတ္ထိ၊ တံ ဣဇေဝါတိ အဝဓာရေတုံ န ယုတ္တန္တိ။

၁၄၀။ ခေါတိ အဝဓာရဏေ။ တေန ဝိဇ္ဇတိ ဇေဝါတိ ဒဿေတိ။ ယန္တိ
 ကရဏတ္ထေ ပစ္စတ္တန္တိ အာဟ “ယေန ကာရဏေနာ”တိ၊ တိတ္ထံ နာမ ဒွါသန္တိ
 ဒိဋ္ဌိယော တဗ္ဗိနိမုတ္တဿ ကဿစိ ဒိဋ္ဌိဝိပုဋ္ဌိတဿ အဘာဝတော။ ပါရဂမန-
 သင်္ခါတံ တရဏံ ဒိဋ္ဌိဂတိကာနံ^၁ တတ္ထ တတ္ထေဝ အပရာပရံ ဥမ္မုဇေနိမုဇေန-
 ဝသေန ဝိလဝနန္တိ အာဟ “တရန္တိ ဥပ္ပလဝန္တိ”တိ၊ ဥပ္ပါဒေတာတိ ပူရဏာ-
 ဒိကော။ တိတ္ထေ ဇာတာတိ တိတ္ထိယာ၊ ယထာဝုတ္တံ ဝါ ဒိဋ္ဌိဂတသင်္ခါတံ တိတ္ထံ
 ဧတေသံ အတ္ထိတိ တိတ္ထိကာ၊ တိတ္ထိကာ ဧဝံ တိတ္ထိယာ။ အဿသန္တိ ဧတ္ထ၊ ဧတေ-
 နာတိ ဝါ အဿာသော၊ အဝဿယော။

ပကတတ္ထနိဒ္ဒေသော ယံ-တံ-သဒ္ဓေါတိ တဿ “ဘဂဝတာ”တိအာဒိဟိ
 ပဒေဟိ သမာနာဓိကရဏဘာဝေန ဝုတ္တဿ ယေန အဘိသမ္ပုဒ္ဓဘာဝေန ဘဂဝါ
 ပကတော သတ္တုဘာဝေန အဓိဂတော သုပါကဠော စ၊ တံ အဘိသမ္ပုဒ္ဓဘာဝံ
 သဒ္ဓိံ^၂ အာဂမနပဋိပဒါယ အတ္တဘာဝေန ဒဿေန္တော “ယော သော။ပ။အဘိ-
 သမ္ပုဒ္ဓေါ”တိ အာဟ။ သတိပိ ဉာဏဒဿနသဒ္ဓါနံ ဣဓ ပညာဝေဝစနဘာဝေ
 တေန တေန ဝိသေသေန နေသံ သဝိသယေ ဝိသေသပ္ပဝတ္တိဒဿနတ္ထံ^၂ အသာ-
 ဓာရဏဝိသေသဝသေန ဝိဇ္ဇာတ္တယဝသေန ဝိဇ္ဇာဘိညာနာဝရဏဝသေန
 သဗ္ဗညုတညာဏမံသစက္ခုဝသေန ပဋိဝေဓဒေသနာဉာဏဝသေန စ တေ
 ယောဇေတွာ ဒဿေန္တော “တေသံ တေသ”န္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ
 အာသယာနုသယံ ဇာနတာ အာသယာနုသယဉာဏေန၊ သဗ္ဗံ ဥေယျ-
 ဓမ္မံ ပဿတာ သဗ္ဗညုတနာဝရဏဉာဏေဟိ။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာဒိဟိတိ ပုဗ္ဗေနိဝါ-
 သအာသဝက္ခယဉာဏေဟိ။ အနညသာဓာရဏပုညာနုဘာဝနိဗ္ဗတ္တော အနတ္တရ-
 ဉာဏာဓိဂမလဒ္ဓပုရာဝတ္တကော စ ဘဂဝတော ရူပကာယော အတိက္ကဓမ္မေ
 ဒေဝါနံ ဒေဝါနုဘာဝံ ဝတ္တတိတိ အာဟ “သဗ္ဗသတ္တာနံ ။ပ။ ပဿတာ”တိ။
 ပဋိဝေဓပညာယာတိ မဂ္ဂပညာယ။ တာယ ဟိ သဗ္ဗသော ဥေယျဓမ္မေသု
 သမ္မောဟဿ ဝိဓေတတ္တာ ပစ္ဆာ ပဝတ္တဇာနနံ တဿ ဇာနနံ ဝိယ ဝုစ္စတိ။

အရိနန္တိ ကိလေသာရိနံ၊ ပဉ္စဝိဓမာရာနံ ဝါ သာသနပစ္စတ္တိကာနံ ဝါ အည-
 တိတ္ထိယာနံ၊ တေသံ ဟနနံ ပါဠိဟာရိယေဟိ အဘိဘဝနံ အပ္ပဋိဘာနတာကရဏံ

၁-ဒိဋ္ဌိဂတိကာနံ နက္ခိ(အံ-ဇိ ၂-၁၄၂-ပိဋ္ဌေ။) ၂-ဝိသယဝိသေသပဝတ္တိဒဿနတ္ထံ(သာရတ္ထ-ဇိ ၃-၄၅၅-ပိဋ္ဌေ။)

အဇ္ဈပေက္ခနံ ဝါ။ ကေသိဝိနယသုတ္တံ^၁ စေတ္ထ နိဒဿနံ။ တထာ စ
 ဌာနာဌာနာဒီနိ ဝါ ဇာနတာ၊ ယထာကမ္မုပဂေ သတ္တေ ပဿတာ၊
 သဝါသနာနမာသဝါနံ ဝိဏတ္တာ အရဟတာ၊ အဘိညေယျာဒိဘေဒေ ဓမ္မေ
 အဘိညေယျာဒိတော အဝိပရိတာဝဗောဓေန သမ္ဗာသမ္ဗုဒ္ဓေန။ အထ ဝါ
 တီသု ကာလေသု အပ္ပင်္ဂဟတဉာဏတာယ ဇာနတာ၊ ကာယကမ္မာဒီနံ
 ဉာဏာနုပရိဝတ္တနေန နိသမ္မကာရိတာယ ပဿတာ၊ ရဝါဒီနမ္ပိ^၂ အဘာဝ-
 သာမိကာယ ပဟာနသမ္ပဒါယ အရဟတာ၊ ဆန္ဒာဒီနံ အဟာနိဟေတုဘူတာယ
 အက္ခယပင်္ဂဘာနသာမိကာယ သဗ္ဗညူတာယ သမ္ဗာသမ္ဗုဒ္ဓေန။ ဧဝံ ဒသဗလ-
 အဋ္ဌာရသာဝေဏိကဗုဒ္ဓဓမ္မဝသေနပိ ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ယေတိ စတုရော
 ဓမ္မေ။ အတ္တနီတိ အမှေသု။ န ရာဇရာဇမဟာမတ္တာဒီသု ဥပတ္တန္တိ သမ္ဗဿမာနာ၊
 န ကာယဗလံ သမ္ဗဿမာနာတိ ယောဇနာ။

ဥပ္ပန္နပသာဒေါတိ အဝေစ္စပ္ပဿာဒံ ဝဒတိ။ ဝက္ခတိ ဟိ “စတ္တာရိ သောတာ-
 ပန္နဿ အင်္ဂါနိ ကထိတာနိ”တိ^၃။ ကာမံ အသေက္ခာပိ အသေက္ခာယ
 သမသိက္ခတာယ သဟဓမ္မိကာ ဧဝံ၊ စိတ္တုဗြဟ္မစရိယတာယ ပန သဟဓမ္မံ
 စရန္တိတိ န ဝတ္တဗ္ဗာတိ အသေက္ခဝါရော န ဂဟိတော။ သဗ္ဗေပေတေတိ ဧတေ
 ယထာဝုတ္တာ ဘိက္ခုအာဒယော သောတာပန္နာဒယော စ ပုထုဇနာ အရိယာ
 စာတိ သဗ္ဗေပိ ဧတေ တံတံသိက္ခာဟိ သမာနဓမ္မတ္တာ သဟဓမ္မတ္တာ “သဟဓမ္မိ-
 ကာ”တိ ဝုစ္စန္တိ။ ဣဒါနိ နိဗ္ဗတ္တိတအရိယဓမ္မဝသေနဝ သဟဓမ္မိကေ ဒဿေန္တော
 “အဝိဇာ”တိအာဒိမာဟ။ မဂ္ဂဒဿနမှီတိ ပရိညာဘိသယာဒိဝသေန သစ္စပင်္ဂ-
 ဝေဓေန “နဝ မဂ္ဂင်္ဂါနိ၊ အဋ္ဌ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနိ”တိအာဒိနာ ဝိဝါဒေါ နတ္ထိ။ ကေဓမ္မ-
 ဇာရိတာယာတိ သမာနဓမ္မစာရိတာယ။ န ဟိ ပင်္ဂဝိဒ္ဓသစ္စာနံ “မယာ ဓမ္မော
 သုဒိဋ္ဌော၊ တယာ ဒုဒ္ဓိဋ္ဌော”တိအာဒိနာ ဝိဝါဒေါ အတ္ထိ။ ဒိဋ္ဌိသီလသာမညေန
 သံဃာတာ ဟိ တေ ဥတ္တမပုရိသာ။ ဣဒိနာတိ “သဟဓမ္မိကာ ခေါ ပနာ”တိ-
 အာဒိဝစနေန။ တတ္ထ ဝိယမနာပဂ္ဂဟဏေန သီလေသု ပရိပူရကာရိတာပဒေ-
 သေန ကေဒေသေန ဂဟိတံ သံဃသုပ္ပင်္ဂပတ္တိံ^၄ ပရိပုဏ္ဏံ ကတွာ ဒဿေတိ။ ယေ
 ဟိ သမ္ဗန္ဓသီလာ သုဝိသုဒ္ဓဒဿနာ၊ တေ ဝိညူနံ ဝိယာ မနာပါတိ။ ဧတ္တာ-
 စတေတိ “အတ္ထိ ခေါ နော အာဝုသော”တိအာဒိနယပ္ပဝတ္တေန ရတနတ္ထယ-
 ပဿာဒဇောတနေန။ အက္ခာတာ တေသု တေသု သုတ္တပဒေသေသု။

၁၄၁။ သတ္တရိ ပသာဒေါတိ ပသာဒဂ္ဂဟဏေန “ဘဂဝတာ”တိအာဒိနာ
 ဝါ ပသာဒနီယာ ဓမ္မာ ဂဟိတာ။ တေန ဗုဒ္ဓသုဗုဒ္ဓတံ ဒဿေတိ၊ တထာ

၁-အံ ၁-၄၂၇-ပိဋေ။   ၂-ဒဝါဒီနံ (သာရတ္ထ-ဦး ၃-၄၅၆-ပိဋေ။)   ၃-မ-၆ ၁-၃၁၅-ပိဋေ။

“ဓမ္မေ ပဿာဒေါ”တိ ဣမိနာ ဓမ္မသုဓမ္မတံ၊ ဣတရေန သံဃသုပ္ပဋိပန္နတံ။
 ယေန စိတ္တေန အညတ္တ အနုပလတ္တမာနေန သာသနေယေဝ သမဏော
 ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ နတ္ထိတိ အယမတ္ထော သမ္ပဒေဝ ပတိဋ္ဌာပိတောတိ ဝေဒိ-
 တဗ္ဗံ။ တတြာယံ ယောဇနာ— ယသ္မာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ အမှာကံ သတ္တာ၊
 တသ္မာ အတ္ထိ ခေါ နော အာရုသော သတ္တရိ ပဿာဒေါ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓတ္တာ
 စဿ သွာခါတော ဓမ္မောတိ အတ္ထိ ဓမ္မေ ပဿာဒေါ၊ တတော ဝေ စ
 အတ္ထိ သီလေသု ပရိပူရကာရိတာတိ သဟဓမ္မိကာ ။ပ။ ပဗ္ဗဇိတာ စာတိ
 ဝေမေတ္တ သတ္တရိ ပဿာဒေန ဓမ္မေ ပဿာဒေါ၊ တေန သံဃသုပ္ပဋိပတ္တိတိ
 အယဉ္စ နယော လေသေနပိ ပရပ္ပဝါဒေသု နတ္ထိတိ ဣဝေဝ သမဏော ။ပ။
 သမဏေဟိ အညေဟိတိ။

ပဋိဝိဒ္ဓသစ္စာနံ ပဟိနာနုရောဓာနံ ဂေဟသိတပေမဿ အသမ္ဘဝေါ
 ဝေါတိ “ဣဒါနိ”တိ ဝုတ္တံ။ ယဒိ ဧဝံ “ဥပဇ္ဈာယေန ဘိက္ခဝေ သဒ္ဓိ-
 ဝိဟာရိကမ္ပိ ပုတ္တပေမံ ဥပဋ္ဌပေတဗ္ဗ”န္တိအာဒိဝစနံ ကတန္တိ? နယဒိ
 ဂေဟသိတပေမံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ တံသဒိသတ္တာ ပန ပေမမုခေန ဝုတ္တော
 မေတ္တာသ္မေဟော။ န ဟိ ဘဂဝါ ဘိက္ခု သံကိလေသေ နိယောဇေတိ။
 ဧဝံပေမံ သန္ဓာယာတိ ပဿာဒါဝဟဂုဏာဝဟတော ပူရဏာဒိသု ဘတ္ထိ-
 ပဿာဒေါ န ဟောတိ၊ ပဿာဒပတိရူပကာ ပန လောဘပဝတ္တိတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။
 ထေရောတိ မဟာသံဃရက္ခိတတ္ထေရော။ ယေန အဋ္ဌကထာ ပေါတ္တကံ အာရော-
 ပိတာ။ ဧကောဝသတ္တာ အနညသာဓာရဏဂုဏတ္တာ၊ အညထာ အနစ္စရိယတ္တာ
 သတ္တုလက္ခဏမေဝ န ပရိပူရေယျ။ ဝိသုံ ကတ္တာတိ အညေဟိ ဝိဝေစေတွာ
 အတ္တနော အာဝေဏိကံ ကတွာ။ “အမှာကံ သတ္တာ”တိ ဗျာဝဒန္တာနံ
 အညေသံ သတ္တာ န ဟောတိတိ အတ္တတော အာပန္နမေဝ ဟောတိ၊ တထာ
 စ ပဒေသဝတ္တိနိ တဿ သတ္တုတံ ပဋိဇာနန္တာ ပရိပုဏ္ဏလက္ခဏသတ္တုတံ
 ဣစ္ဆန္တာနမ္ပိ တတော ဝိရုဒ္ဓါ သတ္တုဘာဝပရိယေသနေန ပရာဇိတာ ဟောန္တိ။
 ပရိယတ္တိဓမ္မေတိ အဓိကဗြဟ္မဂုဏသုတ္တဂေယျာဒိပ္ပဘေဒသမယေ။ တတ္ထ
 အဇသီလ။ပ။ ဣတ္ထုရသီလာဒိသုတိ ဣဒံ ယေဘုယျေန အညတိတ္ထိယာနံ
 တာဒိသံ ဝတသမာဒါနသမ္ဘာဝတော ဝုတ္တံ၊ အာဒိ-သဒ္ဓေန ယမနိယမစာတု-
 ယာမသံဝရာဒိနံ သင်္ဂဟောတိ။ အဓိပ္ပယာသောတိ အဓိကံ ပယသတိ ပယုဇ္ဇတိ
 ဧတေနာတိ အဓိပ္ပယာသော၊ သဝိသေသံ အဓိကတ္တဗ္ဗကိရိယာ၊ တေနာဟ
 “အဓိကပ္ပယောဂေါ”တိ။

တဿ ပဿာဒဿ ပရိယောသနဘူတာတိ တဿ သတ္တရိ ဓမ္မေ စ ပဿာဒဿ နိဋ္ဌာနဘူတာ။ နိဋ္ဌာတိ မောက္ခော။ သမယဝါဒိနံ ဟိ တသ္မိံ တသ္မိံ သမယေတဒုပဒေသကေ စ ပဿာဒေါ ယာဝဒေဝ မောက္ခာမိဂမနဋ္ဌော။ ဒိဋ္ဌိဂတိကာ တထာ တထာ အတ္တနော လဒ္ဓိဝသေန နိဋ္ဌံ ပရိကပ္ပေန္တိယေဝါတိ အာဟ “**နိဋ္ဌံ အပညပေန္တော နာမ နတ္ထိ**”တိ။ ဗြာဟ္မဏာနန္တိ ဗြာဟ္မဏဝါဒိနံ။ တေသံ ဧကစ္စေ ဗြဟ္မုနာ သလောကတာ နိဋ္ဌာတိ ဝဒန္တိ။ ဧကစ္စေ တဿ သမိပတာ၊ ဧကစ္စေ တေန သံယောဂေါ နိဋ္ဌာတိ ဝဒန္တိ။ တတ္ထ ယေ သလောက-တာဝါဒိနော သမိပတာဝါဒိနော စ၊ တေ ဒွေဓာဝါဒိနော၊ ဣတရေ အဒွေ-ဓာဝါဒိနော၊ သဗ္ဗေဝိ တေ အတ္ထတော ဗြဟ္မလောကုပပတ္တိယံယေဝ နိဋ္ဌာ-သညိနော။ တတ္ထ ဟိ နေသံ နိစ္စာဘိနိဝေသော ယထာ တံ ဗကဿ ဗြဟ္မုနော။ တေန ဝုတ္တံ “**ဗြဟ္မလောကော နိဋ္ဌာ**”တိ။ ဗြဟ္မလောကောတိ ပဌမဇ္ဈာနဘူမိ။ မဟာတာပသနန္တိ ဝေခနသဒိတာပသာနံ။ မဟာဗြဟ္မာ ဝိယ ပဌမဇ္ဈာန-ဘူမိယံ အာဘဿရေသု ဧကော သဗ္ဗသေဋ္ဌော နတ္ထိတိ “**အာဘဿရာ**”တိ ပုထုဝစနံ။ ပရိဗ္ဗာဇကောနန္တိ သဗ္ဗယာဒိပရိဗ္ဗာဇကောနံ။ အန္တော စ မနော စ ဧတဿ နတ္ထိတိ **အနန္တမာနသော**။ အာဇီဝကာနံ ဟိ သဗ္ဗဒါဘာဝတော အနန္တော၊ သုခဒုက္ခာဒိသမတိက္ကမနတော အမာနသော။ ဣမိနာ အဋ္ဌဟိ လောကဓမ္မေဟိ ဥပတ္တိလိဋ္ဌစိတ္တတံ ဒဿေတိ။

ပပဉ္စေ ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တမေဝ။ တဏှာဒိဋ္ဌိယောဝ အဓိပ္ပေတာ မမင်္ကာရအဟင်္ကာရဝိဂမဿ အဓိပ္ပေတတ္တာ။ ယထာ ပဉ္စသု ဌာနေသု ဧကောဝ ကိလေသော လောဘော အာဂတော၊ ဧဝံ ဒွိသု ဌာနေသု တယော ကိလေသာ အာဂတာ “**ဒေါသော မောဟော ဒိဋ္ဌိ**”တိ။ “**သဒေါသဿာ**”တိ ဟိ ဝုတ္တဌာနေ ပဋိဃံ အကုသလမူလံ ဂဟိတံ။ “**ပဋိဝိရုဒ္ဓဿာ**”တိ ဝိရောဓော၊ “**သမော-ဟဿာ**”တိ မောဟော အကုသလမူလံ၊ “**အဝိဒ္ဓသုနော**”တိ မလုံ၊ အသမ္ပဇညံ ဝါ၊ “**သဥပါဒါနဿာ**”တိ “**နတ္ထိ ဒိန္တ**”န္တိ အာဒိနာနယေန ဂဟဏံ။ “**ပပဉ္စာ-ရာမဿာ**”တိ ပပဉ္စုပ္ပတ္တိဝသေန။ **အာကာရတော**တိ ပဝတ္တိအာကာရတော။ ပဒန္တရေန ရာဂဝိသေသဿ ဝုစ္စမာနတ္တာ အာဒိတော ဝုတ္တံ သရာဂဝစနံ ဩဋ္ဌာရိကံ ရာဂဝိသယန္တိ အာဟ “**ပဉ္စကာမဂုဏိကရာဂဝသေနာ**”တိ။ ဂဟဏ-ဝသေနာတိ ဒဠဂဟဏဝသေန။ “**အနုရုဒ္ဓပဋိဝိရုဒ္ဓဿာ**”တိ ဧကပဒ-ဝသေန ပါဠိယံ အာဂတတ္တာ ဧကန္တံ ပဒုဒ္ဓါရော ကတော။ တတ္ထ ပန “**အနု-ရုဒ္ဓဿာ**”တိ သုဘဝသေနာတိ ဝေမတ္ထော ဝတ္တဗ္ဗော။ န ဟိ ပဋိဝိရုဇ္ဈနံ သုဘဝသေန ဟောတိ။ **ပပဉ္စုပ္ပတ္တိဒဿနဝသေနာ**တိ ကိလေသကမ္မဝိပါကာနံ

အပရာပရုပ္ပတ္တိပစ္စယတာယ သံသာရဿ ပပဉ္စနံ ပပဉ္စော၊ တဿ ဥပ္ပတ္တိဟေတု-
 ဘာဝဒဿနဝသေန။ တဏှာ ဟိ ဘဝုပ္ပတ္တိယာ ဝိသေသပစ္စယော။ **တဏှာ-
 ပစ္စယာ ဥပါဒါနဒဿနဝသေနာ**တိ တဏှာပစ္စယဿ ဥပါဒါနဿ ဒဿန-
 ဝသေန၊ ယဒဝတ္ထာ တဏှာ ဥပါဒါနဿ ပစ္စယော၊ တဒဝတ္ထာဒဿနဝသေန။
 ဖလေန ဟိ ဟေတုဝိသေသကိတ္တနမေတန္တိ။ **ဧဝံ ဝိဒ္ဓိသေထာ**တိ ကာမရာဂဘဝ-
 တဏှာဒိဝသေန လောဘံ ကဿ ဧဝံ ဝိပွက်ရေထ။ **တဏှာကရဏဝသေနာ**တိ
 တဏှာယနကရဏဝသေန သုဘာကာရဂ္ဂဟဏဝသေန။ သုဘန္တိ ဟိ အာရမ္မဏေ
 ပဝတ္တော ရာဂေါ “သုဘ”န္တိ ဝုတ္တော။

၁၄၂။ ဝဒန္တိ ဧတေနာတိ ဝါဒေါ၊ ဒိဋ္ဌိဝါဒေါ။ ဒိဋ္ဌိဝသေန ဟိ “သဿတော
 အတ္တာ စ လောကော စ၊ အသဿတော အတ္တာ စ လောကော စာ”တိ စ
 ဒိဋ္ဌိဂတိကာ ပညပေန္တိ။ တေနာဟ “**ဒွေမာ ဘိက္ခဝေ ဒိဋ္ဌိယော**”တိ။
 တဏှာရဟိတာယ ဒိဋ္ဌိယာ အဘာဝတော တဏှာဝသေနော စ အတ္တနော
 သဿတဘာဝါဘိနိဝေသောတိ ကတွာ ဝုတ္တံ “**တဏှာဒိဋ္ဌိဝသေနာ**”တိ။
အဇ္ဈိနာတိ နိဿိတာ။ **ဥပဂတာ**တိ အဝိဿဇ္ဇနဝသေန၊ ဧကိဘာဝမိဝ ဂတာ။
အဇ္ဈောသိတာတိ တာယ ဒိဋ္ဌိယာ ဂိလိတွာ ပရိနိဋ္ဌာပိတာ ဝိယ တဒန္တောဂဓာ။
 တေနာဟ “**အနုပဝိဋ္ဌာ**”တိ။ ယထာ ဂဟဋ္ဌာနံ ကာမဇ္ဈောသာနံ ဝိဝါဒမူလံ၊
 ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတာနံ ဒိဋ္ဌဇ္ဈောသာနန္တိ အာဟ “**ဝိဘဝဒိဋ္ဌိယာ တေ ပဒ္ဓိဝိရုဒ္ဓါ**”တိ။
 ဒိဋ္ဌိဝိရောဓေန ဟိ ဒိဋ္ဌိဂတိကဝိရောဓော။

ခဏိကသမုဒယော ဥပ္ပါဒက္ခဏောတိ အာဟ “**ဒိဋ္ဌိနံ နိဗ္ဗတ္တိ**”တိ။ ဒိဋ္ဌိ-
 နိဗ္ဗတ္တိဂ္ဂဟဏေနော စေတ္ထ ယထာ ဒိဋ္ဌိနံ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နတာ ဝိဘာဝိတာ၊ ဧဝံ
 ဒိဋ္ဌိဝတ္ထုနောပိတိ ဥဘယေသမ္ပိ အနိစ္စတာ ဒုက္ခတာ အနတ္တတာ စ ဝိဘာဝိ-
 တာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ယာနိ **ပဒ္ဓိသန္တိ ခါနယေန**၊ “ပစ္စယသမုဒယော အဋ္ဌဋ္ဌာနာနိ”တိ
 ဝုတ္တာနိ၊ ဘာနိ ဒဿေန္တော “**ခန္ဓာဝိ**”တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ခန္ဓာဝိ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနံ**
 အာရမ္မဏဋ္ဌေန “**ရူပံ အတ္တတော သမနုပဿတိ**”တိအာဒိဝစနတော၊ **အဝိဇ္ဇာဝိ**
ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနံ ဥပနိဿယာဒိဝသေန ပစ္စယဘာဝတော။ ယထာဟ “**အဿုတဝါ**
ဘိက္ခဝေ ပုထုဇ္ဇေနာ အရိယာနံ အဒဿာဝိ အရိယဓမ္မဿ အကောဝိဒေါ”တိ-
 အာဒိ၊ **ပဿောဝိ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနံ**။ ယထာ စာဟ “**တဒပိ ဖဿပစ္စယာ၊ ဖဿ ဖဿ**
ပဋိသံဝေဒိယန္တိ”တိ ၆ စ။ **သညာဝိ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနံ**။ ဝုတ္တံ ဟေတံ “**သညာနိဒါနာ** ဟိ

၁-မ ၁-၉၄-ပိဋ္ဌေ။	၂-၃ ၉-၁၂၉-ပိဋ္ဌေ။
၃-သံ ၂-၇၉၊ ၈၀၊ ၈၁၊ ၄၇၈-ပိဋ္ဌာဒိသု။	၄-မ ၁-၁၊ ၃၇၄၊ သံ ၂-၃၊ ၁၄-ပိဋ္ဌာဒိသု။
၅-ဒီ ၁-၃၈၊ ၃၉-ပိဋ္ဌေသု။	၆-ဒီ ၁-၄၁-ပိဋ္ဌေ။

ပပဉ္စသင်္ခါတိ၊ ပထဝီ၊ ပထဝီတော သညတွာ”တိ၊ စ အာဒိ။ ဝိတက္ကောပိ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနံ။
 ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ “တက္ကဉ္စ ဒိဋ္ဌိသု ပကပ္ပယိတွာ၊ သစ္စံ မုဿာတိ ဒွယဓမ္မမာဟူ”တိ၊
 “တက္ကိ ဟောတိ ဝိမံသိ”တိ၊ စ အာဒိ။ အယောနိသောမနသိကာရောပိ ဒိဋ္ဌိ-
 ဋ္ဌာနံ။ ယထာဟ ဘဂဝါ “တဿေဝ အယောနိသော မနသိကာရေတော ဆန္တံ
 ဒိဋ္ဌိနံ အညဘရာ ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အတ္ထိ မေ အတ္တာတိ အဿ သစ္စတော ထေတတော
 ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ”တိ အာဒိ။ သမုဋ္ဌာတိ ဧတေနာတိ သမုဋ္ဌာနံ၊ ဟဿ
 ဘာဝေါ သမုဋ္ဌာနဋ္ဌော၊ တေန။ ခဏိကတ္တိကမော ခဏိကနိရောဓော။
 ပစ္စယတ္တိကမော အဝိဇ္ဇာဒိနံ အစ္စန္တနိရောဓော။ သော ပန ယေန ဟောတိ၊ တံ
 ဒဿေန္တော “သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ”တိ အာဟ။ စတ္တာရော ဟိ အရိယမဂ္ဂါ
 ယထာရဟံ တဿ တဿ သင်္ခါရဂတဿ အစ္စန္တနိရောဓဟေတု၊ ခဏိက-
 နိရောဓော ပန အဟေတုကော။

အာနိသံသန္တိ ဥဒယံ။ သော ပန ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယိကဝသေန ဒုဝိဓော။
 တတ္ထ သမ္ပရာယိကော ဒုဂ္ဂတိပရိကိလေသတာယ အာဒိနဝပက္ခိကော ဧဝါတိ
 ဣတရံ ဒဿေန္တော “ယံ သန္တာယာ”တိ အာဒိမာဟ။ အာဒိနဝပိ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကမေဝ
 ဒဿေန္တော “ဒိဋ္ဌိဂ္ဂဟဏမူလကံ ဥပဒ္ဒဝ”န္တိ အာဒိမာဟ။ သောတိ အာဒိ-
 နဝေါ။ အာဒိနန္တိ အာဒိ-သဒ္ဓေန နဂ္ဂိယာနသနသက်ဋ္ဌိဝတာဒိနံ သင်္ဂဟော။
 နိဿရတိ ဧတေနာတိ နိဿရဏန္တိ ဝုစ္စမာနေ ဒဿနမဂ္ဂေါ ဧဝ ဒိဋ္ဌိနံ
 နိဿရဏံ သိယာ၊ တဿ ပန အတ္တိကမပရိယာယေန ဂဟိတတ္တာ သဗ္ဗသင်္ခတ-
 နိဿရံ နိဗ္ဗာနံ ဒိဋ္ဌိဟိပိ နိဿရန္တိ ကတွာ ဝုတ္တံ “ဒိဋ္ဌိနံ နိဿရဏံ နာမ
 နိဗ္ဗာန”န္တိ။ ဣမိနာတိ အာဒိသု ဝုတ္တဗ္ဗံ အနုယောဂဝတ္ထေ ဝုတ္တနယမေဝ။

၁၄၃။ ဒိဋ္ဌိန္ဒေဝနံ ဒဿေန္တောတိ သဗ္ဗုပါဒါနပရိညာဒဿနေန သဗ္ဗ-
 သော ဒိဋ္ဌိနံ သမုန္တေဒဝိမိံ ဒဿေန္တော။ ဝုတ္တာယေဝါတိ—

“ဥပါဒါနာနိ စတ္တာရိ၊ တာနိ အတ္တဝိဘာဂတော။
 ဓမ္မသင်္ခေပဝိတ္တာရာ၊ ကမတော စ ဝိဘာဝယေ”တိ ၆။—

ဂါထံ ဥဒ္ဓိသိတွာ အတ္တဝိဘာဂါဒိဝသေန ဝုတ္တာယေဝ။ ကာမံ ဣတော ဗာဟိရ-
 ကာနံ “ဣမာနိ ဥပါဒါနာနိ ဣတ္ထကာနိ စတ္တာရိ၊ န ဣတော ဘိယျော”တိ
 ဤဒိသံ ဉာဏံ နတ္ထိ၊ ကေဝလံ ပန ကေမိ “ကာမာ ပဟာတဗ္ဗာ”တိ ဝဒန္တိ၊ ကေမိ
 “နတ္ထိ ပရော လောကောတိ စ၊ မိစ္ဆာ”တိ ဝဒန္တိ၊ အပရေ “သီလဗ္ဗတေန

၁-၃ ၁-၄၁၄-ပိဋေ သုတ္တနိပါတေ၊	၂-မ ၁-၁-ပိဋေ။	၃-၃ ၁-၄၁၆၊ ၃ ၇-၂၂၇၊ ၂၂၉-ပိဋေသု။
၄-ဒိ ၁-၁၅-ပိဋေ။	၅-မ ၁-၁၀-ပိဋေ။	၆-ဝိသုဒ္ဓိ ၂-၂၀၃-ပိဋေ။

သုဒ္ဓိတိ စ, မိစ္ဆာ”တိ ဝဒန္တိ၊ အတ္တဒိဋ္ဌိယာ ပန မိစ္ဆာဘာဝံ သဗ္ဗသော န ဇာနန္တိ ဝေ။ ယတ္ထကံ ပန ဇာနန္တိ၊ တဿပိ အစ္စန္တပ္ပဟာနံ န ဇာနန္တိ၊ တထာပိ သဗ္ဗဿ ပရိညေယျဿ ပရိညေယျံ ပညပေမဇ္ဈစ္စေဝ တိဋ္ဌန္တိ။ ဧဝံဘူတာနံ ပန နေသံ တတ္ထ ယာဒိသီ ပဋိပတ္တိ၊ တံ ဒဿေန္တော သတ္တာ “သန္တိ ဘိက္ခဝေ”တိ- အာဒိမာဟ။ တတ္ထ သန္တိတိ သံဝိဇ္ဇန္တိ။ တေန တေသံ ဒိဋ္ဌိဂတိကာနံ ဝိဇ္ဇမာန- တာယ အဝိစ္စေဒတံ ဒဿေတိ။ ဧကေတိ ဧကစ္စေ။ သမဏဗြာဟ္မဏာတိ ပဗ္ဗဇု- ပဂမနေန သမဏာ၊ ဇာတိမတ္တေန စ ဗြာဟ္မဏာ။ သဗ္ဗေသန္တိ အနဝသေသာနံ ဥပါဒါနာနံ သမတိက္ကမံ ပဟာနံ။ သမ္မာ န ပညပေန္တိတိ ယေသံ ပညပေန္တိ၊ တေသမ္ပိ သမ္မာ ပရိညံ န ပညပေန္တိ။ ဣဒါနိ တံ အတ္ထံ ဝိတ္တာရတော ဒဿေတုံ “ဧကစီ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ဟောတိက၊ ကုဋီစက၊ ဗဟူဒက၊ ဟံသ၊ ပရမဟံသ၊ ကာဇက၊ တိဒဏ္ဍ၊ မောနဝတ၊ သေဝ၊ ပါရုပက၊ ပဉ္စမရတ္တိက^၁၊ သောမကာရက၊ မုဂဗ္ဗတ၊ စရဗာက၊ တာပသ၊ နိဂန္တု၊ ဇီဝက၊ ဣသိ၊ ပါရာယနိက၊ ပဉ္စာတပိက၊ ကာပိလ၊ ကာဏာဒ၊ သံသာရမောစက၊ အဂ္ဂိဘတ္တိက၊ မဂဝတိက^၂၊ ဂေါဝတိက၊ ကုတ္တုရဝတိက၊ ကာမဏ္ဍလုက၊ ဝဂ္ဂုလိဝတိက၊ ဧကသာဠက၊ ဩဒကသုဒ္ဓိက၊ သရီရသန္တာပက၊ သီလသုဒ္ဓိက၊ ဈာနသုဒ္ဓိက၊ စတုဗ္ဗိသေဿတဝါဒါဒယော ဆန္ဒဝုတိ တဏှာပါသေန ခံသနတော၊ အရိယဓမ္မဿ ဝါ ဝိဗာဓနတော ပါသဏ္ဌာ။ ဝတ္ထုပဋိသေဝနံ ကာမန္တိ ဗျာပါရဿ၊^၃ ဝတ္ထုနောပဋိသေဝနသင်္ခါတံ ကာမံ။ ထေယျေန သေဝန္တိတိ ပဋိဟတ္ထအာဒိသမညာယ လောကဿ ဝစန- ဝသေန သေဝန္တိ။ တိဏိ ကာရဏာနီတိ “နတ္ထိ ဒိန္န”န္တိအာဒိနယပ္ပဝတ္တာနိ ဒိဋ္ဌိဝိသေသဘူတာနိ ဝဇ္ဇကာရဏာနိ။

အတ္ထသလ္လာပိကာတိ အတ္ထဿ သလ္လာပိကာ၊ ဒွိန္နံ အဓိပ္ပေတတ္ထသလ္လာပ- ဝိဘာဝိနီတိ အဓိပ္ပာယော။ ဒွိန္နံ ဟိ ဝစနံ သလ္လာပေါ။ တေနာဟ “ပထဝီ ကိဏ”တိအာဒိ။

ယော တိတ္ထိယာနံ အတ္တနော သတ္တရိ ဓမ္မေ သဟဓမ္မိကေသု စ ပဿာဒေါ ဝုတ္တော၊ တဿ အနာယတနဂတတ္တာ အပ္ပသာဒကဘာဝဒဿနံ ပဿာဒ- ပစ္စေဒေါ၊ တထာပဝတ္တော ဝါဒေါ ပဿာဒပစ္စေဒဝါဒေါ ဝုတ္တော။ ဧဝံပေတိ ဤဒိသေ ဝုတ္တနယေန ကိလေသာနံ အနုပသမသံဝတ္တနိကေ။ ဧပေတိ ဓမ္မပတိရူပကေ။ ဝိနယေတိ ဝိနယပတိရူပကေ။ တိတ္ထိယာ ဟိ ကောဟညေ ဌတော လောကံ ဝဇ္ဇန္တော ဓမ္မံ ကထေမာတိ “သတ္တိမေ ကာယာ အကတာ အကတဝိဓာ”တိအာဒိနာ၊^၄ ယံ ကိဉ္စိ ကထေတွာ တထာ “ဝိနယံ

၁-ပဉ္စပရဒတ္တိက (က)   ၂-ဗကဝတိက (က)   ၃-ရာဂဿ (?)   ၄-ဒီ ၁-၅၂-ပိဋေ။

ပညပေမာ”တိ ဂေါသီလဝဂ္ဂုလိဝတာဒီနိ ပညပေတွာ တာဒိသံ သာဝကေ သိက္ခာပေတွာ “ဓမ္မဝိနယော”တိ ကထေန္တိ၊ တံ သန္တာယေတံ ဝုတ္တံ “ဓမ္မဝိနယော”တိ။ တေနာဟ “ဥဘယေနပိ အနိယျာနိကံ သာသနံ ဒဿေတိ”တိ။ ပရိတ္တမိ နာမ ပုညံ ကာတုကာမံ မစ္ဆေရမလာဘိဘူတတာယ နိဝါရေန္တဿ အန္တရာယံ တဿ ကရောတော ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ဝိညူဟိ ဂရဟိတဗ္ဗတာ သမ္ပရာယေ စ ဒုဂ္ဂတိ ပါဠိကန္တိ၊ ကိမင်္ဂံ ပန သကလဝဋ္ဋုဒုက္ခနိဿရဏာဝဟေ ဇိနစက္ကေ ပဟာရဒါယိနော တိတ္ထကရဿ တဒေါဝါဒကရဿ စာတိ ဣမမတ္ထံ ဒဿေန္တော “အနိယျာနိကသာသနမှိ ဟိ”တိအာဒိမာဟ။ ယထာ သော ပသာဒေါသမ္ပရာယေ န သမ္ပဂ္ဂတော အတ္တနော ပဝတ္တိဝသေနာတိ ဒဿေန္တော “ကဗ္ဗိ ကာလံ ဂန္တာပိ ပစ္ဆိာ ဝိနဿတိယေဝါ”တိ အာဟ၊ အဝေစ္စပ္ပသာဒေါ ဝိယ အစ္စန္တိကော န ဟောတိတိ အတ္ထော။

သဗ္ဗဇ္ဇမာနာ ယထာဝိဓိပဋိပတ္တိယာ တိရုန္တာနယောနိံ အာဝဟတိ။ ကမ္မသရိက္ခကေန ဟိ ဝိပါကေနေဝ ဘဝိတဗ္ဗံ။ သဗ္ဗမိ ကာရဏဘေဒန္တိ သဗ္ဗမိ ယထာဝုတ္တံ တိတ္ထကရာနံ သာဝကာနံ အပါယဒုက္ခာဝဟံ မိစ္ဆာပဋိပတ္တိသင်္ခါတံ ကာရဏဝိသေသံ။ သော ပနေသ ပသာဒေါ န နိယျာတိ မိစ္ဆတ္တပက္ခိကတ္တာ သုရာပိတသိင်္ဂါလေ ပသာဒေါ ဝိယ။ သုရံ ပရိဿာဝေတွာ ဆဒ္ဓိတကသဋ္ဌံ သုရာဇဏ္ဍိကံ။ ပြာဟ္မဏာ နာမ နေလုဒ္ဓါတိ အဓိပ္ပာယ်နောဟ “ဣမံ ဝဠေဿာမိ”တိ။ ကံသသတတိ ကဟာပဏသတာ။

၁၄၄။ တဿာတိ ပသာဒဿံ။ သဗ္ဗောပိ လောကော ကာမုပါဒါနန္တေဝ ဝုစ္စတိတိ အာဟ “အရဟတ္တမဂ္ဂေန ကာမုပါဒါနဿ ပဟာနပရိည”န္တိ။ ဧဝေပေတိ ဤဒိသေ သဗ္ဗသော ကိလေသာနံ ဥပသမသံဝတ္တနိကေ။ ယထာနုသိဋ္ဌံ ပဋိပဇ္ဇမာနာနံ အပါယေသု အပတနဝသေန ဓာရဏဋ္ဌေန ဓမ္မေ။ သဗ္ဗသော ဝိနယနဋ္ဌေန ဝိနယေ။ တတ္ထ ဘဝဒုက္ခနိဿရဏာယ သံဝတ္တနေ။

နမဿမာနော အဋ္ဌာသိ ဒွေ အသင်္ချေယျာနိ ပစ္စေကဗောဓိပါရမီနံ ပူရဏေန တတ္ထ ဗုဒ္ဓသာသနေ ပရိစယေန စ ဘဂဝတိ ပသန္နမိတ္တတာယ စ။ “ဥလူကာ”ဣာဒိဂါထာ ရုက္ခဒေဝတာယ ဘာသိတာ။ ကာလုဋ္ဌိတန္တိ သာယနကာလေ ဒိဝါဝိဟာရတော ဥဋ္ဌိတံ။ ဒုဂ္ဂတေသော န ဂစ္ဆတိတိဒုဂ္ဂတိံ သော န ဂမိဿတိ။ ဗောရဇိကော မုရဇဝါဒကော။ မဟာဘေရိဝါဒကဝတ္ထု၊ အာဒိနိဝိသိတပါတုကရဏံ အာဒိံ ကတွာ ဝိတ္တာရေတဗ္ဗာနိ။

ပရမတ္ထတိ လောကုတ္တရဓမ္မေ။ ကိံ ပန ဝတ္တပ္ပန္နိ ဓမ္မေပိ ပရမတ္ထေ နိမိတ္တံ ဂဟေတွာ သုဏန္တာနံ။ သာမဏေရဝတ္ထု။ တိပဗ္ဗဇိတဒိဝသေယေဝ သပ္ပေန ဒဋ္ဌော ဟုတွာ ကာလံ ကတွာ ဒေဝလောကံ ဥပပန္နသာမဏေရဝတ္ထု။

ဒီရောဒနန္တိ ဒီရေန သဒ္ဓိံ သမ္ဘိသံ ဩဒနံ။ တိဗ္ဗရသကန္တိ တိန္ဒြကဖလံ။ တိပုသသဒိသာ ကော ဝလ္လိဇာတိ တိဗ္ဗရသံ၊ တဿ ဖလံ တိဗ္ဗရသကန္တိ စဝဒန္တိ။ ကက္ကာရိကန္တိ ခုဒ္ဒကလောဠကံ။ မဟာတိပုသန္တိ စဝဒန္တိ။ ဝလ္လိပက္ကန္တိ ခုဒ္ဒကတိပုသဝလ္လိယာ ဖလံ။ ဟတ္ထပတာပကန္တိ မန္တာမုခိ။ အဗ္ဗကန္တိကန္တိ အဗ္ဗိလကဉ္စိကံ။ ခဋ္ဌယာဂုန္တိပိ ဝဒန္တိ။ ဒေါဏိနိဗ္ဗုဇနိန္တိ သတေလံ တိလပိညာကံ။ ဝိရူပနန္တိ စတုရဿဗိဇနိံ။ တာလဝဏ္ဏန္တိ တာလပတ္တေဟိ ကတမဏ္ဍလဗိဇနိံ။ မောရဟတ္တန္တိ မောရပိဉ္ဇေဟိ ကတံ မကသဗိဇနိံ။

ဝုတ္တနယာနုသာရေနောဝါတိ ယသ္မာ ဣဓာပိ ယထာဝုတ္တံ သဗ္ဗမ္ပိ ကာရဏဘေဒံ ကေတော ကတွာ ဒဿေန္တော သတ္တာ “တံ ကိဿ ဟေတူ”တိအာဒိမာဟ၊ တသ္မာ တတ္ထ အနိယျာနိကသာသနေ ဝုတ္တနယဿ အနုဿရဏဝသေန ယောဇေတွာ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁၄၅။ ပရိညန္တိ ပဟာနပရိညံ။ တေသံ ပစ္စယံ ဒဿေတုန္တိ ဥပါဒါနာနံ ပရိညာ နာမ ပဟာနပရိညာ၊ တေသံ အစ္စန္တနိရောဓော အဓိပ္ပေတော၊ သော စ ပစ္စယနိရောဓေန ဟောတိတိ တေသံ ပစ္စယံ မူလကာရဏတော ပတုတိ ဒဿေတုံ။ အယန္တိ ဣဒါနိ ဝုစ္စမာနော ဧတ္ထ “ဣမေ စာ”တိအာဒိပါဌေ “ကိံနိဒါနာ”တိအာဒိသမာသပဒါနံ အတ္ထော။ သဗ္ဗပဒေသုတိ “တဏှာသမုဒယာ”တိအာဒိသု သဗ္ဗေသု ပဒေသု။ ဣမိနာ ဧဝ စ သဗ္ဗဂ္ဂဟဏေန “ဖဿနိဒါနာ”တိအာဒိနမ္ပိ ပဒါနံ သင်္ဂဟော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဣမေ အညတိတ္ထိယာ ဥပါဒါနာနမ္ပိ သမုဒယံ န ဇာနန္တိ၊ ကုတော နိရောဓံ၊ တထာဂတော ပန တေသံ တပ္ပစ္စယပစ္စယာနမ္ပိ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ ယာထာဝတော ဇာနာတိ၊ တသ္မာ “ဣဓေဝ ဘိက္ခဝေ သမဏော။ ပ။ သုညာ ပရပ္ပဝါဒါ သမဏောဘိ အညေဟိ”တိ၊ ယထာရဒ္ဓသီဟနာဒံ မတ္ထကံ ပါပေတွာ ဒဿေန္တော “ဣမေ စ ဘိက္ခဝေ စတ္တာရော ဥပါဒါနာ”တိအာဒိနာ၊ နယေန ဒေသနံ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒမုခေန ဩတာရေန္တော ဝဋ် ဒဿေတွာ “ယတော စ ခေါ”တိအာဒိနာ ဝိဝဋ် ဒဿေန္တော အရဟတ္တေန ဒေသနာယ ကူဋ် ဂဏှိ၊ တမတ္ထံ ဒဿေန္တော “ယသ္မာ ပန အဂေါ”တိအာဒိမာဟ။ တံ သုဝိညေယျမေဝ။

စူဠသီဟနာဒသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၂-မဟာသီဟနာဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ

ဝေသာလီနဂရဝဏ္ဏနာ

၁၄၆။ အပရာပရန္တိ ပုနပ္ပုနံ။ ဝိသာလီဘူတတာယာတိ ဂါဝုတန္တရံ ဂါဝု-
 တန္တရံ ပုတုဘူတတာယ။ တတြာတိ တဿံ ဝိသာလီဘူတတာယံ။ ဆဒ္ဓိတ-
 မတ္တေတိ ဝိဿဋ္ဌမတ္တေ။ ဦးမိဘယာဒိဟိတိ ဦးမိကုမ္ဘိလအာဝဇ္ဇသံသုကာဘ-
 ယေဟိ။ ဥဒကပ္ပဝါဟေနာဂတဿပိ စဥသ္မာန ဝိဂစ္ဆတိ၊ ဥသ္မာ စနာမဤဒိသဿ
 သဝိညာဏကတာယ ဘဝေယျာတိ “သီယာ ဂဗ္ဘော”တိ စိန္တေသိ။ တဏှာ
 ဟိတိအာဒိ တတ္ထ ကာရဏစိန္တာ။ ပုညဝန္တတာယ ဒုဂ္ဂန္တံ နာဟောသိ၊ သဥ-
 သုမတာယ ပူတိကဘာဝေါ။ ဒါရကာနံ ပုညပနိဿယတော အင်္ဂုဋ္ဌကတော
 စဿ ခီရံ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ခီရဘတ္တဉ္စ လဘိ။ စရိမကဘဝေ ဗောဓိသတ္တေ ကုမ္ဘိဂတေ
 ဗောဓိသတ္တမာတု ဝိယ ဥဒရစ္ဆဝိယာ အစ္ဆဝိပ္ပသန္တတာယ နိစ္ဆဝိ ဝိယာတိ
 ကတွာ အာဟ “နိစ္ဆဝိ အဟေသု”န္တိ။ တေသန္တိ ဦးန္တံ ဒါရကာနံ။ မာတာ-
 ပိတရောတိ ပေါသကမာတာပိတရော။ အဘိသိဋ္ဌိတွာ ရာဇာနံ အကံသု
 ရဇ္ဇသမ္ပတ္တိယာ ဒါယကဿ ကမ္မဿ ကတတ္တာ၊ အသမ္ဘိန္တေ ဧဝ ရာဇကုလေ
 ဥပ္ပန္တတ္တာ စ။ ကုမာရဿ ပုညာနဘာဝသဉ္စောဒိတာ ဒေဝတာဓိဂ္ဂဟိတာတိ
 ကေစိ။

ပုရဿ အပရေတိ ပုရဿ အပရဒိသာယ ဂါဝုတမတ္တေ ဌာနေ ဇီဝကမ္မဝနံ
 ဝိယ သပါကာရမန္တိရကေ။ အဓိရပက္ကန္တောတိ ဧတ္ထ န ဒေသန္တရပက္ကမနံ
 အဓိပ္ပေတံ၊ အထ ခေါ သာသနတော အပက္ကမနန္တိ ဒေသေန္တော “ဝိဇ္ဇာ-
 မိတွာ”တိအာဒိမာဟ။ တေနောဟ “ဣမသ္မာ ဓမ္မဝိနယာ”တိ။ ပရိသတိတိ
 ပရိသာယံ၊ ဇနသမူဟေတိ အတ္တော။ ဇနသမူဟဂတော ပန “ပရိသမဇ္ဈေ”တိ
 ဝုတ္တော။ ဘာဝနာမနသိကာရေန ဝိနာ ပကတိယာဝ မနုဿေဟိ နိဗ္ဗတ္တေ-
 တဗ္ဗော ဓမ္မောတိ မနုဿဓမ္မော၊ မနုဿတ္တဘာဝါဝဟော ဝါ ဓမ္မော
 မနုဿဓမ္မော၊ အနုဋ္ဌာရံ ပရိတ္တကုသလံ။ ယံ အသတိပိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ ဝတ္တတိ၊
 ယဉ္စ သန္တာယာဟ “ဟိနေန ဗြဟ္မစရိယေန၊ ခတ္တိယေ ဥပပဇ္ဇတိ”တိ။ “အမှာကံ
 ဗုဒ္ဓေါ”တိ ဗုဒ္ဓေ မမတ္တကာရိနော ဗုဒ္ဓမာမကာ။ သေသပဒ္ဒယေပိ သေဝ
 နယော။

ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာဒိဝဏ္ဏနာ

အလံ အရိယာယ အရိယဘာဝါယာတိ အလမရိယော၊ ရူပါယတနံ ဇာနာတိ စက္ခုဝိညာဏံ ဝိယ ပဿတိ စာတိ ဉာဏဒဿနံ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု။ သဗ္ဗသနုပဂေ စ ပန ဓမ္မေ လက္ခဏတ္ထယဉ္စ တထာ ဇာနာတိ ပဿတိ စာတိ ဉာဏဒဿနံ၊ ဝိပဿနာ။ နိဗ္ဗာနံ၊ စတ္တာရိ ဝါ သစ္စာနိ အသမ္မောဟပဋိ-
ဝေဓတော ဇာနာတိ ပဿတိ စာတိ ဉာဏဒဿနံ၊ မဂ္ဂေါ။ ဖလံ ပန နိဗ္ဗာန-
ဝသေနေဝ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ပစ္စဝေက္ခဏာ မဂ္ဂါဓိဂတဿ အတ္ထဿ ပစ္စက္ခတော ဇာနနဋ္ဌေန ဉာဏဒဿနံ၊ သဗ္ဗညုတာ အနာဝရဏတာယ သမန္တစက္ခုတာယ စ ဉာဏဒဿနံ။ လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ အဓိဓမ္မတော၊ တသ္မိံ ဟိ ပဋိသိဒ္ဓေ သဗ္ဗေသမ္ပိ ဗုဒ္ဓဂုဏာနံ အသမ္ဘဝေါတိ အဓိပ္ပါယော။ တေနာဟ “တံ ဟိ သော ဘဂဝတော ပဋိသေဓေတိ”တိ။

သုခုမံ ဓမ္မန္တရံ နာမ ဈာနဝိပဿနာဒိကံ အာစရိယာနုဂ္ဂဟေန ဂဟိတံ နာမ နတ္ထိ။ တက္ကပရိယာဟတန္တိ “ဣတိ ဘဝိဿတိ၊ ဧဝံ ဘဝိဿတိ”တိ တံတံ-
ဒဿေတဗ္ဗမတ္ထတက္ကနေန ဝိတက္ကနမတ္ထေန ပရိတော အာဟတံ ပရိဝတ္တိတံ ကတွာ။ တေနာဟ “တက္ကေတွာ”တိအာဒိ။ လောကီယပံညံ အနုဇာနာတိ ဥပနိသိန္နပရိသာယ အနုကူလဓမ္မကထနတောတိ အဓိပ္ပါယော။ တေနာဟ “သမဏော ဂေါတမော”တိအာဒိ။ ပဋိဘာတိတိ ပဋိဘာနံ၊ “ဣတိ ဝက္ခာမီ”တိ ဧဝံပဝတ္တံ ကထနစိတ္တံ၊ တတော ပဋိဘာနတော ဇာနနံ ပဋိဘာနံ၊ အာဂမာ-
ဘာဝတော သယမေဝ ဥပဋ္ဌိတတ္တာ သယံပဋိဘာနံ။ တေနာဟ “ဣမိနာဿ ဓမ္မေသု ပစ္စက္ခဘာဝံ ပဋိမာဟတိ”တိ။ သုပုသိတန္တိ နိဗ္ဗိဝရံ။ အဖုသိတတ္ထေ ဟိ သုခေန ဝစိသောသော န နိစ္ဆရတိ။ ခန္တာဝရဏန္တိ ဩဋ္ဌဒ္ဓယံ။ ဇိဝှါပိ ထဒ္ဓတာယ သုခေန ဝစိသောသော န နိစ္ဆရတိတိ အာဟ “ပုဒုကာ ဇိဝှါ”တိ။ ကရဝိက-
ရုတမဇ္ဈိတာယ မရုရော သရော။ ဧလံ ဝုစ္စတိ ဒေါသော၊ ဧလံ ဂဠတိတိ ဧလဂဠာ၊ န ဧလဂဠာ အနေလဂဠာ၊ နိဒ္ဒေါသာ၊ န ရုဇ္ဈတိတိ အတ္ထော။ သဗ္ဗမေတံ ရဉ္စနဿေဝ ကာရဏံ ဒဿေန္တော ဝဒတိ။

ပဉ္စဓမ္မာတိ ဂမ္ဘီရဉာဏစရိယဘူတာနံ ခန္ဓာဒီနံ ဥဂ္ဂဟဏသဝနဓာရဏပရိစ-
ယယောနိသောမနသိကာရေ သန္ဓာယာဟ။ တက္ကရဿ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယာတိ
တ္ထေ သမ္မာ-သဒ္ဓေါ ဥဘယတ္တာပိ ယောဇေတဗ္ဗော “သမ္မာ တက္ကရဿ သမ္မာ
ဒုက္ခက္ခယာယာ”တိ။ ယော ဟိ သမ္မာ ဓမ္မံ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ တဿေဝ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခ-
ယော ဟောတိ။ ယော ပန ဝုတ္တနယေန တက္ကရော၊ တဿ နိယျာနံ အတ္ထတော
ဓမ္မဿေဝ နိယျာနန္တိ အာဟ “သော ဓမ္မော ။ ပ ။ နိယျာတိ ဂစ္ဆတိ”တိ။

၁၄၇။ ကောဓနောတိ ကုဇ္ဈနသီလော။ ယသ္မာ ပန သုနက္ခတ္တော ကောဓဝသေန ကုရုရော ဖရသဝစနော စ၊ တသ္မာ အာဟ “ကောဓနောတိ ဓဏ္ဍော ဖရသော စာ”တိ။ တသ္မိံ အတ္တဘာဝေ မဂ္ဂဖလာနံ ဥပနိဿယော နတ္ထိတိ တသ္မိံ အတ္တဘာဝေ ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟာနံ မဂ္ဂဖလာနံ ဥပနိဿယောနတ္ထိ။ တံ ဗုဒ္ဓါ “မောဃပုရိသော”တိ ဝဒန္တိ ယထာ တံ သုဒိန္ဒလာဠာဒါယိအာဒိကေ။ ဥပနိဿယေ သတိဝိ တသ္မိံ ခဏေ မဂ္ဂေ ဝါ ဖလေ ဝါ အသတိ “မောဃ-ပုရိသော”တိ ဝဒန္တိ ယထာ တံ ဓနိယူပသေနတ္ထေရာဒိကေ။ သမုတ္တိန္ဒော-ပနိဿယေ ပန ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ။ ယထာ “မက္ခလိ မောဃပုရိသော မနုဿဒိပ္ပံ မညေ”တိ တထာ သုနက္ခတ္တောပီတိ အာဟ “ဣမဿ ပနာ”တိအာဒိ။ အဿာတိ ဧတေန။ ကတ္တရိ ဟိဒံ သာမိဝစနံ။ ကောဓနောတိ ကောဓ-ဟေတုနာ။

ဘဂဝတောတိ သမ္ပဒါနဝစနံ ကုဒ္ဒပဒါပေက္ခာယ။ ပုဗ္ဗေတိ ဘိက္ခုကာလေ။ သဒ္ဓိံ သောတုကာမောတိ သော ကိရ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ တာဝတိံသဘဝနေ ဒေဝတာနံ ရူပံ ပဿန္တော ဩဠ္လဝလနံ ပဿတိ၊ န ပန သဒ္ဓိံ သုဏာတိ၊ တသ္မာ တာသံ သဒ္ဓိံ သောတုကာမော အဟောသိ။ တေန ဝုတ္တံ “သဒ္ဓိံ သောတုကာမော။ပ။ ပုန္တိ”တိ။ သော စ အတိတေ ဧကံ သီလဝန္တံ ဘိက္ခု ကဏ္ဍသက္ခလိယံ ပဟရိတွာ ဗဓိရမကာသိ၊ တသ္မာ ပရိကမ္ပံ ကရောန္တောပိ အဘဗ္ဗေဝ ဒိဗ္ဗသောတာဓိဂမာယ။ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ “ဥပနိဿယော နတ္ထိတိ ဥတွာ ပရိကမ္ပံ န ကထေသီ”တိ။ စိန္တေ သီတိ အတ္တနော မိစ္ဆာပရိဝိတက္ကိတေန အယောနိသော ဥဗ္ဗုဇ္ဇန္တော စိန္တေသိ။

နိယျာနိကတ္တာဝဗောဓနတော အဘေဒေါပစာရေန “ဒေသနာဓမ္မော နိယျာနိကော”တိ ဝုတ္တော။ နိယျာနော ဝါ အရိယမဂ္ဂေါ ဗောဓေတဗ္ဗော တေဿ အတ္ထိတိ နိယျာနိကော ဒေသနာဓမ္မော။ အတ္တနိ အတ္ထိတံ ဒသေတိ ကိစ္စသိဒ္ဓိဒဿနေန တတ္ထ တတ္ထ ပါကင်္ခိကတတ္တာ၊ န ပဋိညာမတ္တေန။ တထာ ဟိ ယထာပရာဓံ တံတံသိက္ခာပဒပညတ္တိယာ ယထာဓမ္မံ ဝေနေယျဇ္ဈာသယာနု-ရူပဉ္စ အဝိပရိတဓမ္မဒေသနာယ ဒေဝမနုဿေဟိ ယထာဘိသင်္ခတပဉ္စာနံ တဒဇ္ဈာသယာနုကူလံ ဌာနသော ဝိဿဇ္ဇနေန စ ဘဂဝတော သဗ္ဗတ္ထ အပ္ပင်္ဂဟတဉ္ဇာဏစာရဘာဝေန သဗ္ဗညုတညာဏံ ဝိညူနံ ပါကင်္ခိ၊ တထာ တတ္ထ တတ္ထ ယမကပါင်္ဂဟာရိယကရဏာဒိသု ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏာဒိနိတိ။ တေနာဟ “မယျဉ္ဇာ”တိအာဒိ။ အန္တေတိ ယထာဂဟိတသင်္ကေတဿ အနုဂမနဝသေန

၁-အံ ၁-၃၅-ပိဋေ။
 ၁-၆၂-၂-၂-၃-၄-၁

ဧတိ ဇာနာတိတိ အန္တယော။ တေနာဟ “အနုပုဗ္ဗတိတိ အတ္ထော”တိ။ သင်္ကေတာနုဂမနံ စေတ္ထ“ယထာပရာဓံ တံတံသိက္ခာပဒပညတ္တိယာ”တိအာဒိနာ ဝုတ္တနယမေဝ။ ဧဝံ ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ ယထာ သဗ္ဗညုတညာဏေန ယောဇနာ ကတာ၊ ဧဝံ “ဧဝရူပမ္ပိ နာမ မယံ ဣဒ္ဓိဝိဗြေဏသင်္ခါတံ ဥတ္တရိ-မနုဿဓမ္မ”န္တိအာဒိနာ တတ္ထ တတ္ထ ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒသဗလဉာဏဝဏ္ဏနာ

၁၄၈။ ယဒိပိ အာဒိတော အဘိညာတ္တယဝသေန ဒေသနာယ အာဂတတ္တာ စေတောပရိယဉာဏာနန္တရံ ဥပရိ တိဿော အဘိညာ ဝတ္တဗ္ဗာ သိယုန္တိ ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ၊ အတ္ထတော ပန ဝိဇ္ဇာတ္တယံ ယထာဝုတ္တအဘိညာတ္တယမေဝါတိ ကတွာ “တိဿော ဝိဇ္ဇာ ဝတ္တဗ္ဗာ သိယု”န္တိ ဝုတ္တံ။ ကသ္မာ ပနေတ္ထ “တသု ဝုတ္တာသု ဥပရိ ဒသဗလဉာဏံ န ပရိပူရတိ”တိ ဝုတ္တံ၊ နနု ဣမာနိ ဉာဏာနိ သေသဘိညာ ဝိယ အတ္တနော ဝိသယဿ အဘိဇာနနဋ္ဌံ ဥပါဒါယ အဘိညာသု ဝတ္တဗ္ဗာနိ၊ အကမ္ပိယဋ္ဌံ ပန ဥပတ္တန္တနဋ္ဌဉ္စ ဥပါဒါယ ဗလဉာဏေသု ယထာ သမ္မာသတိ-အာဒယော ဣန္ဒြိယဗလဗောဇ္ဈင်္ဂမဂ္ဂင်္ဂေသုတိ? နယိဒမေဝံ။ တတ္ထ ဟိ ဓမ္မာနံ ဓမ္မကိစ္စဝိသေသဝိဘာဝနပရာယ ဒေသနာယ ဝုတ္တံ၊ ဣမ ပန သတ္ထု ဂုဏဝိ-သေသဝိဘာဝနပရာယ ဒေသနာယ တထာ ဝတ္တံ န သက္ကာ အတ္ထတော အနညတ္တာ၊ ဧကစ္စာနံ ပုထုဇ္ဇနာနံ ဧဝံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ “ကိမိဒံ ဘဂဝါ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တဂုဏေ ပုနပိ ဂဏှန္တော ဂုဏာဓိကဒဿနံ ကရေတိ”တိ၊ တသ္မာ သုဝုတ္တ-မေတံ “ဥပရိ ဒသဗလဉာဏံ န ပရိပူရတိ”တိ။

အညေဟိ အသာဓာရဏာနီတိ ကသ္မာ ဝုတ္တံ ၊ နနု စေတာနိ သာဝကာနမ္ပိ ဧကစ္စာနံ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ? ကာမံ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ယာဒိသာနိ ပန ဗုဒ္ဓါနံ ဌာနာဌာန-ဉာဏာဒိနိ၊ န တာဒိသာနိ တဒညေသံ ကဒါစိပိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ အညေဟိ အသာဓာရဏာနီတိ။ တေနာဟ “တထာဂတဿေဝ ဗလာနိ”တိ။ ဣမမေဝ ဟိ ယထာဝုတ္တလေသံ အပေက္ခိတွာ တဒဘာဝတော အာသယာနုသယ-ဉာဏာဒိသု ဧဝံ အသာဓာရဏဂုဏသမညာ နိရုဋ္ဌာ။ ကာမံ ဉာဏဗလာနံ ဉာဏသမ္ဘာရေ ဝိသေသပစ္စယော၊ ပုညသမ္ဘာရေပိ ပန နေသံ ပစ္စယော

ဝေ၊ ဤဏသမ္ဘာရဿိ ဝါ ပုညသမ္ဘာရဘာဝတော “ပုညသယသမ္ပတ္တိယာ အာဂတာနိ”တိ ဝုတ္တံ။

ပကတိဟတ္ထိကုလန္တိ^၁ ဂိရိစရနဒီစရဝနစရာဒိပ္ပဘေဒါ ဂေါစရိယကာလာ-
ဝကနာမာ သဗ္ဗာပိ ဗလေန ပါကတိကာ ဟတ္ထဇာတိ။ ဒသန္တံ ပုရိသာနန္တိ
ထာမမဇ္ဈိမာနံ ဒသန္တံ ပုရိသာနံ။ ဧကဿ တထာဂတဿ ကာယဗလန္တိ
အာနေတွာ သမ္ပန္နော။ ဧကဿာတိ စ တထာ ဟေဋ္ဌာကထာယံ အာဂတတ္တာ
ဒေသနာသောတေန ဝုတ္တံ။ နာရာယနသင်္ဘာတဗလန္တိ ဧတ္ထ နာရာ ဝုစ္ဆန္တိ
ရသ္မိယော၊ တာ ဗဟူ နာနာဝိဓာ ဣတော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ နာရာယနံ၊ ဝဇီရံ၊
တသ္မာ နာရာယနသင်္ဘာတဗလန္တိ ဝဇီရသင်္ဘာတဗလန္တိ အတ္ထော။ ဉာဏဗလံ
ပန ပါဠိယံ အာဂတမေဝ၊ န ကာယဗလံ ဝိယ အဋ္ဌကသာရဋ္ဌမေဝါတိ
အဓိပ္ပာယ်ော။ “သံယုတ္တကေ အာဂတာနိ တေသတ္တတိ ဉာဏာနိ သတ္တသတ္တတိ
ဉာဏာနိ”တိ ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ ပန နိဒါနဝဂ္ဂေ သတ္တသတ္တတိ အာဂတာနိ
စတုစတ္တာရိသဉ္စ၊ တေသတ္တတိ ပန ပဋိသန္တိဒါမဂ္ဂေ သုတမယာဒိနိ အာဂတာနိ
ဒိဿန္တိ၊ န သံယုတ္တကေ။ အညာနိဝိတိ ဧတေန ဉာဏ ဝတ္ထုဝိဘင်္ဂေ ဧကကာဒိ-
ဝသေန ဝုတ္တာနိ၊ အညတ္ထ စ “ပုဗ္ဗန္တေ ဉာဏ”န္တိ အာဒိနာ ဗြဟ္မဇာလာဒိသုဇ်
စ “တယိဒံ တထာဂတော ပဇာနာတိ၊ ဣမာနိ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာနိ ဧဝံ ဂဟိတာနိ”တိ-
အာဒိနာ ဝုတ္တာနိ အနေကာနိ ဉာဏပုဘေဒါနိ သင်္ကဏာတိ။ ယာထာဝ-
ပဋိဝေဓတော သယဉ္စ အကမ္ပိယံ ပုဂ္ဂလဉ္စ တံသမင်္ဂိ နေယျေသု အဓိဗလံ
ကရောတိတိ အာဟာ “အကမ္ပိယန္တေန ဥပတ္တန္တနန္တေန စာ”တိ။

ဥသဘဿ ဣဒန္တိ အာသဘံ^၂၊ သေဋ္ဌံ ဌာနံ။ သဗ္ဗညုတပဋိဇာနနဝသေန
အဘိဓုခံ ဂစ္ဆန္တိ၊ အဋ္ဌ ဝါ ပရိသာ ဥပသင်္ကမန္တိတိ အာသဘာ၊ ပုဗ္ဗပုဒ္ဓါ။ ဣဒံ
ပနာတိ ပုဒ္ဓါနံ ဌာနံ သဗ္ဗညုတမေဝ ဝဒတိ။ တိဋ္ဌမာနောဝါတိ အဝဒန္တောပိ^၃
တိဋ္ဌမာနောဝ ပဋိဇာနာတိ နာမာတိ အတ္ထော။ ဥပဂစ္ဆတိတိ အနုဇာနာတိ။

အဋ္ဌသု ပရိသာသုတိ “အဘိဇာနာမိ ခေါ ပနာဟံ သာရိပုတ္တ အနေကသတံ
ခတ္တိယပရိသံ။ ပ။ တတြ ဝတ မံ ဘယံ ဝါ သာရဇ္ဇံ ဝါ ဩက္ကမိဿတိတိ
နိမိတ္တမေတံ သာရိပုတ္တ န သမနုပဿာမိ”တိ ဝုတ္တာသု အဋ္ဌသု ပရိသာသု။

၁-သံ-ဦ ၂-၅၄-ပိဋ္ဌာဒိသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ။
၂-မူလဦ ၂-၁၉၇-ပိဋ္ဌာဒိသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ။
၄-ဒ ၉-၁၊ ၅-ပိဋ္ဌာဒိသု။
၆-ဒီ ၁-၁၆-ပိဋ္ဌေ။
၈-အတိဋ္ဌန္တောပိ သံ-ဦ ၂-၅၆-ပိဋ္ဌေ။
၃-သံ ၁-၉၀-ပိဋ္ဌေ။
၅-အဘိ ၁-၂၁၆၊ ၂၊ ၂၊ ၂၂၆-ပိဋ္ဌေသု၊
၇-မံ-ဦ ၂-၂၂၆-ပိဋ္ဌာဒိသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ။
၉-မ ၁-၁၀၄-ပိဋ္ဌေ။

အဘိတနာဒံ နဒတိတိ ပရတော ဒသိတဉ္ဇဏယောဂေန ဒသဗလောဟန္တိ အဘိတနာဒံ နဒတိ။ သီဟနာဒသုတ္တေန ခန္ဓဝဂ္ဂေ အာဂတေန။

“ဒေဝမနုဿာနံ စတုစက္ကံ ဝတ္တတိ”တိ၂ သုတ္တသေသေန သပ္ပုရိသုပဿ-
ယာဒိနံ ဖလသမ္ပတ္တိပဝတ္တိ၊ ပုရိမသပ္ပုရိသုပဿယာဒိ ဥပနိဿာယ ပစ္စိမသပ္ပုရိ-
သုပဿယာဒိနံ သမ္ပတ္တိပဝတ္တိ ဝါ ဝုတ္တာတိ အာဒိ-သဒ္ဓေန တတ္ထ စ စက္က-သဒ္ဓဿ
ဂဟဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဝိစက္ကသဏ္ဌာနာ အသနိ ဝေ အသနိဝိစက္ကံ။ ဥရစက္ကာ-
ဒိသုတိ အာဒိ-သဒ္ဓေန အာဏာသမူဟာဒိသုပိ စက္က-သဒ္ဓဿ ပဝတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။
“သံဃဘေဒံ ကရိဿာမ စက္ကဘေဒ”န္တိ အာဒိသု၊ ဟိ အာဏာ “စက္က”န္တိ ဝုတ္တာ၊
“ဒေဝစက္ကံ အသုရစက္က”န္တိ အာဒိသု၊ သမူဟောတိ။ ပဋိဝေဓနိဋ္ဌတ္တာ အရဟတ္တ-
မဂ္ဂဉ္ဇဏံ ပဋိဝေဓောတိ “ဖလက္ခဏေ ဥပ္ပန္နံ နာမာ”တိ ဝုတ္တံ။ တေန
ပဋိလဒ္ဓဿပိ ဒေသနာဉ္ဇဏဿ ကိစ္စနိပ္ပတ္တိ ပရဿ ဗုဇ္ဈနမတ္တေန ဟောတိတိ
“အညာတကောဏ္ဍညဿ သောတာပတ္တိ”။ပ။ ဖလက္ခဏေ ပဝတ္တံ နာမာ”တိ
ဝုတ္တံ။ တတော ပရံ ပန ယာဝ ပရိနိဗ္ဗာနာ ဒေသနာဉ္ဇဏပဝတ္တိ တသေဝ
ပဝတ္တိတဿ ဓမ္မစက္ကဿ ဌာနန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ ပဝတ္တိတစက္ကဿ စက္ကဝတ္တိနော
စက္ကရတနဿ ဌာနံ ဝိယ။

“တိဋ္ဌတိ”တိ ဝုတ္တံ၊ ကိံ ဘူမိယံ ပုရိသော ဝိယ၊ နောတိ အာဟ “တစါ-
ယတ္တုဝုတ္တိတယာ”တိ။ ဌာနန္တိ စေတ္တ အတ္တလာဘော ရေမာနတာ စ၊ န
ဂတိနိဝတ္တိတိ အာဟ “ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဝ ပဝတ္တတိ စာ”တိ။ ယတ္ထ ပနေတံ
ဒသဗလဉ္ဇဏံ ဝိတ္တာရိတံ၊ တံ ဒသေန္တော “အဘိဓမ္မေ ပနာ”တိအာဒိမာဟ။
သေသေသုပိ ဒေသေဝ နယော။

သမာဒိယန္တိတိ သမာဒါနာနိ၊ တာနိ ပန သမာဒိယိတွာ ကတာနိ
ဟောန္တိတိ အာဟ “သမာဒိယိတွာ ကတာန”န္တိ။ ကပ္ပမေဝ ဝါ ကပ္ပသမာ-
ဒါနန္တိ ဧတေန သမာဒါနသဒ္ဓဿ အပုဗ္ဗတ္တာဘာဝံ ဒသေတိ မုတ္တဂတသဒ္ဓေ
ဂတသဒ္ဓဿ ဝိယ။ ဂတိတိ နိရယာဒိဂတိယော။ ဥပနီတိ အတ္တဘာဝေါ။
ကာလောတိ ကမ္မဿ ဝိပစ္စနာရဟကာလော။ ပယောဂေါတိ ဝိပါကုပ္ပတ္တိယာ
ပစ္စယဘူတာ ကိရိယာ။

အဂတိဂါမိနိန္တ နိဗ္ဗာနဂါမိနိ။ ဝက္ခတိ ဟိ “နိဗ္ဗာနဉ္စာဟံ သာရိပုတ္တ
ပဇာနာမိ နိဗ္ဗာနဂါမိန္တ မဂ္ဂံ နိဗ္ဗာနဂါမိနိန္တ ပဋိပဒ”န္တိ။ ဗဟူသုပိ မနုဿေသု

၁-သံ ၂-၇၀-ပိဋေ၊ ၂-အံ ၁-၃၄၁-ပိဋေ။ ၃-ဝိ ၁-၂၆၃၊ ဝိ ၄-၃၅၈-ပိဋေသု။
၄-အံ-၃ ၂-၂၂၇-ပိဋေဝိ။ ၅-မ ၁-၁၀၆-ပိဋေ။

ဧကမေဝ ပါဏံ ဃာတေန္တေသု ကာမံ သဗ္ဗေသံ စေတနာ တဿေဝကဿ ဇီဝိတိန္ဒြိယာရမ္ဗဏာ၊ တံ ပန ကမ္မံ တေသံ နာနာကာရံ။ တေသု ဟိ ဧကော အာဒရေန ဆန္ဒဇာတော ကရောတိ၊ ဧကော “ဧဟိ တွမ္ပိ ကရောဟိ”တိ ပရေဟိ နိပ္ပိဋ္ဌိတော ကရောတိ၊ ဧကော သမာနန္တန္တော ဝိယ ဟုတွာ အပ္ပုဋ္ဌိဗာဟမာနော ဝိစရတိ။ တေသု ဧကော တေနော ကမ္မေန နိရယေ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဧကော တိရစ္ဆာနယောနိယံ၊ ဧကော ပေတ္တိဝိသယေ။ တံ တထာဂတော အာယူ-ဟနက္ခဏေ ဝေ “ဣမိနာ နိဟာရေန အာယူဟိတတ္တာ ဒေသ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ၊ ဒေသ တိရစ္ဆာနယောနိယံ၊ ဒေသ ပေတ္တိဝိသယေ”တိ ဇာနာတိ။ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တမာနမ္ပိ “ဒေသ မဟာနိရယေ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ၊ ဒေသ ဥဿဒ-နိရယေ”တိ ဇာနာတိ။ တိရစ္ဆာနယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တမာနမ္ပိ “ဒေသ အပါဒကော ဘဝိဿတိ၊ ဒေသ ဒွိပါဒကော၊ ဒေသ စတုပ္ပဒေါ၊ ဒေသ ဗဟုပ္ပဒေါ”တိ ဇာနာတိ။ ပေတ္တိဝိသယေ နိဗ္ဗတ္တမာနမ္ပိ “ဒေသ နိဇ္ဈာမတဏှိကော ဘဝိဿတိ၊ ဒေသ ခုပ္ပပါသိ-ကော၊ ဒေသ ပရဒတ္တုပဇိဝီ”တိ ဇာနာတိ။ တေသု စ ကမ္မေသု “ဣဒံ ကမ္မံ ပဋိသန္ဓိမာကမိဿတိ၊ ဣဒံ အညေန ဒိန္နာယ ပဋိသန္ဓိယာ ဥပဓိဝေပက္ကံ ဘဝိဿတိ”တိ ဇာနာတိ။

တထာ သကလဂါမဝါသိကေသု ဧကတော ဝိဏ္ဏုပါတံ ဒဒမာနေသု ကာမံ သဗ္ဗေသမ္ပိ စေတနာ ဝိဏ္ဏုပါတာရမ္ဗဏာဝ၊ တံ ပန ကမ္မံ တေသံ နာနာကာရံ။ တေသု ဟိ ဧကော အာဒရေန ကရောတိတိ သေသံ ပုရိမသဒိသံ၊ တဿွာ တေသု ကေဝိ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကေဝိ မနုဿ-လောကေ၊ တံ တထာဂတော အာယူဟနက္ခဏေယေဝ ဇာနာတိ။ “ဣမိနာ နိဟာရေန အာယူဟိတတ္တာ ဒေသ မနုဿလောကေ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ၊ ဒေသ ဒေဝလောကေ၊ တတ္တာပိ ဒေသ ခတ္တိယကုလေ၊ ဒေသ ဗြာဟ္မဏကုလေ၊ ဒေသ ဝေဿကုလေ၊ ဒေသ သုဒ္ဓကုလေ၊ ဒေသ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိသု၊ ဒေသ နိမ္မာနရတိသု၊ ဒေသ တုသိတေသု၊ ဒေသ ယာမေသု၊ ဒေသ တာဝတိံသေသု၊ ဒေသ စာတုမဟာ-ရာဇိကေသု၊ ဒေသ ဘုမ္မဒေဝေသု”တိအာဒိနာ တတ္ထ တတ္ထ ဟိနပဏီတသုဝဏ္ဏ-ဒုဗ္ဗဏ္ဍံအပ္ပပရိဝါရမဟာပရိဝါရတာဒိဘေဒံ တံ တံ ဝိသေသံ အာယူဟနက္ခ-ဏေယေဝ ဇာနာတိ။

တထာ ဝိပဿနံ ပဋ္ဌပေန္တေသုယေဝ “ဣမိနာ နိဟာရေန ဒေသ ကိဉ္စိ သလ္လက္ခေတုံ န သက္ခိဿတိ၊ ဒေသ မဟာဘူတမတ္တမေဝ ဝဝတ္ထပေဿတိ၊ ဒေသ ရူပပရိဂ္ဂဟေယေဝ ဌဿတိ၊ ဒေသ အရူပပရိဂ္ဂဟေယေဝ၊ ဒေသ

နာမရူပပရိဂ္ဂဟေယေဝ၊ ဒေသ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေ ဧဝ၊ ဒေသ လက္ခဏာရမ္မဏိ-
 ကဝိပဿနာယ ဧဝ၊ ဒေသ ပဌမဖလေယေဝ၊ ဒေသ ဒုတိယဖလေ ဧဝ၊ ဒေသ
 တတိယဖလေ ဧဝ၊ ဒေသ အရဟတ္တံ ပါပုဏိဿတိ”တိ ဇာနာတိ။ ကသိဏပရိ-
 ကမ္ပံ ကရောန္တေသုပိ “ဣမဿ ပရိကမ္မမတ္တမေဝ ဘဝိဿတိ၊ ဒေသ နိမိတ္တံ
 ဥပ္ပါဒေဿတိ၊ ဒေသ အပ္ပနံ ဧဝ ပါပုဏိဿတိ၊ ဒေသ ဈာနံ ပါဒကံ ကတွာ
 ဝိပဿနံ ပဌပေတွာ အရဟတ္တံ ဂဏှိဿတိ”တိ ဇာနာတိ။ တေနာဟ
 “ဣမဿ ဧတေနာ”တိအာဒိ။

ကာမနတော၊ ကာမေတဗ္ဗတော၊ ကာမပဋိသံယုတ္တတော စ ကာမော ဓာတု
ကာမဓာတု။ အာဒိ-သဗ္ဗေန ဗျာပါဒဓာတုရူပဓာတုအာဒိနံ သင်္ဂဟော။
ဝိလက္ခဏတာယာတိ ဝိသဒိသသဘာဝတာယ။ **ခန္ဓာယတနဓာတုလောကန္တိ**
 အနေကဓာတုံ နာနာဓာတုံ ခန္ဓလောကံ အာယတနလောကံ ဓာတုလောကံ
 ယထာဘူတံ ပဇာနာတိတိ ယောဇနာ။ “အယံ ရူပက္ခန္ဓော နာမ။ပ။ အယံ
 ဝိညာဏက္ခန္ဓော နာမ။ တေသုပိ ကေဝိဓေန ရူပက္ခန္ဓော၊ ကောဒသဝိဓေန
 ရူပက္ခန္ဓော။ ကေဝိဓေန ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ ဗဟုဝိဓေန ဝေဒနာက္ခန္ဓော။
 ကေဝိဓေန သညာက္ခန္ဓော၊ ဗဟုဝိဓေန သညာက္ခန္ဓော။ ကေဝိဓေန ဝိညာ-
 ဏက္ခန္ဓော၊ ဗဟုဝိဓေန ဝိညာဏက္ခန္ဓော”တိ၊ ဧဝံ တာဝ ခန္ဓလောကဿ၊
 “ဣဒံ စက္ခာယတနံ နာမ။ပ။ ဣဒံ ဓမ္မာယတနံ နာမ။ တတ္ထ ဒဿာယတနာ
 ကာမာဝစရာ၊ ဒွေ စာတုဘူမကာ”တိအာဒိနာ၊ အာယတနလောကဿ၊
 “အယံ စက္ခါဓာတု နာမ။ပ။ အယံ မနောဝိညာဏဓာတု နာမ၊ တတ္ထ
 သောဠသ ဓာတုယော ကာမာဝစရာ၊ ဒွေ စာတုဘူမကာ”တိအာဒိနာ၊ ဓာတု-
 လောကဿ အနေကသဘာဝံ နာနာသဘာဝဉ္စ ပဇာနာတိ။ န ကေဝလံ
 ဥပါဒိန္နကသင်္ခါရလောကဿေဝ၊ အထ ခေါ အနုပါဒိန္နကသင်္ခါရလောကဿပိ
 “ဣမာယ နာမ ဓာတုယာ ဥဿန္တတ္တာ ဣမဿ ရက္ခဿ ခန္ဓော သေတော၊
 ဣမဿ ကာဠော၊ ဣမဿ မဠော၊ ဣမဿ သကဏ္ဍကော၊ ဣမဿ ဗဟလတ္တ-
 စော၊ ဣမဿ တနုတ္တစော၊ ဣမဿ ပတ္တံ ဝဏ္ဏသဏ္ဌာနာဒိဝသေန ဧဝရူပံ၊
 ဣမဿ ပုပ္ဖံ နီလံ ပီတံ လောဟိတံ ဩဒါတံ သုဂန္ဓံ ဒုဂန္ဓံ၊ ဣမဿ ဖလံ ခုဒ္ဒကံ
 မဟန္တံ ဒီဃံ ရဿံ ဝဋ္ဋံ သုသဏ္ဌာနံ ဒုဿဏ္ဌာနံ မုဒုကံ ဖရသံ သုဂန္ဓံ ဒုဂန္ဓံ မရရံ
 တိတ္တကံ ကဋ္ဌကံ အဓ္မိလံ ကသာဝံ၊ ဣမဿ ကဏ္ဍကော တိဝိဏော ကုဠော

၁-အဘိ ၂-၁၃၊ ၁၅-ပိဋေသု။

၃-အဘိ ၂-၂၆၊ ၃၇-ပိဋေသု။

၅-အဘိ ၂-၈၃-ပိဋေ။

၂-အဘိ ၂-၁၅၊ ၂၆-ပိဋေသု။

၄-အဘိ ၂-၄၉၊ ၅၉-ပိဋေသု။

၆-အဘိ ၂-၁၀၂-ပိဋေ။

ဥဇုကော ကုဋိလော တဗ္ဗော ကာဠော ဩဒါတော ဟောတိ”တိအာဒိနာ ပဇာနာတိ။ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓါဒိနံ ဧဝံ ဟိ ဧတံ ဗလံ၊ န အညေသံ။

နာနာဓိမုတ္တိကတန္တိ နာနာအဇ္ဈာသယတံ။ အဓိမုတ္တိ နာမ အဇ္ဈာသယဓာတု အဇ္ဈာသယသဘာဝေါ၊ သော ပန ဟိနပဏီတတာသာမညေန ပါဠိယံ ဌိဓာဝ ဝုတ္တောပိ ဟိနပဏီတာဒိဘေဒေန အနေကရိဓောတိ အာဟ “ဟိနာဒိဟိ အဓိမုတ္တိဟိ နာနာဓိမုတ္တိကဘာဝ”န္တိ။ တတ္ထ တတ္ထ ယေ ယေ သတ္တာ ယံယံအဓိမုတ္တိကာ၊ တေ တေ တံတဒဓိမုတ္တိကေ ဧဝံ သေဝန္တိ ဘဇန္တိ ပယိရူပါသန္တိ ဓာတုသဘာဝတော။ ယထာ ဂူထာဒိနံ ဓာတုသဘာဝေါ ဧသော၊ ယံ ဂူထာဒိဟိ ဧဝံသံသန္တန္တိ သမေန္တိ၊ ဧဝံ (ပုဂ္ဂလာနံ အဇ္ဈာသယသေဝေသ သဘာဝေါ၊ ယံ)။ ဟိနဇ္ဈာသယာ ဒုဿီလာဒိဟိ ဧဝံ သံသန္တန္တိ သမေန္တိ၊ သမ္ပန္နသီလာဒယော စ သမ္ပန္နသီလာဒိဟေဝ။ တံ နေသံ နာနာဓိမုတ္တိကတံ ဘဂဝါ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိတိ။

ဝုဒ္ဓိဉ္စ ဟာနိဉ္စာတိ ပစ္စယဝိသေသေန သာမတ္ထိယတော အဓိကတံ အနဓိကတဉ္စ။ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉ္စာနိဒ္ဒေသေ၊ “အာသယံ ဇာနာတိ အနုသယံ ဇာနာတိ”တိ အာသယာဒိဇာနနံ ကသ္မာ နိဒ္ဒိဋ္ဌန္တိ? အာသယ-ဇာနနာဒိနာ ယေဟိ ဣန္ဒြိယေဟိ ပရောပရေဟိ သတ္တာ ကလျာဏပါပါသယာဒိကာ ဟောန္တိ၊ တေသံ ဇာနနဿ ဝိဘာဝနတော။ ဧဝံ ကတွာ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တအာသယာနုသယဉ္စာနံ ဝိသု အသာဓာရဏတာ၊ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တနာနာဓိမုတ္တိကတာဉ္စာနံ ဝိသု ဗလတာ စ သိဒ္ဓါ ဟောတိ။ တတ္ထ အာသယန္တိ ယတ္ထ သတ္တာ နိဝသန္တိ၊ တံ တေသံ နိဝါသဋ္ဌာနံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဝါ ယထာဘူတဉ္စာနံ ဝါ အာသယော။ အနုသယော အပ္ပဟိနဘာဝေန ထာမဂတော ကိလေသော၊ တံ ပန ဘဂဝါ သတ္တာနံ အာသယံ ဇာနန္တော တေသံ တေသံဒိဋ္ဌိဂတာနံ၊ ဝိပဿနာမဂ္ဂဉ္စာနန္တ အပ္ပဝတ္တိက္ခဏေပိ ဇာနာတိ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ—

“ကာမံ သေဝန္တိယေဝ ဘဂဝါ ဇာနာတိ ‘အယံ ပုဂ္ဂလော ကာမဂရုကော ကာမာသယော ကာမာဓိမုတ္တော’တိ။ ကာမံ သေဝန္တညေဝ ဇာနာတိ ‘အယံ ပုဂ္ဂလော နေက္ခမ္မဂရုကော နေက္ခမ္မာသယော နေက္ခမ္မာဓိမုတ္တော’တိ။ နေက္ခမ္မံ သေဝန္တညေဝ ဇာနာတိ။ ဗျာပါဒံ၊ အဗျာပါဒံ၊ ထိနမိဒ္ဓံ၊ အာလောကသညံ

၁-( )ပေါရာဏပါဌေ နတ္ထိ၊ မူလဋီ ၂-၂၁၂-ဝိဇ္ဇေပဿိတဗ္ဗံ။ ၂-အဘိ ၂-၃၅၃၊ ၃ ၉-၁၁၇-ဝိဇ္ဇေသု။

သေဝန္တယေဝ ဇာနာတိ ‘အယံ ပုဂ္ဂလော ထိနမိဒ္ဓဂရုကော
ထိနမိဒ္ဓါသယော ထိနမိဒ္ဓါမိမုတ္တော’တိ”။

ပဌမာဒိနံ စတုန္တံ ဈာနာနန္တိ ရူပါဝစရာနံ ပဌမာဒိနံ ပစ္စနိကဈာပနဌေန
အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာနဌေန စ ဈာနာနံ။ စတုက္ကနယေန ဟေတံ ဝုတ္တံ။ အဋ္ဌန္တံ
ဝိမောက္ခာနန္တိ ဧတ္ထ ပဋိပါဠိယာ သတ္တ အပ္ပိတပ္ပိတက္ခဏေ ပစ္စနိကဓမ္မေဟိ
ဝိမုစ္စနတော အာရမ္မဏေ စ အဓိမုစ္စနတော ဝိမောက္ခာ နာမ၊ အဋ္ဌမော ပန
သဗ္ဗသော သညာပေဒယိတေဟိ ဝိမုတ္တတ္တာ အပဂမဝိမောက္ခော နာမ။
စတုက္ကနယပဉ္စကနယေသု ပဌမဇ္ဈာနသမာဓိံ သဝိတက္ကသဝိစာရော နာမ၊
ပဉ္စကနယေ ဒုတိယဇ္ဈာနသမာဓိံ အဝိတက္ကသဝိစာရမတ္တော၊ နယဒ္ဓယေဝိ ဥပရိ
တီသု ဈာနေသု သမာဓိံ အဝိတက္ကသဝိစာရော၊ သမာပတ္တိသု ပဋိပါဠိယာ
အဋ္ဌန္တံ သမာဓိတိဝိ နာမံ၊ သမာပတ္တိတိဝိ စိတ္တေကဂ္ဂတာသမ္ဘာဝတော၊
နိရောဓသမာပတ္တိယာ တဒဘာဝတော န သမာဓိတိ နာမံ။ ဟာနဘာဂိယ-
ဓမ္မန္တိ အပ္ပဂုဏေဟိ ပဌမဇ္ဈာနာဒိဟိ ဝုဋ္ဌိတဿ သညာမနသိကာရာနံ
ကာမာဒိအနုပက္ခန္တနံ။ ဝိသေသဘာဂိယဓမ္မန္တိ ပဂုဏေဟိ ပဌမဇ္ဈာနာဒိဟိ
ဝုဋ္ဌိတဿ သညာမနသိကာရာနံ ဒုတိယဇ္ဈာနာဒိပက္ခန္တနံ။ ဣတိ သညာမနသိ-
ကာရာနံ ကာမာဒိဒုတိယဇ္ဈာနာဒိပက္ခန္တနာနိ ဟာနဘာဂိယဝိသေသဘာဂိယ-
ဓမ္မာတိ ဒဿိတာနိ၊ တေဟိ ပန ဈာနာနံ တံသဘာဝတာ ဓမ္မ-သဒ္ဓေန ဝုတ္တာ။
တဗ္ဘာတိ ဝုတ္တမေဝတ္ထံ ဟေတုဘာဝေန ပစ္စာမသတိ။ ဝေါဒါနန္တိ ပဂုဏတာ-
သင်္ခါတံ ဝေါဒါနံ။ တံ ဟိ ပဌမဇ္ဈာနာဒိဟိ ဝုဋ္ဌဟိတွာ ဒုတိယဇ္ဈာနာဒိ-
အဓိဂမဿ ပစ္စယတ္တာ “ဝုဋ္ဌာန”န္တိ ဝုတ္တံ။ ယေ ပန “နိရောဓတော ဖလသမာ-
ပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌာနန္တိ ပါဠိ နတ္ထိ”တိ ဝဒန္တိ၊ တေ “နိရောဓော ဝုဋ္ဌဟန္တဿ
နေဝသညာနာသညာယဘနံ ဖလသမာပတ္တိယာ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော”တိ
ဣမာယ ပါဠိယာ ပဋိသေဝေတဗ္ဗာ။ ယော သမာပတ္တိလာဘိ သမာနော ဧဝ
“န လဘာမဟ”န္တိ၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ သမာနံ ဧဝ “န ကမ္မဋ္ဌာန”န္တိ သညိ ဟောတိ၊
သော သမ္ပတ္တိယေဝ သမာနံ “ဝိပတ္တိ”တိ ပစ္စေတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁၄၉။ အပ္ပနန္တိ နိဂမနံ။ န တထာ ဒဋ္ဌဗ္ဗန္တိ ယထာ ပရဝါဒိနာ ဝုတ္တံ၊
တထာ န ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ သကသကကိစ္စမေဝ ဇာနာတိတိ ဌာနာဌာနဇာနာဒိ
သကံ သကံယေဝ ကိစ္စံ ကာတုံ ဇာနာတိ၊ ယထာသကမေဝ ဝိသယံ
ပဋိဝိဇ္ဈတိတိ အတ္ထော။ တဗ္ဗိတိ တေဟိ ဒသဗလဉာဏေဟိ ဇာနိတဗ္ဗမ္ပိ။

ကမ္မန္တရိပါကန္တရမေဝါတိ ကမ္မန္တရဿရိပါကန္တရမေဝဇာနာတိ၊ စေတနာ-
 စေတနာသမ္ပယုတ္တဓမ္မေ နိရယာဒိနိဗ္ဗာနဂါမိနိပဋိပဒါဘူတေ ကမ္မန္တံ ဂဟေတွာ
 အာဟာ “ကမ္မပရိစ္ဆေဒမေဝါ”တိ။ ဓာတုနာနတ္တဉ္စ ဓာတုနာနတ္တကာရဏဉ္စ
 ဓာတုနာနတ္တကာရဏန္တိ ဧကဒေသသရူပေကသေသော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တံ ဟိ
 ဉာဏံတဒုဘယမ္ပိ ဇာနာတိ၊ “ဣမာယနာမ ဓာတုယာဉ္ဇဿန္တတ္တာ”တိအာဒိနာ
 တထာ စေဝ သံဝဏ္ဏိတံ။ သစ္စပရိစ္ဆေဒမေဝါတိ ပရိညာဘိသမယာဒိဝသေန
 သစ္စာနံ ပရိစ္ဆိန္နနမေဝ။ အပ္ပေတုံ န သက္ကောတိ အဋ္ဌမနဝမဗလာနိ ဝိယ
 တံသဒိသံ ဣဒ္ဓိဝိဉာဏံ ဝိယ ဝိကုဗ္ဗိတုံ။ ဧတေနဿ ဗလသဒိသတဉ္စ နိဝါရေတိ။
 ဈာနာဒိဉာဏံ ဝိယ ဝါ အပ္ပေတုံ ဝိကုဗ္ဗိတုံ စ။ ယဒိဝိ ဟိ “ဈာနာဒိပစ္စဝေက္ခ-
 ဏာဉာဏံ သတ္တမဗလ”န္တိ တဿ သဝိတက္ကသဝိစာရတာ ဝုတ္တာ၊ တထာပိ
 “ဈာနာဒိဟိ ဝိနာ ပစ္စဝေက္ခဏာ နတ္ထိ”တိ ဈာနာဒိသဟဂတံ ဉာဏံ
 တဒန္တောဂဓံ ကတွာ ဧဝံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အထ ဝါ သဗ္ဗညုတညာဏံ
 ဈာနာဒိကိစ္စံ ဝိယ န သဗ္ဗံ ဗလကိစ္စံ ကာတုံ သက္ကောတိတိ ဒသေတုံ “ဈာနံ
 ဟုတွာ အပ္ပေတုံ န သက္ကောတိ၊ ဣဒ္ဓိ ဟုတွာ ဝိကုဗ္ဗိတုံ န သက္ကောတိ”တိ
 ဝုတ္တံ၊ န ပန ကဿဝိ ဗလဿ ဈာနဣဒ္ဓိဘာဝတောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဧဝံ ကိစ္စ-
 ဝိသေသဝသေနပိ ဒသဗလဉာဏသဗ္ဗညုတညာဏာနံ ဝိသေသံ ဒသေတွာ
 ဣဒါနိ ဝိတက္ကတ္တိကဘူမန္တရဝသေနပိ တံ ဒသေတုံ “အဝိစာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။
 ပဋိပါဠိယာတိ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ပဋိပါဠိယာ။

အနုပဒဝဏ္ဏနံ ကတွာ၂ ဝေဒိတဗ္ဗာနီတိ သမ္ပန္နော။ ကိလေသာဝရဏံ
 နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ ကိလေသာဝရဏဿ အဘာဝေါ အာသဝက္ခယာဓိဂမဿ
 ဌာနံ၊ တဗ္ဘာဝေါ အဋ္ဌာနံ၊ အနဓိဂမဿ ပန တဒုဘယံ ယထာက္ကမံ
 အဋ္ဌာနဉ္စ ဌာနဉ္စာတိ တတ္ထ ကာရဏံ ဒသေန္တော “လောကီယံ။ ပ။
 ဒဿနတော စာ”တိ အာဟာ။ တတ္ထ လောကီယသမ္မာဒိဋ္ဌိယာ ဌိတိ
 အာသဝက္ခယာဓိဂမဿ ဌာနံ ကိလေသာဝရဏာဘာဝဿ ကာရဏတ္တာ။
 သာ ဟိ တသ္မိံ သတိ န ဟောတိ၊ အသတိ စ ဟောတိ။ ဧတေန တဿာ
 အဋ္ဌိတိယာ တဿ အဋ္ဌာနတာ ဝုတ္တာ ဧဝံ။ နေသံ ဝေနေယျသတ္တာနံ။
 ဓာတုဝေမတ္တဒဿနတောတိ ကာမဓာတုအာဒိနံ ပဝတ္တိဘေဒဒဿနတော။
 ယဒဂ္ဂေန ဓာတုဝေမတ္တံ ဇာနာတိ၊ တဒဂ္ဂေန စရိယာဝိသေသမ္ပိ ဇာနာတိ။
 ဓာတုဝေမတ္တဒဿနတောတိ ဝါ ဓမ္မဓာတုဝေမတ္တဒဿနတော။ သဗ္ဗာပိ ဟိ

စရိယာ ဓမ္မဓာတုပရိယာပန္နာ ဝေါတိ။ ပယောကံ အနာဒိယိတွာပိ သန္တတိ-
မဟာမတ္တာဒိနံ^၁ ဝိယ။ ဗိဗ္ဗစက္ခုဉ္ဇာဏာနုဘာဝတော ပတ္တဗ္ဗေနာတိ ဧတ္ထ
ဗိဗ္ဗစက္ခုနာ ပရဿ ဟဒယဝတ္ထုသန္တိဿယလောဟိတဝဏ္ဏဒဿနမုခေန
တဒါ ပဝတ္တမာနစိတ္တဇာနနတ္ထံ ပရိကမ္မကရဏံ နာမ သာဝကာနံ၊ တဉ္စ
ခေါ အာဒိကမ္ပိကာနံ၊ ယတော ဗိဗ္ဗစက္ခုအာနုဘာဝတော စေတောပရိယ-
ဉ္ဇာဏဿ ပတ္တဗ္ဗတာ သိယာ၊ ဗုဒ္ဓါနံ ပန ယဒိပိ အာသဝက္ခယဉ္ဇာဏာဓိဂမတော
ပဂေဝ ဗိဗ္ဗစက္ခုဉ္ဇာဏာဓိဂမော၊ တထာပိ တထာ ပရိကမ္မကရဏံ နတ္ထိ
ဝိဇ္ဇာတ္တယသိဒ္ဓိယာ သိဇ္ဈနတော။ သေသာဘိညာတ္တယေ စေတောပရိယဉ္ဇာဏံ
ဗိဗ္ဗစက္ခုဉ္ဇာဏာဓိဂမေန ပတ္တန္တိ စ ဝတ္တဗ္ဗတံ လဘတိတိ တထာ ဝုတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ပုန ဝေရူပိ^၂ ဝါစံ န ဝက္ခာဒိတိစိတ္တံ ဥပ္ပါဒေန္တော တံ ဝါစံ ပဇဟတိ နာမ။
ဝါစာယ ပန သော အတ္ထော ပါကဠော ဟောတိတိ “ဝဒန္တော”တိ ဝုတ္တံ။
ဒိဋ္ဌိံ န ဂဏှိဿာဒိတိ ဒိဋ္ဌိဂ္ဂါဟပဋိက္ခေပေါ။ ဒိဋ္ဌိယာ အနုပ္ပါဒနံ ပဇဟန-
မေဝါတိ အာဟ “ပဇဟန္တော”တိ။ သော အရိယူပဝါဒိ နိရယေ ဌပိတော-
ယေဝ၊ နာဿ နိရယူပပတ္တိယာ ကောစိ ဝိဗန္ဓော ဧကံသိကော အယမတ္ထောတိ
အဓိပ္ပါယော။

အဿာတိ ဧကံသိကဘာဝဿ။ သိက္ခာဟိ သီလသမာဓိပညာဟိ၊ တဒတ္ထာယ
ဝိပဿနာယ စ ဝိနာ အညာရာဓနဿ အသမ္ဘဝတော “လောကီယလောကုတ္တရာ
သီလသမာဓိပညာ ဝေဒိတဗ္ဗာ”တိ ဝတော ပုန အာသန္နတရေ သီလာဒိကေ
ဒဿေန္တော “လောကုတ္တရဝသေနော ဝိနိဝတ္တေတုမ္ပိ ဝဇ္ဇတိ”တိ အာဟ၊ တသ္မာ
အဂ္ဂမဂ္ဂပရိယာပန္နာ သီလာဒယော ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အဂ္ဂမဂ္ဂဋ္ဌဿ ဟိ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ
ဧကံသိကာ အညာရာဓနာ၊ ဣတရေသံ အနေကံသိကာတိ။ သမ္ပဇ္ဇနံ သမ္ပဒါ၊
နိပ္ပတ္တိတိ အတ္ထော၊ တသ္မာ ဧဝံသမ္ပဒန္တိ ဧဝံအဝိရဇ္ဈနကနိပ္ပတ္တိကန္တိ ဝုတ္တံ
ဟောတိ။ တေနာဟ “ဣမမ္ပိ ကာရဏ”န္တိ အာဒိ။ တတ္ထ ကာရဏန္တိ ယုတ္တိ။
တတြာယံ ယုတ္တိနိဒ္ဒါရဏာ “နိရယူပဂေါ အရိယူပဝါဒိ တဒါဒါယဿ အဝိဇ္ဇ-
မာနတော သေဿုထာပိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ”တိ။ ဧတ္ထ စ “တံ ဝါစံ အပ္ပဟာယာ”တိ-
အာဒိဝစနေန တဒါဒါယဿ အပ္ပဟာနေန စ အရိယူပဝါဒေါ အန္တရာယိကော
အနတ္တာဝဟော စ၊ ပဟာနေန ပန အစွယံ ဒေသေတွာ ခမာပနေန အနန္တ-
ရာယိကော အတ္တာဝဟော စ ယထာ တံ ဝုဋ္ဌိတာ ဒေသိတာ စ အာပတ္တိတိ
ဒဿေတိ။

ဒသဗလဉ္ဇာဏဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

စတုဝေသာရဇ္ဇဉာဏဝဏ္ဏနာ

၁၅၀။ ဗျာမောဟဘယဝသေန^၁ သရဏပရိယေသနံ သာရဇ္ဇနံ သာရဒေါ၊ ဗျာမောဟဘယံ၊ ဝိဂတော သာရဒေါ ဧတဿာတိ ဝိသာရဒေါ၊ တဿ ဘာဝေါ ဝေသာရန္တံ။ တံ ပန ဉာဏသမ္ပဒံ ပဟာနသမ္ပဒံ ဒေသနာဝိသေသသမ္ပဒံ ခေမံ နိဿာယ ပဝတ္တံ စတုဗ္ဗိမံ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏံ။ တေနာဟ “စတုသုဋ္ဌာနေသု”တိအာဒိ။ ဒဿိတဓမ္မေသုတိ ဝုတ္တဓမ္မေသု။ ဝစနမတ္တဇေဝ ဟံ တေသံ၊ န ပန ဒဿနံ တာဒိသဿေဝ ဓမ္မဿ အဘာဝတော။ ဘဂဝတာ ဧဝ ဝါ “ဣမေ ဓမ္မာ အနဘိသမ္ပုဒ္ဓါ”တိ ပရဿ ဝစနဝသေန ဒဿိတဓမ္မေသု။ “ဓမ္မပဋိသန္တိဒါ”တိအာဒိသု၊ ဝိယ ဓမ္မ-သဒ္ဓေါ ဟေတုပရိယာယောတိ အဟ “သဟဓမ္မနာတိ သဟေတုနာ”တိ။ ဟေတုတိ စ ဥပပတ္တိသာဓနဟေတု ဝေဒိတဗ္ဗော၊ န ကာရကော သမ္ဘာပကော စ။ အပ္ပမာဏန္တိ အနိဒဿနံ။ နိဒဿနံ ဟိ အန္တယတော ဗျတိရေကတော ပမာဏင်္ဂတာယ “ပမာဏ”န္တိ ဝုဇ္ဇတိ။ နိမိတ္တန္တိ စောဒနာယ ကာရဏံ။ တတ္ထ စောဒကော စောဒနံ ကရောတိတိ ကာရဏံ၊ ဓမ္မော စောဒနံ ကရောတိ ဧတေနာတိ ကာရဏံ။ တေနာဟ “ပုဂ္ဂလောဝီ”တိအာဒိ။ ခေမန္တိ ကေနဝိ အပ္ပဋိဗန္ဓိယဘာဝေန အနုပဒ္ဓါတတံ။

အန္တရာယော ဧတေသံ အတ္ထိ၊ အန္တရာယေဝါယုတ္တဘတိ အန္တရာယိကာ။ ဧဝံ ဘူတာပန တေယသ္မာ အန္တရာယကရာနာမ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ အာဟ “အန္တရာယံ ကရေန္တိတိ အန္တရာယိကာ”တိ။ အသဉ္စိစ္စ ဝိတိက္ကမော န တထာ သာဝဇ္ဇောတိ ကတွာ ဝုတ္တံ “သဉ္စိစ္စ ဝိတိက္ကန္တာ”တိ။ သတ္တ အာပတ္တိက္ခန္ဓာတိအာဒိ နိဒဿနမတ္တံ ဣတရေသမ္ပိ စတုန္တံ “အန္တရာယိကာ”တိ ဝုတ္တဓမ္မာနံ တဗ္ဘာဝေ ဗျတိစာရာဘာဝတော။ ဣဓ ပန မေထုနဓမ္မော အဓိပ္ပေတောတိ ဣဒံ အဋ္ဌပုတ္တိဝသေန ဝုတ္တံ အရိဋ္ဌသိက္ခာပဒံ^၂ ဝိယ။ ယသ္မာ တင်္ဂဏမ္ပိ ကာမေသု^၃ အာဒိနဝံ ဒိသ္မာ ဝိရတ္တော^၄ ဟောတိ စေ၊ ဝိသေသံ အဓိဂစ္ဆတိ၊ န ကာမေသု အာသတ္တော၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “မေထုနံ။ ပ။ အန္တရာယော ဟောတိ”တိ။ တတ္ထ ယဿ ကဿစိတိ န ကေဝလံ ပဗ္ဗဇိတဿေဝ၊ အထ ခေါယဿ ကဿစိ။ တထာ ဟိ ဝုတ္တံ “မေထုနမနုယုတ္တဿ၊ မုဿတေဝါပိ သာသန”န္တိ^၆။ တသ္မိံ အနိယျာနိကဓမ္မေတိ တသ္မိံ ပရေန ပရိကပ္ပိတအနိယျာနိကဓမ္မနိမိတ္တံ။ နိမိတ္တတ္ထေ ဟိ ဣဒံ ကမ္မသံယောဂေ ဘုမ္မံ။

စတုဝေသာရဇ္ဇဉာဏဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-အံ-ဇိ ၂-၂၂၆-ဝိဋ္ဌာဒိသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ။	၂-အဘိ ၂-၃၀၇-ဝိဋ္ဌေ။
၃-ဝိ ၂-၁၇၅-ဝိဋ္ဌေ။	၄-ကာမာနံ (အံ-ဇိ-၂-၂၂၇-ဝိဋ္ဌေ။)
၅-ဝိရတော (အံ-ဇိ ၂-၂၂၇-ဝိဋ္ဌေ။)	၆-ခု ၁-၄၁၆-ဝိဋ္ဌေ သုတ္တနိပါတေ။

အဋ္ဌပရိသဝဏ္ဏနာ

၁၅၁။ ပုရိသဿ သူရတရဘာဝေါ နာမ သင်္ဂါမေ ပါကဇ္ဇော ဟောတိ၊
 န ဂေဟေ နိသိန္ဓကာလေ၊ ဧဝံ ဝေသာရဇ္ဇဉာဏဿ အာနုဘာဝေါ ပဏ္ဍိတ-
 ပရိသာသု ယတ္ထ ကတ္ထဝီတိ ဒဿေန္တော “ဝေသာရဇ္ဇဉာဏဿ မလဒဿနုတ္တ” န္တိ
 အာဟ။ သန္တိပတိတွာ နိသိန္ဓဌာနန္တိ ဌာနသိသေန သန္တိပတိတဓတ္တိယပရိသမေဝ
 ဒဿေတိ။ ဧသေဝ နယော သဗ္ဗတ္တာတိ အတိဒေသေန အာဝိဘာဝိတမတ္ထံ
 ဒဿေတုံ “မာရကာယိကာန” န္တိ အာဒိ ဝုတ္တံ သဒိသတ္ထဝိသယတ္တာ အတိဒေ-
 သဿ။ ယထာ ဟိ ခတ္တိယာနံ သမူဟော ခတ္တိယပရိသာတိ အယမတ္ထော
 လတ္တတိ၊ န ဧဝံ “မာရပရိသာ” တိ ဧတ္ထ၊ မာရဿ ပရိသာတိ ပန မာရပရိသာတိ
 အယမတ္ထော အဓိပ္ပေတော။ တေနာဟ “မာရကာယိကာနံ။ ပ။ န မာရာန” န္တိ။
 မာရကာယိကာနန္တိ မာရပက္ခိယာနံ။ ဥဂ္ဂဌာနဒဿနဝသေနာတိ သာရဇ္ဇိ-
 တဗ္ဗဌာနဒဿနဝသေန၊ ဧဝံ ဥဂ္ဂါ ခတ္တိယာ အတ္တနော ပုညတေဇေနာတိ
 အဓိပ္ပေါယော။ ဗြာဟ္မဏာ တိသု ဝေဒေသုတိ ဣဒံ ဣတရေသံ အဝိသယဒဿန-
 ဝသေန ဝုတ္တံ။ ဝေဒေ သဇ္ဈာယန္တာပိ ဟိ ခတ္တိယာ ဝေသာ စ တဒတ္ထဝိစာရ-
 ကာယ ယေဘုယျေန အသမတ္တာ ဧဝါတိ။ ကသ္မာ ပနေတ္ထ ယာမာဒိပရိသာ
 န ဂဟိတာတိ? ဘုသံ ကာမာဘိဂိဒ္ဓတာယ ယောနိသောမနသိကာရဝိရဟ-
 တော။ ယာမာဒယော ဟိ ဥဌာရဌာရေ ကာမေ ပဋိသေဝန္တာ တတ္တာဘိဂိဒ္ဓ-
 တာယ ဓမ္မဿဝနာယ သဘာဝေန စိတ္တဗ္ဗိ န ဥပ္ပါဒေန္တိ၊ မဟာဗောဓိသတ္တာနံ
 ပန ဗုဒ္ဓါနဉ္စ အာနုဘာဝေန အာကရိယမာနာ ကဒါစိ တေသံ ပယိရုပါသ-
 နာဒိနိ ကရေန္တိ တာဒိသေ မဟာသမယေ။ တေနေဝ ဟိ ဝိမာနဝတ္ထု-
 ဒေသနာပိ တန္တိမိတ္တာ ဗဟုလာ နာဟောသိ။ မနုဿံနံ ဝသေနာယံ ကံတာ။

ပရစက္ကဝါဠေသု စ မနုဿံနံ ဝိသေသာဓိဂမော နတ္ထိတိ ပုစ္ဆတိ “ဏီ” ဗန
 အဂဝါ အညာနိ စက္ကဝါဠာနိပိ ဂစ္ဆတိ” တိ။ ဣတရော ယဒိပိ တေသံ အရိယ-
 ဓမ္မာဓိဂမော နတ္ထိ၊ ဝါသနာယ ပန တတ္ထ ဂန္တာ ဓမ္မံ ဒေသေတိတိ ဒဿေန္တော
 “အာမ ဂစ္ဆတိ” တိ အာဟ။ ကေယူရံ နာနာဝိရေတနပရိသိဗ္ဗိတသုဝဏ္ဏဇာလ-
 ဝိနဉ္စ ဘုဇာဘရဏံ။ အင်္ဂံ နာနာဂန္ဓဂန္ဓိတံ၊ ကေဝလံ ဝါ သုဝဏ္ဏမယံ ဗာဟု-
 ဝလယံ။ ဘိန္နဿရာတိ ဒွိခဘူတဿရာ။ ဂဂ္ဂရဿရာတိ ဂဂ္ဂရိကာယ ဝိယ
 ဂဂ္ဂရာယမာနခရဿရာ။ ဘာသန္တရန္တိ တေသံ ဘာသံ? သန္တာယာဟ။

၁-ဘိန္နဿရာတိ ဒွိခ ဘိန္နဿရာ (က)၊ ခိန္နဿရာတိ ဒွိခဘူတဿရာ (ဒီ-ဒို့ ၂-၁၅၉-ပိဋေ။)
 ၂-ဂဂ္ဂရဿရာတိ ဇေရိတဿရာ (ဒီ-ဒို့ ၂-၁၅၉၊ အံ-ဒို့ ၃-၂၅၀-ပိဋေသု။)
 ၃-တေသံ သတ္တာနံ ဘာသတော အညံ ဘာသံ (ဒီ-ဒို့ ၂-၁၅၉၊ အံ-ဒို့ ၃-၂၅၀-ပိဋေသု။)

“ဝိမံသာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ”တိ သင်္ခေပတော ဝုတ္တံ ဝိဝရိတုံ “ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ”တိ-
အာဒိ ဝုတ္တံ။

သင်္ခမ္ဘာတိ သမာဂန္တာ။ အာဒိတော လာပေါ အာလာပေါ၊ ဝစနပဋိ-
ဝစနဝသေန သမံ လာပေါ သလ္လာပေါ။ သမ္ဘာ,သမညာ ဝါ ကထာ သံကထာ၊
သံကထာဝ သာကန္တာ။

အဋ္ဌပရိသဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

စတုယောနိဝဏ္ဏနာ

၁၅၂။ ယဝန္တိ တာယ သတ္တာ အဓိဿိတာပိ သမာနဇာတိတာယ မိဿိ-
တာဝိယ ဟောန္တိတိ ယောနိ။ သာ ပန အတ္ထတော အဏ္ဍာဒိဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနဝိသိဋ္ဌော
ခန္ဓာနံ ဘာဂသော ပဝတ္တိဝိသေသောတိ အာဟ “ခန္ဓကောဋ္ဌာသော ယောနိ
နာမာ”တိ။ အဏ္ဍော ဇာတာတိ ပဌမာယ ဇာတိယာ ဝသေန ဝုတ္တံ၊ ဒုတိယာယ
ပန အဏ္ဍတော,အဏ္ဍော ဝါ ဘိဇ္ဇမာနေ ဇာတာတိ ဧဝမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။
တေနာဟ “အဘိနိဒ္ဓိဇ္ဇ ဇာယန္တိ”တိ။ ဝိနာတိ ဧတေဟိ အဏ္ဍာဒိဟိ ဗာဟိ-
ရပစ္စယေဟိ ဝိနာ။ ဥပ္ပတိတွာ ဝိယာဘိ ဥပ္ပဇ္ဇနဝသေန ပတိတွာ ဝိယ။
ဗာဟိရပစ္စယနိရပေက္ခတ္တာယေဝ ဝါ ဥပပတနေ သာရကာရိနေ ဥပပါတိကာ၊
တေ ဧဝ ဣဓ ဩပပါတိကာတိ ဝုတ္တာ။ အာဒိ-သဒ္ဓေန ဂဟ္တမလေ နိဗ္ဗတ္တ-
မဟာပဒုမကုမာရာဒိနံ သင်္ဂဟော။ နိဇ္ဈာမတဏှိကပေတာနံ နိစ္စံ ဒုက္ခာတု-
ရတာယ ကာမသေဝနာ နတ္ထိ၊ တသ္မာ တေ ဂဟ္တသေယျကာ န ဟောန္တိ၊
ဇာလဝန္တတာယ န တာသံ ကုစ္ဆိယံ ဂဟ္တော သဏ္ဍာတိ၊ တသ္မာ တေ ဩပ-
ပါတိကာယေဝ သံသေဒဇတ္တာယပိ အသမ္ဘဝတော။ နေရယိကာ ဝိယာတိ
နိဗ္ဗဿနာပဒေသေန တေသမ္ပိ ဩပပါတိကတ္ထံ ဒီပေတိ။ အဝသေသာတိ
နိဇ္ဈာမတဏှိကနေရယိကေ ဌပေတွာ အဝသေသာ ဝိနိပါတိကာ။ ယက္ခာနံ
စာတုမဟာရာဇိကတာယ ဩပပါတိကဘာဝေ ဧဝ အာပန္နေ တံ နိဝတ္ထေတုံ
“ဧဝံ ယက္ခာပီ”တိ ဝုတ္တံ။ တထာ ဟိ တေ န ဘုဗ္ဗဒေဝါ န စ ဝိနိပါတိကာတိ။

စတုယောနိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဉ္စဂတိဝဏ္ဏနာ

၁၅၃။ ဂန္တဗ္ဗာတိ ဥပပဇ္ဇိတဗ္ဗာ။ ယထာ ဟိ ကမ္မဘဝေါ ပရမတ္ထတော အသတိံ ကာရကေ ပစ္စယသာမဂ္ဂိယာ သိဒ္ဓေါ တံသမဂ္ဂိနာ သန္တာနလက္ခဏေန သတ္တေန ကတောတိ ဝေါဟရိယတိ။ တထာ ဥပပတ္တိဘဝလက္ခဏာ ဂတိယော ပရမတ္ထတော အသတိံ ဂမကေ တံတံကမ္မဝသေန ယေသံ တာနံ ကမ္မာနိ၊ တေဟိ ဂန္တဗ္ဗာတိ ဝေါဟရိယန္တိတိ။ ဧဝံ သဒ္ဓတ္ထတော ဂတိံ ဒဿေတွာ အတ္ထုဒ္ဓါရနယေနပိ တံ ဒဿေတုံ “အဝိဇာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ယေသု နိရယာဒိဘေဒေသု ဥပပတ္တိဘဝေသု ဂတိ-သဒ္ဓေါ နိရုဇ္ဈော၊ တတော အညတ္ထာပိ ဂတိသဒ္ဓပ္ပဝတ္တိ အတ္တိ၊ တံ ဧကေန ဂတိ-သဒ္ဓေန ဝိသေသေတွာ အာဟ “ဂတိဂတိ”တိ ယထာ “ဒုက္ခဒုက္ခံ၊ ရူပရူပ”န္တိ ၁။ ဥပ္ပါဒါဝတ္ထာယ ဂမနံ ဥပဂမနန္တိ “နိပ္ပတ္တိ-ဂတိ”တိ ဝုတ္တာ။ ဂတိန္တိ စိတ္တဂတိ။ တေနာဟ “အဇ္ဈာသယဂတိ နာမာ”တိ၊ အဇ္ဈာသယပ္ပဝတ္တိတိ အတ္ထော။ တဒဋ္ဌကထာယံ? ပန “ဂတိန္တိ နိပ္ပတ္တိ”န္တိ အတ္ထော ဝုတ္တော။ မြဟ္မနိမန္တနသုတ္တေ? ဟိ အယံ ပါဠိတိ။ ဇုတိန္တိ အာနုဘာဝံ။ ဝိဘဝေါတိ ဝိနာသော။ သော ဟိ ဝိဂမောတိ အတ္ထေန ဂတိ။ တေနော နိဗ္ဗာနံ အရဟတော ဂတိတိ ၂။ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာနံ အရဟတော ဂတိ ဝိဂမော ဝိဘဝေါတိ အနေကတ္ထတ္တာ ဓာတုနံ။ ဒွေယေဝ ဂတိယောတိ ဒွေဝ နိပ္ပတ္တိယောတိ အတ္ထောတိ အာဟ “အယံ နိပ္ပတ္တိဂတိ နာမာ”တိ။

ယဿ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တံ မြူဟေန္တော ဧဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ အယော၊ သုခံ။ နတ္ထိ ဧတ္ထ အယောတိ နိရယော။ တတော ဧဝ ရမိတဗ္ဗံ အဿာဒေတဗ္ဗံ တတ္ထ နတ္ထိတိ ဒဿေန္တော အာဟ “နိရတိအတ္ထေန နိရဿာဒဋ္ဌေန နိရယော”တိ။ တိရိယံ အဋ္ဌိတာတိ ဒေဝမနုဿာဒယော ဝိယ ဥဒ္ဓံ ဒီဃာ အဟုတွာ တိရိယံ ဒီဃာဘိ အတ္ထော။ ပကဋ္ဌတော သုခတော အယနံ အပဂမော ပေစ္စဘာဝေါ၊ တံ ပေစ္စဘာဝံ ပတ္တာနံ ဝိသယောတိ ပေတယောနိမေဝ ဝဒတိ။ မနသော ဥဿန္တတ္တာဘိ သတိသုရဘာဝမြဟ္မစရိယယောဂျတာဒိဂုဏဝသေန ဥပစိတ-မာနသတာယ ဥက္ကဋ္ဌဂုဏစိတ္တတာယာတိ အတ္ထော၊ အယံ ပနတ္ထော နိပ္ပရိယာယတော ဇမ္ဗုဒီပဝါသီဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယထာဟ “တိဟိ ဘိက္ခဝေ ဌာနေဟိ ဇမ္ဗုဒီပိကာ မနုဿာ ဥက္ကရကုရကေ မနုဿေ အဓိဂ္ဂဏ္ဍန္တိ ဒေဝေ စ တာဝတိံသေ။ ကတမေဟိ တိဟိ? သူရာ သတိမန္တော ဣမ မြဟ္မစရိယ-ဝါသော”တိ ၆။ တေဟိ ပန သမာနရူပါဒိတာယ သဒ္ဓိံ ပရိတ္တဒီပဝါသီဟိ

၁-သံ ၂-၄၅၃-ပိဋ္ဌေ။	၂-ဝိသုဒ္ဓိ ၂-ဂာ-ပိဋ္ဌေ။	၃-မ-ဇ ၂-၃၀၅-ပိဋ္ဌေ။
၄-မ ၁-၄၀၄-ပိဋ္ဌေ။	၅-ဝိ ၅-၂၆၃-ပိဋ္ဌေ။	၆-အံ ၃-၁၉၈-ပိဋ္ဌေ။

ဣတရမဟာဒီပဂါသိနောပိ မနုဿာတေဝ ပညာယံသု။ လောကီယာ ပန
 “မနုနောအပစ္စဘာဝေန မနုဿာ”တိ ဝဒန္တိ။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ ဝိတ္တာရော
 ပန ပရမတ္ထဒီပနိယံ ဝိမာနဝတ္ထု၊ သံဝဏ္ဏနာယံ^၁ ဝုတ္တနယေန ဂဟေတဗ္ဗော။
 အာနုဘာဝေဟိတိ ဒေဝါနုဘာဝသင်္ခါတေဟိ ဣဒ္ဓိဝိသေသေဟိ။ တတ္ထ ကာမာ
 ဒေဝါ ကာမဂုဏေဟိ စေဝ ဣဒ္ဓိဝိသေသေဟိ စ ဣတရေ ဣဒ္ဓိဝိသေသေဟေဝ
 ဒိဗ္ဗန္တိ ကိဋ္ဌန္တိ ဇောတန္တိ၊ သရဏန္တိ ဝါ ဂမ္မန္တိ၊ အဘိတ္ထဝိယန္တိတိ ဝါ
 ဒေဝါတိ။

တိရစ္ဆာနယောနိဉ္ဇာတိအာဒိသုတိ ဧတ္ထ တိရစ္ဆာနယောနိပေတ္တိဝိသ-
 ယဂ္ဂဟဏေန ခန္ဓာနံ ဧဝ ဂဟဏံ တေသံ တာဒိသဿ ပရိစ္ဆိန္ဓဿ
 ဩကာသဿ အဘာဝတော။ ယတ္ထ ဝါ တေ အရညသမုဒ္ဒပဗ္ဗတာဒိကေ
 နိဗ္ဗေဝါသံ ဝသန္တိ၊ တာဒိသဿ ဌာနဿ ဝသေန ဩကာသောပိ ဂဟေတဗ္ဗော။
 နိရယူပဂါဒိဟိ သတ္တေဟိ မဂ္ဂိတဗ္ဗတော မဂ္ဂေါ ပဋိပဋိတဗ္ဗော ပဋိပဒါ စာတိ
 တံ တံ ကမ္မမေဝ ဝုတ္တန္တိ အာဟ “ဉာယေနဒီ”တိအာဒိ။ ယထာ စ
 ပဋိပန္နောတိ ဣမိနာ တဿ ကမ္မဿ ကတူပစိတာကာရမာဟ။ ဧတ္ထ စ
 နိရယဂါမိဉ္ဇ ပဂ္ဂံ နိရယဂါမိနိဉ္ဇ ပဋိပဒန္တိ ဣမိနာ သာဓာရဏတော
 နိရယသံဝုတ္တနိယံ ကမ္မံဝတွာ ပုန တံတံသန္တာနပတိတတာယ အသာဓာရဏတံ
 ဒေသေတုံ “ယထာပဋိပန္နော”တိအာဒိ ဝုတ္တန္တိ ဒဠဗ္ဗံ။ ဝိနိပတန္တိတိ ဝိဝဿ၊
 ဝိရူပံ ဝါ နိပတန္တိ။ ကသ္မာ ပနေတ္ထ ပဉ္စဂတိပရိစ္ဆေဒကဉာဏံ ဒေသေန္တော
 ဘဂဝါ “နိဗ္ဗာနဉ္ဇာဟ”န္တိအာဒိမာဟာတိ အနုယောဂံ သန္ဓာယာဟ “ဣဒံ
 ပနာ”တိအာဒိ။ န ဟိ ဘဂဝါ အတ္တနော ဗုဒ္ဓသုဗုဒ္ဓတံ ဝိဘာဝေန္တော
 သာဝသေသံ ကတွာ ဒေသနံ ဒေသေတိ။

ပဉ္စဂတိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတ။

ဉာဏပဝတ္တာကာရဝဏ္ဏနာ

၁၅၄။ ဉာဏပဝတ္တာကာရန္တိ ဉာဏဿ ပဝတ္တိအာကာရံ၊ ဉာဏဿ ဝါ
 ပဝတ္တိပကာရံ။ ဧကန္တဒုက္ခာတိ ဧကန္တေန ဒုက္ခာ အစ္စန္တဒုက္ခာ။ တာ ပန
 သဗ္ဗကာလံ ဒုက္ခာ သုခါလယေနပိ၊ အသမ္ဘိဿာတိ ဒေသေန္တော အာဟ
 “နိစ္စဒုက္ခာ နိရန္တရဒုက္ခာ”တိ။ မဟလာတိ အတနုကာ၊ မဟန္တာတိ

အတ္ထော။ တိဗ္ဗာတိ ဝါ တိဒိဏာ။ ခရာတိ ကက္ခဋ္ဌာ။ ကဋ္ဌုကာတိ ဝါ အနိဋ္ဌာ။ ကဿတိ ခဏိယတိတိ ကာသု၊ အာဝါဠော။ ကသိယတိ စိယတိတိ ကာသု၊ ရာသိ။ ပုနန္တိတိ ဒွိဟိ ဟတ္ထေဟိ အင်္ဂါရာနိ ဥက္ခိပိတွာ ပဋိဝါတံ ဩပုနန္တိ၊ တေန တေသံ သကလသရီရံ ဥယျတိ။ တေနာဟ “ပရိဒဇ္ဈက္ခာ”တိ။ ပုရိသပုမာဏံ ပေါရိသံ။ ကေပထေနောဝါတိ ကေမဂ္ဂဘူတေနော။ အနုက္ခမနိယေနာတိ ဥက္ကမိတုံ အပက္ကမိတုံ အသက္ကုဏေယျေန။

နန စ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏံ ပစ္စုပ္ပန္နဝဏ္ဏာရမ္ပဏံ၊ တေန ကထံ ရူပန္တရသမင်္ဂိ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တသတ္တံ “အယံ သော”တိ ဇာနာတိတိ စောဒနံ သန္ဓာယာဟ “တတ္ထ ကိဉ္ဇာဒိ”တိအာဒိ။ ယထာကမ္မူပဂဉာဏေန “အယံ သော”တိ သလ္လက္ခေတိ၊ တဿ ပန ဒိဗ္ဗစက္ခုအာနုဘာဝေန ပတ္တဗ္ဗတ္တာ “ဒိဗ္ဗစက္ခုဗလံ နာမ တေ”န္တိ ဝုတ္တံ။

ပုရိမနယေနောဝါတိ “ဂူထကူပေါ ဝိယ တိရစ္ဆာနယောနိ ဒဠဗ္ဗာ”တိ- အာဒိနာ အင်္ဂါရကာသုပမာယံ ဝုတ္တနယေနော။ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ ဗဟုလာ တောသုတိ ဒုက္ခဗဟုလာ။ ဗဟလပတ္တပလာသောတိ အဝိရဠတနုပိပုလပဏ္ဏော။ သုခပရိဘောဂံ မဟာပါသာဒံ ဒဿေတုံ “ဒိဃပါသာဒေါ”တိ ဝုတ္တံ စတုရဿပါသာဒါဒိနံ ခုဒ္ဒကတ္တာ။ ဥက္ကာမယအတ္ထရဏေနာတိ ဥက္ကာမယ-လောဟိတအတ္ထရဏေန။ ဥတ္တရံ ဥပရိဘာဂံ ဆာဒေတိတိ ဥတ္တရန္တဒေါ၊ ဝိတာနံ။ တံ ပန လောဟိတဝိတာနံ ဣဓာမိပ္ပေတန္တိ “ရတ္တဝိတာနေနာ”တိ ဝုတ္တံ။

အပရဘာဂယောဇနာတိ ပါဠိယံ “အပရေန သမယေနာ”တိ ဝုတ္တဿ အပရဘာဂဿ ယောဇနာ။ သာ ပန ကေဒေသေန ပုရိမဘာဂေ ဝုတ္တေ ဧဝ သုဝိညေယျာ ဟောတိတိ “ယထာ သော”တိအာဒိမာဟ။ မဂ္ဂါရုဠမေဝါတိ မဂ္ဂံ ဥပဂတမတ္တမေဝ။

နိယမာဘာဝါတိ “ဒိဗ္ဗစက္ခုနာဝ ပဿတိ”တိ နိယမဿ အဘာဝါ။ “ဒိဗ္ဗစက္ခုနာဝိ ပဿိဿတိ”တိ ဣဒံ န အနုတ္တရသုခါနုဘာဝနဿ ဒိဗ္ဗစက္ခု-ဂေါစရတ္တာ ဝုတ္တံ၊ အနာဂတဿ ပန တဿ ဒိဗ္ဗစက္ခုပရိဘာဏဘူတေန အနာဂတံသဉာဏေန ဒဿနမေဝါတိ ကာရဏူပစာရေန ဝုတ္တံ။ ပါဠိယံ ပန “စေတဿာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာမိ”စ္စေဝ ဝုတ္တံ။ “အတ္တတော ပန နာနာ ဟောတိ”တိ သင်္ခေပတော ဝုတ္တမတ္တံ ဝိဝရိတုံ “ဒေဝလောကသုခံ ဟိ”တိအာဒိ

ဝတ္တာ ယထာဒဿိတဥပမာဟိဝိ အယမတ္ထော ပါကဠော ဧဝါတိ ဒဿေန္တော “ဥပမာယဗ္ဗိ”တိ အာဒိမာဟ။ ဂေါတြဘုညဏုပ္ပါဒတော ပဋ္ဌာယ နိရောဓံ ပဿိဘွာ ဥပ္ပန္နမဂ္ဂဖလပစ္စဝေက္ခဏဝသေန စေဝ ပရတော ဖလသမာပတ္တိ-
သမာပဇ္ဇနဝသေန စ အရိယသာဝကော နိရောဓေ သယိတော ဝိယ ဟောတိ တဒပဿယေနော ပဝတ္တနတောတိ အာဟ “နိရောဓသယနဝရဂတ”န္တိ။
တေနာဟ “နိဗ္ဗာနာ ။ပ။ ပဿတိ”တိ။

ဥဏပဝတ္တာကာရဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒုတ္တရကာရိကာဒိသုဒ္ဓိဝဏ္ဏနာ

၁၅၅။ ပုစ္ဆာနုသန္ဓိအာဒိအနုသန္ဓိတ္တယတော အညတ္တာ “ပါဠိယေက္ခိ
အနုသန္ဓိဝသေနာ”တိ ဝုတ္တံ။ န ကေဝလံ “ဒုတ္တရကာရိကာယ သုဒ္ဓိ ဟောတိ”တိ
ဧဝံလဗ္ဗိကော ဧဝ၊ အထ ခေါ ဒုတ္တရစာရီသု အဘိပ္ပသန္ဓောတိ ဒဿေတုံ
“အဝိစာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ စတုကုဏ္ဍိကောတိ ဒွိဟိ ပါဒေဟိ ဟတ္ထေဟိတိ
စတုဟိ အင်္ဂေဟိ ကုဏ္ဍနကော အာဟိဏ္ဍနကော။ ဆမာနိကိဏ္ဍန္တိ ဘူမိယံ
ဒိတ္တံ။ အက္ခသန္တိ အာဟာရံ။

မစ္ဆရိယမလာဒိပါပဓမ္မဝိဂမနတော မေတ္တာဒိဂုဏာနုဠုဟနတော စ ဗြဟ္မံ
သေဋ္ဌံ စရိယန္တိ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ဒါနံ။ တထာ ဟိ တံ ဘဂဝတာ ပဏ္ဍိတပဉ္စတ္ထံ
ဝုတ္တံ။ ဧဝံ သေသေသုပိ ယထာရဟံ ဗြဟ္မစရိယပရိယာယော နိဒ္ဒါရေတွာ
ဝတ္တဗ္ဗော။ ကိန္တိ ကိဒိသံ။ စတန္တိ သမာဒိန္နဝတံ။ သုစိဏ္ဏဿာတိ သုဠု စိဏ္ဏဿ
ပုညဿ။ ဣဒ္ဓိတိ အာနဘာဝေါ။ ဇုတိတိ ဝတ္တာဘရဏောဘာသသမုဇ္ဇလာ
သရိရပ္ပဘာ။ မလဝီရိယူပပတ္တိတိ ကာယဗလေန စေဝ ဥဿာဟေန စ
သမန္တာဂမော။

တေန ပါဏိ ကာမဒဒေါတိ တေန အဒ္ဓိကာနံ ဥပဂစ္ဆန္တာနံ ဟတ္ထံ
ပဿာရေတွာ အသယုသေဋ္ဌိနော ဒါနဋ္ဌာနဒဿနမယေန ပုညေန ဣဒါနိ ယေံ
ဟတ္ထော ကပ္ပရက္ခော ဝိယ ကာမဒဒေါ ဣဒ္ဓိတိစ္ဆိတဒါယိ၊ ကာမဒဒေါ
ဟောန္တော စ မရဿဝေါ ဣဋ္ဌဝတ္ထုဝိဿဇ္ဇနကော ဇာတော။ တေန မေ
ဗြဟ္မစရိယေနာဘိ တေန မမ ယထာဝုတ္တကာယဝေယျာဝဂ္ဂိယကမ္မသင်္ခါတေန
သေဋ္ဌစရိယေန။ ပုညန္တိ ပုညဖလံ။ တမ္ပိ ဟိ ပုဇ္ဇသဘာဝတော၊ ဥတ္တရပဒ-
လောပေန ဝါ “ဧဝမိဒံ ပုညံ ပဝေုတိ”တိအာဒိသု “ပုည”န္တိ ဝုစ္စတိ။

ပဉ္စ သိက္ခာပဒါနိ သမာဟဋ္ဌာနိ ပဉ္စသိက္ခာပဒံ ယထာ “တိဘဝံ၊ တိသကဋ္ဌ”န္တိ စ။ မြဟ္မစရိယသ္မိန္တိ ဓမ္မဒေသနာယ။ သာ ဟိ ဝိနေယျာနံ မြဟ္မဘာဝါဝဟနတော မြဟ္မံ သေဋ္ဌံ စရိယံ၊ မြဟ္မနော ဝါ ဘဂဝတော ဝါစသိကံ စရိယန္တိ “မြဟ္မစရိယ”န္တိ ဝုစ္စတိ။

သဟဿံ မစ္စုဟာယိနန္တိ’ သဟဿမတ္တာ အရဟတ္တသမဓိဂမေန မစ္စု-
ဝိသယာတိက္ကမေန မစ္စုပဟာယိနော ဇာတာ။ မြဟ္မစာရိ ဘဝိဿာမာတိ
တ္ထေ ယေန မြဟ္မစရိယေန တေ မြဟ္မစာရိနောတိ ဝုစ္စန္တိ၊ တံ မြဟ္မစရိယံ
နိဗ္ဗါရေတွာ အာဟ “မေထုနဝိရတိ မြဟ္မစရိယန္တိ ဝုတ္တာ”တိ။

နာတိက္ကမာမာတိ န အတိစရာမ အဂမနိယဋ္ဌာနေပိ ဣတရတ္ထဉာပိ န
ဝိတိက္ကမာမ။ တေနာဟ “အညတြ တာဟိ မြဟ္မစရိယံ စရာမာ”တိ။ အမှန္တိ
အမှာကံ။

အတ္တဒမနဝသေနာတိ ယထာပဋိညံ အရဟန္တာနံ အနုကရဏာကာရေန
ပဝတ္တစိတ္တဒမနဝသေန၊ မနစ္ဆဋ္ဌာနံ ဣန္ဒြိယာနံ ဒမနေနာတိ အတ္ထော။
သိခါပုတ္တသေဋ္ဌစရိယတာယ အရိယမဂ္ဂေါ မြဟ္မစရိယံ။ မြဟ္မံ သေဋ္ဌံ စရတိ
ဧတေနာတိ မြဟ္မစရိယံ၊ သတ္ထုသာသနံ။

အတရမာနာနန္တိ န တရမာနာနံ ဒေသကာလံ ဥဒိက္ခန္တာနံ။ ဖလာသာဝ
သမိဇ္ဈတိတိ သုဒုလ္လဘဖလေပိ အာသာ သမ္မာပယောဂမန္တာယ သမိဇ္ဈတိ ဧဝ။
ဝိပက္ခမြဟ္မစရိယောသ္မိတိ ဝိသေသေန နိပ္ပန္နပဏီတဇ္ဈာသယော ပရိပုဏ္ဏဥဋ္ဌာရ-
မနောရထော။ သော ဟိ သေဋ္ဌမနောသမာစာရတာယ မြဟ္မစရိယ-
ပရိယာယေန ဝုတ္ထော။

ဣဒမေဝ သုတ္တံ အာဂတဋ္ဌာနန္တိ အဓိပ္ပါယော တေပိဋကေ ဗုဒ္ဓဝစနေ
ဣဒမေဝ သုတ္တပဒံ “ဝိရိယံ မြဟ္မစရိယ”န္တိ အာဂတဋ္ဌာနန္တိ အတ္ထော။ ဝိရိယံ ဟိ
တသ္မိံ ဝိသယေ ဥတ္တမံ ပရမုက္ကံသဂတံ တာဒိသစရိယာဟေတု စာတိ မြဟ္မစရိ-
ယန္တိ ဣဒ ဝုတ္တံ။ စတုရင်္ဂသမန္တာဂတန္တိ စတုဗ္ဗိဒုက္ခရက်ရိယာယ သာဓကဿ
စတုဗ္ဗိဓဿ အတ္တနော ပဝတ္တိအာကာရဿ ဝသေန စတုရင်္ဂသမန္တာဂတံ။

ကောဝိ ဆိန္နဘိန္နပဋ္ဌပိလောတိကဓရော ဒသန္တယုတ္တဿ ဝတ္တဿ အဘာ-
ဝတော နိစ္စေလောတိ ဝတ္တဗ္ဗတံ လဘေယျာတိ တံ နိဝတ္ထေန္တော အာဟ
“နဂ္ဂေါ”တိ။ ဧဝံ အကာသိံ၊ ဧဝမိ သတ္တပိဋ္ဌာ မာ အဟောသီတိ အဓိပ္ပါယော။

ယထာ “အဘိဟဋ္ဌံ န သာဒိယာမီ”တိအာဒိ^၁ ဘိက္ခဝါပရိယေသနေ ဥက္ကဋ္ဌ-
စာရိတာဒဿနံ၊ ဧဝံ “နဗေတိဘဒ္ဒန္တိကာဒိဘာဝေါပီ”တိ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ပုရိ-
သန္တရဂတယာဘိ ပုရိသသမိပဂတာယ။ သံကိတ္တိယန္တိ တောယာဘိ သံကိတ္တိ၊
ဂါမဝါသိအာဒိဟိ သမုဒါယဝသေန ကရိယမာနကိရိယာ။ ဣမ ပန ဘတ္တသ-
ကိတ္တိ အဓိပ္ပေတာဘိ အာဟ “သံကိတ္တေတွာ ကတဘတ္တေသု”တိ။ ဒဒန္တိ
တာယာဘိ ဒတ္တိ။ ကောဟံ အန္တရဘူတံ တေဿ အတ္ထိတိ ကောဟိကံ။
ဧသ နယော သေသပဒေသုပိ။ ကောဟဝါရေနာဘိ ကောဟိကဝါရေန။
“ကောဟိက”န္တိအာဒိနာ ဝုတ္တဝိမိမေဝ ပဋိပါဠိယာ ပဝတ္တဘာဝံ ဒဿေတုံ
ပုန ဝုတ္တံ။ တေနာဟ “ဣတိ ဝေရူပ”န္တိအာဒိ။

ရေကတိဏာဒိနိ ဝါတိ ရေကတိဏာဒိနိ ဂန္တိတွာ ကတနိဝါသနာနိ
ဆဝဒုဿာနိ၊ နိဟိနဒုဿာနိတိ အတ္ထော။ တန္တောဝုတာနန္တိ တန္တံ ပဿ-
ရေတွာ ဝိတာနံ။ ပကတိကဏ္ဍကေတိ သလကကဏ္ဍကေ။

၁၅၆။ နေကဝဿဂဏသဉ္ဇာတန္တိ အနေကဝဿသမူဟသဉ္ဇာတံ။ နန စ
ဣဒါနေဝ “သာယတတိယကမ္ပိ ဥဒကောရောဟနာနယောဂမနုယုတ္တော”တိ
ဝုတ္တံ၊ “နေကဝဿဂဏိကံရဇောဇလ္လံ ကာယေ သန္တိမိတ”န္တိ စ၊ တဒုဘယံ ဧကသ္မိ^၁
ကထံ သမ္ဘဝတိတိ အာဟ “ဣဒံ အတ္တနော ရဇောဇလ္လကဝတသမာဒါန-
ကာလံ သန္ဓာယ ဝဒတိ”တိ။ ဧတေနဝ “အစေလကော ဟောမီ”တိ
ဝုတ္တအစေလကပဋိညာ၊ “သာဏာနိပိ ဓာရေမီ”တိအာဒိနာ ဝုတ္တဆန္တဂ-
ပဋိညာ၊ တတ္ထာပိ သာဏမသာဏဆဝဒုဿာဒိနိဝတ္တပဋိညာ စ အဝိရဒ္ဓါတိ
ဒဗ္ဗဗ္ဗာ တသ္မိံ တသ္မိံ ကာလေ တထာ တထာ ပဋိပန္နတ္တာ။ တေတိ အစေလက။
သင်္ခာတန္တိ သဗ္ဗသော သာတံ။ တေနာဟ “ဝေ”န္တိ။ ‘သီလဝါ နာမ နတ္ထိ
“အနဘိသန္တိကမ္ပိ ပါပံ ဟောတိ”တိ ဧဝံလဒ္ဓိကတ္တာ။ သီလံ အဓိဋ္ဌာယာဘိ
ဣဒံ ပဋိက္ကမနကိရိယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။

ပါသဏ္ဌပရိဂ္ဂဟဏတ္ထာယာဘိ ပါသဏ္ဌေသု အသာရသာရဘာဝဝိမံသ-
နတ္ထာယ။ တံ ပဗ္ဗန္တန္တိ အာဇီဝကပဗ္ဗဇ္ဇံ။ ဝိကဋ္ဌဘောဇနေတိ ဝိကတဘောဇနေ
ဝိရူပဘောဇနေ။ တေနာဟ “အပကတိဘောဇနေ”တိ။

၁၅၇။ ဘိသနကတသ္မိန္တိ ဘာဝသာနေဘာဝိ ဣဒံ ပဒန္တိ အာဟ “ဘိသန-
ကတသ္မိံ ဘိသနကကိရိယာယာ”တိ။ “ဘိသနကတ္တသ္မိ”န္တိ ဝတ္တဗ္ဗေ ကေဿ

၁- မ ၁-၁၁၁-ငိဌေ။

တ-ကာရဿ လောပေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ယေဘုယျဂ္ဂဟဏံ လောမဝန္တဝသေနပိ
ယောဇေတဗ္ဗံ, န လောမဝသေနာတိ အာဟ “ဗဟုတရာနံ ဝါ”တိအာဒိ။

သု-သဒ္ဓေ ဥ-ကာရဿ ဩ-ကာရံ ကတွာ ပါဠိယံ “သောတက္ကော”တိ
ဝုတ္တန္တိ တဒတ္ထံ ဝိဝရန္တော “သုတက္ကော”တိ အာဟ။ သုဠ အဝတက္ကောတိ ဝါ
သောတက္ကော။ သောသိန္ဓောတိ ဧတ္ထာပိ ဧသေဝ နယော။ သုဒ္ဓိသေနတ္ထာ-
ယာတိ သံသာရသုဒ္ဓိဂဝေသနတ္ထာယ။

ဝိဟာရသ္မိန္တိ ပစ္စက္ကေ ဘုမ္မဝစနန္တိ အာဟ “ဝိဟာရော ဧဝ ဟိ ‘ဝိဟာရသ္မိ’န္တိ
ဝုတ္တော”တိ။ တေနော စာတိ တေနော ဝိဘတ္တိဝိပလ္လာသဝသေန။ ဧဝံ
အတ္ထောတိ အယံ ဧဝံ လိင်္ဂဝိပလ္လာသဝသေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။
ဒုက္ခပ္ပတ္တောတိ အာနေတွာ သမ္ပန္နော။ သပ္ပတ္တောတိ သုခဒုက္ခေ လာဘာ-
လာဘာဒိကေ စ။ တုလိတောတိ တုလာသဒိသော။

ဒုက္ကရကာရိကာဒိသုဒ္ဓိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

အာဟာရသုဒ္ဓိဝဏ္ဏနာ

၁၅၈။ သုဇ္ဈိတုန္တိ သံသာရတော သုဇ္ဈိတုံ။

၁၅၉။ အာသိတိကပဗ္ဗာနီတိ အာသိတိကပိဋ္ဌိပဗ္ဗာနိ၊ “ကာဠပဗ္ဗာနီ”တိ
ဝဒန္တိ။ ပဗ္ဗာနံ မဇ္ဈေ။ ဥန္တတုန္တတာနီတိ မံသေ မိလာတေ ဦးန္တံ သန္တိနံ
အန္တရေ ဝါတေနုဗ္ဗမာတဓမ္မနိဇာလတာယ ဥန္တတာနိ ဥန္တတာနီတိ။ အာနိ-
သဒန္တိ အာနိသဒဋ္ဌာနံ။ နိသိန္နဋ္ဌာနန္တိ ပံသုဟိ, ဝါလိကာဟိ ဝါ နိမိတံ
နိသိန္နဋ္ဌာနံ။ သရပေါဇေနာတိ သရဿ ပေါဇ်ပုဒေသေန, သရပေါဇ်သညိ-
တေန ဝါ မဂ္ဂေန။ အက္ကန္တန္တိ အက္ကန္တဋ္ဌာနံ။ တက္ကဂေါဋ္ဌိကသဒိသာနံ, သရိရ-
သံသနတ္ထံ ကာဘ ဂုရုဝိန္ဒဂေါဋ္ဌကာနံ ဝါ အာဝဋ္ဌိ ဝဋ္ဌနာဟာရေ။ ဝံသတောတိ
ပိဋ္ဌိဝံသတော။ မဏ္ဍလေတိ ဘိတ္တိပါဒါနံ မတ္ထကေ ဌပိတမဏ္ဍလကေ သီသဂ္ဂေန
ပတိဋ္ဌဟန္တိ။ န ဧဝံ ဖာသုဋ္ဌိယောတိ ယထာ ယထာ ဝုတ္တဂေါပါနသိယော
ပပတာ တိဋ္ဌန္တိ၊ န ဧဝံ ဗောဓိသတ္တဿ ဖာသုကာပိ ပပတာ ဝိဋ္ဌိတာ။

ဩက္ခာယိကာတိ အဝက္ခာယိကာ၊ ဟေဋ္ဌာ ဟုတွာ နိန္ဒဘာဝေန ပညာယ-
မာနာ။ ဧဝူပေါတိ ယထာဝုတ္တရူပါ၊ နိန္ဒတရာတိ အတ္ထော။ ယာဝ ဝိဋ္ဌိကဏ္ဍကံ

အလ္လီနာ ဟောတိတိ မယံ ဥဒရန္တဝိ ယာဝ ပိဋိကဏ္ဍကံ၊ တာဝံ တံ အာဟန္တ ပိတတ္တာ အလ္လီနာ ဟောတိ ဥဒရိယဿ ပရိက္ခယေန အန္တာနဉ္စ သုဠု မိလာတ-
တာယ။ အာရိယအာရိယာတိ ဂရုတရာ။ သဟဥဒရန္တဝိ ပိဋိကဏ္ဍကံ၊
သဟပိဋိကဏ္ဍကံ ဥဒရန္တဝိန္တိ ယောဇနာ။ နေဝ နိက္ခမတိ အာဟာရသန္ဓိဿယ-
အာပေါဓာတုယာ သဗ္ဗသော ဝိသုက္ခတ္တာ။ ပူတိမူလာနီတိ လောမမူလာနံ
ပရိဗြူဟနကေ မံသေ လောဟိတေ စ ပရိက္ခိဏေ တာနိ သုက္ခာနိ ဌာနတော
ဘဌာနိ အဘာဝေနေဝ “ပူတိမူလာနီ”တိ ဝုတ္တာနိ။ တေနာဟ “တဿ
ပနာ”တိအာဒိ။

အဓိဂတတိ ဣဒါနိ အဓိဂတာ။ ယထာ တေရဟိ ဝိပဿနာပညာယ
အဓိဂတတ္တာတိ ဣမိနာ ကိဉ္စာပိ မဟာဗောဓိသတ္တာ ပရိပါကဂတဉ္စဏာ
ဝသီဘူတဇ္ဈာနာဘိညာ ဝိပဿနာယ ပရိကမ္ပံ ကရေန္တိ၊ ယထာ စ နေသံ
စရိမဘဝေ ဝိပဿနာစာရော၊ န တထာ တဒါတိ ဒဿေတိ။ တေဒေဝါတိ
ယံ ယေန ဝုတ္တံ အတ္တဇာတံ၊ တေဒေဝ ဧတ္ထ တေသ္မိ ပါဌပဒေသေ ယုတ္တံ
ပုဗ္ဗေနာပရံ အဝိရုဇ္ဈနတော။ ဣတရထာတိ ဘိက္ခုဟိ ဝုတ္တပ္ပကာရေန အနန္တ-
ရူပေါ သိယာ “ဣမိဿာ”တိ ဝုတ္တာယ အညတ္တေ။

အာဟာရသုဒ္ဓိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သံသာရသုဒ္ဓိအာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၆၀။ သံသာရေနာတိ အပရာပရံ စဝနပပဇ္ဇနဝသေန ဘဝေသု သံသ-
ရဏေန။ ယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ—

“ခန္ဓာနဉ္စ ပဋိပါဋိ၊ ဓာတုအာယတနာန စ။
အဗ္ဗောဓိန္တံ ဝတ္တမာနာ၊ သံသာရေတိ ပဝုစ္စတိ”တိ။

ဗဟုကန္တိ ဗဟုကာလံ ဗဟုက္ခတ္တံ။ ဥပပဇ္ဇိတွာတိ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ
နိဗ္ဗတ္တိတွာ။ အာဝါသေနာတိ တသ္မိ တသ္မိ သတ္တာဝါသေ အာဝသနေန
နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဇီဝနေန။ ခန္ဓာယေဝ ဝုတ္တာ တေသံယေဝ ပဝတ္တိဝိသေသဿ တေန

၁-ဝိသုဒ္ဓိ ၂-၁၇၆၊ ၆-၄၂-၈၆၊ သံ-၄၂-၈၉၊ အံ-၄၂-၃၈၆၊ အဘိ-၄၂ ၁-၁၁၊ အဘိ-၄၂ ၂-၁၄၁၊
သုတ္တနိပါတ်-၄၂ ၁၅၁၊ ဥဒါန-၄၂ ၄၅၊ ဣတိဝုတ္တက-၄၅ ၅၅၊ ၁၉၀၊ ထေရဂါထ-၄၂ ၁-၁၉၁-
၂၅၇၊ ဗုဒ္ဓဝံသ-၄၂ ၁၁၅၊ စူဠနိဒ္ဒေသ-၄၅ ၅၊ ပဋိသံ-၄၂ ၁၈၊ ဝိသုဒ္ဓိ-၆ ၁-၂၂၁၊ အံ-၆ ၂-၂၂၉၊
သာရတ္ထ-၆ ၁-၂၁၈-ပိဋေသုပိ။

ဘေန ပရိယာယေန ဝုတ္တတ္တာ။ ဗဟုယာဂေတိ အဇေသုကရဂေါမာယွာဒိကေ ဗဟုဝိဓေ မဟာယညေ။ ဗဟုအဂ္ဂိတိ ဝါစာပေယျာဒိဝသေန အန္တမသော ပါကယညာဒိဝသေန စ ဗဟုကေပိ အဂ္ဂိ ပရိစရဏေန။

၁၆၁။ ဗာလဒါရကောပိ “ဒဟရေ”တိ ဝုစ္စတီတိ တတော ဝိသေသနတ္ထံ “ယုဝါ”တိ ဝုတ္တံ။ အတိက္ကန္တပဌမဝယာ သတ္တာ သဘာဝေန ပလိတသိရာ ဟောန္တိတိ ပဌမဝယေ ဌိတဘာဝံ ဒဿေတုံ “သုသုကာဠကေသော”တိ ဝုတ္တံ။ ဇရာဇိဏ္ဍောတိ ဇရာယ ဇိဏ္ဍောန အကာလိကေန ဇရာယ အဘိဘူတော။ ဥက္ကံသဂတဗုဒ္ဓတာယ ဝုဒ္ဓေါ။ တေနာဟ “ဝမိတွာ ဌိတအင်္ဂပစ္စင်္ဂါ”တိ။ အာရောဟပရိဏာဟဝသေန ဝုဒ္ဓိရဟိတောတိ အတ္ထော။ ဇာတိမဟလ္လကောတိ ဇာတိယာ မဟလ္လကော၊ န ဘောဂပရိဝါရာဒိဟိတိ အတ္ထော။ အဒ္ဓဂတောတိ ဧတ္ထ အဒ္ဓ-သဒ္ဓေါ ဒီသကာလဝါစိတိ အာဟ “ဗဟုအဒ္ဓါနံ ဂတော”တိ။ ဝယောတိ အာဒိပဒလောပေနာယံ နိဒ္ဒေသောတိ အာဟ “ပန္နိမဝယ”န္တိ။ ပဒသတမ္ပိ။ ပ။ သမတ္ထတာတိ ပဒသတမ္ပိ ပဒသဟဿမ္ပိ သောတပထမာဂစ္ဆန္တမေဝ ဥဂ္ဂဟဏသမတ္ထတာ ပရိဂ္ဂဟေတုံ သမတ္ထတာ။ အယဉ္စ ဂတိယာ ဗျာပါရေတိ သက္ကာ ဝိညာတုံ ဂဟဏမတ္တဘာဝတော။ တဒေဝါတိ ပဒသတမ္ပိ ပဒသဟဿမ္ပိ။ အာဇာရဏံ အပိလာပနဝသေန ဟဒယေ ဓာရဏံ။ ဥပနိဗန္ဓနံ ယထာ န ပမုဋ္ဌံ ဟောတိ၊ တထာ ဥပေစ္စ အပရာပရံ နိဗန္ဓနံ။ အယံ ပန သတိယာ ဗျာပါရေတိ သက္ကာ ဝိညာတုံ။ ပါဠိယဉ္စ “ပရမာယ ဂတိယာ စ သတိယာ စ ဓိတိယာ စာ”တိ ဝုတ္တံ။ ပရတော စ “ဧဝံ အဓိမတ္တဂတိမန္တော”တိ ဝုတ္တံ။ သမတ္ထဝီရိယံ ဓိတိ နာမာတိ ဝိသိဋ္ဌဝိသယံ ဒဿေန္တော ယထာဝုတ္တသတိသမာယောဂံ တဿ ဒိပေတိ။ တဿာတိ ယထာဝုတ္တဂတိသတိဓိတိဟိ သုဘဓာတဝစိပရိစိတဿ ပရိယတ္တိဓမ္မဿ အာဂမဝသေန အတ္ထဒဿ န-သမတ္ထတာ ယုတ္တိဝသေန ကာရဏဒဿနသမတ္ထတာ။

ဒဠ္ဗ ၂ ထိရံ ခနု ဧတဿာတိ ဒဠ္ဗေန္တာ၊ သော ဧဝ ဣဓ “ဒဠ္ဗဓမ္မာ”တိ ဝုတ္တော။ ပဋိသတ္တုဝိဓမနတ္ထံ ခနံ ဂဏှာတိတိ ခနုဂ္ဂဟော၊ သော ဧဝ ဥသုံ သရံ အသတိ ခိပတိတိ ဣဿာသောတိ အာဟ “ခနံ ဂဟေတွာ ဌိတော ဣဿာသော”တိ။ ဒွိသဟဿပလံ လောဟာဒိဘာရံ ဝဟိတုံ သမတ္ထံ ဒွိသဟဿထာမံ။ တေနာဟ “ဒွိသဟဿထာမံ နာမာ”တိအာဒိ။ ဒဏ္ဍောတိ ခနုဒဏ္ဍော။ ယာဝ ကဏ္ဍပွမာဏာတိ ဒီသတော၊ ယတ္ထကံ ကဏ္ဍဿ ပမာဏံ။

၁-ပဒဿေတုံ (က) ၂-သံ-ဒီ ၃-၃၀၀-ပိဋ္ဌာဒိသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ။ ၃-ပထဝိတော (?)

တတ္ထကေ ဓနုဒဏ္ဍေ ဥက္ခိတ္တမတ္ထေ အာရောပိတော စေဝ ဟောတိ ဇိယာ-
ဒဏ္ဍော၊ သော စ^၁ ဘာရော ပထဝိတော မုစ္ဆတိ။ ဧဝံ ဣဒံ “ဒွိသဟဿယာမံ
နာမ ဓနုတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဥဂ္ဂဟိတသိပ္ပေါတိ ဥဂ္ဂဟိတဓနုသိပ္ပေါ။ ကတဟတ္ထောတိ
ထိရဘရံ လက္ခေသု အဝိရဇ္ဈနသရက္ခေပေါ။ ဤဒိသော ပန တတ္ထ ဝသီဘူတော
ကတဟတ္ထော နာမ ဟောတိတိ အာဟ “ဝိဏ္ဏဝသီဘာဝေါ”တိ။ ကတံ
ရာဇကုလာဒီသု ဥပေစ္စ အသနံ ဧတေန သော ကတူပါသနောတိ အာဟ
“ရာဇကုလာဒီသု ဒသိတသိပ္ပေါ”တိ။ ဧဝံ ကတန္တိ ဧဝံ အန္တောသုသိရကရ-
ဏာဒိနာ သလ္လဟုကံ ကတံ။

ဩလောကေတိတိ ဥဒိက္ခတိ။ ဧဝံ သန္တေပိ တေသံ ဝါရော ပညာယ-
တိတိ တေသံ ဘိက္ခုနံ “အယံ ပဌမံ ပုစ္ဆတိ။ အယံ ဒုတိယ”န္တိအာဒိနာ
ပုစ္ဆနဝါရော တာဒိသဿ ပညဝတော ပညာယတိ သုခုဿ အန္တရဿ
လဗ္ဘနတော။ ဗုဒ္ဓါနံ ပန ဝါရောတိ ဤဒိသေ ဌာနေ ဗုဒ္ဓါနံ ဒေသနာဝါရော
အညေသံ နပညာယနတော ဗုဒ္ဓါနံယေဝ ပညာယတိ။ ဣဒါနိ တမေဝ
ပညာယနတံယုတ္တိတောဒဿေန္တော “ဝိဒတ္ထိစတုရင်္ဂလဆာယ”န္တိအာဒိမာဟ။
အတ္ထရာသဃံသုမတ္ထေ ခဏေ အနေကကောဋိသဟဿစိတ္တပဝတ္တိသမ္ဘဝတော
“ဝိဒတ္ထိစတုရင်္ဂလဆာယံ အတိက္ကမနတော ပုရေတရံယေဝ ဘဂဝါ။ပ။
ကထေတိ”တိ ဝတ္တာ တတော လဟုတရာပိ သတ္တု ဒေသနာပဝတ္တိ အတ္ထေဝါတိ
ဒဿေန္တော “တိဋ္ဌန္တ၊ ဝါ တာဝ ဧတေ”တိအာဒိမာဟ။ ဣဒါနိ တတ္ထ
ကာရဏံ ဒဿေတုံ “ကသ္မာ”တိအာဒိ ပုတ္တံ။ သောဌဿ ပဒါနိ ကထေတိတိ
ဧတေန လောကီယဇနဿ ဧကပဒုစ္စာရဏက္ခဏေ ဘဂဝါ အဋ္ဌဝိသသတ-
ပဒါနိ ကထေတိတိ ဒဿေတိ။ ဣဒါနိ ဘဿပိ ကာရဏံ ဒဿေတုံ
“ကသ္မာ”တိအာဒိ ပုတ္တံ။

ဓမ္မောတိ ပါဠိ။ ပဇ္ဇတိ အတ္ထော ဧတေနာတိ ပဒံ၊ တဒတ္ထော။ အတ္ထံ
ဗျဇ္ဇေတိတိ ဗျဇ္ဇနံ၊ အက္ခရံ။ တံ ဟိ ပဒဝါကျက္ခရဘာဝေဟိ ပနိစ္ဆိဇ္ဇမာနံ
တံ တံ အတ္ထံ ဗျဇ္ဇေတိ ပကာသေတိ။ တေနာဟ “ဓမ္မပဒဗျဇ္ဇနန္တိ ပါဠိယာ
ပဒဗျဇ္ဇနံ၊ တဿ တဿ အတ္ထဿ ဗျဇ္ဇနကံ အက္ခရ”န္တိ။ ဧတေန အပရာပရေဟိ
ပဒဗျဇ္ဇနေဟိ သုစိရမ္ပိ ကာလံ ကထေန္တဿ တထာဂတဿ န ကဒါစိ တေသံ
ပရိယာဒါနံ အတ္ထိဘိ ဒဿေတိ။ ပဉ္စံ ဗျာကရေန္တိ ဧတေနာတိ ပဉ္စဗျာကရဏံ၊
တထာဂဝတ္ထပဋိဘာနံ။ အပရိက္ခယပဋိဘာနာ ဟိ ဗုဒ္ဓါ ဘဂဝန္တော၊ ယတော

၁-အာရောပိတေသု ဧဝံ ဇိယာဒဏ္ဍေသု သော စေ (က)

ဝုတ္တံ “နတ္ထိ ဓမ္မဒေသနာယ ဟာနီ”တိ။ တေနာဟ “ဣမိနာ ကိံ ဒဿေတိ”-
တိ ဘာဒိ။ တထာ အာသန္တပရိနိဗ္ဗာနဿပိ ဘဂဝတော ဒေသနာယ ဣတရာယ
စ ဝိသေသာဘာဝေါတိ ပဌမဗုဒ္ဓဝစနဗ္ဗိ မဇ္ဈိမဗုဒ္ဓဝစနဗ္ဗိ ပစ္ဆိမဗုဒ္ဓဝစနဗ္ဗိ
သဒိသမေဝ။ အာသီတိကဝဿတော ပရံ ပဉ္စမော အာယုကောဋ္ဌာသော။

၁၆၂။ ကာမဇ္ဈေတ္တ ဘဂဝတာ နာဂသမာလတ္တေရဿ အတ္ထရိယအတ္တ-
တဝေဒနမုခေန အတ္တနော လောမာနံ ဟဋ္ဌဘာဝဿ ပဝေဒိတတ္တာ
“လောမဟံသနပရိယာယော”တိ နာမံ ဂဟိတံ၊ တထာပိ သဗ္ဗညုတညာ-
ဏာဒိအနညသဘာဝရဏဉ္ဇာနာဘာဝဝိဘာဝနာဒိဝသေန သောဠသသမူ-
ဟတော သီဟနာဒဿ နဒနေန ဒေသနာယ ပဝတ္ထိတတ္တာ “မဟာသီဟ-
နာဒေါ”တွေဝ သင်္ဂီတိကာရမဟာထေရေဟိ နာမံ ဌပိတန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗိ။

မဟာသီဟနာဒသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၃-မဟာဒုက္ခက္ခန္ဓသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၆၃။ တတော ပရန္တိ တိဏ္ဍံ ဇနာနံ ဥပရိ သံသော စတုဝဂ္ဂကရဏီ-
ယာဒိကဓမ္မဟိ ပဋိကမ္မပ္ပတ္တတ္တာ။ ဂါမံ ဂတောတိ ဝုစ္ဆတိ ဂါမံ ဥဒ္ဓိဿ
ဂတတ္တာ၊ ဧဝံ သာဝတ္ထိံ ပဝိသိတုံ ဝိဟာရတော နိက္ခန္ဓာ “ပဝိသိံသု”တိ
ဝုတ္တာ။ ပရိညန္တိ ပဟာနပရိညံ။ သာ ဟိ သမတိက္ကမော၊ န ဣတရာ။
ရူပဝေဒနာသုဝီတိ “ရူပါနံ ပရိညံ၊ ဝေဒနာနံ ပရိညံ”န္တိ ဧတ္ထာပိ။
ကာမံ သဗ္ဗေသံ တိတ္ထိယာနံ ကာမာဒိပရိညာပညာပနဟေတုဘူတော
သမယော နတ္ထိ၊ ယေသံ ပန အတ္ထိ၊ တေ ဥပါဒါယ “သကသမယံ ဇာန-
ဇာ”တိ ဝုတ္တံ။ “ယတောယတော ခေါ ဘော အယံ ဘိက္ခု ဝိဝိဇ္ဇေဝ ကာမေဟိ
။ပ။ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရတိ၊ ဧတ္တာဝတာ ခေါ ဘော ကာမာနံ
ပရိညာ ဟောတိ”တိ ဧဝံ သရူပတော ပဌမဇ္ဈာနံ ဝိဘာဝေတုံ အသက္ကောန္တာပိ
ကေဝလံ အစ္စန္တပ္ပဟာနသညာယ ကာမာနံ ပရိညံ ပညပေယျံ ပဌမဇ္ဈာနံ ဝေ-
မာနာ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တာဒိသဿ အာဂမာမိဂမဿာဘာဝတော။ ရူပ-
ဝေဒနာပရိညာသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဝုစ္ဆေထာတိ ဝုစ္ဆေယျ။ ဒုတိယပဒေဝီတိ
“အနုသာသနိယာ ဝါ အနုသာသနိ”န္တိ ဧဝံ ဝုတ္တဝါကျေပိ။ တေ ကိရ ဘိက္ခု။

၁၆၅။ န စေဝ သမ္ပာယိဿန္တိတိ န စေဝ သမ္ပဒေဝ ပကာရေဟိ
 ဂမေဿန္တိ ဣပေဿန္တိ။ တေနာဟ “သမ္ပာဒေတွာ ကထေတုံ န သန္တိဿန္တိ”တိ။
 ယသ္မာ အဝိသယေ ပညော ပုစ္ဆိတော ဟောတိ၊ တသ္မာ အပဇ္ဇိဿန္တိတိ
 ယောဇနာ။ သဒေဝဏေတိ အရူပဒေဝဂ္ဂဟဏံ။ တေ ဟိ လောကီယဒေဝေဟိ
 ဒီဃာယုကဘာဒိနာ ဥက္ကဋ္ဌာ။ သမာရဏေတိ ကာမာဝစရဒေဝဂ္ဂဟဏံ။
 သဗြဟ္မဏေတိ ရူပါဝစရဗြဟ္မဂ္ဂဟဏံ။ သဿမဏဗြာဟ္မဏီယာတိ ဧတ္ထ
 သမဏဂ္ဂဟဏေန ပဗ္ဗဇိတေ၊ ဗြာဟ္မဏဂ္ဂဟဏေန ဇာတိဗြာဟ္မဏေ၊ ပုန
 ဒေဝဂ္ဂဟဏေန သမ္ပုတိဒေဝေ၊ မနုဿဂ္ဂဟဏေန အဝသိဋ္ဌမနုဿကာယံ ပရိ-
 ယာဒိယတိ။ လောကပဇာဂ္ဂဟဏေ ပန ပယောဇနံ အဋ္ဌကထာယံ ဒဿိတ-
 မေဝ။ အညဿာ အာရာဓနံ နာမ နတ္ထိတိ ဣမိနာ ကာမရူပဝေဒနာသု
 အဿာဒါဒိနံ ယာထာဝတော အဝဗောဓော ဧဝ ဣတော ဗာဟိရကာနံ
 နတ္ထိ၊ ကုတော ပဝေဒနာတိ ဒဿေတိ။

၁၆၆။ စိတ္တာရာဇနန္တိ ယာထာဝပဝေဒနေန ပရေသံ စိတ္တဿ ပရိတော-
 သနံ။ ဗန္ဓနဋ္ဌေန ဂုဏာတိ ကာမရာဂသံယောဇနဿ ပစ္စယဘာဝေန ဝတ္ထု-
 ကာမေသုပိ ဗန္ဓနဋ္ဌော ဂုတ္တော၊ ကောဋ္ဌာသဋ္ဌော ဝါ ဂုဏဋ္ဌော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။
 တရယန္တိတိ တရမာနာ ယန္တိ ဂစ္ဆန္တိ။ အတိတာဒိဘိန္ဒုပဌမာဒိဝယာ ဧဝ
 စိတ္တတာ ရာသိဘာဝေန ဝယောဂုဏာတိ ဂဟိတာတိ အာဟ “ရာသဋ္ဌော
 ဂုဏဋ္ဌော”တိ။ စက္ခုဝိညေယျာတိ ဝါ စက္ခုဝိညာဏတံဒွါရိကဝိညာဏေဟိ
 ဝိဇာနိတဗ္ဗာ။ သောတဝိညေယျာတိအာဒိသုပိ ဒေသေဝ နယော။ ဣဋ္ဌာရမ္မဏ-
 ဘူတာတိ သဘာဝေနေဝ ဣဋ္ဌာရမ္မဏဇာတိကာ၊ ဣဋ္ဌာရမ္မဏဘာဝံ ဝါ ပတ္တာ။
 ကမနီယာတိ ကာမေတဗ္ဗာ။ မနဝဇနကာတိ မနောဟရာ။ ဧတေန ပရိကပ္ပန-
 တောပိ ဣဋ္ဌဘာဝံ ဂဏှာတိ။ ဝိယဇာတိကာတိ ဝိယာယိတဗ္ဗသဘာဝါ။ ကာမူ-
 ပသံဟိတာတိ ကာမရာဂေန ဥပေစ္စ သန္ဓာနိယာ သမ္ပဒ္ဓါ ကာတဗ္ဗာတိ အာဟ
 “အာရမ္မဏံ ကတွာ”တိ။

၁၆၇။ သညံ ဌပေတွာတိ “ဣမသ္မိ” အင်္ဂုလိကာဒိပဗ္ဗေ ဂဟိတေ သတံ
 ဟောတိ၊ ဣမသ္မိ သဟဿ”န္တိအာဒိနာ သညာဏံ ကတွာ ဂဏနာ။ အန္တိဒ္ဓိ-
 ဂဏနာတိ “ဧကံ ဒွေ”တိအာဒိနာ နဝန္တဝိမိနာ နိရန္တရဂဏနာ။ ဝိဏ္ဏဂဏ-
 နာတိ သင်္ကလနပဋုပ္ပါဒနာဒိနာ ဝိဏ္ဏိတွာ ဂဏနာ။ တေနာဟ “ခေတ္တံ
 ဩလောကေတွာ”တိအာဒိ။ ကသနံ ကသီတိ ကသိဂ္ဂဟဏေန သဗ္ဗော

၁-သမ္ပန္နနိယာ သမ္ပန္နာ (အံ-ဦ ၃-၁၃၉-ပိဋေ။)

ကသိပဋိဗဒ္ဓေါ ဇီဝိကူပါယော ဂဟိတောတိ အာဟ “ကသီတိ ကသိကမ္ပ”န္တိ။
 ဇဿံဝဏိဇ္ဇာဘိ ဇဿံသတ္တဝသေန ဝဏိဇ္ဇံ အာဟ။ ထလဝဏိဇ္ဇာတိ သကဋ္ဌ-
 သတ္တဝသေန။ အာဒိ-သဒ္ဓေန နာဝါပဏာဒိဝသေန ဝေါဟာရံ။ ဝဏိဗ္ဗထောတိ
 ဝဏိဇမဂ္ဂေါ၊ ဒါနဂ္ဂဟဏဝသေန သံဝေါဟာရောတိ အတ္ထော။ ဥသုနံ အသန-
 ကမ္ပံ ဣဿတ္တံ၊ ဓနုသိပ္ပေန ဇီဝိကာ၊ ဣဓ ပန ဣဿတ္တံ ဝိယာတိ ဣဿတ္တံ၊
 သဗ္ဗအာဝုဓဇီဝိကာတိ အာဟ “အာဝုဓံ ဂဟေတွာ ဥပဋ္ဌာနကမ္ပ”န္တိ။
 ပေါရောဟိစ္စာမစ္စကမ္မာဒိ ရာဇကမ္ပံ။ အာဒိ-သဒ္ဓေန ရထသိပ္ပခတ္တဝိဇ္ဇာသိပ္ပာဒိ-
 ဝုတ္တာဝသေသံ မဟာသိပ္ပံ ခုဒ္ဒကသိပ္ပဉ္စ သင်္ဂဏှာတိ။ သီတဿ ပုရက္ခတောတိ
 သီတဿ ပုရတော ကတော။ ယော ဟိ သီတကာလေ ဇီဝိကာဟေတု
 သီတလပဒေသံ ပက္ခန္တတိ၊ သော ဝါဠုဗိဂါဒီဟိ ဝိယ သီတေန ပရိပါတိယ-
 မာနော တေန ပုရတော ကတော ဝိယ ဟောတိ။ တေနာဟ “သီတေန
 ဗာဓိယမာနော”တိ။ ဥက္ခဿ ပုရက္ခတောတိ ဧတ္တာပိ ဧသေဝ နယော။
 သရိတွာတိ သံသပ္ပိတွာ။ ဃန္တိယမာနောတိ ဟိံသိယမာနော ဗာဓိယမာနော။
 အာဗာဓနံ အာဗာဓော၊ ဝိဠာတိ အတ္ထော။ ကာမဟေတုန္တိ ဝါ ဘာဝနပုံ-
 သကနိဒ္ဓေသော ယထာ “ဝိသမံ စန္ဒိမသုရိယာ ပရိဝတ္တန္တိ”တိ။ တထာ သေသ-
 ပဒဒ္ဓယေပိ။ တေနောဟ “ကာမာနမေဝ ဟေတူ”တိ။ ကာမာနံ ဟေတူတိ
 ဧတ္ထ ပုရိမပဒါဝဓာရဏမယုတ္တံ တဒညပစ္စယပဋိက္ခေပါပတ္တိတော၊ တထာ
 ဥတ္တရပဒါဝဓာရဏံ ကာမာနံ ကဒါစိ အဟေတုဘာဝဿပိ သမ္ဘဝတော၊
 တသ္မာ “ဥပ္ပဇ္ဇတိယေဝါ”တိ ဝုတ္တံ။

ဥဋ္ဌဟတောတိ ဣဓိနာ ဥဋ္ဌာနဝိရိယံ ဝုတ္တန္တိ အာဟ “အာဇိဝသမုဋ္ဌာ-
 ပကဝိရိယေနာ”တိ။ တံ ဝိရိယန္တိ အာဇိဝိကသမုဋ္ဌာပကဝိရိယံ။ ပုဗ္ဗေနာပရံ
 ဃဇေန္တဿာဘိ အာရမ္မတော ပဋ္ဌာယ နိရန္တရံ ပဝတ္တေန္တဿ။ ဝိတ္တေ ဥပ္ပန္န-
 မလဝသောကေန သောစတိတိ ဝိတ္တသန္တာပေန အန္တော နိဇ္ဈာယတိ။
 ကာယေ ဥပ္ပန္နဒုက္ခေနာတိ တဿေဝ သောကဿ ဝသေန ကာယေ ဥပ္ပန္န-
 ဒုက္ခေန။ သောကုဒ္ဓေသေန တံ တံ ဝိပ္ပလပေန္တော ဝါ ပရိဒေဝတိ။ ဥရံ
 တာဇေတွာဘိ ဝက္ခပဒေသံ ပဟရိတွာ။ “မောဃ”န္တိ အာဒိ ပရိဒေဝနာကာရ-
 ဒဿနဉ္စေဝ သမ္မောဟာပဇ္ဇနာကာရဒဿနဉ္စ။ မေတိ ဝတွာ ပုန နောတိ
 ပုထုဝစနံ အတ္တနော ဥဘယထာပိ ဝေါဟရိတဗ္ဗတော၊ ဗျာမူဠဝစနံ ဝါ သောက-
 ဝသေန။

၁၆၈။ ဣစ္စ ကာမဂ္ဂဟဏေန ဝိသေသတော ဝတ္ထုကာမာ ဂဟိတာတိ
ကာမာဒိဂ္ဂဟဏံ ကတံ၊ နာနန္တရိယတာယ ပန ကိလေသကာမောပိ ဂဟိတော
ဝေ။ အသိဓမ္မန္တိ ဧတ္ထ ဓမ္မဂ္ဂဟဏေန န ကေဝလံ စမ္ပမယဿ၊ စမ္ပပရိသ်ဗ္ဗိ-
တဿေဝ ဝါ ဂဟဏံ၊ အထ ခေါ သဗ္ဗဿပိ အာဝုဗောကေဿ ဂဟဏန္တိ
ဒဿေန္တော “ခေဋ္ဌကဖလကာဒိနိ” တိ အာဟ။ အာဒိ-သဗ္ဗေန သရာဒိသင်္ဂဟော။
ဓနုကလာပံ သန္တယိတွာတိ ဓနုဇ္ဈေ ခုရပ္ပတူဏိဉ္စ သန္တယိတွာ၊ ဓနုဒဏ္ဍဿ
ဇိယာယ တထာဘာဝကရဏာဒိပိ၊ ဓနုနော သန္တယုနန္တိ။ ဦးန္တံ သေနာနံ ဗျူဟ-
သံဝိဓာနေန ဝါ ဥဘတောဗျူဠံ။ ဝိဇ္ဇောတလန္တေသျှတိ နိသိတဝိတဖလတာယ
ဝိဇ္ဇောတနဝသေန ပရိဝတ္တမာနေသု။

ပါကာရသမီပါဘိသင်္ခါရတာယ ပါကာရပါဒါ ဥပကာရိယောယာ “ဥဒ္ဓါ-
 ပါ”တိ ဝုစ္စန္တိ။ သတဒန္တေနာတိ အနေကသတဒန္တကေန၊ ယဿ တိဒိဏဒန္တာနိ
 အနေကသတာနိ မူလာနိ ဟောန္တိ။ အတိဘာရတာယ ဒသဝိသမတ္တာပိ ဇနာ
 ဥက္ခိပိတုံ န သက္ကောန္တိ၊ ယန္တဝသေန ပန ဥက္ခိပိတွာ ဗန္ဓိတွာ ဌပေန္တိ။ တေနာဟ
 “အဋ္ဌဒန္တာကာရေနာ”တိ အာဒိ။ ဩဗဒ္ဓန္တိတိ ဩဌပေန္တိ။

၁၆၉။ သန္တိမ္မိ ခိန္တန္တိ စောရိကာယ ဇီဝိတုကာမာ။ နိလ္လောပန္တိ နိဿေသ-
ဝိလောပံ။ ဧကံ ပရိတ္တံ ဂါမံ ပရိဝါရေတွာ တတ္ထ ကိဉ္ဇိပိ ဂယျ။ ပကံ အသေသေတွာ
ကရမရဂ္ဂဟဏံ။ တေနာဟ “ပဟာဝိလောပ”န္တိ။ ပန္နဒုဟနကမ္မံ အဋ္ဌဝိမဂ္ဂေ
ဌတွာ အဋ္ဌိကာနံ ဝိလုဗ္ဗနံ။ ပဟာရသေနတ္ထံ ဒဏ္ဍပ္ပဟာရဿ သုခသိဋ္ဌိအတ္ထံ။
ကဉ္ဇိတော နိဗ္ဗတ္တံ ကဉ္ဇိယံ။ အာရနာလံ။ ယံ “ဗိလင်္ဂ”န္တိပိ ဝုစ္စတိ။ တံ ယတ္ထ သိဉ္ဇတိ။
သာ ကဉ္ဇိယဥက္ခလိကာ။ ဗိလင်္ဂထာလိကသဒိသကရဏံ ဗိလင်္ဂထာလိယံ။
သီသကပါလံ ဥပ္ပါဒေတွာဘိ အယောဂုဋ္ဌပဝေသနပ္ပမာဏံ ဆိဒ္ဓိံ ကတွာ။ သင်္ခ-
မုဏ္ဍကမ္မကာရဏန္တိ သင်္ခံ ဝိယ မုဏ္ဍကမ္မကာရဏံ။

ရာဟုမုခကမ္မကာရဏန္တိ ရာဟုမုခဂတသုရိယသဒိသကမ္မကာရဏံ။ ဇောတိ-
မာလိကန္တိ ဇောတိမာလဝန္တိ ကမ္မကာရဏံ။ ဟတ္ထပဇ္ဇောတိကန္တိ ဟတ္ထ-
ပဇ္ဇောတနကမ္မကာရဏံ။ ဧကဝတ္ထကမ္မကာရဏန္တိ ဧကဝတ္ထသဒိသေ သရိ-
ရတော ဗဒ္ဓေ ဥပ္ပါဠနကမ္မကာရဏံ။ ဝီရကဝါသိကကမ္မကာရဏန္တိ သရိရတော
ဥပ္ပါဠိတဗဒ္ဓဝီရကာဟိ နိဝါသာပနကမ္မကာရဏံ။ တံ ကရေန္တာ ယထာ
ဂီဝတော ပဋ္ဌာယ ဗဒ္ဓေ ကန္တိတွာ ကဋိယမေဝ ဌပေန္တိ၊ ဧဝံ ဂေါပ္ပကတော

၁-အချာဂါဟဿ (က)

၂-ဇီယာယတ္တဘာဝကရဏာဒိပိ ဟိ (အံ-ဋီ ၃-၂၉-ဝိဇ္ဇေ။)

၃-အံ-၇၂-၁-ပိန္နားဒီသုပိ ပသိတဗ္ဗံ။

ပဋ္ဌာယ ကန္တိတွာ ကဋိယမေဝ ဌပေန္တိ။ အဋ္ဌကထာယံ ပန “ကဋိတော ပဋ္ဌာယ ကန္တိတွာ ဂေါပကေသု ဌပေန္တိ” တိ ဝုတ္တံ။ ဧတေ ယျကကမ္မကာရဏန္တိ ဧကီမိဂ-
သဒိသကမ္မကာရဏံ။ အယဝလယာနိ ဒတွာတိ အယဝလယာနိ ပဋိမုဋ္ဌိတွာ။
အယသုလ္လာနိ ကောဇ္ဇေန္တိ ဘိ ကပ္ပရဇ္ဈာနကကောဋိသု အယသုလ္လာနိ ပဝေ-
သေန္တိ။ တန္တိ တံ တထာကတကမ္မကာရဏံ သတ္တံ။

ဗုဒ္ဓိသမံသိကန္တိ ဗုဒ္ဓိသေဟိ မံသုပ္ပါဋနကမ္မကာရဏံ။ ကဟာပဏိကန္တိ ကဟာ-
ပဏမတ္တသော ဆိန္ဒနကမ္မကာရဏံ။ ကောဇ္ဇေန္တိတိ ဆိန္ဒန္တိ။ ခါရာပတန္တိကန္တိ
တစ္ဆေတွာ ခါရာဝသိဉ္ဇနကမ္မကာရဏံ။ ပလိသပရိဝတ္တိကန္တိ ပလိသဿ ဝိယ ပရိ-
ဝတ္တနကမ္မကာရဏံ။ ကောဗန္ဓံ ကရေန္တိ အယသုလဿ ကောဋ္ဌနေန။ ပလာလ-
ဝိဋ္ဌကန္တိ ပလာလဝိဋ္ဌဿ ဝိယ သရိရဿ သံဝေလ္လနကမ္မကာရဏံ။ ကာရဏိကာတိ
ဃာတနကာရကာ။ ပလာလဝဋ္ဋိံ ဝိယ ကတွာတိ ယထာ ပလာလဝိဋ္ဌံ ကရေန္တော
ပလာလဝဋ္ဋိံ ကတွာ သံဝေလ္လနဝသေန နံ ဝေဌေန္တိ။ ဧဝံ ကရေန္တိတိ အတ္ထော။
ဆာတကေဟိတိ ဗုဒ္ဓကိတေဟိ ကောလေယျကသုနခေဟိ။ ဗလဝန္တော ဟိ တေ
ဇဝယောဂ္ဂါ သူရာ စ ဟောန္တိ။ ကမ္မဝသေန သမ္ပရေတိ ဧတ္တာတိ သမ္ပရာယော၊
ပရလောကော။ တတ္ထ ဘဝေါတိ သမ္ပရာယိကော။

၁၇၀။ ဆန္ဒရာဂေါ ဝိနိယတိ စေဝ ပဟိယတိ စ ဧတ္တာတိ နိဗ္ဗာနံ ဆန္ဒရာဂ-
ဝိနယော ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနဉ္ဇာဘိ။ တေနာဟ “နိဗ္ဗာနဉ္ဇိ” တိ။ တတ္ထ အာဂမ္မာတိ
ဣဒံ ယော ဆန္ဒရာဂံ ဝိနေတိ ပဇေဟတိ။ တဿ အာရမ္မဏံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ တိဟိ
ပရိညာဟိတိ ဣဒိနာ ဣတဘိရဏပရိညာဟိ ပရိဇာနိဿန္တိတိ နေတံ ဌာနံ
ဝိဇ္ဇတိ။ ကော ပန ဝါဒေါ ပဘာနပရိညာယာတိ ဒဿေတိ။ တထဘာဝါ-
ယာတိ ပရိဇာနနကဘာဝါယ။

၁၇၁။ အပရိတ္တေနာတိ အဟိနေန။ ဝိပုလေနာတိ မဟတာ။ ယဒိ ဝဏ္ဏ-
သမ္ပတ္တိဒဿနတ္ထံ၊ ဝဏ္ဏဒဿကံ ကသ္မာ န ဂဟိတန္တိ အာဟ “မာတုဂါမဿ
ဟိ” တိအာဒိ။ ဘောဇေနသမ္ပဒါဒိနံ အလာဘေဝိတိ ဒဿနတ္ထံ “ဥဂ္ဂတကုလေ
နိဗ္ဗတ္တဿပိ” တိ ဝုတ္တံ။ ထောကံ ထောကံ ဝဏ္ဏာယတနံ ပသီဒတိ မံသဿ
ပရိပ္ပူဟနတော ထနမံသာနိ ဝေန္တိ ဇာယန္တိ။ ဝဏ္ဏေတိ ဟဒယင်္ဂတ-
ဘာဝံ ပကာသေန္တော ဝိယ ဟောတိတိ ဝဏ္ဏော။ သော ဧဝ သာမဂ္ဂေါ-
ပဘောဂါဒိနာ နိဘာတိတိ နိဘာ။ တေနာဟ “ဝဏ္ဏနိဘာတိ ဝဏ္ဏော-
ယေဝါ” တိ။

ဘောဂ္ဂန္တိ အတိဝိယ ဝဏ်တာယ ဘောဂ္ဂံ။ တာဒိသံ ပန သရီရံ ဘဂ္ဂံ ဝိယ
 ဟောတိတိ အာဟ “ဘဂ္ဂ”န္တိ။ တေနာဟ “ဣမိနာပိဿ ဝဏ်ဘာဝမေဝ
 ဒီပေတိ”တိ။ ဒန္တာနံ သိန္နဘိန္နတာယ ဧကစ္စာနံ ပတနေန စ ခဏ္ဍိတဒန္တံ။
 ကေသာနံ သေတဝဏ္ဏတာယ ပလိတန္တိ အာဟ “ပဏ္ဍရကေသ”န္တိ။ ကေသာနံ
 မတ္တသော သိယနေ ခလ္လာဋ္ဌဝေါဟာရေတိ ဗဟုသော သိယနံ သန္ဓာယာဟ
 “မဟာခလ္လာဋ္ဌသီသ”န္တိ။ ဝဿသတိကကာလေ ဥပ္ပဇ္ဇနတိလကာနိ သန္ဓာယာဟ
 “တိလကာဟတဂတ္ထ”န္တိ။ တာနိ ပန ကာနိမိ သေတာနိ ဟောန္တိ ကာနိမိ
 ကာဠာနိတိ အာဟ “သေတကာဠာတိလကေဟိ”တိ။ ဗျာဓိကန္တိ သဇ္ဇာတဗျာဓိံ။
 ဗာဠုဂီလာနန္တိ မာရဏန္တိကဂေလညေန ဂီလာနံ။

၃၇၃။ တသ္မိံ သမယေတိ တသ္မိံ ဗျာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရဏသမယေ။
 န စေတေတိတိ န အဘိသန္ဓဟတိ။ ဗျာဗာဓနဋ္ဌေန ဗျာဗာဓေ၊ ဗျာဗာဓေဝ
 ဗျာဗဇ္ဈံ၊ နတ္ထိ ဧတ္ထ ဗျာဗဇ္ဈန္တိ အဗျာဗဇ္ဈံ၊ ဒုက္ခရဟိတံ။ တေနာဟ “နိဒ္ဒါဗ္ဗ-
 မေဝါ”တိ။

၁၇၄။ အနိစ္စာဒိအာကာရေတိ အနိစ္စာကာရေ ဒုက္ခာကာရေ ဝိပရိ-
 ကာမာကာရေ စလာဒိအာကာရေ စ။

မဟာသုက္ခန္တသုတ္တံဝိသုဒ္ဓိ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၄-စူဠသုတ္တန်သုတ္တံဝိသုဒ္ဓိ

၁၇၅။ သက္ကေသုတိ ဧတ္ထ ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ သတိပဋ္ဌာနသုတ္တံဝိသုဒ္ဓိယံ ဝုတ္တ-
 နယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ တံ ဧကဒေသေန ဒေသေန္တော “သောဟိ”တိ အာဟ။
 တတ္ထ ယေန ရာဇကုမာရာ သကျာ နာမ ဇာတာ၊ ယတော တေသံ နိဝါသ-
 ဋ္ဌာနတာယ ဇနပဒေါ တထာ ဝုစ္စတိ၊ တံ ဝတ္တဗ္ဗန္တိ အာဟ “သကျာနံ ပန
 ဥပ္ပတ္တိ အဗ္ဗုဒ္ဓသုတ္တေ အာဂတာဝါ”တိ။ ကပိလဝတ္ထုတိ ဝုတ္တံ ပုရိမသညာ-
 ဝသေန။

နာနပ္ပကာရကန္တိ “လောဘဓမ္မာ”တိ ဗဟုဝစနဿ နိမိတ္တံ ဝဒတိ။
 သောဘော ဟိ တေန တေန အဝတ္ထာဝိသေသေန ပဝတ္တိအာကာရဘေဒေန
 “ဆန္ဒောရာဂေါတဏှာ အာသတ္တိ အပေက္ခာ”တိအာဒိနာ အနေကပ္ပဘေဒေါ၊
 လုပ္ပနလက္ခဏေန ပန “လောဘော”တေဝ ဝုစ္စတိ။ တေနာဟ “နာနပ္ပ-
 ကာရကံ လောဘံယေဝါ”တိ။ တထာ “ဒေါသော ပဋိသော ကောဓော

ဥပနာဟော ဝိရောဓော”တိအာဒိနာ, “မုယုနံ အသမပေက္ခနံ အပစ္စဝေက္ခဏာ ဒုဗ္ဗေဇ္ဈံ ဗာလျ”န္တိအာဒိနာ ၁၀ ဒေါသမောဟာနံ နာနပ္ပကာရတံ သန္တာယာဟ “ဣတရေသုပိ ခွိသု ခေသေ နယော”တိ။ ပရိယာဒိယိတွာတိ ပရိတော သဗ္ဗသော အာဒါယ။ ဂဟေတွာတိ အယမေတ္ထ အတ္ထောတိ အာဟ “ဂဟဏေ အာဂတ”န္တိ။ ပရိယာဒိယတိတိ ပရိက္ခိဏောတိ။ ဒိ-သဒ္ဓံ ဟိ သဒ္ဓဝိဒူ ခယတ္ထံ ဝဒန္တိ။

ကေဒါတိ အာမေဒိတလောပေန နိဒ္ဒေသောတိ အာဟ “ကေကသ္မိံ ကာလေ”တိ။ လောဘဒေါသမောဟာတိ ပဌမမဂ္ဂေန ပဟိနာဝသေသာ လောဘဒေါသမောဟာ။ နိရဝသေသာ ပဟိယန္တိ၊ အညထာ ဒုတိယမဂ္ဂေန ကိံ ကတံ သိယာတိ အဓိပ္ပာယ်ယော။ သမုဒါစာရပ္ပတ္တံ ပန ဒိသ္မာ “အပ္ပဟိနံ မေ အတ္ထိ”တိပိ ဇာနာတိ။ ဧဝံ ကထံ နိရဝသေသပ္ပဟာနသညာတိ အာဟ “အပ္ပဟိနကံ ။ပ။ သညိ ဟောတိ”တိ။ ဧဝံ ပဌမမဂ္ဂေနဝ သမုတ္တိန္တသံသယသ “ကော သု နာမ မေ ဓမ္မော အဇ္ဈတ္တံ အပ္ပဟိနောတိ ဧဝံ သန္ဓေဟော ကထံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ”တိ ဝတွာ “ပဏ္ဍတ္တိယာ အကောဝိဒတ္တာ”တိ ကာရဏမာဟ။ ဝိနယကုက္ကုစ္စံ ဝိယ ဟိ ပဏ္ဍတ္တိယံ အကုသလတာယ အရိယာနဗ္ဗိ ကတ္တမိ ဝိမတိမတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ယထာ တံ သဗ္ဗသော အပ္ပဟိနသမ္မောဟာနန္တိ။ အတ္တနော အဝိသယေ အနဘိဇာနနံ ပဏ္ဍတ္တိကောသလေန ကိမေတ္ထ ပယောဇနံ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာမတ္တေန အယမတ္ထော သိဇ္ဈတိတိ ဒဿေန္တော “ကိံ တဿ ပစ္စဝေက္ခဏာ နတ္ထိ”တိ အာဟ။ ဣတရော “နတ္ထိ”တိ န သက္ကာ ဝတ္ထုန္တိ ကတွာ “အတ္ထိ”တိ ဝတွာ တတ္ထ လဗ္ဘမာနဝိဘာဝံ ဒဿေန္တော “သာ ပနာ”တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ သာတိ ပစ္စဝေက္ခဏာ။ သဗ္ဗေသန္တိ သဗ္ဗေသံ အရိယာနံ။ ယထာ ပရိပုဏ္ဏာ န ဟောတိ၊ န ဧဝံ သဗ္ဗသော န ဟောတိတိ အာဟ “ဣမာသု ပနာ”တိအာဒိ။

၁၇၆။ အဇ္ဈတ္တန္တိ နိယကဇ္ဈတ္တံ အဓိပ္ပေတန္တိ အာဟ “တဝ သန္တာနော”တိ။ အပ္ပဟိနောတိ အနဝသေသတော အပ္ပဟိနော။ ဒုဝိဇ္ဇေတိ ဝတ္ထုကာမကိလေသကာမေ။ ကိလေသကာမောပိ ဟိ ယဒဂ္ဂေန အဿာဒိယတိ၊ တဒဂ္ဂေန ပရိဘုဉ္ဇိယတိ။

၁၇၇။ အဿာဒိယတိတိ အဿာဒေါ၊ သုခံ။ အပ္ပေါ အပ္ပမတ္တကော အဿာဒေါ ဧတေသုတိ အပ္ပဿာဒါ။ တေနာဟ “ပရိတ္တသုခါ”တိ။

ပရိယေသနဒုက္ခာဒိဟေတုကံ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကံ တတ္ထ ဒုစ္စရိတစရဏေန သမ္ပရာယိကဉ္စ
 ဒုက္ခမေတ္ထ ကာမေသု ဗဟုကန္တိ ဗဟုဒုက္ခာ။ ဗဟုပါယာသာတိ ဗဟုပရိ-
 က္ကိလေသာ။ တေ ပန ပရိက္ကိလေသာ ဝက္ခမာနနယေန ဗဟုယေဝေတ္ထ ဒိဋ္ဌ-
 ဓမ္မိကာပီတိ အာဟ “ဒိဋ္ဌဓမ္မိကံ ။ပ။ ဗဟူ”တိ။ တေ စ ပရိက္ကိလေသာ ယသ္မာ
 တံသမဂ္ဂိနော ဟိတပဋိပတ္တိယာ အန္တရာယကရာ ဣဓ စေဝ ပရလောကေ
 စ အာဒိနဝကာရဏဉ္စ ပဝတ္တန္တိ၊ ကသ္မာ ဝုတ္တံ “ဒိဋ္ဌဓမ္မိကံ ။ပ။ ဗဟူ”တိ။ ဧဝံ
 စေဝီတိ ဧဝံ “အပ္ပဿာဒါ ကာမာ”တိအာဒိနာ အာကာရေန။ နယေနာတိ
 ဓမ္မေန။ ကာရဏေနာတိ ယုတ္တိယာ။ သုဋ္ဌ၊ ဒိဋ္ဌ ဟောဘိတိ သမ္ပန္နော။ ဝိပဿနာ-
 ပညာယာတိ အရိယမဂ္ဂပညာယ။ သာ စတ္တာရိပိ သစ္စာနိ ဝိသေသတော
 ပဿတိတိ ဝိပဿနာတိ အဓိပ္ပေတာ။ တေနာဟ “ဟေဋ္ဌာမဂ္ဂဒ္ဓယဉာဏေ-
 နာတိ အတ္ထော”တိ။ ဝီတိသုခန္တိ ဝီတိသုခဝန္တိ ဈာနဒ္ဓယံ။ ဒွေ မဂ္ဂေတိ
 ဟေဋ္ဌာမဂ္ဂေ။ အာဝဇ္ဇနသီလော အာဘုဇနသီလော န ဟောတိတိ အနာဝဇ္ဇီ
 နေဝ ဟောတိ သဗ္ဗသော အပ္ပဟိနကာမရာဂဆန္နော။ တေနာဟ “ကသ္မာ”တိ-
 အာဒိ။ ဩရောဓနာဋကော ပဇဟနပညာတိ အာဒိနဝါနုပဿနာဉာဏောဟ။

၁၇၉။ အဿာဒေါပိ ကထိတော၊ “အပ္ပဿာဒါ”တိ ဟိ ဣမိနာ ယာဝ-
 တကော ကာမေသု အဿာဒေါ၊ တံ သဗ္ဗံ အနဝသေသတော ပရိဂ္ဂဟေတွာ
 စသံ ပရိတ္တဘာဝေါ ဒဿိတောတိ အာဒိနဝေါပိ ကထိတော သင်္ခေပေနဝ
 သေသဿ အာဒိနဝဿ ဒဿိတတ္တာ။ တံ ကထေတုန္တိ တံ နိဿရဏံ “ဧကန္တ-
 သုခပဋိသံဝေဒီ”တိ ဣမိနာ ကထေတုံ။ ဣမေဟိ အန္တေဟိတိ “ပဋိမေ မဟာ-
 နာမ ကာမဂုဏာ”တိအာဒိနာ ကာမဂုဏဒဿနမုခေန ကာမသုခလိင်္ကာ-
 နုယောဂံ “ဥဗ္ဘဋ္ဌကာ ဟောန္တိ အာသနပဋိက္ခိတ္တာ”တိအာဒိနာ အတ္တကိလ-
 မထာနုယောဂဉ္စ ဒသေတွာ ဣမေဟိ ဒွိဟိ အန္တေဟိ မုတ္တံ မမ သာသနန္တိ၊
 ဖလသမာပတ္တိပရိယောသာနတ္တာ သာသနသမ္ပတ္တိယာ “ဥပရိဖလသမာပတ္တိ-
 သီသေန သကလသာသနံ ဒသေတု”န္တိ အာဟ။ ဂိဇ္ဈသဒိသော ကုဋေတိ
 မဇ္ဈေပဒလောပိသမာသော ယထာ “သာကပတ္တိဝေါ”တိ။ ဒုဟိယေ ပနေတ္ထ
 ဂိဇ္ဈဝန္တတာယ ဂိဇ္ဈာ ကုဋေ ဧတဿာတိ ဂိဇ္ဈကုဋေ။ ဥဒ္ဓိယေဝ တိဋ္ဌနကာ
 နိသဇ္ဇာယ ဝုဋ္ဌိတကာလတော ပဋ္ဌာယ ဧကဋ္ဌာနေနေဝ တိဋ္ဌနကာ။ တေနာဟ
 “အနိသိန္ဒာ”တိ။ နိဂဏ္ဌဿာတိ နာဋပုတ္တဿ။ နတ္ထိ ဧတဿ ပရိသေသန္တိ အပရိ-
 သေသံ။ ဧဝံ သင်္ခါဘဝစနမတ္တမဿာတိ အာဟ “အပရိသေသသင်္ခါတ”န္တိ။

၁-ဂိဇ္ဈသဒိသကုဋေတိ ဂိဇ္ဈကုဋေတိ (သာရတ္ထ-၆၂-၁၁၂-ပိဋကေ။)
 ၂-ပါဏိနိ ၂၊ ၁၊ ၆၀-ဝါတ္ထိကသုတ္တံ ပဿိတဗ္ဗံ။

နိစ္စဋ္ဌေန သတတ-သဒ္ဓေန အဘိဏ္ဍပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဇောတိတာ သိယာတိ “သမိတ” နှိ
ပုတ္တံ။ တေန နိရန္တရပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဒဿေတိတံ ဧဝံ ဝါ ဧတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

၁၈၀။ ယံ ကရေတိ၊ တံ ဇာနာတိတိ ဒုက္ခဿ နိဇ္ဈရဏဓပနံ နာမ
ဝိညနံ ကိစ္စံ၊ ဝိညနာ စ ပုရိသေန ကတာကတံ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ တဿှာ တုမှေဟိ
ပုရာဏာနံ ကမ္မာနံ ဗျန္တိဘာဝံ ကရေနေဟိ ပဌမံ တာဝ ဧတ္တကာနိ ပုရာဏာနိ
ကမ္မာနိတိ ဇာနိတဗ္ဗာနိ၊ တတော “ဧတ္တကံ ကာလံ ကတေန တပဿာ ဧတ္တ-
ကာနိ တာနိ ဗျန္တိကတာနိ၊ ဣဒါနိ ဧတ္တကာနိ ကာတဗ္ဗာနိ” တိအာဒိနာ အယံ
ဝိမိ ပုရိသေန ဝိယ အတ္တနာ ကာတဗ္ဗကိစ္စံ ပရိစ္ဆိန္နိတဗ္ဗန္တိ ဒဿေတိ။ တေနာဟ
“တုမှေဟိမိ တထာ ဉာတဗ္ဗံ သိယာ” တိ။ သုဒ္ဓန္တန္တိ သုဒ္ဓကောဋ္ဌာသံ၊ အာယတိံ
အနဝဿဝသိဒ္ဓိံ ကမ္မက္ခယံ၊ တတော ဝါ ဒုက္ခက္ခယန္တိ အတ္ထော။ သုဒ္ဓန္တံ ပတ္တော
အတ္တိတိ ပုစ္ဆိတိတိ ဣမိနာ အကုသလာနံ ပဟာနံ၊ ကုသလာနံ ဘာဝနာ စ
သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ နိဂဏ္ဌသမယေ နတ္ထိ သဗ္ဗသော ဝိသုဒ္ဓိဘာဝနာယ အဘာဝတော၊
တဿှာ ကုတော ဒုက္ခက္ခယဿ သမ္ဘဝေတိ ဒဿေတိ။

ဧဝံ အဇာနနဘာဝေ သတိတိ “အဟုဝမှေဝ မယ” နှိအာဒိနာ ပုတ္တပုကာ-
ရဿ အဇာနနေ သတိ၊ တသ္မိံ တုမှေဟိ အညာယမာနေတိ အတ္ထော။
လုဒ္ဓါဟိ သောရာ။ တေ ပန ယသ္မာ ကာယဝါစာဟိ နိဟိနမေဝ ကရေန္တိ၊
တဿှာ ပုတ္တံ “လုဒ္ဓါစာရာ” တိ။ လောဟိတပါဏိဇ္ဈေဝ ပုစ္ဆတိ တဇ္ဇာကိရိယာ-
စရဏတော။ မာဂဂိကကေဝဋ္ဌစောရဿာတကာဒယော မာဂဂိကာဒယော။
ကက္ခန္ဓကမ္မာတိ ဖရသကမ္မာ။ တေ နိဂဏ္ဌေသု ပဗ္ဗဇန္တိတိ ပုဗ္ဗေ မဟာဒုက္ခ-
သံဝတ္တနိယကမ္မဿ ကတတ္တာ ဟိ တုမှေ တေရဟိ ဤဒိသံ မဟာဒုက္ခံ ပစ္စန-
ဘဝထာတိ ဒဿေတိ။

ဝါဒေတိ ဒိဋ္ဌိယံ၊ သမယေတိ အတ္ထော။ သုခေန သုခန္တိ ဧတ္ထ သုခေနာတိ
ပဋိပတ္တိသုခေန၊ သုခါယ ပဋိပတ္တိယာတိ အတ္ထော။ သုခန္တိ ဝိမောက္ခသုခံ၊
ဣဓ လောကေ သုခံ အဓိဂစ္ဆန္တာ ကသိဝဏိဇ္ဇာဒိဒုက္ခပဋိပတ္တိယာဝ အဓိ-
ဂစ္ဆန္တိ၊ ဧဝံ မောက္ခသုခမ္ပိတိ အဓိပ္ပါယော။ သရိရာဝယဝသမ္ပတ္တိယာပိ
ဗိမ္ဗိနော သာရေတိ ဗိမ္ဗိသာရော။ တေ နိဂဏ္ဌာ။ ပ။ သန္တာယ ဝဒန္တိ၊
န ပန ဘဂဝတော အစ္စန္တသန္တပဏီတံ နိဗ္ဗာနသုခပဋိဝေဒနံ ဇာနန္တိ။
သဟသာတိ ရဝါ။ အပ္ပဋိသင်္ခါတိ န ပဋိသင်္ခါယ အဝိစာရေတွာ။ တေနာဟ
“သဟသံ ကတွာ” တိအာဒိ။

အညာဟိ ဝေဒနာဟိ အဝေါမိဿံ ကေန္တံ သုခံ ကေန္တသုခံ၊ တဿ ပဋိသံဝေဒီ။ တေနာဟ “နိရန္တရသုခပဋိသံဝေဒီ”တိ^၁။ ကထာပတိဋ္ဌာပနတ္ထန္တိ “ကေန္တသုခပဋိသံဝေဒီ”တိ ဧဝံ အာရဒ္ဓကထာယ ပတိဋ္ဌာပနတ္ထံ။ ရာဇဝါရေတိ ရာဇာနံ ဥဒ္ဓိဿ အာဂတဒေသနာဝါရေ။ သုခံ ပုန္နိတုံ ဟောတိတိ “ယဒိ သတ္တ ရတ္တိန္ဒြဝါနိ နပ္ပဟောတိ၊ ကိံ ဆ ရတ္တိန္ဒြဝါနိ ပဟောတိ”တိအာဒိနာ ပုစ္ဆနသုခံ ဟောတိ။ “အဟံ ခေါ”တိအာဒိနာ ပဝတ္တော သုဒ္ဓဝါရော သုဒ္ဓ-
နိဿန္တဿ ဖလသမာပတ္တိသုခဿ ဝသေန အာဂတတ္တာ။ အနန္တရိယံ ဟောတိ၊ သတ္တ ရတ္တိန္ဒြဝါနိ ပဟောန္တဿ ကေသ္မိံ ရတ္တိန္ဒြဝေ ကိံ ဝတ္တဗ္ဗန္တိ။ ဥတ္တာနုတ္တ-
မေဝ ဝုတ္တနယတ္တာ သုဝိညေယျတ္တာ။

စူဠဒုက္ခက္ခန္ဓသုတ္တဝဏ္ဏနာယ၊ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၅-အနုမာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၀၁။ ဝုတ္တာနုဿာရေနာတိ “ကုရုသု၊ သက္ကေသု”တိ စ ဧတ္ထ ဝုတ္တနယာ-
နုဿာရေန၊ “ဘဂ္ဂါ နာမ ဇာနပဒိနော ရာဇကုမာရာ”တိအာဒိနာ နယေန
ဝစနတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ အတ္ထော။ ဝတ္ထုပရိဂ္ဂဟဒိဝသေတိ နဂရမာပနတ္ထံ
ဝတ္ထုပိဇ္ဇာစရိယေန နဂရဋ္ဌာနဿ ပရိဂ္ဂဏှနဒိဝသေ။ အထာတိ ပစ္ဆာ။ နဂရေ
နိဗ္ဗိတေတိ တတ္ထ အနန္တရာယေန နဂရေ မာပိတေ။ တမေဝ သုသုမာရဂိရဏံ
သုဘနိမိတ္တံ ကတွာ “သုသုမာရဂိရိ”တွေဝဿ နာမံ အကံသု။ သုသုမာရ-
သဏ္ဌာနတ္တာ သုသုမာရော နာမ ကော ဂိရိ၊ သော တဿ နဂရဿ သမိပေ၊
တသ္မာ တံ သုသုမာရဂိရိ တေဿ အတ္တိတိ “သုသုမာရဂိရိ”တိ ဝုစ္စတိတိ
ကေမိ။ ဘေသကဋ္ဌာတိ ဝုစ္စတိ သမ္ပဏ္ဏဂစ္ဆံ၊ ကေမိ “သေတရက္ခ”န္တိ ဝဒန္တိ၊
တေသံ ဗဟုလတာယ ပန တံ ဝနံ ဘေသကဋ္ဌာဝနန္တေဝ ပညာယိတ္ထ။
ဘေသော နာမ ကော ယက္ခော အယုတ္တကာရိ၊ တဿ တတော ဂဋ္ဌိတဋ္ဌာန-
တာယ တံ ဝနံ ဘေသကဋ္ဌာဝနံ နာမ ဇာတန္တိ ကေမိ။ အဘယဒိန္နဋ္ဌာနေ
ဇာတံ ဝိရုဋ္ဌံ၊ သံဝဒ္ဓန္တိ အတ္ထော။

ဣန္ဒြာပေတိတိ ယံ ကိဉ္စိ အတ္တနိ ဂရဟိတဗ္ဗံ ဝတ္ထု၂ သဗြဟ္မစာရိနံ ဣန္ဒြိ-
ဥပ္ပါဒေတိ၊ တဒတ္တာယ တေသံ အတ္တာနံ ဝိဿဇ္ဇေတိတိ အတ္ထော။ ပဌမံ
ဒိန္နော ဟိတူပဒေသော ဩဝါဒေါ၊ အပရာပရံ ဒိန္နော အနုဿာသနိ။

၁-နိရန္တရသုခံ ပဋိသံဝေဒီ (အဋ္ဌကထာယံ။)

၂-ဝုတ္တိ(က)

ပစ္စုပ္ပန္နာတိတဝိသယော ဝါ ဩဝါဒေါ၊ အနာဂတဝိသယော အနုသာသနီ။
 ဩတိဏ္ဏဝတ္ထုကော ဩဝါဒေါ၊ ဣတရော အနုသာသနီ။ သော စာတိ ဧဝံ
 ပဝါရေတာ သော ဘိက္ခု။ ဒုက္ခံ ဝစော တေသ္မိံ ဝိပုဋ္ဌိကုလဂ္ဂါဟေ ဝိပစ္စနိက-
 သာတေ အနာဒရေ ပုဂ္ဂလေတိ ဒုဗ္ဗစော။ တေနာဟ “ဒုက္ခေန ဝတ္ထုဗ္ဗော”တိ။
 ဥပရိ အာဂတေဟိတိ “ပါဝိစ္ဆော ဟောတိ”တိအာဒိနာ^၁ အာဂတေဟိ
 သောဠသဟိ ပါပဓမ္မေဟိ။ ပကာရေဟိ အာဝဟံ ပဒက္ခိဏံ၊ တတော ပဒက္ခိ-
 ဏတော ဂဟဏသီလော ပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟိ၊ န ပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟိ အပ္ပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟိ။
 ဝါမတောတိ အပသဗျတော၊ ဝုတ္တဝိပရိယာယတောတိ အဓိပ္ပါယော။

အသန္တသမ္ဘာဝနပတ္တနာနန္တိ အသန္တေဟိ အဝိဇ္ဇမာနေဟိ ၎ဏေဟိ သမ္ဘာ-
 ဝနဿ ပတ္တနာဘူတာနံ။ ပဋိ-သဒ္ဓေါ ပစ္စုပ္ပန်ကပရိယာယော၊ ဖရဏံ ဝါယမနံ
 ဣဓ တထာဝဋ္ဌာနန္တိ အာဟ “ပဋိဗ္ဗရတိတိ ပဋိဝိရုဋ္ဌေါ ပစ္စနိကော ဟုတွာ
 တိဋ္ဌတိ”တိ။ အပသာဒေတိတိ ခိပေတိ တဇ္ဇေတိ။ တထာဘူတော စ ပရိ
 သန္ဓေန္တော နာမ ဟောတိတိ အာဟ “သန္ဓေတိ”တိ။ ပဋိအာရောပေတိတိ
 ယာဒိသေန ဝုတ္တော၊ တဿ ပဋိဘာဂဘူတံ ဒေါသံ စောဒကဿ ဥပရိ
 အာရောပေတိ။

ပဋိဗ္ဗရတိတိ^၂ ပဋိစ္ဆာဒနဝသေန စရတိ ပဝတ္တတိ၊ ပဋိစ္ဆာဒနတ္ထော ဧဝ ဝါ
 စရတိ-သဒ္ဓေါ အနေကတ္ထတ္တာ ဓာတုနန္တိ အာဟ “ပဋိစ္ဆာဒေတိ”တိ။ အညေ-
 နညန္တိ ပဋိစ္ဆာဒနာကာရဒဿနန္တိ အာဟ “အညေန ကာရဏေနာ”တိ-
 အာဒိ။ တတ္ထ အညံ ကာရဏံ ဝစနံ ဝါတိ ယံ စောဒကေန စုဒ္ဓိတကဿ
 ဒေါသဝိဘာဝနံ ကာရဏံ၊ ဝစနံ ဝါ ဝုတ္တံ၊ တတော အညေနဝ ကာရဏေန၊
 ဝစနေန ဝါ ပဋိစ္ဆာဒေတိ။ ကာရဏေနာတိ စောဒနာယ အမူလိကဘာဝ-
 ဒီပနိယာ ယုတ္တိယာ။ ဝစနေနာတိ တဒတ္ထဗောဓနေန။ ကော အာပန္နောတိ-
 အာဒိနာ စောဒနံ အဝိဿဇ္ဇေတွာ ဝိက္ခေပါပဇ္ဇနံ အညေနညံ ပဋိစရဏန္တိ
 ဒဿေတိ၊ ဗဟိဒ္ဓါ ကထာအပနာမနံ ဝိဿဇ္ဇေတွာတိ အယမေဝ တေသံ
 ဝိသေသော။ တေနာဟ “ဣတ္ထန္တာမ”န္တိအာဒိ။

အပဒိယန္တိ ဒေါသာ တေနေ ဒက္ခိယန္တိ၊ လူယန္တိ၊ ဆိဇ္ဇန္တိတိ ဝါ အပဒါနံ^၃၊
 သတ္တာနံ သမ္မာ၊ မိစ္ဆာ ဝါ ပဝတ္တပယောဂေါ။ တေနာဟ “အတ္တနော ဝရိ-
 ယာယာ”တိ။

၁၈၃။ အနုမိနိတဗ္ဗန္တိ အနု အနု မိနိတဗ္ဗော ဇာနိတဗ္ဗော။ အတ္တာနံ အနု-
မိနိတဗ္ဗန္တိ စ ဣဒံ ပစ္စက္ခေ ဥပယောဂဝစနံ။ တေနာဟ “အနုမိနိတဗ္ဗော
တုလေတဗ္ဗော တိရေတဗ္ဗော”တိ။ အတ္တာနံ အနုမိနိတဗ္ဗန္တိ ဝါ အတ္တနိ အနု-
မာနဉာဏံ ပဝတ္တေတဗ္ဗံ။ တကြာယံ နယော— အပ္ပိယဘာဝါဝဟာ မယိ ပဝတ္တာ
ပါပိစ္ဆတာ ပါပိစ္ဆာဘာဝတော ပရသ္မိံ ပဝတ္တပါပိစ္ဆတာ ဝိယ။ သေ နယော
သေသဓမ္မေသုပိ။ အပရော နယော—သဗြဟ္မစာရိနံ ဝိယဘာဝံ ဣစ္ဆန္နေန
ပါပိစ္ဆတာ ပဟာတဗ္ဗာ သီလဝိသုဒ္ဓိဟေတုဘာဝတော အတ္တုက္ကံသနာဒိပ္ပဟာနံ
ဝိယ။ သေသဓမ္မေသုပိ သေဝ နယော။

၁၈၄။ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗောတိ “န ပါပိစ္ဆော ဘဝိယာမိ၊ န ပါပိကာနံ ဣစ္ဆာနံ
ဝသံ ဂတော”တိ အာဒိနာ ပတိ ပတိ ဒိဝသဿ တိက္ခတ္တံ ဝါ ဉာဏစက္ခုနာ
အဝေက္ခိတဗ္ဗံ၊ ဉာဏံ ပဝတ္တေတဗ္ဗန္တိ အတ္တော။ ပါပိစ္ဆတာဒိနံ ပဟာနံ ပတိ
အဝေက္ခိတဗ္ဗံ၊ အယဉ္ဇ အတ္တော တဗ္ဗ-သဒ္ဓဿ ဘာဝတ္တတာဝသေန ဝေဒိ-
တဗ္ဗော၊ ကမ္မတ္တတာဝသေန ပန အဋ္ဌကထာယံ “အတ္တာန”န္တိ ပစ္စက္ခေ ဥပ-
ယောဂဝစနံ ကတွာ ဝုတ္တံ။ သိက္ခန္တေနာတိ တိဿောပိ သိက္ခာ သိက္ခန္တေန။
တေနာဟ “ကုသလေသု ဓမ္မေသု”တိ။

တိလကန္တိ ကာဠတိလသေတတိလာဒိတိလကံ။ သဗ္ဗပ္ပဟာနန္တိ သဗ္ဗပ္ပ-
ကာရပ္ပဟာနံ။ ဖလေ အာဂတေတိ ဖလေ ဥပ္ပန္နေ။ နိဗ္ဗာနေ အာဂတေတိ
နိဗ္ဗာနဿ အဓိဂတတ္တာ။ ဘိက္ခုပါတိမောက္ခန္တိ “သော သမဏော၊ သ
ဘိက္ခု”တိ ဧဝံ ဝုတ္တဘိက္ခုနံ ပါတိမောက္ခံ၊ န ဥပသမ္ပန္နာနံ ဧဝ န ပဗ္ဗဇိတာနံ
ဝေါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ယသ္မာ စိဒ္ဓံ ဘိက္ခုပါတိမောက္ခံ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “ဣဒံ ဒိဝသဿ
တိက္ခတ္တံ”န္တိ အာဒိ။ အပစ္စဝေက္ခိတုံ န ဝနုတိ အတ္တဝိသုဒ္ဓိယာ ကေန္တဟေတု-
ဘာဝတော။

အနုမာနသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၆-စေတောဒိလသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၈၅။ စေတော တေဟိ ဒိလယတိ ထဒ္ဓဘာဝံ အာပဇ္ဇတီတိ စေတော-
ဒိလ။ တေနာဟ “စိတ္တဿ ထဒ္ဓဘာဝါ”တိ။ ယသ္မာ တေဟိ ဥပ္ပန္နေဟိ စိတ္တံ
ဥက္ကာပိဇာတံ ဌာနံ ဝိယ အမနုညံ ခေတ္တံ ဝိယ စ ခါဏုကနိစိတံ အမဟပ္ပလံ
ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ “ကစဝရဘာဝါ ခါဏုကဘာဝါ”တိ။ “စိတ္တဿာ”တိ

အာနေတွာ သမ္ပန္နိတဗ္ဗံ။ စိတ္တံ ဗန္ဓိတွာတိ တဏှာပဝတ္တိဘာဝတော ကုသလ-
စာရဿ အဝသရစဇနဝသေန စိတ္တံ ဗဒ္ဓိံ ဝိယ သမောရောဓေတွာ။ တေနာဟ
“ပုဋ္ဌိယံ ကတွာ ဝိယ ဂဏှန္တိ”တိ။ သဒ္ဓတ္တတော ပန စေတော ဝိရူပံ နိဗန္ဓိယတိ
သံယမီယတိ ဧတေဟိတိ ဧတသောဝိနိဗန္ဓာ။ ယဿ စတုဗ္ဗိဓံ သီလံ အဓဏှာ-
ဒိဘာဝပုတ္တိယာ သုပရိသုဒ္ဓိံ ဝိသေသဘာဂိယတ္တာ အပ္ပကသီရေနော မဂ္ဂဗလာ-
ဝဟံ မဟာသံဃရက္ခိတတ္ထေရဿ ဝိယ၊ သော တာဒိသေန သီလေန ဣမသ္မိံ
ဓမ္မဝိနယေ ဝုဒ္ဓိံ အာပဇ္ဇိဿတိတိ အာဟ “သီလေန ဝုဒ္ဓိံ”န္တိ။ ယဿ ပန
အရိယမဂ္ဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇန္တော ဝိရူဠမူလော ဝိယ ပါဒပေါ သုပ္ပတိဋ္ဌိတော၊ သော
သာသနေ ဝိရူဠိံ အာပန္နောတိ အာဟ “မဂ္ဂေန ဝိရူဠိံ”န္တိ။ ယော သဗ္ဗသော
ကိလေသနိဗ္ဗာနပ္ပတ္တော၊ သော အရဟာ သီလာဒိဓမ္မက္ခန္ဓပါရိပူရိယာ သတိဝေ-
ပုလ္လပ္ပတ္တော ဟောတိတိ အာဟ “နိဗ္ဗာနေန ဝေပုလ္လ”န္တိ။ ဒုတိယဝိကပေ အတ္ထော
ဝုတ္တနယာနုသာရေန ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဗုဒ္ဓါနံ ဓမ္မကာယော ဝိယ ရူပကာယောပိ အနညသာဓာရဏတာယ
အနတ္တရဂုဏာဓိဋ္ဌာနတာယ စ အပစ္စက္ခကာရီနံ သံသယဝတ္ထု ဟောတိ-
ယေဝါတိ “သရီရေ ဝါ ဂုဏေ ဝါ ကင်္ခတိ”တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ယထာ
မဟာပုရိသလက္ခဏေန အနုဗျဉ္ဇနာဒယော ရူပကာယဂုဏာ ဂဟိတာ ဧဝ
ဟောန္တိ အဝိနာဘာဝတောတိ “ဒွတ္တိံ သဝရလက္ခဏပ္ပဒွိမဏ္ဍိတ”မိစ္ဆေဝ ဝုတ္တံ၊
ဧဝံ အနာဝရဏဉာဏေန သဗ္ဗေပိ အနန္တာပရိမေယျဘေဒါ ဓမ္မကာယဂုဏာ
ဂဟိတာ ဧဝ ဟောန္တိတိ သဗ္ဗညုတညာဏဂ္ဂဟဏမေဝ ကတံ နာနန္တရိယ-
ဘာဝတောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ကင်္ခတိတိ “အဟော ဝတ တေ ဂုဏာ န ဘဝေယျံ၊
ဘဝေယျံ ဝါ”တိ ပတ္ထနုပ္ပါဒနဝသေန ကင်္ခတိ။ ပုရိမော ဟိ ဝိပရိတဇ္ဈာသယော၊
ဣတရော ယထာဘူတဉာဏဇ္ဈာသယော။ ဝိစိနန္တောတိ ဝိစယဘူတာယ
ပညာယ တေ ဝိဝေစေတုကာမော တဒဘာဝတော ကိစ္ဆံ ဒုက္ခံ အာပဇ္ဇတိ။
ကိစ္ဆပ္ပတ္တိံ စ တတ္ထ နိစ္ဆေတုံ အသမတ္တတာယေဝါတိ အာဟ “ဝိနိစ္ဆေတုံ န
သက္ကောတိ”တိ။ ဝိဂတာ စိကိစ္ဆာတိ ဝိစိကိစ္ဆာ။ အဓိမောက္ခံ န ပဋိလဘတိတိ
“ဧဝမေတ”န္တိ ဩကပ္ပနဝသေန ဂုဏေသု ဝိနိစ္ဆယံ နာဓိဂစ္ဆတိ။ ဩတရိတွာတိ
ဉာဏေန အနုပဝိသိတွာ။ ပသီဒိတုံ နှိ “ပသန္နရူပဓမ္မကာယဂုဏေဟိ ဘဂဝါ”တိ
ပသီဒိတုံ။ အနာဝိလော အကာလုဿော ဟောတုံ န သက္ကောတိ။ “ကင်္ခတိ”တိ
ဣမိနာ ဒုဗ္ဗလာ ဝိမတိ ဝုတ္တာ၊ “ဝိစိကိစ္ဆတိ”တိ ဣမိနာ မဇ္ဈိမာ၊ “နာဓိမုစ္စတိ”တိ
ဣမိနာ ဗလဝတိ၊ “န သမ္ပသီဒတိ”တိ ဣမိနာ တိဝိဇာယပိ ဝိမတိယာ ဝသေန
ဥပ္ပန္နစိတ္တကာလုဿိယံ ဝုတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

အာတပ္ပါယာတိ အာဒိတော တပတိ သန္တပတိ ကိလေသေတိ အာတပုံ၊
 အာရမ္မဓာတု၊ တဒတ္ထာယ။ အနုယောဂါယာတိ ယထာ သံကိလေသ-
 ဓမ္မာနံ အဝသရော န ဟောတိ၊ ဧဝံ အနု အနု ယုဉ္ဇနံ အနုယောဂေါ၊
 နိက္ကမဓာတု၊ တဒတ္ထာယ။ တေနာဟ “ပုနပ္ပုနံ ယောဂါယာ”တိ။ သာတစ္စာ-
 ယာတိ ယထာ ဥပရူပရိ ဝိသေသာဓိဂမော ဟောတိ၊ တထာ သတတဿ
 နိရန္တရပဝတ္တဿ အနုယောဂဿ ဘာဝေါ သာတစ္စံ၊ ပရက္ကမဓာတု၊ တဒတ္ထာ-
 ယ။ ပဓာနာယာတိ သန္တမေဝံ တိဝိဓဓာတုသံဝရိတာနုဘာဝံ သဗ္ဗကိလေသ-
 ဝိဒ္ဓံသနသမတ္ထံ ပဓာနသင်္ခါတံ ဝီရိယံ၊ တဒတ္ထာယ။ ဧတ္ထ စ အာတပ္ပါယ စိတ္တံ
 န နမတိ ယထာဝုတ္တကင်္ခါဝသေန၊ ပဂေဝ အနုယောဂါဒိအတ္ထန္တိ ဒဿေတုံ
 စတ္တာရိပိ ပဒါနိ ဂဟိတာနိ၊ အနဝသေသဝိသေသဒဿနတ္ထံ ဝါ။ ကေစိ ပန
 “အာတပ္ပဝေဝစနာနေဝ အနုယောဂါဒိပဒါနိ”တိ ဝဒန္တိ။ ဧတ္တာဝတာ ဘဂဝါ
 သတ္ထရိ ကင်္ခါယ စိတ္တဿ ထဒ္ဒကစဝရခါဏုကဘာဝေန အကုသလဘာဝါဒိ-
 အာပါဒနတော စေတောဒိလဘာဝံ ဒဿေတိ။ သေသေသုပိ ဒေသေဝ နယော။

သိက္ခာဂ္ဂဟဏေန ပဋိပတ္တိသဒ္ဓမ္မဿ ဂဟိတတ္တာ ဝုတ္တံ “ပရိယတ္တိဓမ္မေ စ
 ပဋိဝေဓဓမ္မေ စာ”တိ။ ပရိယတ္တိဓမ္မေ ယတ္ထ ကင်္ခါယ သမ္ဘဝေါ၊ တံ ဒဿေတုံ
 “စတုရသီတိဓမ္မက္ခန္ဓသဟဿာနိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တယိဒံ နိဒဿနမတ္ထံ
 ဒဋ္ဌဗ္ဗံ ပရမ္မရာယ ပဋိဝေဓာဝဟဘာဝါဒိဝသေနပိ ဧကစ္စာနံ တတ္ထ သံသယုပ္ပ-
 တ္တိတော။ ယထာ စ ပဋိဝေဓေ ကင်္ခါ ဝုတ္တာ၊ ဧဝံ အဓိဂမဓမ္မေပိ ပဝတ္တတိတိ
 ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တထာ ဟိ ဧကစ္စေ “ကသိဏာဒိဘာဝနာယ ဈာနာနိ ဣဇ္ဈန္တိ”တိ
 ဝဒန္တိ။ “ကသိဏနိဿန္ဓော အာရုပ္ပိတိ၊ မေတ္တာဒိနိဿန္ဓော စတုတ္ထဗြဟ္မဝိဟာ-
 ရော”တိ ဝေဓာဒိနာ ကင်္ခါတိယေဝါတိ။ ဧတ္ထ စ နဝလောကုတ္တရေသု ပညတ္တိယံ-
 ယေဝ ကင်္ခါပဝတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ အသံကိလေသိကတ္တာ လောကုတ္တရဓမ္မာနံ။

● ဝုပ္ပန္တိ ဒေသံ သုပ္ပုပ္ပတ္တိဥပုပ္ပုပ္ပတ္တိဉာယပ္ပုပ္ပတ္တိသမိပ္ပုပ္ပတ္တိသင်္ခါတံ
 သမ္ဘာပဋိပဒံ။ အဓိသီလသိက္ခာဒယော လောကုတ္တရဓမ္မဿ အနုဓမ္မဘူတာ
 ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဧဝံ ဟိ မဂ္ဂဖလသိက္ခာဟိ ဣမာသံ ဝိသေသော သိဒ္ဓေါ ဟောတိ။
 တထာ ဟိ ဝုတ္တံ “သိက္ခာဂ္ဂဟဏေန ပဋိပတ္တိသဒ္ဓမ္မဿ ဂဟိတတ္တာ”တိ။
 ဧတ္ထ စ ယထာ ဝိစိကိစ္ဆာ ဝတ္ထုတ္တယဿ သိက္ခာယ စ ဂုဏေသု
 အနဓိမုစ္စနအသမ္ပသိဒ္ဓနဝသေန အပ္ပုပ္ပတ္တိဘာဝတော စိတ္တဿ ထဒ္ဒဘာဝေါ
 အာသပ္ပနပရိသပ္ပနဝသေန ပဝတ္တိယာ ကစဝရခါဏုကဘာဝေါ စ၊ ဧဝံ
 သဗြဟ္မစာရီသု အာသာတစဏ္ဍိကာဒိဝသေန စိတ္တဿ ထဒ္ဒဘာဝေါ” စ

ဥပဟနနဝိရုဇ္ဈနာဒိဝသေန ကစဝရခါဏုကဘာဝေါ စ ဝေဒိတဗ္ဗော။
အရိယသံဃဝိသယာ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ပုဂ္ဂလဝိသယာ ကာစိ နတ္ထိတိ သံဃ-
ဝိသယာဝံ ဂဟိတာ၊ သာသနိကဝသေန စာယံ စေတောခိလဒေသနာတိ
သဗြဟ္မစာရိဝိသယောဝ ကောပေါ ဂဟိတော။

၁၈၆။ ယထာ ဝတ္ထုကာမော၊ ဧဝံ ကိလေသကာမောပိ အဿာဒနိယော
ဧဝါတိ “**ကိလေသကာမေဝီ**”တိ ဝုတ္တံ။ တေနာဟ ဘဂဝါ “**ရူပတဏှာ**
လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧတ္ထ
နိဝိသမာနာနိဝိသတိ”တိအာဒိ၂။ **ကာမနိဒ္ဒေသေ**၊ သဗ္ဗေပိ တေဘူမကာ ဓမ္မာ
ကာမနိယဋ္ဌေန “**ကာမာ**”တိ ဝုတ္တာ၊ ဗလဝကာမရာဂဝတ္ထုဘူတာယေဝေတ္ထ
ကာမဂ္ဂဟဏေန ဂဟိတာတိ။ ဝိနိဗဒ္ဓဝတ္ထုဘာဝေန ယထာ ဝိသုံ အတ္တနော
ကာယော ဂဟိတော၊ တထာ ပရေသံ တထာရူပါ ရူပဓမ္မာ သမူဟဋ္ဌေနာတိ
အာဟ “**ရူပေတိ ဗဟိဒ္ဓါရူပေ**”တိ။ ယထာ ဟိ ပဉ္စကာမဂုဏိကော ရာဂေါ
ဈာနာဒိဝိသေသာမိဂမဿ ဝိနိဗဒ္ဓါယ သံဝတ္တတိ၊ ဧဝံ အတ္တနော ကာယေ
အပေက္ခာ ဗဟိဒ္ဓါ စ သကပရိက္ခာရဉ္စတိမိတ္တာဒိသု အပေက္ခာတိ။ ကေစိ
ပနေတ္ထ “**ရူပေတိ ရူပဇ္ဈာနေ**”တိအာဒိနာ ပပဉ္စေန္တိ၊ တဒယုတ္တံဈာနာမိဂမဝိနိ-
ဗဒ္ဓါနံ သီလဿ စသံကိလေသဘူတာနံ စေတောဝိနိဗဒ္ဓဘာဝေန ဂဟိတတ္တာ။

ယာဝဒတ္တန္တိ ယာဝ အတ္ထေတိ အဘိကင်္ခတိ၊ တာဝ။ တေနာဟ “**ယတ္ထကံ**
ဣစ္ဆတိ၊ တတ္ထက”န္တိ။ တန္တိ ယာဝဒတ္တံ ဥဒရပူရံ ဘုတ္တံ။ **အဝဒေဟနတော**
ပူရဏတော။ **သေယျသုခန္တိ** သေယျံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇနကသုခံ။ **ပဿသုခန္တိ** ပဿာနံ
သမ္ပရိဝတ္တနေန ဥပ္ပဇ္ဇနကသုခံ။ **နိဒ္ဒါသုခန္တိ** နိဒ္ဒါယနေန ဥပ္ပဇ္ဇနကသုခံ။

သီလေနာတိအာဒိ ပတ္တနာကာရဒဿနံ။ **ဓတသမာဒါနန္တိ** ဓုတင်္ဂါဒိ-
ဝတာနုဋ္ဌာနံ။ **တပေါတိ** ဝိရိယာရမ္ဘော။ သော ဟိ ကိလေသာနံ တပနဋ္ဌေန
နိဂ္ဂဏှနဋ္ဌေန **တပစရဏန္တိ** ဝုတ္တံ။

၁၈၉။ **ဆန္တံ နိဿာယာတိ** ဆန္တံ ဓုရံ၊ ဆန္တံ ဇေဋ္ဌကံ၊ ဆန္တံ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ကတွာ
ပဝတ္တိဝသေန ဆန္တံ နိဿာယ။ ဇေဋ္ဌကဋ္ဌေန ပဓာနဘူတာ၊ ပဓာနဘာဝံ ဝါ
ပတ္တာတိ **ပဓာနဘူတာ**။ **တေဟိ ဓမ္မေဟိတိ** ဆန္တနိဿယေန ပဝတ္တသမာဓိနာ
စေဝ “**ပဓာနသင်္ခါရေ**”တိ ဝုတ္တဝိရိယေန စ။ **ဥပေတန္တိ** သမ္ပယုတ္တံ။ **ဣဇ္ဈနဋ္ဌေန**
ဣဒ္ဓိ၊ နိပ္ပတ္တိအတ္ထေန ပဋိလာဘဋ္ဌေန စာတိ အတ္ထော၊ တဿာ **ဣဒ္ဓိယာ ပါဒံ**

၁-သဿသက္ကဏေရာ (က) ၂-ဒီ ၂-၂၄၆၊ မ ၁-၇၅၊ အဘိ ၂-၁၀၇-ပိဋေသု။
၃-၃၇-၁၊ ၂-ပိဋေသု (အတ္တတော သမာနံ)။

ပါဒကံ ပဒဋ္ဌာနဘူတံ။ အထ ဝါ ဣဇ္ဈန္တိ တာယ ဣဒ္ဓါ ဝုဒ္ဓါ ဥက္ကံသဂတာ
 ဟောန္တိတိ ဣဒ္ဓိ၊ သာဝ ဥပရိဝိသေသာနံ အဓိဋ္ဌာနဘာဝတော ပါဒေါ။
 တေနာဟ “ဣဒ္ဓိဘူတံ ဝါ ပါဒန္တိ ဣဒ္ဓိပါဒ”န္တိ။ သေသေသုဝိတိ ဝိရိယိဒ္ဓိ-
 ပါဒါဒိသုပိ။ အဿာတိ ဣဒ္ဓိပါဒဿ။ အတ္ထော ဒိဝိတောတိ ဒီပနတ္ထံ ကတံ၊
 တသ္မာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂသံဝဏ္ဏနာယံ^၁ တဿ အတ္ထဝိစာရော ဂဟေတဗ္ဗော။ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ
 သမာဓိပဓာနတ္တာ ဝုတ္တံ “ဝိက္ခန္ဓနပ္ပဟာနံ ကထိတ”န္တိ။ တေသံ တေသံ
 ကုသလဓမ္မာနံ အနုပ္ပန္နာနံ ဥပ္ပါဒနကိရိယာယ ဥပ္ပန္နာနံ ပရိဗြူဟနကိရိယာယ
 ဥဿဟနတော ဥဿောဋ္ဌိ၊ ထာမပ္ပတ္တာ ပရက္ကမဓာတု။ သာ ပန စတုန္တံ
 ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဝိသေသပစ္စယဘူတာ တေ ဥပါဒါယ “ပဉ္စမိ”တိ ဝုတ္တာ၊ သာ
 စ ယသ္မာ သမထဝိပဿနာဘာဝနာသု တတ္ထ စ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနေသု
 သာဓေတဗ္ဗံ ဝိရိယံ၊ တသ္မာ အာဟ “ဥဿောဋ္ဌိတိ သဗ္ဗတ္ထ ကတ္တဗ္ဗဝိရိယံ
 ဒဿေတိ”တိ။ ပုဗ္ဗဘာဂိယသမထဝိပဿနာသာဓနံ ပဟာတဗ္ဗဓမ္မဝိဘာဂေန
 ဘိဒ္ဓိတွာ အာဟ “ပဉ္စ စေတောဒိလပ္ပဟာနာနိ ပဉ္စ ဝိနိဗန္ဓပ္ပဟာနာနိ”တိ။
 အဗ္ဗောတိ ယုတ္တော အရဟတိ နိပ္ပတ္တိယာ။ ဉာဏေနာတိ မဂ္ဂဉာဏေန။
 ကိလေသဘေဒါယာတိ ကိလေသာနံ သမုတ္တိန္ဒနာယ။ ခေမဿာတိ အနု-
 ပဋ္ဌဝဿ။

သမ္ဘာဝနတ္ထေတိ^၂ “အဝိနာမေဝံသိယာ”တိ ဝိကပ္ပနတ္ထော သမ္ဘာဝနတ္ထော။
 ဧဝံ ဟိတိ ဧဝံ ဧကမေဝ သင်္ချံ အဝတွာ အပရာယ သင်္ချာယ သဒ္ဓိံ ဝစနံ
 လောကေ သိလိဋ္ဌဝစနံ ဟောတိ ယထာ “ဒွေ ဝါ တိဏိ ဝါ ဥဒကဗုသိ-
 တာနိ”တိ။ သမ္ဘာ အဓိသယိတာနိတိ ပါဒါဒိဟိ အတ္တနာ နေသံ ကိဉ္စ ဥပဿာတံ
 အကရေန္တိယာ ဗဟိဝါတာဒိပရိဿယပရိဟရဏတ္ထံ သမ္ပဒေဝ ဥပရိ
 သယိတာနိ။ ဥတုံ ဂါဟာပေန္တိယာတိ တေသံ အလ္လသိနေဟပရိယာဒါနတ္ထံ
 အတ္တနော ကာယုသ္မာဝသေန ဥတုံ ဂဏှာပေန္တိယာ။ တေနာဟ “ဥသ္မိကတာ-
 နိ”တိ။ သမ္ဘာ ပရိဘာဝိတာနိတိ သမ္ပဒေဝ သဗ္ဗသော ကုက္ကုဋ္ဌဝါသနာယ
 ဝါသိတာနိ။ တေနာဟ “ကုက္ကုဋ္ဌဂန္ဓံ ဂါဟာဝိတာနိ”တိ။ အယဉ္စ ကုက္ကုဋ္ဌဂန္ဓ-
 ပရိဘာဝနာ သမ္ဘာအဓိသယနသမ္ဘာပရိသေဒနနိပ္ပတ္တိယာ “အနုနိပ္ပာဒိ”တိ^၃
 ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ တေဟိ ပန သဒ္ဓိံယေဝ ဣဇ္ဈနတော ဝုတ္တံ “တိဝိဓကိရိယာကရဏေ-
 နာ”တိ။ ကိဉ္စာပိ န ဧဝံ “အဟော ဝကိမေ”တိအာဒိနာ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊
 ကာရဏဿ ပန သမ္ဘာဒိတတ္တာ အထ ခေါ ဘဗ္ဗာဝ အဘိနိဗ္ဗိဇ္ဇိတုန္တိ

၁-ဝိသုဒ္ဓိ-၇၂ ၂-၁၀-ပိဋ္ဌာဒိသု၊ ၂-သာရတ္ထ-၇၂ ၁-၃၅၀၊ အံ-၇၂ ၃-၁၉၄-ပိဋ္ဌေသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ၊
 ၃-အာနုဘာဝနိပ္ပာဒိတန္တိ (သာရတ္ထ-၇၂ ၁-၃၅၀-ပိဋ္ဌေ။)

ယောဇနာ။ ကသ္မာ ဘဗ္ဗာတိ အာဟ “တေ ဟိ ယဿ တာယာ”တိအာဒိ။
 ဧတ္ထ ယထာ ကပါလဿ တနုတာ အာလောကဿ အန္တော ပညာယ-
 မာနဿ ကာရဏံ၊ တထာ ကပါလဿ တနုတာယ နခသိခါမုခတုဏ္ဏကာနံ
 ခရတာယ စ အလ္လသိနေဟဿ ပရိယာဒါနံ ကာရဏဝစနန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊
 တဗ္ဗာတိ အာလောကဿ အန္တော ပညာယမာနတော၊ သယဉ္စ ပရိပါက-
 ဂတတ္တာ။

ဩပဗ္ဗသဗ္ဗဒ္ဓိပါဒနန္တိ ဩပဗ္ဗတ္တဿ ဥပမေယျေန သမ္ပဒေဝ ပဋိပါဒနံ။
 အတ္ထေနာတိ ဥပမေယျတ္ထေန။ ယထာ ကုက္ကုဋိယာ အဏ္ဏေသု တိဝိကေရိယာယ
 ကာရဏံ ကုက္ကုဋိယာပကာနံ အဏ္ဏကောသတော နိက္ခမနဿ မူလကာရဏံ၊
 ဧဝံ ဘိက္ခုနော ဥဿောဠိပန္နရသာနိ အင်္ဂါနိ အဝိဇ္ဇဏ္ဏကောသတော
 နိက္ခမနဿ မူလကာရဏန္တိ အာဟ “တဿာ ကုက္ကုဋိယာ ။ ပ။ သမန္တာဂတ-
 ဘာဝေါ”တိ။ ပဋိစ္စာဒနသမညေန အဝိဇ္ဇာယ အဏ္ဏကောသသဒိသတာယ
 ဗလဝိပဿနာဝသေန အဝိဇ္ဇဏ္ဏကောသဿ တနုဘာဝေါ၊ ဝိပဿနာဉာဏဿ
 ပရိဏာမကာလော ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဘာဝိပတ္တိ၊ တဒါ စ သာ မဂ္ဂဉာဏဂစ္ဆိ
 ဓာရေန္တိ ဝိယ ဟောတိတိ အာဟ “ဂစ္ဆိဂ္ဂဟဏကာလော”တိ။ အဘိညာ-
 ပက္ခေတိ လောကိယာဘိညာပက္ခေ။ လောကုတ္တရာဘိညာ ဟိ အဝိဇ္ဇဏ္ဏကောသံ
 ပဒါလိကာတိ။ ဂါထာယ အဝိဇ္ဇဏ္ဏကောသံ ပဟရတိတိ ဒေသနာဝိလာသေန
 ဝိနေယျသန္တာနဂတံ အဝိဇ္ဇဏ္ဏကောသံ သဇ္ဇေတိ၊ ယထာဌာနေ ဌာတုံ န
 ဒေတိ။

ပဋိသင်္ခါနပ္ပဟာနန္တိ တဒင်္ဂပ္ပဟာနပုဗ္ဗကံ ဝိက္ခမ္ဘနပ္ပဟာနံ။ ပုဗ္ဗဘာဂိယာ
 ဣဒ္ဓိပါဒါ ပါဠိယံ ဂဟိတာတိ “ဣဒ္ဓိပါဒေဟိ ဝိက္ခမ္ဘနပ္ပဟာန”န္တိ ဝုတ္တံ။
 “ဥဿောဠိပန္နရသင်္ဂသမန္တာဂတော ဘိက္ခု ဘဗ္ဗော အဘိနိဗ္ဗိဒါယာ”တိအာဒိ-
 ဝစနတော လောကုတ္တရိဒ္ဓိပါဒါ ပန သမ္မောဂ္ဂေဟဏေနေဝ ဂဟိတာ။ မဂ္ဂေ
 အာဂတေတိ ဥဿောဠိပန္နရသင်္ဂသမန္တာဂတဿ ဘိက္ခုနော ဝိပဿနံ
 ဥဿုက္ကာပယတော မဂ္ဂေ အာဂတေ ဥပ္ပန္နေ၊ ပါဠိယံ ဝါ အဘိနိဗ္ဗိဒါ-
 သမ္မောဂ္ဂေဟဏေဟိ မဂ္ဂေ အာဂတေ။ ဗလေ အာဂတေတိ ဧတ္ထာပိ ဝုတ္တ-
 နယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ နိဗ္ဗာနဿ ပန ပါဠိယံ အနာဂတတ္တာ
 နိဿရဏပ္ပဟာနံ န ဂဟိတံ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

စေတောဒိလသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၇-ဝနပတ္ထပရိယာယသုတ္တဝါဒ

၁၉၀။ ဝနိယတိ ဝိဝေကကာမေဟိ ဘဇိယတိ၊ ဝနတေ ဝါ တေ အတ္တ-
သမ္ပတ္တိယာ ဝသနတ္ထာယ ယာစန္တော ဝိယ ဟောတီတိ ဝနံ၊ ပတိဋ္ဌန္တိ ဧတ္ထ
ဝိဝေကကာမာ ယထာဓိပ္ပေတဝိသေသာဓိဂမေနာတိ ပတ္ထံ၊ ဝနေသု ပတ္ထံ
ဂဟနဋ္ဌာနေ သေနာသနံ ဝနပတ္ထံ။ ပရိယာယတိ အတ္တနော ဖလံ ပရိဂ္ဂဟေတွာ
ဝတ္တတီတိ ပရိယာယော၊ ကာရဏန္တိ အာဟ “ဝနပတ္ထပရိယာယန္တိ
ဝနပတ္ထကာရဏ”န္တိ။ ဝနပတ္ထံ ဟိ တံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတော ဥပနိဿယ-
ကာရဏံ။ တေနာဟ “ဝနပတ္ထံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတီ”တိ။ ပရိယာယတိ
ဒေသေတဗ္ဗမတ္ထံ ပတိဋ္ဌပေတီတိ ပရိယာယော၊ ဒေသနာ။ ဝနပတ္ထံ အာရဟ္မ
ပဝတ္တာ ဒေသနာ ဝနပတ္ထဒေသနာ၊ တံ၊ ဥဘယတ္ထာပိ ဝနပတ္ထဂဟဏံ
လက္ခဏမတ္ထံ ဂါမာဒိနဗ္ဗေတ္ထ ကာရဏဘာဝဿ၊ ဒေသနာယ ဝိသယဘာဝဿ
စ လက္ခမာနတ္ထာ။

၁၉၁။ နိဿာယာတိ အပဿာယ၊ ဝိဝေကဝါသဿ အပဿယံ ကတွာတိ
အတ္ထော။ န ဥပဋ္ဌာတီတိအာဒိဟိ တသ္မိံ ဝနပတ္ထေ သေနာသနသပ္ပါယာ-
ဘာဝံ၊ ဥတုပုဂ္ဂလဓမ္မဿဝနသပ္ပါယာဘာဝမ္ပိဝါ ဒေသေတိ။ ဇီဝိတသန္တာရာတိ
ဇီဝိတပ္ပဝတ္တိယာ သန္တာရာ ပစ္စယာ။ သမုဒါနေတဗ္ဗာတိ သမ္မာ ဉ္ဈယေန
အနဝဇ္ဇဥဇ္ဈာစရိယာဒိနာ ဥဗ္ဗံ ဥဗ္ဗံ အာနေတဗ္ဗာ ပါပုဏိတဗ္ဗာ။ တေ ပန
တထာ သမုဒါနိတာ သမာဟဋ္ဌာ နာမ ဟောန္တီတိ အာဟ “သမာဟရိ-
တဗ္ဗာ”တိ။ ဒုက္ခေန ဥပ္ပုဇ္ဈန္တိတိ သုလဘုပ္ပါဒါ န ဟောန္တိ။ ဧတေန ဘောဇန-
သပ္ပါယာဒိအဘာဝံ ဒေသေတိ။ ရတ္တိဘာဝံ ဝါ ဒိဝသဘာဝံ ဝါတိ ဘုမ္မတ္ထေ
ဥပယောဂဝစနန္တိ အာဟ “ရတ္တိကောဋ္ဌာသေ ဝါ ဒိဝသကောဋ္ဌာသေ ဝါ”တိ။
ရတ္တိယေဝ ပတ္တမိတဗ္ဗံ သမဏဓမ္မဿ တတ္ထ အနိပ္ပုဇ္ဈနတော။

၁၉၂-၃။ သင်္ခါဒိတိ “ယဒတ္ထမဟံ ပဗ္ဗဇိတော၊ န မေတံ ဣဓ နိပ္ပုဇ္ဈတိ၊
စိဝရာဒိ ပန သမုဒါဂစ္ဆတိ၊ နာဟံ တဒတ္ထံ ပဗ္ဗဇိတော၊ ကိံ မေ ဣဓ ဝါသေ-
နာ”တိ ပဋိသင်္ခါယပိ။ အနန္တရဝါရေ သင်္ခါဒိတိ “ယဒတ္ထမဟံ ပဗ္ဗဇိတော၊ တံ
မေ ဣဓ နိပ္ပုဇ္ဈတိ၊ စိဝရာဒိ ပန န သမုဒါဂစ္ဆတိ၊ နာဟံ တဒတ္ထံ ပဗ္ဗဇိတော”တိ
ပဋိသင်္ခါယပိတိ အတ္ထော။ တေနာဟ “သမဏဓမ္မဿ နိပ္ပုဇ္ဈနဘာဝံ
ဇာနိတွာ”တိ။

၁၉၅-၇။ သော ပုဂ္ဂလော အနာပုစ္ဆာ ပက္ကမိတဗ္ဗံ၊ နာနုဗန္ဓိတဗ္ဗောတိ “သော ပုဂ္ဂလော”တိ ပဒဿ “နာနုဗန္ဓိတဗ္ဗော”တိ ဣမိနာ သမ္ပန္နော။ ယဿ သေန ဟိ သမ္ပန္နော၊ ဒုရဋ္ဌေနပိ သောဘဝတိ။ တံ ပုဂ္ဂလန္တိ “သော ပုဂ္ဂလော”တိ ပစ္စတ္တာစနံ ဥပသောဂဝသေန ပရိဏာမေတွာ တံ ပုဂ္ဂလံ အနာပုစ္ဆာ ပက္ကမိတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ အတ္ထဝသေန ဟိ ဝိဘတ္တိပရိဏာမောတိ။ တံ အာပုစ္ဆာ ပက္ကမိတဗ္ဗန္တိ ဧတ္ထာပိ ဒေသေ နယော။ အာပုစ္ဆာ ပက္ကမိတဗ္ဗန္တိ စ ကတညတကတဝေဒိတာယ နိယောဇနံ။

၁၉၈။ ဧဝှပေါတိ ယံ နိဿာယ ဘိက္ခုနော ဂုဏေဟိ ဝုဒ္ဓိယေဝ ပါဠိကင်္ခါ၊ ပစ္စယေဟိ စ န ပရိဿမော၊ ဧဝှပေါ ဒဏ္ဍကမ္မာဒိဟိ နိဂ္ဂဏှာတိ စေပိ၊ န ပရိစ္စဇိတဗ္ဗောတိ ဒဿေတိ “သစေဝီ”တိအာဒိနာ။

ဝနပတ္ထပရိယာယသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

ဂ-မရပိဏ္ဍိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၉၉။ ဇာတိဝနန္တိ သယံဇာတံ ဝနံ။ တေနာဟ “အရောပိမ”န္တိ။ ပဋိသန္ဓာနတ္တာယာတိ ဧကိဘာဝတ္တာယ၊ ပုထုတ္တာရမ္ပဏတော ဝါ စိတ္တံ ပဋိနိဝတ္တေတွာ အစ္စန္ဒသန္တေ နိဗ္ဗာနေ ဖလသမာပတ္တိဝသေန အလ္လိယာပနတ္တံ။ ဒဏ္ဍော ပါဏိမိ အဿာတိ ဒဏ္ဍပါဏိ။ ယထာ သော “ဒဏ္ဍပါဏိ”တိ ဝုစ္စတိ၊ တံ ဒဿေတုံ “အယဉ္ဇီ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဒဏ္ဍဝိတ္တတာယာတိ ဒဏ္ဍေ သောဏ္ဍတာယ။ သော ဟိ ဒဏ္ဍပသုတော ဒဏ္ဍသိပ္ပေ စ သုကုသလော တတ္ထ ပါကဋော ပညာတော၊ တသ္မာ ဒဏ္ဍံ ဂဟေတွာဝ ဝိစရတိ။ ဇဗ္ဗာနိလမထဝိနောဒနတ္တန္တိ ရာဇသဘာယ စိရနိသဇ္ဇာယ ဥပ္ပန္နဇဗ္ဗာပရိဿမဿ အပနယနတ္တံ။ အဓိစ္စနိက္ခမနောတိ ယာဒိစ္စကနိက္ခမနော၊ န အဘိဏ္ဍနိက္ခမနော။ ဩလုပ္ဘာတိ သန္ဓိရုပ္ပိတွာ ဌိတော။ ယထာ သော “ဩလုပ္ဘာ”တိ ဝုတ္တော၊ တံ ဒဿေတုံ “ဂေါပါလကခါရကော ဝိယာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

၂၀၀။ ဝဒန္တိ ဧတေနာတိ ဝါဒေါ၊ ဒိဋ္ဌိတိ အာဟ “ကိဝါဒိတိ ကိဒိဋ္ဌကော”တိ။ ကိမက္ခာယိတိ ကိမာစိက္ခကော ကိဒိသဓမ္မကထော။ အဓိတ္တိကာရေနာတိ အနာဒရေန။ တထာပုစ္ဆနေ ကာရဏံ ဒဿေန္တော “ကဿာ”တိအာဒိမာဟ။ နဿတေတန္တိ နဿတု ဧတံ ကုလံ။

အတ္တံ န ဇာနာတီတိ အတ္တံ စေ ကေဒေသေန ဇာနေယျ၊ တံ မိစ္ဆာ
 ဂဟေတွာ ပဋိပ္ပရိတွာပိ တိဋ္ဌေယျ။ တဿ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယာတိ
 တဒဿ အတ္တာဇာနံ ဘဂဝတာ ဣစ္ဆိတံ။ **ဝိဂ္ဂါဟိကကထန္တိ** ဝိဂ္ဂဟကထံ၊
 သာရမ္ဘကထန္တိ အတ္ထော။ နန ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ လောကေ ပုထု သမဏ-
 မြာဟ္မဏာ နာနာဝါဒါ သန္တိတိ စောဒနံ သန္ဓာယာဟ “**တထာဂတော**
ဟိ”တိအာဒိ။ န **ဝိဝဒတိ**ဝိဝါဒဟေတုကာနံ ကာမဒိဋ္ဌိဇ္ဈောသာနာနံ မဂ္ဂေနဝ
 သမုပ္ပါတိတတ္တာ၊ တဒဘာဝတော ပန **လောကော တထာဂတေန ဝိဝဒတိ**၊
 ဓမ္မဝါဒိ ယထာဘူတဝါဒိ ဓမ္မဝါဒီဟိ န ဝိဝဒတိတေသံဝိဝဒိတုကာမတာယ
 ဧဝ အဘာဝတော၊ အဓမ္မဝါဒိ ပန တိဏာယပိ နမညမာနော တေဟိ ကိဉ္စိ
 ဝိဝဒတိ။ တေနာဟ “**န ဘိက္ခဝေ ဓမ္မဝါဒိ ကေနမိ လောကသ္မိံ ဝိဝဒတိ**”တိ။
 အဓမ္မဝါဒိ ပန အသမုပ္ပါဒ်ဝိဝါဒဟေတုကတ္တာ ဝိဝဒတေဝ။ တထာ စာဟ
 “**အဓမ္မဝါဒိဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိဝဒတိ**”တိ။

ယထာ စ ပနာတိ ဧတ္ထ ယထာ-သဒ္ဓေါ “ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ
 ကာမစ္ဆန္နဿ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ၊ တဉ္စ ပဇာနာတိ”တိအာဒိသု၊ ဝိယ
 ကာရဏတ္ထောတိ အာဟ “**ယေန ကာရဏေနာ**”တိ။ ကာရဏာကာရော
 ဝါ ဣဓ ယထာ-သဒ္ဓေန ဝုတ္တော၊ သော ပန အတ္ထတော ကာရဏမေဝါတိ
 ဝုတ္တံ “**ယေန ကာရဏေနာ**”တိ။ “ဣဒံ ကထံ ဣဒံ ကထ”န္တိ ပဝတ္တနတော
 ကထံကထာ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ။ သာ ယဿ နတ္ထိ၊ သော အကထံကထိ၊ တံ
 အကထံကထိ။ ဝိပ္ပဋိသာရကုက္ကုစ္စံ ဘဂဝတာ အနာဂါမိမဂ္ဂေနဝ ဆိန္တံ၊
 ဟတ္ထပါဒကုက္ကုစ္စံ အဂ္ဂမဂ္ဂေန အာဝေဏိကဓမ္မာဓိဂမတော။ အပရာပရံ
 ဥပ္ပဇ္ဇနကဘဝေါ “**ဘဝါဘဝေါ**”တိ ဣဓာဓိပ္ပေတောတိ အာဟ “**ပုနပ္ပုနန္တိ-**
ဧဝ”တိ။ သံဝရာသံဝရော ဖလာဖလံ ဝိယ ခုဒ္ဒကမဟန္တော ဘဝေါ “**ဘဝါ-**
ဘဝေါ”တိ ဝုတ္တောတိ အာဟ “**ဟိနပဏီတေ ဝါ ဘဝေ**”တိ။ ဘဝေါ
 ဝုရိပ္ပတ္တော “**အဘဝေါ**”တိ ဝုစ္စတိ ယထာ “အသေက္ခာ ဓမ္မာ”တိ၊ ကိလေ-
 သသညာတိ ကာမသညာဒိကေ ဝဒတိ။ ကိလေသာ ဧဝ ဝါ သညာနာမေန
 ဝုတ္တာ “သညာ ပဟာယ အမတံ ဧဝ ပါပုဏာတိ”တိအာဒိသု ဝိယ။ အတ္တနော
 ဒီဏာသဝဘာဝံ ဒီပေတိတိ ဣမိနာဝ ပရေသဉ္စ တထတ္တာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိတိ
 အယမ္ပိ အတ္ထော ဝိဘာဝိတောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ နိဟရိတွာ ကိဋ္ဌာပေတွာတိ နိဟရိတွာ
 စေဝ ကိဋ္ဌာပေတွာ စ၊ နိဟရဏဝသေန ဝါ ကိဋ္ဌာပေတွာ။ တိဝိသာခန္တိ
 တိဘင်္ဂဘာကုဋ် ဝိယ နလာဇေ ဇာတတ္တာ နလာဋိကံ။

၁-သံ ၂-၁၁၃-ပိဋ္ဌေ၊   ၂-အံ ၁-၂၇၆-ပိဋ္ဌေ၊   ၃-အဘိ ၁-၂-ပိဋ္ဌေ။

၂၀၁။ ကိန္တိ န ခေါတိ ကိကာရဏေနာတိ အတ္ထော။ အနုသန္တိ ဂဟေ-
 တွာတိ ပုစ္ဆာနုသန္တိ ဥဋ္ဌပေတွာ။ ယတောနိဒါနန္တိ ယံနိဒါနံ၊ ယံကာရဏာတိ
 ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ပုရိမပဒေ ဟိ ဝိဘတ္တိအလောပံ ကတွာ နိဒ္ဒေသော၊ ဆအဇ္ဈတ္တိက-
 မာဟိရာယတနာဒိနိဒါနန္တိ အယမေဝ အတ္ထော။ သင်္ခါယန္တိ သင်္ခါဘာဝေန
 ဉာယန္တိတိ သင်္ခါတိ အာဟ “သင်္ခါတိ ကောဋ္ဌာသ”တိ။ ကာမဉ္ဇေတ္ထ မာနောပိ
 ပပဉ္ဇော၊ အဘိနန္ဒနသဘာဝေ ဝေ ပန ဂဏှန္တော “တဏှာမာနဒိဋ္ဌိပပဉ္ဇသဗ္ဗ-
 ယုတ္တာ”တိ အာဟ။ တထာ ဟိ ဝက္ခတိ “အဘိနန္ဒိတဗ္ဗ”န္တိ အာဒိ။ သမုဒါစရန္တိတိ
 သဗ္ဗသော ဥဒ္ဓံ ဥဒ္ဓံ ပရိယာဒါယ ပဝတ္တန္တိ။ မရိယာဒတ္ထော ဟိ အယမာကာရော၊
 ဘေန စ ယောဂေန ပုရိသန္တိ ဥပယောဂဝစနံ ယထာ “တထာဂတံ ဘိက္ခဝေ
 အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ဒွေ ဝိတက္ကာ သမုဒါစရန္တိ”တိ။ တဏှာဒယော စ
 ယထာသကံ ပဝတ္တိအာကာရံ အဝိလသန္တိယော အာသေဝနဝသေန ဥပရူပရိ
 ပဝတ္တန္တိ။ တထာ ဟိ တာ “ပပဉ္ဇသင်္ခါ”တိ ဝုတ္တာ။

ကာရဏေတိ ပဝတ္တိပစ္စယေ။ ကောယတနမ္ပိ။ ပ။ နတ္ထိတိ စက္ခာယတနာဒိ
 ကေမ္ပိ အာယတနံ အဘိနန္ဒိတဗ္ဗံ အဘိဝဒိတဗ္ဗံ အဇ္ဈောသိတဗ္ဗံ နတ္ထိ စေ၊ နန
 နတ္ထိ ဝေ၊ ကသ္မာ “နတ္ထိ စေ”တိ ဝုတ္တန္တိ? သစ္စံ နတ္ထိ၊ အပ္ပဟိနာဘိနန္ဒနာဘိဝဒန-
 အဇ္ဈောသာနာနံ ပန ပုထုဇ္ဇနာနံ အဘိနန္ဒိတဗ္ဗာဒိပ္ပကာရာနိ အာယတနာနိ
 ဟောန္တိတိ တေသံ န သက္ကာ နတ္ထိတိ ဝတ္တု၊ ပဟိနာဘိနန္ဒနာဒိနံ ပန သဗ္ဗထာ
 နတ္ထိတိ “နတ္ထိ စေ”တိ ဝုတ္တံ။ အဟံ မမန္တိ အဘိနန္ဒိတဗ္ဗန္တိ ဒိဋ္ဌာဘိနန္ဒနာယ
 “အဟ”န္တိ တဏှာဘိနန္ဒနာယ “မမ”န္တိ ရောစေတဗ္ဗံ။ အဘိဝဒိတဗ္ဗန္တိ အဘိ-
 နိဝိသနသမုဋ္ဌာပနဝသေန ဝတ္တဗ္ဗံ။ တေနာဟ “အဟံ မမန္တိ ဝတ္တဗ္ဗ”န္တိ။
 အဇ္ဈောသိတွာတိ ဒိဋ္ဌိ တဏှာ ဝတ္တု၊ အနုပဝိသိတွာ ဂါဟဒ္ဓယံ အနညသ-
 ဓာရဏံ ဝိယ ကတွာ။ တေနာဟ “ဝိလိတွာ ပရိနိဋ္ဌပေတွာ”တိ။ စတေနာတိ
 “တ္ထေ စေ နတ္ထိ”တိအာဒိဝစနေန။ ဧတ္တာတိ အာယတနေသု။ တဏှာဒိနံ
 အဝတ္ထုဘာဝဒဿနမုခေန တဏှာဒိနံယေဝ အပ္ပဝတ္တိ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနံ
 ကထိတန္တိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ “ဧသေဝန္တော”တိအာဒိ၊ အယမေဝ အဘိ-
 နန္ဒနာဒိနံ နတ္ထိဘာဝကရာ မဂ္ဂေါ၊ တပ္ပဋ္ဌိပ္ပဿဒ္ဓိဘူတံ ဖလံ၊ တံနိဿရဏံ ဝါ
 နိဗ္ဗာနံ ရာဂါနုသယာဒိနံ အန္တော အဝသာနံ အပ္ပဝတ္တိတိ အတ္ထော။ တေနာဟ
 “အယံ။ ပ။ အန္တော”တိ။ သဗ္ဗတ္တာတိ “ဧသေဝန္တော ပဋိဃာနုသယာန”န္တိ-
 အာဒိသု သဗ္ဗပဒေသု။

အာဒိယတိတိ ပဟာရဒါနာဒိဝသေန ဂယတိ။ မတ္တကပ္ပတ္တံ ကလဟန္တိ ဘဏ္ဍာနာဒိမတ္တေ အဋ္ဌတွာ မုခသတ္တိဟိ ဝိတုဒနာဒိဝသေန မတ္တကပ္ပတ္တံ ကလဟံ။ ယာယ ကရောတိတိ သမ္ပန္နော။ သေသပဒေသုပိ ဒေသေဝ နယော။ ဝိရုဒ္ဓဂါဟ-ဝသေန နာနာဂါဟမတ္တံ၊ တထာ ဝိရုဒ္ဓဝါဒဝသေန နာနာဝါဒမတ္တံ။ ဧဝံ ပဝတ္တန္တိ ဂရုကာတဗ္ဗေသုပိ ဂါရဝံ အကတွာ “တုဝံ တုဝံ” နှိ ဧဝံပဝတ္တံ သာရမ္ဘ-ကထံ၊ ယာယ စေတနာယ ယံ ကရောတိ၊ သာ တုဝံ တုဝံ။ နိဿာယာတိ ပဋိစ္စ၊ နိဿယာဒိပစ္စယေ ကတွာတိ အတ္ထော။ ကိလေသာနံ ဥပ္ပတ္တိနိမိတ္တတာ တာဝ အာယတနာနံ ဟောတု တဗ္ဘာဝေ ဘာဝတော၊ နိရောဓနိမိတ္တတာ ပန ကထံ။ န ဟေတ္ထ လောကုတ္တရဓမ္မာနံ သင်္ဂဟော လောကီယာနံယေဝ အဓိပ္ပေ-တတ္တာတိ စောဒနံ သန္ဓာယာဟ “နိရုဇ္ဈမာနာဒိ”တိအာဒိ။ နာမမတ္တေန နိမိတ္တတံ သန္ဓာယ ဝုတ္တောတိ ဒဿေန္တော “ယတ္ထုပ္ပန္နာ၊ တတ္ထေဝ နိရုဒ္ဓါ ဟောန္တိ”တိ ဝတွာ တမတ္တံ သုတ္တန္တရေန သာဓေန္တော “သွာယမတ္ထော”တိ-အာဒိမာဟ။

တတ္ထ သမုဒယသစ္စပဉ္စေနာတိ မဟာသတိပဋ္ဌာနေ သမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေ-သေန။ သော ဟိ “ကတ္ထ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ”တိအာဒိနာ ပုစ္ဆာဝသေန ပဝတ္တတ္တာ ပဉ္စောတိ ဝုတ္တော။ နန တတ္ထ တဏှာယ ဥပ္ပတ္တိနိရောဓော ဝုတ္တာ၊ န သဗ္ဗ-ကိလေသာနန္တိ ဤဒိသီ စောဒနာ အနဝကာသာတိ ဒဿေန္တော “ယထေဝ ဓာ”တိအာဒိမာဟ။ လဒ္ဓဝေါဟာရေတိ ဣမိနာ ရာဂါဒီနံ အပ္ပဝတ္တိနိမိတ္တ-တာယ အန္တောတိ သမညာ နိဗ္ဗာနဿာတိ ဒဿေတိ။ ဧတေနေဝ အဘိ-နန္ဒနာဒီနံ အဘာဝေါတိ စ ဣဒံ သံဝဏ္ဏိတန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ကထံ ပန သဗ္ဗသင်္ခတ-ဝိနိဿဇ္ဇေ နိဗ္ဗာနေ အကုသလဓမ္မာနံ နိရောဓသမ္ဘဝေါတိ အာဟ “ယဉ္စိ ယတ္ထ နတ္ထိ၊ တံ တတ္ထ နိရုဒ္ဓံ နာမ ဟောတိ”တိ။ ယွာယံ အပ္ပဝတ္တိယံ နိရောဓ-ဝေါဟာရော ဝုတ္တော၊ သွာယမတ္ထော နိရောဓပဉ္စေန ဒီပေတဗ္ဗော။ န ဟိ တတ္ထ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ နိရုဒ္ဓါ ဝိတက္ကဝိစာရာ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါတိ ဝုတ္တာ၊ အထ ခေါ အပ္ပဝတ္တာ ဝေါတိ။

၂၀၃။ ဧဝံသမ္ပဒန္တိ ဧဝံသမ္ပဇ္ဇနကံ ဧဝံ ပဿိတဗ္ဗံ ဣဒံ မမ အဇ္ဈေသနံ။ တေ-နာဟ “ဤဒိသန္တိ အတ္ထော”တိ။ ဇာနံ ဇာနာတိတိ သဗ္ဗညုတညာဏေန ဇာနိတဗ္ဗံ သဗ္ဗံ ဇာနာတိ။ ဥက္ကဋ္ဌနိဒ္ဒေသေန ဟိ အဝိသေသဂ္ဂဟဏေန စ “ဇာန” နှိ ဣမိနာ နိရဝသေသံ ဥေယျဇာတံ ပရိဂ္ဂဏှာတိတိ တဗ္ဗိသယာယ ဇာနနကိရိယာယ

၁-အံ-ဦ ၃-၃၅၃-ဝိဇ္ဇာဒိသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ။

သဗ္ဗညုတညာဏမေဝ ကရဏံ ဘဝိတုံ ယုတ္တံ။ အထ ဝါ ပကရဏဝသေန “ဘဂဝါ”တိ သဒ္ဓန္တရသန္ဓိဓာနေန စာယမတ္ထော ဝိဘာဝေတဗ္ဗော။ ပဿိတဗ္ဗ-
မေဝ ပဿတိတိ ဒိဗ္ဗစက္ခုပညာစက္ခုဓမ္မစက္ခုဗုဒ္ဓစက္ခုသမန္တစက္ခုသင်္ခါတေဟိ
ဉာဏစက္ခုဟိ ပဿိတဗ္ဗံ ပဿတိ ဧဝ။ အထ ဝါ ဇာနံ ဇာနာတိတိ ယထာ
အညေ သဝိပလ္လာသာ ကာမရူပပရိညာဝါဒိနေ ဇာနန္တာပိ ဝိပလ္လာသ-
ဝသေန ဇာနန္တိ၊ န ဧဝံ ဘဂဝါ။ ဘဂဝါ ပန ပဟိနဝိပလ္လာသတ္တာ ဇာနန္တော
ဇာနာတိ ဧဝ၊ ဒိဋ္ဌိဒဿနဿ စ အဘာဝါ ပဿန္တော ပဿတိယေဝါတိ
အတ္ထော။ ဒဿနပရိဏာယကဋ္ဌေနာတိ ယထာ စက္ခု သတ္တာနံ ဒဿနတ္ထံ
ပရိဏေတိ၊ ဧဝံ လောကဿ ယာထာဝဒဿနသာနေတော ဒဿနကိစ္စ-
ပရိဏာယကဋ္ဌေန စက္ခုဘူတော၊ ပညာစက္ခုမယတ္တာ ဝါ သယမ္ဘုဉာဏေန
ပညာစက္ခု ဘူတော ပတ္တောတိ ဝါ စက္ခုဘူတော။ ဉာဏဘူတောတိ ဧတဿ
စ ဧဝမေဝ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဓမ္မာ ဝါ ဗောဓိပက္ခိယာ တေဟိ ဥပ္ပန္နတ္တာ
လောကဿ စ တဒုပ္ပါဒနတော၊ အနညသာဓာရဏံ ဝါ ဓမ္မံ ပတ္တောတိ
ဓမ္မဘူတော။ ဗြဟ္မာ ဝုစ္စတိ မဂ္ဂေါ တေန ဥပ္ပန္နတ္တာ လောကဿ စ
တဒုပ္ပါဒနတ္တာ၊ တဉ္စ သယမ္ဘုဉာဏေန ပတ္တောတိ ဗြဟ္မဘူတော။ စတုသစ္စဓမ္မံ
ဝဒတိတိ ဝတ္တာ။ စိရံ သစ္စပဋိဝေဓံ ပဝတ္ထေန္တော ဝဒတိတိ ပဝတ္တာ။ အတ္ထံ
နိဟရိတွာတိ ဒုက္ခာဒိအတ္ထံ တတ္တာပိ ဝိဇ္ဇနာဒိအတ္ထံ ဥဒ္ဓရိတွာ။ ပရမတ္ထံ ဝါ
နိဗ္ဗာနံ ပါပယိတာ၊ အမတသစ္စိကိရိယံ သတ္ထေသု ဥပ္ပါဒေန္တော အမတံ
ဒဒါတိတိ အမတဿ ဒါတာ။ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာနံ တဒါယတ္တဘာဝတော
ဓမ္မဿာမီ။

၂၀၄။ သော ဝါ ဥဒ္ဓေသော အတ္တနေပိ ဟောတိတိ ထေရော “ယံ ခေါ
နော”တိ အာဟ။ သဗ္ဗလောကသာဓာရဏာ ဟိ ဗုဒ္ဓါနံ ဒေသနာတိ။ ဣဒါနိ
ယေဟိ ဒွါရာရမ္မဏေဟိ ပုရိသံ ပပဉ္စသညာသင်္ခါ သမုဒါစရန္တိ၊ တာနိ တာဝ
ဒဿေန္တော ပပဉ္စသညာသင်္ခါ ဒဿေတုံ ယေန သဋ္ဌာယတနဝိဘင်္ဂေန
နိဒ္ဓေသော ကတော၊ တဿ အတ္ထံ ဒဿေတုံ “စက္ခုဉ္စာ”တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။
တတ္ထ နိဿယဘာဝေနာတိ နိဿယပစ္စယဘာဝေန။ နိဿယပစ္စယော စ
ပသာဒစက္ခုယေဝ ဟောတိ၊ န စုဒ္ဓသသမ္ဘာရံ၊ စတုစက္ကာလိသသမ္ဘာရံ ဝါ
သသမ္ဘာရစက္ခုန္တိ အာဟ “စက္ခုပသာဒဉ္စ ပဋိစ္စာ”တိ။ အာရမ္မဏဘာဝ-
နာတိ အာရမ္မဏပစ္စယဘာဝေန။ အာရမ္မဏပစ္စယော စ စတုသမုဋ္ဌာနိက-
ရူပေသု ယံ ကိဉ္စိ ဟောတိတိ အာဟ “စတုသမုဋ္ဌာနိကရူပေ စ ပဋိစ္စာ”တိ။
တ္ထေ စက္ခု ကေမ္ပိ ဝိညာဏဿ ပစ္စယော ဟောတိ၊ ရူပါယတနံ ပန အနေကမေဝ

သံဟတန္တိ ဣမဿ ဝိသေသဿ ဒဿနတ္ထံ နိဿယဘာဝေန “စက္ခု-
ပဿာဒဉ္စ အာရမ္မဏဘာဝေန စတုသဗ္ဗန္တာနိကရူပေ ဓာ”တိ ဝစနဘေဒေါ
ကတော။ ကိံ ပန ကာရဏံ စက္ခု ကေမ္မိ ဝိညာဏဿ ပစ္စယော ဟောတိ၊
ရူပံ ပန အနေကမေဝါတိ? ပစ္စယဘာဝဝိသေသတော။ စက္ခု ဟိ စက္ခုဝိညာ-
ဏဿ နိဿယပုရေဇာတဗုဒ္ဓိယဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယေဟိ ပစ္စယော ဟောန္တံ အတ္ထိ-
ဘာဝေနော ဟောတိ တသ္မိံ သတိ တဿ ဘာဝတော၊ အသတိ အဘာဝ-
တော၊ ယတော တံ အတ္ထိအဝိဂတပစ္စယေဟိဿ ပစ္စယော ဟောတိတိ ဝုစ္စတိ၊
တန္တိသိတတာ^၁ စဿ န ကေဒေသေန အလ္လိယနဝသေန ဣန္ဒြိယဗျာ အရူပ-
ဘာဝတော။ အထ ခေါ ဂရုရာဇာဒိသု သိဿရာဇပုရိသာဒိနံ ဝိယ တပ္ပဋိ-
ဗဒ္ဓဝုတ္တိတာယ၊ ဣတရေ ပန ပစ္စယာ တေန တေန ဝိသေသေန ဝေဒိတဗျာ။

သစာယံ ပစ္စယဘာဝေါ န ကေသ္မိံ န သမ္ဘဝတိတိ ကေမ္မိ စက္ခု
စက္ခုဝိညာဏဿ ပစ္စယော ဟောတိတိ ဒဿေတုံ ပါဠိယံ “စက္ခုဉ္စာဝုသော
ပဋိစ္စာ”တိ ကေဝစနဝသေန ဝုတ္တံ။ ရူပံ ပန ယဒိဝိ စက္ခု ဝိယ ပုရေဇာတ-
အတ္ထိအဝိဂတပစ္စယေဟိ ပစ္စယော ဟောတိ ပုရေတရံ ဥပ္ပန္တံ ဟုတွာ
ဝိဇ္ဇမာနက္ခဏေ ဧဝ ဥပကာရကတ္တာ၊ တထာပိ အနေကမေဝ သံဟတံ ဟုတွာ
ပစ္စယော ဟောတိ အာရမ္မဏဘာဝတော။ ယံ ဟိ ပစ္စယဓမ္မံ သဘာဝဘုတံ၊
ပရိကပ္ပိတာကာရမတ္ထံ ဝါ ဝိညာဏံ ဝိဘာဝေန္တံ ပဝတ္တတိ၊ တဒညေသဉ္စ
သတိဝိ ပစ္စယဘာဝေ သော တဿ သာရမ္မဏသဘာဝတာယ ယံ ကိဉ္စ
အနာလမ္ဘိတွာ ပဝတ္တိတုံ အသမတ္တဿ ဩလုပ္ပပဝတ္တိကာရဏဘာဝေန
အာလမ္ဘနိယတော အာရမ္မဏံ နာမ၊ တဿ ယသ္မာ ယယာ တထာ သဘာဝူ-
ပလဒ္ဓိ ဝိညာဏဿ အာရမ္မဏပစ္စယလာဘော၊ တသ္မာ စက္ခုဝိညာဏံ ရူပံ
အာရမ္ဘ ပဝတ္တမာနံ တဿ သဘာဝံ ဝိဘာဝေန္တမေဝ ပဝတ္တတိ၊ သာ
စဿ ဣန္ဒြိယာဒိနဝုတ္တိကဿ အာရမ္မဏသဘာဝူပလဒ္ဓိ န ကေဒ္ဓိကလာပ-
ဂတဝဏ္ဏဝသေန ဟောတိ၊ နာပိ ကတိပယကလာပဂတဝဏ္ဏဝသေန၊ အထ
ခေါ အာဘောဂါနရူပံ အာပါထဂတဝဏ္ဏဝသေနာတိ အနေကမေဝ ရူပံ
သံဟစွကာရိတာယ ဝိညာဏဿ ပစ္စယော ဟောတိတိ ဒဿေန္တော “ရူပေ
ဓ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏ”န္တိ ဗဟုဝစနဝသေနာဟ။

ယံ ပန ပဋ္ဌာနော^၂ “ရူပါယတနံ စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ
ဓမ္မာနံ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော”တိ ဝုတ္တံ၊ တံ ယာဒိသံ ရူပါယတနံ
စက္ခုဝိညာဏဿ အာရမ္မဏပစ္စယော၊ တာဒိသံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ကိာဒိသံ ပန

တန္တိ? သမုဒိတန္တိ ပါကဋ္ဌောယမတ္ထော။ ဧဝံ ကတွာ ယဒေကေ ဝဒန္တိ “အာယတနသလ္လက္ခဏဝသေန စက္ခုဝိညာဏာဒယော သလ္လက္ခဏဝိသယာ” န ခြဗျသလ္လက္ခဏဝသေနာ”တိ။ တမ္ပိ သုဝုတ္တမေဝ ဟောတိ။ န စေတ္ထ သမုဒါယာရမ္မဏတာ အာသင်္ကိတဗ္ဗာ သမုဒါယာဘောဂဿေဝ အဘာဝတော၊ သမုဒိတာ ပန ဝဏ္ဏဓမ္မာ အာရမ္မဏပစ္စယာ ဟောန္တိ။ ကထံ ပန ပစ္စေကံ အသမတ္တာ သမုဒိတာ အာရမ္မဏပစ္စယာ ဟောန္တိ။ န ဟိ ပစ္စေကံ ဒဋ္ဌာ အသက္ခောန္တာ အန္တာ သမုဒိတာ ပဿန္တိတိ? နယိဒမေကန္တိကံ ဝိသုံ ဝိသုံ အသမတ္တာနမ္ပိ သိဝိကာဝဟနာဒိသု သမတ္တတာယ ဒဿနတော။ ကေသာဒိ- နဉ္စ ယသ္မိံ ဌာနေ ဌိတာနံ ပစ္စေကံ ဝဏ္ဏံ ဂဟေတုံ န သက္ကာ၊ တသ္မိံယေဝ ဌာနေ သမုဒိတာနံ တံ ဂဟေတုံ သက္ကာတိ ဘိယျောပိ တေသံ သံဟစ္စ- ကာရိတာ ပရိဗျတ္တာ။ ဧတေန ကိံ စက္ခုဝိညာဏဿ ပရမာဏုရူပံ အာရမ္မဏံ၊ ဥဒါဟု တံသမုဒါယောတိအာဒိကာ စောဒနာ ပဋိက္ခိတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ “သောတဉ္စ အာဝုသော ပဋိစ္စာ”တိအာဒိသုပိ ဣမိနာ နယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ စက္ခုဝိညာဏံ နာမာတိ စက္ခုနိဿိတရူပဝိဇာနနလက္ခဏံ စက္ခုဝိညာဏံ နာမ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိယာတိ စက္ခု၊ ရူပံ၊ စက္ခုဝိညာဏန္တိ ဣမေသံ တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိယာ သမောဓာနေန။ ဖဿော နာမာတိ အရူပဓမ္မောပိ သမာနော အာရမ္မဏေ ဖုသနာကာရေနေဝ ပဝတ္တနတော ဖုသနလက္ခဏော ဖဿော နာမ ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ သဟဇာတာဒိဝသေနာတိ စက္ခုဝိညာဏသမ္ပယုတ္တာယ သဟဇာတ- အညမညာဒိဝသေန၊ အနန္တရာယ အနန္တရာဒိဝသေန၊ ဣတရာယ ဥပနိဿယ- ဝသေန ပစ္စယဘာဝတော ဖဿပစ္စယာ ဖဿကာရဏာ ဧဝေနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အနုဘဝနသမကာလမေဝ အာရမ္မဏဿ သဉ္ဇာနံ ဟောတိတိ “တာယ ဝေဒနာယ ယံ အာရမ္မဏံ ဝေဒေတိ၊ တဒေဝ သညာ သဉ္ဇာနာတိ”တိ ဝုတ္တံ။ စက္ခုဒ္ဓါရိကာ ဓမ္မာ ဣဓာမိပ္ပေတာတိ တဒနုသာရေန ပန အပရာပရုပ္ပန္တာနံ ဝေဒနာဒိနံ ဂဟဏေ သတိ၊ ယန္တိ ဝါ ကာရဏဝစနံ၊ ယသ္မာ အာရမ္မဏံ ဝေဒေတိ၊ တသ္မာ တံ သဉ္ဇာနာတိတိ အတ္ထော။ န ဟိ အသတိ ဝေဒယိတေ ကဒါဏိ သညုပ္ပတ္တိ အတ္တိ။ သေသပဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။ သညာယ ဟိ ယထာသညာတံ ဝိဇ္ဇမာနံ၊ အဝိဇ္ဇမာနံ ဝါ အာရမ္မဏံ ဝိတက္ကဝသေန ပရိကပ္ပေတိ၊ ယထာပရိကပ္ပိတဉ္စ တံ ဒိဋ္ဌိတဏှာမာနမညနာဟိ မညမာနော ပပဉ္စေတိတိ ဝုတ္တော။ တေနေဝါဟ “ပထဝီ” ပထဝီတော သဉ္ဇာနာ”တိ၊ “ပထဝီ”

ပထဝိတော သညတွာ ပထဝိ မညတိ”တိအာဒိ^၁, “တက္ကဉ္စ ဒိဋ္ဌိသု ပကပ္ပယိတွာ၊ သစ္စံ မုဿတိ ဒွယဓမ္မမာဟူ”တိ^၂ စ။ ဗလပ္ပတ္တပပဉ္စဝသေနဝါယမတ္ထဝဏ္ဏနာ ကတာ၊ အဋ္ဌကထာယံ ပန ပရိဒုဗ္ဗလဝသေန။

စက္ခုရူပါဒိဟိ ကာရဏေဟိဟိ စက္ခုရိညာဏဗဿဝေဒနာသညာဝိတက္ကေ-
ဟိ ကာရဏဘူတေဟိ။ အကာရဏဘူတာနမ္ပိ တေသံ အတ္ထိတာယ ကာရဏဂ္ဂ-
ဟဏံ။ ပရိညာတာ ဟိ တေ အကာရဏံ။ တေနာဟ “အပရိညာတ-
ကာရဏ”န္တိ။ တိဟိပိ ပရိညာဟိ အပရိညာတဝတ္ထုကံ။ အဘိဘဝန္တိတိ
အဇ္ဈောတ္ထရန္တိ။ သဟဇာတာ ဟောန္တိတိ ဧတ္ထ “စက္ခုသမ္ပဿပစ္စယာ
ဝေဒနာက္ခန္ဓော အတ္ထိ ကုသလော”တိအာဒိဝစနတော ဝေဒနာသညာ အသဟ-
ဇာတာပိ ဂဟေတဗ္ဗာ။ ယဒိ ဝေန္တိ “ပပဉ္စေတိ”တိ ဧတ္ထ ယဒိ ပဉ္စဒွါရဇဝန-
သဟဇာတာ ပပဉ္စသင်္ခါ အဓိပ္ပေတာ တာသံ ပစ္စုပ္ပန္နဝိသယတ္တာ၊ ကသ္မာ
အတိတာနာဂတဂ္ဂဟဏံ ကတန္တိ စောဒေတိ။ ဣတရော “တထာ ဥပ္ပဇ္ဇန-
တော”တိအာဒိနာ ပရိဟရတိ။ တတ္ထ တထာ ဥပ္ပဇ္ဇနတောတိ ယထာ ဝတ္ထမာန-
ကာလေ၊ ဧဝံ အတိတကာလေ အနာဂတကာလေ စ စက္ခုဒွါရေ ပပဉ္စသင်္ခါနံ
ဥပ္ပဇ္ဇနတော အတိတာနာဂတဂ္ဂဟဏံ ကတံ၊ န အတိတေသု၊ အနာဂတေသု
ဝါ စက္ခုရူပေသု စက္ခုဒွါရိကာနံ တာသံ ဥပ္ပဇ္ဇနတော။

မနဉ္စာဝုသော ပဋိစ္စာတိ ဧတ္ထ ဒုဝိဓံ မနံ ကေဝလံ ဘဝင်္ဂံ၊ သာဝဇ္ဇနံ ဝါ။
ဒုဝိဓာ ဟိ ကထာ။ ဥပ္ပတ္တိဒွါရကထာယံ ဒွိက္ခတ္တု၊ စလိတံ ဘဝင်္ဂံ မနောဒွါရံ
နာမ၊ စက္ခာဒိ ဝိယ ရူပါဒိနာ ယေန တံ သဋ္ဌိတံ တတ္ထ ဥပရိ ဝိညာဏုပ္ပတ္တိယာ
ဒွါရဘာဝတော။ ပစ္စယကထာယံ သာဝဇ္ဇနဘဝင်္ဂံ၊ “မနောသမ္ပဿပစ္စယာ
အတ္ထိ ကုသလော”တိအာဒိသု ဟိ သာဝဇ္ဇနမနောသမ္ပဿော ဣတ္ထိတော၊
န ဘဝင်္ဂမနောသမ္ပဿော အသမ္ဘဝတော။ တတ္ထ ပဌမနယံ သန္ဓာယာဟ
“မနန္တိ ဘဝင်္ဂမိတ္တ”န္တိ။ ဓမ္မေတိ တေဘူမကဓမ္မာရမ္မဏန္တိ ဣမိနာ သဘာဝ-
ဓမ္မေသု ဧဝ ကိလေသုပ္ပတ္တိတိ ကေမိ၊ တဒယုတ္တံ တဒုပါဒါနာယပိ ပညတ္တိယာ
ဓမ္မာရမ္မဏတာယ ဝုတ္တတ္တာ။ ဣမ ပန တေဘူမကာပိ ဓမ္မာ လဗ္ဘန္တိတိ ဒဿနတ္ထံ
“တေဘူမကဓမ္မာရမ္မဏ”န္တိ ဝုတ္တံ၊ န ပညတ္တိယာ အနာရမ္မဏတ္တာ။ ဧဝဉ္စေတံ
သမ္ပုဋ္ဌိတ္တိတဗ္ဗံ၊ အညထာ အကုသလစိတ္တုပ္ပါဒါ အနာရမ္မဏာ နာမ သိယံ။
ဥပ္ပတ္တိဒွါရကထာယံ စက္ခုရိညာဏာဒိ ဝိယ အာဝဇ္ဇနမ္ပိ ဒွါရပက္ခိကမေဝါတိ
ဝုတ္တံ “မနောဝိညာဏန္တိ အာဝဇ္ဇနံ ဝါ”တိ။ ပစ္စယကထာယံ ပန အာဝဇ္ဇနံ
ဂဟိတန္တိ “ဇဝနံ ဝါ”တိ ဝုတ္တံ။ နယဒ္ဓယေ ဓမ္မာနံ သဟဇာတဝိဘာဝံ ဒဿေတုံ

၁-မ ၁-၁-ပိဋ္ဌေ။
၂-ဒ ၁-၄၁၆၊ ဒ ၇-၂၂၈၊ ၂၂၉-ပိဋ္ဌေသု။
မ-၆ ၂-၅—န-၇-သ

“အာဝဇ္ဇနေ ဂဟိတေ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ယုတ္တမေဝါတိ နိပ္ပရိယာယတော ယုတ္တမေဝ။

သော ယာဝ န ပစ္စယပဋိဝေခော သမ္ဘဝတိ၊ တာဝ ပညတ္တိမုခေနေဝ သဘာဝဓမ္မာ ပညာယန္တိ ပစ္စေကံ အပညာပနေတိ အာဟ “ဖဿော နာမ ဧကော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ”တိ။ ဧဝံ ဖဿပညတ္တိံ ပညပေဿတိတိ ပညပေတွာ တဗ္ဗိသယဒဿနံ ဉာဏံ ဥပ္ပါဒေဿတိ။ ဣမသ္မိံ သတိ ဣဒံ ဟောတိတိ ဣမသ္မိံ စက္ခုအာဒိကေ ပစ္စယေ သတိ ဣဒံ ဖဿာဒိကံ ပစ္စယုပ္ပန္နံ ဟောတိ။ ဒွါဒသာယတနဝသေနာတိ ဒွါဒသန္တံ အာယတနာနံ ဝသေန အာဂတေန ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒနယဝသေန။ ဒွါဒသာယတနပဋိက္ခေပဝသေနာတိ “ဣမသ္မိံ အသတိ ဣဒံ န ဟောတိ”တိ ပစ္စယာဘာဝပစ္စယုပ္ပန္နာဘာဝဒဿနက္ကမေ ဒွါဒသန္တံ အာယတနာနံ ပဋိက္ခေပဝသေန။

သာဝကေန ပဉ္စော ကထိတောတိ အယံ ပဉ္စော သာဝကေန ကထိတော၊ ဣတိ ဣမိနာ ကာရဏေန မာ နိက္ကဿိ အဟုဝတ္ထ။ အထ ဝါ သံခိတ္တေန ဝုတ္တမတ္ထံ ဝိတ္တာရေန ဝိဘဇန္တေန ဧတဒဂ္ဂေ ဌပိတေန မဟာသာဝကေန ပဉ္စော ကထိတောတိ ဣမိနာ ကာရဏေန ဧတသ္မိံ ပဉ္စေ မာ နိက္ကဿိ အဟုဝတ္ထ။ ဟေရညိကေ သတိ ကဟာပဏံ သယံ နိစ္ဆိနန္တာ ဝိယ အဟုတွာ ဘဂဝတော ဧဝ သန္တိကေ နိက္ကဿိ ဟောထ။

၂၀၅။ အာကရောန္တိ ဖလံ တာယ တာယ မရိယာဒါယ နိဗ္ဗတ္တေန္တိတိ အာကာရာ၊ ကာရဏာနိ။ ပါဠိယေက္ကကာရဏေဟိတိ ဆန္တံ ဒွါရာနံ ဝသေန ဝိသု ဝိသု ပပဉ္စကာရဏဿ နိဒ္ဒိဋ္ဌတ္တာ ဝုတ္တံ။ အထ ဝါ ယဒိပိ ယတ္ထကေဟိ ဓမ္မေဟိ ယံ ဖလံ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ တေသံ သမုဒိတာနံယေဝ ကာရဏဘာဝေါ သာမဂ္ဂိယာဝ ဖလုပ္ပတ္တိတော၊ တထာပိ ပစ္စေကံ တဿ ကာရဏမေဝါတိ ကတွာ ဝုတ္တံ“ပါဠိယေက္ကကာရဏေဟိ”တိ။ ပဒေဟိတိ နာမာဒိပဒေဟိ စေဝ တံသမုဒါယဘူတေဟိ ဝါကျေဟိ စ။ တေနာဟ “အက္ခရသမ္ပိဏ္ဍနေဟိ”တိ။ အက္ခရာနိယေဝဟိ အတ္ထေသု ယထာဝစ္စံ ပဒဝါကျဘာဝေန ပရိစ္ဆိဋ္ဌန္တိ။ ဗျဉ္ဇနေဟိတိ အတ္ထဿ အဘိဗျဉ္ဇနတော ဗျဉ္ဇနသညိတေဟိ ဝဏ္ဏေဟိ။ တာနိ ပန ယသ္မာ ပရိယာယဿ အက္ခရဏတော “အက္ခရာနိ”တိ ဝုစ္စန္တိ၊ တသ္မာ အာဟ “အက္ခရေဟိ”တိ။ ဧတ္ထ စ ဣမေဟိ အာကာရေဟိ ဣမေဟိ ပဒဗျဉ္ဇနေဟိ ပပဉ္စသမုဒါစာရဿ ဝဋ္ဋဿ စ ဝိဝဋ္ဋဿ စ ဒဿနအတ္ထော ဝိဘတ္ထောတိ ယောဇနာ။ ပဏ္ဍိစ္စေနာတိ ပညာယ။ “ကိတ္တာဝတာ န ခေါဘန္တေ ပဏ္ဍိတော

ဟောတိ? ယတော ခေါ ဘိက္ခု ဓာတုကုသလော စ ဟောတိ”တိ အာဒိ-
သုတ္တပဒဝသေန ပဏ္ဍိတလက္ခဏံ ဒဿေန္တော “စတူဟိ ဝါ ကာရဏေဟိ”တိ
အာဒိမာဟ။ သစ္စပဋိဝေဝဝသေန ပဏ္ဍိတံ ဒဿိတန္တိ ပဋိသမ္ဘိဒါဝသေန မဟာ-
ပညတံ ဒဿေတုံ “မဟန္တေ အတ္ထေ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

၇၉၂။ နိ ၇၉၆ မိဿိတွာ ကတပုဝံ။ ဗဒ္ဓသတ္တ၊ ၇၉၈ နိ မရသက္ခရာဟိ ပိဏ္ဍိ-
ကတံ သတ္တ၊ ပိဏ္ဍိ။ အသေဝိတဗ္ဗကံ မရအာဒိနာ ပဂေဝ တေဟိ သမယောဇိ-
တဗ္ဗတ္တာ။ စိန္တကဇာတိကောတိ ဓမ္မစိန္တာယ စိန္တကသဘာဝေါ။ သဗ္ဗညုတ-
ညာဏေနေဝဿာတိ သဗ္ဗညုတညာဏေနေဝ အဿ သုတ္တဿ ဂုဏံ ပရိစ္ဆိန္ဒာ-
ပေတွာ နာမံ ဂဏှာပေဿာမိ။

မရပိဏ္ဍိကသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၉-ဒွေဓာဝိတက္ကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၀၆။ ဒွေ ဒွေ ဘာဂေတိ ဒွေ ဒွေ ကောဋ္ဌာသေ ကတွာ။ ကာမံ စေတ္ထ
“ဣမံ ဧကံ ဘာဂမကာသိ၊ ဣမံ ဒုတိယဘာဂမကာသိ”န္တိ ဝစနတော သံဗ္ဗေပိ
ဝိတက္ကာ သံကိလေသဝေါဒါနဝိဘာဂေန ဒွေဝ ဘာဂါ ကတွာ၊ အပရာ-
ပရုပ္ပတ္တိယာ ပနေတေသံ အဘိဏှာစာရံ ဥပါဒါယ ပါဠိယံ “ဒွိဓာ ကတွာ”တိ
အာမေဒိတဝစနန္တိ “ဒွေ ဒွေ ဘာဂေ ကတွာ”တိ အာမေဒိတဝစနဝသေနေဝ
ဝုတ္တော။ အထ ဝါ ဘာဂဒ္ဓယဿ သပ္ပုဋိဘာဂတာယ တတ္ထ ယံ ယံ ဒွယမ္ပိ ခေါ
ဥဇုဝိပစ္စနီကံ၊ တံ တံ ဝိသု ဝိသု ဂဟေတုကာမော ဘဂဝါ အာဟ “ဒွိဓာ
ကတွာ ဝိတက္ကေ ဝိဟရေယျ”န္တိ။ ဧဝံ ပန စိန္တေတွာ တတ္ထ မိစ္ဆာဝိတက္ကာနံ
သမ္မာဝိတက္ကာနဉ္စ အနဝသေသံ အသင်္ကရတော စ ဂဟိတဘာဝံ ဒဿေန္တော
“ဣမံ ဧကံ ဘာဂမကာသိ၊ ဣမံ ဒုတိယဘာဂမကာသိ”န္တိ အဝေါစ။ ကာမ-
ပဋိသံယုတ္တောတိ ကာမရာဂသင်္ခါတေန ကာမေန သမ္ပယုတ္တော၊ ကာမေန
ပဋိဗဒ္ဓေါ ဝါ။ သေသေသုပိ ဒေသေဝ နယော။ အယံ ပန ဝိသေသော—
ဗျာပဇ္ဇတိ စိတ္တံ ဧတေနာတိ ဗျာပါဒေါ၊ ဒေါသော။ ဝိဟိသတိ တောယ
သတ္တေ၊ ဝိဟိသနံ ဝါ တေသံ တေန္တိ ဝိဟိသ၊ ပရေသံ ဝိဟေဌနာကာရေန
ပဝတ္တဿ ကရုဏာပဋိပက္ခဿ ပါပဓမ္မဿေတံ အဓိဝစနံ။ အဇ္ဈတ္တန္တိ အဇ္ဈတ္တ-
ဓမ္မာရမ္မဏမာဟ၊ ဗဟိဒ္ဓါတိ ဗာဟိရဓမ္မာရမ္မဏံ။ ဩဇာရိကောတိ ဗဟလ-
ကာမရာဂါဒိပဋိသံယုတ္တော။ တဗ္ဗိပရိယာယေန သုခုမော။ ဝိတက္ကော

အကုသလပက္ခိကောယေဝါတိ ဣမိနာ ဝိတက္ကဘာဝသာမညေန တတ္ထာပိ အကုသလဘာဝသာမညေန ဧကဘာဂကရဏံ၊ န ဧကစိတ္တုပ္ပါဒပရိယာပန္န-
တာဒိဝသေနာတိ ဒဿတိ။

နေက္ခမ္ပံ ဝုစ္ဆတိ လောဘာတိက္ကန္တတ္တာ ပဌမဇ္ဈာနံ၊ သမ္မာကုသလေဟိ နိက္ခန္တတ္တာ သမ္ဘိ ကုသလံ။ ဣမ ပန ကာမဝိတက္ကပဋိပက္ခဿ အဓိပ္ပေတတ္တာ အာဟ “**ကာမေဟိ နိဿဇ္ဇော နေက္ခမ္ပပဋိသံယုတ္တော ဝိတက္ကော**”တိ။ သောတိ နေက္ခမ္ပဝိတက္ကော။ ယာဝ ပဌမဇ္ဈာနာတိ ပဌမသမန္တာဟာရတော ပဌာယ ယာဝ ပဌမဇ္ဈာနံ ဧတ္ထုပ္ပန္နော ဝိတက္ကော နေက္ခမ္ပဝိတက္ကောယေဝ။ ပဌမဇ္ဈာနန္တိ စ ဣဒံ တတော ပရံ ဝိတက္ကဘာဝတော ဝုတ္တံ။ န ဗျာပဇ္ဇတိ စိတ္တံ ဧတေန၊ ဗျာပါဒဿ ဝါ ပဋိပက္ခောတိ အဗျာပါဒေါ၊ မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂေါ မေတ္တာ-
ဘာဝနာရမ္ဘော။ န ဝိဟိံသန္တိ ဧတေယ၊ ဝိဟိံသာယ ဝါ ပဋိပက္ခောတိ အဝိဟိံသာ၊ ကရုဏာပုဗ္ဗဘာဂေါ ကရုဏာဘာဝနာရမ္ဘော။

မဟာဗောဓိသတ္တာနံ မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခန္တကာလတော ပဌာယ လဒ္ဓါဝ-
သရာ သမ္မာသင်္ကပ္ပါ ဥပရူပရိ သဝိသေသံ ပဝတ္တန္တိတိ အာဟ “**ဆပ္ပဿာနိ။ ပ။ ပဝတ္တိံယူ**”တိ။ ဉာဏဿ အပရိပက္ကတ္တာ ပုဗ္ဗဝါသနာဝသေန သတိသမ္မော-
သတော ကဒါစိ မိစ္ဆာဝိတက္ကလေသောပိ ဟောတိယေဝါတိ တံ ဒဿတုံ “**သတိသမ္မောသေန။ ပ။ တိဋ္ဌန္တိ**”တိ အာဟ။ ယသ နိစ္စပိဟိတေပိ ဂေဟေ ကဒါစိ ဝါတပါနေ ဝိဝဋ္ဌမတ္တေ လဒ္ဓါဝသရော ဝါတော အန္တော ပဝိသေယျ၊ ဧဝံ ဂုတ္တိန္ဒြိယေပိ ဗောဓိသတ္တသန္တာနေ သတိသမ္မောသဝသေန လဒ္ဓါဝသရော အကုသလဝိတက္ကော ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ ဥပ္ပန္နော စ ကုသလဝါရံ ပစ္စိန္နိတွာ အဋ္ဌာသိ၊ အထ မဟာသတ္တော တံမဟုတ္တုပ္ပန္နမေဝ ပဋိဝိနောဒေတွာ တေသံ အာယတိံ အနုပ္ပါဒါယ “**ဣမေ မိစ္ဆာဝိတက္ကာ၊ ဣမေ သမ္မာဝိတက္ကာ**”တိ ယာထာဝတော တေ ပရိစ္စိန္နိတွာ မိစ္ဆာဝိတက္ကာနံ အဝသရံ အဒေန္တော သမ္မာဝိတက္ကေ ပရိဝဇေသိ။ တေန ဝုတ္တံ “**မယံ ဣမေ**”တိအာဒိ။

၂၀၇။ ပမာဒေါနာမ သတိဝိပွင်္ဂါသောတိ အာဟ “**အပ္ပမတ္တဿာတိ သတိ-
ယာ အဝိပွင်္ဂါသေ ဌိတဿာ**”တိ။ အာတာပဝိရိယဝန္တဿာတိ ကိလေသာနံ နိဂ္ဂဏှနဝိရိယဝတော။ ပေသိတစိတ္တဿာတိ ဘဝဝိမောက္ခာယ ဝိဿဋ္ဌစိတ္တဿ ကာယေ စ ဇီဝိတေ စ နိရပေက္ခဿ။ “**ဧဝံ ပဋိပါကတိကော ဇာတော**”တိ အတ္တနော အတ္တဘာဝံ နိဿာယ ပဝတ္တံ သောမနဿာကာရံ ဂေဟသိတ-
သောမနဿပက္ခိကံ အကာသိ၊ ပညာမဟန္တတာယ သုခုမဒဿိတာ။

အပရိညာယံ ဌိတဿာတိ န ပရိညာယံ ဌိတဿ၊ အပရိဂ္ဂဟိတပရိညဿာတိ အတ္ထော။ ဝိတက္ကော။ ပ။ တောနိ တိဏိ နာမာနိ လဘတိတိ တာဒိဿဿ ဥပ္ပန္နော မိစ္ဆာဝိတက္ကော ယထာရဟံ အတ္တဗျာဗာဓကော ဥဘယဗျာဗာဓကော စ န ဟောတိတိ န ဝတ္တဗ္ဗော တံသဘာဝါနတိဝတ္တနတောတိ အမိပ္ပါယော။ အနုပ္ပန္နာနုပ္ပါဒဥပ္ပန္နပရိဟာနိနိမိတ္တတာယ ပညံ နိရောဓေတိတိ ပညာနိရောဓိကော။ တေနာဟ “အနုပ္ပန္နာယာ”တိအာဒိ။ နတ္ထိဘာဝံ ဂစ္ဆတိတိ ပဋိသင်္ခါနဗလေန ဝိက္ခမ္ဘနပ္ပဟာနမာဟ။ နိရုဇ္ဈတိတိအာဒိဟိပိ တဒေဝဝဒတိ။ ဝိဂတန္တန္တိအာဒိဟိ ပန သမူလံ ဥဒ္ဓုရံ ဝိယ တဒါ အပ္ပဝတ္တနကံ အကာသိန္တိ ဝဒတိ။

၂၀၈။ စိတ္တဝိပရိဏာမဘာဝေါ စိတ္တဿ အညထတ္တံ ပကတိစိတ္တဝိဂမော။ အနေကုက္ကတကာရော ဝိက္ခေပေါ။ တတ္ထ ဝိတက္ကေန စိတ္တံ ဝိဟညမာနံ ဝိယ ဟောတိတိ အာဟ “တံ ဂဟေတွာ ဝိဟိံသာဝိတက္ကံ အကာသိ”တိ။ ကာရုညန္တိ ပရဒုက္ခနိမိတ္တံ စိတ္တခေဒံ ဝဒတိ။ တေနောဟ “ပရဒုက္ခေ သတိ သာရူနံ မနံ ကမ္မေတိတိ ကရုဏာ”တိ။ တန္တိ ကရုဏာယနဝသေန ပဝတ္တစိတ္တပကမ္ပနံ သန္ဓာယ “ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝိဟိံသာဝိတက္ကော”တိ အာဟ။ န သတ္တေသု ဝိဟိံသာ ပဝတ္တတိတိ အမိပ္ပါယော။

တေန တေန ဓဿာကာရေနာတိ ယေန ယေန အာကာရေန ဘိက္ခုနာ အနုဝိတက္ကိတံ အနုဝိစာရိတံ၊ တေန တေန အာကာရေနဿ ဝေတသော နတိ ဟောတိ။ တေနောဟ “ကာမဝိတက္ကောဒိဿ”တိအာဒိ။ ပဟာသိတိ ကာလဝိပလ္လာသေန ဝုတ္တန္တိ အာဟ “ပဇာဟံ”တိ။ ပဟာနံ ပနဿ သိဒ္ဓမေဝ ပဋိပက္ခဿ သိဒ္ဓတ္တာတိ ဒဿေတုံ “ပဟာသိ”တိ ဝုတ္တံ ယထာ “အသာမိဘောဂေ ဂါမိကာ အာဒိယိဿ”တိ။ ဗဟုလမကာသိတိ ဧတ္ထာပိ ဧသေဝနယော။ ဝေမေဝံ နမတိတိ ကာမဝိတက္ကသမ္ပယောဂါကာရမေဝ ဟောတိ။ ကာမဝိတက္ကသမ္ပယုတ္တာကာရေန ဝါ ပရိဏမတိ။ ကသနံ ကိဋ္ဌံ၊ ကသိတိ အတ္ထော၊ တန္တိဗ္ဗတ္တတ္တာ ပန ကာရဏူပစာရေန သဿံ “ကိဋ္ဌ”န္တိ ဝုတ္တန္တိ အာဟ “သဿသမ္ပာဓေ”တိ။ ဝတ္တာရိ ဘယာနိတိ ဝဗေန္ဓဇာနိဂရဟာနိ။ ဥပဒ္ဓဝန္တိ အနတ္ထုပ္ပါဒဘာဝံ။ လာမကန္တိ နိဟိနဘာဝံ။ ခန္ဓေသုတိ အတ္တနော ခန္ဓေသု။ ဩတရန္တိ အနုပ္ပဝေသံ ကိလေသာနံ။ သံကိလေသတော ဝိသုဇ္ဈနံ ဝိသုဒ္ဓိ၊ သာ ဝေ ဝေါဒါနန္တိ အာဟ “ဝေါဒါနပက္ခန္တိ ဣဒံ တဿေဝ ဝေဝေန”န္တိ။

၂၀၉။ သဗ္ဗကုသလံ နေက္ခမ္ပံ သဗ္ဗကုသလပဋိပက္ခတာယ တတော
 နိဿဋ္ဌတ္တာ။ နိဗ္ဗာနမေဝ နေက္ခမ္ပံ သဗ္ဗကိလေသတော သဗ္ဗသင်္ခတတော စ
 နိဿဋ္ဌတ္တာ။ ကိဋ္ဌသမ္ဗာဓံ ဝိယ ဂ္ဂပါဒိအာရမ္ပဏံ ပမာဒေ သတိ အနတ္ထုပ္ပတ္တိ-
 ဌာနဘာဝတော။ ဣဋ္ဌဂါဝေါ ဝိယ ဣဋ္ဌစိတ္တံ ဒုဒ္ဒမဘာဝတော။ ပဏ္ဍိတ-
 ဂေါပါလကော ဝိယ ဗောဓိသတ္တော ဥပါယကောသလ္လယောဂတော။
 စတုမ္ပိဘေယံ ဝိယ ဖိစ္ဆာဝိတက္ကာ သပ္ပုဋ္ဌိဘယဘာဝတော။ ပညာယ ဝုဒ္ဓိ ဧတဿ
 အတ္ထိတိ ပညာဝုဒ္ဓိကော။ ဝိဟညတိ စိတ္တံ ဧတေနာတိ ဝိဃာတော၊
 စေတောဒုက္ခံ၊ တပ္ပက္ခိကော ဝိဃာတပက္ခိကော၊ န ဝိဃာတပက္ခိကောတိ
 အဝိဃာတပက္ခိကော။ နိဗ္ဗာနသံဝတ္တနိကော နိဗ္ဗာနဝဟော။ ဥဒ္ဓါတိယေ-
 ယျာတိ ဥဒ္ဓတံ သိယာ ဝိက္ခိတ္တဉ္စ ဘဝေယျာတိ အတ္တော။ သဏ္ဌပေမီတိ သမ္မဒေဝ
 ပဋ္ဌပေမိ။ ယထာ ပန ဌပိတံ သဏ္ဌပိတံ နာမ ဟောတိ၊ တံ ဒဿေတုံ
 “သန္ဓိသီဒါပေမီ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ သန္ဓိသီဒါပေမီတိ သမာဓိပဋိပက္ခေ
 ကိလေသေ သန္ဓိသီဒါပေဇ္ဇော စိတ္တံ ဂေါစရဇ္ဈတ္တေ သန္ဓိသီဒါပေမိ။ အဗျဂ္ဂ-
 ဘာဝါပါဒကေန ကေဂ္ဂံ ကရောမိ၊ ယထာ အာရမ္မဏေ သုဋ္ဌ၊ အပ္ပိတံ
 ဟောတိ၊ ဧဝံ သဗ္ဗာ သမ္မဒေဝ အာဒဟာမိ သမာဟိတံ ကရောမိ၊ ယသ္မာ
 တထာသမာဟိတံ စိတ္တံ သုဋ္ဌ၊ အာရမ္မဏေ အာရောပိတံ နာမ ဟောတိ၊
 န တတော ပရိပတတိ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “သုဋ္ဌ၊ အာရောပေမီတိ အတ္တော”တိ။
 မာ ဥဒ္ဓါတိယိတ္တာတိ မာ ဟညိတ္တ၊ မာ ဝိဟတံ အတ္တာတိ အတ္တော။

၂၁၀။ သောယေဝ။ပ။ ဝုတ္တောတိ ဣမိနာ ကိဉ္ဇာပိ ဧကံယေဝ ကုသလ-
 ဝိတက္ကံ မဂ္ဂက္ခဏေ ဝိယ တိဝိဇ္ဇေသမ္ဘဝတော တိဝိဇ္ဇာမိကံ ကတွာ ဒဿိတံ
 ဝိယ ဟောတိ၊ န ခေါ ပနေတံ ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ပဗန္ဓပဝတ္တံ ဟိ ဥပါဒါယ ဧကတ္တ-
 နယေန “သောယေဝ ဗျာပါဒပစ္စနိကဋ္ဌေနာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဧကဇာတိ-
 ယေသု ဟိ ကုသလစိတ္တေသု ဥပ္ပန္နော ဝိတက္ကော သမာနာကာရတာယ သော
 ဝေါတိ ဝတ္တဗ္ဗတံ လဘတိ ယထာ “သာ ဧဝ တိတ္ထိရိ၊ တာနိ ဧဝ ဩသဓာနိ”တိ။
 န ဟိ တဒါ မဟာပုရိသဿ အသုဘမေတ္တာကရုဏာသန္နိဿယာ တေ
 ဝိတက္ကာ ဧဝံ ဝုတ္တာတိ။

သမာပတ္တိံ နိဿာယာတိ သမာပတ္တိံ သမာပဋိတွာ၊ တတော ဝုဋ္ဌဟိ-
 တွာတိ အတ္တော။ ဝိပဿနာပိ တရုဏာတိ ယောဇနာ။ ကာယော ကိလမတိ
 သမထဝိပဿနာနံ တရုဏတာယ ဘာဝနာယ ပုဗ္ဗေနာပရံ ဝိသေသဿ
 အလမ္ဘမာနတ္တာ။ တေနာဟ “စိတ္တံ ဟညတိ ဝိဟညတိ”တိ။ ဝိပဿနာယ

ဗဟုပကာရာ သမာပတ္တိ၊ တထာ ဟိ ဝုတ္တံ “သမာဓိံ ဘိက္ခဝေ ဘာဝေယ၊ သမာဟိတော ယထာဘူတံ ဇာနာတိ ပဿတိ”တိ။

ယထာ ဝိဿမဋ္ဌာနံ ယောဓာနံ ပရိဿမံ ဝိနောဒေတိ၊ တထာ ပရိဿမဝိနောဒနတ္ထံ ဖလကေဟိ ကာတဗ္ဗံ ဝိဿမဋ္ဌာနံ ဖလကကောဋ္ဌကော၊ သမာပတ္တိယာ ပန ဝိပဿနာ ဗဟုကာရတရာ သမာဓိပရိပန္နကာနံ၊ သဗ္ဗေသမ္ပိ ဝါ ကိလေသာနံ ဝိမထနေန ဒုဗ္ဗလဘာဝါပဇ္ဇနတော။ တေနာဟ “ဝိပဿနာ ထာမဇာတာ သမာပတ္တိမ္ပိ ရက္ခတိ၊ ထာမဇာတံ ကရေတိ”တိ။ နန စေဝံ ဣတရိတရသန္ဓိဿယဒေါသော အာပဇ္ဇတိတိ? နယိဒမေကန္တိကံ၊ ဣတရိတရသန္ဓိဿယာပိ ကိစ္စသိဒ္ဓိ လောကေ လဗ္ဘတိတိ ဒဿေတုံ “ယထာ ဟိ”တိ-အာဒိ ဝုတ္တံ။

ဂါမန္တံ အာဟဋ္ဌေသုတိ ဂါမသမိပံ ဥပနိတေသု။ ဧတာဂါဝေါတိ သတိ-ဥပ္ပါဒနမတ္တမေဝ ကာတဗ္ဗံ ယထာ ဂါဝေါ ရက္ခိတဗ္ဗာ၊ တဒဘာဝတော။ တဒါတိ သမထဝိပဿနာနံ ထာမဇာတကာလေ။ အနုပဿနာနံ လဟုံ လဟုံ ဥပ္ပတ္တိံ သန္ဓာယ “ဧကပ္ပဟာရေနေဝ အာရုဋ္ဌောဝ ဟောတိ”တိ ဝုတ္တံ၊ ကမေနေဝ ပန အနုပဿနာပဋိပါဋိံ အာရောဟတိ။

၂၁၅။ ဧဝံ ဘဂဝါ အတ္တနော အပ္ပမာဒပဋိပဒံ၊ တာယ စ လဒ္ဓိံ အနည-သာဓာရဏံ ဝိသေသံ ဒဿေန္တော ဟေတုသမ္ပတ္တိယာ သဒ္ဓိံ ဖလသမ္ပတ္တိံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ သတ္တုပကာရသမ္ပတ္တိံ ဒဿေတုံ “သေယျဏာဝီ”တိအာဒိ-မာဟာတိ ဧဝံ ဧတ္ထ အနုသန္ဓိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အရညလက္ခဏယောဂ္ဂမတ္တေန အရညံ။ မဟာဝနတာယ မဝနံ။ ပဝဒ္ဓံ ဟိ ဝနံ ပဝနံ။ စတူဟိ ယောဂေဟိတိ ဇိဃစ္ဆာပိပါသာဘယပဋိပတ္တိသင်္ခါတယောဂေဟိ။ ခေမံ အနုပဒ္ဓဝတံ။ သုဝတ္တိံ အနုပဒ္ဓဝံ အာဝဟတိတိ သောဝတ္ထိကော။ ဝီတိံ တုဋ္ဌိံ ဂမေတိ ဥပနေတိတိ ဝီတိဂမနိယော။ ဝီတံ ပါနတိတ္ထံ ဂစ္ဆတိတိ ဝီတဂမနိယော။ သာခါဒီဟိတိ ကဏ္ဍကသာခါကဏ္ဍကလတာဝနေဟိ။ အနာသယဂါမိတာယ ဥဒကသန္ဓိရုဋ္ဌေပိ အမဂ္ဂေါ ဝုတ္တော၊ ဣတရာနိ အဝီတိဂမနိယတာယပိ။ အာဒိ-သဒ္ဓေန ဂဟနံ ပရိဂ္ဂဏှာတိ။ ဩကေမိဂလုဒ္ဓကဿ ဂေါစရေ စရတိတိ ဩကစရော၊ ဒီပကမိဂေါ။ အရညေ မိဂေ ဒိသွာ တေဟိ သဒ္ဓိံ ပလာယေယျာတိ ဒီဃရဇ္ဇုမန္တနံ။

ဣဝ ဝသန္တိတိ မိဂါနံ အာသယံ ဝဒတိ၊ တတော အာသယတော ဣမိနာ ဗဂ္ဂေန နိက္ခမန္တိ။ ဧတ္ထ စရန္တိတိ တေသ္မိံ ဌာနေ ဂေါစရံ ဂဏှန္တိ။ ဧတ္ထ

ဝိဝေသိတိ တေသ္မိံ နိပါနတိတ္ထေ ဥဒကံ ဝိဝေသိ။ ဣမိနာ မဂ္ဂေန ပဝိသန္တိတိ ဣမိနာ မဂ္ဂေန နိပါနတိတ္ထံ ပဝိသန္တိ။ မဂ္ဂံ ဝိဇာယာတိ ပကတိမဂ္ဂံ ဝိဒဟိတွာ။ န တာဝ ကိဉ္စိ ကရောတိ အနဝသေသေ ဝနမိဂေ သာတေတုကာမော။

အဝိဇ္ဇာယ အညာဏာ ဟုတွာတိ အဝိဇ္ဇာယ နိဂုတတ္တာ ဉာဏရဟိတာ ဟုတွာ၊ နန္ဒိရာဂေန ဥပနိတာ ရူပါရမ္မဏာဒိနိ အာဗန္ဓိတွာ။ ပလောဘနတော ဩကစရံ နန္ဒိရာဂေါတိ။ ဗျာမောဟနတော ဩကစာရိကံ အဝိဇ္ဇာတိ ကတွာ ဒဿေတိ။ တေသန္တိ ဩကစရောကစာရိကာနံ။ သာခါဘဇင်နာတိ တာဒိသေန လူခတရဂန္ဓေန သာခါဘဇင်န။ မနုဿဂန္ဓံ အပနေတွာ တဿ သာခါဘင်္ဂဿ ဂန္ဓေန။ သမ္ပတ္တောတိ သမ္ပဇ္ဇိတော ဗျာမုဉ္ဇော။

ဗုဒ္ဓါနံ ခေမမဂ္ဂဝိစရဏံ ကုမ္မဂ္ဂပိဓာနဉ္စ သမ္ပလောကသာဓာရဏမ္ပိ အတ္ထတော ဝေနေယျပုဂ္ဂလာပေက္ခမေဝါတိ ဒဿေန္တော “အညာတကောဏ္ဍညာဒိနံ အဗ္ဗုပ္ပုလ္လာန”န္တိ အာဟ။ ဦဟတောတိ သမူဟတော နိဟတောတိ အာဟ “ဒွေဓာ ဆေတွာ ပါတိတော”တိ။ နာသိတာတိ အဒဿနံ ဂမိတာတိ အာဟ “သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သမုဿါဋ္ဌိတာ”တိ။ ဟိတူပစာရန္တိ သတ္တာနံ ဟိတစရိယံ။

ဒွေဓာဝိတက္ကသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၁၀-ဝိတက္ကသညာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၁၆။ ဒသကုသလကမ္မပထဝသေနာတိ ဣဒံ နိဒဿနမတ္ထံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ ဝဇ္ဇ-ပါဒကသမာပတ္တိစိတ္တဿပိ ဣဓ အဓိစိတ္တဘာဝေန အနိစ္ဆိတတ္တာ။ တေနာဟ “ဝိပဿနာပါဒကအဋ္ဌသမာပတ္တိစိတ္တ”န္တိ။ အထ ဝါ အနုတ္တရိမနုဿဓမ္မသင်္ဂဟိတမေဝ ကေဝလံ “ပကတိစိတ္တ”န္တိ ဝတ္တဗ္ဗန္တိ ဒဿေန္တော “ဒသကုသလကမ္မပထဝသေန ဥပ္ပန္နံ စိတ္တံ စိတ္တမေဝါ”တိ ဝတွာ ယဒေတ္ထ အဓိစိတ္တန္တိ အဓိပ္ပေတံ။ တံ တဒေဝ ဒဿေန္တော “ဝိပဿနာပါဒကအဋ္ဌသမာပတ္တိစိတ္တ”န္တိ အာဟ။ ဣတရဿ ပနေတ္ထ ဝိမိ န ပဋိသေဓေတီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဝိပဿနာယ သမ္ပယုတ္တံ အဓိစိတ္တန္တိ ကေစိ။ အနုယုတ္တေနာတိ အနုပ္ပန္နဿ ဥပ္ပါဒနဝသေန၊ ဥပ္ပန္နဿ ပရိဗြူဟနဝသေန အနု အနု ယုတ္တေန။ မူလကမ္မဋ္ဌာနန္တိ ပါရိဟာရိယကမ္မဋ္ဌာနံ။ ဂဟေတွာ ဝိဟရန္တောတိ ဘာဝနံ အနုယုဉ္ဇန္တော။ ဘာဝနာယ အပ္ပနံ အပ္ပတ္တောပိ အဓိစိတ္တမနုယုတ္တောယေဝ တဒတ္ထေပိ တံသဒ္ဓဝေါဟာရတော။

ယေဟိ ဖလံ နာမ ယထာ ဥပ္ပဇ္ဇနဋ္ဌာနေ ပကပ္ပိယမာနံ ဝိယ ဟောတိ၊
 တာနိ နိမိတ္တာနိ။ တေနာဟ “ကာရဏာနိ”တိ။ ကာလေန ကာလန္တိ ဧတ္ထ
 ကာလေနာတိ ဘုမ္မတ္ထေ ကရဏဝစနန္တိ အာဟ “သမယေ သမယေ”တိ။ နန
 စ။ ပ။ နိရုတ္တရံ မနသိ ကာတဗ္ဗန္တိ ကသ္မာ ဝုတ္တံ၊ နန စ ဘာဝနာယ ဝီထိ-
 ပဋိပန္နတ္တာ အဗ္ဗုဒ္ဓနိဟရဏဝိမိံ ဒဿေန္တေန ဘဂဝတာ “ပဉ္စ နိမိတ္တာနိ
 ကာလေန ကာလံ မနသိ ကာတဗ္ဗာနိ”တိ အယံ ဒေသနာ အာရဒ္ဓါတိ?
 “အဓိစိတ္တမနုယုတ္တေနာ”တိ ဝုတ္တတ္တာ အဝိစ္ဆေဒဝသေန ဘာဝနာယ
 ယုတ္တပ္ပယုတ္တော အဓိစိတ္တမနုယုတ္တော နာမာတိ စောဒကဿ အဓိပ္ပါယော။
 ဣတရော ဘာဝနံ အနုယုန္တဿ အာဒိကမ္ပိကဿ ကဒါစိ ဘာဝနပတ္တိလေသာ
 ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ တတော စိတ္တဿ ဝိသောနေတ္တာယ ယထာကာလံ ဣမာနိ
 နိမိတ္တာနိ မနသိ ကာတဗ္ဗာနိတိ “ကာလေန ကာလ”န္တိ သတ္တာ အဝေါစာတိ
 ဒဿေန္တော “ပါဠိယံ ဟိ”တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ဣမာနိတိ ဣမာနိ ပါဠိယံ
 အာဂတာနိ ပဉ္စ နိမိတ္တာနိ။ အဗ္ဗုဒ္ဓန္တိ ဥပဒ္ဒဝံ။

ဆန္ဒသဟဂတာ ဣဝသမ္ပယုတ္တာတိ တဏှာဆန္ဒသဟဂတာ ကာမရာဂ-
 သမ္ပယုတ္တာ။ ဣန္ဒာနိဋ္ဌအသမပေက္ခိတေသုတိ ဣဋ္ဌေသု ဝိယေသု၊ အနိဋ္ဌေသု
 အပ္ပိယေသု၊ အသမံ အသမ္မာ ပေက္ခိတေသု။ အသမပေက္ခနန္တိ ဂေဟဿိတ-
 အညာဏုပေက္ခာဝသေန အာရမ္မဏဿ အယောနိသော ဂဟဏံ။ ယံ သန္ဓာယ
 ဝုတ္တံ “စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသ္မာ ဥပေက္ခာ ဗာလဿ မူဠဿ ပုထုဇ္ဇနဿာ”တိအာဒိ။
 တေ ပရိဝိတက္ကာ။ တတော နိမိတ္တတော အညန္တိ တတော ဆန္ဒပသံဟိတာဒိ-
 အကုသလဝိတက္ကပ္ပတ္တိကာရဏတော အညံ နဝံ နိမိတ္တံ။ “မနသိကရောတော”တိ
 ဟိ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ အာရမ္မဏံ၊ တာဒိသော ပုရိမုပ္ပန္နော စိတ္တပ္ပဝတ္တိအာကာရော
 ဝါ နိမိတ္တံ။ ကုသလနိဿိတံ နိမိတ္တန္တိ ကုသလစိတ္တပ္ပဝတ္တိကာရဏံ မနသိ ကာတဗ္ဗံ
 စိတ္တေ ဌပေတဗ္ဗံ၊ ဘာဝနာဝသေန စိန္တေတဗ္ဗံ၊ စိတ္တသန္တာနေ ဝါ သင်္ကမိတဗ္ဗံ။
 အသုဘံ ဟိ အသုဘနိမိတ္တန္တိ။ သင်္ခါရေသု ဥပ္ပန္နော ဆန္ဒပသံဟိတေ ဝိတက္ကေတိ
 အာနေတွာ သမ္ပန္နိတဗ္ဗံ။ ဧဝံ “ဒေါသုပသဉ္စိတေ”တိအာဒိသု ယထာရဟံ တံ
 တံ ပဒံ အာနေတွာ သမ္ပန္နိတဗ္ဗံ။ ယတ္ထ ကတ္ထစိတိ “သတ္တေသု သင်္ခါရေသု”တိ
 ယတ္ထ ကတ္ထစိ။ ပဉ္စဓမ္မပနိဿယောတိ ပဉ္စဝိဓော ဓမ္မပသံဟိတော
 ဥပနိဿယော။

ဧဝံ “ဆန္ဒပသဉ္စိတေ”တိအာဒိနာ သင်္ခေပတော ဝုတ္တမတ္ထံ ဝိတ္တာရတော
 ဒဿေတုံ “ဣမဿ ဟတ္တာ ဝါ သောဘနာ”တိအာဒိ အာရဒ္ဓိ။ တတ္ထ

“အသုဘတော ဥပသံဟရိတဗ္ဗ”^၁ နှိ ဝတော ဥပသံဟရဏာကာရဿ ဒဿနံ “ကိမှိ သာရက္ခောသီ”^၂ တိ။ ဆဝိရာဂေနာတိ ဆဝိရာဂတာယ ကာဠသမာဒိ-
ဝဏ္ဏနိဘာယ။ ကုဗလပူရိတောတိ^၃ ပက္ခေဟိ ကုဏပဖလေဟိ ပုက္ခော။
“ကလိဖလပူရိတော”^၄ တိ ဝါ ပါဌော။

အဿာမိကတာဝကောလိကဘာဝဝသေနာတိ ဣဒံ ပတ္တိ အနုက္ကမေန
ဝဏ္ဏဝိကာရဉ္စေ ဇိဏ္ဏဘာဝဉ္စ ပတော ဆိဒ္ဓါဝဆိဒ္ဓံ ဘိန္နံ ဝါ ဟုတွာ ကပါလနိဋ္ဌံ
ဘဝိဿတိ။ ဣဒံ စီဝရံ အနုပုဗ္ဗေန ဝဏ္ဏဝိကာရံ ဇိဏ္ဏတဉ္စ ဥပဂန္တာ ပါဒပုဋ္ဌန-
စောဠကံ ဟုတွာ ယဋ္ဌိကောဋိယာ ဆဉ္စနိယံ ဘဝိဿတိ။ သစေ ပန နေသံ
သမိကော ဘဝေယျ။ န နေသံ ဧဝံ ဝိနသိတုံ ဒဒေယျာတိ ဧဝံ အဿာမိက-
ဘာဝဝသေန, “အနဋ္ဌနိယံ ဣဒံ တာဝကောလိက”^၅ နှိ ဧဝံ တာဝကောလိက-
ဘာဝဝသေန စ မနသိကရောတော။

အာဃာတဝိနယ။ ပ။ ဘာဝေတဗ္ဗာတိ “ပဋ္ဌိမေ ဘိက္ခဝေ အာဃာတပဋ္ဌိ-
ဝိနယာ။ ယတ္ထ ဟိ ဘိက္ခုနော ဥပ္ပန္နော အာဃာတော သဗ္ဗသော ပဋ္ဌိဝိနေ-
တဗ္ဗော”^၆ တိအာဒိနာ နယေန အာဂတဿ အာဃာတဝိနယသုတ္တဿ^၇ စေဝ
ကကရူပမောဝါဒ^၈ ဆဝါလာတူပမာဒိနဉ္စ^၉ ဝသေန အာဃာတံ ပဋ္ဌိဝိနော-
ဒေတွာ မေတ္တာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။

ဂရုသံဝါသောတိ ဂရုံ ဥပနိဿာယ ဝါသော။ ဥဒ္ဓေသောတိ ပရိယတ္တိ-
ဓမ္မဿ ဥဒ္ဓိသာပနဉ္စေ ဥဒ္ဓိသနဉ္စ။ ဥဒ္ဓိဋ္ဌပရိပုစ္ဆန^{၁၀} နှိ ယထာဥဂ္ဂဟိတဿ
ဓမ္မဿ အတ္ထပရိပုစ္ဆာ။ ပဉ္စ ဓမ္မပနိဿာယာတိ ဂရုသံဝါသာဒိကေ ပဉ္စ ဓမ္မေ
ပဋ္ဌိစ္စ။ မောဟဓာတူတိ မောဟော။

ဥပနိဿိတဗ္ဗာတိ ဥပနိဿယိတဗ္ဗာ၊ အယမေဝ ဝါ ပါဌော။ ယတ္ထပုဋ္ဌိ-
ယက္ခောတိ ယက္ခော စ ဂါမပ္ပဝေသနာပုစ္ဆာကရဏေသု ဥဿုက္ကံ အာပန္နော
သဇ္ဇိတော စ ဟောတီတိ အက္ခော။ အထဿ မောဟော ပဟိယတီတိ အဿ
ဘိက္ခုနော ဧဝံ တတ္ထ ယုတ္တပ္ပယုတ္တဿ ပစ္ဆာ သော မောဟော ဝိဂစ္ဆတိ။
ဧဝံဗ္ဗိတိ ဧဝံ ဥဒ္ဓေသေ အပ္ပမဇ္ဇနေနပိ။ ပုန ဧဝံဗ္ဗိတိ အတ္ထပရိပုစ္ဆာယ
ကင်္ခါဝိနောဒနေပိ။ တေသု တေသု ဌာနေသု အက္ခော ပါကဇ္ဇော ဟောတီတိ
သုယျမာနဿ ဓမ္မဿ တေသု တေသု ပဒေသု “ဣဓ သီလံ ကထိတံ၊ ဣဓ
သမာဓိ၊ ဣဓ ပညာ”^{၁၁} တိ သော သော အက္ခော ဝိဘူတော ဟောတိ။ ဣဒံ

၁-ကုဏပပူရိတောတိ (အဋ္ဌကထာယံ။)

၃-မ ၁-၁၇၃-ပိဋ္ဌေ။

၂-အံ ၂-၁၆၃-ပိဋ္ဌေ။

၄-အံ ၂-၄၀၈၊ ၃ ၁-၂၅၅-ပိဋ္ဌေသု။

စက္ခုရူပါလောကာဒိ ဣမဿ စက္ခုဝိညာဏဿ ကာရဏံ၊ ဣဒံ သံလိဗီဇ-
ဘူမိသလိလာဒိ ဣမဿ သာလိအင်္ဂုရဿ ကာရဏံ။ ဣဒံ န ကာရဏန္တိ
တဒေဝ စက္ခုရူပါလောကာဒိ သောတဝိညာဏဿ၊ တဒေဝ သာလိဗီဇာဒိ
ကုဒြိသကင်္ဂုရဿ န ကာရဏန္တိ ဌာနာဌာနဝိနိစ္ဆယေ ဆေကော ဟောတိ။

အာရမ္မဏေသုတိ ကမ္မဋ္ဌာနေသု။ ဣမေ ဝိတက္ကာတိ ကာမဝိတက္ကာဒယော။
သဗ္ဗေ ကုသလာ ဓမ္မာ သဗ္ဗာကုသလပဋိပက္ခာတိ ကတွာ “ပဟိယန္တိ”တိ ဝတ္တဗ္ဗေ
န သဗ္ဗေ သဗ္ဗေသံ ဥဇုဝိပစ္စနိကဘူတာတိ “ပဟိယန္တိ ဧဝါ”တိ သာသင်္ဂံ ဝဒတိ။
တေနာဟ “ဣမာနိ”တိအာဒိ။

ကုသလနိဿိတန္တိ ကုသလေန နိဿိတံ နိဿယိတဗ္ဗံ။ ကုသလဿ ပစ္စယ-
ဘူတန္တိ တဿေဝ ဝေဝစနံ၊ ကုသလုပ္ပတ္တိကာရဏံ ယထာဝုတ္တအသုဘနိမိတ္တာ-
ဒိမေဝ ဝဒတိ။ သာရဖလကေတိ စန္ဒနမယေ သာရဖလကေ။ ဝိသမာဏိန္တိ
ဝိသမာကာရေန တတ္ထ ဌိတံ အာဏိံ။ ဟနေယျာတိ ပဟရေယျ နိက္ခာမေယျ။

၂၁၇။ အဇ္ဈောတိ အာတုရော၊ ဒုဂ္ဂန္ဓဗာဓတာယ ဝီဠိတော။ ဒုက္ခိတောတိ
သဉ္ဇာတဒုက္ခော။ ဣမိနာပိ ကာရဏေနာတိ အကောသလ္လသမ္ဘူတတာယ
ကုသလပဋိပက္ခတာယ ဂေဟသိတရောဂေန သရောဂတာယ စ ဧတေ အကု-
သလာ ဝိညာဂရဟိတဗ္ဗတာယ ဇိဂုစ္ဆနိယတာယ စ သာဝဇ္ဇာ အနိဋ္ဌဖလတာယ
နိရဿာဒသံဝတ္တနိယတာယ စ ဒုက္ခဝိပါကာတိ ဧဝံ တေန တေန ကာရ-
ဏေန အကုသလာဒိဘာဝံ ဥပပရိက္ခတော။

“အာတုရံ အသုစိံ ပူတိံ၊ ပဿ နန္ဒေ သမုဿယံ။
ဥဿရန္တံ ပဿရန္တံ၊ ဗာလာနံ အဘိပတ္တိတ”န္တိ ၁—

ဝေမာဒိကာယဝိစ္ဆန္တနိယကထာဒိဟိ ဝါ။ အာဒိ-သဒ္ဓေန—

“တဿေဝ တေန ပါပိယော၊ ယော ကုဒ္ဓံ ပဋိကုဇ္ဈတိ။
ကုဒ္ဓံ အပဋိကုဇ္ဈန္တော၊ သင်္ဂါမံ ဇေတိ ဒုဇ္ဈယ”န္တိ ၂—

ဝေမာဒိပဋိသဝူပသမနကထာဒိကာပိ သင်္ဂဏှာတိ။

၂၁၈။ န သရဏံ အသတိ၊ အနနဿရဏံ။ အမနသိကရဏံ အမနသိ-
ကာရော။ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ နိဿိဒိတဗ္ဗန္တိ ကမ္မဋ္ဌာနမနသိကာရေနေဝ
နိဿိဒိတဗ္ဗံ။ ဥဂ္ဂဟိတော ဓမ္မကထာပဗန္ဓောတိ ကမ္မဋ္ဌာနဿ ဥပကာရော ဓမ္မ-
ကထာပဗန္ဓော။ မုဠိပေါတ္တကောတိ မုဠိပ္ပမာဏော ပါရိဟာရိယပေါတ္တကော။

သမန္တာနေန္တေနာတိ သမန္တာဟရန္တေန။ ဩကာသော န ဟောတိ အာရဒ္ဓဿ ပရိယောသာပေတဗ္ဗတော။ အာရဒ္ဓဿ အန္တဂမနံ အနာရမ္ဘောဝါတိ ထေရဝါဒေါ။ တဿာတိ ဥပဇ္ဈာယဿ။ ပဉ္စာရသောဝေနံ ကာယကမ္မံ၊ အာရတန္တော ဧဝ ဝိတက္ကနိဂ္ဂဏှနတ္ထံ သံယုတ္တနိကာယသဇ္ဈာယနံ ဝစီကမ္မံ၊ ဒဿနကိစ္စပုဗ္ဗကမ္မကရဏတ္ထံ တေဇောကသိဏပရိကမ္မန္တိ တီဏိ ကမ္မာနိ အာစိနောတိ။ ထေရော တဿ အာသယံ ကသိဏန္တ သဝိသေသံ ဇာနိတွာ “ဣမသ္မိံ ဝိဟာဓေ”တိအာဒိမဝေါစ။ တေနဿ ယထာဓိပ္ပာယ် သဗ္ဗံ သမ္မာဒိတံ။ အသတိပဗ္ဗံ နာမ အသတိယာ ဝိတက္ကနိဂ္ဂဟဏဝိဘာဝနတော။

၂၁၉။ ဝိတက္ကမူလဘေဒံ ပဗ္ဗန္တိ ဝိတက္ကမူလဿ တမ္မူလဿ စ ဘေဒဝိဘာဝနံ ဝိတက္ကမူလဘေဒံ ပဗ္ဗံ။ ဝိတက္ကံ သင်္ခရေတီတိ ဝိတက္ကသင်္ခါရော၊ ဝိတက္ကပစ္စယော သုဘနိမိတ္တာဒိသုပိ သုဘာဒိနာ အယောနိသောမနသိကာရော၊ သော ပန ဝိတက္ကသင်္ခါရော သံတိဋ္ဌတိ ဧတ္ထောတိ ဝိတက္ကသင်္ခါရသဏ္ဌာနံ၊ အသုဘော သုဘန္တိ-အာဒိ သညာဝိပလ္လာသော။ တေနာဟ “ဝိတက္ကာနံ မူလဉ္စ မူလမူလဉ္စ မနသိကာတဗ္ဗ”န္တိ။ ဝိတက္ကာနံ မူလမူလံ ဂစ္ဆန္တဿာတိ ဥပပရိက္ခနဝသေန မိစ္ဆာဝိတက္ကာနံ မူလံ ဥပ္ပတ္တိကာရဏံ ဉာဏဂတိယာ ဂစ္ဆန္တဿ။ ယာထာဝတော ဇာနန္တဿ ပုဗ္ဗေဝိယ ဝိတက္ကာ အဘိဏှံ နပ္ပဝတ္တန္တိတိ အာဟ “ဝိတက္ကစာဓော သိထိလောဟောတိ”တိ။ တသ္မိံ သိထိလိဘူတေ မတ္ထကံ ဂစ္ဆန္တေတိ ဝုတ္တနယေန ဝိတက္ကစာရော သိထိလဘူတော၊ တသ္မိံ ဝိတက္ကာနံ မူလဂမနေ အနုက္ကမေန ထိရဘာဝပ္ပတ္တိယာ မတ္ထကံ ဂစ္ဆန္တေ။ ဝိတက္ကာ သဗ္ဗသော နိရုဇ္ဈန္တိတိ မိစ္ဆာဝိတက္ကာ သဗ္ဗေဝိဂစ္ဆန္တိ န သမုဒါစရန္တိ၊ ဘာဝနာပါရိပုရိယာ ဝါ အနဝသေသာ ပဟိယန္တိ။

ကဏ္ဍမူလေ ပတိတန္တိ သသကဿ ကဏ္ဍသမိပေ ကဏ္ဍသက္ခလိံ ပဟရန္တံ ဝိယ ဥပပတိတံ။ တဿ ကိရ သသကဿ ဟေဋ္ဌာ မဟာမူသိကာဟိ ခတမဟာဝါဂ္ဂံ ဥမင်္ဂသဒိသံ အဟောသိ၊ တေနဿ ပါတေန မဟာသဒ္ဓေါ အဟောသိ။ ပလာယိံသု “ပထဝီ ဥဗြိယတိ”တိ။ မူလမူလံ ဂန္တာ အနုဝိဇ္ဇေယျန္တိ “ပထဝီ ဘိဇ္ဇတိ”တိ ယတ္ထာယံ သသော ဥဋ္ဌိတော၊ တတ္ထ ဂန္တာ တဿ မူလကာရဏံ ယံနုန ဝိမံသေယျံ။ ပထဝီယာ ဘိဇ္ဇနဋ္ဌာနံ ဂတေ “ကော ဇာနာတိ၊ ကိံ ဘဝိဿတိ”တိ သသော “န သက္ကောမိ သာမိ”တိ အာဟ။ အာဓိပစ္စဝတော ဟိ ယာစနံ သဏှမုဒုကံ။ ဒုဒ္ဒုဘာယတီတိ ဒုဒ္ဒုဘာတိ သဒ္ဓံ ကရေတိ။ အနုရဝဒဿနံ ဟေတံ။ ဘဒ္ဒန္တေတိ မိဂရာဇဿ ဝိယသမုဒါစာရော၊ မိဂရာဇ ဘဒ္ဓံ တေ အတ္ထုတိ အတ္ထော။ ကိဗေတန္တိ ကိံ ဧတံ၊ ကိံ တဿ မူလကာရဏံ။ ဒုဒ္ဒုဘန္တိ ဣဒမ္ပိ တဿ အနုရဝဒဿနမေဝ။ ဧဝန္တိ ယထာ သသကဿ မဟာပထဝီဘေဒနံ ရဝနာယ

မိစ္ဆာဂါဟသမုဋ္ဌာနံ အမူလံ၊ ဧဝံ ဝိတက္ကစာရောပိ သညာဝိပလ္လာသသမုဋ္ဌာနော အမူလော။ တေနာဟ “ဝိတက္ကန”န္တိအာဒိ။

၂၂၀။ အဘိဒန္တန္တိ အဘိဘဝနဒန္တံ၊ ဥပရိဒန္တန္တိ အတ္ထော။ တေနာဟ “ဥပရိဒန္တ”န္တိ။ သော ဟိ ဣတရံ မုသလံ ဝိယ ဥဒုက္ခလံ ဝိသေသတော ကဿစိ ခါဒနကာလေ အဘိဘုယျ ဝတ္တတိ။ ကုသလစိတ္တေနာတိ ဗလဝသမ္ဗာသင်္ကပ္ပသမ္ပယုတ္တေန။ အကုသလစိတ္တန္တိ ကာမဝိတက္ကဒိသဟိတံ အကုသလစိတ္တံ။ အဘိနိဂ္ဂဏိတဗ္ဗန္တိ ယထာ တဿ အာယတိံ သမုဒါစာရော န ဟောတိ။ ဧဝံ အဘိဘဝိတွာ နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ အနုပ္ပတ္တိဓမ္မတာ အာပါဒေတဗ္ဗာတိ အတ္ထော။ ကေ စ ဣဗ္ဗေ သတိပိ စိရကာလဘာဝနာယ ဧဝံ အဒုဗ္ဗလာ ကော စာဟံ ၊ မမ သန္တိကေ လဒ္ဓပ္ပတိဋ္ဌေ ဝိယ ဌိတေပိ ဣဒါနေဝ အပ္ပတိဋ္ဌေ ကရောန္တော ဣတိ ဧဝံ အဘိဘဝိတွာ။ တံ ပန အဘိဘဝနာကာရံ ဒဿေန္တော “ကာမံ တစော စာ”တိအာဒိနာ စတုရင်္ဂသမန္တာဂတဝီရိယပဂ္ဂဏှနမာဟ။ အတ္ထဒီပိကန္တိ ဧကန္တတော ဝိတက္ကနိဂ္ဂဏှနတ္ထဇောတကံ။ ဥပမန္တိ “သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ဗလဝါ ပုရိသော”တိအာဒိကံ ဥပမံ။

၂၂၁။ ပရိယာဒါနဘာဇနိယန္တိ ယံ တံ အာဒိတော “အဓိစိတ္တမနုယုတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဉ္စ နိမိတ္တာနိ ကာလေန ကာလံ မနသိ ကာတဗ္ဗာနိ”တိ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ၊ တတ္ထတဿ နိမိတ္တဿ မနသိကရဏကာလပရိယာဒါနဿ ဝသေန ဝိဘဇနံ။ နိဂမနံ ဝါ ဧတံ၊ ယဒိဒံ “ယတော ခေါ ဘိက္ခဝေ”တိအာဒိ။ ယထာဝုတ္တဿ ဟိ အတ္တဿ ပုန ဝစနံ နိဂမနန္တိ။ တထာပဋိပန္နဿ ဝါ ဝသိဘာဝဝိသုဒ္ဓိဒဿနတ္ထံ “ယတော ခေါ ဘိက္ခဝေ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ သတ္တာစရိယောတိ ခနုဗ္ဗေဒါစရိယော။ ယထာ ဟိ သသနတော အသတ္ထမ္ဘိ သတ္တဂ္ဂဟဏေနေဝ သင်္ဂယတိ၊ ဧဝံ ခနုသိပ္ပမ္ဘိ ခနုဗ္ဗေဒပရိယာပန္နမေဝါတိ။

ပရိယာယတိ ပရိဝိတက္ကေတိတိ ပရိယာယော၊ ဝါရောတိ အာဟ “ဝိတက္ကဝါရပထေယျ”တိ၊ ဝိတက္ကာနံ ဝါရေန ပဝတ္တနမဂ္ဂေသု။ ဝိက္ကံသီတိ အာသေဝိတဝသီ။ ပရုဏဝသီတိ သုဘာဝိတဝသီ။ သမ္ဗာဝိတက္ကံယေဝ ယထိန္တိတံ တထာဝိတက္ကနတော၊ ဣတရဿ ပနဿ သေတုဃာတောယေဝါတိ။

ဝိတက္ကသဏ္ဌာနသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

နိဋ္ဌိတာ စ သီဟနာဒဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ။

၃-ဩပဇ္ဇဝဋ္ဌ

၁-ကကရူပမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၂၂။ မောဠိန္ဒြိ ကေသရစနံ။ ဝေဟာယသန္တိ အာကာသေ။ ရတန-
စင်္ကောဋ္ဌဝရေနာတိ ရတနသိလာမယဝရစင်္ကောဋ္ဌကေန သဟဿနေတ္ထော
သိရဿာ ပဋိဂ္ဂဟိ။ “သုဝဏ္ဏစင်္ကောဋ္ဌကဝရေနာ”တိပိ^၁ ပါဌော။

သာတိ မောဠိ။ မောဠိ တေဿ အတ္ထိတိ မောဠိကော၊ မောဠိကော ဧဝ
မောဠိယော။ ဖရုဇ္ဈာတိ ပန နာမံ။ သင်္ခါတိ သမညာ။ ဝေလီယတိ ခဏ-
မုဟုတ္တာဒိဝသေန ဥပဒိသီယတိတိ ဝေလာ၊ ကာလောတိ အာဟ “တာယံ
ဝေလာယံ။ပ။ အယံ ကာလဝေလာ နာမာ”တိ။ ဝေလယတိ ပရိစ္ဆေဒဝသေန
တိဋ္ဌတိတိ ဝေလာ၊ သီမာ။ ဝေလယတိ သံကိလေသပက္ခံ စာလယတိတိ
ဝေလာ၊ သီလံ။ အနတိက္ကမနဌောပိ စဿ သံကိလေသဓမ္မနိမိတ္တံ အစလန-
မေဝ။ ဝိညုပုရိသာဘာဝေ ဆပဉ္စဝါစာမတ္တံ ဩဝါဒေ ပမာဏံ နာမ။ ဒဝ-
သဟဂတံ ကတွာတိ ကိဋ္ဌာသဟိတံ ကတွာ။

မိဿိဘူတောတိ အနနုလောမိကသံသဂ္ဂဝသေန မိဿိဘူတော။ “အဝဏ္ဏံ
ဘာသတိ”တိ သင်္ခေပတော ဝုတ္တံ ဝိဝရိတုံ “တာပနပစနကောဋ္ဌနာဒိ-
နိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အမိကရဏမ္ပိ ကရောတိတိ ဧတ္ထ ယထာ သော အမိ-
ကရဏာယ ပရိသက္ကတိ၊ တံဒဿနံ “ဣမေသံ ဘိက္ခုန”န္တိအာဒိ။ အမိကရဏံ
အာကမ္ပတိတိ အမိကရဏံ ဥဒ္ဓိဿ တေ ဘိက္ခု၊ အာကမ္ပတိ၊ အမိကရဏံ
ဝါ တေသု ဥပ္ပါဒေန္တော အာကမ္ပတိ။ ဥဒ္ဓေသပဒံ ဝါတိ ပဒသော ဥဒ္ဓေသမတ္တံ
ဝါ။ နေဝ ပိယကမ္ပတာယာတိ နေဝ အတ္တနိ သတ္တုနော ပိယဘာဝကမ-
တာယ။ န ဘေဒါဓိပ္ပာယေနာတိ န သတ္တုနော တေန ဘိက္ခုနာ ဘေဒါ-
ဓိပ္ပာယေန။ အတ္တကာမတာယာတိ မောဠိယဖရုဇ္ဈာယ ဟိတကာမတာယ။

၂၂၄။ အဝဏ္ဏဘာသနေတိ ဘိက္ခုနီနံ အရုဏကထနေ။ ဆန္ဒာဒီနံ ဝတ္ထု-
ဘာဝတော ကာမရုဏာ ဂေဟံ ပိယ ဂေဟံ၊ တေ စ တေ သိတာ နိဿိတာတိ
ဂေဟသိတာတိ ဝုတ္တာ။ တဏှာဆန္ဒာပိ တာသံ ကတ္ထုကာမတာပီတိ ဥဘယေပိ
တဏှာဆန္ဒာ၊ ပဋိသန္တာ ပန တေသံ ကတ္ထုကာမတာ ဧဝ။ ဖလိကမဏိ
ပိယ ပကတိပဘဿရဿ စိတ္တသန္တာနဿ ဥပသင်္ဂေါ^၂ ပိယ ပိပရိဏာမ-
ကာရဏံ ရာဂါဒယောတိ အာဟ “ရတ္တမ္ပိ စိတ္တံ ပိပရိဏတ”န္တိအာဒိ။

‘ဟိတာနုကဗ္ဗိတိ ကရုဏာယ ပစ္စုပဋ္ဌာပနမာဟ။ “ယဿန္တရတော န သန္တိ
ကောပါ”တိအာဒိသု’ ဝိယ အန္တရ-သဒ္ဓေါ စိတ္တပရိယာယောတိ အာဟ
“ဒေါသန္တဓေတိ ဒေါသစိတ္တော”တိ။

၂၂၅။ ဒုဗ္ဗစတာယ ဩဝါဒံ အသမ္ပုဋ္ဌန္တော စိတ္တေနဝ ပဋိဝိရုဒ္ဓေါ
အဋ္ဌာသိ။ ဂဏှိံသု စိတ္တံ၊ ဟဒယဂါဟိနိံ ပဋိပဇ္ဇိံသုတိ အတ္ထော။ ပူရယိံသု
အဇ္ဈာသယန္တိ အတ္ထော။ ကေသိံ သမယေ ပဌမဗောဓိယံ။ ကောသနံ ဘောဇ-
နဿ ကောသနဘောဇနံ၊ ကေဝေလာယမေဝ ဘောဇနံ။ တဉ္စ ခေါ ပုဗ္ဗဏှေ
ဝေါတိ အာဟ “ကေ ပုရောဘတ္တဘောဇန”န္တိအာဒိ။ သတ္တကုတ္တံ၊ ဘုတ္တ-
ဘောဇနမ္ပိ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ကောသနဘောဇနန္တေဝ အဓိပ္ပေတံ၊ န ကောသ-
နိကတာယ ကောယ ဝေ နိသဇ္ဇာယ ဘောဇနံ။ “အပ္ပဒံသ။ပ။ သမ္မဿ”န္တိ-
အာဒိသု၊ ဝိယ အပ္ပ-သဒ္ဓေါ အဘာဝတ္ထောတိ အာဟ “နိရာဗာဓတံ၊
နိဒ္ဒုက္ခတ”န္တိ။ ပဓာနာဒိဝသေန သလ္လဟုကံ အကိစ္ဆံ ဥဋ္ဌာနံ သလ္လဟုကဥဋ္ဌာနံ။
န ကေပ္ပဟာရေနာတိ န ကေဝါရေန၊ န ကေသိံယေဝ ကာလေတိ
အဓိပ္ပေါယော။ ဒွေ ဘောဇနာနီတိ “အပရဏှေ ရတ္တိယ”န္တိ ကာလဝသေန
ဒွေ ဘောဇနာနိ။ ပဉ္စ ရုဏေတိ အပ္ပါဗာဓာဒိကေ ပဉ္စ အာနိသံသေ။
သတုပ္ပါဒကရဏီယမတ္တမေဝါတိ သတုပ္ပါဒမတ္တကရဏီယမေဝ၊ နိဝါရေ-
တဗ္ဗဿ ပုနပ္ပုနံ သမာဒပနဉ္စ နာဟောသိ။

မဏ္ဍဘူမိတိ ဩဇေန္တဘူမိ၊ ယတ္ထ ပရိသိဉ္စနေန ဝိနာ သဿာနိ ကိဋ္ဌာနိ
သမ္ပုဇ္ဇန္တိ။ ယုဂေ ယောဇေတဗ္ဗာနိ ယောဂ္ဂါနိ၊ တေသံ အာစရိယော ယောဂ္ဂါ-
စရိယော၊ တေသံ သိက္ခာပနကော။ ဂါမဏိဟတ္ထိအာဒယောပိ “ယောဂ္ဂါ”တိ
ဝုစ္ဆန္တိတိ အာဟ ပါဠိယံ “အဿဒဗ္ဗသာရထိ”တိ။ စတုသု မဂ္ဂေသု ယေန ယေန
မဂ္ဂေန ဣစ္ဆတိ။ ဇေသမဂါဒိဘေဒါသု ဂတိသု ယံ ယံ ဂတိံ။ တံ တံ မဂ္ဂံ
အာရုဋ္ဌာဝ ဩတိဏ္ဏာယေဝ။ နေဝ ဝါရေတဗ္ဗာ ရသ္မိဝိနိဂ္ဂဏှနေန။ န
ဝိဇ္ဈိတဗ္ဗာ ပတောဒလဋ္ဌိယာ။ ဂမနမေဝါတိ ဣမေ ယုတ္တာ မမ ဣစ္ဆာနုရူပံ
မန္တံ ဂစ္ဆန္တိ၊ သမံ ဂစ္ဆန္တိ၊ သိသံ ဂစ္ဆန္တိတိ ခုရေသု နိမိတ္တဂ္ဂဟဏံ ပဌပေတွာ
သာရထိနာ တေသံ ဂမနမေဝ ပဿိတဗ္ဗံ ဟောတိ၊ န တတ္ထ နိယောဇနံ။
တေဟိဝိ ဘိက္ခုဟိ။ ပဇေဟိံသု ပဇေဟိတဗ္ဗံ။ သာလဂ္ဂသနာတိ သာလရုက္ခဝိသ-
နာသကာ။ အညာ စ ဝလ္လိယော သာလရုက္ခေ ဝိနန္တိတွာ ဌိတာ။ ဗဟိ နိဟရ-
ဏေနာတိ သာလဝနတော ဗဟိ ဆဉ္စနေန။ သုသဏ္ဌိတာတိ သဏ္ဌာနသမ္ပန္နာ၊

မရိယာဒံ ဗန္ဓိတွာတိ အာလဝါလသမ္ပာဒနဝသေန မရိယာဒံ ဗန္ဓိတွာ။ ကိဝိလ္လ-
ပုဋ္ဌကံ တဗ္ဗကိဝိလ္လကပုဋ္ဌကံ။ သုက္ခဒဏ္ဍကဟရဏံ အာလဝါလဗ္ဗန္တရာ။

၂၂၆။ ဝိဒေဟရဋ္ဌေ ဇာတသံဝေတယ ဝေဒေဟိကာ။ ပဏ္ဏာ ဝုစ္စတိ
ပညာ၊ တာယ ဣတာ ဂတာ ပဝတ္တာတိ ပဏ္ဏိတာ။ ဂဟပတာနိတိ ဂေဟ-
သာမိနိ။ သောရဇ္ဈေနာတိ သံယမေန။ နိဝါတပုတ္တိတိ ပဏိပါတကာရီ။
နိဗ္ဗုတတိ နိဗ္ဗုတဒုစ္စရိတပရိဋ္ဌာဟာ။ ဥဋ္ဌာဟိကာတိ ဥဋ္ဌာနဝိရိယဝတိ။ ကိဗ္ဗိ-
သတိ ကုရုရာ။

၂၂၇။ ဧဝံ အက္ခန္တိယာ ဒေါသံ ဒဿေတွာတိ “ဂုဏဝန္တော”တိ လောကေ
ပတ္တဒကိတ္တိသဒ္ဓါနမ္ပိ အက္ခန္တိနိမိတ္တံ အယသုပ္ပတ္တိဂုဏပရိဟာနိအာဒိံ အက္ခမ-
တာယ အာဒိနဝံ ပကာသေတွာ။ ဝစနပထေတိ ဝစနမဂ္ဂေ ယုတ္တကာလာဒိကေ။
သဏ္ဍဘာဝေါပိ ဟိ ဝစနဿ ပဝတ္တိအာကာရေတိ ကတွာ “ဝစနပထေ”-
တွေဝ ဝုတ္တော။ တေသံယေဝ ကာလာဒိနံ။ မေတ္တာ တေဿ အတ္ထိတိ မေတ္တံ၊
ဥပ္ပန္နံ မေတ္တစိတ္တံ တေသန္တိ ဥပ္ပန္နမေတ္တစိတ္တာ။ ပုန “ကာလေန ဝါ ဘိက္ခဝေ”တိ-
အာဒိ၂ ပါဠိ ဓမ္မသဘာဝဒဿနဝသေန ပဝတ္တာ “ပရံ စောဒနာဝသေန ဝဒန္တာ
နာမ ဣမေဟိ အာကာရေဟိ ဝဒန္တိ”တိ။ အဓိပ္ပန္နိတွာတိ အဘိရတိဝသေန
တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ ဘာဝနာစိတ္တံ မုဉ္ဇိတွာ ဝိဿန္တေတွာ။ သော ပုဂ္ဂလော
အာရမ္မဏံ တေဿံတိ တဒါရမ္မဏံ၊ မေတ္တစိတ္တံ။ ယဒိ ဧဝံ ပဒေသဝိသယံ
တံ ကထံ နိပ္ပဒေသဝိသယံ ဝိယ ဟောတိတိ စောဒေန္တော “ကထံ တဒါရမ္မဏံ
သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ ကရေတိ”တိ အာဟ၊ ဣတရော “ပဉ္စ ဝစနပထေ”တိ-
အာဒိနာ ပရိဟရတိ။ ဣဝ တဒါရမ္မဏဉ္စာတိ တဿေဝ မေတ္တစိတ္တဿ
အာရမ္မဏံ ကတွာတိ ပါဠိယံ ဝစနသေသော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တေနာဟ “ပုန
တဿေဝါ”တိအာဒိ။ သဗ္ဗာ သတ္တကာယသင်္ခါတာ ပဇာ တေဿ အတ္ထိတိ
သဗ္ဗာဝန္တောတိ ဣမမတ္တံ ဒဿေန္တော “သဗ္ဗာဝန္တံ”န္တိ အာဟ။ ဝိပုလေနာတိ
မဟာဇနာရမ္မဏေန။ မဟန္တပရိယာယော ဟိ ဝိပုလ-သဒ္ဓေါ၊ မဟတ္တဇ္ဇေတ္ထ
ဗဟုကဘာဝေါ။ တေနာဟ “အနေနသတ္တာရမ္မဏေနာ”တိ။ တဉ္စ ပုဂ္ဂလန္တိ
ပဉ္စ ဝစနပထေ ဂဟေတွာ အာဂတပုဂ္ဂလံ။ ဝိတ္တဿာတိ မေတ္တာသဟဂတ-
စိတ္တဿ။ ဧတ္ထ စ မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဝိဟရိဿာမာတိ သမ္ပန္နော။
တတ္ထ ကထန္တိ အာဟ “တဉ္စ ပုဂ္ဂလံ သဗ္ဗဉ္စ လောကံ တဿ ဝိတ္တဿ အာ-
ရမ္မဏံ ကတွာ အဓိပ္ပန္နိတွာ”တိ။

၂၂၈။ တဒတ္တဒီပိကန္တိ ယာ မေတ္တံ စေတောဝိမုတ္တိံ သမ္ပဒေဝ ဘာဝေတွာ
 ဌိတဿ နိဗ္ဗိကာရတော ကေနစိ ဝိကာရံ န အာပါဒေတဗ္ဗတာ၊ တဒတ္တ-
 ဇောတိကံ။ အပထဝိန္တိ ပထဝီ န ဟောတိတိ အပထဝီ။ နိပ္ပထဝိန္တိ သဗ္ဗေန
 သဗ္ဗံ ပထဝီဘာဝါဘာဝံ။ တိရိယံ ပန အပရိစ္ဆိန္နာတိ ကသ္မာ ဝုတ္တံ၊ နန စက္ကဝါဠ-
 ပဗ္ဗတေဟိ တံ တံ စက္ကဝါဠံ ပရိစ္ဆိန္နတိ? န၊ တဒညစက္ကဝါဠပထဝီယာ
 ကောဗဒ္ဓဘာဝတော။ တိဏ္ဍံ ဟိ စက္ကာနံ အန္တရသဒိသေ တိဏ္ဍံ တိဏ္ဍံ
 လောကဓာတုနံ အန္တရေယေဝ ပထဝီ နတ္ထိ လောကန္တရနိရယဘာဝတော။
 စက္ကဝါဠပဗ္ဗတန္တရေဟိ သမ္ပဒဋ္ဌာနေ ပထဝီ ကောဗဒ္ဓါဝ။ ဝိဝဇ္ဇကာလေ ဟိ
 သဏ္ဌဟမာနာပိ ပထဝီ ယထာသဏ္ဌိတပထဝီယာ ကောဗဒ္ဓါဝ သဏ္ဌဟတိ။
 တေနာဟ “တိရိယံ ပန အပရိစ္ဆိန္နာ”တိ။ ဣမိနာဝ ဂန္ထိရဘာဝေန ဝုတ္တပရိမာ-
 ဏတော ပရံ နတ္ထိတိ ဒီပိတံ ဟောတိ။

၂၂၉။ ဟလိဒ္ဓိတိ ဟလိဒ္ဓိဝဏ္ဏံ အဓိပ္ပေတန္တိ အာဟ “ယံ ကိဉ္စိ ဝိတကဝဏ္ဏ”န္တိ။
 ဝဏ္ဏသင်္ခါတံ ရူပံ အဿ အတ္ထိတိ ရူပိ၊ န ရူပိတိ အရူပိတိ အာဟ “အရူပေါ”တိ။
 တေနောဟ “သနိဿနဘာဝပဋိက္ခေပတော”တိ။

၂၃၀။ ပဉ္စ ယောဇနသတာနီတိ ဟိမဝန္တတော သမုဒ္ဒံ ပဝိဋ္ဌဋ္ဌာနဝသေန
 ဝုတ္တံ၊ န အနောတတ္တဒဟမုခတော။ အညာ နဒိယော ဥပါဒါယ လဗ္ဘမာနံ
 ဂန္ထိရတံ အပ္ပမေယျဥဒကတဉ္စ ဂဟေတွာ “ဂန္ထိရာ အပ္ပမေယျာ”တိ ဝုတ္တံ။
 အဋ္ဌကထာယံ ပန တိဏ္ဍကာယ တာပေတဗ္ဗတ္တာဘာဝဒဿနပရမေတန္တိ ဝုတ္တံ
 “တေန ပယောဂေနာ”တိအာဒိ။

၂၃၁။ တူလိနီ ဝိယ တူလိနီတိ အာဟ “သိဗ္ဗလိတူလလတာတူလသမာ-
 နာ”တိ။ သဿရန္တိ ဧဝံပဝတ္ထော သဒ္ဓေါ သဿရသဒ္ဓေါ။ အနုရဝဒဿနံ
 ဟေတံ။ တထာ အန္တရသဒ္ဓေါ။ သဗ္ဗမေတံ မေတ္တာဝိဟာရိနော စိတ္တဿ
 ဒူသေတုံ အသက္ကုဏေယျဘာဝဒဿနပရံ။ အယံ ဟေတ္ထ သင်္ခေပတ္ထော—
 ယထာ မဟာပထဝီ ကေနစိ ပုရိသေန အပထဝီ ကာတုံ န သက္ကာ၊ ယထာ
 အာကာသေ ကိဉ္စိ ရူပံ ပဋ္ဌပေတုံ န သက္ကာ၊ ယထာ ဂင်္ဂါယ ဥဒကံ တိဏ္ဍကာယ
 တာပေတုံ န သက္ကာ၊ ယထာ စ ဗိဠာရဘတ္တံ ထဒ္ဓိ ဖရသဉ္စ သမ္ပဿံ ကာတုံ န
 သက္ကာ၊ ဧဝမေဝံ မေတ္တာယ စေတောဝိမုတ္တိယာ အာသေဝိတာယ ဘာဝိတာယ
 ဗဟုလိကတာယ ပဉ္စ ဝစနပထေ ဂဟေတွာ အာဂတပုရိသေန ကေနစိ ပရိယာ-
 ယေန စိတ္တဿ အညထတ္တံ ကာတုံ န သက္ကာတိ။

၂၃၂။ ဩစရကာတိ ပရူပဃာတဝသေန ဟိနကမ္မကာရိနော။ တေနာဟ
 “နိစကမ္မကာရကာ”တိ။ အနဓိဝါသနေနာတိ အက္ခမနေန။ မယံ ဩဝါဒ-
 ကရော န ဟောတိတိ ပရမိ အနတ္တကာရိမိ စိတ္တပဒေါသနေန အာဃာတုပ္ပါ-
 ဒနေန မမ သာသနေ သမ္မာပဋိပဇ္ဇမာနော နာမ န ဟောတိ။

၂၃၃။ အဏုန္တိ အပ္ပကံ တနု ပရိတ္တကံ။ ဣလန္တိ မဟန္တံ ဩဠာရိကံ။ ဝစန-
 ပထဿ ပန အဓိပ္ပေတတ္တာ တံ သာဝဇ္ဇဝိဘာဂေန ဂဟေတဗ္ဗန္တိ အာဟ
 “အပ္ပသာဝန္တံ ဝါ မဟာသာဝန္တံ ဝါ”တိ။ ခန္တိယာ ဣဒံ ဘာရိယံ န ဟောတိတိ
 အဝေါရုံ “အနဓိ။ပ။ ပဿာမာ”တိ။ ဒီသရတ္တန္တိ စိရကာလံ၊ အစ္စန္တမေဝါတိ
 အတ္ထော။ အစ္စန္တဉ္စ ဟိတသုခံ နာမ အညာဓိဂမေနေဝါတိ အာဟ “အရ-
 ဟတ္တေန ဣဒံ ဂဏှန္တော”တိ။

ကကစူပမသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၂-အလဂဒ္ဒုပမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၃၄။ ဗာဇယိံ သူတိ ဟနိံ သု။ တံတံသမ္ပတ္တိယာ ဝိဗန္ဓနဝသေန သတ္တ-
 သန္တာနဿ ၂ အန္တရေ ဝေမဇ္ဈေ ဧတိ အာဂစ္ဆတိတိ အန္တရာယော၊ ဒိဋ္ဌ-
 မ္မိကာဒိအနတ္ထော၊ အနတိက္ကမနဋ္ဌေန တသ္မိံ အန္တရာယေ နိယုတ္တာ၊ အန္တရာယံ
 ဝါ ဖလံ အရဟန္တိ၊ အန္တရာယဿ ဝါ ကရဏသီလာတိ အန္တရာယိကာ။
 တေနာဟ “အန္တရာယံ ကရောန္တိတိ အန္တရာယိကာ”တိ။ အာနန္တရိယဓမ္မာတိ
 အာနန္တရိယသဘာဝစေတနာဓမ္မာ။ တတြာယံ ဝစနတ္ထော— စုတိအနန္တရဖလံ
 အနန္တရံ နာမ၊ တသ္မိံ အနန္တရေ နိယုတ္တာ၊ တန္တိဗ္ဗတ္တနေန အနန္တရကရဏ-
 သီလာ၊ အနန္တရပယောဇနာတိဝါ အာနန္တရိကာ၊ တေ ဧဝ အာနန္တရိယာတိ
 ဝုတ္တာ။ ကမ္မာနိ ဧဝ အန္တရာယိကာတိ ကမ္မန္တရာယိကာ။ မောက္ခဿေဝ
 အန္တရာယံ ကရောတိ၊ န သဂ္ဂဿ မိစ္ဆာစာရလက္ခဏာဘာဝတော။ န ဟိ
 ဘိက္ခုနိယာ ဓမ္မရက္ခိတဘာဝေါ အတ္ထိ။ ပါကတိကဘိက္ခုနိဝသေန စေတံ ဝုတ္တံ၊
 အရိယာယ ပန ပဝတ္တံ အပါယသံဝတ္တနိယမေဝ။ နန္ဒမာဏဝကော စေတ္တ
 နိဒဿနံ။ ဥဘိန္တံ သမာနန္တတဝသေန ဝါ အသဂ္ဂန္တရာယိကတာ၊ မောက္ခန္တ-
 ရာယိကတာ ပန မောက္ခတ္ထပဋိပတ္တိယာ ၃ ဝိဒူသနတော၊ အဘိဘဝိတွာ ပန

၁-သာရတ္ထ-ဦး ၃-၈၆-ပိဋ္ဌာဒိသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ။ ၂-အတ္တသန္တာနဿ (က)
 ၃-မောက္ခတ္ထာယ ပဋိပတ္တိယာ (သာရတ္ထ-ဦး ၃-၈၇-ပိဋ္ဌေ။)

ပဝတ္တိယံ သဂ္ဂန္တရာယိကတာပိန သက္ကာ နိဝါရေတုန္တိ။ အဟေတုကဒိဋ္ဌိအကိရိယ-
ဒိဋ္ဌိနတ္ထိကဒိဋ္ဌိယောဝ နိယတဘာဝံ ပတ္တာ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဓမ္မာ။ ပဋိသန္ဓိ-
ဓမ္မာတိ ပဋိသန္ဓိစိတ္တုပ္ပါဒမာဟ။ ပဏ္ဏကာဒိဂ္ဂဟဏဇေတ္ထ နိဒဿနမတ္တံ သဗ္ဗာ-
ယပိ အဟေတုကပဋိသန္ဓိယာ ဝိပါကန္တရာယိကဘာဝတော။ ယာ ဟိ အရိယေ
ဥပဝဒတိ၊ သာ စေတနာ အရိယူပဝါဒဓမ္မာ။ တတော ပရန္တိ ခမာပနတော
ဥပရိ။ ယံပနေတ္ထ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ မဟာသီဟနာဒဿ လိနတ္ထပကာသနေ ဝုတ္တမေဝ။
ယာဝ ဘိက္ခုဘာဝံ ပဋိဇာနာတိ ပါရာဇိကံ အာပန္နော။ န ဝုဋ္ဌာတိ သေသံ
ဂရုကာပတ္တိံ။ န ဒေသေတိ လဟုကာပတ္တိံ။

အယံ ဘိက္ခု အရိဋ္ဌော။ ရသေန ရသံ သံသန္တိတွာတိ အနဝဇ္ဇေန ပစ္စယ-
ပရိဘုဉ္ဇနရသေန သာဝဇ္ဇံ ကာမဂုဏပရိဘောဂရသံ သမာနေတွာ။ ဥပ-
နေန္တော ဝိယာတိ ဗန္ဓနံ ဥပနေန္တော ဝိယ။ “သဇ္ဇေန္တော ဝိယာ”တိပိ
ပါဌော။ ဥပသံဟရန္တော ဝိယာတိ သဒိသတံ ဥပသံဟရန္တော ဝိယ
ကေန္တသာဝဇ္ဇေ အနဝဇ္ဇဘာဝပက္ခေပေန။ ပါပကန္တိ လာမကဋ္ဌေန ဒုဂ္ဂတိ-
သမ္ဘာပနဋ္ဌေန စ ပါပကံ။ သေတုကရဏဝသေန မဟာသမုဒ္ဓံ ဗန္ဓန္တေန ဝိယ။
သဗ္ဗညုတညာဏေန “သာဝဇ္ဇ”န္တိ ဒိဋ္ဌိ “အနဝဇ္ဇ”န္တိ ဂဟဏေန တေန ပဋိ-
ဝိရုဇ္ဈန္တော။ ကေန္တတော အနန္တရာယိကန္တိ ဂဟဏေန ဝေသာရဇ္ဇဉာဏံ
ပဋိဗာဟန္တော။ ကာမကဏ္ဍကေဟိ အရိယမဂ္ဂသမ္ဘာပဋိပတ္တိံ န ဥပတ္တိလိဿ-
တိတိ ဝဒန္တော “အရိယမဂ္ဂေ ခါဏုကဏ္ဍကာဒိနိ ပက္ခိပန္တော”တိ ဝုတ္တော။
ပဌမပါရာဇိကသိက္ခာပဒသင်္ခါတေ, “အဗြဟ္မစရိယံ ပဟာယာ”တိ အာဒိ-
ဒေသနာသင်္ခါတေ စ အာဏာစက္ကေ။

ပုစ္ဆမာနာ သမနုယုန္တန္တိ နာမ။ ပုစ္ဆာ ဟိ အနုယောဂေါတိ။ တေနာမိ-
ဂတာယ လဒ္ဓိယာ အနုဝဇ္ဇနတ္ထံ ပစ္စနဘာသနေန ပုန ပဋိဇာနာပနံ ပတိဋ္ဌာ-
ပနံ၊ တံ ပနဿ အာဒါယ သမာဒါပနံ ဝိယ ဟောတိတိ အာဟ “သမနု-
ဂါဟန္တိ နာမာ”တိ။ တဿာ ပန လဒ္ဓိယာ အနုယုဉ္ဇိတာယ ဝုစ္စမာနမ္ပိ
ကာရဏံ ကာရဏပတိရူပကမေဝါတိ တဿ ပုစ္ဆနံ သမနုဘာသနံ။ အနု-
ဒဟနဋ္ဌေန အနုပါယပဋိပတ္တိယာ သမ္ပတိ အာယတိဉ္စ အနုဒဟနဋ္ဌေန။
မဟာဘိတာပနဋ္ဌေန အနုဝဋ္ဌိတသဘာဝတာယ။ ဣတ္တရပစ္စုပ္ပန်ဋ္ဌေန
မုဟုတ္တရမဏိယတာယ ၃။ တာဝကာလိကဋ္ဌေန ပရေဟိ အဘိဘဝနိယ-
တာယ။ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂပလိဘဉ္ဇနဋ္ဌေန ဆေဒနဘေဒနာဒိအဓိကရဏဘာဝေန။

၁-ဒီ ၁-၄၂၆၀-ပိဋ္ဌေသု၊ ၂-ပုစ္ဆာပနံ (က)
၃-မုဟုတ္တရမဏိယတာယ (သာရတ္ထ-ဦး ၃-၈၈-ပိဋ္ဌေ။)

ဥပ္ပါဒသဒိသတာယ အဓိကုဋ္ဌနဋ္ဌေန။ အဝဏေ ဝဏံ ဥပ္ပါဒေတွာ အန္တော
 အနုပဝိသနသဘာဝတာယ ဝိနိဝိဇ္ဈနဋ္ဌေန။ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယိကအနတ္တနိမိတ္တ-
 တာယ သာသကံသပ္ပဋိဘယဋ္ဌေန။ ဒိဋ္ဌိယာမေနာတိ တဿာ ဒိဋ္ဌိယာ
 ထာမဂတဘာဝေန။ ဒိဋ္ဌိပရာမာသေနာတိ ဒိဋ္ဌိသင်္ခါတပရာမသနေန။ ဒိဋ္ဌိယေဝ
 ဟိ ဓမ္မသဘာဝံ အတိတ္တမိတွာ ပရတော အာမသနေန ပရာမာသော။ အဘိ-
 နိဝိဿာတိ တဏှာဘိနိဝေသပုဗ္ဗင်္ဂမေန ဒိဋ္ဌာဘိနိဝေသေန “ဣဒမေဝေတ္ထ
 တထ”န္တိ အဘိနိဝိသိတွာ။ ယသ္မာ ဟိ အဘိနိဝေသနံ တတ္ထ အဘိနိဝိဋ္ဌံ နာမ
 ဟောတိ၊ တသ္မာ အာဟ “အဓိဋ္ဌဟိတွာ”တိ။

၂၃၅။ နတ္ထိတိ ဝတ္ထုကာမောပိတိ အတ္တနော လဋ္ဌိံ နိရဟေတုကာမ-
 တာယ အဝဇာနိတုကာမောပိ။ သမ္ပဋိန္ဒြိယံ ပဋိဇာနာတိ။ ခွေ ကထာတိ
 ဝိသံဝါဒနကထံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ အဘူတကထာ ဟိ ပုဗ္ဗေ ပဝတ္တာ
 ဘူတကထာယ ဝသေန ခွေ ကထာတိ ဝုစ္စတိ။

၂၃၆။ ကဿ ခေါ နာမာတိ ဣမိနာ သတ္တာ “န မမ တုယံ တာဒိ-
 သဿ အတ္တာယ ဓမ္မဒေသနာ နာမ ဘူတပုဗ္ဗာ”တိ ဒဿေတိ။ တေနာဟ
 “ခတ္တိယဿ ဝါ”တိအာဒိ။

ဤဏမယာ ဥသ္မာ ဧတဿ အတ္ထိတိ ဥသ္မိ၊ တထာရူပေဟိ ပစ္စယေဟိ
 အနုသ္မိကတော တသ္မိံ အတ္တဘာဝေ ပဋိဝေဝဂဗ္ဘောအပိ ဥသ္မိကတောတိ
 ဝိကတဘာဝတော ပညာဗိဇမဿ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ အပိ န အတ္ထိတိ
 ဘဂဝါ ဘိက္ခု။ ပုစ္ဆတိ။ တေ ပဋိက္ခိပန္တာ ဝဒန္တိ ဌာနဂတေန ဒုစ္စရိတေန
 ဤဏုပဟတဘာဝံ သမ္ပဿန္တာ။ နိတ္တေဇဘူတောတိ နိတ္တေဇံ ဘူတော
 တေဇောဟာနိပ္ပတ္တော။ တတော ဧဝ ဘိက္ခုနမ္ပိ သမ္ပုခါ ဩလောကေတုံ
 အသမတ္တတာယ ပတ္တက္ခန္ဓော အခေမုခေါ။ သဟဓမ္မိကံ ကိဉ္စ ဝတ္ထု အဝိ-
 သဟနတော အပ္ပဋိဘာနော။ သမ္ပတ္တုပဂန္တိ သမ္ပတ္တိအာဝဟံ။ ပဋိပ္ပဿ-
 န္တေန္တောတိ ပဋိသေဓေန္တော။

၂၃၇။ အန္တရာယကရလဒ္ဓိယာ သဘာဝဝိဘာဝနေန ပရိသံ သောဓေတိ။
 နိဿာရေတိ နိဟရတိ အဝိသုဒ္ဓဒိဋ္ဌိတာယ။ ကဿစိ ပုဒ္ဓါနဘာဝံ အဇာနန္တဿ။
 တဿ ဟိ ဧဝံ ဘဝေယျ “သဟဿာ ကထိတ”န္တိ။ န ဟိ ကဒါစိ ပုဒ္ဓါနံ
 သဟဿာ ကိရိယာ နာမ အတ္ထိ။ အဿာတိ “ကဿစိ”တိ ဝုတ္တဘိက္ခုဿ။

၁-ဘိက္ခုအာဒယောပိ (အံ-ဋီ ၂-၁၆၃-ပိဋ္ဌေ၊)

သုတ္တံပိ တုတ္တိဘာဝံ အာပဇ္ဇေယျာတိ အထာပိ သိယာတိ သမ္ပန္နော။ တံ သဗ္ဗန္တိ “သစေ ဟိ”တိအာဒိနာ ဝုတ္တံ သဗ္ဗံ ပရိကပ္ပနံ။ န ကရိဿန္တိတိ ပရိသာယ လဒ္ဓိံ သောဓေတိတိ သမ္ပန္နော။ လဒ္ဓိံ ပကာသေန္တောတိ မဟာ-
သာဝဇ္ဇတာဝသေန ပကာသေန္တော။ သညာဝိတက္ကေဟိတိ သုဘနိမိတ္တာနု-
ဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟာဒိဝသေန ပဝတ္တေဟိ သညာဝိတက္ကေဟိ။ တေနာဟ “ကိလေသ-
ကာမသပ္ပယုတ္တေဟိ”တိ။ ဗေထုနသမာစာရန္တိ ဣဒံ အဓိကာရဝသေန ဝုတ္တံ၊
တဒညမ္ပိ ပန “အပိစ ခေါ မာတုဂါမဿ ဥစ္ဆာဒနံ ပရိမဒ္ဒနံ နဟာပနံ
သမ္မာဟနံ သာဒိယတိ”တိအာဒိနာ^၁ အာဂတံ ဝိသဘာဂဝတ္ထုဝိသယံ အာမိ-
သပရိဘောဂံ။ “အညတြေဝ ကာမေဟိ အညတြ ကာမသညာဟိ အညတြ
ကာမဝိတက္ကေဟိ သမာစရိဿတိ”တိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

၂၃၈။ ယောနိသော ပစ္စဝေက္ခဏေန နတ္ထိ ဧတ္ထ ဆန္ဒရာဂေါတိ နိစ္ဆန္တ-
ရာဂေါ၊ တံ နိစ္ဆန္တရာဂံ။ ကဒါဏိ ဥပေါသထိကဘာဝေန သမာဒိန္တသီလာပိ
ဟောန္တိ ကဒါဏိ နောတိ အနိဗဒ္ဓသီလာနံ ဂဟန္တာနံ။ သီလသမာဒါနဘာဝ-
တော အန္တရာယကရံ။ ဝတ္ထုကာမာနံ သန္တန္တရာဂပရိဘောဂဉ္စ။ အပစ္စဝေက္ခ-
ဏေန ဘိက္ခုန္တံ အာဝရဏကရံ။ ပစ္စယာနံ သန္တန္တရာဂပရိဘောဂဉ္စ။ အယံ
အရိဋ္ဌော ဒုဂ္ဂဟိတာယ ပရိယတ္တိယာ ဝသေန အမှေ စေဝ အဟ္တာမိက္ခတိ၊
အတ္တာနဉ္စ ခနတိ၊ ဗဟုဉ္စ အပုညံ ပသဝတိတိ ဧဝံ သညာ မာ ဟောန္တုတိ
ဒုဂ္ဂဟိတာယ ပရိယတ္တိယာ ဒေါသံ ဒသေန္တော အာဟ။ ဥဂ္ဂဏ္ဍန္တိတိ
သဇ္ဈာယန္တိ စေဝ ဝါစုဂ္ဂတံ ကရေန္တော ဓာရေန္တိ စာတိ အတ္ထော။

သုတ္တန္တိအာဒိနာ နဝပ္ပဘေဒမ္ပိ ပရိယတ္တိဓမ္မံ ပရိယာဒိယတိ။ ကထံ သုတ္တံ
နဝပ္ပဘေဒံ။ သဂါထကံ ဟိ သုတ္တံ ဝေယျံ၊ နိဂ္ဂါထကံ သုတ္တံ ဝေယျာကရဏံ၊
တဒုဘယဝိနိမုတ္တဉ္စ သုတ္တံ ဥဒါနာဒိဝိသေသသညာဝိရဟိတံ နတ္ထိ၊ ယံ သုတ္တံ
သိယာ၊ မင်္ဂလသုတ္တာဒိနဉ္စ သုတ္တံသင်္ဂဟော န သိယာ ဂါထာဘာဝတော
ဓမ္မပဒါဒိနံ ဝိယ၊ ဂေယျင်္ဂသင်္ဂဟော ဝါ သိယာ သဂါထကတ္တာ သဂါထာ-
ဝဂ္ဂဿ ဝိယ၊ တထာ ဥဘတောဝိဘင်္ဂါဒိသု သဂါထကပ္ပဒေသာနန္တိ
ဝုစ္စတေ—

သုတ္တန္တိ သာမညဝိမိ၊ ဝိသေသဝိဓယော ပရေ။
သနိမိတ္တာ နိရုဇ္ဈတ္တာ၊ သဟတာညေန နညတော၂။

၁-အံ ၂-၄၃၈-ပိဋေ။
၂-နေတ္ထိ-၌ ၁၃၊ ဒိ-ဒီ ၁-၃၂၊ အံ-ဒီ ၂-၂၂၄၊ သာရတ္ထ-ဒီ ၁-၉၃-ပိဋာဒိသုပဿိတဗ္ဗံ။

သဗ္ဗသံဝိ ဟိ ဗုဒ္ဓဝစနဿ သုတ္တန္တိ အယံ သာမညဝိမိ။ တေနောဟ
 အာယသ္မာ မဟာကစ္စာနော နေတ္တိယံ^၁ “နဝရိသုတ္တန္တပရိယေဋ္ဌိ”တိ။ “တ္ထေကံ
 တဿ ဘဂဝတော သုတ္တာဂတံ သုတ္တပရိယာပန္နံ၊ သကဝါဒေ ပဉ္စ သုတ္တ-
 သတာနီ”တိ^၂ ဧဝမာဒိ စ ဧတဿ အတ္တဿ သာဓကံ။ တဒေကဒေသေသု^၃ ပန
 ဂေယျာဒယော ဝိသေသဝိဓယော တေန တေန နိမိတ္တေန ပတိဋ္ဌိတာ။ တထာ
 ဟိ ဂေယျဿ သဂါထကတ္ထံ တဗ္ဘာဝနိမိတ္တံ။ လောကေပိ ဟိ သသိလောကံ
 သဂါထကံ ဝါ စုဏ္ဏိယဂန္ထံ “ဂေယျ”န္တိ ဝဒန္တိ။ ဂါထာဝိရဟေ ပန သတိ ပုစ္ဆံ
 ကတွာ ဝိဿန္တေနဘာဝေါ ဝေယျာကရဏဿ တဗ္ဘာဝနိမိတ္တံ။ ပုစ္ဆာဝိဿန္တေနံ ဟိ
 “ဗျာကရဏ”န္တိ ဝုစ္စတိ၊ ဗျာကရဏမေဝ ဝေယျာကရဏံ။

ဧဝံ သန္တေ သဂါထကာဒိနမ္ပိ ပုစ္ဆံ ကတွာ ဝိဿန္တေနဝသေန ပဝတ္တာနံ
 ဝေယျာကရဏဘာဝေါ အာပဇ္ဇတိတိ? နာပဇ္ဇတိ ဂေယျာဒိသညာနံ
 အနောကာသဘာဝတော, “ဂါထာဝိရဟေ သတိ”တိ ဝိသေသိတတ္တာ စ။
 တထာ ဟိ ဓမ္မပဒါဒိသု ကေဝလံ ဂါထာဗန္ဓေသု, သဂါထကတ္ထေပိ သောမန-
 သညဏမယိကဂါထာယုတ္တေသု, “ဝုတ္တံ ဟေတ”န္တိ^၄ အာဒိဝစနသမ္ပန္နေသု,
 အတ္တုတဓမ္မပဋိသံယုတ္တေသု စ သုတ္တဝိသေသေသု ယထာက္ကမံ ဂါထာဥဒါန-
 ဣတိဝုတ္တကအတ္တုတဓမ္မသညာ ပတိဋ္ဌိတာ၊ တထာ သတိပိ ဂါထာဗန္ဓဘာဝေ
 ဘဂဝတော အတိတာသု ဇာတိသု စရိယာနုဘာဝပ္ပကာသကေသု ဇာတက-
 သညာ၊ သတိပိ ပဉ္စဝိဿန္တေနဘာဝေ သဂါထကတ္ထေ စ ကေသုစိ သုတ္တန္တေသု
 ဝေဒဿ လဘာပနတော ဝေဒလ္လသညာ ပတိဋ္ဌိတာတိ ဧဝံ တေန တေန
 သဂါထကတ္တာဒိနာ နိမိတ္တေန တေသု တေသု သုတ္တဝိသေသေသု ဂေယျာဒိ-
 သညာ ပတိဋ္ဌိတာတိ ဝိသေသဝိဓယော သုတ္တင်္ဂတော ပရေ ဂေယျာဒယော။
 ယံ ပနေတ္ထ ဂေယျင်္ဂါဒိနိမိတ္တရဟိတံ၊ တံ သုတ္တင်္ဂံ ဝိသေသသညာပရိဟာရေန
 သာမညသညာယ ပဝတ္တနတောတိ။ နန စ သဂါထကံ သုတ္တံ ဂေယျံ၊ နိဂ္ဂါထကံ
 သုတ္တံ ဝေယျာကရဏန္တိ သုတ္တင်္ဂံ န သမ္ပဝတိတိ စောဒနာ တဒဝတ္တာ ဧဝါတိ?
 န တဒဝတ္တာ သောမိတတ္တာ။ သောမိတံ ဟိ ပုဗ္ဗေ “ဂါထာဝိရဟေ သတိ
 ပုစ္ဆာဝိဿန္တေနဘာဝေါ ဝေယျာကရဏဿ တဗ္ဘာဝနိမိတ္တ”န္တိ။

ယဉ္စ ဝုတ္တံ “ဂါထာဘာဝတော မင်္ဂလသုတ္တာဒိနံ သုတ္တင်္ဂသင်္ဂဟော န
 သိယာ”တိ^၆၊ တံ န, နိရုဇ္ဈာ။ နိရုဇ္ဈော ဟိ မင်္ဂလသုတ္တာဒိနံ သုတ္တဘာဝေါ။ န

၁-ခု ၁၀-၁-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၂-၂၇၂'၄၇၀-ပိဋ္ဌေသု။ ၃-အဘိ-ဋ္ဌ ၁-၅၊ ၆၊ ၉၊ အဘိ-ဋ္ဌ ၃-၁၀၅-ပိဋ္ဌေသု။
 ၄-ဝိသေသဝိဓယော ပရေ သနိမိတ္တာ တဒေကဒေသေသု (ဇိ-ဇိ ၁-၃၂၊ အံ-ဇိ ၂-၂၂၄-ပိဋ္ဌေသု။)
 ၅-ခု ၁-၁၇၅-ပိဋ္ဌာဒိသု။ ၆-ခု ၁-၃၊ ၃၁၀-ပိဋ္ဌေသု။

ဟိ တာနိ ဓမ္မပဒဗုဒ္ဓဝံသာဒယော ဝိယ ဂါထာဘာဝေန ပညာတာနိ၊ ကိန္တု သုတ္တဘာဝေနော။ တေနော ဟိ အဋ္ဌကထာယံ “သုတ္တနာမက” န္တိ နာမဂ္ဂဟဏံ ကတံ။ ယံ ပန ဝုတ္တံ “သဂါထကတ္တာ ဂေယျှင်္ဂသင်္ဂဟော သိယာ” တိ၊ တဒပိ နတ္ထိ၊ ယသ္မာ သဟတညေန။ သဟ ဂါထာဟိတိ ဟိ သဂါထကံ၊ သဟဘာဝေါ စ နာမ အတ္ထတော အညေန ဟောတိ၊ န စ မင်္ဂလသုတ္တာဒီသု ဂါထာဝိနိ- မုတ္တော ကောစိ သုတ္တပဒေသော အတ္ထိ၊ ယော “သဟ ဂါထာဟိ” တိ ဝုစ္စေယျ၊ န စ သမုဒါယော နာမ ကောစိ အတ္ထိ။ ယဒပိ ဝုတ္တံ “ဥဘတောဝိဘင်္ဂါဒီသု သဂါထကပ္ပဒေသာနံ ဂေယျှင်္ဂသင်္ဂဟော သိယာ” တိ၊ တဒပိ န အညတော။ အညာ ဧဝ ဟိ တာ ဂါထာ ဇာတကာဒိပရိယာပန္နတ္တာ၊ အတော န တာဟိ ဥဘတောဝိဘင်္ဂါဒီနံ ဂေယျှင်္ဂဘာဝေါတိ။ ဧဝံ သုတ္တာဒီနံ အင်္ဂါနံ အညမည- သင်္ဂဟဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အတ္ထတ္တန္တိ အတ္ထဘူတံ ယထာဘူတံ အတ္ထံ။ အနတ္ထမ္ပိ ကေစိ ဝိပလ္လာသ- ဝသေန “အတ္ထော” တိ ဂဏှန္တိတိ “အတ္ထတ္တ” န္တိ ဝိသေသေတွာ ဝုတ္တံ။ ကာရဏတ္တန္တိ ကာရဏဘူတံ အတ္ထံ၊ သီလံ သမာဓိဿ ကာရဏံ၊ သမာဓိ ဝိပဿနာယာတိ ဧဝံ တဿ တဿ ကာရဏဘူတံ အတ္ထံ။ တေနာဟ “ဣမသ္မိံ ဌာနေ သီလ” န္တိ- အာဒိ။ တေနော ဒသေတိ—ဣမသ္မိံ ဌာနေ သီလံ ကထိတံ၊ တဉ္စ ယာဝဒေဝ သမာဓတ္ထံ၊ သမာဓိ ဝိပဿနတ္ထော၊ ဝိပဿနာ မဂ္ဂတ္တာ၊ မဂ္ဂေါ ဖလတ္ထော၊ ဝဋ် ကထိတံ ယာဝဒေဝ ဝိဝဇ္ဇာမိဂမတ္တန္တိ ဇာနိတုံ န သက္ကောန္တိတိ။ ဧဝံ ပါဠိယံ “အတ္ထ” န္တိ ဣမိနာ ဘာသိတတ္ထပယောဇနတ္တာနံ ဂဟိတတာ ဝေဒိတဗ္ဗော။ န ပရိဂ္ဂဏှန္တိတိ န ဝိစာရေန္တိ၊ နိဇ္ဈာနပညာက္ခမာ န ဟောန္တိ၊ နိဇ္ဈာယိတွာ ပညာယ ရောစေတွာ ဂဟေတဗ္ဗော န ဟောန္တိတိ အဓိပ္ပါယော။ ဣတိ ဧဝံ တောယ ပရိယတ္တိယာ ဝါဒပ္ပမောက္ခာနိသံသာ အတ္ထနော ဥပရိ ပရေဟိ အာရောပိတဝါဒဿ နိဂ္ဂဟဿ မောက္ခပယောဇနာ ဟုတွာ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏန္တိ။ ဝါဒပ္ပမောက္ခော ဝါ နိန္ဒာပမောက္ခော။ ယဿ ဇာတိ ယဿ စ သီလာဒိ- ပူရဏေန ပတ္တဗ္ဗဿ၊ မဂ္ဂဿ ဝါ တဒမိဂမေန ပတ္တဗ္ဗဿ၊ ဖလဿ ဝါ တဒမိ- ဂမေန ပတ္တဗ္ဗဿ၊ အနုပါဒါဝိမောက္ခဿ ဝါ အတ္ထာယ။ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏန္တိ၊ ဤယေန ပရိယာပုဏန္တိတိ အဓိပ္ပါယော။ နာနဘောန္တိ န ဝိန္ဒန္တိ။ တေသံ တေ ဓမ္မာ ဒုဂ္ဂဟိတာ ဥပါရုက္ခမာနဒပ္ပမက္ခပဋ္ဌာသာဒိဟေတုဘာဝေန ဒိဃ- ရတ္ထံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ သံဝတ္တန္တိ။

၂၃၉။ အလံ ပရိယတ္တော ဂဒေါ အဿာတိ **အလဂဒ္ဓေါ** အနုနာသိက-
 လောပံ ဒ-ကာရာဂမဉ္ဇ ကတွာ။ ဝဋ္ဋဒုက္ခကန္တာရတော နိတ္ထရဏတ္ထာယ
 ပရိယတ္တိ နိတ္ထရဏပရိယတ္တိ။ ဘဏ္ဍာဂါရေ နိယုတ္တော ဘဏ္ဍာဂါရိကော၊
 ဘဏ္ဍာဂါရိကော ဝိယ ဘဏ္ဍာဂါရိကော၊ ဓမ္မရတနာနုပါလကော။ အညံ
 အတ္ထံ အနပေက္ခိတွာ ဘဏ္ဍာဂါရိကဿေဝ သတော ပရိယတ္တိ **ဘဏ္ဍာဂါရိက-**
ပရိယတ္တိ။ “ဝံသာနုရက္ခကောဝါ”တိ အဝဓာရဏံ သီဟာဝလောကနဉ္စယေန
တန္တိဓာရကောဝ ပဝေဏိပါလကောဝါတိ ပုရိမပဒဒ္ဓယေပိ ယောဇေတဗ္ဗံ။

ယဒိ တန္တိဓာရဏာဒိအတ္ထံ ဗုဒ္ဓဝစနဿ ပရိယာပုဏနံ ဘဏ္ဍာဂါရိက-
 ပရိယတ္တိ၊ ကဿ “ဒိဏာသဝဿာ”တိ ဝိသေသေတွာ ပုတ္တံ၊ နန ကေစ္စဿ
 ပုထုဇ္ဇနဿပိ အယံ နယော လဗ္ဘတိတိ အနယောဂံ သန္ဓာယာဟ
“ဓော ပနာ”တိအာဒိ။ **အတ္တနော ဌာနေတိ** နိတ္ထရဏဌာနေ။ ကာမံ
 ပုထုဇ္ဇနော **“ပဝေဏိ”** ပါလေဿာမိ”တိ အဇ္ဈာသယေန ပရိယာပုဏာတိ၊
 အတ္တနော ပန ဘဝကန္တာရတော အနိတ္တိဏ္ဏတ္တာ တဿ သာ ပရိယတ္တိ
 နိတ္ထရဏပရိယတ္တိ ဧဝ နာမ ဟောတိတိ အဓိပ္ပာယော။ တေနာဟ **“ပုထုဇ္ဇ-**
နဿာ”တိအာဒိ။

နိဇ္ဈာနံ ခမန္တိတိ နိဇ္ဈာနပညံ ခမန္တိ။ တတ္ထ တတ္ထ အာဂတေ သီလာဒိဓမ္မေ
 နိဇ္ဈာယိတွာ ပညာယ ရောစေတွာ ယာထာဝတော ဂဟေတဗ္ဗာ ဟောန္တိ။
 တေနာဟ **“ဣဓ သီလ”**န္တိအာဒိ။ န ကေဝလံ သုဂ္ဂဟိတံ ပရိယတ္တိ
 နိဿာယ မဂ္ဂဘာဝနာဖလသစ္စိကိရိယာ၊ ပရဝါဒနိဂ္ဂဟသကဝါဒပတိဌာပနာ-
 ဒိနိပိ ဣဇ္ဈန္တိတိ ဒဿေတုံ **“ပရဝါဒေ”**တိအာဒိ ပုတ္တံ။ တေနာဟ **“ဥပ္ပန္နံ**
ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟံ နိဂ္ဂဟိတွာ”တိအာဒိ။ **ဣန္ဒြိယိန္ဒြိယတဌာနန္တိ**
 ဒိဋ္ဌိဝိနိဝေဌနာဒိဝသေန ဣန္ဒြိယံ ဣန္ဒြိယံ ပါဠိပဒေသံ။ **မောစေတုန္တိ** အပနေတုံ။
 အဟိတာယ ဒုက္ခာယ အသံဝတ္တနဗ္ဗိ တဒဘာဝေ ဥပ္ပဇ္ဇနကဟိတသုခဿ
 ကာရဏမေဝ တသ္မိံ သတိ ဘာဝတောတိ။ သုဂ္ဂဟိတအလဂဒ္ဓဿပိ ဟိတာယ
 သုခါယ သံဝတ္တနတာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

၂၄၀။ ဥတ္တရန္တိ ဧတေနာတိ ဥတ္တရော၊ သိနန္တိ ဗန္ဓန္တိတိ သေတု၊
 ဥတ္တရော စ သော သေတု စာတိ **ဥတ္တရသေတု။** ကူလံ ပရတီရံ ဝဟတိ
 ပါပေတိတိ ကုလ္လံ။ **ကလံပံ ကတွာ ဗဒ္ဓေါ**တိ ဝေဠုနဌာဒိဟိ ကလာပဝသေန
 ဗဒ္ဓေါ။ **အဏုန္တိ** ဣဒံ အဋ္ဌသမာပတ္တိအာရမ္ဗဏံ သံယောဇနံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။

ထူလန္တိ ဣတရံ။ ဒိဋ္ဌိန္တိ ယထာဘူတဒဿနံ၊ ဝိပဿနန္တိ အတ္ထော။ ဧဝံ ပရိသုဒ္ဓံ ဧဝံ ပရိယောဒါတန္တိ တေဘူမကေသု ဓမ္မေသု ဉှတံ “နေတံ မမ၊ နေသော-
 ဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ”တိ၊ ဧဝံ တဏှာဒိဋ္ဌိသံကိလေသာဘာဝေန သဗ္ဗသော ဝိသုဒ္ဓိံ၊ ပရိသုဒ္ဓတ္တာ ဧဝံ ပရိယောဒါတံ။ န အဇ္ဈိယေထာတိ နိကန္တိ-
 ဝသေန န နိဿယေထ။ န ကေလာယေထာတိ န မမာယေထ။ န နော-
 ယေထာတိ ခနံ ဖြဗျံ န ကယိရာထ။ ဥဘယတ္တာတိ သမထေ ဝိပဿနာယ စ။

အသဒ္ဓမ္မေတိအာဒိသု အသတံ ဟိနဇ္ဈာသယာနံ ဓမ္မောတိ အသဒ္ဓမ္မော၊
 ဂါမဝါသီနံ ဓမ္မောတိ ဂါမဓမ္မော၊ ကိလေသာနံ ဝဿနသဘာဝတာယ
 ဝသလဓမ္မော၊ ကိလေသေဟိ ဒူသိတတ္တာ ထူလတ္တာ စ ဒုန္ဒု၊ ဇ္ဈော၊ ဥဒက-
 သုဒ္ဓိပရိယောသာနတာယ ဩဒကန္တိကော။ “ဓမ္မာပိ ဝေါ ပဟာတဗ္ဗာ”တိ
 ဣမိနာပိ ဩဝါဒေန ဘိက္ခု၊ ဥဒ္ဓိဿ ကထေန္တောပိ အရိဋ္ဌံယေဝ နိဂ္ဂဏှာတိ။

၂၄၁။ တိဝိဂ္ဂေါဟဝသေနာတိ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိဂ္ဂါဟဝသေန။ ယဒိ ဧဝံ
 “အဟံ မမာတိ ဂဏှာတိ”တိ ဂါဟဒ္ဓယမေဝ ကသ္မာ ဝုတ္တန္တိ? နယိဒမေဝံ
 တတ္တာပိ ဂါဟတ္တယသေဝံ ဝုတ္တတ္တာ။ “အဟ”န္တိ ဟိ ဣမိနာ မာနဒိဋ္ဌိဂ္ဂါဟာ
 ဝုတ္တာ “အဟမသ္မိ”တိ ဂါဟသာမညတော။ ဒိဋ္ဌိဝိ ဒိဋ္ဌိဌာနံ ပုရိမုပ္ပန္နာယ
 ဒိဋ္ဌိယာ ဥတ္တရဒိဋ္ဌိယာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ သဿတဒိဋ္ဌိယာ စ ကာရဏ-
 ဘာဝတော။ အာရမ္မဏံ ပဉ္စ ခန္ဓာ၊ ရူပါရမ္မဏာဒိနိ စ။ ဒိဋ္ဌိယာ ပစ္စယော
 အဝိဇ္ဇာဖဿသညာဝိတက္ကအယောနိသောမနသိကာရပါပမိတ္တပရတောဃော-
 သာဒိကော ဒိဋ္ဌိယာ ဥပနိဿယာဒိပစ္စယော။ ဝုတ္တံ ဟေတံ ပဋိသန္တိ-
 ဒါယံ “ကတမာနိ အဋ္ဌ ဒိဋ္ဌိဌာနာနိ အဝိဇ္ဇာပိ ဖဿောပိ သညာပိ
 ဝိတက္ကောပိ အယောနိသောမနသိကာရောပိ ပါပမိတ္တောပိ ပရတောဃော-
 သောပိ ဒိဋ္ဌိဌာန”န္တိအာဒိ။ ရူပါရမ္မဏာတိ ရူပနသဘာဝဓမ္မာရမ္မဏာ။ ရူပံ
 ပန အတ္တာတိ န ဝတ္တဒ္ဓံ ဣဓ “ရူပံ အတ္တတော သမနုပဿတိ”တိ၊ ဣမဿ
 ဂါဟဿ အနဓိပ္ပေတတ္တာ။ သော ဟိ “ယမ္မိ တံ ဒိဋ္ဌိဌာန”န္တိအာဒိနာ ပရတော
 ဝုစ္စတိ။ ဣဓ ပန “ရူပဝန္တံ အတ္တာနံ သမနုပဿတိ၊ အတ္တနိ ရူပံ၊ ရူပသ္မိ
 အတ္တာနံ”န္တိ ဣမေ တယော ဂါဟာ အဓိပ္ပေတာတိ ကေဝိ၊ တဒယုတ္တံ။ ယသ္မာ
 ရူပံ အတ္တာ န ဟောတိ၊ အတ္တဂ္ဂါဟဿ ပန အာလမ္ဗနံ ဟောတိ၊ အတ္တ-
 သဘာဝေယေဝ ဝါ ရူပါဒိဓမ္မေ အာရမ္ဘ အတ္တဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ န အတ္တာနံ တဿ
 ပရမတ္တတော အနုပလတ္တနတော၊ တသ္မာ ရူပါဒိအာရမ္မဏာဝ အတ္တဒိဋ္ဌိတိ

၁-၃၉-၁၃၂-ပိဋ္ဌေ။ ၂-သံ ၂-၇၉၊ ၈၀၊ ၈၁၊ ၄၇၈၊ ၄၈၀-၁၉၄-ပိဋ္ဌေသု။

ကတော့ ဝုတ္တံ၊ ရူပံ ပန “အတ္တာ”တိ န ဝတ္တဗ္ဗန္တိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။ “ယမ္ပိ တံ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာန”န္တိအာဒိနာ ပန ဝိပဿနာပဋိဝိပဿနာ ဝိယ ဒိဋ္ဌိအနုပဿနာ နာမ ဒဿိတာ။

ဂန္ဓရသဗောဋ္ဌဗ္ဗာယတနာနံ သမ္ပတ္တဂါဟိန္ဒြိယဝိသယတာယ ပတွာ ဂဟေ-
တဗ္ဗတာ။ တံ ဟိ တဿ အတ္တနော ဝိသယံ ပရိဘုတွာ သမ္ပန္နံ ဟုတွာ
ဂဏှာတိ။ အဝသေသာနိ သတ္တာယတနာနိ ဝိညာတံ နာမ မနသာ
ဝိညာတဗ္ဗတော။ အညဿာ ဣတရေသမ္ပိ ဝိညာတတာ သိယာ။ ပတ္တန္တိ အဓိ-
ဂတံ။ ပရိယေသိတန္တိ ဂဝေသိတံ။ အနုရိစရိတန္တိ စိန္တိတံ။ တေနာဟ
“မနသာ”တိ။ ဧတ္ထ စ ပတ္တပရိယေသနာနံ အပဋိက္ခေပဿ၊ ဝိသံ၊ ဧကန္တံ
ပဋိက္ခေပဿ စ ဝသေန စတုက္ကောဋိကံ ဒဿေတွာ ပတ္တပရိယေသိတေဟိ
အနုရိစရိတဿ ဘေဒံ ဒဿေတုံ “လောကသ္မိံ ဟိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။
ပရိယေသိတွာ ပတ္တံ ပဌမံ စေတသာ ပစ္ဆာ ကာယေန ပတ္တတ္တာ ပတ္တံ
နာမ။ ပရိယေသိတွာ နောပတ္တံ ပရိယေသိတံ နာမ ဧကဝလံ ပရိယေသိတ-
ဘာဝတော။ အပရိယေသိတွာ ပတ္တဉ္စ နောပတ္တဉ္စ မနသာ အနုရိစရိတဗ္ဗတော
မနသာနုရိစရိတံ နာမ။

အယဉ္စ ဝိကပ္ပေါ အာကုလော ဝိယာတိ “အထ ဝါ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။
ပတ္တဋ္ဌေနာတိ ပတ္တဘာဝေန ပတ္တတာသာမညေန။ အပရိယေသိတွာ နောပတ္တံ
မနသာနုရိစရိတံ နာမ ပတ္တိယာ ပရိယေသနာယ စ အဘာဝတော။ သမ္ပံ ဝါ
တေန္တိ “ပရိယေသိတွာ ပတ္တမ္ပိ”တိအာဒိနာ ဝုတ္တံ စတုဗ္ဗိဓမ္မိ။ ဣမိနာတိ
“ယမ္ပိ တံ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာန”န္တိအာဒိဝစနေန။ ဝိညာဏာရမ္မဏာ တဏှာမာန-
ဒိဋ္ဌိယော ကထိတာ ပါရိသေသဉ္စယေန။ ဧဝံ ပါရိသေသဉ္စယပရိဂ္ဂဟေ ကိံ
ပယောဇနန္တိ အာဟ “ဒေသနာဝိလာသေနာ”တိအာဒိ။ ယေသံ ဝိနေယျာနံ
ဒေသေတဗ္ဗဓမ္မဿ သရူပံ အနာမသိတွာ အာရမ္မဏကိစ္စသမ္ပယုတ္တဓမ္မဗလ-
ဝိသေသာဒိပကာရန္တရဝိဘာဝနေန ပဋိဝေဓော ဟောတိ၊ တေသံ တပ္ပကာရ-
ဘေဒေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ယေသံ ပန ယေန ဧကေနေဝ ပကာရေန သရူပေနေဝ
ဝါ ဝိဘာဝနေ ကတေ ပဋိဝေဓော ဟောတိ၊ တေသံ တံ ဝတွာ ဓမ္မိဿရတ္တာ
တဒညံ နိရဝသေသာကာရဝိဘာဝနဉ္စ ဒေသနာဝိလာသော။ တေနာဟ
“ဒိဋ္ဌာဒိအာရမ္မဏဝသေန ဝိညာဏံ ဒဿိတ”န္တိ။

ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနန္တိ ဒိဋ္ဌိ ဧဝံ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနံ၊ တံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယမေဝ။ ယံ ရူပံ သော
ဒိဋ္ဌိ “လောကော စ အတ္တာ ဟေ”တိ ဂဏှာတိ၊ တံ ရူပံ သန္ဓာယ “သော
လောကော သော အတ္တာ”တိ ဝစနံ ဝုတ္တန္တိ ယောဇနာ။ သော ပေဇ္ဇ

ဘဝိဿာမီတိ ဥဒ္ဓမာဃာတနိကဝါဒဝသေနာယံ ဒိဋ္ဌိတိ အာဟ “သော အဟံ ပရလောကံ ဂန္ထာ နိစ္စော ဘဝိဿာမီ”တိအာဒိ။ ဓူဝေါတိ ထိရော။ သဿတောတိ သဗ္ဗဒါဘာဝီ။ အဝိပရိဏာမဓမ္မောတိ ဇရာယ မရဏေန စ အဝိပရိဏာမေတဗ္ဗသဘာဝေါ၊ နိဗ္ဗိကာရောတိ အတ္ထော။ တမ္ဗိ ဒဿနန္တိ တမ္ဗိ တထာဝရတ္ထံ ဒိဋ္ဌိဒဿနံ အတ္တာနံ ဝိယ တဏှာဒိဋ္ဌိဂ္ဂါဟဝိသေသေန ဂဏှာတိ။ တေနာဟ “ဧတံ မမာ”တိအာဒိ။ ဒိဋ္ဌာရမ္ပဏာတိ ဒိဋ္ဌိဝိသယာ။ ကထံ ပန ဒိဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဝိသယာ ဟောတိတိ အာဟ “ဝိပဿနာယာ”တိအာဒိ။ ပဋိဝိပဿနာကာလေတိ ယမကတော သမ္မသနာဒိကာလံ သန္ဓာယာဟ။ တတ္ထ အက္ခရစိန္တကာနံ သဒ္ဓေ ဝိယ၊ ဝေဒဇ္ဈာယိနံ^၁ ဝေဒသတ္ထေ^၂ ဝိယ စ ဒိဋ္ဌိယံ ဒိဋ္ဌိဂတိကာနံ ဒိဋ္ဌိဂ္ဂါဟပ္ပဝတ္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

သမနုပဿတိတိ ပဒဿ စတဿော သမနုပဿနာ အတ္ထောတိ ယောဇနာ။ တေန သမနုပဿနာ နာမ စတုဗ္ဗိဓာတိ ဒဿေတိ။ တတ္ထ ဉာဏံ တာဝ သမ-
ဝိသမံ သမ္မာ ယာထာဝတော အနုပဿတိတိ သမနုပဿနာ။ ဣတရာ ပန သံကိလေသဝသေန အနု အနု ပဿန္တိတိ သမနုပဿနာ။ ယဒိ ဧဝံ ဟောတု တာဝ ဒိဋ္ဌိသမနုပဿနာ မိစ္ဆာဒဿနဘာဝတော၊ ကထံ တဏှာမာနာတိ? တဏှာယပိ သတ္တာနံ ပါပကရဏေ ဥပါယဒဿနဝသေန ပညာပတိရူပိကာ ပဝတ္တိ လဗ္ဘတေဝ၊ ယာယ ဝဉ္ဇနနိကတိသာစိယောဂါ? သမ္ဘဝန္တိ။ မာနောပိ သေယျာဒိနာ ဒဿနဝသေနော တထာ အတ္တာနံ ဥါဟတိတိ တဏှာမာနာနံ သမနုပဿနာပတိရူပိကာ ပဝတ္တိ လဗ္ဘတိတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ အဝိဇ္ဇမာနေတိ “ဧတံ မမာ”တိ ဧဝံ ဂဟေတဗ္ဗေ တဏှာဝတ္ထုသ္မိ^၃ အဇ္ဈတ္တခန္ဓပဉ္စကေ အနုပလဗ္ဘမာနေ ဝိနဋ္ဌေ။ န ပရိတဿတိ ဘယပရိတ္တာသတဏှာပရိတ္တာသနံ မဂ္ဂေန သမုလ္လိတိ-
တတ္တာ။

၂၄၂။ စတူဟိ ကာရဏေဟိတိ “အသတိ န ပရိတဿတိ”တိ ဝုတ္တမ္ဗိ ဣတရေဟိ တိဟိ သဟ ဂဟေတွာ ဝုတ္တံ။ စတူဟိ ကာရဏေဟိတိ စတု-
က္ကောဋိကသုညတာကထနဿ ကာရဏေဟိ။ ဗဟိဒ္ဓါ အသတိတိ ဗာဟိရေ ဝတ္ထုသ္မိ^၄ အဝိဇ္ဇမာနေ။ သာ ပနဿ အဝိဇ္ဇမာနတာ လဒ္ဓဝိနာသေန ဝါ အလဒ္ဓါလာဘေန ဝါတိ ပါဠိယံ “အဟု ဝတ မေ၊ တံ ဝတ မေ နတ္ထိ၊ သိယာ ဝတ မေ၊ တံ ဝတာဟံ န လဘာမီ”တိ ဝုတ္တန္တိ တဒုဘယံ ပရိက္ခာရဝသေန ဝိဘဇိတွာ တတ္ထ ပရိတဿနံ ဒဿေတုံ “ဗဟိဒ္ဓါ ပရိက္ခာရဝိနာသေ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ယာနံ “ရထော ဝယျ”န္တိ ဝေမာဒိ။ ဝါဟနံ ဟတ္ထိအဿာဒိ။

၁-ဝေဒဋ္ဌာဒိနံ (က)   ၂-ဝေဒသဒ္ဓေ (က)   ၃-ယာယ ပန ပကတိယာ ဝိယောဂါ (က)

...ယေဟိ ကိလေသေဟိတိ ယေဟိ အသန္တပတ္တနာဒိဟိ ကိလေသေဟိ။ ဧဝံ
 ဘဝေယျာတိ ဧဝံ “အဟု ဝတ မေ”တိအာဒိနာ စောဒနာဒိ ဘဝေယျ။
 ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာဓိဋ္ဌာနပရိယုဋ္ဌာနာဘိနိဝေသနသယာနန္တိ ဣတ္ထ အပရာပရံ
 ပဝတ္တာသု ဒိဋ္ဌိသု ယာ ပရတော ဥပ္ပန္နာ ဒိဋ္ဌိယော၊ တာသံ ပုရိမုပ္ပန္နာ ဒိဋ္ဌိယော
 ကာရဏဋ္ဌေန ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာနိ၊ အဓိကရဏဋ္ဌေန ဒိဋ္ဌာဓိဋ္ဌာနာနိ၊ ပရိ-
 ယုဋ္ဌာနပုတ္တိယာ သဗ္ဗာပိ ဒိဋ္ဌိပရိယုဋ္ဌာနာနိ၊ “ဣဒမေဝ သစ္စံ မောသမည”န္တိ
 ပဝတ္တိယာ အဘိနိဝေသ၊ အပ္ပဟိနဘာဝေန သန္တာနေ သယန္တိတိ အနု-
 သယာတိ ဧဝံ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာဒိနံ ပဒါနံ ဝိဘာဂေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တဏှာဒိဟိ
 ကမ္မနိယတာယ သဗ္ဗသင်္ခါရာဝ ဣဉ္ဇိတာနိတိ သဗ္ဗသင်္ခါရဣဉ္ဇိတာနိ။ သေသပဒ-
 ဋ္ဌယေပိ ဒေသေဝ နယော။ ဥပဓိယတိ ဣတ္ထ ဒုက္ခန္တိ ဥပဓိ၊ ခန္ဓာဝ ဥပဓိ
 ခန္ဓုပဓိ။ သေ နယော သေသေသုပိ။ တဒေဝ စ အာဂမ္မ တဏှာ ဒိယတိ
 ဝိရဇ္ဇတိ နိရုဇ္ဈတိတိ ယောဇနာ။ ဥန္တိဇ္ဇိဿာမိ နာမသျှတိအာဒိသု သျှတိ
 နိပါတမတ္တံ၊ သံသယေ ဝါ။ တာသောတိ အတ္တနိယာဘာဝံ ပဋိစ္စ တဏှာ-
 ပရိတ္တာသော စေဝ ဘယပရိတ္တာသော စ။ တေနာဟ “တာသော
 ဟေသော”တိအာဒိ။ နော စသံ၊ နော စ မေ သိယာတိ “အဟ”န္တိ ကိရ
 ကောစိ နော စသံ၊ “မေ”တိ စ ကိဉ္စ နော သိယာတိ။ တာသပ္ပတိကာရဒဿနံ
 ဟေတံ။

၂၄၃။ ဣတ္ထာဝတာတိ “ဧဝံ ဝုတ္တေ”တိအာဒိနာ၊ ပုစ္ဆာနုသန္ဓိဝသေန
 ပဝတ္တာယ “ဆယိမာနိ ဘိက္ခဝေ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာနိ”တိအာဒိနာ၊ ဝါ။ သာပိ ဟိ
 အဇ္ဈတ္တခန္ဓဝိနာသေ ပရိတဿနကံ ဒေသေတွာ အပရိတဿနကံ ဒေသေန္တိ
 ပဝတ္တာတိ တဿနကဿ သုညတာဒဿနံ အကိစ္စသာဓကေဓိ သုညတာဒဿန-
 မေဝါတိ ဣမေသံ ဝသေန “စတုဣတ္ထာဒိကာ သုညတာ ကထိတာ”တိ ဝုတ္တံ။
 ဗဟိဒ္ဓါ ပရိက္ခာရန္တိ ဗာဟိရံ သဝိညာဏကံ အဝိညာဏကဉ္စ သတ္တောပကရဏံ။
 တံ ဟိ ဇိဝိတဝုတ္တိယာ ပရိက္ခာရကဋ္ဌေန “ပရိက္ခာရေ”တိ ဝုတ္တံ။ ပရိဂ္ဂဟံ နာမ
 ကတွာတိ “မမ ဣဒ”န္တိ ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗတာယ ပရိဂ္ဂဟိတံ နာမ ကတွာ။
 သဗ္ဗောပိ ဒိဋ္ဌိဂ္ဂါဟော “အတ္တာ နိစ္စော ရဝေါ သဿတော၊ အတ္တာ ဥန္တိဇ္ဇတိ
 ဝိနဿတိ”တိအာဒိနာ အတ္တဒိဋ္ဌိသန္ဓိဿယောယေဝါတိ ဝုတ္တံ “သက္ကာယ-
 ဒိဋ္ဌိပမုခါ ဒွါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိယော”တိ။ အယာထာဝဂ္ဂါဟိနာ အဘိနိဝေသနပညာ-
 ပနာနံ ဥပတ္တန္တဘာဝတော ဒိဋ္ဌိ ဧဝ နိဿယောတိ ဒိဋ္ဌိနိဿယော။ ပရိဂ္ဂဏေ-
 ယျာတိ နိစ္စာဒိဝိသေသယုတ္တံ ကတွာ ပရိဂ္ဂဏေယျ ကိမေဝံ ပရိဂ္ဂဟေတုံ

၁-မ ၂-၂၂၂၂၃၁၅၅၁၆၆၃၈၁၊ ၃ ၁-၁၆၂၊ ၃ ၇-၅၇၊ ၃ ၁၀-၈၀-ပိဋ္ဌေသု။ ၂-မ ၁-၁၈၈-ပိဋ္ဌေ။

သက္ကဏေယျ။ သဗ္ဗတ္ထာတိ “တံ ဘိက္ခဝေ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ ဥပါဒိယေထ၊ တံ ဘိက္ခဝေ ဒိဋ္ဌိနိဿယံ နိဿယေထာ”တိ ဧတေသုပိ။

၂၄၄။ အတ္တနိ ဝါ သတိတိ ယဿ အတ္တနော သန္တကဘာဝေန ကိဉ္စိ အတ္တနိယန္တိ ပုစ္ဆေယျ၊ တသ္မိံ အတ္တနိ သတိ၊ သော ဧဝ ပန အတ္တာ ပရမတ္ထတော နတ္ထိတိ အဓိပ္ပာယ်ော။ သက္ကာ ဟိ ဝတ္ထု၊ ဗာဟိရကပရိကပ္ပိတော၊ အတ္တာ “ပရမတ္ထော”တိ၊ သိယာ ခန္ဓပဉ္စကံ ဥေယျသဘာဝတ္တာ ယထာ တံ သဋ္ဌော၊ ယဒိ ပန တဒညံ နာမ ကိဉ္စိ အဘဝိဿ၊ န တံ နိယမတော ဝိပရိတံ သိယာတိ။ န စ၂ သော ပရမတ္ထတော အတ္ထိ ပမာဏေဟိ အနုပလဟ္မမာနတ္တာ တုရင်္ဂမ-
ဝိသာဏံ ဝိယာတိ။ အတ္တနိယေ ဝါ ပရိက္ခာရေ သတိတိ “ဣဒံ နာမ အတ္တနော သန္တက”န္တိ တဿ ကိဉ္စနဘာဝေန နိစ္စိတေ ကိသ္မိဉ္စိ ဝတ္ထုသ္မိံ သတိ။ အတ္တနော ဣဒန္တိ ဟိ အတ္တနိယန္တိ။ အဟန္တိ သတိတိ “အဟံ နာမာယ”န္တိ အဟံကာရဝတ္ထု-
ဘူတေ ပရမတ္ထတော နိဗ္ဗါရိတသရူပေ ကိသ္မိဉ္စိ သတိ တဿ သန္တကဘာဝေန မမာတိ ကိဉ္စိ ဂဟေတုံ ယုတ္တံ ဘဝေယျ။ မမာတိ သတိ “အဟ”န္တိ ဣတ္ထာပိ ဧသေဝ နယော။ ဣတိ ပရမတ္ထတော အတ္တနော အနုပလဟ္မမာနတ္တာ အတ္တနိယံ ကိဉ္စိ ပရမတ္ထတော နတ္ထေဝါတိ သဗ္ဗသင်္ခါရာနံ အနတ္တတာယ အနတ္တနိယတံ၊ အနတ္တနိယတာယ စ အနတ္တကတံ ဒေသေတိ။ ဘူတတောတိ ဘူတတ္ထတော။ တထတောတိ တထသဘာဝတော။ ထိရတောတိ ဌိတသဘာဝတော နိဗ္ဗိကာရတော။

ယသ္မာ ဟုတ္တာ န ဟောတိတိ ယသ္မာ ပုဗ္ဗေ အသန္တံ ပစ္စယသမဝါယေန ဟုတ္တာ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ ပုန ဘင်္ဂပဂမေန န ဟောတိ၊ တသ္မာ န နိစ္စန္တိ အနိစ္စ၊ အဓဝန္တိ အတ္ထော။ တတော ဧဝ ဥပ္ပါဒဝယဝတ္ထိတောတိ ဥပ္ပဇ္ဇနဝသေန နိရုဇ္ဈနဝသေန စ ပဝတ္ထနတော။ သဘာဝဝိဂမော ဣဓ ဝိပရိဏာမော၊ ခဏိကတာ တာဝကာလိကတာ၊ နိစ္စသဘာဝါဘာဝေါ ဧဝ နိစ္စပဋိက္ခေပေါ။ အနိစ္စဓမ္မာ ဟိ တေနေဝ အတ္တနော အနိစ္စဘာဝေန အတ္တတော နိစ္စတံ ပဋိက္ခိပန္တိ နာမ။ တထာ ဟိ ပုတ္တံ “န နိစ္စန္တိ အနိစ္စ”န္တိ။ ဥပ္ပါဒဇရာဘင်္ဂဝသေန ရူပဿ နိရန္တရဗာဓတောတိ ပဋိဝိဋ္ဌနာကာရေနဿ ဒုက္ခတာ။ သန္တာပေါ ဒုက္ခဒုက္ခတာဒိဝသေန သန္တာပနံ ပရိဒဟနံ၊ တတော ဧဝဿ ဒုဿဟတာယ ဒုက္ခမတာ၊ တိဿန္တံ ဒုက္ခတာနံ သံသာရဒုက္ခဿ စ အဓိဋ္ဌာနတာယ ဒုက္ခဝတ္ထုကတာ၊ သုခသဘာဝါဘာဝေါ ဧဝ သုခပဋိက္ခေပေါ။ ဝိပရိဏာမ-
ဓမ္မန္တိ ဇရာယ မရဏေန စ ဝိပရိဏာမနသဘာဝံ။ ယသ္မာ ဣဒံ ရူပံ

ပုံစွယ်သမဝါယေန ဥပ္ပါဒံ၊ ဥပ္ပါဒါနန္တရံ ဇရံ ပတွာ အဝဿမေဝ ဘိဇ္ဇတိ၊ ဘိန္နဉ္စ ဘိန္နမေဝ၊ နာဿ ကဿစိ သင်္ကမောတိ ဘဝန္တရာနုပဂမနသင်္ခါတေန သင်္ကမာဘာဝေန ဝိပရိဏာမဓမ္မတံ ပါကဋံ ကာတုံ “**ဘဝသင်္ကန္တိဥပဂမနသဘာဝ**” န္တိ ဝုတ္တံ။ **ပကတိဘာဝဝိဇယနံ** သဘာဝဝိဂမော နိရုဇ္ဈနမေဝ။ တန္တိ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ ရူပံ။ **ဣဒိနာတိ** “**နော** ဟေတံ ဘန္တေ” တိ ရူပဿ တဏှာဒိဂ္ဂါဟာနံ ဝတ္ထုဘာဝပဋိက္ခေပေန။ ရူပံ ဟိ ဥပ္ပန္နံ ဌိတိံ မာ ပါပုဏာတု၊ ဌိတိပ္ပတ္တံ မာ ဇီရတု၊ ဇရပ္ပတ္တံ မာ ဘိဇ္ဇတု၊ ဥဒယဗ္ဗယေဟိ မာ ကိလမိယတူတိ န ဧတ္တ ကဿစိ ဝသီဘာဝေါ အတ္ထိ၊ သွာယမဿ အဝသဝတ္တနဌော အနတ္တတာသလ္လက္ခဏဿ ကာရဏံ ဟောတီတိ အာဟာ **“အဝသဝတ္တနာကာရေန ရူပံ ဘန္တေ အနတ္တာတိ ပဋိဇာနန္တိ”** တိ။ နိဝါသိကာရကဝေဒကအဓိဋ္ဌာယကဝိရဟေန တတော သုညတာ သုညဌော၊ သာမိဘူတဿ ကဿစိ အဘာဝေါ **အဿာမိကဌော**၊ ယထာဝုတ္တဝသဝတ္တိဘာဝါဘာဝေါ **အနိဿရဌော**၊ ပရပရိကပ္ပိတအတ္တသဘာဝါဘာဝေါ ဧဝ **အတ္တပဋိက္ခေပဌော**။

ယသ္မာ အနိစ္စလက္ခဏေန ဝိယ ဒုက္ခလက္ခဏံ၊ တဒုဘယေန အနတ္တလက္ခဏံ သုဝိညာပယံ၊ န ကေဝလံ၊ တသ္မာ တဒုဘယေနတ္ထ အနတ္တလက္ခဏဝိဘာဝနံ ကတန္တိ ဒဿေန္တော **“ဘဂဝါ ဟိ”** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အနိစ္စဝသေနာတိ** အနိစ္စတာဝသေန။ **ဒုက္ခဝသေနာတိ** ဒုက္ခတာဝသေန။ **န ဥပပဇ္ဇတီတိ** န ယုဇ္ဇတိ။ တမေဝ အယုဇ္ဇမာနတံ ဒဿေတုံ **“စက္ခုဿ ဥပ္ပါဒေါဒိ”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ယသ္မာ အတ္တဝါဒိ အတ္တာနံ နိစ္စံ ပညပေတိ၊ စက္ခုံ ပန အနိစ္စံ၊ တသ္မာ စက္ခုဝိယ အတ္တာပိ အနိစ္စော အာပန္နော။ တေနာဟ **“ယဿ ခေါ ပနာ”** တိအာဒိ။ တတ္ထ **ဝေတီတိ** ဝိဂစ္ဆတိ နိရုဇ္ဈတိ။ **ဣတိ စက္ခု အနတ္တာတိ** စက္ခုဿ ဥဒယဗ္ဗယဝန္တတာယ အနိစ္စတာ၊ အတ္တနော စ အတ္တဝါဒိနာ အနိစ္စတာယ အနိစ္ဆိတတ္တာ စက္ခု အနတ္တာ။

ကာမံ **အနတ္တလက္ခဏသုတ္တေ** “ယသ္မာ စ ခေါ ဘိက္ခဝေ ရူပံ အနတ္တာ၊ တသ္မာ ရူပံ အာဗာဓာယ သံဝတ္တတိ” တိ ရူပဿ အနတ္တတာယ ဒုက္ခတာဝိဘာဝိတာ ဝိယ ဒိဿတိ၊ တထာပိ “ယသ္မာ ရူပံ အာဗာဓာယ သံဝတ္တတိ၊ တသ္မာ အနတ္တာ” တိ ပါကဋတာယ သာဗာဓေတာယ ရူပဿ အတ္တသာရာဘာဝေါ ဝိဘာဝိတော၊ တတော ဧဝ စ “န လဗ္ဘတိ ရူပေ ဧဝံ မေ ရူပံ ဟောတု၊ ဧဝံ မေ ရူပံ မာ အဟောသီ” တိ ရူပေ ကဿစိ အနိဿရတာ၊ တဿ စ အဝသဝတ္တနာကာရော ဒဿိတောတိ အာဟာ **“ဒုက္ခဝသေန**

၁-သံ ၂-၅၅၊ ဝိ ၃-၁၈-ပိဋေသု။

အနတ္တတံ ဒဿေတိ”တိ။ ယဒနိစ္စံ တံ ဒုက္ခန္တိ ယံ ဝတ္ထု၊ အနိစ္စံ၊ တံ ဒုက္ခံ ဥဒယဗ္ဗယပဋိပိဋိတက္ကာ၊ ယံ ပန နိစ္စံ တဒဘာဝတော၊ တံ သုခံ ယထာ တံ နိဗ္ဗာနန္တိ အဓိပ္ပါယော။ ယံ တန္တိ ကာရဏနိဋ္ဌေသောဝါယံ၊ ယသ္မာ ရူပံ အနိစ္စံ၊ တံ တသ္မာတိ အတ္ထော။ ယံ ဒုက္ခံ တဒနတ္တာတိ ဧတ္ထ ဝုတ္တနယေနော အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ အနိစ္စန္တိ ဣမိနာ ဃဋ္ဌာဒိ ဝိယ ပစ္စယုပ္ပန္တက္ကာ ရူပံ အနိစ္စန္တိ ဣမမတ္ထံ ဒဿေတိ။ ဣမိနာဝ နယေန “အနတ္တာ”တိ ဝတ္ထု၊ လဗ္ဘမာနေဝိ “အနတ္တာ”တိ ဝတ္ထော နာမ နတ္ထိ။ ဧဝံ ဒုက္ခန္တိ ဝဒန္တိတိ ဧတ္ထာပိ ယထာရဟံ ဝတ္ထဗ္ဗံ “အက္ခိယူလာဒိဝိကာရပ္ပတ္တကာလေ ဝိယ ပစ္စယုပ္ပန္တက္ကာ ဒုက္ခံ ရူပ”န္တိ-အာဒိနာ။ ဒုဒ္ဓသံ ဒုပ္ပညာပနံ။ တထာ ဟိ သရဘင်္ဂါဒယောပိ သတ္တာရော နာဒ္ဓသံသု၊ ကုတော ပညာပနာ။ တယိဒံ အနတ္တလက္ခဏံ။

တသ္မာတိဟာတိအာဒိနာ တိယဒ္ဓဂတရူပံ လက္ခဏတ္ထယံ အာရောပေတွာ ဝုတ္တန္တိ အာဟ “တေရဟိ အညဒါဒိ”တိ။ တံ ပန ယာဒိသံ တာဒိသမ္ပိ တထာ ဝုတ္တန္တိ အဇ္ဈတ္တာဒိဝိသေသောပိ ဝတ္ထဗ္ဗော။ ဝိ-သဒ္ဓေန ဝါ တဿာပိ သင်္ဂဟော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

၂၄၅။ ဥက္ကဏ္ဍတိတိ နာဘိရမတိ။ အညတ္ထ “နိဗ္ဗိဒါ”တိ ဗလဝဝိပဿနာ ဝုစ္ဆတိ၊ သာနုလောမာ ပန သင်္ခါရပေက္ခာ “ဝုဠာနဂါမိနိ”တိ၊ သာ ဣဓ ကထံ နိဗ္ဗိဒါ နာမ ဇာတာတိ အာဟ “ဝုဠာနဂါမိနိဝိပဿနာယ ဟိ”တိအာဒိ။ ဣမိနာ သိခါပတ္တနိဗ္ဗေဒတာယ ဝုဠာနဂါမိနိ ဣဓ နိဗ္ဗိဒါနာမေန ဝုတ္တာတိ ဒဿေတိ။

“သော အနုပုဗ္ဗေန သညဂ္ဂံ ဖုသတိ”တိ ဝတွာ “သညာ ခေါ ပေါဋ္ဌပါဒ ပဌမံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ပစ္ဆာ ဉာဏ”န္တိ ဝုတ္တက္ကာ သညဂ္ဂန္တိ ဝုတ္တာ လောကီယာသု ပဟာနသညာသု သိခါပတ္တဘာဝတော။ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏန္တိ ဝုတ္တာ ဣဒပ္ပစ္စယ-တာဒဿနဿ မတ္တကပ္ပတ္တိတိ ကတွာ။ တတော ပရံ ဟိ အသင်္ခတာရမ္မဏံ ဉာဏံ ဟောတိ။ တေနာဟ “ပုဗ္ဗေ ခေါ သုသိမ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏံ၊ ပစ္ဆာ နိဗ္ဗာနေ ဉာဏ”န္တိ ၂။ ပါရိသုဒ္ဓိပဓာနိယင်္ဂန္တိ ဝုတ္တာ မဂ္ဂါမိဂမဿ ပရိပန္နဘူတသဗ္ဗသံ-ကိလေသဝိသုဒ္ဓိ ပဓာနိကဿ ယောဂိနော၊ ပဓာနဘာဝနာယ ဝါ ဇာတံ အင်္ဂန္တိ ကတွာ။ ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိတိ ဝုတ္တာ ပရမုက္ခံသဂတပဋိပဒါဉာဏ-ဒဿနဝိသုဒ္ဓိဘာဝတော။ အတမ္ဗယတန္တိ ဧတ္ထ တမ္ဗယတာ နာမ တဏှာ၊ ကာမတဏှာဒိသု တာယ တာယ နိဗ္ဗတ္တက္ကာ တမ္ဗယံ၊ နာမ တေဘူမိကပ္ပဝတ္ထံ၊

တဿ ဘာဝေါတိ ကတွာ။ တဿာ တဏှာယ ပရိယာဒါနတော ဝုဠာန-
 ဂါမိနိဝိပဿနာ အတမ္ဗယတတိ ဝုစ္စတိ။ နိဿာယာတိ တံ အတမ္ဗယတံ
 ပစ္စယံ ကတွာ။ အာဂမ္မာတိ တဿေဝ ဝေဝစနံ။ နာနတ္တတိ နာနာသဘာဝါ
 ဗဟူ အနေကပ္ပကာရာ။ နာနတ္တသိတတိ နာနာရမ္မဏနိဿိတာ ရူပါဒိ-
 ဝိသယာ။ ကေတ္တာတိ ကေသဘာဝါ။ ကေတ္တသိတတိ ကေယေဝ^၁ အာရမ္မဏံ
 နိဿိတာ။ တံ နိဿာယာတိ တံ ကေတ္တသိတံ ဥပေက္ခံ ပစ္စယံ ကတွာ။
 ဧတိဿာတိ ဧတိဿာ ဥပေက္ခာယ။ ပဟာနံ ဟောတိတိ အညာဏုပေက္ခတော
 ပဘုတိ သဗ္ဗံ ဥပေက္ခံ ပဇေဟိတွာ ဌိတဿ “အတမ္ဗယတာ”တိ ဝုတ္တာယ
 ဝုဠာနဂါမိနိဝိပဿနာယ အရူပါဝစရသမာပတ္တိဥပေက္ခာယ ဝိပဿနပေက္ခာယ
 စ ပဟာနံ ဟောတိတိ ပရိယာဒါနန္တိ ဝုတ္တတိ။ သဗ္ဗသင်္ခါရဂတဿ
 မုဗ္ဗိတုကမျတာပဋိသင်္ခါနဿ သိခါပတ္တဘာဝတော ဝုဠာနဂါမိနိ မုဗ္ဗိတုကမျ-
 တာ ပဋိသင်္ခါနန္တိ စ ဝုတ္တတိ။ မုဒုမဇ္ဈာဒိဝသေန ပဝတ္တိအာကာရမတ္တံ၊ အတ္ထတော
 ကေတ္တာ မုဗ္ဗိတုကမျတာဒယော၊ ဗျဉ္ဇနမေဝ နာနံ။ ဒွိဟိ နာမေဟိတိ ဂေါတြဘု၊
 ဝေါဒါနန္တိ ဣမေဟိ ဒွိဟိ နာမေဟိ။

ဝိရာဂေါတိ မဂ္ဂေါ၊ အစ္စန္ဒမေဝ ဝိရဇ္ဇတိ ဧတေနာတိ ဝိရာဂေါ၊ တေန။
 မဂ္ဂေန ဟေတုဘူတေန။ ဝိမုစ္စတိတိ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိမုတ္တိဝသေန ဝိမုစ္စတိ။
 တေနာဟ “ဖလံ ကထိတ”န္တိ။

မဟာဒိဏာသဝေါတိ ပသံသာဝစနံ ယထာ “မဟာရာဇာ”တိ။ တထာ ဟိ
 တံ ပသံသန္တော သတ္တာ “အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု၊ ဥက္ခိတ္တပလိဃော
 ဣတိဝီ”တိအာဒိမာဟာတိ။ တဒတ္ထံ ဝိဝရိတုံ “ဣဒါနိ တဿာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။
 ယထာဘူတေဟိတိ ယာထာဝတော ဘူတေဟိ။ ဒုရုက္ခိပနဋ္ဌေနာတိ ပစုရ-
 ဇနေဟိ ဥက္ခိပိတုံ အသက္ကုဏေယျဘာဝေန။ နိဗ္ဗာနနဂရပ္ပဝေသေ ဝိဗန္ဓနေန
 ပလိဃော ဝိယာတိ ပလိဃောတိ ဝုစ္စတိ။ မတ္တကစ္ဆိန္တော တာလော ပတ္တ-
 ဖလာဒိနံ အနဂ်တော တာလာဝတ္ထု၊ အသိဝေ “သိဝါ”တိ သမညာ ဝိယ။
 တေနာဟ “သီသန္တိန္ဒတလော ဝိယ ကတာ”တိ။ ပုနဗ္ဗဝဿ ကရဏသီလော၊
 ပုနဗ္ဗဝံ ဝါ ဖလံ အရဟတိတိ ပေါနောဘဝိကော။ ဧဝံဘူတော ပန ပုနဗ္ဗဝံ
 ဒေတိ နာမာတိ အာဟ “ပုနဗ္ဗဝဒါယကော”တိ။ ပုနဗ္ဗဝခန္ဓာနံ ပစ္စယောတိ
 ဣမိနာ ဇာတိသံသာရောတိ ဖလူပစာရေန ကာရဏံ ဝုတ္တန္တိ ဒဿေတိ။
 ပရိက္ခာတိ ဝုစ္စတိ သန္တာနဿ ပရိက္ခိပနတော။ သံကိဏ္ဍတ္တာတိ သဗ္ဗသော
 ကိဏ္ဍတ္တာ ဝိနာသိတတ္တာ။ ဂန္တိရာနုဂတဋ္ဌေနာတိ ဂန္တိရံ အနုပဝိဋ္ဌဋ္ဌေန။

လုနီတွာတိ ဥဒ္ဓရိတွာ။ တောနီတိ ကာမရာဂသညောဇနာဒီနိ။ အဂ္ဂဋ္ဌာတိ
 ဝုစ္ဆန္တိ အဝဓာရဏဋ္ဌေန။ အဂ္ဂမဂ္ဂေန ပတိတော မာနဒ္ဓဇော တေဿာတိ
 ပတိတမာနဒ္ဓဇော။ ဣတရဘာရောရောပနဿ ပုရိမပဒေဟိ ပကာသိတတ္တာ
 “မာနဘာရဿေဝ ဩရောပိတတ္တာ ပန္နဘာရေတိ အဓိပ္ပေတော”တိ ဝုတ္တံ။
 မာနသံယောဂေနေဝ ဝိသံယုတ္တတ္တာတိ ဧတ္ထာပိ ဒေသေဝ နယော။ ပဉ္စပိ ခန္ဓေ
 အဝိသေသတော အသ္မိတိ ဂဟေတွာ ပဝတ္ထမာနော “အသ္မိမာနော”တိ
 အဓိပ္ပေတောတိ ဝုတ္တံ “ဂူပေ အသ္မိတိ မာနော”တိအာဒိ။

နဂရဒ္ဓါရဿ ပရိဿယပဋိဗာဟနတ္ထဉ္စေဝ သောဘနတ္ထဉ္စ ဥဘောသု
 ပဿေသု သေကတ္ထမ္ဘေ နိဓဏိတွာ ဌပေန္တိတိ အာဟ “နဂရဒ္ဓါရေ ဥဿာဝိ-
 တေ သေကတ္ထမ္ဘေ”တိ။ ပါကာရဝိဒ္ဓံသနေနေဝ ပရိက္ခာယ ဘူမိသမကရဏံ
 ဟောတိတိ အာဟ “ပါကာရံ ဘိန္ဒန္တော ပရိက္ခံ သံကိရိတွာ”တိ။ ဧဝံန္တိအာဒိ
 ဥပမာသံသန္ဓနံ။ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနော ကာယော ဓမ္မသမူဟောတိ
 သက္ကာယော၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓပဉ္စကံ။ ဒွတ္တိံသ ကမ္မကာရဏာ ဒုက္ခက္ခန္ဓေ
 အာဂတော။ အဘိရောဂသီသရောဂါဒယော အဋ္ဌနဝုတိ ရောဂါ၊ ရာဇဘယာဒီနိ
 ပဉ္စဝိသတိ မဟာဘယာနိ။

၂၄၆။ အနဓိဂမနိယဝိညာဏတန္တိ “ဣဒံ နာမ နိဿာယ ဣမိနာ နာမ
 အာကာရေန ပဝတ္တတိ”တိ ဧဝံ ဒုဝိညေယျစိတ္တတံ။ အန္ဓေသန္တိ ပစ္စက္ခေ
 ဧကဝစနန္တိ အာဟ “အန္ဓေသန္တော”တိ။ သတ္တောပိ တထာဂတောတိ ဝုစ္ဆတိ
 “တထာဂတော ပရံ မရဏာ”တိအာဒိသု၂ ဝိယ။ သတ္တော ဟိ ယထေကော
 ကမ္မကိလေသေဟိ ဣတ္ထတ္ထံ အာဂတော၊ တထာ အပရောပိ အာဂတောတိ
 “တထာဂတော”တိ ဝုစ္ဆတိ။ ဥတ္တမပုဂ္ဂလောတိ ဘဂဝန္တံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။
 ဒီဏာသဝေါပိတိ ယော ကောဝိ ဒီဏာသဝေါပိ “တထာဂတော”တိ အဓိပ္ပေ-
 တော။ သောပိ ဟိ ယထေကော စတုသု သတိပဋ္ဌာနေသု သူပဋိတစိတ္တော
 သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ယထာဘူတံ ဘာဝေတွာ အနုတ္တရံ အရဟတ္တံ အာဂတော
 အဓိဂတော၊ တထာ အပရောပိ အာဂတောတိ “တထာဂတော”တိ ဝုစ္ဆတိ။
 အသံဝိဇ္ဇမာနောတိ ပရမတ္ထတော အနုပလတ္တနီယော။ အဝိန္ဒေယျောတိ န
 ဝိန္ဒိတဗ္ဗော၊ ဒုဝိညေယျောတိ အတ္တော။

တထာဂတော သတ္တော ပုဂ္ဂလောတိ န ပညပေမိ ပရမတ္ထတော သတ္တဿေဝ
 အဘာဂတောတိ အဓိပ္ပာယော။ ‘ကိ’ ပညပေဿာမိ ပညတ္တိဥပါဒါနဿပိ

ရေမာနကဿံ အဘာဝတော။ “အနုပ္ပါဒေါ ခေမံ၊ အနုပ္ပတ္တိ ခေမ” နှိအာဒိနာ အသင်္ခတာယ ဓာတုယာ ပက္ခန္ဓနဝသေန ပဝတ္တံ အဂ္ဂဗလသမာပတ္တိအတ္ထံ ဝိပဿနာစိတ္တံ ဝါ။

တုစ္ဆာတိ ကရဏေ နိဿက္ကဝစနန္တိ အာဟ “တုစ္ဆကေနာ” တိ။ ဝိနယတိတိ ဝိနယော၊ သော ဝေ ဝေနယိကော။ တထာ မန္တိ တထာဘူတံ မံ။ ပရမတ္ထတော ဝိဇ္ဇမာနဿ ဟိ သတ္တဿ အဘာဝံ ဝဒန္တော သတ္တဝိနာသပညာပကော စ နာမ သိယာ၊ အဟံ ပန ပရမတ္ထတော အဝိဇ္ဇမာနံ တံ “နတ္ထိ” တိ ဝဒါမိ။ ယထာ စ လောကော ဝေါဟရတိ၊ တထေဝ တံ ဝေါဟရာမိ၊ တထာဘူတံ မံ ယေ သမဏဗြာဟ္မဏာ “ဝေနယိကော သမဏော ဂေါတမော” တိ ဝဒန္တော အသတာ တုစ္ဆာ မုဿာ အဘူတေန အပ္ပာစိက္ခန္တိတိ ယောဇနာ။ အပ္ပုဋ္ဌိသန္တိကဿ ဝိဇ္ဇာသဝဿ စရိမစိတ္တံ နိရူပါဒါနတော အနုပါဒါနော ဝိယ ဇာတဝေဒေါ ပရိနိဗ္ဗုတံ ဣဒံ နာမ နိဿိတန္တိ န ပညာယတိတိ ဝဒန္တော ကိမေတ္တာဝတာ ဥစ္ဆေဒဝါဒီ ဘဝေယျ၊ နာဟံ ကဒါစိပိ အတ္ထိ၊ နာပိ ကောစိ အတ္ထိတိ ဝဒါမိ၊ ဧဝံ သန္တေ ကိံ နိဿာယ တေ မောဃပုရိသာ သတော သတ္တဿ နာမ ဥစ္ဆေဒံ ဝိနာသံ ဝိဘဝံ ပညပေတိတိ ဝဒန္တော အသတာ။ ပ။ အပ္ပာစိက္ခန္တိတိ အယမေတ္ထ အဓိပ္ပါယော။

မဟာမောဓိမဏ္ဍုဒ္ဓိတိ မောဓိမဏ္ဍုဂ္ဂဟဏေန သတ္တသတ္တာဟမာဟ။ တေန ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနတော ၂ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တံ တန္တိဒေသနံ ဝဒတိ။ စတုသစ္စမေဝ ပညပေတိတိ ဧတေန သစ္စဝိမုတ္တာ သတ္တုဒေသနာ နတ္ထိတိ ဒသေတိ။ ဧတ္ထ စ “ပုဗ္ဗေ စေဝ ဧတရဟိ စ ဒုက္ခံ စေဝ ပညပေမိ ဒုက္ခဿ စ နိရောဓ” နှိ ဝဒန္တော ဘဂဝါ နာဟံ ကဒါစိပိ “အတ္တာ ဥစ္ဆိဇ္ဇတိ၊ ဝိနယတိ” တိ ဝါ၊ “အတ္တာ နာမ ကောစိ အတ္ထိ” တိ ဝါ ဝဒါမိ၊ ဧဝံ သန္တေ ကိံ နိဿာယ တေ မောဃပုရိသာ “သတော သတ္တဿ ဥစ္ဆေဒံ ဝိနာသံ ဝိဘဝံ ပညပေတိ” တိ အသတာ တုစ္ဆေန အပ္ပာစိက္ခန္တိတိ ဒသေတိ။ မရေတိ အမာမကာ၊ မမ ဩဝါဒဿ အဘာဇနဘူတာတိ အတ္ထောတိ အာဟ “သစ္စာနိ ။ ပ။ အသမတ္ထပုဂ္ဂလာ” တိ။ အဓိပ္ပါယေနာတိ ဣမိနာ တေသံ အဓိပ္ပါယမတ္တံ၊ ရောသနဝိဟေသနာနိ ပန တထာဂတဿ အာကာသဿ ဝိလိခနံ ဝိယ န သမ္ဘဝန္တိယေဝါတိ ဒသေတိ။ အာဟနတိ စိတ္တန္တိ အာဃာတော။ အပ္ပတိတာ ဟောန္တိ ဧတေနာတိ အပ္ပစ္စယော။ စိတ္တံ န အဘိရာယေတိတိ အနဘိရန္တိ။ အတုဋ္ဌိတိ တုဋ္ဌိပဋိပက္ခော တထာပဝတ္တော စိတ္တုပ္ပါဒေါ၊ ကောဓော ဧဝ ဝါ။

၁-ပရမတ္ထတော ယံ(က) ၂-သံ ၃-၃၆၈၊ ၆ ၃-၁၄၊ ၃ ၉-၃၂၉-ပိဋေသု။

ပရေတိ အညေ ဧကစ္စေ။ အာနန္ဒန္တိ ပမောဒန္တိ ဧတေနာတိ အာနန္ဒော။
 ဝီတိယာ ဧဝေတံ အဓိဝစနံ။ သောဘနမနတာ သောမနဿံ။ စေတသိက-
 သုခဿေတံ အဓိဝစနံ။ ဥပ္ပိလတိ ပုရိမာဝတ္ထာယ ဘိဇ္ဇတိ ဝိသေသံ အာပဇ္ဇတိတိ
 ဥပ္ပိလံ။ တဒေဝ ဥပ္ပိလာဝိတံ။ တဿ ဘာဝေါ ဥပ္ပိလာဝိတတ္ထံ။ ယာယ ဥပ္ပန္နာယ
 ကာယစိတ္တံ ဝါတပူရိတဘတ္တာ ဝိယ ဥဒ္ဓါမာယနာကာရပ္ပတ္တံ ဟောတိ။ တဿာ
 ဂေဟဿိတာယ ဩဒဂ္ဂိယဝီတိယာ ဧတံ အဓိဝစနံ။ သစ္စာနိ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ
 အသမတ္တာတိ ဒုက္ခမေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ နိရုဇ္ဈတိ စ။ န အညော သတ္တော နာမ
 အတ္ထိတိ ဧဝံ ဇာနိတုံ အသမတ္တာ “အတ္တာ နာမ အတ္ထိ”တိ ဧဝံဒိဋ္ဌိနော
 အပ္ပဟိနဝိပလ္လာသာ။ ဥတ္တမံ ပဿာဒနိယဋ္ဌာနံ တထာဂတမ္ပိ အက္ခောသန္တိ။
 ကိမင်္ဂ ပန ဘိက္ခူတိ အဓိပ္ပာယော။

၂၄၇။ အနတ္တနိယေဝိ ခန္ဓပဉ္စကေ မိစ္ဆာဂါဟဝသေန အတ္တနိယသညာယ
 ပဝတ္တဿ ဆန္ဒရာဂဿ ပဟာနံ။ အမှာကံ နေဝ အတ္တာတိ ယသ္မာ ရူပဝေဒနာဒိ-
 ယေဝ အတ္တဂါဟဝတ္ထု တဗ္ဗိနိမုတ္တဿ လောဘနေယျဿ အဘာဝတော။ ဧတံ
 တိဏကဋ္ဌသဘါပလာသံ န အမှာကံ ရူပံ။ န ဝိညာဏံ။ တသ္မာ အမှာကံ နေဝ
 အတ္တာတိ ယောဇနာ။ အဗျတ္တိကဿ ဝတ္ထုနော နေဝ အတ္တာတိ ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ
 ဗာဟိရဝတ္ထု အတ္တနိယဘာဝေန ပဋိက္ခိတ္တံ ဟောတိတိ အာဟ “အမှာကံ
 စိဝရာဒိပရိက္ခာရေဝိ န ဟောတိ”တိ။ ခန္ဓပဉ္စကံယေဝါတိ ဗာဟိရဝတ္ထု
 နိဒဿနံ ကတွာ ခန္ဓပဉ္စကံယေဝ န ဟုမှာကန္တိ ပဇာဟာပေတိ။ န ဥပ္ပါဒေတွာ
 ကန္တံ ဝိယ။ န လုဋ္ဌိတွာ ဝါ ကေသေ ဝိယာတိ။ ဣမိနာ ရူပါဒိနံ နာမမုခေန
 ပဟာနံ ဣစ္ဆန္တိ။ ဥလ္လိဂီတမတ္ထံ ဆန္ဒရာဂဝိနယေန ပဇာဟာပေတိတိ သရူပတော
 ဒဿေတိ။

၂၄၈။ “တံ ကိံ မညထ ဘိက္ခဝေ ရူပံ နိစ္စံ ဝါ”တိအာဒိ ဒေသနာ တိပရိဝနံ။
 ယာဝ ဣမံ ဌာနန္တိ “ဧဝံ သွာက္ခာတော”တိ ယာဝါယံ ပါဠိပဒေသော။
 သုဝိညေယျဘာဝေန အက္ခာတတ္တာပိ သွာက္ခာတောတိ အာဟ “သုကထိ-
 တတ္တာ ဝေ ဥတ္တာနော ဝိဝေဇာပကာသိတော”တိ။ တိရိယံ ဝိဒါရဏေန ဆိန္နံ။
 ဒိဃသော ဖာလနေန ဘိန္နံ။ တတော ဧဝ တတ္ထ တတ္ထ သိဗ္ဗိတဂဏ္ဍိကတ-
 ဇိဏ္ဏဝတ္ထံ ပိလောတိကာ၊ တဒဘာဝတော ဆိန္နပိလောတိကော၊ ပိလော-
 တိကရဟိတောတိ အတ္တော။ ဣရိယာပထသဏ္ဌပနအဝိဇ္ဇမာနဈာနဝိပဿနာနိ
 ဆိန္နာယ အဝိဇ္ဇမာနာယ ပဋိပတ္တိယာ သိဗ္ဗနဂဏ္ဍိကရဏသဒိသာနိ၊ တာဒိသံ
 ဣဓ နတ္ထိတိ အာဟ “န ဟေတ္ထပ။ အတ္ထိ”တိ။ ပတိဋ္ဌာတုံ န လဘတိတိ

ပေသလေဟိ သဒ္ဓိံ သံဝါသဝသေနပိ ပတိဋ္ဌာတုံ န လဘတိ၊ ဝိသေသာမိ-
ဂမဝသေန ပန ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ။

ကာရဏှံ နိဒ္ဒမထာတိ ဝိပန္နသီလတာယ ကစဝရဘူတံ ပုဂ္ဂလံ ကစဝရ-
မိဝ နိရပေက္ခာ အပနေထ။ ကသမ္ပုဉ္ဇာပကဿထာတိ ကသဋ္ဌဘူတဉ္စ နံ
ခတ္ထိယာဒိနံ မဇ္ဈဂတံ သမ္ဘိန္တံ ပဋ္ဌရိတကုဋ် စဏ္ဍာလံ ဝိယ အပကဿထ
နိက္ကမုထ။ ကိံ ကာရဏံ? သံဃာရာမော နာမ သီလဝန္တာနံ ကတော၊
န ဒုဿီလာနံ၊ ယတော တေဒေဝ။ တတော ပလာပေ ဝါဟေထ၊
အဿမဏေ သမဏမာနိနေတိ ယထာ ပလာပါ အန္တောသာရရဟိတာ
အတဏှုလာ မဟိ ထုသေန ဝိဟိ ဝိယ ဒိဿန္တိ၊ ဧဝံ ပါပဘိက္ခု။ အန္တောသီလ-
ရဟိတာပိ မဟိ ကာသာဝါဒိပရိက္ခာရေန ဘိက္ခု။ ဝိယ ဒိဿန္တိ၊ တသ္မာ
“ပလာပါ”တိ ဝုစ္စန္တိ၊ တေ ပလာပေ ဝါဟေထ ဩရုနာထ ဝိမေထ။ ပရ-
မတ္တတော အဿမဏေ ဝေသမတ္တေန သမဏမာနိနေ ဧဝံ နိဒ္ဒမိတွာန။ ပ။
ပတိဿတာတိ။ တတ္ထ ကပ္ပယဌေါတိ ကပ္ပေထ၊ ကရောထာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။
ပတိဿတာတိ ပတိ ပတိ သတာ သမ္ပဇာနန္တာ သုဋ္ဌ၊ ပဇာနန္တာ။ ပတိဿတာ
ဝါ သပ္ပတိဿာ အညမညံ သဂါရဝါ။ အထေဝံ သုဒ္ဓါ သုဒ္ဓေဟိ သံဝါသံ
ကပ္ပေန္တာ ဒိဋ္ဌိသီလသာမညေန သမဂ္ဂါ။ အနုက္ကမေန ပရိပါကဂတပညတာယ
နိပကာ။ သဗ္ဗဿေဝိမဿ ဒုက္ခဝဋ္ဋဿ အန္တိ ကရိဿထ၊ ပရိနိဗ္ဗာနံ ပါပုဏိ-
ဿထာတိ အတ္ထော။

ဝနံ တေသံ နတ္ထိ ပညာပနာယ သဗ္ဗသော သမုန္တိန္ဒဝဋ္ဋမူလကတ္တာ။

ဓမ္မံ အနုဿရန္တိ၊ ဓမ္မဿ ဝါ အနုဿရဏသီလာတိ ဓမ္မာနုသာရိနော။
ဧဝံ သဒ္ဓါနုသာရိနောပိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ပဋိပန္နဿာတိ ပဋိပဇ္ဇမာနဿ၊
သောတာပတ္တိမဂ္ဂဌောပိ အဓိပ္ပေတော။ အဓိမတ္တန္တိ ဗလဝံ။ ပညာဝါဟိတိ
ပညံ ဝါဟေတိ၊ ပညာ ဝါ ဣမံ ပုဂ္ဂလံ ဝဟတိတိ ပညာဝါဟိတိပိ ဝဒန္တိ။
ပညာပုဗ္ဗင်္ဂမန္တိ ပညံ ပုရေစာရိကံ ကတွာ။ အယံ ဝုစ္စတိတိ အယံ ဧဝရူပေါ
ပုဂ္ဂလော ပညာသင်္ခါတေန ဓမ္မေန သရတိ အနုဿရတိတိ ဓမ္မာနုသာရိ။
သဒ္ဓါဝါဟိတိ သဒ္ဓံ ဝါဟေတိ၊ သဒ္ဓါ ဝါ ဣမံ ပုဂ္ဂလံ ဝဟတိတိ သဒ္ဓါ-
ဝါဟိတိပိ ဝဒန္တိ။ သဒ္ဓါပုဗ္ဗင်္ဂမန္တိ သဒ္ဓံ ပုရေစာရိကံ ကတွာ။ အယံ ဝုစ္စတိတိ
အယံ ဧဝရူပေါ ပုဂ္ဂလော သဒ္ဓါယ သရတိ အနုဿရတိတိ သဒ္ဓါနုသာရိ။
သဒ္ဓါမတ္တန္တိ “ဣတိပိ သော ဘဂဝါ”တိအာဒိနာ ဗုဒ္ဓသုဗုဒ္ဓတာယ သဒ္ဓဟန-
မတ္တံ။ မတ္တ-သဒ္ဓေန အဝေစ္စပ္ပဿာဒံ နိဝဏ္ဏေတိ။ ပေမမတ္တန္တိ ယထာဝုတ္တသဒ္ဓါ-
နုသာရေန ဥပ္ပန္တံ တုဋ္ဌိမတ္တံ။ သိနေဟောတိ ကေစိ။ ဧဝံ ဝိပဿနံ ပဋ္ဌပေတွာ

နိဿိန္ဒာနန္တိ ကလာပသမ္ပသနာဒိဝသေန အာရဒ္ဓဝိပဿနာနံ။ ဧကော သဒ္ဓါတိ
ဝိပဿနာနုသာရေန သွာက္ခာတဓမ္မတာ သိဒ္ဓါ၊ တတော ဧဝ ကော သေဋ္ဌာ
ဥဋ္ဌာရာ သဒ္ဓါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဧကံ ပေမန္တိ ဧတ္ထာပိ ဧသေဝ နယော။ သဂ္ဂေ
ဌာပိတာ ဝိယ ဟောန္တိတိ တေသံ သဒ္ဓါပေမာနံ သဂ္ဂသံဝတ္တနိယတာယ အဗျ-
ဘိစာရိတာဝမာဟ။ ဣဋ္ဌသောတာပန္နောတိ ဝဒန္တိ ဧကဒေသေန သစ္စာနု-
ဗောဓေ ဌိတတ္တာ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

အလဂဒ္ဓုပမသုတ္တဝါဒနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၃-ဝိမ္ဗိကသုတ္တဝါဒ

၂၄၉။ ဝိယဝစနန္တိ ဝိယသမုဒါစာရော။ ဝိညူဇာတိကာ ဟိ ပရံ ဝိယေန
သမုဒါစရန္တာ “ဘဝ”န္တိ ဝါ, “ဒေဝါနံ ဝိယော”တိ ဝါ, “အာယသ္မာ”တိ ဝါ
သမုဒါစရန္တိ၊ တသ္မာ သမ္မုခါ သမ္မောဓနဝသေန “အာဝုသော”တိ, တိရောက္ခံ
“အာယသ္မာ”တိ အယမ္ပိ သမုဒါစာရော။ မဟာကဿပဥရုဝေလကဿ-
ပါဒယော အညေပိ ကဿပနာမကာ အတ္ထိတိ “ကတရဿ ကဿပဿာ”တိ
ပုစ္ဆန္တိ။ ရညာတိ ကောသလရညာ။ “သဇ္ဇာနိဿိ”တိ သင်္ခေပတော ဝုတ္တ-
မတ္ထံ ဝိဝရိတုံ “အယံ ပနာ”တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ အဿာတိ ကုမာရကဿပဿ၊
“သဇ္ဇာနိဿိ”တိ ဝုတ္တသဇ္ဇာနနဿ ဝါ။ ပုညာနိ ကရောဇ္ဇောတိ ကပ္ပသတသ-
ဟဿံ ဒေဝေသု စ မနုဿေသု စ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ခါနာဒိနိ ပုညာနိ ဘာဝေဇ္ဇော။
ဩသက္ကန္တောတိ ပရိဟာယမာနေ။ ပဌမန္တိ ကုမာရိကာကာလေ။ သတ္တာ
ဥပါလိတ္တေရံ ပဋိစ္ဆာပေသိ ဟံ အဓိကရဏံ ဝိနယကမ္မေနေဝဿာ ဘိက္ခုနိယာ
ပဗ္ဗဇာယ အရောဂဘာဝံ။

ပညတ္တိဝိဘာဝနာတိ “အန္ဓဝန”န္တေဝ ပညာယမာနဿ ဝိဘာဝနာ။ ဩလိ-
ယတိတိ သင်္ကတိ သဏိကံ ဝတ္တတိ။ ဘာဏကောတိ သရဘာဏကော။ ယံ
အတ္ထိ၊ တံ ဂဟေတွာတိ ဣဒါနိ ပရိယေသိတဗ္ဗဋ္ဌာနံ နတ္ထိ၊ ယထာဂတံ ပန ယံ အတ္ထိ၊
တံ ဂဟေတွာ။ မလဝရဏေတိ အဓိမတ္တရုဏေ။ ကဿပဘဂဝတော ကာလေ
နိရုဋ္ဌသမညာဝသေန ဝစနသန္တတိယာ အဝိစ္ဆေဒေန စ ဣမသ္မိမ္ပိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ တံ
“အန္ဓဝန”န္တေဝ ပညာယိတ္ထ၊ ဥပရူပရိဝေဒမာနာယ ပထဝိယာ ဥပရိ ရုက္ခဂစ္ဆာ-
ဒိသု သဇ္ဇာယန္တေသုပိတိ။ သေက္ခပဋိပဒန္တိ သေက္ခဘာဝါဝဟံ ဝိသုဒ္ဓိပဋိပတ္တိ။

အညတရ-သဒ္ဓေါ အပါကဋေ ဝိယ ပါကဋေပိ ဝတ္တတိ ဧက-သဒ္ဓေန သမာ-
 နတ္တက္ခာတိ ဒဿေတုံ “အဘိဇာနာတိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဘယဘေရဝဒဿိတမ္ပိ
 အဘိက္ကန္တ-သဒ္ဓဿ အတ္ထုဒ္ဓါရံ ဣဓ ဒဿေန္တော ဧဝံ ဟေဋ္ဌာ တတ္ထ တတ္ထ
 ကတာ အတ္ထသံဝဏ္ဏနာ ပရေတော တသ္မိံ တသ္မိံ သုတ္တပဒေသေ ယထာရဟံ
 ဝတ္တဗ္ဗာတိ နယဒဿနံ ကရေတိ။ ကဉ္စနသန္တိဘတ္တစတာ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏဂ္ဂဟဏေန
 ဂဟိတာတိ အဓိပ္ပါယေနာဟ “ဆဝိယ”န္တိ။ ဆဝိဂတာ ပန ဝဏ္ဏဓာတု ဧဝ
 “သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော”တိ ဧတ္ထ ဝဏ္ဏဂ္ဂဟဏေန ဂဟိတာတိ အပရေ။ ဝဏ္ဏိယတိ
 ကိတ္တိယတိ ဥဋ္ဌေါသနန္တိ ဝဏ္ဏော၊ ထုတိ။ ဝဏ္ဏိယတိ အသင်္ကရတော
 ဝတ္ထဝိယတိတိ ဝဏ္ဏော၊ ကုလဝဂ္ဂေါ။ ဝဏ္ဏိယတိ ဖလံ ဧတေန ယထာ-
 သဘာဝတော ဝိဘာဝိယတိတိ ဝဏ္ဏော၊ ကာရဏံ။ ဝဏ္ဏနံ ဒိဃရဿာဒိဝသေန
 သဏ္ဌဟနန္တိ ဝဏ္ဏော၊ သဏ္ဌာနံ။ ဝဏ္ဏိယတိ အဏုမဟန္တာဒိဝသေန ပမိယတိတိ
 ဝဏ္ဏော၊ ပမာဏံ။ ဝဏ္ဏေတိ ဝိကာရမာပဇ္ဇမာနံ ဟဒယင်္ဂတဘာဝံ ပကာ-
 သေတိတိ ဝဏ္ဏော၊ ရူပါယတနံ။ ဧဝံ တေန တေန ပဝတ္တိနိမိတ္တေန ဝဏ္ဏ-သဒ္ဓဿ
 တသ္မိံ တသ္မိံ အတ္ထေ ပဝတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အနဝသေသတ္တံ သကလတာ ကေဝလတာ။ ကေဝလကပ္ပိတိ ဧတ္ထ ကေဝိ
 ဤသံ^၂ အသမတ္တာ^၃ ကေဝလာ ကေဝလကပ္ပိတိ ဝဒန္တိ၊ ဧဝံ သတိ အနဝ-
 သေသတ္ထော ဧဝ ကေဝလ-သဒ္ဓေါ သိယာ။ အနတ္တန္တရေန ပန ကပ္ပ-သဒ္ဓေန
 ပဒဝဗ္ဗနံ ကတွာ ကေဝလာ ဧဝ ကေဝလကပ္ပိ။ တထာ ဝါ^၄ ကပ္ပနိယတ္တာ
 ပညာပေတဗ္ဗတ္တာ ကေဝလကပ္ပိ။ ယေဘုယျတာ ဗဟုလဘာဝေါ။ အဗျာဓိဿ-
 တာ ဝိဇာတိယေန အသင်္ကရေ သုဒ္ဓတာ။ အနတိရေကတာ တံမတ္တတာ^၅
 ဝိသေသာဘာဝေါ။ ကေဝလကပ္ပန္တိ ကေဝလံ ဒဉ္ဇံ ကတွာတိ အတ္ထော။
 ကေဝလံ ဝုစ္စတိ နိဗ္ဗာနံ သဗ္ဗသင်္ခတဝိရိတ္တတ္တာ။ တေနာဟ “ဝိသံယောဂါဒိ-
 အနေကတ္ထော”တိ။ ကေဝလံ ဧတဿ အဓိဂတံ အတ္တိတိ ကေဝလံ၊
 သန္တိကတနိရောဓော ဝိဏာသဝေါ။

ကပ္ပ-သဒ္ဓေါ ပနာယံ သဥပသဂ္ဂေါ အနုပသဂ္ဂေါ စာတိ အဓိပ္ပါယေန
 ဩကပ္ပနိယပဒေ လက္ခမာနံ ဩကပ္ပသဒ္ဓမတ္တံ နိဒဿေတိ၊ အညထာ ကပ္ပ-သဒ္ဓဿ
 အတ္ထုဒ္ဓါရေ ဩကပ္ပနိယပဒံ အနိဒဿနမေဝ သိယာ။ သမဏကပ္ပေဟိတိ

၁-ဌဝိယတိတိ(က)သံ-ဇွီ ၁-၄၂-ပိဋေ ပန ပဿိတဗ္ဗံ။ ၂-ဤသကံ(အံ-ဇွီ ၂-၂၁၃၊ဒီ-ဇွီ ၃-၁၄၉-ပိဋေသု။)
 ၃-ဣမဿ ပန သာဓိပ္ပါယော အတ္ထော မောဂ္ဂလ္လာနဗျာချာယံ စတုတ္ထကဏ္ဍေ ၁၂၀-သုတ္တဗျာချာတော
 ဂဟေတဗ္ဗော။
 ၄-အထ ဝါ (ဒီ-ဇွီ ၃-၁၄၉-ပိဋေ။) ၅-တံပရမဘာ(ဒီ-ဇွီ ၃-၁၄၉၊သံ-ဇွီ ၁-၄၃၊အံ-ဇွီ ၂-၂၁၃-ပိဋေသု။)

ဝိနယသိဒ္ဓေဟိ သမဏဝေါဟာရေဟိ။ နိစ္စကပ္ပန္တိ နိစ္စကာလံ။ ပညတ္တိတိ နာမံ။ နာမံ ဟေတံ တဿ အာယသ္မတော၊ ယဒိဒံ ကပ္ပေတိ။ ကပ္ပိတကေ- သမဿူတိ ကတ္တရိကာယ ဆေဒိတကေသမဿ။ ဒွင်္ဂုလကပ္ပေတိ မဇ္ဈိက- ဝေလာယ ဝိတိက္ကန္တာယ ဒွင်္ဂုလတာဝိကပ္ပေ။ လေသောတိ အပဒေသော။ အနဝသေသံ ဖရိတုံ သမတ္ထဿပိ ဩဘာသဿ ကေနစိ ကာရဏေန ကေဒေသဖရဏမ္ပိ သိယာ၊ အယံ ပန သဗ္ဗသောဝ ဖရိတိ ဒဿေတုံ သမန္တတ္ထော ကပ္ပ-သဒ္ဓေါ ဂဟိတောတိ အာဟ “အနဝသေသံ သမန္တတော”တိ။

သမဏသညာသမုဒါစာရေနာတိ “အဟံ သမဏော”တိ ဧဝံ ဥပ္ပန္န- သညာသမုဋ္ဌိတေန သမုဒါစာရေန၊ တန္တိမိတ္တေန ဝါ တဗ္ဗောဟာရေန။ ပုဗ္ဗယောဂေတိ ပုဗ္ဗယောဂကထာယံ။ ပပဉ္စော သောတိ ဧသော တုမှေသု အာဂတေသု ယထာပဝတ္ထော ပဋိသန္တာရော ကထာသမုဒါစာရော စ အမှာကံ ပပဉ္စော၊ ဧတ္တကမ္ပိ အကတွာ သမဏဓမ္မမေဝ ကရောမာတိ အဓိပ္ပာယ်။

အရိယဘူမိံ ပတ္တောတိ အနာဂါမိဖလံ အဓိဂတော။ ပတ္တုသတိ- ကုလပုတ္တံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ ဝိဘဇိတွာတိ ဝိဘာဂံ ကတွာ။ တုရိတာလပန- ဝသေနာတိ တုရိတံ အာလပနဝသေန။ တေန ဒုလ္လဘော အယံ သမဏော၊ တဿ သိသမဿ ပဉ္စော ကထေတဗ္ဗော၊ ဣမိနာ စ သိသံ ဂန္တော သတ္တာ ပုတ္တိတဗ္ဗောတိ တုရိတံ အာလပိတိ ဒဿေတိ။ “ယထာ ဝါ”တိအာဒိနာ ပန ဝစနာလင်္ကာရဝသေန ဒွိက္ခတ္တံ အာလပတိ။ ဧဝမာဟာတိ “ဘိက္ခု ဘိက္ခု”တိ ဧဝံ ဒွိက္ခတ္တံ အဝေါစ။

ဝိမ္ဗိကပရိယာယေန ကရဇကောယံ ပစ္စက္ခံ ကတွာ ဒဿေန္တိ ဒေဝတာ “အယံ ဝိမ္ဗိကော”တိ အာဟ။ တာယ ပန ဘာဝတ္ထဿ အဘာသိတတ္တာ သဒ္ဓတ္ထမေဝ ဒဿေန္တော “ပုရတော ဌိတံ ။ပ။ အယန္တိ အာဟာ”တိ အဝေါစ။ သေသေသုပိ ဧသေဝ နယော။ မဏ္ဍုကန္တိ ထလမဏ္ဍုကံ။ သော ဟိ ဥဒ္ဓါ- မာယိကာတိ ဝုစ္စတိ၊ န ဥဒကမဏ္ဍုကော။ တဿ နိဝါသတော ဝါတော မာ ခေါ ဗာဓေယိတ္တာတိ “ဥပရိဝါတတော အပဂမ္မာ”တိ ဝုတ္တံ။ ကထံ ပနာယံ ဒေဝတာ ဣမိနာ နိဟာရေန ဣမေ ပဉ္စေ ထေရဿ အာစိက္ခိတိ? ကေစိ တာဝ အာဟု — ယထာသုတမတ္ထံ ဥပမာဘာဝေန ဂဟေတွာ အတ္တနောပဋိဘာနေန ဥပမေယုတ္ထံ မနသာ စိန္တေတွာ တံ ဘဂဝါဝ ဣမဿ အာစိက္ခိဿတိ၊ သာ စ ဒေသနာ အတ္တာယ ဟိတာယ သုခါယ ဟောတိတိ “အယံ ဝိမ္ဗိကော”တိ- အာဒိနာ ဥပမာဝသေနေဝ ပန္နရသ ပဉ္စေ ထေရဿ အာစိက္ခိ။ ကဿပသမ္မာ- သမ္ပုဒ္ဓကာလေ ကိရ ဗာရာဏသီယံ ဧကော သေဋ္ဌိ အဓော မဟဒ္ဓနော မဟန္တံ

နိဓာနံ နိဒဟိတွာ ပလိဿာဒိအာကာရာနိ ကာနိဓိပိ လင်္ဂါနိ တတ္ထ ဌပေသိ။
 သော မရဏကာလေ အတ္တနော သဟာယဿ ပြာဟ္မဏဿ အာရောစေသိ
 “ဣမသ္မိံ ဌာနေ မယာ နိဓာနံ နိဒဟိတံ၊ တံ မမ ပုတ္တဿ ဝိညတံ ပုတ္တဿ
 ဒဿေဟိ”တိ ဝတွာ ကာလမကာသိ။ ပြာဟ္မဏော သဟာယကပုတ္တဿ ဝိညတံ
 ပုတ္တကာလေ တံ ဌာနံ ဒဿေသိ။ သော နိခနိတွာ သဗ္ဗပစ္စာ နာဂံ ပဿိ၊
 နာဂေါ အတ္တနော ပုတ္တံ ဒိသ္မာ “သုခေနော ဓနံ ဂဏှတူ”တိ အပဂစ္ဆိ။ သွာယ-
 မတ္တော တဒါ လောကေ ပါကဋ္ဌော ဇာတော၊ အယံ ပန ဒေဝတာ တဒါ
 ဗာရာဏသီယံ ဂဟပတိကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝိညတံ ပတ္တော သတ္တရိ ပရိနိဗ္ဗုတေ
 ဥရံ ဒတွာ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတော ပဉ္စဟိ သဟာယကဘိက္ခုဟိ သဒ္ဓိံ သမဏ-
 ဓမ္မမကာသိ။ ယေ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ “ပဉ္စ ဘိက္ခု နိဿေဏိံ ဗန္ဓိတွာ”တိ အာဒိ။
 တေန ဝုတ္တံ “ယထာသုတမတ္ထံ ဥပမာဘာဝေန ဂဟေတွာ”တိ အာဒိ။ အပရေ
 ပန “ဒေဝတာ အတ္တနော ပဋိဘာနေန ဣမေ ပဉ္ဇေ ဧဝံ အဘိသင်္ခရိတွာ ထေရဿ
 အာစိက္ခိ”တိ ဝဒန္တိ။ ဒေဝပုတ္တေ နိဿန္တံ ဒေဝပုတ္တပဉ္ဇတ္တာ တဿ အတ္တဿ။

၂၅၁။ စတူဟိ မဟာဘူတေဟိ နိဗ္ဗတ္တောတိ စာတုမဟာဘူတိကော။
 တေနာဟ “စတုမဟာဘူတမယဿာ”တိ။ ဝမတိ ဥဂ္ဂိရန္တော ဝိယ ဟောတိတိ
 အတ္တော။ ဝန္တကောတိ ဥစ္ဆန္ဒကော။ ဝန္တဿယောတိ ဥပစိကာဟိ ဝန္တဿ
 မတ္တိကာပိဏ္ဏဿ ဥဿယဘူတော။ ဝန္တသိနေဟသဗ္ဗဒ္ဓေါတိ ဝန္တေန ခေဋ္ဌ-
 သိနေဟေန သမ္ပိဏ္ဏိတော။ အသုစိကလိမလံ ဝမတိတိ ဧတ္ထ မုခါဒိဟိ ပါဏ-
 ကာနံ နိဂ္ဂမနတော ပါဏကေ ဝမတိတိ အယမ္ပိ အတ္တော လဗ္ဘတေဝ။ အရိ-
 ယေဟိ ဝန္တကောတိ ကာယဘာဝသာမညေန ဝုတ္တံ၊ ဒုက္ခသစ္စပရိညာယ ဝါ
 သဗ္ဗဿပိ တေဘူမကဓမ္မဇာတဿ ပရိညာတတ္တာ သဗ္ဗောပိ ကာယော
 အရိယေဟိ ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနေန ဝန္တော ဧဝ။ တံ သဗ္ဗန္တိ ယေဟိ တိဟိ အဋ္ဌိ-
 သတေဟိ ဥဿိတော၊ ယေဟိ နာရူဟိ သဗ္ဗဒ္ဓေါ၊ ယေဟိ မံသေဟိ အဝ-
 လိတ္တော၊ ယေန အလ္လစမ္ပေန ပရိယောနဒ္ဓေါ၊ ယာယ ဆဝိယာ ရဉ္စိတော၊ တံ
 အဋ္ဌိအာဒိသဗ္ဗံ အစူန္တမေဝဇိဂုတ္တိတွာ ဝိရတ္တတာယ ဝန္တမေဝ။ “ယထာ စာ”တိ-
 အာဒိနာ ဝတ္တဗ္ဗောပမတောပိ ဝမ္ပိကော ဝိယ ဝမ္ပိကောတိ ဣမမတ္ထံ ဒဿေတိ။

သမ္ဘဝတိ တေသ္မာတိ သမ္ဘဝေါ၊ မာတာပေတ္တိကော သမ္ဘဝေါ တေဿာတိ
 မာတာပေတ္တိကသမ္ဘဝေါ။ တဿ။ ဥပစိယတိ တေနာတိ ဥပစယော၊
 ဩဒနကုမ္မာသံ ဥပစယော တေဿာတိ ဩဒနကုမ္မာသုပစယော။ တဿ။

အရဝသဘာဝတာယ အနိစ္စဓမ္မဿ၊ သေဒဂူဘဝိတ္တသေမှာဒိဓာတုက္ခောဘဂရု-
 ဘာဝဒုဂ္ဂန္ဓာနံ ဝိနောဒနာယ ဥစ္ဆာဒေတဗ္ဗဓမ္မဿ၊ ပရိတော သမ္မာဟနေန
 ပရိမဒ္ဓိတဗ္ဗဓမ္မဿ၊ ခဏေ ခဏေ ဘိဇ္ဇနသဘာဝတာယ ဘေဒနဓမ္မဿ၊
 တတော ဧဝ ဝိကိရဏသဘာဝတာယ ဝိဒ္ဓိသနဓမ္မဿာတိ မေ-သဒ္ဓေါ
 ပစ္စေကံ ယောဇေတဗ္ဗော။ တနုဝိလေပနေနာတိ ကာယာဝလေပနေန
 ဥစ္ဆာဒနဝိလေပနေန။ အင်္ဂပစ္စင်္ဂါမာဓဝိနောဒနတ္ထာယာတိ တာဒိသသမု-
 ဌာနသရိရဝိကာရဝိဂမာယ။ ယသ္မာ သုက္ကသောဏိတံ^၁ အာဟာရေ၊
 ၂ဥစ္ဆာဒနံ ပရိမဒ္ဓနဉ္စ^၂ ယထာရဟံ ဥပ္ပါဒဿ၊ ဝုဓိယာ စ ပစ္စယော၊
 တသ္မာ အာဟာ “မာတာပေတ္တိက။ပ။ကထိတော”တိ။ ဥစ္စာဝစဘာဝေါတိ
 ယထာရဟံ ယောဇေတဗ္ဗော— ဩဒနကုမ္မာသုပစယဥစ္ဆာဒနပရိမဒ္ဓနဂဟ-
 ဏေဟိ ဥစ္စဘာဝေါ၊ ဝဓိ၊ မာတာပေတ္တိကသမ္ဘဝဂ္ဂဟဏေန သဗုဒ္ဓယော၊
 ဣတရေဟိ အဝစဘာဝေါ၊ ပရိဟာနိ၊ အတ္တင်္ဂမော ပကာသိတော။ အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနံ
 သဏ္ဌပနမ္ပိ ဟိ ဝဇ္ဇပစ္စယတ္တာ ဝဇ္ဇန္တိ။

ကောဓော ဂူမောတိ ဣတ္ထ ဂူမပရိယာယေန ကောဓဿ ဝုတ္တတ္တာ
 ဂူမ-သဒ္ဓေါ ကောဓေ ဝတ္တတိတိ ဝုတ္တံ “ဂူမော ဝိယ ဂူမော”တိ။ ဘဿနိတိ
 ဘဿံ။ မောသဝဇ္ဇန္တိ မုသာဝါဒေါ။ ဂူမော ဧဝ ဂူမာယိတံ။ ဣစ္ဆာ ဂူမာ-
 ယိတံ ဧတိဿာတိ ဣစ္ဆာဂူမာယိတာ၊ ပဇာ။ ဣစ္ဆာဂူမာယိတသဒ္ဓဿ
 တဏှာယ ဝုတ္တိ ဝုတ္တနယာ ဧဝ။ ဂူမာယန္တောတိ ဝိတက္ကသန္တာပေန
 သံတပေဉ္စန္တော၊ ဝိတက္ကန္တောတိ အတ္ထော။ ပလိပေါတိ ဒုက္ကရမဟာကဒ္ဓမံ။
 တိမူလန္တိ တိဟိ မူလေဟိ ပတိဋ္ဌိတံ ဝိယ အစလံ ပဝတ္တန္တိ ဝုတ္တံ။ ရဇော
 စ ဂူမော စ မယာ ပကာသိတာတိ ရဇသဘာဝကရဏဋ္ဌေန “ရဇော”တိ
 စ ဂူမသဘာဝကရဏဋ္ဌေန “ဂူမော”တိ စ မယာ ပကာသိတာ။ ပကတိဂူမော
 ဝိယ အဂ္ဂိဿ ကိလေသဂ္ဂိဇာလဿ ပညာဏဘာဝတော။ ဓမ္မဒေသနာ-
 ဂူမော ဉ္ဈဏဂ္ဂိသန္တိပနဿ ပုဗ္ဗင်္ဂမဘာဝတော။ အယံ ရတ္ထိံ^၃ ဂူမာယနာတိ
 ယာ ဒိဝါ ကတ္တဗ္ဗကမ္မန္တေ ဥဒ္ဓိဿ ရတ္ထိယံ အနုဝိတက္ကနာ၊ အယံ ရတ္ထိံ^၃
 ဂူမာယနာ။

သတ္တန္တံ ဓမ္မာနန္တိ ဣဒံ သုတ္တေ^၄ အာဂတနယေန ဝုတ္တံ။ သုတ္တဉ္စ တထာ
 အာရာဓနဝေနယုဇ္ဈာသယဝသေန။ တဒေကဋ္ဌတာယ ဝါတဒညကိလေသာနံ။
 သုန္ဒရပညောတိ ဉ္ဈတတိရဏပဟာနပရိညာယ ပညာယ သုန္ဒရပညော။

၁-သုက္ကသောဏိတဘာဝိတံ (က) ၂-၂-အာဒိတော စ ပရတော စ (က) ၃-ခု ဂ-ဂ-ပိဋ္ဌေ။

တေန္တိ “သတ္တ”န္တိ တေံ အဓိဝေဓံ သံကိလေသဓမ္မာနံ သသနတော သမုတ္တိန္ဒနတော။ တန္တိ ဝီရိယံ။ ပညာဂတိကမေဝ ပညာယ ဟိတဿေဝ အဓိပ္ပေတက္ကာ။ လောကီယာယ ပညာယ အာရမ္ဘကာလေ လောကီယဝီရိယံ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ လောကုတ္တရာယ ပညာယ ပဝတ္တိက္ခဏေ လောကုတ္တရဝီရိယံ ဂဟေတဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။ အတ္တဒီပနာတိ ဥပမေယျတ္တဒီပနီ ဥပမာ။

ဂါပတောဘိ အတ္တနော ဝသနဂါမတော။ ဗန္တေတိ အာထဗ္ဗနမန္တေ။ တေ ဟိ ဗြာဟ္မဏာ အရဉ္စေ ဝေ ဝါစေန္တိ “မာ အဉ္စေ အဿောသု”န္တိ။ တဏှာ အကာသီတိ စတ္တာရော ကောဋ္ဌာသေ အကာသိ။ ဝေမေတ္တ ဝမ္ဘိကပဉ္စဿေဝ ဝသေန ဥပမာ အာဂတာ၊ သေသာနံ ဝသေန ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။

လင်္ဂနဋ္ဌေန နိဝါရဏဋ္ဌေန လင်္ဂီ၊ ပလိသော။ ဉာဏမုခေတိ ဝိပဿနာ-ဉာဏဝီရိယံ။ ဗတတိတိ ပဝတ္တတိ။ ကမ္မဋ္ဌာနဥဂ္ဂဟပရိပုစ္ဆာဝသေနာတိ စတုသစ္စကမ္မဋ္ဌာနဿ ဥဂ္ဂဏှနေန တဿ အတ္ထပရိပုစ္ဆာဝသေန စေဝ ဝိပဿနာသင်္ခါတအတ္ထဝိနိစ္ဆယပရိပုစ္ဆာဝသေန စ။ သဗ္ဗသော ဉာတုံ ဣစ္ဆာ ဟိ ပရိပုစ္ဆာ။ ဝိပဿနာ စ အနိစ္စာဒိတော သဗ္ဗတေဘူမကဓမ္မာနံ ဉာတုံ ဣစ္ဆတိ။ ဧဝံ ဝိပဿနာဝသေန အဝိဇ္ဇာပဟာနမာဟ၊ ဥပရိကတ္တဗ္ဗသမ္ဘာဝတော န တာဝ မဂ္ဂဝသေန။

ဝလ္လိအန္တရေ ဝါတိ ဝါ-သဒ္ဓေါ ပံသုအန္တရေ ဝါ မတ္တိကန္တရေ ဝါတိ အဝုတ္တဝိကပ္ပတ္တော။ စိတ္တာဝိလမတ္တကောဝါတိ စိတ္တက္ခောဘမတ္တကောဝ။ အနိဂ္ဂဟိတောတိ ပဋိသင်္ခါနဗလေန အနိဝါရိတော။ မုခေတိလနံ မုခသင်္ကောစော။ ဟနုသဉ္ဇောပနံ ပါပေတိ အန္တောဇ္ဇေနာဝတ္တယံ။ ဒိဿာဝိလောကနံ ပါပေတိ ယတ္ထ ဗာစေတဗ္ဗော ဌိတော၊ တံဒဿနတ္ထံ နိဝါရက-ပရိဝါရဏတ္ထံ။ ဒဏ္ဍသတ္တာဘိနိပါတန္တိ ဒဏ္ဍသတ္တာနံ ပရဿ ဥပရိ နိပါတနာ-ဝတ္ထံ။ ယေန ကောဓေန အနိဂ္ဂဟိတေန မာတာဒိကံ အဃာတေတဗ္ဗံ ဥဋ္ဌါ-တေတွာ “အယုတ္တံ ဝတ မယာ ကတ”န္တိ အတ္တာနမ္ဘိ ဟနတိ၊ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ “ပရဃာတနမ္ဘိ အတ္တဃာတနမ္ဘိ ပါပေတိ”တိ။ ယေန ဝါ ပရဿ ဟည-မာနဿ ဝသေန ဃာတကောပိ ဃာတနံ ပါပုဏာတိ၊ တာဒိဿဿ ဝသေနာယမတ္တော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကောဓသမညေန ဟေတံ ဝုတ္တံ “ပရံ ဃာတေတွာ အတ္တာနံ ဃာတေတိ”တိ။ ပရမုဿဒဂတောတိ ပရမုတ္တံသ-ဂတော။ ဒဋ္ဌံ ပရိဿယမာဝဟတာယ ကောဓောဝ ကောရူပါယာသော။ တေနာဟ “မလဝပ္ပတ္တော”တိအာဒိ။

ဒွေဓာပထသမာ ဟောတိ အပ္ပဋိပတ္တိဟေတုဘာဝတော။

ကုသလဓမ္မော န တိဋ္ဌတိ နိဝရဏေဟိ နိဝါရိတပရမတ္တာ။ သမထပုဗ္ဗင်္ဂမံ
ဝိပဿနံ ဘာဝယတော ပဌမံ သမထေန နိဝရဏဝိက္ခမ္ဘနံ ဟောတိ။ ဝိပဿနာ
ပန တဒင်္ဂဝသေနေဝ တာနိ နိဟရတိတိ ဝုတ္တံ “ဝိက္ခမ္ဘနတဒင်္ဂဝသေနာ”တိ။

“ကုမ္မောဝ အင်္ဂါနိ သကေ ကပါလေ”တိအာဒိသု^၁ ကုမ္မဿ အင်္ဂဘာဝေန
ဝိသေသတော ပါဒသိသာနိ ဧဝံ ဝုစ္ဆန္တိတိ အာဟ “ပဉ္စေဝ အင်္ဂါနိ ဟော-
န္တိ”တိ။ ဝိပဿနာစာရဿ ဝုစ္စမာနတ္တာ အဓိကာရတော သမ္မသနိယာနမေဝ
ဓမ္မာနံ ဣဓ ဂဟဏန္တိ “သဗ္ဗေဝိ သင်္ခတာ ဓမ္မာ”တိ ဝိသေသံ ကတွာဝ ဝုတ္တံ။
တေနာဟ ဘဂဝါ “ပဉ္စန္ဓေတံ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာနံ အဓိဝစန”န္တိ။

သုနန္တိ ကောဋ္ဌန္တိ ဧတ္ထာတိ သူနာ၊ အဓိကုဋ္ဌနန္တိ အာဟ “သူနာယ
ဥပရိ”တိ။ အသိနာတိ မံသကန္တနေန။ သာတိယမာနာတိ ဟညမာနာ
ဝိဗာဓိယမာနာ။ ဝတ္ထုကာမာနံ ဥပရိ ကတွာတိ ဝတ္ထုကာမေသု ဌပေတွာ
တေ အစွာဓာနံ ကတွာ။ ကန္တိတာတိ ဆိန္ဒိတာ။ ကောဋ္ဌိတာတိ ဗိလသော
ဝိဘဇိတာ။ ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနန္တိ ဆန္ဒရာဂဿ ဝိက္ခမ္ဘနပ္ပဟာနံ။

သမ္ပတ္တာတိ မုတ္တိတာ သမ္ပုဋ္ဌာ။ နန္ဒိရာဂံ ဥပဂမ္မ ဝနံ ဝစေန္တိတိ သမ္ပုဋ္ဌတ္တာ
ဧဝံ အာဒိနဝံ အပဿန္တာ နန္ဒိရာဂဿ အာရမ္မဏံ ဥပဂန္တာ တံ ပရိဗြူဟေန္တိ။
နန္ဒိရာဂဗဒ္ဓါတိ နန္ဒိရာဂေ လဂ္ဂတ္တာ တေန ဗဒ္ဓါ။ ဝနေ လဂ္ဂန္တိတိ တေ-
ဘူမကေ ဝနေ သဇ္ဇန္တိ။ တတ္ထ သဇ္ဇတ္တာ ဧဝံ ဒုက္ခံ ပတွာပိ န ဥက္ကဏ္ဌန္တိ
န နိဗ္ဗန္တိ။ ဣဓ အနဝသေသပ္ပဟာနံ အဓိပ္ပေတန္တိ အာဟ “ဝတုတ္ထမဂ္ဂေန
နန္ဒိရာဂပ္ပဟာနံ ကထိတ”န္တိ။

အနင်္ဂဏသုတ္တေ^၂ ပကာသိတော ဧဝံ “ဆန္ဒာဒိဟိ န ဂစ္ဆန္တိ”တိအာဒိနာ။
“ဗုဒ္ဓေါ သော ဘဂဝါ”တိအာဒိ “နမော ကရေဟိ”တိ^၃ ဝုတ္တနမက္ကာ-
ရဿ ကရဏာကာရဒဿနံ။ ဓောဓာယာတိ စတုသစ္စသမ္ပောဓာယ။ တထာ
ဒမထသမထတရဏပရိနိဗ္ဗာနာနိ အရိယမဂ္ဂဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ သမထ-
ပရိနိဗ္ဗာနာနိ^၄ ပန အနုပါဒိသေသဝသေနပိ ယောဇေတဗ္ဗာနိ။ ကမ္မဋ္ဌာနံ
အဟောသိတိ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာနံ အဟောသိ။ တေဿ ပဉ္စဿာတိ တေဿ
ပန္နရသမဿ ပဉ္စဿ အတ္ထော။ ဧဝံ ဣတရေသုပိ ဝတ္တဗ္ဗံ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာနံ
ဝိဏာသဝဂုဏေဟိ မတ္တကံ ပါပေန္တော ယထာနုသန္ဓိနာဝ ဒေသနံ နိဋ္ဌပေသိ။

၁-သံ ၁-၇-ပိဋကေ။	၂-မ-ဋ္ဌ ၁-၁၅၇-ပိဋကေ။
၃-မ ၁-၁၉၆၊ ၁၉၈-ပိဋကေ။	၄-ဒမထပရိနိဗ္ဗာနာနိ (က)

န ပုစ္ဆိတာနုသန္ဓိနာတိ အဓိပ္ပါယော။ နန စ ပုစ္ဆာဝသေနာယံ ဒေသနာ အာရဒ္ဓါတိ? သစ္စံ အာရဒ္ဓါ၊ ဧဝံ ပန “ပုစ္ဆာဝသိကော နိက္ခေပေါ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ န “ပုစ္ဆာနုသန္ဓိဝသေန နိဋ္ဌပိတာ”တိ။ အန္တရပုစ္ဆာဝသေန ဒေသနာယ အပရိဝတ္တိက္ခာ အာရဟ္တာနုပမေဝ ပန ဒေသနာ နိဋ္ဌပိတာ။

ဝမ္ပိကသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၄-ရထဝိနိတသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၅၂။ မဟာဂေါဝိန္ဒေန ပရိဂ္ဂဟိတတာကိတ္တနံ တဒါ မဂဓရာဇေန ပရိဂ္ဂဟိတူပလက္ခဏံ။ တဿ ဟိ သော ပုရောဟိတော။ **မဟာဂေါဝိန္ဒော**တိ ပုရာတနော ဧကော မဂဓရာဇာတိ ကေဓိ။ ဂယုတိတိ ဂဟော၊ ရာဇနံ ဂဟော **ရာဇဂဟံ**။ နဂရ-သဒ္ဓါပေက္ခာယ နပုံသကနိဒ္ဒေသော။ **အညေပေတ္တပကာရေ**တိ ရာဇဟိ ဒိသွာ သမ္မာ ပတိဋ္ဌာပိတတ္တာ တေသံ ဂဟံ ဂေဟဘူတန္တိပိ **ရာဇဂဟံ**။ အာရက္ခသမ္ပတ္တိအာဒိနာ အနတ္ထပ္ပတ္တိဟေတုတာယ ဥပဂတာနံ ပဋိရာဇနံ ဂဟံ ဂေဟဘူတန္တိပိ၂ **ရာဇဂဟံ**၊ အာရာမရာမဏိယကာဒိဟိ ရာဇတေ၊ နိဝါသသုခတာဒိနာ သတ္တေဟိ မမတ္တဝသေန ဂယုတိ၊ ပရိဂ္ဂယုတိတိ ဝါ **ရာဇဂဟန္တိ** ဧဝမာဒိကေ ပကာရေ။ **ဗုဒ္ဓကာလေ စ ဓက္ကဝတ္တိကာလေ စာတိ** ဣဒံ ယေဘုယျဝသေန ဝုတ္တံ။ **ဝေဠုဟိ ပရိက္ခိတ္တံ အဟောသိ**၊ န ပန ကေဝလံ ကဋ္ဌကပဝနမေဝ။ ရညော ဥယျာနကာလေ ပတိဋ္ဌာပိတအနာလကဝသေန **အနာလကယုတ္တံ**။

ဇနနံ ဇာတိ၊ ဇာတိယာ ဘူမိ ဇာတိဘူမံ?၊ ဇာယိ ဝါ မဟာဗောဓိသတ္တော ဧတ္ထာတိ ဇာတိ၊ သာ ဧဝ ဘူမိတိ ဇာတိဘူမံ၊ သာ ဣမေသံ နိဝါသောတိ **ဇာတိဘူမကာတိ** အာဟာ **“ဇာတိဘူမကာတိ ဇာတိဘူမိဝါသိနော”**တိ။ ကဿ ပနာယံ ဇာတိဘူမိတိ အာဟာ **“တံ ခေါ ပနာ”**တိအာဒိ။ တေန အနညသာဓာရဏာယ ဇာတိယာ အဓိပ္ပေတတ္တာ သဒေဝကေ လောကေ သုပါကဋ္ဌဘာဝတော ဝိသေသနေ ဝိနာပိ ဝိသိဋ္ဌဝိသယောဝ ဣဓ ဇာတိ-သဒ္ဓေါ ဝိညာယတိတိ ဒသေတိ။ တေနာဟာ **“သဗ္ဗညုဗောဓိသတ္တဿ ဇာတဋ္ဌာနသင်္ကယဇနပဒေါ”**တိ။ တတ္ထပိ ကပိလဝတ္ထုသန္ဓိဿယော ပဒေသောတိ အာဟာ **“ကပိလဝတ္ထုဟာရော”**တိ။

၁-ပရိဂ္ဂဟိတဘာဝူပလက္ခဏံ (သာရတ္ထ-ဦ ၂-၁၁၂-ပိဋ္ဌေ။)
 ၂-ဂေဟဘူတန္တိပိ (ဦ-ဦ ၁-၂၀၈-ပိဋ္ဌေ။) ၃-ဇာတိဘူမိ (က)

ဂရုဓမ္မဘာဝဝဏ္ဏနာ

သာကိယမဏ္ဍလသာတိ သာကိယရာဇသမ္မဟဿ။ ဒသန္တံ အပ္ပိစ္ဆကထာဒီနံ
ဝတ္ထု၊ ဒသကထာဝတ္ထု၊ အပ္ပိစ္ဆတာဒိ။ တတ္ထ သုပ္ပတိဋ္ဌိတတာယ တဿ လာဘီ
ဒသကထာဝတ္ထု၊ လာဘီ။ တတ္ထာတိ ဒသကထာဝတ္ထုသ္မိံ။

ဂရုကရဏီယတာယ ဓမ္မော ဂရု တေဿာတိ ဓမ္မဂရု၊ တဿ ဘာဝေါ
ဓမ္မဂရုတာ၊ တာယ။ “အဇ္ဈာသယေန^၁ ဝေဒိတဗ္ဗော”တိ ဝတွာ န ကေဝလံ
အဇ္ဈာသယေနဝ၊ အထ ခေါ ကာယဝစိပယောဂေဟိပိ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ
ဒဿေန္တော “ဓမ္မဂရုတာယေဝ ဟိ”တိအာဒိမာဟ။ တိယာမရတ္ထိံ ဓမ္မကထံ
ကတွာတိ ဧတ္ထ “ကုမ္ဘကာရဿ နိဝေသနေ တိယာမရတ္ထိံ ဝသန္တော ဓမ္မကထံ
ကတွာ”တိ ဧဝံ ဝစနသေသဝသေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ အညထာ ယထာ-
လာဘဝသေန အတ္ထေ ဂယမာနေ တိယာမရတ္ထိံ ဓမ္မကထာ ကတာတိ
အာပဇ္ဇတိ၊ န စ တံ အတ္ထိ။ ဝက္ခတိ ဟိ “ဗဟုဒေဝ ရတ္ထိန္တိ ဒိယဗုဒ္ဓိယာမမတ္တ”န္တိ။
ဒသဗလာဒိဂုဏဝိသေသာ ဝိယ ဓမ္မဂါရဝဟေတုကာ ပရဟိတပဋိပတ္တိပိ သဗ္ဗ-
ဗုဒ္ဓါနံ မဇ္ဈေ ဘိန္နသုဝဏ္ဏံ ဝိယ သဒိသာ ဧဝါတိ ဣမဿ ဘဂဝတော ဓမ္မ-
ဂါရဝကိတ္တနေ “ကဿပေါဝိ ဘဂဝါ”တိအာဒိနာ ကဿပဘဂဝတော
ဓမ္မဂါရဝံ ဒဿေတိ။

စာရိကံ နိက္ခမီတိ ဇနပဒစာရိကံ စရိတုံ နိက္ခမိ။ ဇနပဒစာရိကာယ
အကာလေ နိက္ခန္တတ္တာ ကောသလရာဇာဒယော ဝါရေတုံ အာရဘိံသု။
ပဝါရေတွာ ဟိ စရဏံ ဗုဒ္ဓါစိန္တံ။ ပုဏ္ဏာယ သမ္မာပဋိပတ္တိံ ပစ္စာသိသန္တော
ဘဂဝါ “ကိံ မေ ကရိသသီ”တိ အာဟ။

အနဟာတောဝါတိ ဓမ္မသဝနသုက္ကေန သာယနေ ဗုဒ္ဓါစိန္တံ နာနံ
အကတွာဝ။ အတ္တဟိတပရဟိတပဋိပတ္တိသု ဧကိဿာ ခြိန္နန္တ အတ္ထိတာသိဒ္ဓါ၊
စတုဗ္ဗိဓော ပဋိပတ္တိကတာ ဧဝ နာမ ဟောတီတိ ဝုတ္တံ “ပဋိပန္နကော စ
နာမ ။ ပ။ စတုဗ္ဗိဓော ဟောတီ”တိ။ ပဋိက္ခေပပုဗ္ဗကောပိ ဟိ ပဋိပန္နော
အတ္ထတော ပဋိပန္နတ္ထော ဧဝါတိ။ ကာမံ အတ္တဟိတာယ ပဋိပန္နော တာယ
သမ္မာပဋိပတ္တိယာ သာသနံ သောဘေတိ၊ န ပန သာသနံ ဝဓေတိ အပ္ပေါ-
သုက္ကဘာဝတော၊ န စ ကာရဏိကဿ ဘဂဝတော သဗ္ဗထာ မနောရထံ
ပူရေတိ။ တထာ ဟိ ဘဂဝါ ပဌမဗောဓိယံ ဧကသဋ္ဌိယာ စ အရဟန္တေသု

ဇာဘေသု “စရထ ဘိက္ခဝေ ဗဟုဇနဟိတာယာ”တိအာဒိနာ ဘိက္ခု ပရဟိတ-
ပဋိပတ္တိယံ နိယောဇေသိ။ တေန ဝုတ္တံ “ဝေရူပံ ဘိက္ခု ဘဂဝါ န ပုစ္ဆတိ၊
ကဿော? န မယံ သာသနဿ ဝုဗ္ဗိပက္ခေ ဌိတော”တိ။

သမုဒါယော အပ္ပကေန ဦးနောပိ အနုနော ဝိယ ဟောတိတိ ဗာကုလတ္ထေရံ
စတုတ္ထရာသိတော ဗဟိ ကတွာပိ “အသီတိမဟာထေရာ ဝိယာ”တိ ဝုတ္တံ။
အသီတိမဟာထေရာသမညာ ဝါ အဝယဝေပိ ၊ အဋ္ဌသမာပတ္တိသာမညာ ဝိယ
ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဤဒိသေ ဌာနေ ဗဟူနံ ဧကတော ကထနံ မဟတာ ကဏ္ဍေန စ
ကထနံ သတ္တု စိတ္တာရာနေမေဝါတိ တေဟိ ဘိက္ခုဟိ တထာ ပဋိပန္နန္တိ
ဒဿေန္တော “တေ ဘိက္ခု မေဃသဒ္ဓံ သုတွာ”တိအာဒိမာဟ။ ဂုဏသမ္ဘာ-
ဝနာယာတိ ဝက္ခမာနဂုဏဟေတုကာယ သမ္ဘာဝနာယ သမ္ဘာဝိတော၊ န
ယေန ကေနစိ ကိစ္စသမတ္တတာဒိနာ။

ဂရုဓမ္မဘာဝဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

အပ္ပိစ္ဆတာဒိဝဏ္ဏနာ

အပ္ပ-သဒ္ဓဿ ပရိတ္တပရိယာယတံ မနသိ ကတွာ အာဟ “ဗျဉ္ဇနံ သာဝ-
သေသံ ဝိယာ”တိ။ တေနာဟ “န ဟိ တဿာ”တိအာဒိ။ အပ္ပ-သဒ္ဓေါ ပနေတ္ထ
အဘာဝတ္ထောတိ သက္ကာ ဝိညာတုံ “အပ္ပါဗာဓတေဉ္စ သဉ္ဇာနာမိ”တိအာဒိသု?
ဝိယ။

အပ္ပိစ္ဆတာ နာမ? အတြ အတြ ဣစ္ဆာတိ ကတွာ။ အသန္တဂုဏသမ္ဘာ-
ဝနာတိ အတ္တနိ အဝိဇ္ဇမာနံ ဂုဏာနံ ဝိဇ္ဇမာနာနံ ဝိယ ပရေသံ ပကာသနာ။
သဒ္ဓေါတိ မံ ဇနော ဇာနာတူတိ ဝတ္ထပဋိပတ္တိကာရကဝိသေသလာဘိတိ
ဇာနာတု “ဝတ္ထပဋိပတ္တိအာပါယကဇ္ဈာယိတာ”တိ ဝေမာဒိနာ။ သန္တဂုဏ-
သမ္ဘာဝနာတိ ဣစ္ဆာစာရေ ဌတွာ အတ္တနိ ဝိဇ္ဇမာနသီလရုတဓမ္မာဒိဂုဏ-
ဝိဘာဝနာ။ တာဒိသဿ ဟိ ပဋိဂ္ဂဟဏေ အမတ္တညတပိ ဟောတိ။

ဂဏှန္တောယေဝ ဥဗ္ဗုဇိ အညေသံ အဇာနန္တာနံယေဝါတိ အဓိပ္ပါယော။

အပ္ပိစ္ဆတာပဓာနံ ပုဂ္ဂလာမိဋ္ဌာနေန စတုဗ္ဗိဓံ ဣစ္ဆာပဘေဒံ ဒဿေတွာ
ပုနပိ ပုဂ္ဂလာမိဋ္ဌာနေန စတုဗ္ဗိဓံ ဣစ္ဆာပဘေဒံ ဒဿေန္တော “အပရောပိ

၁-ဒီ ၂-၃၉၊ ၄၀၊ ၄၁၊ ၆ ၃-၂၇-ပိဋေသု။

၃-မ ၁-၁၇၅၊ မ ၂-၁၀၀-ပိဋေသု။

၂-သတ္တပိ၊ သတ္တသုပိ (က)

၄-အံ-ဋီ ၁-၁၁၂-ပိဋာဒိသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ။

စတုဗ္ဗိဓော အပ္ပိန္နော”တိအာဒိမာဟ။ ဒါယကဿ ဝသန္တိ ဒါယကဿ စိတ္တဝသံ။ ဒေယျဓမ္မဿ ဝသန္တိ ဒေယျဓမ္မဿ အပ္ပဗဟုဘာဝံ။ အတ္တနော ထာမန္တိ အတ္တနော ယာပနမတ္တကထာမံ။

ဧကဘိက္ခုလံ န အညာသိ သောသာနိကဝတ္ထေ သမ္ပဒေဝ ဝုတ္တိတ္တာ။ အဗ္ဗောကိန္တန္တိ အဝိန္နောဒံ။ ဒုတိယော မံ န ဇာနောယျာတိ ဒုတိယော သဟာယဘူတောပိ ယထာ မံ ဇာနိတုံ န သက္ကုဏေယျ၊ တထာ သဠိ ဝဿာနိ နိရန္တရံ သုသာနေ ဝသာမိ၊ တသ္မာ အဟံ အဟော သောသာ-
နိက္ခုတ္တမော။

ဓမ္မကထာယ ဇနတံ ခေါဘေတွာတိ လောမဟံသနသာဓုကာရဒါန-
စေလုက္ခေပါဒိဝသေန သန္တိပတိတံ ဣတရဉ္စ “ကထံ န ခေါ အယျဿ သန္တိ-
ကေဝ ဓမ္မံ သောဿာမာ”တိ ကောလာဟလဝသေန မဟာဇနံ ခေါဘေတွာ။
ဂတောတိ “အယံ သော၊ ယေန ရတ္ထိယံ ဓမ္မကထာ ကတာ”တိ ဇာနနာယေန
ပရိယတ္တိအပ္ပိစ္ဆတာယ ပရိဝေဏံ ဂတော။

တယော ကုလပုတ္တာ ဝိယာတိ ပါစိနဝံသဒါယေ သမဂ္ဂဝါသံ ဝုတ္တာ
တယော ကုလပုတ္တာ ဝိယ။ ပဟာယာတိ ပုဗ္ဗဘာဂေ တဒဂ်ါဒိဝသေန ပစ္ဆာ
အဂ္ဂမဂ္ဂေနဝ ပဇဟိတွာ။

အပ္ပိစ္ဆတာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒွါဒသဝိသေန္တောသဝဏ္ဏနာ

ပကတိဒုဗ္ဗလာဒိနံ ဂရုစိဝရာဒိနိ နဗာသုဘာဝါဝဟာနိ သရိရခေဒါဝဟာနိ
စ ဟောန္တိတိ ပယောဇနဝသေန နအတြိစ္ဆတာဒိဝသေန တာနိ ပရိဝတ္ထေတွာ
လဟုကစိဝရပရိဘောဂေါ န သန္တောသဝိရောမိတိ အာဟ “လဟုကေန
ယာပေန္တောပိ သန္တုဋ္ဌောဝ ဟောတိ”တိ။ မဟာဠစိဝရံ၊ ဗဟူနိ ဝါ စိဝရာနိ
လဘိတွာပိ တာနိ ဝိဿဇ္ဇေတွာ တဒညဿ ဂဟဏံ ယထာသာရုပ္ပနယေ
ဌိတတ္တာ န သန္တောသဝိရောမိတိ အာဟ “တေသံ။ပ။ ဓာဓရန္တောပိ သန္တု-
ဋ္ဌောဝ ဟောတိ”တိ။ ဧဝံ သေသပစ္စယေသုပိ ယထာဗလယထာသာရုပ္ပသန္တော-
သနိဗ္ဗေသေသု အပိသဒ္ဓဂ္ဂဟဏေ အဓိပ္ပါယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယထာသာရုပ္ပ-
သန္တောသောယေဝ အဂ္ဂေါ အလောဘဇ္ဈာသယဿ ဥက္ကံသနတော။

ဒွါဒသဝိသေန္တောသဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

တိပိပေပိဝေကဝဏ္ဏနာ

ကောတိ ကောကီ။ ဂစ္ဆတိတိ စုဏ္ဏိကဗ္ဗရိယာပထဝသေန ဝုတ္တံ၊
 စရတိတိ ဝိဟာရတော ဗဟိ သဉ္ဇာရဝသေန၊ ဝိဟရတိတိ ဒိဝါဝိဟာရာဒိ-
 ဝသေန။ ကာယဝိဝေကောတိ စ နေက္ခမ္မာဓိမုတ္တဿ ဘာဝနာနုယောဂဝသေန
 ဝိဝေကဋ္ဌကာယတာ၊ န ဈာနဝိဝေကမတ္တံ။ တေနာဟ “နေက္ခမ္မာဘိရတာန” န္တိ။
 ပရိသုဒ္ဓမ္မိတ္တာနန္တိ နိဝရဏာဒိသံကိလေသတော ဝိသုဒ္ဓမ္မိတ္တာနံ။ ပရမဝေါဒါ-
 နုပ္ပတ္တာနန္တိ ဝိတက္ကာဒိတံတံဈာနပဋိပက္ခဝိဂမေန ပရမံ ဥတ္တမံ ဝေါဒါနံ ပတ္တာနံ။
 နိရူပမိနန္တိ ကိလေသုပမိအာဒိနံ ဝိဂမေန နိရူပမိနံ။

တိပိပေပိဝေကဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဉ္စပိပေသံသဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

သံသိဒတိ ဧတေနာတိ သံသဂ္ဂေါ၊ ရာဂေါ။ သဝနဟေတုကော၊ သဝန-
 ဝသေန ဝါ ပဝတ္တော သံသဂ္ဂေါ သဝနသံသဂ္ဂေါ။ ဧသ နုယော သေသေ-
 သုပိ။ ကာယသံသဂ္ဂေါ ပန ကာယပရာမာသော။ ဣတ္ထိ ဝါတိ ဝရူ၊ ယုဝတိ ဝါ။
 သန္ဓာနေတုန္တိ^၁ ပုဗ္ဗေနာပရံ ဃဇ္ဇေတုံ။ သောတဝိညာဏဝိသိဝသေနာတိ ဣဒံ
 မူလဘူတံ သဝနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ တဿ ပိဋ္ဌိဝတ္တကမနောဒ္ဓါရိကဇဝနဝိသိသု
 ဥပ္ပန္နောပိ ရာဂေါ သဝနသံသဂ္ဂေါယေဝ။ ဒဿနသံသဂ္ဂေါ ဧသေဝ နုယော။
 အနိတ္ထိဂန္ဓဗောဓိသတ္တော ပရေဟိ ကထိယမာနဝသေန ပဝတ္တသဝနသံသဂ္ဂဿ
 နိဒဿနံ။ တိဿဒဟရော အတ္တနာ သုယျမာနဝသေန။ တတ္ထ ပဌမံ ဇာတကေ
 ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ ဣတရံ ဒဿေန္တော “ဒဟရော ကိရု” တိအာဒိမာဟ။ ကာမ-
 ရာဂေန ဝိဒ္ဓေါတိ ရာဂသလ္လေန ဟဒယေ အပ္ပိတော အန္တော အနုဝိဒ္ဓေါ။

သောတိ ဒဿနသံသဂ္ဂေါ။ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ဝတ္ထုဝသေန ပါကဋံ
 ကရေတိ။ တသ္မိံ ကိရ ဂါမေ ယေဘုယျေန ဣတ္ထိယော အဘိရူပါ ဒဿနိယာ
 ပါသာဒိကာ၊ တသ္မာထေရော “သဝေ အန္တောဂါမေ န စရိဿသီ” တိ အာဟ။
 ကာလဿေဝ ပဝိဋ္ဌတ္တာ ယာဂုံ အဒါသိ၊ တသ္မာ ယာဂုမေဝ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တံ
 “နိဝတ္တမ္မ အန္တော၊ ဘိက္ခံ ဂဏှာဟိ” တိ အာဟံသု။ ယာဝိတွာတိ “န မယံ
 အန္တော ဘိက္ခံ ဒါတုကာမာ နိဝတ္တေမ၊ အပိစ ဣဒံ အန္တော ကာရဏ” န္တိ
 ယာဝိတွာ။

၁-သန္ဓာရေတုန္တိ (က) အံ-ဋီ ၃-၁၆၀-ပိဋေ ပန ပဿိတဗ္ဗံ။

အာဒိတော လပနံ အာလာပေါ၊ဝစနပဋိဝစနဝသေန ပဝတ္တော လာပေါ သလ္လာပေါ။ ဘိက္ခုနိယာတိ ဣဒံ နိဒဿနမတ္ထံ။ ယာယ ကာယစိပိ ဣတ္ထိယာ သန္တကပရိဘောဂဝသေန ဥပ္ပန္နရာဂေါပိ သမ္ဘောဂသံသဂေါ။

ပဉ္စဝိသေသဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဂါဟဂါဟကောဒိဝဏ္ဏနာ

ဘိက္ခုနော ဘိက္ခုဟိ ကာယပရာမာသော ကာယသမ္မာဟနာဒိဝသေန။ ကာယသံသဂ္ဂန္တိ ကာယပရာမာသသံသဂ္ဂံ။ ဂါဟဂါဟကောတိ ဂဏှနကာနံ ဂဏှနကောတိ အတ္တော။ ဂါဟမုတ္တကောတိ အယောနိသော အာမိသေဟိ သင်္ဃာနကေဟိ သယံ မုစ္စနကော။ မုတ္တဂါဟကောတိ ယထာဝုတ္တသင်္ဃာတော မုတ္တာနံ သင်္ဃာနကော။ မုတ္တမုတ္တကောတိ မုစ္စနကေဟိ သယမ္ပိ မုစ္စနကော။ ဂဟဏဝသေန သင်္ဃာနဝသေန။ ဥပသင်္ဃာန္တိ တတော ကိဉ္စိ လောကာမိသံ ပစ္စာသိသန္တာ၊ န ဒက္ခိဏေယျဝသေန။ ဘိက္ခုပက္ခေ ဂဟဏဝသေနာတိ ပစ္စယလာဘာယ သင်္ဃာနဝသေနာတိ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ဝုတ္တနယေနာတိ “အာမိသေနာ”တိအာဒိနာ ဝုတ္တနယေန။

ဌာနန္တိ အတ္တနော ဌာနာဝတ္ထံ။ ပါပုဏိတုံ န ဒေတိ ဥပ္ပန္နမေဝ တံ ပဋိသင်္ခါန-ဗလေန နိဟရန္တော ဝိက္ခမ္ဘေတိ။ တေနာဟ “မန္တေနာ”တိအာဒိ။ ယထာ ဇီဝိဘူကာမော ပုရိသော ကဏှသပ္ပေန၊ အမိတ္တေန ဝါ သဟ န သံဝသတိ၊ ဧဝံ ခဏမတ္တမ္ပိ ကိလေသေဟိ သဟ န သံဝသတိတိ အတ္တော။

စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ လောကီယံ လောကုတ္တရဉ္စ။ တထာ သမာဓိပိ။ ဝိပဿနာယ ပါဒကာ ဝိပဿနာပါဒကာတိ အဋ္ဌသမာပတ္တိဂ္ဂဟဏေန ယထာ လောကီယသမာဓိ ဂဟိတော၊ ဧဝံ ဝိပဿနာပါဒကာ ဧတေသန္တိ ဝိပဿနာ-ပါဒကာတိ အဋ္ဌသမာပတ္တိဂ္ဂဟဏေန ဝေဝေတဗ္ဗော သမာဓိ ဂဟိတော။ ယထာ ဟိ စတ္တာရိ ရူပဇ္ဈာနာနိ အဓိဋ္ဌာနံ ကတွာ ပဝတ္တော မဂ္ဂသမာဓိ ဝိပဿနာပါဒကော၊ ဧဝံ စတ္တာရိ အရူပဇ္ဈာနာနိ အဓိဋ္ဌာနံ ကတွာ ပဝတ္တောပိ။ သမာပတ္တိပရိယာယော ပန ပုဗ္ဗဝေါဟာရေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပဋိပက္ခသမုစ္ဆေဒ-နေန သမ္မာ အာပဇ္ဇနတော ဝါ ယထာ “သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ”တိ။ ဧဝမေတ္ထ သီလသမာဓိနမ္ပိ ဝိဿကဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ န ပညာယ ဧဝံ။ ဝိမုတ္တိတိ အရိယဖလန္တိ ဝုတ္တံ “ဝိမုတ္တိသမ္ပန္နော”တိ ဝုတ္တတ္တာ။ တံ ဟိ နိပ္ပါဒနဋ္ဌေန သမ္မာ-ဒေတဗ္ဗံ၊ န နိဗ္ဗာနန္တိ။

တ္ထေ စ အပ္ပိစ္ဆတဘယ လဒ္ဓပစ္စယေန ပရိတုဿံတိ၊ သန္တုဋ္ဌတဘယ လဒ္ဓါ တေ အာဓိတော အမုတ္တိတော အာဒိနဝဒဿိ နိဿရဏပညော ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ ဧဝံဘူတော စ ကတ္ထမိ အလဂ္ဂမာနသတဘယ ပဝိဝေကံ ပရိဗြူ-
 ဟေန္တော ကေနမိ အသံသဋ္ဌော ဝိဟရတိ ဂဟဋ္ဌေန ဝါ ပဗ္ဗဇိတေန ဝါ။
 သော ဧဝံ အဇ္ဈာသယသမ္ပန္နော ဝီရိယံ အာရဘတိ အပ္ပက္ကဿ ပတ္တိယာ၊
 အနဓိဂမဿ အဓိဂမာယ။ အာရဘန္တော စ ယထာသမာဒိန္နံ အတ္တနော သီလံ
 ပစ္စဝေက္ခတိ၊ တဿ သီလဿ သုပရိသုဒ္ဓတံ နိဿာယ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဝိပ္ပုဋ်ဿာ-
 နော၊ အယမဿ **သီလသမ္ပဒါ။** တဿ အဝိပ္ပုဋ်ဿာရမူလကေဟိ ပါမောဇ္ဇ-
 ဝိတိပဿဒ္ဓိသုခေဟိ သမ္ပာ ဗြူဟိတံ စိတ္တံ သမ္ပဒေဝ သမာဓိယတိ၊ အယမဿ
သမာဓိသမ္ပဒါ။ တတော ယထာဘူတံ ဇာနံ ပဿံ နိဗ္ဗန္တတိ၊ နိဗ္ဗန္တံ ဝိရဇ္ဇတိ၊
 ဝိရာဂါဝိမုစ္ဆတိ၊ အယမဿ **ပညာသမ္ပဒါ။** ဝိမုတ္တစိတ္တတာ ပနဿ **ဝိမုတ္တိသမ္ပဒါ၊**
 တတော ဝိမုတ္တိတော ဉာဏဒဿနန္တိ ဧတေသံ ဒဿန္တံ ကထာဝတ္ထုနံ အနုပုဗ္ဗိ
 ဝေဒိတဗျာ။ တဿ ယော ဒဿဟိ ကထာဝတ္ထုဟိ သမန္တာဂမော၊ အယံ
 အတ္တဟိတဘယ **ပဋိပတ္တိ။** ယာ နေသံ ပရေသံ သံကိတ္တနံ၊ အယံ **ပရဟိတဘယ**
ပဋိပတ္တိ။ တာသု ပုရိမာ ဉာဏပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဉာဏသမ္ပယုတ္တာ စ၊ ဣတရာ ကရုဏာ-
 ပုဗ္ဗင်္ဂမာ ကရုဏာသမ္ပယုတ္တာ စာတိ သမ္ပံ ဉာဏကရုဏာကဏ္ဍံ ဝတ္တဗ္ဗံ။

ဒဿဟိ ကထာဝတ္ထုဟိ ကရုဏာဘူတေဟိ ဘိက္ခုနံ ဩဝါဒံ ဒေတိ၊ “ဘိက္ခုနာ
 နာမ အတြိစ္ဆတဘိကေ ဒုရတော ဝဇ္ဇေတွာ သမ္ပဒေဝ အပ္ပိစ္ဆေန ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ-
 အာဒိနာတံ တံ ကထာဝတ္ထု ဘိက္ခုနံ ဥပဒိသတိတိ အတ္ထော။ ဥပဒိသန္တော ဟိ
 တာနိ “တေဟိ ဘိက္ခု ဩဝေတိ” တိဝုတ္တော။ **ဩဝေတိယေဝ** သရူပဒဿနမဇ္ဈေန။
 သုခုမံ အတ္ထံ ပရိဝတ္တေတွာတိ ဧဝမ္ပိ အပ္ပိစ္ဆတာ ဟောတိ ဧဝမ္ပိတိ အပ္ပိစ္ဆတာ-
 ဒိဝသေန အပရာပရံ အပ္ပိစ္ဆတာဝုတ္တိံ ဒဿေတွာ တတ္ထ သုခုမနိပုဏံ အပ္ပိစ္ဆ-
 တာသင်္ခါတံ အတ္ထံ ဇာနာပေတုံ န သက္ကောတိ။ **ဝိညာပေတိ**တိ ယထာဝုတ္တေဟိ
 ဝိသေသေဟိ ဝိညာပေတိ။ **ကာရဏန္တိ** ယေန ကာရဏေန အပ္ပိစ္ဆတာ ဣဇ္ဈတိ၊
 တံ ပန “မဟိစ္ဆတဘိသု ဧတေ ဒေါသ၊ အပ္ပိစ္ဆတဘယ အယမာနိသံသော” တိ
 အာဒိနဝါနိသံသဒဿနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ သမ္ပာ ဟေတုနာ အပ္ပိစ္ဆတံ ဒဿေတိတိ
သန္တုဋ္ဌကော။ ဂါဟေတုန္တိ ယထာ ဂဏှတိ၊ တထာ ကာတုံ၊ တတ္ထ ပဋ္ဌပေတုန္တိ
 အတ္ထော။ **ဥဿာဟဇနနဝသေနာ**တိ ယထာ တံ သမာဒါနံ နိစ္စလံ ဟောတိ၊
 ဧဝံ ဥဿောဋ္ဌိယာ ဥပ္ပါဒနဝသေန သမ္ပဒေဝ ဥတ္တေဇေတိတိ **သမုတ္တေဇကော။**
ဥဿာဟဇာတေတိ အပ္ပိစ္ဆတဘယ ဇာတုဿာဟေ။ ဝဏ္ဏံ ဝတွာ တတ္ထ သမ္ပတ္တိံ
 အာယတိဉ္စ လဗ္ဘမာနဂုဏံ ကိတ္တေတွာ **သမ္ပဟံသေတိ** သမ္ပဒေဝ ပုကာရေဟိ

တောသေတိတိ သမ္ပဟံသကော။ ဧဝံ သန္တုဋ္ဌိအာဒိသု ယထာရဟံ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။

ဂါဟဂါဟကာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဉ္စလဘဝဏ္ဏနာ

၂၅၃။ သတ္ထု သမ္ပုခါ ဧဝံ ဝဏ္ဏော အပ္ပဂ္ဂတောတိ ဣမိနာ တဿ ဝဏ္ဏဿ ယထာဘူတဂုဏသမုဋ္ဌိတတံ ဒဿေတိ။ မန္တမန္တော ဝိယာတိ အတိ ဝိယ အဆေကော ဝိယ။ အဗလဗလော ဝိယာတိ အတိ ဝိယ အဗလောဝိယ။ ဘာကုဋ္ဌိကဘာကုဋ္ဌိကော ဝိယာတိ အတိ ဝိယ ဒုမ္ပုခေါ ဝိယ။ အနုမဿာတိ အနုမသိတွာ၊ ဒသ ကထာဝတ္ထုနိ သရူပတော ဝိသေသတော စ အနုပရိဂ္ဂဟေ-
တွာတိ အတ္ထော။ ပရိဂ္ဂဏှနံ ပန နေသံ အနုပဝိသနံ ဝိယ ဟောတိတိ ဝုတ္တံ “အနုပဝိသိတွာ”တိ။ သဗြဟ္မစာရိဟိ ဝဏ္ဏဘာသနံ ဧကော လာဘောတိ ယောဇနာ။ ဧဝံ သေသေသုပိ။ ပတ္ထယမာနော ဝေမာဟ ဓမ္မဂရုတာယာတိ အဓိပ္ပာယော။

ပဉ္စလဘဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

စာရိကာဒိဝဏ္ဏနာ

၂၅၄။ အဘိရမနံ အဘိရတံ၊ တဒေဝ အနုနာသိကလောပံ အကတွာ ဝုတ္တံ “အဘိရန္တ”န္တိ။ ဘာဝနပုံသကဇ္ဇေတံ။ အနဘိရတိ နာမ နတ္ထိ၊ အဘိရ-
မိတွာ ဝိရိဟာရောပိ နတ္ထိ သမ္ပဒေဝ ပရိညာတဝတ္ထုကတ္တာ။ သဗ္ဗသဟာ ဟိ ဗုဒ္ဓါ ဘဂဝန္တော အသယုလာဘိနော။

ပုဗ္ဗေ ဓမ္မဂရုတာကိတ္တနပသင်္ဂေန ဂဟိတံ အဂ္ဂဟိတဉ္စ မဟာကဿပပစ္စုဂ္ဂ-
မနာဒိ° ဧကဒေသေန ဒဿေတွာ ဝနဝါသိတိသဿာမဏေရဿ ဝတ္ထု
ဝိတ္တာရေတွာ ဇနပဒစာရိကံ ကထေတုံ “ဘဂဝါ ဟိ”တိအာဒိ အာရဉ္စ။
အာကာသဂါမိဟိ သဒ္ဓိ° ဂန္တုကာမော “ဆဋ္ဌဘိညာနံ အာရောဓေဟိ”တိ
အာဟ။ သံဃကမ္မေန° သိဇ္ဈမာနာပိ ဥပသမ္ပဒါ သတ္ထု အာဏာဝသေနေဝ
သိဇ္ဈနတော “ဗုဒ္ဓဒါယန္တံ တေ ဒဿာမိ”တိ ဝုတ္တန္တိ ဝဒန္တိ။ အပရေ “အပရိ-
ပုဏ္ဏဝိသတိဝဿသေဝ တဿ ဥပသမ္ပဒံ အနုဇာနန္တော သတ္ထာ ‘ဗုဒ္ဓဒါယန္တံ

တေ ဒဿာမီ’တိ အဝေါစာ”တိ ဝဒန္တိ။ဥပသမ္ပာဒေတွာတိ ဓမ္မသေနာပတိနာ ဥပဇ္ဈာယေန ဥပသမ္ပာဒေတွာ။

နဝယောဇနသတိကံ မဇ္ဈိမဒေသပရိယာပံနမေဝ၊ တတောပရံ နာမိပ္ပေတံ ဒန္တတာဝသေန ဂမနတော။ သမန္တာတိ ဂတဂတဌာနဿ စတုသု ပဿေသု။ အညေနပိ ကာရဏေနာတိ ဘိက္ခုနံ သမထဝိပဿနာတရုဏဘာဝတော အညေနပိ မဇ္ဈိမမဏ္ဍလေ ဝေနယျာနံ ဉာဏပရိပါကာဒိကာရဏေန နိက္ခမတိ၊ အန္တောမဏ္ဍလံ ဩတရတိ။ သတ္တဟိ ဝါတိအာဒိ “ဧကံ မာသံ ဝါ”တိအာဒိနာ ဝုတ္တာနုက္ကမေန ယောဇေတဗ္ဗံ။

သရီရဖာသုကတ္တာယာတိ ကေသ္မိယေဝ ဌာနေ နိဗ္ဗဝါသေန ဥဿန္တ- ဓာတုကဿ သရီရဿ ဝိရေစနေန ဖာသုဘာဝတ္ထာယ။ အဋ္ဌပ္ပတ္တိကာ- လာဘိကနိက္ခာယာတိ အဂ္ဂိက္ခန္ဓုပမသုတ္တုမသဒေဝဇာတကာဒိဒေသနာနံ၊ ဝိယ ဓမ္မဒေသနာယ အဋ္ဌပ္ပတ္တိကာလဿ အာကင်္ခနေန။ သုရာပါနသိက္ခာပဒ- ပညာပနေ၊ ဝိယ သိက္ခာပဒပညာပနတ္ထာယ။ ဗောဓနေယျသတ္တေ အင်္ဂုလိ- မာလာဒိကေ ဗောဓနတ္ထာယ။ နိဗ္ဗဝါသဉ္စ ပုဂ္ဂလံ ဥဒ္ဓိဿ စာရိကာ နိဗ္ဗစာရိကာ။

၂၅၅။ အပရိဂ္ဂဟဘာဝံ ကတ္ထမိ အလဂ္ဂဘာဝံ ဒဿေတုံ “ယူထံ ပဟာယ။ပ။ မတ္တဟတ္ထိ ဝိယာ”တိ ဝုတ္တံ။ အသဟာယကိစ္စောတိ သဟာယကိစ္စရဟိတော သိဟော ဝိယ။ တေနဿ ဧကဝိဟာရိတံ တေဇဝန္တတဉ္စ ဒဿေတိ။ တဒါ ပန ကာယဝိဝေကော န သက္ကာ လဒ္ဓန္တိ ဣဒမေတ္ထ ကာရဏံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ မဟူဟိဘိအာဒိ ပန သဘာဝဒဿနဝသေန ဝုတ္တံ၊ ထေရဿ ပရိသာ သုဝိနိတာ စိဏ္ဏဂရုဝါသာ ဂရုနော ဣစ္ဆာနုရူပမေဝ ဝတ္တတိ။

ဝုတ္တကာရဏယုတ္တေ အဒ္ဓါနဂမနေ စာရိကာနံ ဝေါဟာရော သာသနေ နိရုဇ္ဈောတိ အာဟ “ဣဉ္ဇာမီ”တိအာဒိ။ ကေနစိဒေဝ နိမိတ္တေန ကိသ္မိပ္ပိ အတ္တေ ပဝတ္တာယ သညာယ တန္တိမိတ္တရဟိတေပိ အညသ္မိ ပဝတ္တိ ဂူဠိ နာမ။ ဝိဇိတမာရတ္တာ သင်္ခါမဝိဇယမဟာယောဓော ဝိယ။ အညံ သေဝိတွာတိ၊ “မမ အာဂဘဘာဝံ သတ္ထု အာရောစေဟိ”တိ အာရောစနတ္ထံ အညံ ဘိက္ခု သေဝိတွာမိ။

၁-ဝိစရဏေန (ဒိ-ဇီ ၁-၂၀၇-ပိဋေ။) ၂-အံ ၂-၄၉၅-ပိဋေ၊ ၃-ဒ ၅-၃-ပိဋေ။
၄-ဝိ ၂-၁၄၄-ပိဋေ၊ ၅-ပေသိတွာတိ (က) ၆-ပေသိတွာ (က)

ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော တံတံပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယာနရူပံ တဒနုစ္ဆရိကမေဝ ဓမ္မိံ ကထံ ကရေတိတိ ဒေသေန္တော “ရုဋ္ဌဂေါသိနံသုတ္တေ”တိအာဒိ-
 မာဟ။ တတ္ထ သာမဂ္ဂိရသနာနိသံသန္တိ “ကစ္စိ ပန ဝေါ အနုရုဒ္ဓါ သမဂ္ဂါ သမ္မောဒမာနာ”တိအာဒိနာ၊ သာမဂ္ဂိရသနာနိသံသံ ကထေသိ။ အာဝသထာ-
 နိသံသန္တိ “သီတံ ဥဏှံ ပဋိဟနတိ”တိအာဒိနာ၊ အာဝသထပဋိသံယုတ္တံ အာနိသံသံ။ သတိပဋ္ဌိလဘိကန္တိ ဇောတိပါလတ္ထေရေ လာမကံ ဌာနံ ဩတိဏ္ဏမတ္ထေ မဟာဗောဓိပလ္လင်္ဂေ ပန သဗ္ဗညုတံ ပဋိဝိဇ္ဇိတုံ ပတ္ထနံ ကတွာ ပါရမိယော ပူရေန္တော အာဂဟော။ တာဒိသဿ နာမ ပမာဒဝိဟာရော န ယုတ္တောတိ ယထာ ကဿပေါ ဘဂဝါ ဗောဓိသတ္တဿ သတိံ ပဋိလဘိတုံ ဓမ္မိံ ကထံ ကထေသိ၊ တထာ အယံ ဘဂဝါ တမေဝ ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိသံယုတ္တ-
 ကထံ ဘိက္ခုနံ ဃဋ္ဌိကာရသုတ္တံ၊ ကထေသိ။ စတ္တာရော ဓမ္မုဒ္ဓေသေတိ “ဥပနိ-
 ယတိ လောကော အဗ္ဗုဇေါ၊ အတာဏော လောကော အနဘိဿရော၊ အဿကော လောကော သဗ္ဗံ ပဟာယ ဂမနီယံ၊ ဦနော လောကော အတိတ္တော တဏှာဒါသော စာ”တိ၊ ဣမေ စတ္တာရော ဓမ္မုဒ္ဓေသေ ကထေသိ။ ကာမဉ္စေတေ ဓမ္မုဒ္ဓေသာ ရုဋ္ဌပါလသုတ္တေ၊ အာယသ္မတာ ရုဋ္ဌပါလတ္ထေရေန ရညော ကောရဗုဿ ကထိတာ၊ တေ ပန ဘဂဝတော ဧဝံ အာဟရိတွာ ထေရေန တတ္ထ ကထိတာတိ ဝုတ္တံ “ရုဋ္ဌပါလသုတ္တေ”တိအာဒိ။ တထာ ဟိ ဝုတ္တံ သုတ္တေ “အတ္ထိ ခေါ မဟာရာဇေ တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန စတ္တာရော ဓမ္မုဒ္ဓေသာ ဥဒ္ဓိဋ္ဌာ”တိအာဒိ၊ ပါနကနိသံသကထန္တိ “အဂ္ဂိဟုတ္တံ မုခံ ယညာ”တိအာဒိနာ၊ အနုမောဒနံ ဝတွာ ပုန ပကိဏ္ဏကကထာဝသေန ပါနကပဋိသံယုတ္တံ အာနိသံသကထံ ကထေသိ။ ဧကိဘာဝေ အာနိသံသံ ကထေသိ၊ ယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ “အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ ဘဂုံ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဓသေသိ”တိအာဒိ။ အနန္တနယန္တိ အပရိမာဏဒေသနာနယံ အပ္ပိစ္ဆတာဒိပဋိသံယုတ္တံ ဓမ္မိံ ကထံ။ တေနာဟ “ပုဏ္ဏ အယမ္ပိ အပ္ပိစ္ဆကထာယေဝါ”တိအာဒိ။ ဗဟူဟိ ပရိယာ-
 ယေဟိ နာနာနယံ ဒေသေတိ၊ ကထံ တထာ ဒေသိတံ ထေရော အညာသိတိ အာဟ “ပဋိသန္တိဒါပတ္တဿ။ပ။အဟောသိ”တိ။

စာရိကာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-မ ၁-၂၆၆-ပိဋေ။	၂-ဝိ ၄-၂၉၁၊ ၃၁၄-ပိဋေသု။	၃-မ ၂-၂၃၆-ပိဋေ။
၄-မ ၂-၂၅၆-ပိဋေ။	၅-မ ၂-၃၅၃၊ ၃ ၁-၃၇၀-ပိဋေသု။	၆-မ ၃-၁၉၃-ပိဋေ။

သတ္တဝိသုဒ္ဓိပဥ္စဝဏ္ဏနာ

၂၅၆။ တတော ပဋ္ဌာယာတိ ယဒါ ဇာတိဘူမကာ ဘိက္ခု။ သတ္ထု သမ္မုခါ
 ထေရဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသိံ သု၊ တတော ပဋ္ဌာယ။ သိသာနုလောကီ ဟုတွာ ပိဋ္ဌိတော
 ပိဋ္ဌိတော အနုဗန္ဓနံ ထေရေန သမာဂမေ အာဒရဝသေန ကတန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ တထာ
 ဟိ ဝုတ္တံ ပါဌေ “အပ္ပေဝ နာမာ” တိ အာဒိ၊ “တရမာနရူပေါ” တိ စ။ ယံ ပန ဝုတ္တံ
 အဋ္ဌကထာယံ “**ကေသ္မိံ ဌာနေ နိလိန**” န္တိ အာဒိ၊ တံ အကာရဏံ။ န ဟိ ဓမ္မ-
 သေနာပတိ တဿ ထေရဿ နိသိန္နဌာနံ အဘိညာဉ္ဇဏေန ဇာနိတုံ န
 သက္ကောတိ။ “ကစ္စိ န ခေါ မံ အဒိသ္မာဝ ဂမိဿတိ” တိ အယမ္ပိ စိန္တာ အာဒရ-
 ဝသေနဝါတိ ယုတ္တံ။ န ဟိ သတ္တာရံ ဒဋ္ဌံ အာဂတော သာဝကော အပိ
 အာယသ္မာ အညာတကောဏ္ဍညော သတ္ထုကပ္ပံ ဓမ္မသေနာပတိံ တတ္ထ ဝသန္တံ
 အဒိသ္မာဝ ဂစ္ဆနကော နာမ အတ္ထိ။ **ဒိဝါဝိဟာရန္တိ** သမ္ပဒါနေ ဥပယောဂဝစနန္တိ
 အာဟ **“ဒိဝါဝိဟာရတ္ထာယာ”** တိ။

၂၅၇။ ပုရိမကထာယာတိ ပဌမာလာပေ။ အပ္ပတိဋ္ဌိတာယာတိ နပ္ပဝတ္တိ-
 တာယ။ ပစ္ဆိမကထာ န ဇာယတိတိ ပစ္စာ ဝတ္တဗ္ဗကထာယ အဝသရော န
 ဟောတိ။ သတ္တဝိသုဒ္ဓိယော ပုစ္ဆိ ဒိဋ္ဌသံသန္တနဝသေန။ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ နာမ
 အရိယမဂ္ဂေါ။ ယသ္မာ တတော ဥတ္တရိမ္ပိ ပတ္တဗ္ဗံ အတ္ထေဝ၊ တသ္မာ “**စတုပါရိသုဒ္ဓိ-**
သီလာဒိသု ဌိတဿပိ ဗြဟ္မစရိယဝါသော မတ္ထကံ န ပါပုဏာတိ” တိ ဝုတ္တံ။
 တသ္မာတိ ဗြဟ္မစရိယဝါသဿ မတ္ထကံ အပ္ပတ္တတ္တာ။ သဗ္ဗံ ပဋိက္ခိတိ သတ္တမမ္ပိ
 ပဉ္စံ ပဋိက္ခိတိ၊ ဣတရေသု ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ။

အပ္ပစ္စယပရိနိဗ္ဗာနန္တိ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာနမာဟ။ ဣဒါနိ ပကာရန္တရေနပိ
 အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနံ ဒဿေတုံ “**ဒွေဓာ**” တိ အာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ဂဟဏူပါဒါနန္တိ
 ဒဋ္ဌဂ္ဂဟဏဘူတံ ဥပါဒါနံ။ တေနာဟ **“ကာမုပါဒါနာဒိက”** န္တိ။ ပစ္စယူ-
 ပါဒါနန္တိ ယံ ကိဉ္စိ ပစ္စယမာဟ။ သော ဟိ အတ္တနော ဖလံ ဥပါဒိယတိ
 ဥပါဒါနဝသေန ဂဏှတိတိ **ဥပါဒါနန္တိ** ဝုစ္စတိ။ တေနာဟ **“ပစ္စယူပါဒါနံ**
နာမ။ ပ။ ပစ္စယာ” တိ။ “အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ” တိ ဝစနတော
 အရဟတ္တဖလံ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနန္တိ ကထေန္တိ။ န စ ဥပါဒါနသပ္ပယုတ္တန္တိ
 ဥပါဒါနေဟိ ဧတံ န သဟိတံ နာပိ ဥပါဒါနေဟိ သဟ ပဝတ္တိ ဟုတွာ။
 န စ ကဉ္စိ ဓမ္မံ ဥပါဒိယတိတိ ကဿစိ ဓမ္မဿ အာရမ္မဏကရဏဝသေန န

ဥပါဒိယတိ။ ပရိနိဗ္ဗုတန္တေတိ အဂ္ဂမဂ္ဂေန ကာတဗ္ဗကိလေသပရိနိဗ္ဗာနပရိ-
ယောသာနန္တေ ဇာတတ္တာ။ အမတဓာတုမေဝ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနံ ကထေန္တိ၊
ကထေန္တာနဉ္စ ယထာ တဿ ကောစိ ပစ္စယော နာမ နတ္ထိ၊ ဧဝံ အဓိဂတောပိ
ယထာ ကောစိပစ္စယော နာမ န ဟောတိ၊ တထာ ပရိနိဗ္ဗာနံ အပစ္စယပရိ-
နိဗ္ဗာနန္တိ ဒဿေန္တော “အယံ အန္တော”တိအာဒိမာဟ။ ပုန ပုန္နံ အာရဘိ
အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနံ သရူပတော ပတိဋ္ဌာပေတုကာမော။

၂၅၇။ သဗ္ဗပရိဝတ္တေအူတိ သဗ္ဗေသု ပဉ္စပရိဝတ္တနေသု၊ ပဉ္စဝါရေသုတိ
အတ္ထော။ သဂဟဏဓမ္မမေဝါတိ “ဧတံ မမာ”တိအာဒိနာ ဂဏှတိတိ ဂဟဏံ၊
သဟ ဂဟဏေနာတိ သဂဟဏံ၊ ဥပါဒါနိယန္တိ အတ္ထော။ ဝိဝဋ္ဌသန္တိသိတဿ
အဘာဝတော ဝဋ္ဌမေဝ အနုဂတောတိ ဝဋ္ဌာနုဂတော။ တေနာဟ “စတုပါရိ-
သုဒ္ဓိသီလမတ္တဿပိ အဘာဝတော”တိ။ ယော ပန စတုဗ္ဗိမေ ဝိဝဋ္ဌပနိဿ-
ယေ သီလေ ဌိတော၊ သောပိ “အညတြ ဣမေဟိ ဓမ္မေဟိ”တိ ဝတ္တဗ္ဗတံ
အရဟတိ။

သတ္တဝိသုဒ္ဓိပဉ္စဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သတ္တရထဝိနိတဝဏ္ဏနာ

၂၅၉။ နိဿက္ကဝစနမေတံ “ယာဝ ဟေဋ္ဌိမသောပါနကဋ္ဌေဝရာ”တိ-
အာဒိသုဝိယ။ အတ္ထောဘိ ပယောဇနံ။ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ဟေတ္တ သီလဝိသုဒ္ဓိ ပယော-
ဇေတိ တဿ တဒတ္တတ္တာ။ သီလဝိသုဒ္ဓိကိစ္စံ ကတံ နာမ ဟောတိ သမာဓိသံ-
ဝတ္တနတော။ သမာဓိသံဝတ္တနိကာ ဟိ သီလဝိသုဒ္ဓိ နာမ။ သဗ္ဗပဒေသုတိ “စိတ္တ-
ဝိသုဒ္ဓိ ယာဝဒေဝ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓတ္တာ”တိအာဒိသု သဗ္ဗပဒေသု၊ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိယံ ဌိတဿ
စိတ္တဝိသုဒ္ဓိကိစ္စံ ကတံ နာမ ဟောတိတိအာဒိနာ ယောဇေတဗ္ဗံ။

သာဝတ္ထိနဂရံ ဝိယ သက္ကာယနဂရံ အတိက္ကမိတဗ္ဗတ္တာ။ သာကေတနဂရံ
ဝိယ နိဗ္ဗာနနဂရံ ပါပုဏိတဗ္ဗတ္တာ။ အစ္စာယိကဿ ကိစ္စဿ ဥပ္ပါဒကာလော
ဝိယ နဝမေနေဝ ခဏေန ပတ္တဗ္ဗဿ အဘိသမယကိစ္စဿ ဥပ္ပါဒကာလော။
ယထာရညော သတ္တမေနရထဝိနိတေန သာကေတေ အန္တေပုရဒ္ဓါရေဩရဋ္ဌဿ
န တာဝ ကိစ္စံ နိဋ္ဌိတံ နာမ ဟောတိ၊ သံဝိဓာတဗ္ဗသံဝိဓာနံ ဉ္ဇတိမိတ္တဂဏပရိ-
ဝုတဿ သုရသဘောဇနပရိဘောဂေ နိဋ္ဌိတံ နာမ သိယာ၊ ဧဝမေတံ
ဣဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိယာ ကိလေသေ ခေပေတွာ တေသံယေဝ ပဋိပ္ပဿန္တိပဟာ-
နသာကေအရိယဖလသမင်္ဂိကာလေ အဘိသမယကိစ္စံ နိဋ္ဌိတံ နာမ ဟောတိ။

တေနာဟ “ယောဂိနော။ ပ။ ကာလော ဒဋ္ဌဗ္ဗော”တိ။ တတ္ထ ပရောပဏ္ဏာသ ကုသလဓမ္မာ နာမ စိတ္တုပ္ပါဒပရိယာပန္နာ ဖဿာဒယော ပရောပဏ္ဏာသ အနဝဇ္ဇဓမ္မာ။ နိရောဓသယနေတိ နိဗ္ဗာနသယနေ။

“ဝိသုဒ္ဓိယော”တိ ဝါ “ကထာဝတ္ထုနိ”တိ ဝါ အတ္ထတော ဧကံ၊ ဗျဉ္ဇနမေဝ နာနန္တိ တေသံ အတ္ထတော အနညဘာဝံ ဒဿေတုံ “ဣတိ”တိ အာရဒ္ဓံ။ အာယသ္မာ ပုဏ္ဏော ဒသ ကထာဝတ္ထုနိ ဝိဿဇ္ဇေသီတိ သတ္တ ဝိသုဒ္ဓိယော နာမ ဝိဿဇ္ဇန္တောပိ ဒသ ကထာဝတ္ထုနိ ဝိဿဇ္ဇေသီ တေသံ အတ္ထတော အနညတ္တာ။ ဧတေနော ဓမ္မသေနာပတိ သာရိပုတ္တတ္ထေရော သတ္တ ဝိသုဒ္ဓိယော ပုစ္ဆန္တော ဒသ ကထာဝတ္ထုနိ ပုစ္ဆိတိ အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တောဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တန္တိ ပဉ္စံ။ ကိံ ဇာနိတွာ ပုစ္ဆိတိ ဝိသုဒ္ဓိပရိယာယေန ကထာဝတ္ထုနိ ပုစ္ဆာမိတိ ကိံ ဇာနိတွာ ပုစ္ဆိ။ ဒသကထာဝတ္ထုလဘိနံ ထေရံ ဝိသုဒ္ဓိယော ပုစ္ဆန္တော ပုစ္ဆိတဋ္ဌာနေယောဝ ပုစ္ဆနေန ကိံ တိတ္ထကုသလော ဝါ ပန ဟုတွာ ဝိသယသ္မိံ ပုစ္ဆိ။ ဥဒါဟု ပါနိယတ္တိကမတိတ္ထေဟိ ဆိန္နတဋ္ဌေဟိ ပါတေန္တော ဝိယ အတိတ္ထ- ကုသလော ဟုတွာ အပုစ္ဆိတဋ္ဌာနေ အဝိသယသ္မိံ ပုစ္ဆိတိ ယောဇနာ။ ဣမိနာ နယေန ဝိဿဇ္ဇနပက္ခေပိ အတ္ထယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယဒတ္ထမဿ ဝိစာရဏာ အာရဒ္ဓါ၊ တံ ဒဿေန္တေန “တိတ္ထကုသလော ဟုတွာ”တိအာဒိ ဝတွာ ဝိသုဒ္ဓိ- ကထာဝတ္ထုနိ အတ္ထတော အနညတ္ထေပိ အယံ ဝိသေသော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ဒဿေတုံ “ယံ ဟိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တဒမိနာတိ ယံ “သဒ္ဓိတ္တံ၊ ဝိတ္ထိဏ္ဏ”န္တိ စ ဝုတ္တံ၊ တံ ဣမိနာ ဣဒါနိ ဝုစ္စမာနေန နယေန ဝိမိနာ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဧကော သီလဝိသုဒ္ဓိတိ ဝိသုဒ္ဓိသု ဝိသုံ ဧကော သီလဝိသုဒ္ဓိ။ ဒသသု ကထာ- ဝတ္ထုသု စတ္တာရိ ကထာဝတ္ထုနိ ဟုတွာ အာဂတာ အပ္ပိစ္ဆတဒါဟိ ဝိနာ သီလဝိသုဒ္ဓိယာ အသမ္ဘဝတော။ အပ္ပိစ္ဆကထာတိအာဒိသု ကထာသီသေန ဒသကထာဝတ္ထု ဂဟိတံ၊ ကထေတဗ္ဗတ္တာ ဝါ ဝတ္ထု ကထာဝတ္ထုတိ ဝုတ္တံ။ ဧဝေ ဥပကာရတော၊ သဘာဝတော ဝါ စတုန္တံ ကထာဝတ္ထုနိ သီလဝိသုဒ္ဓိ- သင်္ဂဟော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တိဏ္ဏံ ကထာဝတ္ထုနိ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိသင်္ဂဟေပိ ဧသေဝ နယော။ ပဉ္စ ဝိသုဒ္ဓိယောတိ နာမရူပပရိစ္ဆေဒေါ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ၊ သပ္ပစ္စယနာမရူပ- ဒဿနံ ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ၊ ဝိပဿနပက္ခိလေသေ ပဟာယ ဥပ္ပန္နံ ဝိပဿနာ- ဉာဏံ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏာဒိ နဝရိဉာဏံ ပဋိပဒါ- ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ၊ အရိယမဂ္ဂဉာဏံ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိတိ ဣမာ ပဉ္စ ဝိသုဒ္ဓိယော။

သတ္တရထဝိနိတဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၆၀။ သမ္ဗောဒိတုန္တိ အနန္တရံ ဝုစ္စမာနေန သမ္ဗောဒိတုံ။ အဋ္ဌာနပရိ-
 ကပ္ပေနာတိ အကာရဏဿ ဝတ္ထုနော ပရိကပ္ပနေန တဒါ အသမ္ဘဝန္တံ အတ္ထံ
 ပရိကပ္ပေတွာ ဝစနေန။ အဘိဏ္ဍဒဿနဿာတိ နိစ္စဒဿနဿ၊ နိယတ-
 ဒဿနဿာတိ အတ္ထော။

ဥက္ခိပိတိ ဂုဏတော ကထိတဘာဝေန ဥက္ကံသေတိ။ ဇေရဿာတိ အာယ-
 သူတော ပုဏ္ဏတ္ထေရဿ။ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဣမသ္မိံ ကာရဏေ ဧကပဒေနေဝ
 သာဝကဝိသယေ အနညဿာဓာရဏဂုဏာဝိကရဏနိမိတ္တံ။ ဣဒါနိ တမေဝတ္ထံ
 ပါကဋတရံ ကာတုံ “အမစ္စံ ဟိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အပစာယမာနောတိ
 ပူဇယန္တော။

“အနုမဿ အနုမဿ ပုစ္ဆိတာ”တိ ဝုတ္တတ္တာ ဝိစာရဏဝသေနာဟ “ကိံ ပန
 ပဌဿ ပုစ္ဆိနံ ဘာရိယံ ဥဒါယု ဝိဿဇ္ဇန”န္တိ။ သဟေတုကံ ကတွာတိ ယုတ္တာ-
 ယုတ္တံ ကတွာ။ သကာရဏန္တိ တဿေဝ ဝေဝစနံ။ ပုစ္ဆိနဗ္ဗိတိ ဧဝံ သဟဓမ္မေန
 ပုစ္ဆိတဗ္ဗမတ္ထံ သယံ သမ္ပာဒေတွာ ပုစ္ဆိနဗ္ဗိ ဘာရိယံ ဒုက္ကရံ။ ဝိဿဇ္ဇနဗ္ဗိတိ
 သဟဓမ္မေန ဝိဿဇ္ဇနဗ္ဗိ ဒုက္ကရံ။ ဧဝံ ဟိ ဝိဿဇ္ဇေန္တော ဝိညူနံ စိတ္တံ အာရာဇေ-
 တိတိ။ ယထာနုသန္ဓိနာဝ ဒေသနာ နိဋ္ဌိတာ အာဒိတော သပရိက္ခာရံ သီလံ၊
 မဇ္ဈေ သမာဓိံ၊ အန္တေ ဝသီဘာဝပ္ပတ္တံ ပညံ ဒဿေတွာ ဒေသနာယ နိဌာပိ-
 တတ္တာတိ။

ရထဝိနိတသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၅-နိဝါပသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၆၁။ နိဝပ္ပတိတိ နိဝါပေါ၊ နိဝါပံ ဝတ္တေတိ၊ နိဝါပဘောဇနံ ဝါ
 တေဿာတိ နေဝါပိကော၊ နိဝါပေန မိဂေ ပလောဘေတွာ ဂဏှနကမာဂ-
 ဝိကော။ တိဏဗီဇာနိတိ နိဝါပတိဏဗီဇာနိ။ ဝပ္ပန္တိ သဿံ ဝိယ ဝပိတဗ္ဗဋ္ဌေန
 ဝပ္ပံ။ “မယံ ဝိယ အညေ ကေ ဤဒိသံ လဘိဿန္တိ”တိ မာနမဒံ အာပဇ္ဇိဿန္တိ။
 ဝိဿဋ္ဌသတိဘာဝန္တိ အနုဿင်္ဂိတပရိသင်္ဂိတဘာဝံ။ တိရစ္ဆာနာ ဟိ ဝိဇာတိ-
 ယဗလဝတိရစ္ဆာနဝသနဋ္ဌာနေသု သာသင်္ကာ ဥဗ္ဗိဂ္ဂဟဒယာ အပ္ပမတ္တာ ဟောန္တိ
 ဝိသေသတော မာဂဝိကာဒိမနုဿူပစာရေ၊ ရသတဏှာယ ပန ဗဒ္ဒါ ပမာဒံ
 အာပဇ္ဇိဿန္တိ။ နိဝပတိ ဧတ္ထာတိ နိဝါပေါ၊ နိဝါပဘူမိ နိဝါပဋ္ဌာနံ။ တေနာဟ
 “နိဝါပဋ္ဌာနေ”တိ။ “ယထာကာမကရဏီယာ”တိ ဝုတ္တမတ္ထံ ဝိဝရိတုံ “ဧကံ

ကိရာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ နိဝါရဝနံ ဝိယာတိ နိဝါရဿ သမူဟော ဝိယ။ နိဝါရော နာမ အရညေ သယံဇာတဝိဟိဇာတိ။ မေဃမာလာ ဝိယာတိ မေဃသဋ္ဌာ ဝိယ။ ကေန္တနန္တိ ကေဠိ ဝိယ အဝိရဠံ။ ပတ္တမန္တိတိ အာသက်-
ပရိသင်္ကာ ဟုတွာ ပတ္တမန္တံ။ ကဏ္ဍေ စာလယမာနာတိ အနာသင်္ကာန္တာနံ
ပဟဋ္ဌာကာရဒဿနံ။ မဏ္ဍလရမ္ပန္တိ မဏ္ဍလကာကာရေန ဌိတံ ဂုဗ္ဗံ။

၂၆၂။ ကပ္ပေတွာဘိ ဥပမာဘာဝေန ပရိကပ္ပေတွာ။ မိဂေ အတ္တနော
ဝသေ ဝတ္တာပနံ ဝသီဘာဝေါ။ သော ဝေ ဣဇ္ဈနဋ္ဌေန ဣဒ္ဓိ၊ ပဘာဝနဋ္ဌေန
အာနုဘာဝေါ။

၂၆၃။ အယေန ဘောဂတောတိ အယေန သဟ သဘယံ နိဝါပပရိ-
ဘောဂတော။ မလဝိရိယန္တိ ကာယဗလဉ္စ ဥဋ္ဌာနဝိရိယဉ္စ။ အဋ္ဌကထာယံ ပန
ဗလမေဝ ဝိရိယံ။ မလန္တိ စ သရီရဗလံ၊ တဉ္စ အဋ္ဌတော မနသိကာရမဂ္ဂေဟိ
အပရာပရံ သဉ္စရဏကဝါဘောတိ ဝုတ္တံ “အပရာပရံ သဉ္စရဏဝါယော-
ဓာတူ”တိ။

၂၆၄။ သိက္ခိတကေရာဋိကာဘိ ပရိစိတသာဌေယျာ၊ ဝဉ္စကာတိ အတ္ထော။
ဣဒ္ဓိမန္တော ဝိယ အာနုဘာဝဝန္တော ဝိယ။ ပစုရဇနေဟိ ပရဘူတာ ဇာတာတိ
ပရဇနာ၊ မဟာဘူတာ။ တေနာဟ “ယက္ခာ”တိ။ သမန္တော သပ္ပဒေသန္တိ
သမန္တဘော ပဒေသဝန္တိ ဝိပုလောကာသသန္တိဝါသဋ္ဌာနံ။ တဿ ပန သပ္ပဒေ-
သတာ မဟာဩကာသတာယာတိ ဝုတ္တံ “မဟန္တိ ဩကာသ”န္တိ။

၂၆၅။ ဃန္ဓေဿန္တိတိ “သဘယသမုဋ္ဌာန”န္တိ သညာဒါနဝသေန စိတ္တံ
စေတေဿန္တိ၊ တာသေဿန္တိတိ အတ္ထော။ ပရိစ္စဇိဿန္တိတိ ၂ နိဗ္ဗိသိဿန္တိ။
မဟလ္လကောတိ ဇာတိယာ မဟလ္လကော ဇိဏ္ဏော။ ဒုဗ္ဗလောတိ ဗျာဓိဝသေန၊
ပကတိယာ ဝါ ဗလဝိရဟိတော။

၂၆၇။ နိဝါပသဒိသတာယ နိဝါပေါတိ ဝါ။ လောကပရိယာပန္တံ ဟုတွာ
ကိလေသေဟိ အာမသိတဗ္ဗတာယ လောကာမိသာနီတိ ဝါ။ ဝဇ္ဇေ အာမိသ-
ဘူတတ္တာ ဝဇ္ဇာမိသဘူတာနံ။ ဝသံ ဝတ္ထေတိတိ ကာမဂုဏေဟိ ကာမဂုဏေ
ဝိဒ္ဓေ သတ္တေ တဿေဝ ဂေဿေ ဝသေန အတ္တနော ဝသေ ဝတ္ထေတိတိ။
တေနာဟ—

“အန္တလိက္ခဝရော ပါသော၊ ယွာယံ စရတိ မာနသော။
တေန တံ ဗာဓယိဿာမိ၊ န မေ သမဏ မောက္ခသံ”တိ။

အယန္တိ ပဌမမိဂဇာတူပမာ။ ဝါနပတ္တဿ သတောဝ ပပဉ္စပရဒတ္တိကာ-
ဒိသပုတ္တဒါရနိက္ခမနံ သန္ဓာယာဟ “သပုတ္တဘရိယပဗ္ဗဇ္ဇာယာ”တိ။

၂၆၁။ ကာမတော စိတ္တဿ ဝိမုတ္တိ ဣမ စေတောဝိမုတ္တိတိ အဓိပ္ပေတာတိ
အာဟ “စေတောဝိမုတ္တိ နာမ။ပ။ ဥပ္ပန္နအဇ္ဈာသယော”တိ။ ကာမေ ဝိဿဇ္ဇေ-
တွာ ပုန တတ္ထ နိမုဂ္ဂတာယ ဒုတိယသမဏဗြာဟ္မဏာ ဒုတိယမိဂဇာတူပမာ
ဝုတ္တာ။

၂၆၂။ တတိယသမဏဗြာဟ္မဏာ ယထာပရိစ္ဆတ္တေ ကာမေ ပရိစ္ဆေတွာ ဧဝံ
ဌိတာ၊ န ဒုတိယာ ဝိယ တတ္ထ နိမုဂ္ဂါတိ အဓိပ္ပေါယေန “ကိံ ပန တေ
အကံသု”တိ ပုစ္ဆတိ။ ဣတရေ ကာမံ ဥဇုကံ ကာမဂုဏေသု န နိမုဂ္ဂါ၊ ပရိယာ-
ယေန ပန နိမုဂ္ဂါ ဒိဋ္ဌိဇာလေန စ အဇ္ဈောတ္တဋ္ဌာတိ ဒဿေန္တော “ဂါမနိဂမဇန-
ပဒရာဇဓာနိယော”တိအာဒိမာဟ။ ဒိဋ္ဌိဇာလမ္ပိ တဏှာဇာလာနဂတမေဝါတိ
အာဟ “မာရဿ ပါဝိမတော ဒိဋ္ဌိဇာလေန ပရိက္ခိပိတွာ”တိ။

၂၇၁။ ခန္ဓကိလေသာဘိသင်္ခါရမာရာ ဝါ ဣမ မာရဂ္ဂဟဏေန ဂဟိတာတိ
ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ အက္ခိနိ ဘိန္ဒိ ဒဗ္ဗံ အသမတ္တဘာဝါပါဒနေန။ တေနာဟ “ဝိပဿနာပါဒ-
ကဇ္ဈာန”န္တိအာဒိ။ ကိဉ္ဇာဝိ မာရော ယံ ကိဉ္ဇိ ဈာနံ သမာပန္နဿပိ ဘိက္ခုနော
စိတ္တံ ဣမံ နာမ အာရမ္မဏံ နိဿာယ ဝတ္တတိတိ န ဇာနာတိ။ ဣဓာဓိပ္ပေတဿ
ပန ဘိက္ခုနော ဝသေန “ဝိပဿနာပါဒကဇ္ဈာန”န္တိ ဝုတ္တံ။ တေနော ပရိယာ-
ယေနာတိ “န မာရဿ အက္ခိနိ ဘိန္ဒိ”တိ ဧဝမာဒိနာ ယထာဝုတ္တပရိယာယေန။
အဒဿနံ ဂတောတိ ဧတ္တာပိ ဧသေဝ နယော။ စက္ခုဿ ပဒံ ပတိဋ္ဌာတိ စ ဣမ
အာရမ္မဏံ အဓိပ္ပေတံ တံ ပရိဂ္ဂယ ပဝတ္တနတောတိ အာဟ “အပ္ပတိဋ္ဌံ နိရု-
ရမ္ပဏ”န္တိ။ သောတိ မာရော။ ဒိသ္မာတိ ဒဿနဟေတု။ ယသ္မာ မဂ္ဂေန
စတုသစ္စဒဿနဟေတု အာသဝါ န ပရိက္ခိဏာ။ ဖလက္ခဏေ ဟိ တေ ဒီဏာတိ
ဝုစ္ဆန္တိတိ။

လောကေတိ သတ္တလောကေ သင်္ခါရလောကေ စ။ သတ္တဝိသတ္တဘာဝေ-
နာတိ လဂ္ဂဘာဝေန စေဝ သဝိသေသံ အာသတ္တဘာဝေန စ။ အထ
ဝါတိအာဒိနာ နိဒ္ဒေသနယဝသေန? ဝိသတ္တိကာပဒံ နိဋ္ဌိသတိ။ ဝိသတာတိ

၁-သံ ၁-၁၁၃၊ ဝိ ၃-၂၈-ဒိဋ္ဌေသု။ ၂-ပဉ္စမရတ္တိကာ (က) ၃-၃ ၇-၇၊ ၈-၇၆၊ ၂၄၂-ပိဋကေ။

ဝိတ္ထုဒ္ဓာ ရူပါဒိသု တေဘူမကဓမ္မေသု ဗျာပနဝသေန။ ဝိသဋ္ဌာတိ ပုရိမဝစနမေဝ
 တကာရဿ ဋ္ဌကာရံ ကတွာ ဝုတ္တံ။ ဝိသ္မာလာတိ ဝိပုလော။ ဝိသက္ကတိတိ ပရိ-
 သက္ကတိ သဟတိ။ ရက္ခော ဟိ ရာဂဝတ္ထုနာ ပါဒေန^၁ တာလိယမာနောပိ
 သဟတိ။ ဩသက္ကနံ၊ ဝိပ္ပန္နနံ ဝါ ဝိသက္ကနန္တိပိ ဝဒန္တိ။ ဝိသံဟရတိတိ ယထာ
 တထာ ကာမေသု အာနိသံသံ ဒဿေန္တိ ဝိဝိဓေဟိ အာကာရေဟိ နေက္ခမ္ဘာဘိ-
 မုခပ္ပဝတ္တိတော စိတ္တံ သံဟရတိ သဒ္ဓိပတိ။ ဝိသံ ဝါ ဒုက္ခံ၊ တံ ဟရတိ ဥပနေ-
 တိတိ အတ္ထော။ ဝိသံဝါဒိကာတိ အနိစ္စာဒိ^၂ နိစ္စာဒိတော ဂဏှာပေန္တိ ဝိသံ-
 ဝါဒိကာ ဟောတိ။ ဒုက္ခနိဗ္ဗတ္တကဿ ကမ္မဿ ဟေတုဘာဝတော ဝိသမူလော၊
 ဝိသံ ဝါ ဒုက္ခဒုက္ခာဒိဘူတာ ဝေဒနာ မူလံ ဧတိဿာတိ ဝိသမူလော။ ဒုက္ခ-
 သမုဒယတ္တာ ဝိသံ ဖလံ ဧတိဿာတိ ဝိသဖလော။ တဏှာယ ရူပါဒိကဿ
 ဒုက္ခဿေဝ ပရိဘောဂေါ ဟောတိ၊ န အမတဿာတိ သာ “ဝိသပရိ-
 ဘောဂါ”တိ ဝုတ္တာ။ သဗ္ဗတ္ထ နိရုတ္တိဝသေန သဒ္ဓသိဒ္ဓိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ယော
 ပနေတ္ထ ပဓာနော အတ္ထော၊ တံ ဒဿေတုံ ပုန “ဝိသ္မာလာ ဝါ ပနာ”တိ-
 အာဒိ ဝုတ္တံ။ နိတ္တိဏ္ဏော ဥတ္တိဏ္ဏောတိ ဥပသဂ္ဂဝသေန ပဒံ ဝဇိတံ၊ နိရဝသေ-
 သတော ဝါ တိဏ္ဏော နိတ္တိဏ္ဏော၊ တေန တေန မဂ္ဂေန ဥဒ္ဓမုဒ္ဓံ တိဏ္ဏော
 ဥတ္တိဏ္ဏော၊ ယံ ပနေတ္ထ အတ္ထတော အဝိဘတ္တံ၊ တံ သုဝိဉ္ဇေယျမေဝ။

နိဝါပသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၆-ပါသရာသိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၇၂။ သာဓု မယန္တိ ဧတ္ထ သာဓု-သဒ္ဓေါ အာယာစနတ္ထော၊ န “သာဓာ-
 ဝုသော”တိအာဒိသု^၂ ဝိယ အဘိနန္ဒနာဒိအတ္ထောတိ အာဟ “အာယာ-
 စန္တာ”တိ။ တေနာဟ ပါဠိယံ “လဘေယျာမာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ န သက္ကောန္တိ၊
 ကသ္မာ? ဗုဒ္ဓါ ဟိ ဂရူ ဟောန္တိ၊ ပရမဂရူ ဥတ္တမံ ဂါရဝဋ္ဌာနံ၊ န ယထာ တထာ
 ဥပသင်္ကမနိယာ။ တေနာဟ “ဧကစာရိကော သီဟော”တိအာဒိ။

“ပါကဋ္ဌကိရိယာယာ”တိသင်္ခေပေန ဝုတ္တံ ဝိဝရိတုံ “ယံ ဟိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။
 ဘဂဝါ သဗ္ဗကာလံ ကိမေဝမကာသိတိ? န သဗ္ဗကာလမေဝမကာသိ။ ယဒါ
 ပန အကာသိ၊ တံ ဒဿေတုံ “ဘဂဝါ ပဌမဗောဓိယ”န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။
 မနုဿတ္တဘာဝေတိ ဣမိနာ ပုရိသတ္တဘာဝံ ဥလ္လိင်္ဂေတိ။ ဓနပရိစ္စာဂေါ ကတော
 နာမ နတ္ထိ ဘဂဝတော ဓရမာနကာလေတိ အဓိပ္ပာယ်ယော။

၁-ပရေန (အံ-ဦ ၂-၃၈၃-ပိဋေ။)

၂-သံ ၁-၂၁၆၊ ၃ ၁-၃၀၆-ပိဋေသု။

မာလာကဝေရန္တိ မိလာတမာလာကဝေရံ။ ရဇောဇလုံ န ဥပလိမ္ပတိ အစ္ဆ-
တရဆဝိဘာဝတော။ ဝုတ္တံ ဟေတံ “သုခုမတ္တာ ဆဝိယာ ကာယေ ရဇောဇလုံ န
လိမ္ပတိ” တိ။ ယဒိ ဧဝံ ကသ္မာ ဘဂဝါ နဟာယတိတိ အာဟ “ဥတုဂ္ဂဟဏတ္ထ” န္တိ။

ဝိဟာရောဘိ ဇေတဝနဝိဟာရော။ ဝိသတိဥသဘံ ဂါဝုတဿ စတုတ္ထော
ဘာဂေါတိ ဝဒန္တိ။ ကဒါစိတိ ကသ္မိဉ္စ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ။ အစလမေဝါတိ အပရိ-
ဝတ္တမေဝ အနညဘာဝတော။ မဇ္ဇာနံ ပန အပ္ပမဟန္တတာဟိ ပါဒါနံ ပတိ-
ဋ္ဌိတဌာနဿ ဟာနိဝရိယော ဟောန္တိယေဝ။

ယန္တနာဠိကာဟိ ပရိပုဏ္ဏသုဝဏ္ဏရသဓာရာဟိ။ နှာနဝတ္တန္တိ “ပဗ္ဗဇိ-
တေန နာမ ဧဝံ နှာယိဘဗ္ဗ” န္တိ နဟာနစာရိတ္တံ ဒဿေတွာ။ ယသ္မာ ဘဂ-
ဝတော သရီရံ သုခန္တစာမိကရသမာနဝဏ္ဏံ သုပရိသောမိတပဝါဠရုစိရကရစ-
ရဏာဝရံ သုဝိသုဒ္ဓနိလရတနာဝဠိသဒိသကေသတနရဟံ။ တသ္မာ တဟံ တဟံ
ဝိနိဿတဇာတိဟိရုံလကရသုပသောဘိတံ ဥပရိ မဟဋ္ဌရတနာဝဠိသဇ္ဇာဒိတံ
ဇင်္ဂမမိဝ ကနကရိရိသိခရံ ဝိရောစိတ္ထ။ တသ္မိံ စ သမယေ ဒသဗလဿ သရီ-
ရတော နိက္ခမိတွာ ဆဗ္ဗဏ္ဏရသ္မိယော သမန္တတော အသီတိဟတ္ထပ္ပမာဏေ
ပဒေသေ အာဓာဝန္တိ ဝိဓာဝန္တိ ရတနာဝဠိရတနဒါရေတနစုဏ္ဏံ ဝိပ္ပကိဏ္ဏံ ဝိယံ
ပသာရိတရတနစိတ္တကဉ္စနပဋ္ဌမိဝ အာသိဉ္စမာနလာခါရသဓာရာစိတဇိဝ ဥက္ကာ-
သတနိပါတသမာကုလမိဝ နိရန္တရံ ဝိပ္ပကိဏ္ဏကဏိကာရကိကိဏိကပုပ္ဖမိဝ
ဝါယုဝေဂသမုဒ္ဓတစိနပိဋ္ဌစုဏ္ဏရဉ္စိတမိဝ ဣန္ဒဓနုပိဋ္ဌလတာဝိတာနသန္တတမိဝ
ဂဂနတလံ တံ ဌာနံ ပဝနဉ္စ သမ္မာ ဖရန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ “ဝဏ္ဏဘူမိ နာမေ-
သ” တိအာဒိ။ အတ္တန္တိ ဥပမေယျတ္ထံ။ ဥပမာယောတိ “ဤဒိသော စ
ဟောတိ” တိ ယထာရဟံ တဒနုစ္ဆဝိကာ ဥပမာ။ ကာရဏာနိတိ ဥပမုပမေယျ-
သမ္ပန္နဝိဘာဝနာနိ ကာရဏာနိ။ ပူရေတွာတိ ဝဏ္ဏနံ ပရိပုဏ္ဏံ ကတွာ။
ထာမော ဝေဒိတဗ္ဗော “အတိတ္ထေ ပက္ခန္ဓော” တိ အဝတ္တဗ္ဗတ္တာ။

၂၇၃။ ကဏ္ဏိကာတိ သရီရဂတဗိန္ဒုကတာနိ မဏ္ဍလာနိ။ ပရိက္ခာရဘဏ္ဍန္တိ
ဥတ္တရာသင်္ဂံ သင်္ဃာဠိဉ္စ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ ကိံ ပနာယံ နယော ဗုဒ္ဓါနမ္ပိ သရီရေ
ဟောတိတိ? န ဟောတိ။ ဝတ္တဒဿနတ္ထံ ပနေတံ ကတန္တိ ဒဿေတုံ “ဗုဒ္ဓါနံ
ပနာ” တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဂမနဝသေန ကာယဿာဘိနိဟရဏံ ဂမနာဘိဟာရော။
ယထာဓိပ္ပါယာဝတ္တနံ အဓိပ္ပါယကောပနံ။

အညတရာယ ပါရမိယာတိ နေက္ခမ္ပပါရမိယာ။ ဝိရိယပါရမိယာတိ အပရေ။
မဟာဘိနိက္ခမနဿာတိ မဟန္တဿ စရိမဘဝေ အဘိနိက္ခမနဿ။ တံ ဟိ

မဟန္တံ ဘောဂက္ခန္ဓံ မဟန္တန္တ ဉ္ဇတိပရိဝဋ်မ္ ဟန္တန္တ စက္ကဝတ္တိသိရိံ ပဇဟိတွာ သဒေဝကဿ လောကဿ သမာရကဿ စ အစိန္တေယျာပရိမေယျဘေဒဿ မဟတော အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ပဝတ္တတ္တာ မဟနိယတာယ စ မဟန္တံ အဘိနိက္ခမနန္တိ ပုစ္ဆတိ။

ပုရိမောတိ “ကတမာယ န ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ ဘဝထာ”တိ ဧဝံ ပုတ္တအတ္ထော။ ကာ စ ပန ဝေါတိ ဧတ္ထ စ-သဒ္ဓေါ ဗျတိရေကေ။ တေန ယထာပုစ္ဆိတာယ ကထာယ ဝက္ခမာနံ ဝိပွကတဘာဝံ ဇောတေတိ။ ပန-သဒ္ဓေါ ဝစနာလင်္ကာရေ။ ယာယ ဟိ ကထာယ တေ ဘိက္ခု သန္ဓိသိန္ဓာ၊ သာ ဧဝ အန္တရာကထာဘူတာ ဝိပွကတာ ဝိသေသေန ပုန ပုစ္ဆိယတိ။ အညာတိ အန္တရာ-သဒ္ဓဿ အတ္ထမာဟ။ အညတ္ထော ဟိ အယံ အန္တရာ-သဒ္ဓေါ “ဘူမန္တရံ သမယန္တရ”န္တိအာဒိသု ဝိယ။ အန္တရာတိ ဝါ ဝေမဇ္ဈေတိ အတ္ထော။ ဒသ-ကထာဝတ္ထုနိဿိတာတိ “ကိ” သီလံ နာမ၊ ကထဉ္စ ပူရေတဗ္ဗံ၊ ကာနိ စဿ သံကိလေသဝေါဒါနာနိ”တိအာဒိနာ အပ္ပိစ္ဆာဒိနိဿိတာ သီလာဒိနိဿိတာ စ ကထာ။ အရိယောဘိ နိဒ္ဒေါသော။ အထ ဝါ အတ္ထကာမေဟိ အရဏီယောတိ အရိယော၊ အရိယာနံ အယန္တိ ဝါ အရိယောတိ။ ဘာဝနာမနသိကာရဝသေန တုဏှိ ဘဝန္တိ၊ န ဧကစ္စဗဟိရကပဗ္ဗဇိတာ ဝိယ မူဂဗ္ဗတသမာဒါနေန။ ဒုတိယဇ္ဈာနမ္ပိ အရိယော တုဏှိဘာဝေါ ဝစီသင်္ခါရပဟာနတော။ မူလ-ကမ္မဋ္ဌာနန္တိ ပါရိဟာရိယကမ္မဋ္ဌာနမ္ပိ။ ဈာနန္တိ ဒုတိယဇ္ဈာနံ။

၂၇၄။ “သန္ဓိပတိဘာနံ ဝေါဘိက္ခဝေ ဒွယ”န္တိ ၊ အဋ္ဌပ္ပတ္တိဝသေန ဒေသနာ ပဝတ္တာတိ တဿာ ဥပရိဒေသနာယ သမ္ပန္နံ ဒဿေတုံ “ဒွေမာ ဘိက္ခဝေ ပရိယေသနာတိ ကော အနုသန္တိ”တိ အနုသန္တိ ပုစ္ဆတိ။ အယံ တုမှာကံ ပရိယေသနာဘိ ယာ မဟာဘိနိက္ခမနပဋိဗဒ္ဓါ ဓမ္မိ ကထာ၊ သာ တုမှာကံ ဓမ္မပရိယေသနာ ဓမ္မဝိစာရဏာ အရိယပရိယေသနာ နာမ။ အပါယမဂ္ဂန္တိ အနတ္တာဝဟံ မဂ္ဂံ။ ဥဒ္ဓေသာနုက္ကမံ ဘိန္တိတွာတိ ဥဒ္ဓေသာနုပုဗ္ဗိ လင်္ခိတွာ။ ဓမ္မ-သဒ္ဓေါ “အမောသဓမ္မံ နိဗ္ဗာန”န္တိအာဒိသု ဝိယ ပကတိပရိယာယော။ ဇာယနသဘာဝေါတိ ဇာယနပကတိကောတိ အတ္ထော။ သေသပဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။

သဗ္ဗတ္တာတိ ယထာ “ပုတ္တဘရိယ”န္တိ ဒွန္တသမာသဝသေန ဧကတ္တံ၊ သေနယော သဗ္ဗတ္ထ “ဒါသိဒါသ”န္တိအာဒိသု သဗ္ဗပဒေသု။ ပရတော ဝိကာရံ

အနာပဇ္ဇိတွာ သဗ္ဗဒါ ဇာတရူပမေဝ ဟောတီတိ ဇာတရူပံ၊ သုဝဏ္ဏံ။
 ဓဝလသဘာဝတာယ ရဇ္ဈိယတီတိ ရဇတံ၊ ရူပိယံ။ ဣမ ပန သုဝဏ္ဏံ ဌပေတွာ
 ယံ ကိဉ္စိ ဥပဘောဂပရိဘောဂါရဟံ ရဇတံတေဝ ဂဟိတံ။ ဥပဓိယတိ ဧတ္ထ
 ဒုက္ခန္တိ ဥပဓယော။ စူတိသင်္ခါတံ မရဏန္တိ ကောဘဝပရိယာပန္တံ ခန္ဓနိရောဓ-
 သင်္ခါတံ မရဏမာဟ။ ခဏိကနိရောဓော ပန ခဏေ ခဏေ။ တေနာဟ
 “သတ္တာနံ ဝိယာ”တိ။ သံကိလိဿတီတိ ဒူသဝိသေန ဝိယ အတ္တာနံ^၁
 ဒူသိဿတိ။ တေနာဟ ဘဂဝေါ “ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ ဇာတရူပဿ ဥပက္ကိလေသာ
 အယော လောဟ”န္တိအာဒိ၂။ မလံ ဂဟေတွာတိ ယေဟိ သဟယောဂတော
 မလိနံ ဟောတိ၊ တေသံ မလိနဘာဝပစ္စယာနံ ဝသေန မလံ ဂဟေတွာ။
 ဇီရဏတော ဇရာဓမ္မဝါရေ ဇာတရူပံ ဂဟိတန္တိ ယောဇနာ။ ယေ ပန
 ဇာတိဓမ္မဝါရေပိ ဇာတရူပံ န ပဌန္တိ၊ တေသံ ဣတရေသံ ဝိယ ဇီရဏဓမ္မဝါရေ
 သရူပတော အနာဂတမ္ပိ ဥပဓိဂ္ဂဟဏေန ဂဟိတမေဝါတိ ဒဠဗ္ဗံ။ ပရိဂ္ဂဟေ
 ဌိတာနံ ပန ဝသေန ပုစ္စမာနေ အပါကဋ္ဌာနမ္ပိ ဇာတိဇရာမရဏာနံ ဝသေန
 ယောဇနာ လဗ္ဘတေဝ။ ဇာတရူပသ်သေန စေတ္ထ သဗ္ဗဿ ပိ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓဿ
 ဂဟဏံ ဒဠဗ္ဗံ၊ ပုတ္တဘရိယာဒိဂ္ဂဟဏေန ဝိယ မိတ္တာမစ္စာဒိဂ္ဂဟဏံ။

၂၇၅။ အရိယေဟိ ပရိယေသနာ၊ အရိယာနံ ပရိယေသနာတိ ဝါ အရိယ-
 ပရိယေသနာတိ သမာသဒ္ဓယံ ဒဿေတိ “အယံ ဘိက္ခဝေ”တိအာဒိနာ။

၂၇၆။ မူလတော ပဋ္ဌာယာတိ ယံ မဟာဘိနိက္ခမနဿ မူလဘာဝေသု
 အာဒိနဝဒဿနံ၊ တတော ပဋ္ဌာယ။ ယသ္မာ တေ ဘိက္ခု။ တတ္ထ မဟာဘိနိက္ခ-
 မနကထာယ သန္တိသိန္နာ၊ သာ စ နေသံ အန္တရ က. ၁၁ ဝိပုဂ္ဂ ၈၁၊ ၈ သွာ
 ဘဂဝါ တေသံ မူလတော ပဋ္ဌာယ မဟာဘိနိက္ခမနကထံ ကထေတုံ အာရဘိ။
 အဟမ္ပိ ပုဗ္ဗေဘိ ဝိသေသဝစနံ အပရိပက္ကဉ္စဏေန သယံ စရိမဘဝေ တီသု
 ပါသာဒေသု တိဝိနောဋ္ဌကပရိဝါရဿ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိသဒိသာယ ဟောသမ္ပတ္တိယာ
 အနုဘဝနံ၊ အဘိနိက္ခမိတွာ ပဓာနပဒဟနဝသေန အတ္တကိလမထာနယောဂဉ္စ
 သန္တာယာဟ။ အနရိယပရိယေသနံ ပရိယေသိန္တိ ဧတ္ထာပိ ဧသေဝ နယော။
 ပဉ္စဝဂ္ဂိယာဒိဘိ ယထာသကံ ဂိဟိဘောဂံ အနယုတ္တာ တံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတွာ
 အတ္တကိလမထာနယောဂေ ဌိတာ သတ္တု၊ ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနဒေသနာယ^၃ တမ္ပိ
 ပဟာယ အရိယပရိယေသနံ ပရိယေသ်သုတိ။

၁-သတ္တာနံ သရီရံ(က) ၂-အံ ၂-၁၃-ဝိဇ္ဇေ၊ ၃-သံ ၃-၃၆၀၊ ၆ ၃-၁၄၊ ၃ ၉-၃၂၉-ဝိဇ္ဇေသု။

၂၇၇။ ကာမံ ဒဟရ-သဒ္ဓေါ “ဒဟရံ ကုမာရံ မန္တံ ဥတ္တာနသေယျက”န္တိ ဘိက္ခု ဗာလဒါရကေ အာဂတော၊ “ဘဒြေန ယောဗ္ဗနေန သမန္တာဂတော”တိ ပန ဝက္ခမာနတ္တာ ယုဝါဝတ္ထာ ဣမ ဒဟရ-သဒ္ဓေန ဝုတ္တာတိ အာဟ “တရုဏောဝ သမာနော”တိ။ ပဌမဝယေန ကေနတိ သဝယတ္တာ။ ဇာတိယာ ဟိ ယာဝ တေတ္ထိ သဝယာ ပဌမဝယော။ အနာဒရတ္ထေ သာမိဝစနံ ယထာ “ဒေဝဒတ္တဿ ရုဒန္တဿ ပဗ္ဗဇိ”တိ။ ကာမံ အဿုမုစ္ဆနံ ရောဒနံ၊ တံ အဿုမုခါနန္တိ ဣမိနာ ပကာသိတံ၊ တံ ပန ဝတ္တာ “ရုဒန္တာန”န္တိ ဝစနံ ဗလဝသောကသမုဋ္ဌာနံ အာရောဒနဝတ္ထု ပကာသေတိတိ အာဟ “ကန္တိတွာ ရောဒမာနာန”န္တိ။ ကိံ ကုသလန္တိ ဂဝေသမာနောတိ ကိန္တိ သဗ္ဗသော အဝဇ္ဇရဟိတံ ကေန္တ- နိယျာနိကံ ပရိယေသမာနော။ ဓရပဒန္တိ ဝဋ္ဋဒုက္ခနိဿရဏတ္ထိကေဟိ ကေန္တေန ဝရဏီယဋ္ဌေန ဝရံ၊ ပဇ္ဇိတဗ္ဗဋ္ဌေန ပဒံ။ တုဂ်သရိရတာယ ဒီဃော၊ ပိဂ်လ- စက္ခုတာယ ပိဂ်လောတိ ဒီဃပိဂ်လော။ ဓမ္မောတိ ဝိနယော၊ သမယောတိ အတ္ထော။ သုတွာဝ ဥဂ္ဂဏိန္တိ တေန ဝုစ္စမာနဿ သဝနမတ္ထေနော ဥဂ္ဂဏိ ဝါစုဂ္ဂတံ အကာသိ။

ပဋိလပနမတ္တကေနာတိ ပုန လပနမတ္တကေန။ ဇာနာတိတိ ဉာဏော၊ ဉာဏောတိ ဝါဒေါ ဉာဏဝါဒေါ၊ တံ ဉာဏဝါဒံ။ “ဝဒါမိ”တိ အာဂတတ္တာ အဋ္ဌကထာယံ “ဇာနာမိ”တိ ဥတ္တမပုရိသဝသေန အတ္ထော ဝုတ္ထော။ အညေပိ ဗဟူတိ အညေပိ ဗဟူ မမ တထာဘာဝံ ဇာနန္တာ “အယံ ဣမံ ဓမ္မံ ဇာနာတိ”တိ၊ “အကမ္ပနီယတာယ ထိရော”တိ ဝါ ဧဝံ ဝဒန္တိ။ လာဘိတိ အညာသိတိ ဓမ္မဿ ဥဒ္ဓိသနေန မဟာပညတာယ “အယံ အတ္တနာ ဂတမဂ္ဂံ ပဝေဒေတိ၊ န အနုဿုတိ- ကော”တိ အညာသိ။ အဿာတိ ဗောဓိသတ္တဿ။ တေဒဟောသီတိ ဧတံ “န ခေါ အာဠာရော ကာလာမော”တိအာဒိ မနသိ အဟောသိ၊ စိန္တေသီတိ အတ္ထော။

ဟေဋ္ဌိမသမာပတ္တိဟိ ဝိနာ ဥပရိမသမာပတ္တိနံ သမ္မာဒနဿ အသမ္ဘဝတော “သတ္တ သမာပတ္တိယော မံ ဇာနာပေသိ”တိ အာဟ။ ပယောဂံ ကရေယျန္တိ ဘာဝနံ အနုယုဇ္ဇေယျန္တိ အတ္ထော။ ဝေမာဟာတိ ဧဝံ “အဟံ အာဝုသော”တိ- အာဒိမာဟ၊ သတ္တန္တံ သမာပတ္တိနံ အဓိဂမံ ပစ္စညာသိတိ အတ္ထော။

အနုဿုယကောတိ အနိဿုကီ။ တေန မဟာပုရိသေ ပသာဒံ ပဝေဒေသိ။ ဗောဓိသတ္တဿ တာ သမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဌိတဿ ပုရိမဇာတိပရိ- စယေန ဉာဏဿ စ မဟန္တတာယ တာသံ ဂတိ စ အဘိသမ္ပရာယော စ

ဥပဋ္ဌာသိ။ တေန “ဝဋ္ဋပရိယာပန္နာ ဧဝေတာ”တိ နိစ္ဆယော ဥဒပါဒိ။ တေနာဟ “နာယံ ဓမ္မော နိဗ္ဗိဒါယာ”တိအာဒိ။ ဧကစ္စာနံ ဝိရာဂဘာဝနာသမတိက္ကမာဝဟောပိ^၁ နေဝ တေသမ္ပိ အစ္စန္ဒာယ သမတိက္ကမာဝဟော၊ သယဉ္စ ဝဋ္ဋပရိယာပန္နောယေဝ၊ တသ္မာ နေဝ ဝဋ္ဋေ နိဗ္ဗိန္ဒနတ္ထာယ၊ ယဒဂ္ဂေန န နိဗ္ဗိဒါယ၊ တဒဂ္ဂေန န ဝိရဇ္ဇနတ္ထာယ၊ ရာဂါဒိနံ ပါပဓမ္မာနံ န နိရုဇ္ဈနတ္ထာယ၊ န ဥပသမတ္ထာယ၊ တသ္မာ တံ အဘိညေယျဓမ္မံ န အဘိဇာနနတ္ထာယ။ ပ။ သံဝတ္တတိတိ ယောဇနာ။

ယာဝဒေဝ အာကိဉ္ဇညာယတနုပပတ္တိယာတိ သတ္တသု သမာပတ္တိသု ဥက္ကဋ္ဌံ ဂဟေတွာ ဝဒတိ။ ဥဋ္ဌာယ သမုဋ္ဌာယ အစုတိဓမ္မံ ပရိယေသိတုံ ယုတ္တတ္တာ တဉ္စ အနတိက္ကန္တဇာတိဓမ္မမေဝါတိ မဟာသတ္တော ပဇဟတိတိ အာဟ “ယဉ္စ ဌာနံ ပါပေတိ”တိအာဒိ။ တတော ပဋ္ဌာယာတိ ယဒါ သမာပတ္တိဓမ္မဿ ဂတိဉ္စ အဘိသမ္ပရာယဉ္စ အပ္ပညာသိ၊ တတော ပဋ္ဌာယ။ မက္ခိကာဝသေနာတိ ဘောဇနဿ မက္ခိကာမိဿတာဝသေန မနံ န ဥပ္ပါဒေတိ ဘုဒ္ဓိတုန္တိ အဓိပ္ပါယော။ မဟန္တေန ဥဿာဟေနာတိ ဣဒံ ကတိပါဟံ တတ္ထ ဘာဝနာနုယောဂမတ္တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ န အညေသံ ဝိယ ကသိဏပရိကမ္ဘာဒိကရဏံ။ န ဟိ အန္တိမဘိကဗောဓိသတ္တာနံ သမာပတ္တိနိဗ္ဗတ္တနေ ဘာရိယံ နာမ။ အနလင်္ကရိတွာတိ အနု အနု အလံကတွာ ပုနပ္ပုနံ “ဣမိနာ န ကိဉ္စိ ပယောဇန”န္တိ ကတွာ။

၂၇၀။ ဝါစာယ ဥဂ္ဂဟိတမတ္တောဝါတိ ဧတ္ထ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယာနုသာရေန အတ္တော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၂၇၉။ မဟာဝေလာ ဝိယ မဟာဝေလာ၊ ဝိပုလဝါလိကပုဉ္ဇတာယ မဟန္တော ဝေလာတဇော ဝိယာတိ အတ္တော။ တေနာဟ “မဟာဝါလိကရာသီတိ အတ္တော”တိ။ ဥရု မရု သိကတာ ဝါလုကာ ဝဏ္ဏု ဝါလိကာတိ ဣမေ သဒ္ဓါ သမာနတ္တာ၊ ဗျဉ္ဇနမေဝ နာနံ။

သေနာ နိဂစ္ဆိ နိဝိသိ ဧတ္တာတိ သေနာနိဂမော၊ သေနာယ နိဝိဋ္ဌဋ္ဌာနံ။ သေနာနိဂါမောတိ ပန အယံ သမညာ အပရကာလိကာ။ ဂေါစရဂါမနိဒဿနံ စေတံ။ ဥပရိသုတ္တသ္မိန္တိ မဟာသစ္စကသုတ္တေ^၂။ ဣဝ ပန မောဓိပလ္လင်္ကော အဓိပ္ပေတော အရိယပရိယေသနာယ ဝုစ္စမာနတ္တာ။

၁-ဧကစ္စာနံ ဘာဝနာသမတိက္ကမာဝဟောပိ (က)

၂-မ ၁-၃၀၇-ပိဋ္ဌေ။

၂၀၀။ “ဉာဏဒဿန”န္တိ စ ဧကန္တံ ဂဟိတပဒ္ဒယဝိသယဝိသေသဿ အနာမဋ္ဌတ္တာ “မေ”တိ စ ဂဟိတတ္တာ အနဝသေသဥေယျာဝဗောနေသမတ္ထမေဝ ဉာဏဝိသေသံ ဗောဓေတိ, န ဉာဏမတ္တံ, န ဒဿနမတ္တန္တိ အာဟ “သဗ္ဗဓမ္မဒဿနသမတ္တဉ္စ မေ သဗ္ဗညုတညာဏံ ဥပပါဒီ”တိ။ အကုပ္ပတယာတိ ဝိမောက္ခန္တတယသဗ္ဗသော ပဋိပက္ခဓမ္မေဟိ အသင်္ခါဘနိယတယ။ တေနာဟ “ရာဂါဒီဟိ န ကုပ္ပတိ”တိ။ အာရမ္မဏသန္တတယဝိ တဒါရမ္မဏာနံ အတ္ထိ ဝိသေသော ယထာ တံ “အာနေဉ္စဝိဟာရေ”တိ အာဟ “အကုပ္ပါရမ္မဏတယ စာ”တိ။ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏမ္ပိတိ န ဧကဝလံ သဗ္ဗညုတညာဏမေဝ၊ အထ ခေါ ယထာဓိဂတေ ပဋိဝေဓသဒ္ဓမ္မေ ဧကေနဝိသတိဝိပေစ္စဝေက္ခဏဉာဏမ္ပိ။

၂၀၁။ ပဋိဝိဒ္ဓေါတိ^၁ သယမ္ဘုဉာဏေန “ဣဒံ ဒုက္ခ”န္တိအာဒိနာ ပဋိမုခံ နိဗ္ဗိဇ္ဈနဝသေန ပတ္တော၊ ယထာဘူတံ အဝဗုဒ္ဓေါတိ အတ္တော။ ဂန္တိရောတိ မဟာသမုဒ္ဓေါ ဝိယ မကသတုဏှသုစိယာ အညတြ သမုပဗ္ဗိတပရိပက္ခဉာဏသမ္ဘာရေဟိ အညေသံ ဉာဏေန အလဗ္ဘနေယျပတိဋ္ဌော။ တေနာဟ “ဥတ္တာနဘာဝပဋိက္ခေပဝစနမေတ”န္တိ။ ယော အလဗ္ဘနေယျပတိဋ္ဌော၊ သော ဩဂါဟိတုမသက္ကုဏေယျတယ သရူပတော စ ပဿိတုံ န သက္ကာတိ အာဟ “ဂန္တိရတ္တာဝ ဒုဒ္ဓသော”တိ။ ဒုက္ခေန ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ ကိစ္ဆေန ဧကေနဝိဒေဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ယံ ပန ဒဋ္ဌမေဝ န သက္ကာ၊ တဿ ဩဂါဟေတွာ အန အန ဗုဇ္ဈနေ ကထာ ဧဝ နတ္ထိတိ အာဟ “ဒုဒ္ဓသတ္တာဝ ဒုရနုဗောဓော”တိ။ ဒုက္ခေန အဝဗုဇ္ဈိတဗ္ဗော အဝဗောဓဿ ဒုက္ခရဘာဝတော။ ဣသိဉ္စ ဌာနေ “တံ ကံ” မညထ ဘိက္ခဝေ၊ ကတမံ န ခေါ ဒုက္ခရကရံ ဝါ ဒုရဘိသမ္ဘဝတရံ ဝါ”တိ သုတ္တပဒံ၊ ဝတ္တမ္ပံ။ သန္တာရမ္မဏတယ ဝါ သန္တာ။ နိဗ္ဗုတသဗ္ဗပရိဋ္ဌာဟတယ နိဗ္ဗုတော။ ပဓာနဘာဝံ နိတောတိ ဝါ ပဏီတော။ အတိတ္ထိကရဋ္ဌေန အတပ္ပကော သာဒုရသဘောဇနံ ဝိယ။ ဧတ္ထ စ နိရောဓသစ္စံ သန္တံ အာရမ္မဏန္တိ သန္တာရမ္မဏံ၊ မဂ္ဂသစ္စံ သန္တံ သန္တာရမ္မဏဉ္စတိ သန္တာရမ္မဏံ။ အနုပသန္တသဘာဝါနံ ကိလေသာနံ သင်္ခါရာနဉ္စ အဘာဝတော နိဗ္ဗုတသဗ္ဗပရိဋ္ဌာဟတယ သန္တပဏီတဘာဝေနေဝ စ အသေစနကတယ အတပ္ပကတာ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တေနာဟ “ဣဒံ ဒွယံ လောကုတ္တရမေဝ သန္ဓာယ ပုတ္တ”န္တိ။ ဥတ္တမဉာဏဝိသယတ္တာ န တက္ကေန အဝစရိတဗ္ဗော၊ တတော ဧဝ နိပုဏဉာဏဂေါစရတယ စ သဏှော။ သုဒုမသဘာဝတ္တာ စ နိပုဏော၊ ဗာလာနံ

၁-ဒီ-ဒီ ၂-၅၇၊ သံ-ဒီ ၁-၂၂၉၊ သာရတ္ထ-ဒီ ၃-၁၅၁-ပိဋ္ဌာနိသုပိ ပဿိတမ္ပံ။ ၂-သံ ၃-၃၉၅-ပိဋ္ဌေ။

အဝိသယတ္တာ ပဏ္ဍိတေဟိ^၁ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ပဏ္ဍိတဝေဒနိယော။ အာလိ-
ယန္တိ အဘိရမိတဗ္ဗဋ္ဌေန သေဝိယန္တိတိ အာလယာ၊ ပဉ္စကမဂုဏာ။ အာလယန္တိ
အလ္လိယန္တိ အဘိရမဏဝသေန သေဝန္တိတိ အာလယာ၊ တဏှာဝိစရိတာနိ။
ရမန္တိတိ ရတိ^၂ ဝိဇ္ဇန္တိ ကိဋ္ဌန္တိ လဋ္ဌန္တိ။ အာလယရတာတိ အာလယနိရတာ။

ဌာနံ သန္ဓာယာတိ ဌာန-သဒ္ဓိံ သန္ဓာယ။ အတ္ထတော ပန ဌာနန္တိ စ ပဋိစ္စ-
သမုပ္ပါဒေါ ဧဝံ အဓိပ္ပေတော။ တိဋ္ဌတိ ဖလံ တဒါယတ္တုတ္တိတာယာတိ ဌာနံ၊
သင်္ခါရာဒိနံ ပစ္စယဘူတာ အဝိဇ္ဇာဒယော။ ဣမေသံ သင်္ခါရာဒိနံ ပစ္စယာတိ ဣဒပ္ပ-
စ္စယာ၊ အဝိဇ္ဇာဒယောဝ။ ဣဒပ္ပစ္စယာ ဧဝံ ဣဒပ္ပစ္စယတာ ယထာ “ဒေဝေါ ဧဝ
ဒေဝတာ”တိ၊ ဣဒပ္ပစ္စယာနံ ပါ အဝိဇ္ဇာဒိနံ အတ္တနော ဖလံ ပတိ ပစ္စယဘာဝေါ၊
ဥပ္ပါဒနသမတ္တတာ ဣဒပ္ပစ္စယတာ။ တေန သမတ္တပစ္စယလက္ခဏော? ပဋိစ္စ-
သမုပ္ပါဒေါ ဒဿိတော ဟောတိ။ ပဋိစ္စ သမုပ္ပဇ္ဇတိ ဖလံ ဧတသ္မာတိ ပဋိစ္စ-
သမုပ္ပါဒေါ။ ပဒဒ္ဒယေနပိ ဓမ္မာနံ ပစ္စယဋ္ဌော ဧဝံ ဝိဘာဝိတော။ တေနာဟ
“သင်္ခါရာဒိပစ္စယာနံ ဧတံ အဓိဝေဒန”န္တိ။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ ဝိတ္တာရော
ပန ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂသံဝဏ္ဏနာယံ၊ ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗော။

သဗ္ဗသင်္ခါရသမထောတိအာဒိ သဗ္ဗန္တိ သဗ္ဗသင်္ခါရသမထာဒိသဒ္ဓါဘိဓေယျံ
သဗ္ဗံ အတ္ထတော နိဗ္ဗာနမေဝ။ ဣဒါနိ တဿ နိဗ္ဗာနဘာဝံ ဒဿေတုံ
“ယသ္မာ ဟိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တန္တိ နိဗ္ဗာနံ။ အာဂမ္မာတိ ပဋိစ္စ အရိယမဂ္ဂဿ
အာရမ္မဏပစ္စယဘာဝဟေတု။ သဗ္ဗန္တိတိ အပ္ပုဋ္ဌသန္တိကူပသမဝသေနာ သဗ္ဗန္တိ။
တထာ သန္တာ သဝိသေသံ ဥပသန္တာ နာမ ဟောန္တိတိ အာဟ “ဝူပသဗ္ဗန္တိ”တိ။
ဧတေန “သဗ္ဗေ သင်္ခါရသဗ္ဗန္တိ ဣတ္ထာတိ သဗ္ဗသင်္ခါရသမထော၊ နိဗ္ဗာန”န္တိ
ဒဿေတိ။ သဗ္ဗသင်္ခါရသိသယုတ္တေ စ နိဗ္ဗာနေ သဗ္ဗသင်္ခါရဝူပသမပရိယာယော
ဟေန္တာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သေသပဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။
ပဋိနိဿန္တာတိ သမုစ္ဆေဒဝသေန ပရိစ္စတ္တာ ဟောန္တိ။ သဗ္ဗာ တဏှာတိ အဋ္ဌ-
သတပ္ပဘေဒါ သဗ္ဗာပိ တဏှာ။ သဗ္ဗေ ကိလေသရာဂါတိ ကာမရာဂရူပရာဂါဒိ-
ဘေဒါ သဗ္ဗေပိ ကိလေသဘူတာ ရာဂါ၊ သဗ္ဗေပိ ဝါ ကိလေသာ ဣဓ
“ကိလေသရာဂါ”တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ န လောဘဝိသေသာ ဝေ စိတ္တဿ

၁-အဝိသယတ္တာ ယထာရုက္ခေဟိ ပဏ္ဍိတေဟိ (က)

၂-ပစ္စယဘာဝေ (က)

၃-ပရမတ္ထပစ္စယလက္ခဏော (မီး-ကို ၂-၅၉၊ သံ-ကို ၁-၂၃၀-ပိဋေသု။) ၄-ဝိသုဒ္ဓိ-ကို ၂-၂၂၇-ပိဋေ။

၅-ပဋိပတ္တိသမ္ဘိဝုပသမဝသေန (သံ-ဦး ၁-၂၃၀-ပိဋက။)

ဝိပရိဏတဘာဝါပါဒနတော^၁။ ယထာဟ “ရတ္တမ္ပိ စိတ္တံ ဝိပရိဏတံ၊ ဒုဋ္ဌမ္ပိ စိတ္တံ ဝိပရိဏတံ၊ မူဠမ္ပိ စိတ္တံ ဝိပရိဏတ”န္တိ^၂။ ဝိရုဇန္တိတိ ပလုဇန္တိ။

စိရနိသဇ္ဇာစိရဘာသနေဟိ ဝိဋ္ဌိအာဂိလာယနတာလုဂလသောသာဒိဝသေန ကာယကိလမထော စေဝ ကာယဝိဟေသာ စ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သာ စ ခေါ ဒေသနာယ အတ္ထံ အဇာနန္တာနံ ဝသေန ဝုတ္တာ၊ ဇာနန္တာနံ ပန ဒေသနာယ ကာယပရိဿမောပိ သတ္ထု၊ အပရိဿမောဝ။ တေနာဟ ဘဂဝါ “န စ မိ ဓမ္မာမိကရဏံ ဝိဟေသေသိ”တိ^၃။ တေနေဝါဟ “ယာ အဇာနန္တာနံ ဒေသနာ နာမ၊ သော မမ ကိလမထော အဿာ”တိ။ ဥဘယန္တိ စိတ္တ- ကိလမထော စေဝ စိတ္တဝိဟေသာ စာတိ ဥဘယဓမ္မေတံ ဗုဒ္ဓါနံ နတ္ထိ ဗောဓိမူလေယေဝ သမုန္တိန္ဒတ္တာ။

အနုဗြူဟနံ သမ္ပိဏ္ဍနံ။ သောတိ “အပိဿူ”တိ နိပါတော။ မန္တိ ပဋိ-သဒ္ဓယောဂေန သာမိအတ္ထေ ဥပယောဂဝစနန္တိ အာဟ “မမာ”တိ။ ဝုဒ္ဓိပ္ပတ္တာ ဝါ အစ္ဆရိယာ အနန္တရိယာ။ ဝုဒ္ဓိအတ္ထောပိ ဟိ အ-ကာရေ ဟောတိ ယထာ “အသေက္ခာ ဓမ္မာ”တိ^၄။ ကပ္ပါနံ သတသဟဿံ စတ္တာရိ စ အသင်္ချေယျာနိ သဒေဝကဿ လောကဿ ဓမ္မသံဝိဘာဂကရဏတ္ထမေဝ ပါရမိယော ပူရေတွာ ဣဒါနိ အဓိဂတဓမ္မရဇ္ဇဿ တတ္ထ အပ္ပေါဿုက္ကတာ- ပတ္တိဒီပနတာ^၅၊ ဂါထာတ္ထဿ အစ္ဆရိယတာ၊ တဿ ဝုဒ္ဓိပ္ပတ္တိ စာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အတ္တဒ္ဓါရေန ဟိ ဂါထာနံ အနန္တရိယတာ။ ဂေါစရာ အဟေသုန္တိ ဥပဋ္ဌဟေသုံ။ ဥပဋ္ဌာနဉ္စ ဝိတက္ကေတဗ္ဗတာတိ အာဟ “ပရိဝိတက္ကယိတဗ္ဗတံ ပါပုဏိံသု”တိ။

ယဒိ သုခါပဋိပဒါဝ၊ ကထံ ကိစ္ဆတာတိ အာဟ “ပါရမီပူရဏကာလေ ပနာ”တိအာဒိ။ ဧဝမာဒိနိ ဒုပ္ပရိစ္စဇာနိ ဒေန္တဿ။ ဟ-ဣတိ ဝါ “ဗျတ္တ”န္တိ တေသ္မိံ အတ္ထေ နိပါတော။ ဧကံသတ္ထေတိ ကေစိ။ ဟ ဗျတ္တံ၊ ဧကံသေန ဝါ အလံ နိပ္ပယောဇနံ ဧဝံ ကိစ္ဆေန အဓိဂတဿ ဓမ္မဿ ဒေသိတုန္တိ ယောဇနာ။ ဟလန္တိ ဝါ “အလ”န္တိ ဣမိနာ သမာနတ္ထံ ပဒံ “ဟလန္တိ ဝဒါမိ”တိအာဒိသုဇိ ဝိယ။ ရာဂဒေါသပရိဖုဋ္ဌေဟိတိ ဖုဋ္ဌဝိသေန ဝိယ သပ္ပေန ရာဂေန ဒေါသေန စ သမ္ပုဋ္ဌေဟိ အဘိဘူတေဟိ။ ရာဂဒေါသာနုဂတေဟိတိ ရာဂေန စ ဒေါသေန စ အနုဗန္ဓေဟိ။

၁-ပရိဋ္ဌာဟဘာဝါပါဒနတော (သံ-ဦ ၁-၂၃၁-ပိဋ္ဌေ။) ၂-ဝိ ၁-၁၇၄-ပိဋ္ဌေ။
၃-ဒ ၁-၈၆-ပိဋ္ဌေ ဥဒါနေ။ ၄-အဘိ ၁-၂-ပိဋ္ဌေ။
၅-အပ္ပေါဿုက္ကတာပတ္တိဒီပနတ္တာ (သာရတ္ထ-ဦ ၃-၁၅၃-ပိဋ္ဌေ။)
၆-နိ-ဦ ၂-၆၀၊ သံ-ဦ ၁-၂၃၂-ပိဋ္ဌေသုပိ။

ကာမရာဂရတ္တာ ဘဝရာဂရတ္တာ စ နိဝရဏေဟိ နိဝုတတာယ၊ ဒိဋ္ဌိရာဂရတ္တာ
 ဝိပရိတာဘိနိဝေသေန။ န ဘက္ခန္တိတိ ယာထာဝတော ဓမ္မံ န ပဋိဝိဋ္ဌိဿန္တိ။
 ဧဝံ ဂါဟာပေတုန္တိ “အနိစ္စ”န္တိအာဒိနာ သဘာဝေန ယာထာဝတော ဓမ္မံ
 ဇာနာပေတုံ။ ရာဂဒေါသပရေတတာပိ နေသံ သမ္မုဠဘာဝေနောဝါတိ အာဟ
 “တမောဓန္တေန အာပုဋ္ဌာ”တိ။

၂၀၂။ ဓမ္မဒေသနာယ အပ္ပေါသုက္ကတာပတ္တိယာ ကာရဏံ ဝိဘာဝေတုံ
 “ကသ္မာ ပနာ”တိအာဒိနာ သယမေဝ စောဒနံ သမုဋ္ဌာပေတိ။ တတ္ထ အညာတ-
 ဝေသေနာတိ ဣမဿ ဘဂဝတော သာဝကဘာဝုပဂမနေန အညာတရူပေန။
 တာပသဝေသေနာတိ ကေစိ။ သော ပန အရဟတ္တာဓိဂမေနေဝ ဝိဂစ္ဆေယျ။ တံဝိဓံ
 ကာရဏံ အပ္ပေါသုက္ကတာပတ္တိယာ ပဋိပက္ခဿ ဗလဝဘာဝေါ၊ ဓမ္မဿ ဂန္တိ-
 ရတာ၊ တတ္ထ စ သာတိသယံ ဂါရဝန္တိ၊ တံ ဒဿေတုံ “တဿ ဟိ”တိအာဒိ
 အာရဒ္ဓံ။ (တတ္ထ ပဋိပက္ခာ နာမ ရာဂါဒယော ကိလေသာ သမ္မာပဋိပတ္တိယာ
 အန္တရာယကရတ္တာ။ တေသံ ဗလဝဘာဝတော စိရပရိဘာဝနာယ သတ္တသန္တာ-
 နတော ဒုဗ္ဗိသောဓိယတာယ တေသတ္ထေ မတ္တဟတ္ထိနော ဝိယ ဒုဗ္ဗလပုရိသံ အဓိ-
 ဘဝိတွာ အဇ္ဈောတ္ထရိတွာ အနယဗျသနံ အာပါဒေန္တာ အနေကသတယောဇနာ-
 ယာမဝိတ္တာရံ သုနိဓိတံ ဃနသန္တိဝေသံ ကဏ္ဍကဒုဂ္ဂမ္ပိ အဓိသေန္တိ။ ဒူရပ္ပဘေဒ-
 ဒုစ္ဆေဇ္ဇတာဟိ ဒုဗ္ဗိသောဓိယတံ ပန ဒဿေတုံ “အထဿာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ
 စ အန္တော အမဋ္ဌတာယ ကန္တိယပုဏ္ဏာ လာဗု၊ စိရပါရိဝါသိကတာယ တက္က-
 ဘရိတာ စာဋိ၊ သွေဟတိန္တဒုဗ္ဗလဘာဝေန ဓသာပိတပိလောတိကာ၊ တေလ-
 မိဿိတတာယ အဉ္ဇနမက္ခိတဟတ္ထော ဒုဗ္ဗိသောဓနိယာ ဝုတ္တာ၊ ဟိန္နပမာ စေတာ
 ရူပပဗန္ဓဘာဝတော အစိရကာလိကတ္တာ စ မလိနတာယ၊ ကိလေသသံကိလေ-
 သော ဧဝ ပန ဒုဗ္ဗိသောဓနိယတရော အနာဒိကာလိကတ္တာ အနုသယိတတ္တာ စ။
 တေနာဟ “အတိသံကိလိန္ဒာ”တိ။ ယထာ စ ဒုဗ္ဗိသောဓနိယတရတာယ၊ ဧဝံ
 ဂန္တိရဒုဒ္ဓသဒုရနုဗောဓာနမ္ပိ ဝုတ္တဥပမာ ဟိန္နပမာဝ။) ၁

ပဋိပက္ခဝိဂမနေန ဂန္တိရောပိ ဓမ္မော သုပါကဋော ဘဝေယျ၊ ပဋိပက္ခဝိဂမနံ
 ပန သမ္မာပဋိပတ္တိပဋိဗဒ္ဓံ၊ သာ သဒ္ဓမ္မဿဝနာဓိနာ၊ တံ သတ္တရိ ဓမ္မေ စ
 ပသာဒါယတ္တံ၊ သော ဂရုဋ္ဌာနိယာနံ အဇ္ဈေသနဟေတုကောတိ ပနာဋိကာယ
 သတ္တာနံ ဓမ္မသမ္ပုဋ္ဌိပတ္တိယာ ပြဟ္မယာစနာနိမိတ္တန္တိ တံ ဒဿေန္တော “အဝိ-
 ဇာ”တိအာဒိမာဟ။

၁-( )တ္ထေန္တရေ ပါဌော ပေါရာဏပေါတ္တကေန ဒိဿတိ။ ဒီ-ဦ ၂-၆၁၊
 သံ-ဦ ၁-၂၃၂-ပိဋေသုယေဝ ဒိဿတိ။

ဥပတ္တိလေသဘူတံ အပ္ပံ ရာဂါဒိရဇံ တေဿာတိ အပ္ပရဇံ၊ အပ္ပရဇံ အက္ခိ ပညာစက္ခု ယေသံ တေ တံသဘာဝါတိ ကတွာ အပ္ပရဇက္ခဏာတိကာတိ အယမတ္ထော ဝိဘာဝိတော “ပညာမယေ”တိအာဒိနာ။ အပ္ပံ ရာဂါဒိရဇံ ယေသံ တံသဘာဝါ အပ္ပရဇက္ခဏာတိကာတိ ဝေမ္ဗိ သဒ္ဓတ္ထော သမ္ဘဝတိ။ ဒါနာဒိဒသပုညကိရိယဝတ္ထုနိ သရဏဂမနပရဟိတပရိဏာမနေဟိ သဒ္ဓိံ (ဒွါဒသ ဟောန္တိတိ)၁ “ဒွါဒသပုညကိရိယဝသေနာ”တိ ဝုတ္တံ။

ရာဂါဒိမလေန သမလေဟိ ပူရဏာဒိဟိ ဆဟိ သတ္တာရေဟိ သတ္ထုပဋိညေဟိ ကပ္ပရစနာဝသေန စိန္တာကဝိအာဒိဘာဝေ ဌတွာ တက္ကပရိယာဟတံ ဝိမံသာနု- စရိတံ သယံပဋိဘာနံ စိန္တိတော။ တေ ကိရ ဗုဒ္ဓကောလာဟလာနုဿဝေန သဇ္ဇာတကုတူဟလံ လောကံ ဝဇ္ဇေတွာ ကောဟညေ ဌတွာ သဗ္ဗညုတံ ပဋိ- ဇာနန္တာယံ ကိဉ္စိ အဓမ္မဃေဝ ဓမ္မောတိ ဒီပေသုံ။ တေနာဟ “တေ ဟိ ပုရေ- တရံ ဥပ္ပုဇ္ဈိတွာ”တိအာဒိ။ အပါပုရေတန္တိ ဧတံ ကဿပဿ ဘဂဝတော သာသနန္တရဓာနတော ပဘုတိ ပိဟိတံ နိဗ္ဗာနနဂရဿ မဟာဒွါရံ အရိယမဂ္ဂံ သဒ္ဓမ္မဒေသနာဟတ္ထေန အပါပုရ ဝိဝရ။

သေလပဗ္ဗတော ဥစ္စော ဟောတိ ထိရော စ၊ န ပံသုပဗ္ဗတော မိဿကပဗ္ဗ- တော စာတိ အာဟ “သေလေ ယထာ ပဗ္ဗတမုဒ္ဓနိ”တိ။ ဓမ္မမယံ ပါသာဒန္တိ လောကုတ္တရဓမ္မမာဟ။ သော ဟိ သဗ္ဗသော ပသာဒါဝဟော၊ သဗ္ဗဓမ္မေ အတိက္ကမ္မ အတ္တဂ္ဂတဋ္ဌေန ပါသာဒသဒိသော စ။ ပညာပရိယာယော ဝါ ဣဓ ဓမ္မ-သဒ္ဓေါ။ သာ ဟိ အတ္တဂ္ဂတဋ္ဌေန “ပါသာဒေါ”တိ အဘိဓမ္မေ ၂ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ။ တထာ စာဟ—

“ပညာပါသာဒမာရုပ္ပ၊ အသောကော သောကိနိံ ပဇံ။
ပဗ္ဗတဋ္ဌောဝ ဘူမဋ္ဌေ၊ ဝိရော ဗာလေ အဝေက္ခတိ”တိ၃။

ဥဋ္ဌေဟိတိ ဝါ ဓမ္မဒေသနာယ အပ္ပေါဿုက္ကတာသင်္ခါတသင်္ကောစာပတ္တိ- တော ကိလာသုဘာဝတော ဥဋ္ဌဟ။

၂၀၃။ ဂရုဋ္ဌာနိယံ ပယိရူပါသိတွာ ဂရုတရံ ပယောဇနံ ဥဒ္ဓိဿ အဘိ- ပတ္ထနာ အဇ္ဈေသနာ၊ သာပိ အတ္ထတော ယာစနာဝ ဟောတိတိ အာဟ “အဇ္ဈေသနန္တိ ယာစန”န္တိ။ ပဒေသဝိသယံ ဉာဏဒဿနံ အဟုတွာ

၁-( )ဩသာနသောဓကေဟိ ပက္ခိက္ကပါဋ္ဌော။
၂-အဘိ-ဋ္ဌ ၁-၁၉၂-ပိဋ္ဌေ။
၃-ခု ၁-၁၇-ပိဋ္ဌေ ဓမ္မပဒေ။

ဗုဒ္ဓါနံယေဝ အာဝေဏိကဘာဝတော ဣဒံ ဉာဏဒွယံ “ဗုဒ္ဓစက္ခု”တိ ဝုစ္စတိတိ အာဟ “ဣမေသံ ဟိ ဝိန္ဒန္တိ ဉာဏာနံ ဗုဒ္ဓစက္ခု”တိ နာမ’ န္တိ။ တိဏ္ဍိမဂ္ဂဉာဏာနန္တိ ဟေဋ္ဌိမာနံ တိဏ္ဍိ မဂ္ဂဉာဏာနံ “ဓမ္မစက္ခု”တိ နာမံ စတုသစ္စဓမ္မဒဿနမတ္တဘာဝတော’။ ယဘော တာနံ ဉာဏာနိ ဝိဇ္ဇူပမဘာဝေန ဝုတ္တာနိ၊ အဂ္ဂမဂ္ဂဉာဏံ ပန ဉာဏကိစ္စဿ သိခါပုတ္တိယာ န ဒဿနမတ္တံ ဟောတိတိ “ဓမ္မစက္ခု”တိ န ဝုစ္စတိ၊ တဘော တံ ဝိဇ္ဇူပမဘာဝေန ဝုတ္တံ။ ဝုတ္တနယေနာတိ “အပ္ပရဇက္ခာ”တိ ဧတ္ထ ဝုတ္တနယေန။ ယသ္မာ မန္တကိလေသာ “အပ္ပရဇက္ခာ”တိ ဝုတ္တာ၊ တသ္မာ ဗဟလကိလေသာ “မဟာရဇက္ခာ”တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ပဋိပက္ခဝိဓေနသမတ္တတာယ တိက္ခာနိ သူရာနိ ဝိသဒါနိ၊ ဝုတ္တဝိပရိယာယေန ဗုဒ္ဓနိ။ သဒ္ဓါဒယော အာကာရာဘိ သဒ္ဓဟနာဒိပ္ပကာရေ ဝဒတိ။ သုန္တရာတိ ကလျာဏာ။ သမ္မောဟဝိနောဒနိယံ ပန “ယေသံ အာသယာဒယော ကောဠာသာ သုန္တရာ၊ တေ သွာကာရာ၊ ဝိပရိတာ ဒွါကာရာ”တိ ဝုတ္တံ၊ တံ ဣမာယ အတ္ထဝဏ္ဏနာယ အညဒတ္ထ၊ သံသန္တတိ သမေတိတိ ဒဠဗ္ဗံ။ ကာရုဏံ နာမ ပစ္စယာကာရေ၊ သစ္စာနိ ဝါ။

အယံ ပနေတ္ထ ပါဠိတိ ဧတ္ထ အပ္ပရဇက္ခာဒိပဒါနံ အတ္တဝိဘာဝနေ အယံ တဿတ္တဿ ဝိဘာဝနီ ပါဠိ။ သဒ္ဓါဒိနံ ဝိမုတ္တိပရိပါစကဓမ္မာနံ ဗလဝဘာဝေါ တပ္ပုပ္ပါဒ္ဓိကွာနံ ပါပဓမ္မာနံ ဒုဗ္ဗလဘာဝေနော ဟောတိ၊ တေသဉ္စ ဗလဝဘာဝေါ သဒ္ဓါဒိနံ ဒုဗ္ဗလဘာဝေနာတိ ဝိမုတ္တိပရိပါစကဓမ္မာနံ အတ္တိတာနတ္တိတာဝသေန အပ္ပရဇက္ခမဟာရဇက္ခတာဒယော ပါဠိယံ ဝိဘဇိတွာ ဒဿိတာ။ ခန္ဓာဒယော ဧဝ လုဇ္ဇနပလုဇ္ဇနဋ္ဌေန လောကော။ သမ္မတ္တိဘဝဘူတော လောကော သမ္မတ္တိဘဝလောကော၊ သုဂတိသင်္ခါတော ဥပပတ္တိဘဝေါ။ သမ္မတ္တိသမ္ဘဝတိ ဧတေနာတိ သမ္မတ္တိသမ္ဘဝလောကော။ သုဂတိသံဝတ္တနိယော ကမ္မဘဝေါ။ ဒုဂ္ဂတိသင်္ခါတဥပပတ္တိဘဝဒုဂ္ဂတိသံဝတ္တနိယကမ္မဘဝါ ဝိပတ္တိဘဝလောကဝိပတ္တိသမ္ဘဝလောကော။

ပုန ဧကကဒုကာဒိဝသေန လောကံ ဝိဘဇိတွာ ဒဿေတုံ “ကောလောကော”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အာဟာရာဒယော ဝိယ ဟိ အာဟာရဋ္ဌိတိကာ သင်္ခါရာ လုဇ္ဇနပလုဇ္ဇနဋ္ဌေန လောကောတိ။ ဧတ္ထ ကော လောကော သဗ္ဗေသတ္တာ အာဟာရဋ္ဌိတိကာဘိ ယာယံ ပုဂ္ဂလာမိဋ္ဌာနာယ ကထာယ သဗ္ဗသင်္ခါရာနံ ပစ္စယာယတ္တဝုတ္တိ၊ တာယ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ကောဝ လောကော ဧကဝိဓော ပကာရန္တရဿ အဘာဝတော။ ခွေ လောကောတိအာဒိသုပိ

၁-စတုသစ္စဓမ္မဒဿနန္တိ ကတွာ ဒဿနမတ္တဘာဝတော (ဒိ-ဇိ ၂-၆၂-ပိဋေ) ၂-အဘိ-ဋ္ဌ ၂-၄၄၀-ပိဋေ။

ဣဒိနာ နယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ နာမဂ္ဂဟဏေန စေတ္ထ နိဗ္ဗာနဿ အဂ္ဂဟဏံ တဿ အလောကသဘာဝတ္တာ။ နန စ အာဟာရဋ္ဌိတိကာတိတ္ထေ ပစ္စယာယတ္တဝုတ္တိတဿ မဂ္ဂဗလာနဋ္ဌိ လောကတာ အာပဇ္ဇတိတိ? နာပဇ္ဇတိ ပရိညေယျာနံ ဒုက္ခသစ္စဓမ္မာနံ ဣဓ “လောကော”တိ အဓိပ္ပေတတ္တာ။ အထ ဝါ န လုဇ္ဇတိ န ပလုဇ္ဇတိတိ ယော ဂဟိတော တထာ န ဟောတိ။ သော လောကောတိ တံဂဟဏရဟိတာနံ လောကုတ္တရာနံ နတ္ထိ လောကတာ။ ဥပါဒါနာနံ အာရမ္မဏဘူတာ ခန္ဓာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ။ ဒဿယတနာနိတိ ဒဿ ရူပါယတနာနိ။ သေသမေတ္ထ သုဝိညေယျမေဝ။

ဝိဝေဇ္ဈာသယဿ အဓိပ္ပေတတ္တာ တဿ စ သဗ္ဗံ တေဘူမကကမ္ပံ ဂရဟိတဗ္ဗံ ဝဇ္ဇိတဗ္ဗည ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိတိ ဝုတ္တံ “သဗ္ဗေ အဘိသင်္ခါရာ ဝဇ္ဇံ၊ သဗ္ဗေ အဝဂါမိကဗ္ဗာ ဝဇ္ဇံ”န္တိ။ အပ္ပရဇက္ခမဟာရဇက္ခာဒိသု ပဉ္စသု ဒုကေသု ဧကေကသ္မိံ ဒဿ ဒဿ ကတွာ “ပညာသဿ အာကာရေဟိ ဣမာနိ ပဋိန္ဒြိယာနိ ဇာနာတိ”တိ ဝုတ္တံ။ အထ ဝါ အန္တယတော ဗျတိရေကတော စ သဒ္ဓါဒိနံ ဣန္ဒြိယာနံ ပရောပရိယတ္တံ ဇာနာတိတိ ကတွာ တထာ ဝုတ္တံ။ ဧတ္ထ စ အပ္ပရဇက္ခာဒိဘဗ္ဗာဒိဝသေန အာဝဇ္ဇေန္တဿ ဘဂဝတော တေ သတ္တာ ပုဉ္ဇပုဉ္ဇာဝ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ န ဧကေကာ။

ဥပ္ပလာနိ ဧတ္ထံ သန္တိတိ ဥပ္ပလိနိ၊ ဂစ္ဆောပိ ဇလာသယောပိ၊ ဣဓ ပန ဇလာသယော အဓိပ္ပေတောတိ အာဟာ “ဥပ္ပလဝနေ”တိ။ ယာနိ ဥဒကဿ အန္တော နိမ္မဂ္ဂါနေဝ ဟုတွာ ပုသန္တိ ဝဗုန္တိ၊ တာနိ အန္တောနိမ္မဂ္ဂပေါသိနိ။ ဒီပိတာနိတိ အဋ္ဌကထာယံ ပကာသိတာနိ၊ ဣဓေဝ ဝါ “အညာနိပိ”တိအာဒိနာ ဘာသိတာနိ။

ဥဒ္ဓန္ဒိတညူတိ ဥဒ္ဓန္ဒိတံ နာမ ဉာဏုဒ္ဓန္ဒနံ၊ ဉာဏေ ဥဒ္ဓန္ဒိတမေတ္ထေ ဧဝ ဇာနာတိတိ အတ္ထော။ ဝိပဋ္ဌိတံ ဝိတ္တာရိတမေဝ အတ္ထံ ဇာနာတိတိ ဝိပဋ္ဌိတညူ။ ဥဒ္ဓေသာဒိဟိ နေတဗ္ဗောတိ နေဗျော။ သဟ ဥဒါဟဋ္ဌဝေလာယာတိ ဥဒါဟာရေ ဥဒါဟဋ္ဌမေတ္ထေယေဝ။ ဓမ္မာဘိသမယောတိ စတုသစ္စဓမ္မဿ ဉာဏေန သဋ္ဌိံ အဘိသမယော။ အယံ ဝုစ္စတိတိ အယံ “စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ”တိ-အာဒိနာ နယေန သံခိတ္တေန မာတိကာယ ဌပိယမာနာယ ဒေသနာနုသာရေန ဉာဏံ ပေသေတွာ အရဟတ္တံ ဂဏှိတုံ သမေတ္ထော ပုဂ္ဂလော “ဥဒ္ဓန္ဒိတညူ”တိ ဝုစ္စတိ။ အယံ ဝုစ္စတိတိ အယံ သံခိတ္တေန မာတိကံ ဌပေတွာ ဝိတ္တာရေန

အတ္ထေ ဝိဘဇိယမာနေ အရဟတ္တံ ပါပုဏိတုံ သမတ္ထော ပုဂ္ဂလော “ဝိပဇ္ဇိ-
တညူ”တိ ဝုစ္စတိ။ ဥဒ္ဓေသတောတိ ဥဒ္ဓေသဟေတု၊ ဥဒ္ဓိသန္တဿ၊ ဥဒ္ဓိသ-
ပေန္တဿ ဝါတိ အတ္ထော။ ပရိပုစ္ဆတောတိ အတ္ထံ ပရိပုစ္ဆန္တဿ။ အနုပုဗ္ဗေန
ဓမ္မာဘိသမယော ဟောတီတိ အနုက္ကမေန အရဟတ္တပ္ပတ္တိံ ဟောတိ။ န
တာယ ဇာတိယာ ဓမ္မာဘိသမယော ဟောတီတိ တေန အတ္တဘာဝေန
မဂ္ဂံ ဝါ ဖလံ ဝါ အန္တမသော ဈာနံ ဝါ ဝိပဿနံ ဝါ နိဗ္ဗတ္တေတုံ န သက္ကောတိ။
အယံ ဝုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော ပဒပရမောတိ အယံ ပုဂ္ဂလော ဗျဉ္ဇနပဒမေဝ ပရမံ
အဿာတိ ပဒပရမောတိ ဝုစ္စတိ။

ကမ္မာဝရဏေနာတိ^၁ ပဉ္စဝိဓေန အာနန္တရိယကမ္မေန။ ဝိပါကာဝရဏ-
နာတိ အဟေတုကပဋိသန္ဓိယာ။ ယသ္မာ ပန ဒုဟေတုကာနဗ္ဗိ အရိယမဂ္ဂပဋိ-
ဝေဓော နတ္ထိ၊ တသ္မာ ဒုဟေတုကာ ပဋိသန္ဓိပိ “ဝိပါကာဝရဏမေဝါ”တိ
ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ကိလေသာဝရဏေနာတိ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ။ အဿဒ္ဓါတိ ဗုဒ္ဓါ-
ဒီသု သဒ္ဓါရဟိတာ။ အစ္ဆန္တိကာတိ ကတ္တုကမ္ပတာကုသလစ္ဆန္တရဟိတာ။ ဥတ္တရ-
ကုရုကာ မနုဿာ အစ္ဆန္တိကဋ္ဌာနံ ပဝိဋ္ဌာ။ ဒုပ္ပညာတိ ဘဝဂ်ပညာယ ပရိဟိနာ။
ဘဝဂ်ပညာယ ပန ပရိပုဏ္ဏာယပိ ယဿ ဘဝဂ်^၂ လောကုတ္တရဿ ပစ္စယော
န ဟောတိ၊ သောပိ ဒုပ္ပညော ဧဝ နာမ။ အဘဗ္ဗာ နိယာမံ ဩက္ကမိတုံ
ကုသလေသု ဓမ္မေသု သမ္မတ္တန္တိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု သမ္မတ္တနိယာမသင်္ခါတံ မဂ္ဂံ
ဩက္ကမိတုံ အဓိဂန္တု အဘဗ္ဗာ။ န ကမ္မာဝရဏေနာတိအာဒိနိ ဝုတ္တဝိပရိယာ-
ယေန ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

နိဗ္ဗာနဿ ဒွါရံ ပဝိသနမဂ္ဂေါ။ ဝိဝရိတွာ ဌပိတော မဟာကရုဏူပ-
နိဿယေန သယမ္ပုဗ္ဗာဏေန အဓိဂတတ္တာ။ သန္တံ ပဗုဉ္ဇန္တိ^၃တိ အတ္တနော သဒ္ဓံ
ပဝေသေန္တု^၁၊ သဒ္ဓဟနာကာရံ ဥပဋ္ဌပေန္တု^၂တိ အတ္ထော။ သုခေန အကိစ္ဆေန
ပဝတ္တနိယတာယ သုပ္ပဝတ္တိတံ။ န ဘာသိ^၃ န ဘာသိဿာမိတိ စိန္တေသိ^၄။

၂၀၄။ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမိတိ ဧဝံ ပဝတ္တိတဓမ္မဒေသနာပဋိသံယုတ္တဿ၊
ဝိတက္ကဿ သတ္တမသတ္တာဟတော ပရံ အဋ္ဌမသတ္တာဟေယေဝ ဥပ္ပန္နတ္တာ ဝုတ္တံ
“အဋ္ဌမေ သတ္တာဟေ”တိ။ န ဣတရသတ္တာဟာနိ ဝိယ ပဋိနိယတကိစ္စလက္ခိ-
တဿ အဋ္ဌမသတ္တာဟဿ နာမ ပဝတ္တိတဿ သမ္ဘာဝါ။

၁-အဘိ-ဋ္ဌ ၂-၄၄၂-ဝိဇ္ဇေပိ ပဿိတဗ္ဗံ။

၂-ပဝေဒေန္တု (ဒီ-ဋီ ၂-၆၆-ဝိဇ္ဇေ။)

၃-...ပဋိသံယုတ္တော (က)

ဝိဝေသန္တိ ဒေဝတာဝိဂ္ဂဟေန ဝိဝေသအင်္ဂပစ္စင်္ဂနိဒ္ဒါယ ဇနာနံ ပါကဋံ ဝိပဿကာရန္တိ အတ္ထော။ “ဗုဒ္ဓတ္ထံ အနဓိဂန္ဓာ န ပစ္စာဂမိဿာမိ” တိ ဥပ္ပန္နဝိတက္ကာတိသယဟေတုကေန ပထဝီပရိဝတ္တနစေတီယံ^၁ နာမ ဒဿေတွာ။ သာကီယကောလိယမလ္လရဇ္ဇဝသေန တိဏိ ရဇ္ဇာနိ။ ဂုက္ခမူလေတိ နိဂြောဓမူလေ။ ဝတွာပက္ကာမိ။ ပက္ကမန္တိယာ စဿာ မဟာသတ္ထော အာကာရံ ဒဿေသိ သုဝဏ္ဏထာလဂ္ဂဟဏာယ၊ သာ “တုမှာကံ တံ ပရိစ္စတ္တမေဝါ” တိ ပက္ကာမိ။

ဒိဝါဝိဟာရံ ကတွာကိ နာနာသမာပတ္တိယော သမာပဇ္ဇနေန ဒိဝါဝိဟာရံ ဝိဟရိတွာ။ “ကာမံ တစော စ နှာရ စ၊ အဋ္ဌိ စ အဝသိဿတု၊ ဥပသုဿာတု သရီရေ မံသလောဟိတ”န္တိအာဒိနာ သုတ္တေ^၂ အာဂတနယေန စတုရင်္ဂီရိယံ အဓိဋ္ဌဟိတွာ။

နဝယောဇနန္တိ ဥဗ္ဗေဓတော ဝုတ္တံ၊ ပုထုလတော ဒွါဒသယောဇနာ၊ ဒီဃတော ယာဝ စက္ကဝါဠာ အာယတာတိ ဝဒန္တိ။ အဇ္ဈောတ္တရန္တော ဥပသင်္ကမိတွာ “ဥဋ္ဌေဟိ ဘော သိဒ္ဓတ္ထ၊ အဟံ ဣမဿ ပလ္လင်္ကဿ အနုစ္ဆရိကော” တိ ဝတွာ တတ္ထ သက္ခိံ ဩတာရေန္တော အတ္တနော ပရိသံ နိဒ္ဓိသိ။ ကေပ္ပဟာရေနော “အယမေဝ အနုစ္ဆရိကော၊ အယမေဝ အနုစ္ဆရိကော” တိ ကောလာဟလမကာသိ၊ တံ သုတွာ မဟာသတ္ထော။ ပ။ ဟတ္ထံ ပသာရေတိ။ ယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ—

“အစေတနာယံ ပထဝီ၊ အဝိညာယ သုခံ ဒုခံ။
သာပိ ဒါနဗလာ မယံ၊ သတ္တက္ခတ္တံ ပကမ္မထာ” တိ ဖိ။

ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏံ ဝိသောဓေတွာတိ အာနေတွာ သမ္ပန္နော သီဟာဝလောကနဉာယေန။ ဝဇ္ဇဝိဝဇ္ဇံ သမ္ပသိတွာတိ စတုသစ္စမနသိကာရံ သန္ဓာယာဟ။ ဣမဿ ပလ္လင်္ကဿ အတ္တာယာတိ ပလ္လင်္ကသီသေန အဓိဂတဝိသေသံ ဒဿေတိ။ တတ္ထ ဟိ သိခါပ္ပတ္တိပုတ္တိသုခံ အဝိဇဟန္တော အန္တရန္တရာ စ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒင်္ဂံ မနသိကရေန္တော ကေပလ္လင်္ကေန နိသိဒ္ဓိ။ ကေစ္စာနန္တိ ယာ အဓိဂတမဂ္ဂါ သစ္စိကတနိရောဓာ ကေဒေသေန စ ဗုဒ္ဓဂုဏေ ဇာနန္တိ၊ တာ ဌပေတွာ တဒညေသံ ဒေဝတာနံ။ အညေပိ ဗုဒ္ဓတ္တကရာတိ ဝိသာခါပုဏ္ဏမတော ပဋ္ဌာယ ရတ္တိန္ဒြိဝံ ဧဝံ နိစ္စသမာဟိတဘာဝဟေတုကာနံ ဗုဒ္ဓဂုဏာနံ ဥပရိ

၁-ကဏ္ဍကနိဝတ္တနစေတီယံ (အဋ္ဌကထာယံ၊ ဗုဒ္ဓဝံသ-၄၊ ၃၃၂-ပိဋကေ။)
၂-မ ၂-၁၄၆၊ သံ ၁-၂၆၆၊ ၄၆၄၊ အံ ၁-၅၂၊ အံ ၃-၃၃၊ ၃ ၇-၅၀၊ ၃၇၉-ပိဋကေ။
၃-၃ ၄-၃၉၆-ပိဋကေ စရိယာပိဋကေ။

အညေ့ပိ ဗုဒ္ဓတ္တသဘာဝော “အယံ ဗုဒ္ဓေါ”တိ ဗုဒ္ဓဘာဝဿ ပရေသံ ဝိဘာဝနာ
ဓမ္မာ ကိံ န ခေါ အတ္ထိတိ ယောဇနာ။

အနိမိသေဟိတိ ဓမ္မဝိတိဝိပ္ပါရဝသေန ပသာဒဝိကသိဟနိစ္စလတာယ နိမေ-
သရဟိတေဟိ။ ရတနစက်မေတိ ဒေဝတာဟိ မာပိတေ ရတနမယစက်မေ။
ရတနဘူတာနံ သတ္တန္တံ ပကရဏာနံ တတ္ထ စ အနန္တနယဿ ဓမ္မရတနဿ
သမ္ပသနေန တံ ဌာနံ ရတနယရစေတိယံ နာမ ဇာတန္တိပိ ဝဒန္တိ။ ဧဝန္တိ
ဝက္ခမာနာကာရေန။ ဆဗ္ဗဏ္ဍာနံ ရသီနံ ဒန္တေဟိ နိက္ခမနတော ဆဒ္ဒန္တနာဂကုလံ
ဝိယာတိ နိဒဿနံ ဝုတ္တံ။

ဟေဋ္ဌာ လောဟပါသာဒပ္ပမာဏောတိ နဝဘူမကဿ သပ္ပပဌမဿ
လောဟပါသာဒဿ ဟေဋ္ဌာ လောဟပါသာဒပ္ပမာဏော။ ခန္ဓကဋ္ဌကထာယံ
ပန တတ္ထ “ဘဏ္ဍာဂါရဝဗ္ဗပ္ပမာဏ”န္တိ ဝုတ္တံ။

ပစ္စန္ဓေတိ အဘိနဝေ။ ပစ္စေကံ မဟဂ္ဂတာယ ပစ္စန္ဓေတိ ကေဝါတံ န သုန္ဒရံ။
န ဟိ ဗုဒ္ဓါ ဘဂဝန္တော မဟဂ္ဂံ ပဋိဂ္ဂဏန္တိ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ ဝါ။ ဝိဇ္ဇာပါတန္တိ ဧတ္ထ
မန္တု မရပိဏ္ဍိကဉ္စ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ အယံ ဝိတက္ကောတိ “ကဿ န ခေါ
အဟံ ပဌမံ ဓမ္မံ ဒေသေယျ”န္တိ အယံ ပရိဝိတက္ကော။

ပဏ္ဍိစ္စေနာတိ သမာပတ္တိပဋိလာဘသံသိဒ္ဓေန အဓိဂမဗာဟုသစ္စသင်္ခါတေန
ပဏ္ဍိတဘာဝေန။ ဝေယျတ္တိယေနာတိ သမာပတ္တိပဋိလာဘပစ္စယေန ပါရိ-
ဟာရိယပညာသင်္ခါတေန ဗျတ္တဘာဝေန။ မေဓာဝိတိ တိဟေတုကပဋိသန္ဓိ-
ပညာသင်္ခါတာယ တံတံဇုတိကတ္တဗ္ဗတာပညာသင်္ခါတာယ စ မေဓာယ
သမန္ဓာဂတောတိ ဝေဓေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ မဟာဇာနိယောတိ မဟာ-
ပရိဟာနိကော။ အာဂမနပါဒါပိ နတ္ထိတိ ဇုဒံ ပဌမံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အထာဟံ တတ္ထ
ဂစ္ဆေယျံ၊ ဂန္ဓာ ဒေသိယမာနံ ဓမ္မဗ္ဗိဿ သောတုံ သောတပသာဒေါပိ နတ္ထိတိ
ယောဇနာ။ ကိံ ပန ဘဂဝတာ အတ္တနော ဗုဒ္ဓါနုဘာဝေန တေ ဓမ္မံ
ဉ္ဈပေတုံ န သက္ကာတိ? အာမ န သက္ကာ။ န ဟိ ပရတောသောသံ အန္တရေန
သာဝကာနံ ဓမ္မာဘိသမယော သမ္ဘဝတိ၊ အညထာ ဣတရုပစ္စယရဟိတဿပိ
ဓမ္မာဘိသမယေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ န စ တံ အတ္ထိ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ “ဌေမေ ဘိက္ခဝေ
ပစ္စယာ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ ဥပ္ပါဒါယ ပရတော စ သောသော အဇ္ဈတ္တဉ္စ
ယောနိသောမနသိကာရော”တိ ၂။ ပါဠိယံ ရာမဿေဝ သမာပတ္တိလာဘိတာ
အာဂတာ၊ န ဥဒကဿ၊ တံ တဿ ဗောဓိသတ္တေန သမာဂတကာလဝသေန

ဝုတ္တံ။ သော ဟိ ပုဗ္ဗေပိ တတ္ထ ယုတ္တပ္ပယုတ္တော ဝိဟရန္တော မဟာပုရိသေန
 နိပ္ပညေဝ သမာပတ္တိနံ နိဗ္ဗတ္တိတဘာဝံ သုတွာ သံဝေဂဇာတော မဟာ-
 သတ္တေ တတော နိဗ္ဗန္တိ ပက္ကန္တ ဃဒေန္တော ဝါယမန္တော နစိရဿေဝ
 အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေသိ။ တေန ဝုတ္တံ “နေဝသညာနာသညာ-
 ယတနေ နိဗ္ဗတ္တောတိ အဒ္ဓဿာ”တိ။ ဧတေ အဋ္ဌ ဗြာဟ္မဏာတိ သမ္ဗန္တော။
 ဆဋ္ဌင်္ဂါတိ ဆဋ္ဌင်္ဂါဒုနော။ မန္တန္တိ မန္တပဒံ။ “နိဇ္ဈာယိတွာ”တိ ဝစန-
 သေသော၊ မန္တေတွာတိ အတ္တော။ ဝိယာကရိံသူတိ ကထေသုံ။

ယထာမန္တပဒန္တိ လက္ခဏမန္တသင်္ခါတဝေဒဝစနာနရူပံ။ ဂတတိ ပဋိပန္နာ။
 “ဒွေဝဂဘိယော ဘဝန္တိ အနညာ”တိ ဝုတ္တနိယာမေန နိစ္ဆိနိတုံ အသက္ကောန္တာ
 ဗြာဟ္မဏာ ဝုတ္တမေဝ ပဋိပဇ္ဇိံသု၊ န မဟာပုရိသဿ ဗုဒ္ဓဘာဝပ္ပတ္တိံ ပစ္စာသိ-
 သိံသု။ ဣမေ ပန ကောဏ္ဍညာဒယော ပဉ္စ “ကေသတော ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿ-
 တိ”တိ ဇာတနိစ္ဆယတ္တာ မန္တပဒံ အတိက္ကန္တာ။ ပုဏ္ဏပတ္တန္တိ တုဋ္ဌိဒါနံ။ နိဗ္ဗိ-
 တက္ကာတိ နိဗ္ဗိကပ္ပါ၊ န ဒွေဓာ တက္ကာ။

ဝပ္ပကာလေတိ ဝပနကာလေ။ ဝပနတ္ထံ ဗီဇာနိ နိဟရဏန္တေန တတ္ထ
 အဂ္ဂံ ဂဟေတွာ ဒါနံ ဧဇ္ဇေဒါနံ နာမ။ လာယနဂ္ဂါဒိသုပိ ဒေသေဝ နယော။
 ခညဗလဿ နာတိပရိဏတကာလေ ပုထုကကာလေ။ လာယနေတိ သဿ-
 လာယနေ။ ယထာ လူနံ ဟတ္ထကံ ကတွာ ဝေဏိဝသေန ဗန္ဓနံ ဝေဏိကရဏံ။
 ဝေဏိယော ပန ပုရိသဘာရဝသေန ဗန္ဓနံ ကလာပေါ။ ခလေ ကလာပါနံ
 ဌပနဒိဝသေ အဂ္ဂံ ဂဟေတွာ ဒါနံ ခလဂ္ဂံ။ မဒ္ဒိတွာ ဝိဟိနံ ရာသိကရဏဒိဝသေ
 အဂ္ဂံ ဂဟေတွာ ဒါနံ အဏ္ဏဂ္ဂံ။ ကောဋ္ဌာဂါရေ ခညဿ ပက္ခိပနဒိဝသေ ဒါနံ
 ကောဋ္ဌဂ္ဂံ။ ဥဒ္ဓရိတွာတိ ခလတော ခညဿ ဥဒ္ဓရိတွာ။ နဝန္တံ အဂ္ဂဒါနာနံ
 ဒိန္နတ္တာတိ ဣဒံ တဿ ရတ္တညူနံ အဂ္ဂဘာဝတ္ထာယ ကတာဘိနိဟာရာနရူပံ
 ပဝတ္တိတသာဝကပါရမိယာ စိဏ္ဏန္တေ ပဝတ္တိတတ္တာ ဝုတ္တံ။ တိဏ္ဏမ္ပိ ဟိ ဗောဓိ-
 သတ္တာနံ တံတံပါရမိယာ သိခါပ္ပတ္တကာလေ ပဝတ္တိတံ ပုညံ အပုညံ ဝါ
 ဂရုတရဝိပါကမေဝ ဟောတိ၊ ဓမ္မဿ စ သဗ္ဗပဌမံ သန္တိကိရိယာယ ဝိနာ
 ကထံ ရတ္တညူနံ အဂ္ဂဘာဝသိဒ္ဓိတိ။ မဟူကာရာ ခေါ ဣမေ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာတိ ဣဒံ ပန
 ဥပကာရာနုဿရဏမတ္တကမေဝ ပရိစယဝသေန အာဠာရဒကာနုဿရဏံ ဝိယ။

၂၀၅။ ဝိဝရေတိ မဇ္ဈေ။ တေနာဟ “တိဂါပုတန္တရေ ဌာနေ”တိ။
 အယောဇိယမာနေ ဥပယောဂဝစနံ န ပါပုဏာတိ သာမိဝစနဿ ပသင်္ဂေ

၁-ဒီ ၁-၈၃၊ ဒီ ၂-၁၄၊ ဒီ ၃-၁၁၇၊ ၁၁၈၊ မ ၂-၃၃၅ ၃၅၀-ဝိဇ္ဇေသု။

အန္တရာ-သဒ္ဓယောဂေန ဥပယောဂဝစနဿ ဣတ္ထိတတ္တာ။ တေနာဟ “အန္တရာ-သဒ္ဓေန ပန ယုတ္တတ္တာ ဥပယောဂဝစနံ ကတ”န္တိ။

သဗ္ဗံ စတဘူမကဓမ္မံ အဘိဘဝိတွာ ပရိညာဘိသမယဝသေန အတိက္ကမိတွာ။ စတုဘူမကဓမ္မံ အနဝသေသံ ဥေယျံ သဗ္ဗသော ဥေယျာဝရဏဿ ပဟိနတ္တာ သဗ္ဗညုတညာဏေန အဝေဒိ”။ ရဇ္ဇနဒုဿနမုယုနာဒိနာ ကိလေသေန။ အပ္ပဟာတဗ္ဗမ္မိ ကုသလာဗျာကတံ တပ္ပဋိဗဒ္ဓကိလေသမထနေန ပဟိနတ္တာ န ဟောတိတိ အာဟ “သဗ္ဗံ စတဘူမကဓမ္မံ ဇဟိတွာ ဌိတော”တိ။ အာရမ္မဏ-တောတိ အာရမ္မဏကရဏဝသေန။

ကိဉ္ဇာပိ လောကီယဓမ္မာနမ္ပိ ယာဒိသော လောကနာထဿ အဓိဂမော၊ န တာဒိသော အဓိဂမော ပရူပဒေသော အတ္ထိ၊ လောကုတ္တရဓမ္မေ ပနဿ လေသောပိ နတ္ထိတိ အာဟ “လောကုတ္တရဓမ္မေ မယံ အာဝရိယော နာမ နတ္ထိ”တိ။ ပဋိဘာဂပုဂ္ဂလောတိ သီလာဒိဟိ ဂုဏေဟိ ပဋိနိမိဘူတော ပုဂ္ဂလော။ သဟေတုနာတိ သဟဓမ္မေန သပါဋိဟိရကတာယ။ နယေနာတိ အဘိဇာနနတာဒိဝိမိနာ။ ဓတ္တာရိ သစ္စာနိတိ ဣဒံ တဗ္ဗိနိမုတ္တဿ ဥေယျဿ အဘာဝတော ဝုတ္တံ။ သယံ ဗုဒ္ဓေါတိ သယမေဝ သယန္တုဉ္ဇာဏေန ဗုဒ္ဓေါ။ ဝိဂတပရိဋ္ဌာဟတာယ ‘သိတိဘူတော။ တတော ဝေ နိဗ္ဗုတော။ အာဟဉ္ဇန္တိ အာဟနိဿာမိ။ ဝေနေယျာနံ အမတာဓိဂမာယ ဥဋ္ဌေါသနာဒိ’ ဂ တွာ သတ္ထု ဓမ္မဒေသနာ အမတဒုန္နုဘိတိ ဝုတ္တာ။

အနန္တဉ္ဇာဏော ဇိတကိလေသောတိ အနန္တဇိနော။ ဝေပိ နာမ အဝေ-ယျာတိ ဝေဝိဓေ နာမ ရူပရတနေ ဤဒိသေန ဉ္ဇာဏေန ဘဝိတဗ္ဗန္တိ အဓိပ္ပါယော။ အယံ ဟိဿ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ပစ္စယော ဇာတော၊ ကတာဓိကာရော စေသ။ ကထာ ဟိ ဘဂဝါ တေန သမာဂမတ္ထံ ပဒသာဝ တံ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိ။

ကောဋ္ဌာသသမ္ပန္နာတိ အင်္ဂပစ္စင်္ဂသင်္ခါတအဝယဝသမ္ပန္နာ။ အနိယတိတိ အဇ္ဇော ဟောတိ၊ ဒေါမနဿံ အာပဇ္ဇတိတိ အတ္ထော။

အဝိဟံ ဥပပန္နာသေတိ အဝိဟေသု နိဗ္ဗတ္တာ။ ဝိပုတ္တာတိ အဂ္ဂဗလဝိမုတ္တိလာ ဝိမုတ္တာ။ တေ ဟိတွာ မာနသံ ဒေဟံ၊ ဒိဗ္ဗယောဂံ ဥပဇ္ဈာန္တိ တေ ဥပကာ-ဒယော မာနသံ အတ္တဘာဝံ ဇဟိတွာ ဩရုက္ခာဂိယသံယောဇနပ္ပဟာနေန အဝိဟေသု နိဗ္ဗတ္တမတ္တာဝ အဂ္ဂမဂ္ဂါဓိဂမေန ဒိဗ္ဗယောဂံ ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယသံယောဇနံ သမတိက္ကမိ”သု။

၂၀၆။ သဏ္ဌပေသုန္တိ “နေဝ အဘိဝါဒေတဗ္ဗော”တိအာဒိနာ^၁ သဏ္ဌံ ကိရိယာကာရံ အကံသု။ တေနာဟ “ကတိကံ အကံသု”တိ။ ပဓာန-
 တောဘိ ပုဗ္ဗေ အနုဋ္ဌိတဒုက္ကရစရဏတော။ ပဘာဝိတန္တိ ဝါစာသမုဋ္ဌာနံ၊
 ဝစီနိစ္ဆာရဏန္တိ အတ္ထော။ “အယံ န ကိဉ္စိ ဝိသေသံ အဓိဂမိဿတိ”တိ အနုက္ကဏ္ဍ-
 နုတ္တံ။ “မယံ ယတ္ထ ကတ္တမိ ဂမိဿာမာ”တိ မာ ဝိတက္ကယိတ္ထ။ ဩဘာ-
 သောတိ ဝိပဿနောဘာသော။ နိမိတ္တန္တိ ကမ္မဋ္ဌာနနိမိတ္တံ။ ကေပဒေနေဝါတိ
 ကေဝစနေနေဝ။ “အနေန ပုဗ္ဗေပိ န ကိဉ္စိ မိစ္ဆာ^၂ ဝုတ္တပုဗ္ဗ”န္တိ သတိ^၃ လဘိတွာ။
 ယထာဘူတဝါဒီတိ ဥပ္ပန္နဂါရဝါ။

အန္တောဝိဟာရေယေဝ အဟောသိ ဒဟရကုမာရော ဝိယ တေဟိ ဘိက္ခုဟိ
 ပရိဟရိတော။ မလေတိ သံကိလေသေ။ ဂါမတော ဘိက္ခုဟိ နိဟဋံ ဥပနိတံ
 ဘတ္တံ တေဿာတိ နိဟဋဘတ္ထော၊ တေန နိဟဋအတ္ထေန ဘဂဝတာ။ ဧတ္တကံ
 ကထာမဂ္ဂန္တိ “ဒွေမာ ဘိက္ခဝေ ပရိယေသနာ”တိ အာရဘိတွာ ယာဝ “နတ္ထိ
 ဒါနိ ပုနတ္တဝေါ”တိ ပဒံ၊ ဧတ္တကံ ဒေသနာမဂ္ဂံ။ ကာမဇ္ဈေတ္ထ “တုမှေပိ မမဇ္ဈေဝ
 ပဉ္စဝဂ္ဂိယာနဉ္စ မဂ္ဂံ အာရုဋ္ဌာ၊ အရိယပရိယေသနာ တုမှာကံ ပရိယေသနာ”တိ
 အဋ္ဌကထာဝစနံ၊ တေန ပန “သော ခေါ အဟံ ဘိက္ခဝေ အတ္တနာ ဇာတိ-
 မဗ္ဗော သမာနော။ပ။ အသံကိလိဋ္ဌံ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ နိဗ္ဗာနံ အဇ္ဈ-
 ဂမန္တိ၊ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု မယာ ဧဝံ ဩဝဒိယမာနာ။ပ။
 အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ နိဗ္ဗာနံ အဇ္ဈဂမံသု။ပ။ နတ္ထိ ဒါနိ ပုနတ္တဝေါ”တိ
 ဣမဿေဝ သုတ္တပဒဿ အတ္ထော ဝိဘာဝိတောတိ ကတွာ ဝုတ္တံ “အဂဝါ ယံ
 ပုဗ္ဗေ အဝစ တုမှေပိ မမဇ္ဈေဝ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာနဉ္စ မဂ္ဂံ အာရုဋ္ဌာ၊ အရိယပရိ-
 ယေသနာ တုမှာကံ ပရိယေသနာတိ။ ဣမံ ကေမေဝ အနုသန္တိ^၄ ဒဿေန္တော
 အာဟရိ”တိ။

၂၀၇။ အနဂါရိယာနန္တိတိ ပဗ္ဗဇိတာနဗ္ဗိ။ ပဉ္စကာမဂုဏဝသေန အနရိယ-
 ပရိယေသနာ ဟောတိ ဂမိတာဒိဘာဝေန ပရိဘုဉ္ဇနတော။ မိစ္ဆာဇီဝဝသေနပိ
 အနရိယပရိယေသနာ ဟောတိတိ တတော ဝိသေသနတ္တံ “ပဉ္စကာမဂုဏဝသေ-
 နာ”တိ ဝုတ္တံ သစ္စန္ဒရာဂပရိဘောဂဿ အဓိပ္ပေတတ္တာ။ ဣဒါနိ စတုသု
 ပစ္စယေသု ကာမဂုဏေနိဋ္ဌါရေတုံ “တတ္ထာ”တိအာဒိဝုတ္တံ။ ပရိဘောဂရသောတိ
 ပရိဘောဂပစ္စယပီတိသောမနဿံ။ အယံ ပန ရသသမာနတာဝသေန ဂဟဏံ
 ဥပါဒါယ “ရသော”တိ ဝုတ္တော၊ န သဘာဝတော။ သဘာဝေန ဂဟဏံ

၁-ဝိ ၃-၁၂-ဒိဋ္ဌေ။ ၂-မုသာ (?)

ဥပါဒါယ ဝီတိသောမနဿံ ဓမ္မာရမ္မဏံ သိယာ၊ န ရသာရမ္မဏံ။ အပ္ပစ္စ-
 ဝေက္ခဏပရိဘောဂေါဟိ ပစ္စဝေက္ခဏရဟိတော ပရိဘောဂေါ။ ဣဒမတ္ထိတံ
 အနိဿာယ ဂမိတာဒိဘာဝေန ပရိဘောဂေါဟိ အတ္ထော။ ဂမိတာဟိ
 တဏှာယ ဗဒ္ဒါ။ မုန္တိတာဟိ မုန္တံ မောဟံ ပမာဒံ အာပန္နာ။ အဇ္ဈောဂါဠာဟိ
 အဓိဩဂါဠာ၊ တံ တံ အာရမ္မဏံ အနုပရိသိတွာ ဌိတာ။ အာဒိနဝံ အပဿန္တာဟိ
 သစ္စန္ဒရာဂပရိဘောဂေ ဒေါသံ အဇာနန္တာ။ အပ္ပစ္စဝေက္ခိတပရိဘောဂဟေတု-
 အာဒိနဝံ နိဿရဟိ အတိက္ကမဟိ ဧတေနာဟိ နိဿရဏံ၊ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏံ။

ပါသရာသိန္နိ ပါသသမုဒါယံ။ လုဒ္ဒကော ဟိ ပါသံ ဩဇ္ဈေန္တော န ကေ-
 ယေဝ၊ န စ ကေသ္မိံယေဝ ဌာနေ ဩဇ္ဈေတိ၊ အထ ခေါ တံတံမိဂါနံ
 အာဂမနမဂ္ဂံ သလ္လက္ခေတွာ တတ္ထ တတ္ထ ဩဇ္ဈေန္တော ဗဟူယေဝ ဩဇ္ဈေတိ၊
 တသ္မာ တေ စိတ္တေန ကေတော ဂဟေတွာ “ပါသရာသိ”ဟိ ဝုတ္တံ၊ ဝါရုဓာယ
 ဝါ ပါသပဒေသာနံ ဗဟုဘာဝတော “ပါသရာသိ”ဟိ ဝုတ္တံ။

ပါသရာသိသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၇-စူဠဟတ္ထိပဒေါပမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၀၀။ သေတပရိဝါရောဟိ သေတပဋိစ္စဒေါ၊ သေတဝဏ္ဏာလင်္ကာရောဟိ
 အတ္ထော။ ပုဗ္ဗေ ပန “သေဘာသင်္ကာရာ”ဟိ အဿာလင်္ကာရော ဂဟိတော၊
 ဣဒ စက္ကပဉ္စရကုဗ္ဗရာဒိရထာဝယဝေသု ကာတဗ္ဗလင်္ကာရော။ ဧဝံ ဝုတ္တေနာဟိ
 ဧဝံ “သေတာယ သုဒ”န္တိအာဒိနာ ပကာရေန သံယုတ္တမဟာဝဂ္ဂေ၊ ဝုတ္တေန။
 နာတိမဟာ ယုဒ္ဓမဏ္ဍလေ သဉ္ဇာရသုခတ္ထံ။ ယောဓော သာရထိတိ ဝိန္နံ၊
 ပဟရဏဒါယကေန သဒ္ဓိံ တိဏ္ဏံ ဝါ။

နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကရောဟိ နဂရသောဘနတ္ထံ။ ဣဒံ ကိရ တဿ ပြာဟူဏဿ
 ဇာဏုဿောဏိဋ္ဌာနန္တရံ ဇာတိသိဒ္ဓိံ ပရမ္ပရာဂတံ စာရိတ္တံ။ တေနာဟ “ဣတော
 ဧတ္တကေဟိ ဒိဝသေဟိ”ဟိ အာဒိ။ စာရိတ္တဝသေန နဂရဝါသိနောပိ တထာ
 တထာ ပဋိပဇ္ဇန္တိ။ ပုညဝါဒိမင်္ဂလကထနေ နိယုတ္တာ မင်္ဂလိကာ။ သုဝတ္ထိပတ္တ-
 နာယ သောဝတ္ထိကာ။ အာဒိ-သဒ္ဓေန ဝန္တိအာဒိနံ၊ သင်္ဂဟော။ ယသသိရိ-
 သမ္ပတ္တိယာဟိ ယသသမ္ပတ္တိယာ သိရိသမ္ပတ္တိယာ စ၊ ပရိဝါရသမ္ပတ္တိယာ စေဝ
 ဝိဘဝသောဘာသမ္ပတ္တိယာ စာဟိ အတ္ထော။

၁-ဣမတ္ထိ (က) ၂-သံ ၃-၄-ဝိဇ္ဇေ။ ၃-ဝန္တနာဒိနံ (က)၊ ဧတ္ထ ပန ဝန္တိတိ ထုတိပါဌကော၊

နဂရာဘိမုခေါ ပါယာသိ အတ္တနော ဘိက္ခာစာရဝေလာယ။ ပဏ္ဍိတော မညေတိ ဣမညေတိ ဣဒံ “မညတိ”တိ ဣမိနာ သမာနတ္ထံ နိပါတပဒံ။ တဿ ဣတိ-သဒ္ဓိ အာနေတွာ အတ္ထံ ဒဿေန္တော “ပဏ္ဍိတောတိ မညတိ”တိ အာဟ။ အနုမတိပုစ္ဆာဝသေန စေတံ ဝုတ္တံ။ တေနောဟ “ဥဒါဟု နော”တိ။ “တံ ကိ” မညတိ ဘဝံ ဝစ္ဆာယနော သမဏဿ ဂေါတမဿ ပညာဝေယျတ္ထိယ”န္တိ ဟိ ဝုတ္တမေဝတ္ထံ ပုန ဂဏှန္တော “ပဏ္ဍိတော မညေ”တိ အာဟ။ တသ္မာ ဝုတ္တံ “အဝံ ဝစ္ဆာယနော သမဏံ ဂေါတမံ ပဏ္ဍိတောတိ မညတိ၊ ဥဒါဟု နော”တိ၊ ယထာ တေ ခမေယျ၊ တထာ နံ ကထေဟိတိ အဓိပ္ပာယ်ော။

အဟံ ကော နာမ၊ မမ အဝိသယော သောတိ ဒဿေတိ။ ကော စာတိ ဟေတုနိဿက္ကေ ပစ္စတ္တဝစနန္တိ အာဟ “ကုတော စာ”တိ။ တထာ စာဟ “ကေန ကာရဏေန ဇာနိဿာမီ”တိ၊ ယေန ကာရဏေန သမဏဿ ဂေါတမဿ ပညာဝေယျတ္ထိယံ ဇာနေယျံ၊ တံ ကာရဏံ မယိ နတ္ထိတိ အဓိပ္ပာယ်ော။ ဗုဒ္ဓေါယေဝ ဘဝေယျ၊ အဗုဒ္ဓဿ သဗ္ဗထာ ဗုဒ္ဓဉာဏာနုဘာဝံ ဇာနိတုံ န သက္ကာတိ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ “အပ္ပမတ္တကံ ခေါ ပနေတံ ဘိက္ခဝေ ဩရမတ္တကံ သီလမတ္တကံ၊ ယေန ပုထုဇ္ဇနော တထာဂတဿ ဝဏ္ဏံ ဝဒမာနော ဝဒေယျ”၊ အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ အညေဝ မော ဂမ္ဘိရာ ဒုဒ္ဓဿ ဒုရနုဗောဓာ။ ပ။ ယေဟိ တထာဂတဿ ယထာဘူစံ ဝဏ္ဏံ သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျာ”တိ ၂ စ။ ဧတ္တာဘိ “သောပိ နူနဿ တာဒိသောဝါ”တိ တေသ္မိံ ပဒေ။ ပသတ္ထ-ပသတ္ထောတိ ပသတ္ထေဟိ အတ္တနော ဂုဏေဟေဝ သော ပသတ္ထော၊ န တဿ ကိတ္တိနာ၊ ပသံသာသဘာဝေနော ပါသံသောတိ အတ္ထော။ တေနာဟ “သဗ္ဗဂုဏာန”န္တိအာဒိ။ မဏိရတနန္တိ စက္ကဝတ္တိနော မဏိရတနံ။ သဒေဝကေ လောကေ ပါသံသာနမ္ပိ ပါသံသောတိ ဒဿေတုံ “ပသတ္ထေဟိ ဝါ”တိ ဒုတိယဝိကပ္ပေါ ဂဟိတော။

အရဏီယတော အတ္ထော၊ သော ဧဝ ဝသတိတိ ဝသောတိ အတ္ထဝသော၊ တဿ တဿ ပသောဂဿ အာနိသံသဘူတံ ဖလန္တိ အာဟ “အတ္ထဝသန္တိ အတ္တာနိသံသ”န္တိ။ အတ္ထော ဝါ ဝုတ္တလက္ခဏော၊ ဝသော တေဿာတိ အတ္ထဝသော၊ ကာရဏံ။ နာဂဝနဝါသိကောတိ ဟတ္ထိနာဂါနံ ဝိစရဏဝနေ တေသံ ဂဟဏတ္ထံ ဝသနကော။ အနုဂ္ဂဟိတသိဓပ္ပေါတိ အသိက္ခိတဟတ္ထိသိဓပ္ပေါ

၁-ဒီ ၁-၃-ပိဋေ။ ၂-ဒီ ၁-၁၁-ပိဋေ။ ၃-ကိတ္တိမာ (က) အံ-ဒီ ၃-၆၀-ပိဋေ ပန ပဿိတဗ္ဗံ၊ ၄-အထ ဝါ အတ္ထော ဖလံ တဒဓိနဝုတ္တိတာယ (သာရတ္ထ-ဒီ ၂-၃၃-ပိဋေ။)၊ အတ္ထော ဝါ ဖလံ တဒဓိနဝုတ္တိတာယ (အံ-ဒီ ၃-၆၀-ပိဋေ။)

အာယတဝိတ္တတဿ ပဒမတ္တဿ ဒဿနေန “မဟာ ဝတ ဘော နာဂေါ”တိ နိဋ္ဌာဂမနတော။ ပရတော ပန ဘဂဝတာ ဝုတ္တဋ္ဌာနေ။ ဥဂ္ဂဟိတသိပ္ပေါ ပုရိသော နာဂဝနိကောတိ အာဂတော အာယတဝိတ္တတဿ ပဒဿ ဥစ္စဿ စ နသေဝိတဿ ဗျာဘိစာရဘာဝံ ဥတှာ တတ္ထကေန နိဋ္ဌ အဂန္တာ မဟာဟတ္ထိံ ဒိဿာဝ နိဋ္ဌာဂမနတော။ ဉာဏံ ပဇ္ဇတိ ဧတ္ထာတိ ဉာဏပဒါနိ၊ ခတ္တိယပဏ္ဍိတာဒိနံ ဓမ္မဝိနယေ ဝိနိတတ္တာ ဝိနယေပိ အဓိဂတဇ္ဈာနာဒိနိ။ တာနိ ဟိ တထာဂတဂန္ဓဟတ္ထိနော ဒေသနာဉာဏေန အတ္တန္တဋ္ဌာနာနိ။ ဝတ္ထာရိတိ ပန ဝိနေယျာနံ ဣဓ ခတ္တိယပဏ္ဍိတာဒိဝသေန စတုဗ္ဗိဓာနံယေဝ ဂဟိတတ္တာ။

၂၀၉။ ပုဂ္ဂလေသု ပညာယ စ နိပုဏတာ ပဏ္ဍိတသမညာ နိပုဏတ္တဿ ဒဿနသမတ္တတာဝသေနေဝါတိ အာဟ “သုခုမအတ္တန္တရပဋိဝိဇ္ဈာနသမတ္တေ”တိ။ ကတ-သဒ္ဓေါ ဣဓ နိပ္ပန္နပရိယာယော။ ပရေ ပဝဒန္တိ ဧတ္ထ ဧတေနာတိ ပရပ္ပဝါဒေါ၊ ပရသမယော။ ပရေဟိ ပဝဒနံ ပရပ္ပဝါဒေါ၊ ဝိဂ္ဂါဟိ-ကကထာယ ပရဝါဒမဒ္ဒနံ။ တဒုဘယမ္ပိ ဧကတော ကတွာ ပါဠိယံ ဝုတ္တန္တိ အာဟ “ဝိညာတပရပ္ပဝါဒေ ဝေဝ ပရေဟိ သဒ္ဓိံ ကတဝါဒပရိစယေ စာ”တိ။ ပရသမယေသု ပရဝါဒမဒ္ဒနေသု စ နိပ္ပန္နေတိ အတ္ထော။ ဝါလဝေဓိဂ္ဂပေတိ ဝါလဝေဓိပတိဂ္ဂပေ။ တေနာဟ “ဝါလဝေဓိဓနုဂ္ဂဟသဒိသေ”တိ။ ဝါလန္တိ အနေကမာ ဘိန္နဿ ဝါလဿ အံသုသင်္ခါတံ ဝါလံ။ ဘိန္နန္တာ ဝိယာတိ သဋ္ဌာဒိံ သဝိဂ္ဂဟံ မုဂ္ဂရာဒိနာ ဘိန္နန္တာ ဝိယ၊ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ ဧကံသတော ဘိန္နန္တာတိ အဓိပ္ပာယော။ “အတ္ထံ ဂုယံ ပဋိစ္စန္တံ ကတွာ ပုစ္ဆိဿာမာ”တိ သင်္ခတံ ပဒပဉ္စ ပုစ္ဆန္တိတိ ဒဿေတုံ “ဒုပဒမ္ပိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဝဒန္တိ ဧတေနာတိ ဝါဒေါ၊ ဒေါသော။ ပုစ္ဆိယတိတိ ပဉ္စော၊ အတ္ထော။ ပုစ္ဆတိ ဧတေနာတိ ပဉ္စော၊ သဒ္ဓေါ။ တဒုဘယံ ဧကတော ဂဟေတွာ အာဟ “ဝေဂ္ဂပေ ပဉ္စေ”တိအာဒိ။ “ဝေံ ပုစ္ဆေယျ၊ ဝေံ ဝိဿဇ္ဇေယျာ”တိ စ ပုစ္ဆာဝိဿဇ္ဇနာနံ သိခါဝဂမနံ ဒဿေတိ။ သေယျောတိ ဥတ္တမော၊ ပရမော လာဘောတိ အဓိပ္ပာယော။

ဝေံ အတ္တနော ဝါဒဝိဓမနဘယေနပိ ပရေ ဘဂဝန္တံ ပဉ္စံ ပုစ္ဆိတုံ န ဝိသဟန္တိတိ ဝတွာ ဣဒါနိ ဝါဒဝိဓမနေန ဝိနာပိ န ဝိသဟန္တိ ဧဝါတိ ဒဿေတုံ “အဝိစာ”တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ ဝိတ္တံ ပသီဒတိ ပရေ အတ္တနော အတ္တဘာဝမ္ပိ ဝိဿတ္တံ နိယျာဒေတုကာမာ ဟောန္တိ ဩဓိသကမေတ္တာဖရဏသဒိသတ္တာ တဿ မေတ္တာယနဿ။ ဒဿနသပ္ပန္နာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗတာယ သမ္ပန္နာ ဒဿနာ-နတ္တရိယဘာဝတော၊ အတိဝိယ ဒဿနိယာတိ အတ္ထော။

သရဏဂမနဝသေန သာဝကောတိ လောကီယသရဏဂမနေန သာဝကော၊ လောကုတ္တရသရဏဂမနေန ပန သာဝကတ္ထံ ပရတော အာဂမိဿတိ၊ တဉ္စ ပဗ္ဗဇိတဝသေန ဝုစ္စတိ၊ ဣဓ ဂဟဋ္ဌဝသေန၊ ဥဘယတ္ထာပိ သရဏဂမနေန သာဝကတ္ထံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တေ ဟိ ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိနော ကုလပုတ္တာ၊ အာစာရကုလပုတ္တာပိ တာဒိဿာ ဘဝန္တိ။ ထောဏေနာတိ ဣမိနာ “မနံ အနဿာမာ”တိ ပဒဿတ္ထံ ဝဒတိ။

၂၉၀။ ဥဒါဟရိယတိ ဥဗ္ဗေဂပီတိဝသေနာတိ၊ တထာ ဝါ ဥဒါဟရဏံ ဥဒါနံ။ တေနာဟ “ဥဒါဟာရံ ဥဒါဟရီ”တိ။ အဿ ဓမ္မဿာတိ အဿ ပဋိပတ္တိသဒ္ဓမ္မပုဗ္ဗကဿ ပဋိဝေဓသဒ္ဓမ္မဿ။ သောတိ ဟတ္ထိပဒေါပမော ဟတ္ထိ-ပဒေါပမဘာဝေန ဝုစ္စမာနော ဓမ္မော။ ဧတ္တာဝတာတိ ဧတ္တကေန ပရိဗ္ဗာဇကေန ဝုတ္တကထာမဂ္ဂမတ္တေန။ ကာမံ တေန ဝုတ္တကထာမဂ္ဂေနပိ ဟတ္ထိပဒေါပမ-ဘာဝေန ဝုစ္စမာနော ဓမ္မော ပရိပုဏ္ဏောဝ အရဟတ္တံ ပါပေတွာ ပဝေဒိတတ္တာ၊ သော စ ခေါ သင်္ခေပတော၊ န ဝိတ္တာရတောတိ အာဟ “န ဧတ္တာဝတာ ဝိတ္တာရေန ပရိပုရော ဟောတိ”တိ။ ယဒိ ယထာ ဝိတ္တာရေန ဟတ္ထိပဒေါပမော ပရိပုရော ဟောတိ၊ တထာ ဒေသနာ အာရဒ္ဓါ၊ အထ ကသ္မာ ကုသလောတိ န ဝုတ္တောတိ စောဒနာ။

၂၉၁။ အာယာမတောပီတိ ပိ-သဒ္ဓေန ဥဗ္ဗေဂေနပိ ရဿာတိ ဒဿေတိ။ နိစကာယာ ဟိ တာ ဟောန္တိ။ ဥစ္စာတိ ဥစ္စကာ။ နိဿေဝနံ၊ နိဿေဝတိ ဧတ္တာတိ ဝါ နိဿေဝိတံ။ နိဿေဝနဉ္စေတ္ထ ကဏ္ဍုယိတဝိနောဒနတ္ထံ ဃံသနံ။ တေနာဟ “ဓန္ဓုပ္ပဒေသေ ဃံသိတဋ္ဌာန”န္တိ။ ဥစ္စာတိ အနိစာ၊ ဥဗ္ဗေဂေန္တိ-ယောတိ အတ္ထော။ ကာဠာရိကာတိ ဝိရဠဒန္တာ၊ ဝိသင်္ဂတဒန္တာတိ အတ္ထော။ တေနာဟ “ဒန္တာန”န္တိအာဒိ။ ကဠာရတယာတိ ဝိရဠတယ။ အာရဋ္ဌိတာ-နိတိ ရဋ္ဌိတာနိ၊ ဝိလိခိတာနိတိ အတ္ထော။ ကဏ္ဍရတယာတိ ကုဋုမလ-သဏ္ဌာနတယ။ အယံ ဝါတိ^၁ ဧတ္ထ ဝါ-သဒ္ဓေါ သံသယိတနိစ္ဆယတ္ထော၊ ယထာ အညတ္ထာပိ “အယံ ဝါ ဣမေသံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ သဗ္ဗဗာလော သဗ္ဗမူဠော”တိအာဒိသု^၂။

နာဂဝနံ ဝိယာတိ မဟာဟတ္ထိနော ဝါမနိကာဒီနဉ္စ ပဒေသနဋ္ဌာနဘူတံ နာဂဝနံ ဝိယ။ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ နိဝရဏပ္ပဟာနာ ဓမ္မဒေသနာ

၁-“အယမေဝါ”တိ ပါဠိယံ အဋ္ဌကထာယဉ္စ ဒိဿတိ။

၂-ဝိဘာဝနတ္ထောတိ အညတ္ထ ဝုတ္တော။

တထာဂတဿ ဗာဟိရပရိဗ္ဗာဇကောဒီနဉ္စ ပဒေဿနဘာဝတော။ အာဒိတော ပဋ္ဌာယာတိ စ “တံ သုဏ္ဍာဟိ”တိ ပဒေတော ပဋ္ဌာယ။ ကုသလော နာဂ-
 ဝနိကော ဝိယ ယောဂါဝစရော ပရိယေသနဝသေန ပမာဏဂ္ဂဟဏတော။
 မတ္တကေ ဌတွာတိ ဣမဿ သုတ္တဿ ပရိယောသာနေ ဌတွာ။ ဣမသ္မိမ္မိ
 ဌာနေတိ “ဝေမေဝ ခေါ မြာဟူဏာ”တိအာဒိနာ ဥပမေယျဿ အတ္တဿ
 ဥပညာသနဌာနေပိ။

သွာယန္တိ^၁ ဣမ-သဒ္ဓမတ္တံ ဂဏှာတိ၊ န ယထာဝိသေသိတဗ္ဗံ ဣမ-သဒ္ဓံ။
 တထာ ဟိ ဝက္ခတိ “ကတ္ထမိ ပဒပူရဏမတ္တမေဝါ”တိ။ လောကံ ဥပါဒါယ
 ဝုစ္ဆတိ လောက-သဒ္ဓေန သမာနာဓိကရဏဘာဝေန ဝုတ္တတ္တာ။ သေသပဒဒ္ဓယေ
 ပန သဒ္ဓန္တရသန္တိဓာနမတ္တေန တံ တံ ဥပါဒါယ ဝုတ္တတာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဩကာသန္တိ
 ကဉ္စိ ပဒေသံ ဣန္ဒသာလဂုဟာယ အဓိပ္ပေတတ္တာ။ ပဒပူရဏမတ္တမေဝ ဩကာ-
 သာပဒိသနဿပိ အသမ္ဘဝတော။

တထာဂတ-သဒ္ဓါဒိနံ အတ္ထဝိသေသော မူလပရိယာယဋ္ဌကထာ^၂ မိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ-
 သံဝဏ္ဏနာသု ဝုတ္တော ဧဝ။ တထာဂတဿ သတ္တနိကာယန္တောဂဓတာယ
 “ဣမ ပန သတ္တလောကော အဓိပ္ပေတော”တိ ဝတွာ တတ္ထာယံ ယသ္မိံ
 သတ္တနိကာယေ, ယသ္မိံ စ ဩကာသေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တံ ဒဿေတုံ “သတ္တလောကေ
 ဥပ္ပဇ္ဇမာနောပိ စာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ဣမသ္မိံယေဝ စက္ကဝါဠေတိ
 ဣမိဿာ ဧဝ လောကဓာတုယာ။ “အဋ္ဌာနမေတံ ဘိက္ခဝေ အနဝကာသော၊
 ယံ ဧကိဿာ လောကဓာတုယာ ဒွေ အရဟန္တာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ အပုဗ္ဗံ အစရိမံ
 ဥပ္ပဇ္ဇေယျ။”န္တိ^၃ ဧတ္ထ ဇာတိခေတ္တဘူတာ ဒသသဟဿိလောကဓာတု “ဧကိဿာ
 လောကဓာတုယာ”တိ ဝုတ္တာ၊ ဣမ ပန ဣမိယေဝ လောကဓာတုံ သန္ဓာယ
 “ဣမသ္မိံယေဝ စက္ကဝါဠေ”တိ ဝုတ္တံ။ တိဿော ဟိ သင်္ဂီတိယော အာရုဠေ
 တေပိဋကေ ဗုဒ္ဓဝစနေ ဝိသယခေတ္တံ အာဏာခေတ္တံ ဇာတိခေတ္တန္တိ တိဝိဓေ
 ခေတ္တေ ဌပေတွာ ဣမံ စက္ကဝါဠံ အညသ္မိံ စက္ကဝါဠေ ဗုဒ္ဓါ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ သုတ္တံ နတ္ထိ၊
 န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ ပန အတ္ထိ။ ကထံ? “န မေ အာစရိယော အတ္ထိ၊ သဒိသော
 မေ န ဝိဇ္ဇတိ၊ ဧကောမိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ”တိ^၄ ဧဝမာဒိနိ ဣမိဿာ လောက-
 ဓာတုယာ ဌတွာ ဝဒန္တေန ဘဂဝတာ, “ကိ” ပနာဝုသော သာရိပုတ္တ

၁-ဒီ-ဦ ၁-၂၃၄-ဝိဇ္ဇာဒိသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ။ ၂-မ-ဋ ၁-၄၇-ပိဋေ။
 ၃-ဒီ ၃-၉၅၊ မ ၃-၁၁၀၊ အံ ၁-၂၉၊ အဘိ ၂-၃၄၈၊ ခ ၁၀-၇၈၊ ခ ၁၁-၂၃၁-ပိဋေသု။
 ၄-မ ၁-၂၂၇၊ မ ၂-၂၉၅၊ ဝိ ၃-၁၂၊ အဘိ ၄-၂၁၈၊ ခ ၁၁-၂၂၈၊ ၂၃၀-ပိဋေသု။
 ၅-မ ၁-၂၂၇၊ မ ၂-၂၉၅၊ အဘိ ၄-၂၁၈-ပိဋေသု။

အတ္ထေတရဟိ အညော သမဏော ဝါ မြာဟူဏော ဝါ ဘဂဝတာ သမသမော သမ္မောဓိယန္တိ ဧဝံ ပုဋ္ဌာဟံ ဘန္တေ နောတိ ဝဒေယျ”န္တိ ဝတွာ တဿ ကာရဏံ ဒဿေတုံ “အဋ္ဌာနမေတံ အနဝကာသော၊ ယံ ဧကိဿာ လောကဓာတုယာ ဒွေ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ”တိ ဣမံ သုတ္တံ ဒဿေန္တေန ဓမ္မသေနာပတိနာ စ ဗုဒ္ဓါနံ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနဘူတံ ဣမံ လောကဓာတုံ ဌပေတွာ အညတ္ထ အနုပ္ပတ္တိ ဝုတ္တာ ဟောတိတိ။

သုဇာတာယာတိအာဒိနာ ဝုတ္တေသု စတုသု ဝိကပ္ပေသု ပဌမော ဝိကပ္ပေါ ဗုဒ္ဓဘာဝါယ အာသန္နတရပဋိပတ္တိဒဿနဝသေန ဝုတ္တော။ အာသန္နတရယ ဟိ ပဋိပတ္တိယံ ဌိတော “**ဥပ္ပဇ္ဇတိ**”တိ ဝုစ္စတိ ဥပ္ပါဒဿ ဧကန္တိကတ္တာ၊ ပဂေဝ ပဋိပတ္တိယာ မတ္တကေ ဌိတော။ ဒုတိယော ဗုဒ္ဓဘာဝါဝဟပဗ္ဗဇ္ဇတော ပဋ္ဌာယ အာသန္နပဋိပတ္တိဒဿနဝသေန၊ တတိယော ဗုဒ္ဓကရဓမ္မပါရိပူရိတော ပဋ္ဌာယ ဗုဒ္ဓဘာဝါယ ပဋိပတ္တိဒဿနဝသေန။ န ဟိ မဟာသတ္တာနံ တုသိတဘူပပတ္တိတော ပဋ္ဌာယ ဗောဓိသမ္ဘာရသမ္ဘရဏံ နာမ အတ္ထိ။ စတုတ္ထော ဗုဒ္ဓကရဓမ္မသမာရမ္ဘတော ပဋ္ဌာယ။ ဗောဓိယာ နိယတဘာဝါပတ္တိတော ပဘုတိ ဟိ ဝိညူဟိ “**ဗုဒ္ဓေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ**”တိ ဝတ္ထု သက္ကာ ဥပ္ပါဒဿ ဧကန္တိကတ္တာ၊ ယထာ ပန “တိဋ္ဌန္တိ ပဗ္ဗတ၊ သန္တန္တိ နဒိယော”တိ တိဋ္ဌနသန္တနကိရိယာနံ အဝိစ္ဆေဒမုပါဒါယ ဝတ္တမာနပယောဂေါ၊ ဧဝံ ဥပ္ပါဒတ္ထာယ ပဋိပဇ္ဇနကိရိယာယ အဝိစ္ဆေဒမုပါဒါယ စတုသု ဝိကပ္ပေသု “**ဥပ္ပဇ္ဇတိ နာမာ**”တိ ဝုတ္တံ။ **သဗ္ဗပဌမံ ဥပ္ပန္နဘာဝန္တိ** သဗ္ဗေဟိ ဥပရိ ဝုစ္စမာနေဟိ ဝိသေသေဟိ ပဌမံ တထာဂတဿ ဥပ္ပန္နဘာဝသင်္ခါတံ အတ္ထိတာဝိသေသံ။

သော ဘဂဝါဘိ? ယော “တထာဂတော အရဟ”န္တိအာဒိနာ ကိတ္တိတရဏော၊ သော ဘဂဝါ။ **ဣမံ လောကန္တိ** နယိဒံ မဟာဇနဿ သမ္ဗုခါမတ္တံ လောကံ သန္တာယ ဝုတ္တံ၊ အထ ခေါ အနဝသေသံ ပရိယာဒါယာတိ ဒဿေတုံ “**သဒေဝက**”န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တေနာဟ “**ဣဒါနိ ဝတ္တဗ္ဗံ နိဒဿေတိ**”တိ။ **ဗဇာတတ္တာ**ဘိ ယထာသကံ ကမ္မကိလေသေဟိ နိဗ္ဗတ္တတ္တာ။ **ပဉ္စကာမာဝစရဒေဝဂ္ဂဟဏံ** ပါရိသေသဉာယေန ဣတရေသံ ပဒန္တရေဟိ သင်္ဂဟိတတ္တာ။ **သဒေဝကန္တိ** စ အဝယဝေန ဝိဂ္ဂဟော သမုဒါယော သမာသတ္တော။ **ဆဋ္ဌကာမာဝစရဒေဝဂ္ဂဟဏံ** ပစ္စာသတ္တိဉာယေန။ တတ္ထ ဟိ သော ဇာတော တန္တိဝါသိ စ။ **ဗြဟ္မကာယိကာဒိဗြဟ္မဂ္ဂဟဏန္တိ** ဧတ္တာပိ ဒေသေဝ နယော။

၁-ဒီ ၃-၉၄-ပိဋေ။

၂-ဥပ္ပတ္တိဘူပပတ္တိတော(က)

၃-သာရတ္ထ-ဒီ ၂-၃၂၁၊ အံ-ဒီ ၂-၁၅၂-ဒိဋ္ဌာဒိသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ။

ပစ္စတ္တိကပစ္စာမိတ္တသမဏဗြာဟ္မဏဂ္ဂဟဏန္တိ နိဒဿနမတ္တမေတံ အပစ္စတ္တိကာနံ အသမိတာဗာဟိတပါပါနဉ္စ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ သဿမဏဗြာဟ္မဏိဝစနေန ဂဟိတတ္တာ။ ကာမံ “သဒေဝက”န္တိ အာဒိဝိသေသနာနံ ဝသေန သတ္တဝိသယော လောက-သဒ္ဓေါတိ ဝိညာယတိ တုလျယောဂဝိသယတ္တာ တေသံ၊ “သလော-မကော သပက္ခကော”တိ အာဒိသု ပန အတုလျယောဂေဝိ အယံ သမာသော လတ္တတိတိ ဗျာဘိစာရဒဿနတော ပဇာဂဟဏန္တိ အာဟ “ပဇာဝစနေန သတ္တလောကဂ္ဂဟဏ”န္တိ။

အရူပိနော သတ္တာ အတ္တနော အာနေဉ္စဝိဟာရေန ဝိဟရန္တာ “ဒိဗ္ဗန္တိတိ ဒေဝါ”တိ ဣမံ နိဗ္ဗစနံ လဘန္တိတိ အာဟ “သဒေဝကဂ္ဂဟဏေန အရူပါဝစရ-ဒေဝလောကော ဂဟိတော”တိ။ တေနောဟ “အာကာသာနဉ္စာယတနူပ-ဂါနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတ”န္တိ။ သမာရကဂ္ဂဟဏေန ဆကာမာဝစရဒေဝ-လောကော ဂဟိတော တဿ သဝိသေသံ မာရဿ ဝသေ ဝတ္တနတော။ ရူပိ ဗြဟ္မလောကော ဂဟိတော အရူပိဗြဟ္မလောကဿ ဝိသုံ ဂဟိတတ္တာ။ စတုပရိသဝသေနာတိ ခတ္တိယာဒိစတုပရိသဝသေန။ ဣတရာ ပန စတဿော ပရိသာ သမာရကာဒိဂ္ဂဟဏေန ဂဟိတာ ဝေါတိ။ အဝသေသသဗ္ဗသတ္တ-လောကော နာဂဂရဋ္ဌာဒိဘေဒေါ။

တ္တောဝတာ ဘာဂသော လောကံ ဂဟေတွာ ယောဇနံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ဘေန ဘေန ဝိသေသေန အဘာဂသောဝ လောကံ ဂဟေတွာ ယောဇနံ ဒဿေတုံ “အဝိစေတ္တာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒ-တောတိ ဥက္ကံသဂဘိဝိဇာနနေန။ ပဉ္စသု ဟိ ဂတိသု ဒေဝလောကောဝ သေဋ္ဌော။ တတ္ထာပိ အရူပိနော “ဒူရသမုဿာရိတကိလေသဒုက္ခတာယ၊ သန္တပဏိတအာနေဉ္စဝိဟာရသမဂ္ဂိတာယ၊ အတိဝိယ ဒီဃာယုကတာယာ”တိ ဝေမာဒီဟိ ဝိသေသေဟိ အတိဝိယ ဣတရေဟိ ဥက္ကဋ္ဌာ။ ဗြဟ္မာ မဟာနု-ဘာဝေါတိအာဒိ ဒဿသဟဿိယံ မဟာဗြဟ္မာနော ဝသေန ဝဒတိ။ “ဥက္ကဋ္ဌ-ပရိစ္ဆေဒတော”တိ ဟိ ဝုတ္တံ။ အနုတ္တရန္တိ သေဋ္ဌံ နဝလောကုတ္တရံ။ ဘာဝါ-နုတ္တမော ဘာဝဝသေန ပရေသံ အဇ္ဈာသယဝသေန “သဒေဝက”န္တိအာဒိနံ ပဒါနံ အနုတ္တမော။ တိဟာကာရေဟိတိ ဒေဝမာရဗြဟ္မသဟိတတာသင်္ခါတေဟိ တိဟိ ပကာရေဟိ။ တိသု ပဒေသုတိ “သဒေဝက”န္တိအာဒိသု တိသု ပဒေသု။ တေန တေနာကာရေနာတိ သဒေဝကတ္တာဒိနာ တေန တေန ပကာရေန။ တေဓာတုကမေဝ ပရိယာဒိန္တန္တိ ပေါရာဏာ ပနာဟူတိ ယောဇနာ။

၁-အံ ၁-၂၇၀-ပိဋေ။ ၂-ဒေဝဂတိပရိယာပနာဝ သေဋ္ဌာ(သာရတ္ထ-ဦ ၁-၃၂၃၊ ဒီ-ဦ ၁-၂၃၆-ပိဋေသု။)

အဘိညာတိ ယ-ကာရလောပေနာယံ နိဒ္ဒေသော၊ အဘိဇာနိတွာတိ အယမေတ္ထ အတ္ထောတိ အာဟ “အဘိညာယ၊ အဓိကေန ဉာဏေန ဥတွာ”တိ။ အနုမာနာဒိပဋိက္ခေပေါတိ အနုမာနဥပမာနအတ္တာပတ္တိအာဒိပဋိက္ခေပေါ ကေပ္ပမာဏတ္တာ။ သဗ္ဗတ္ထ အပ္ပုပ္ပါဟတဉာဏာစာရတာယ ဟိ သဗ္ဗပစ္စက္ခာ ဗုဒ္ဓါ ဘဂဝန္တော။ အနုတ္တရံ ဝိဝေကသုခန္တိ ဖလသမာပတ္တိသုခံ။ တေန ဝိတိမိဿာပိ^၁ ကဒါမိ ဘဂဝတော ဓမ္မဒေသနာ ဟောတိတိ အာဟ “ဟိတွာပိ”တိ။ ဘဂဝါ ဟိ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ယသ္မိံ ခဏေ ပရိသာ သာဓုကာရံ ဝါ ဒေတိ၊ ယထာ- သုတံ ဝါ ဓမ္မံ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ တံ ခဏံ ပုဗ္ဗဘာဂေန ပရိစ္ဆိန္နိတွာ ဖလသမာပတ္တိ^၂ သမာပဇ္ဇတိ၊ ယထာပရိစ္ဆေဒဉ္စ သမာပတ္တိတော ဝုဠာယ ဌိတဋ္ဌာနတော ပဋ္ဌာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။

ဒေသကာယတ္ထေန အာဏာဒိဝိမိနာ အတိသဇ္ဇနံ ပဗောဓနံ ဒေသနာတိ သာ ပရိယတ္တိဓမ္မဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗာတိ အာဟ “ဒေသနာယ တာဝ စတုပ္ပဒိ- ကာယမိ ဂါထာယာ”တိအာဒိ။ သာသိတဗ္ဗပုဂ္ဂလဂတေန ယထာပရာဓေဒိ- သာသိတဗ္ဗဘာဂေန အနုသာသနံ တဒဂ်ဝိနယာဒိဝသေန ဝိနယနံ သာသနန္တိ တံ ပဋိပတ္တိဓမ္မဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ အာဟ “သီလသမာဓိဝိပဿနာ”တိအာဒိ။ ကုသလာနန္တိ မဂ္ဂကုသလာနံ၊ ကုသလာနန္တိ ဝါ အနဝဇ္ဇာနံ။ တေန ဖလဓမ္မာနမ္ပိ သင်္ဂဟော သိဒ္ဓေါ ဟောတိ။ အာဒိဘာဂေါ သီလဒိဋ္ဌိနံ တမ္ဗုလကတ္တာ ဥတ္တရိ- မနုဿဓမ္မာနံ။ တသ္မိံ တသ္မိံ အတ္ထေ ကထာဝမိသဒ္ဓပ္ပဗန္တော ဂါထာဝသေန သုတ္တဝသေန စ ဝဝတ္ထိတော ပရိယတ္တိဓမ္မော၊ ယော ဣဓေဝ “ဒေသနာ”တိ ဝုတ္တော၊ တဿ ပန အတ္ထော ဝိသေသေန သီလာဒိ ဇေတိ အာဟ “ဘဂဝါ ဟိ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော။ ပ။ နိဗ္ဗာနံ ဒေသေတိ”တိ။ တတ္ထ သီလံ ဒေသေတွာတိ သီလဂ္ဂဟဏေန သသမ္ဘာရံ သီလံ ဂဟိတံ။ တထာ မဂ္ဂဂ္ဂဟဏေန သသမ္ဘာရော မဂ္ဂေါတိ တဒုဘယေန အနဝသေသတော ပရိယတ္တိအတ္ထံ ပရိယာဒိယတိ။ တေနာတိ သီလာဒိဒဿနေန။ အတ္တဝသေန ဟိ ဣဓ ဒေသနာယ အာဒိ- ကလျာဏာဒိဘာဂေါ အဓိပ္ပေတော။ ကထိကသဏ္ဌိတိတိ ကထိကဿ သဏ္ဌာနံ ကထနဝသေန သမဝဋ္ဌာနံ။

န သော သာတ္ထံ ဒေသေတိ နိယျာနတ္ထဝိရဟတော တဿာ ဒေသနာယ။ ကေဗျဉ္ဇနာဒိယုတ္တာ ဝါတိ သိထိလာဒိဘေဒေသု ဗျဉ္ဇနေသု ကေပ္ပကာရေနေဝ၊ ဒွိပ္ပကာရေနေဝ ဝါ ဗျဉ္ဇနေန ယုတ္တာ ဝါ ဒမိဋ္ဌဘာသာ ဝိယ။ သဗ္ဗတ္ထ နိရောဋ္ဌ ကတွာ ဝတ္တဗ္ဗတာယ သဗ္ဗနိရောဋ္ဌဗျဉ္ဇနာ ဝါ ကိရာတဘာသာ ဝိယ။ သဗ္ဗတ္ထေဝ

၁-မိတိမိဿာပိ (က)၊ ဌိတိမိဿာပိ (ဒီ-ဇီ ၁-၂၃-ပိဋေ။)၊ ဝိမိဿာပိ (အံ-ဇီ ၂-၁၅၄-ပိဋေ။)

ဝိဿဇ္ဇနီယယုတ္တတာယ သဗ္ဗဝိဿဋ္ဌဗျဉ္ဇနာ ဝါ ယဝနဘာသာ^၁ဝိယ။ သဗ္ဗတ္ထေဝ
သာနုသာရတာယ သဗ္ဗနိဂ္ဂဟိတဗျဉ္ဇနာ ဝါ ပါရသိကာဒိဗိလက္ခဘာသာ^၂
ဝိယ။ သဗ္ဗာပေသာ ကေဒေသဗျဉ္ဇနဝသေနေဝ^၃ ပဝတ္တိယာ အပရိပုဏ္ဏဗျဉ္ဇနာတိ
ကတွာ “အဗျဉ္ဇနာ”တိ ဝုတ္တာ။ အမက္ခေတွာဘိ အပလိစ္ဆေတွာ^၄ အဝိနာ-
သေတွာ, အဟာပေတွာတိ ဝါ အတ္ထော။

ဘဂဝါယမတ္ထံ ဉ္ဗပေတုံ ကေဂါယမ္ပိ ကေဂါကျမ္ပိ ဒေသေတိ၊ တမတ္ထံ တာယ
ဒေသနာယ သဗ္ဗသော ပရိပုဏ္ဏမေဝ ကတွာ ဒေသေတိ၊ ဧဝံ သဗ္ဗတ္တာတိ အာဟ
“ကေဒေသနာပိ အပရိပုဏ္ဏာ နတ္ထိ”တိ။ ဥဇ္ဈုပ္ပနသဘာဝသဏ္ဌိတေနာတိ
သံကိလေသပက္ခတော ဝဋ္ဋဒုက္ခတော စ ဥဒ္ဓရဏသဘာဝါဝဋ္ဋိတေန စိတ္တေန။
တဿာဘိ ယသ္မာ သိက္ခာတ္တယသင်္ဂဟံ သကလံ သာသနံ ဣမ “ဗြဟ္မစရိယ”န္တိ
အဓိပ္ပေတံ၊ တသ္မာ။ ဗြဟ္မစရိယန္တိ ဣမိနာ သမာနာဓိကရဏာနိ သဗ္ဗပဒါနိ
ယောဇေတွာ အတ္ထံ ဒသေန္တော “သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ ပ။ ပကာသေတိတိ
ဝေမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော”တိ အာဟ။

ဒူရသမုဿာရိတမာနဿေဝ သာသနေ သမ္မာပဋိပတ္တိ သမ္ဘဝတိ၊ န မာန-
ဇာတိကဿာတိ အာဟ “နိဟတမာနတ္တာ”တိ။ ဥဿန္တတ္တာတိ ဗဟုလဘာဝ-
ဘော။ ဘောဂါရောဂျာဒိဝတ္ထုကာ မဒါ သုပ္ပဟေယျာ ဟောန္တိ နိမိတ္တဿ
အနဝဋ္ဌာနဘော၊ န တထာ ကုလဝိဇ္ဇာမဒါတိ ခတ္တိယဗြာဟ္မဏကုလီနာနံ
ပဗ္ဗဒိဘာနမ္ပိ ဇာတိဝိဇ္ဇာ နိဿာယ မာနဇေပနံ ဒုပ္ပဇဟန္တိ အာဟ “ယေဘုယျေန
ဟိ။ ပ။ မာနံ ကရေန္တိ”တိ။ ဝိဇာတိတာယာတိ နိဟိနဇာတိတာယ။
ပတိဋ္ဌာတုံ န သက္ကောန္တိတိ သုဝိသုဒ္ဓိံ ကတွာ သီလံ ရက္ခိတုံ န သက္ကောန္တိ။
သီလဝသေန ဟိ သာသနေ ပတိဋ္ဌာတိ။ ပတိဋ္ဌာတုန္တိ ဝါ သစ္စပဋိဝေဓေန
လောကုတ္တရာယ ပတိဋ္ဌာယ ပတိဋ္ဌာတုံ။ ယေဘုယျေန ဟိ ဥပနိဿယသမ္ပန္နာ
သုဇာတာ ဧဝ ဟောန္တိ, န ဒုဇာတာ။

ပရိသုဒ္ဓန္တိ ရာဂါဒိနံ အစ္စန္တမေဝ ပဟာနဒီပနတော နိရူပတ္တိလေသတာယ
သဗ္ဗသော ဝိသုဒ္ဓိံ။ သဒ္ဓံ ပဋိလဘတိတိ ပေါထုဇ္ဇနိကသဒ္ဓါဝသေန သဒ္ဓဟတိ။
ဝိညုဇာတိကာနံ ဟိ ဓမ္မသမ္ပတ္တိဂဟဏပုဗ္ဗိကာ သဒ္ဓါသိဒ္ဓိံ^၁ ဓမ္မပမာဏဓမ္မ-
ပ္ပသန္တဘာဝဘော။ ဇာယမ္ပတိကာ ဝသန္တိတိ ကာမံ “ဇာယမ္ပတိကာ”တိ
ဝုတ္တေ သရသာမိကသရသာမိနိဝသေန ဒွိန္ဒယေဝ ဂဟဏံ ဝိညာယတိ၊ ယဿ

၁-သဝရဘာသာ (ဒီ-ဦး ၁-၂၃၈-ပိဋက။) ၂-ပါဒသိကာဒိဗိလက္ခဘာသာ (က)၊ သာတ္ထေ-ဦး ၁-၃၂၇-ပိဋက။
၃-ဗျဉ္ဇနကဒေသဝသေန (ဒီ-ဦး ၁-၂၃၈၊ အံ-ဦး ၂-၁၅၆ သာရတ္ထ-ဦး ၁-၃၂၇-ပိဋက။)
၄-အဓိလေစ္ဆေတွာ (ဒီ-ဦး ၁-၂၃၈၊ အံ-ဦး ၂-၁၅၆-ပိဋက။) ၅-သတ္ထုသိဒ္ဓိ(က)

ပန ပုရိသဿ အနေကာ ပဇာပတိယော ဟောန္တိ၊ တတ္ထ ကိံ ဝတ္ထဗ္ဗံ။
 ကောယပိ တာယ ဝါသော^၁ သမ္မာဓောတိ ဒဿနတ္ထံ “ဒွေ”တိ ဝုတ္တံ။
 ရာဂါဒိနာ သင်္ကဉ္စနဋ္ဌေန၊ ခေတ္တဝတ္ထုအာဒိနာ သပလိဗောဓဋ္ဌေန။ ရာဂ-
 ရဇာဒိနံ အာဂမနပထတာပိ ဥပ္ပဇ္ဇနဋ္ဌာနတာ ဇဝါတိ ဒွေပိ ဝဏ္ဏနာ ကေတ္တာ၊
 ဗျဉ္ဇနမေဝ နာနံ။ အလဂ္ဂနဋ္ဌေနာတိ အသဇ္ဇနဋ္ဌေန အပ္ပဋိဗဒ္ဓဘာဝေန။ ဧဝံ
 အကုသလကုသလပ္ပဝတ္တိနံ ဌာနဘာဝေန သရာဝါသပဗ္ဗဇ္ဇာနံ သမ္မာဓော-
 ကာသတံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ကုသလပ္ပဝတ္တိယာ ဧဝ အဋ္ဌာနဌာနဘာဝေန
 တေသံ တံ ဒဿေတုံ “အပိဓာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

သင်္ခေပကထာတိ ဝိသုဝိသု ပဒုဒ္ဒါရံ အကတွာ သင်္ခေပတော အတ္ထဝဏ္ဏနာ။
 ကေမ္ပိ ဒိဝသန္တိ ကေဒိဝသမတ္တမ္ပိ။ အဇ္ဈံ ကတွာတိ ဒုက္ကဋ္ဌမတ္တဿပိ အနာ-
 ပဇ္ဇနေန အဇ္ဈိတံ ကတွာ။ ကိလေသမလေန အမလီနန္တိ တဏှာသံကိလေ-
 သာဒိဝသေန အသံကိလိဋ္ဌံ ကတွာ။ ပရိဒဟိတွာတိ နိဝါသေတွာ စေဝ
 ပါရပိတွာ စ။ အဂါရဝါသော အဂါရံ ဥတ္တရပဒလောပေန၊ တဿ ဝဇိ-
 အာဝဟံ အဂါရဿ ဟိတံ။ ဘောဂက္ခန္ဓောတိ ဘောဂရာသိ ဘောဂ-
 သမုဒါယော။ အာပန္နနဋ္ဌေနာတိ “ပုတ္တော နတ္တာ”တိအာဒိနာ ပေမဝသေန
 သပရိစ္ဆေဒံ သမ္ပန္နနဋ္ဌေန။ “အမှာကမေတေ”တိ ဉာယန္တိတိ ဉာတိ။ ပိတာမဟ-
 ပိတုပုတ္တာဒိဝသေန ပရိဝတ္တနဋ္ဌေန ပရိဝဋ္ဌော။

၂၉၂။ သာမညဝါစီပိ သိက္ခာ-သဒ္ဓေါ သာဇီဝ-သဒ္ဓသန္နိဓာနတော ဥပရိ
 ဝုစ္စမာနဝိသေသာပေက္ခာယ စ ဝိသေသနိဝိဋ္ဌောဝ ဟောတီတိ ဝုတ္တံ “ယာ
 သိက္ခန္တံ အဝိသိလသင်္ခါတာ သိက္ခာ”တိ။ သိက္ခိတဗ္ဗဋ္ဌေန ‘သိက္ခာ။ သဟ
 အာဇီဝန္တိ ဧတ္ထာတိ သာဇီဝေါ။ သိက္ခနဘာဝေနာတိ သိက္ခာယ သာဇီဝေ စ
 သိက္ခနဘာဝေန။ သိက္ခံ ပရိပူရေန္တောတိ သိလသံဝရံ ပရိပူရေန္တော။ သာ-
 ဇီဝဉ္စ အဝိတိက္ကမန္တောတိ “နာမကာယော ပဒကာယော နိရုတ္တိကာယော
 ဗျဉ္ဇနကာယော”တိ၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒံ ဘဂဝတော ဝစနံ အဝိတိက္ကမန္တော
 ဟုတွာတိ အတ္ထော။ ဣဒမေဝ စ ဒွယံ “သိက္ခန”န္တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ သာဇီဝါန-
 တိက္ကမော သိက္ခာပါရိပူရိယာ ပစ္စယော။ တတော ဟိ ယာဝ မဂ္ဂါ သိက္ခာ-
 ပါရိပူရိ ဟောတီတိ။

ပဇာနည်တို့ သမာဒါနဝသေန ပရိစ္ဆဇိတွာ။ ပဟိနကာလတော
ပဏ္ဍာယ။ပ။ ဝိရတောဝါတိ ဧတေန ပဟာနဿ ဝိရတိယာ စ သမာနကာလတံ

ဒဿေတိ။ ယဒိ ဧဝံ “ပဟာယာ”တိ ကထံ ပုရိမကာလနိဒ္ဒေသောတိ? တထာ ဂဟေတဗ္ဗတံ ဥပါဒါယ။ ဓမ္မာနံ ဟိ ပစ္စယပစ္စယုပ္ပန္နဘာဝေ အပေက္ခိတေ သဟဇာတာနမ္ပိ ပစ္စယပစ္စယုပ္ပန္နဘာဝေန ဂဟဏံ ပုရိမ-
ပစ္ဆိမဘာဝေနော ဟောတိတံ ဂဟဏပဝတ္တိအာကာရဝသေန ပစ္စယ-
ဘူတေသု ဟိရောတ္တပ္ပဉာဏာဒီသု ပဟာနကိရိယာယ ပုရိမကာလဝေါဟာရေ၊
ပစ္စယုပ္ပန္နာသု စ ဝိရတီသု ဝိရမဏကိရိယာယ အပရကာလဝေါဟာရေ စ
ဟောတိတိ “ပဟာယ ပဋိဝိရတော ဟောတိ”တိ ဝုတ္တံ။ ပဟာယဘူတိ ဝါ
သမာဒါနကာလဝသေန ဝုတ္တံ၊ ပစ္စယ ဝိတိက္ကမိတဗ္ဗဝတ္ထုသမာယောဂဝသေန
ပဋိဝိရတောတိ။ ပဟာယဘူတိ ဝါ—

“နိဟန္တာန တမောခန္ဓံ၊ ဥဒိတောယံ ဒိဝါကရော။

ဝဏ္ဏပဘာယ၂ ဘာသေတိ၊ ဩဘာသေတွာသမုဂ္ဂတော”တိ? စ—

ဧဝမာဒီသု ဝိယ သမာနကာလဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ အထ ဝါ ပါဏော
အတိပါတိယတိ ဧတေနာတိ **ပါဏာတိပါတော၊** ပါဏဃာတဟေတု-
ဘူတော အဟိရိကာနောတ္တပ္ပဒေါသမောဟဝိဟိံသာဒိကော စေတနာ-
ပဓာနော သံကိလေသဓမ္မော၊ တံ သမာဒါနဝသေန ပဟာယ။ **တတော။ပ။**
ဝိရတော။ ဟောတိတိ အဝဓာရဏေန တဿာ ဝိရတိယာ ကာလာဒိဝသေန
အပရိယန္တတံ ဒဿေတိ။ ယထာ ဟိ အညေ သမာဒိန္နဝိရတိကာပိ အနဝဋ္ဌိတ-
စိတ္တတာယ လာဘဇိဝိကာဒိဟေတု သမာဒါနံ ဘိန္ဒန္တေဝ၊ န ဧဝယံ။ အယံ ပန
ပဟိနကာလတော ပဋ္ဌာယ ဩရတော ဝိရတောတိ။ **အဒိန္နာဒါနံ ပဟာယဘူတိ-**
အာဒီသုပိ ဣမိနာ နယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဒဏ္ဍနံ ဒဏ္ဍနိပါတနံ **ဒဏ္ဍော။** မုဂ္ဂရာဒိပဟရဏာဝိသေသောပိ ဣဓ ပဟရဏ-
ဝိသေသောတိ အဓိပ္ပေတော။ တေနာဟ “ဌပေတွာ ဒဏ္ဍံ သဗ္ဗမ္ပိ အဝသေသံ
ဥပကရဏ”န္တိ။ ဒဏ္ဍနသင်္ခါတဿ ပရဝိဟေဌနဿ ပရိဝဇ္ဇိတဘာဝဒိပနတ္ထံ ဒဏ္ဍ-
သတ္တာနံ နိက္ခေပဝစနန္တိ အာဟ “ပရူပဃာတတ္တာယာ”တိအာဒိ။ **ဝိဟိံသနဘာ-**
ဝတောတိ ဝိဗာဓနဘာဝတော။ လန္တီတိ ဧတ္ထ ဝုတ္တလဇ္ဇာယ ဩတ္တပ္ပမ္ပိ ဝုတ္တန္တိ
ဒဌဗ္ဗံ။ န ဟိ ပါပဇိရုစ္ဆနပါပုတ္တာသရဟိတံ၊ ပါပဘယံ ဝါ အလဇ္ဇနံ အတ္ထိ။
ယဿ ဝါ ဓမ္မဂရုတာယ ဓမ္မဿ စ အတ္တာဓိနတ္တာ အတ္တာဓိပတိဘူတာ
လဇ္ဇာကိစ္စကာရီ၊ တဿ လောကာဓိပတိဘူတံ ဩတ္တပ္ပံ ကိစ္စကရန္တိ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ
နတ္ထိတိ “လဇ္ဇိ”ဣစ္စေဝ ဝုတ္တံ။ **ဒယံ မေတ္တစိတ္တံ အာပန္နော**တိ ကသွာ ဝုတ္တံ။

၁-ဧတေန ပဟာနဟေတုကာ ဣဓာဓိပ္ပေတော သမုစ္ဆေဒဝိရတီတိ ဒဿေတိ၊ (ဒိ-ဇွိ ၁-၁၁၄၊
အံ-ဇွိ ၂-၁၇၅-ပိဋ္ဌေအု၊) ၂-ဝဏ္ဏပညာယ(က) ၃-ဝိသုဒ္ဓိ-ဇွိ ၂-၂၃၈-ပိဋ္ဌေပိ။

နန ဒယာ-သဒ္ဓေါ “အဒယာပန္နော”တိအာဒိသု ကရုဏာယ ဝတ္တတိတိ? သစ္စမေတံ၊ အယံ ပန ဒယာ-သဒ္ဓေါ အနုရက္ခဏတ္ထံ အန္တောနိတံ ကတွာ ပဝတ္တမာနော မေတ္တာယ စ ကရုဏာယ စ ပဝတ္တတိတိ ဣမ မေတ္တာယ ပဝတ္တမာနော ဝုတ္တော။ မိဇ္ဇတိ သိနိယတိတိ မေတ္တာ၊ သာ တေဿ အတ္ထိတိ မေတ္တံ၊ မေတ္တံ စိတ္တံ တေဿ အတ္ထိတိ မေတ္တစိတ္တော၊ တဿ ဘာဝေါ မေတ္တ-စိတ္တတာ၊ မေတ္တာဇုဇ္ဈေဝ အတ္တော။

သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္ပိတိ တေေန တဿာ ဝိရတိယာ သတ္တဝေသေန^၁ အပရိယန္တတံ ဒဿေတိ။ ပါဏဘူတေတိ ပါဏဇာတေ။ အနုကမ္ပကောတိ ကရုဏာယနကော။ ယသ္မာ ပန မေတ္တာ ကရုဏာယ ဝိသေသပစ္စယော ဟောတိ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “တာယ ဝေ ဒယာပန္နတာယာ”တိ။ ဧဝံ ယေဟိ ဓမ္မေဟိ ပါဏာတိပါတာ ဝိရတိ သမ္ပဇ္ဇတိ၊ တေဟိ လဇ္ဇာမေတ္တာ-ကရုဏာဓမ္မေဟိ သမင်္ဂိဘာဝေါ ဒဿိတော သဒ္ဓိံ ပိဋ္ဌိဝဋ္ဋကဓမ္မေဟိတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဣတ္ထာဟ— ကသ္မာ “ပါဏာတိပါတံ ပဟာယာ”တိ ကေဝစန-နိဒ္ဒေသော ကတော၊ နန နိရဝေသသာနံ ပါဏာနံ အတိပါတတော ဝိရတိ ဣဒါမိပ္ပေတာ။ တဿာ ဟိ ဝုတ္တံ “သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္ပိ ဝိဟရတိ”တိ။ တေနေဝ ဟိ အဋ္ဌကထာယံ “သဗ္ဗေ ပါဏဘူတေ ဟိတေန အနုကမ္ပကော”တိ ပုထုဝစနနိဒ္ဒေသောတိ? သစ္စမေတံ၊ ပါဏဘာဝသာမညဝေသေန ပနေတ္ထ ပါဠိယံ အာဒိတော ကေဝစနနိဒ္ဒေသော ကတော၊ သဗ္ဗသဒ္ဓသန္နိဓာနေန ပုထုတ္တံ ဝိညာယမာနမေဝါတိ သာမညနိဒ္ဒေသံ အကတွာ ဘေဒဝစနိစ္ဆာ-ဝေသေန ဒဿေတုံ အဋ္ဌကထာယံ ဗဟုဝစနဝေသေန အတ္တော ဝုတ္တော။ ကိဉ္စ ဘိယျော—သာမညတော သံဝရသမာဒါနံ၊ တဗ္ဗိသေသတော သံဝရဘေဒေါတိ ဣမဿ ဝိသေသဿ ဒဿနတ္ထံ အယံ ဝစနဘေဒေါ ကတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဝိဟရတိတိ ဝုတ္တပ္ပကာရော ဟုတွာ ကေသ္မိံ ဣရိယာပထေ ဥပ္ပန္နံ ဒုက္ခံ အညေန ဣရိယာပထေန ဝိစ္ဆိန္နိတွာ အတ္တဘာဝံ ဟရတိ ပဝတ္တေတိတိ အတ္တော။ တေနာဟ “ဣရိယတိ ပါလေတိ”တိ။

န ကေဝလံ ကာယဝစိပယောဂဝေသေန အာဒါနမေဝ၊ အထ ခေါ အာ-ကဿိယဿ ပရိစ္စတ္တဝတ္ထုဝိသယာဝါတိ ဒဿေတုံ “ဝိတ္တေနဝိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ထေနတိ ထေယျံ ကရောတိတိ ထေနော၊ စောရော။ သုစိဘူတေနာတိ ဣတ္ထ သုစိဘာဝေါ အဓိကာရတော သဒ္ဓန္တရသန္နိဓာနတော စ ထေယျသံကိလေသ-ဝိရမဏန္တိ အာဟ “အထေနတ္တာယေဝ သုစိဘူတေနာ”တိ။ ကာမဇ္ဈေတ္ထ

“လဇ္ဇိ ဒယာပန္နော”တိအာဒိ န ဝုတ္တံ၊ အဓိကာရဝသေန ပန အတ္ထတော ဝါ ဝုတ္တမေဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ယထာ ဟိ လဇ္ဇာဒယော ပါဏာတိပါတပဟာနဿ ဝိသေသပစ္စယော၊ ဧဝံ အဒိန္နာဒါနပဟာနဿပီတိ၊ တသ္မာ သာပိ ပါဠိ အာနေတွာ ဝတ္တဗ္ဗာ။ သေ နယော ဣတော ပရေသုပိ။ အထ ဝါ **ညုစိဘူတေနာ**တိ ဧတေန ဟိရောတ္တပ္ပုဒါဟိ သမန္နာဂမော၊ အဟိရိကာဒိနဉ္စ ပဟာနံ ဝုတ္တမေဝါတိ “လဇ္ဇိ”တိအာဒိ န ဝုတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

အသေဋ္ဌစရိယန္တိ အသေဋ္ဌာနံ စရိယံ၊ အသေဋ္ဌံ ဝါ စရိယံ။ မိထုနာနံ ဝုတ္တာကာရေန သဒိသဘူတာနံ အယန္တိ **မိထုနော**၊ ယထာဝုတ္တော ဒုရာစာရော။ **အာရာစာရီ မေထုနာ**တိ ဧတေန “ဣဓ ဗြာဟ္မဏ ဧကစ္စော ။ပ။ န ဟေဝခေါ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ ခွယံခွယသမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇတိ၊ အပိစခေါ မာတုဂါမဿ ဥစ္ဆာဒနပရိမဒ္ဒနနာပနသမ္မာဟနံ သာဒိယတိ၊ သော တဒဿာဒေတိ၊ တံ နိကာမေတိ၊ တေန စဝိတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ”တိအာဒိနာ၊ ဝုတ္တာ သတ္တဝိမေထုနသံယောဂါပိ ပဋိဝိရတိ ဒဿိတာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

သစ္စေန သစ္စန္တိ ပုရိမေန ဝစီသစ္စေန ပစ္ဆိမံ ဝစီသစ္စံ **သန္တဟတိ** အသစ္စေန အနန္တရိကတ္တာ။ တေနာဟ “**ယော ဟိ**”တိအာဒိ။ **ဟလိဒ္ဓိရာဂေါ ဝိယ** န **ထိရကတော ဟောတိ**တိ ဧတ္ထ ကထာယ အနဝဋ္ဌိတဘာဝေန ဟလိဒ္ဓိရာဂသဒိသတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ န ပုဂ္ဂလဿ။ **ပါသာဏလေခါ ဝိယာ**တိ ဧတ္ထာပိ ဧသေဝ နယော။ သဒ္ဓါ အယတိ ပဝတ္တတိ ဧတ္ထာတိ သဒ္ဓါယော၊ သဒ္ဓါယော ဧဝ **သဒ္ဓါယိကော** ယထာ “ဝေနယိကော”တိ၊ သဒ္ဓါယ ဝါ အယိတဗ္ဗော **သဒ္ဓါယိကော**၊ သဒ္ဓေယျောတိ အတ္ထော။ **ဝတ္တဗ္ဗတံ အာပဇ္ဇတိ** ဝိသံဝါဒနတောတိ အဓိပ္ပာယော။

အနုပ္ပဒါတာတိ၊ အနုဗလပ္ပဒါတာ၊ အနုဝတ္တနဝသေန ဝါ ပဒါတာ။ ကဿ ပန အနုဝတ္တနံ ပဒါနဉ္စာတိ? “သဟိတာန”န္တိ ဝုတ္တတ္တာ သန္တာနဿာတိ ဝိညာယတိ။ တေနာဟ “**သန္တာနာနုပ္ပဒါတာ**”တိ။ ယသ္မာ ပန အနုဝတ္တနဝသေန သန္တာနဿ ပဒါနံ အာဓာနံ၊ ရက္ခဏံ ဝါ ဒဠိကရဏံ ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ “**ဒွေ ဇနေ သမဂ္ဂေ ဝိသွာ**”တိအာဒိ။ အာရမန္တိ ဧတ္ထာတိ **အာရာမော**၊ ရမိတဗ္ဗဋ္ဌာနံ။ ယသ္မာ ပန အာ-ကာရေန ဝိနာပိ အယမတ္ထော လဗ္ဘတိ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “**သမဂ္ဂရာမောတိပိ ပါဠိ၊ အယမေဝေတ္ထ အတ္ထော**”တိ။

တ္ထောတိ—

“နေလင်္ဂါ သေတပစ္ဆာဒေါ၊ ကောရော ဝတ္တတိ ရထော။
အနိဿံ ပဿ အာယန္တံ၊ ဆိန္နသောတံ အဗန္ဓနံ”န္တိ—

ဣဒိဿာ ဂါထာယ။ သီလံ ဟေတ္ထ “နေလင်္ဂ”န္တိ ဝုတ္တံ။ တေနောဟိ ဖိတ္တော
ဂဟပတိ “နေလင်္ဂန္တိ ခေါဘန္တေ သီလာနမေတံ အဓိဝစနံ”န္တိ။ သုကုမာရာတိ
အဖရသတာယ မုဒုကာ။ ပုရဿ သောတိ ဧတ္ထ ပုရ-သဒ္ဓေါ တန္တိဝါသီ-
ဝါစကော ဒဋ္ဌဗ္ဗော “ဂါမော အာဂတော”တိအာဒိသု? ဝိယ။ တေနောဟိ
“နဂရဝါသီန”န္တိ။ မနံ အပ္ပါယတိ ဝဗ္ဗေတိတိ မနာပါ။ တေန ဝုတ္တံ “ဝိတ္တ-
ဝုဒ္ဓိကရာ”တိ။

ကာလဝါဒီတိအာဒိ သမ္ပပ္ပလာပါပဋိဝိရတဿ ပဋိပတ္တိဒဿနံ။ အတ္ထသံဟိ-
တာပိ ဟိ ဝါစာ အယုတ္တကာလပယောဂေန အတ္တာဝဟာ န သိယာတိ
အနတ္တဝိညာပနဝါစံ အနုလောမေတိ၊ တသ္မာ သမ္ပပ္ပလာပံ ပဇဟန္တေန
အကာလဝါဒီတာပရိဟရိတဗ္ဗာတိဝုတ္တံ “ကာလဝါဒီ”တိ။ ကာလေ ဝဒန္တေနပိ
ဥဘယာနတ္ထသာနေတော အဘူတံ ပရိဝဇ္ဇေတဗ္ဗန္တိ အာဟ “ဘူတဝါဒီ”တိ။
ဘူတဉ္စ ဝဒန္တေန ယံ ဣဓလောကပရလောကဟိတသမ္ပာဒကံ၊ တဒေဝ ဝတ္တဗ္ဗန္တိ
ဒဿေတုံ “အတ္တဝါဒီ”တိ ဝုတ္တံ။ အတ္ထံ ဝဒန္တေနပိ လောကီယဓမ္မသန္နိဿိတ-
မေဝ အဝတွာ လောကုတ္တရဓမ္မသန္နိဿိတံ ကတွာ ဝတ္တဗ္ဗန္တိ ဒဿနတ္ထံ “ဓမ္မ-
ဝါဒီ”တိ ဝုတ္တံ။ ယထာ စ အတ္ထော လောကုတ္တရဓမ္မသန္နိဿိတော ဟောတိ၊
တံဒဿနတ္ထံ “ဝိနယဝါဒီ”တိ ဝုတ္တံ။ ပဉ္စန္တံ ဟိ သံဝရဝိနယာနံ၊ ပဉ္စန္တံ ပဟာန-
ဝိနယာနံ ဝသေန ဝုစ္စမာနော အတ္ထော နိဗ္ဗာနာဓိဂမဟေတုဘာဝတော လော-
ကုတ္တရဓမ္မသန္နိဿိတော ဟောတိတိ။ ဧဝံ ဂုဏဝိသေသယုတ္တောဝ အတ္ထော ဝုစ္စ-
မာနော ဒေသနာကောသလ္လေ သတိ သောဘတိ၊ ကိစ္စကရော စ ဟောတိ၊
န အညထာတိ ဒဿေတုံ “နိဓာနဝတိ” ဝါစံ ဘာသိတာ”တိ ဝုတ္တံ။ ဣဒါနိ တံ
ဒေသနာကောသလ္လံ ဝိဘာဝေတုံ “ကာလေနာ”တိအာဒိမာဟ။ ပုစ္ဆာဒိ-
ဝသေန ဟိ ဩတိဏ္ဏဝါစာဝတ္ထုသ္မိံ ကေသာဒိဗျာကရဏဝိဘာဝံ သလ္လက္ခေတွာ
ဌပနာဟေတုဥဒါဟရဏသံသန္ဓနာဒိံ တံတံကာလာနုရူပံ ဝိဘာဝေန္တိယာ
ပရိမိတပရိစ္ဆိန္နရူပါယ ဝိပုလတရဂမ္ဘီရောဒါရပရမတ္ထံ၊ ဝိတ္တာရသင်္ဂါဟိကာယ
ကဏာယ ဉာဏဗလာနုရူပံ ပရေ ယာထာဝတော ဓမ္မေ ပတိဋ္ဌာပေန္တော
“ဒေသနာကုသလော”တိ ဝုစ္စတိတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၁-သံ ၂-၄၇၂၊ ၃-၁၇၃၊ ၄-၁၀-၂၀၂-ပိဋေသု။
၃-ဒိ-ဋီ ၁-၁၂-ပိဋေဝိ။
၂-သံ ၂-၄၇၂-ပိဋေ။
၄-....ပဟူတတ္ထ (ဒိ-ဋီ ၁-၁၂-ပိဋေ။)

၂၉၃။ ဧဝံ ပဋိပါဠိယာ သတ္တ မူလသိက္ခာပဒါနိ ဝိဘာဝေတွာ သတိပိ အ-
 ဘိဇ္ဈာဒိပဟာနဣန္ဒြိယသံဝရသတိသမ္ပဇညတောဂရိယာနုယောဂါဒိကေ ဥတ္တရ-
 ဒေသနာယံ ဝိဘာဝေတုံ တံ ပရိဟရိတွာ အာစာရသီလဿေဝ ဝိဘဇနဝသေန
 ပါဠိ ပဝတ္တာတိ တဒတ္ထံ ဝိဝရိတုံ “ဗီဇဂါမဘူတဂါမသမာရန္တာ”တိ အာဒိ ဝုတ္တံ။
 တတ္ထ ဗီဇာနံ ဂါမော သမူဟော ဗီဇဂါမော။ ဘူတာနံ ဇာတာနံ နိဗ္ဗတ္တာနံ ရုက္ခ-
 ဂစ္ဆလတာဒိနံ သမူဟော ဘူတဂါမော။ နန စ ရုက္ခာဒယော စိတ္တရဟိတတာယ
 န ဇီဝါ၊ စိတ္တရဟိတတာ စ ပရိပ္ပန္နာဘာဝတော ဆိန္ဓေဝိရုဟနတော ဝိသဒိသ-
 ဇာတိကဘာဝတော စတုယောနိ အပရိယာပန္နတော စ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဝုရိပန ပဝါ-
 ဌသိလာလဝဏာနမ္ပိ ဝိဇ္ဇတိတိ န တေသံ ဇီဝဘာဝေကာရဏံ၊ ဝိသယဂ္ဂဟဏဉ္စ
 နေသံ ပရိကပ္ပနာမတ္ထံ သုပနံ ဝိယ စိဉ္စာဒိနံ၊ တထာ ဒေါဟဌာဒယော၊ တတ္ထ
 ကသ္မာဗီဇဂါမဘူတဂါမသမာရန္တာ ပဋိဝိရတိ ဣတ္ထိတာတိ? သမဏသာရုပ္ပတော
 တန္တိဝါသိသတ္တာနုရက္ခဏတော စ။ တေနေဝါဟ “ဇီဝသညိနော ဟိ မောဃ-
 ပုရိသ မနုဿာ ရုက္ခသ္မိ”န္တိ အာဒိ ၂။

မူလမေဝ ဗီဇံ မူလဗီဇံ၊ မူလဗီဇံ ဧတဿာတိပိ မူလဗီဇံ။ သေသေသုပိ
 ဧသေဝ နယော။ ဗုဒ္ဓုဗီဇန္တိ ပဗ္ဗဗီဇံ။ ပစ္စယန္တရသမဝါယေ သဒိသဖလုပ္ပတ္တိယာ
 ဝိသေသကာရဏဘာဝတော ဝိရုဟဏသမတ္ထေ သာရဖလေ နိရုဋ္ဌော ဗီဇ-
 သဒ္ဓေါ တဒတ္ထသံသိဒ္ဓိယာ မူလာဒိသုပိ ကေသုစိ ပဝတ္တတိတိ မူလာဒိတော
 နိဝတ္တနတ္ထံ ဧကေန ဗီဇ-သဒ္ဓေန ဝိသေသေတွာ ဝုတ္တံ “ဗီဇဗီဇ”န္တိ “ရူပရူပံ၊
 ဒုက္ခဒုက္ခ”န္တိ၊ စ ယထာ။ ကသ္မာ ပနေတ္ထ ဗီဇဂါမဘူတဂါမံ ဥဗ္ဗရိတွာ
 ဗီဇဂါမော ဧဝ နိဒ္ဒိဋ္ဌောတိ? န ခေါ ပနေတံ ဧဝံ ဒဠဗ္ဗံ၊ နန အဝေါစုမှ
 “မူလမေဝ ဗီဇံ မူလဗီဇံ၊ မူလဗီဇံ ဧတဿာတိပိ မူလဗီဇံ”န္တိ။ တတ္ထ ပုရိမေန
 ဗီဇဂါမော နိဒ္ဒိဋ္ဌော၊ ဒုတိယေန ဘူတဂါမော၊ ဒုဝိဓောပေသ မူလဗီဇဉ္စ
 မူလဗီဇဉ္စ မူလဗီဇန္တိ သာမညနိဒ္ဓေသေန၊ ဧကသေသနယေန ဝါ ဥဒ္ဓိဋ္ဌောတိ
 ဝေဒိတဗ္ဗော။ တေနေဝါဟ “ပဉ္စဝိသေသ”တိ အာဒိ။ နီလတိဏရုက္ခာဒိ-
 ကဿာတိ အလ္လတိဏဿ စေဝ အလ္လရုက္ခာဒိကဿ စ။ အာဒိ-သဒ္ဓေန
 ဩသမိဂစ္ဆလတာဒိနံ သင်္ဂဟော။

ဧကံ ဘတ္တံ ဧကဘတ္တံ၊ တံ အဿ အတ္ထိတိ ဧကဘတ္တိကော။ သော ပန
 ရတ္ထိဘောဇနေနပိ သိယာတိ တန္တိဝတ္တနတ္ထံ အာဟ “ရတ္တုပရတော”တိ။
 ဧဝမ္ပိ အပရဏှဘောဇိပိ သိယာ ဧကဘတ္တိကောတိ တန္တိဝတ္တနတ္ထံ “ဝိရတော

၁-အထ (အံ-ဇိ ၂-၃၇၃-ပိဋေ။)	၂-ဝိ ၂-၅၁-ပိဋေ။
၃-ဝိသုဒ္ဓိ ၂-၈၁-ပိဋေ။	၄-သံ ၂-၄၅၃၊ သံ ၃-၅၂၊ ၃ ၁၀-၁၂-ပိဋေသု။

ဝိကာလဘောဇနာ”တိ ဝုတ္တံ။ အရုဏုဂ္ဂမနကာလတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ
 မဇ္ဈိနိကာ အယံ ဗုဒ္ဓါဒိနံ အရိယာနံ အာစိဏ္ဏသမာစိဏ္ဏော ဘောဇနဿ
 ကာလော နာမ၊ တဒညော ဝိကာလော။ အဋ္ဌကထာယံ ပန ဒုတိယပဒေန
 ရတ္တိဘောဇနဿ ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ “အတိက္ကဇေ မဇ္ဈိနိကေ ယာဝ
 သူရိယတ္တင်္ဂမနာ ဘောဇနံ ဝိကာလဘောဇနံ နာမာ”တိ ဝုတ္တံ။

“သဗ္ဗပါပဿ အကရဏ”န္တိအာဒိနယပ္ပဝတ္တံ” ဘဂဝတော သာသနံ အစ္စန္တ-
 ရာဂုပ္ပတ္တိယာ၊ နစ္စာဒိဒဿနံ န အနုလောမေတီတိ အာဟ “သာသနဿ
 အနနုလောမတ္တာ”တိ။ အတ္တနာ ပယောဇိယမာနံ၊ ပရေဟိ ပယောဇာပိယ-
 မာနဉ္စ နစ္စံ နစ္စဘာဝသာမညေန ပါဠိယံ ဧကေနော နစ္စ-သဒ္ဓေန ဂဟိတံ၊
 တထာ ဂိတဝါဒိတ-သဒ္ဓေန စာတိ အာဟ “နစ္စနနစ္စာပနာဒိဝသေနာ”တိ။
 အာဒိ-သဒ္ဓေန ဂါယနဂါယာပနဝါဒနဝါဒါပနာနိ သင်္ဂယန္တိ။ ဒဿနေန
 စေတ္တ သဝနဓိ သင်္ဂဟိတံ ဝိရူပေကသေသနယေန။ ယထာသကံ ဝိသယဿ
 အာလောစနသဘာဝတာယ ဝါ ပဉ္စန္ဒံ ဝိညာဏာနံ သဝနကိရိယာယပိ
 ဒဿနသင်္ခေပသမ္ဘာဝတော “ဒဿနာ”ဣစ္စေဝ ဝုတ္တံ။ တေနာဟ “ပဉ္စဟိ
 ဝိညာဏေဟိ န ကဉ္စ ဓမ္မံ ပဋိဝိဇာနာတိ အညတြ အဘိနိပါတမတ္တာ”တိ။
 အဝိသုကဘူတဿ ဂိတဿ သဝနံ ကဒါစိ ဝဋ္ဋတီတိ အာဟ “ဝိသုကဘူတာ
 ဒဿနာ”တိ။ တထာ ဟိ ဝုတ္တံ ပရမတ္ထဇောတိကာယံ ခုဒ္ဒကဋ္ဌကထာယံ၊
 “ဓမ္မူပသံဟိတံ ဂိတံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဂိတူပသံဟိတော ဓမ္မော န ဝဋ္ဋတိ”တိ။ ယံ
 ကိဉ္စိတိ ဂန္ထိတံ ဝါ အဂန္ထိတံ ဝါ ယံ ကိဉ္စိ ပုပ္ဖံ။ ဂန္ဓဇာတန္တိ ဂန္ဓဇာတိကံ။
 တဿပိ “ယံ ကိဉ္စိ”တိ ဝစနတော ပိသိတဿ အပိသိတဿပိ ယဿ
 ကဿစိ ဝိလေပနာဒိ န ဝဋ္ဋတီတိ ဒဿေတိ။

ဥစ္စာတိ ဥစ္စ-သဒ္ဓေန သမာနတ္ထံ ဧကံ သဒ္ဓန္တရံ။ သေတိ ဧတ္တာတိ သယနံ။
 ဥစ္စာသယနံ မဟာသယနဉ္စ သမဏသာရုပ္ပရဟိတံ အဓိပ္ပေတန္တိ အာဟ
 “ပမာဏာတိက္ကန္တံ အကပ္ပိယတ္တရဏ”န္တိ။ အာသနံ၊ စေတ္တ သယနေနေဝ
 သင်္ဂဟိတန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ယသ္မာ ပန အာဓာရေ ပဋိက္ခိတ္တေ တဒါဓာရာ ကိရိယာ
 ပဋိက္ခိတ္တာဝ ဟောတိ၊ တသ္မာ “ဥစ္စာသယနမဟာသယနာ”ဣစ္စေဝ ဝုတ္တံ။

စ-ဒီ ၂-၄၂၊ ခ ၁-၄၁၊ ခ ၁၀-၃၇၊ ဇဂ၊ ၁၄၈၊ ၁၆၁-ပိဋေသု။
 ၂-သစ္စန္တရာဂပဝတ္တိတော (အံ-ဒီ ၂-၁၇၇-ပိဋေ။)၊ အစ္စန္တဆန္တရာဂပဝတ္တိတော (ဒီ-ဒီ ၁-၁၂၃၊
 သံ-ဒီ ၂-၅၄၇-ပိဋေသု။)
 ၃-ခုဒ္ဒကပါဌ-၄ ၂၆-ပိဋေ။
 ၄-အာသန္တာဒိအာသနံ (ဒီ-ဒီ ၁-၁၂၄၊ သံ-ဒီ ၂-၅၄၈၊ အံ-ဒီ ၂-၁၇၈-ပိဋေသု။)

အတ္တတော ပန တဒုပဘောဂဘူတနိသဇ္ဇာနိပဇ္ဇနေဟိ ဝိရတိ ဒဿိတာတိ
ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ အထ ဝါ ဥစ္စာသယနမဟာသယနဉ္စ ဥစ္စာသယနမဟာသယနဉ္စ
ဥစ္စာသယနမဟာသယနန္တိ တေသ္မိံ အတ္ထေ ဧကသေသေန အယံ နိဗ္ဗေသော
ကတော ယထာ “နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတန”န္တိ။ အာသနကိရိယာ-
ပုဗ္ဗကတ္တာ ဝါ သယနကိရိယာယ သယနဂ္ဂဟဏေန အာသနမ္ပိ ဂဟိတန္တိ
ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဒါရူပသကောတိ ယေ ဝေါဟာရံ ဂစ္ဆန္တိတိ ဣတိ-သဒ္ဓေန ဧဝံ-
ပကာရေ ဒဿေတိ။ အညေဟိ ဂါဟာပနေ ဥပနိက္ခိတ္တသာဒိယနေ စ
ပဋိဂ္ဂဟဏတ္ထော လတ္တတိတိ အာဟာ “နေဝ နံ ဥဂ္ဂဏှာတိ၊ န ဥဂ္ဂဏှာပေတိ၊
န ဥပနိက္ခိတ္တံ သာဒိယတိ”တိ။ အထ ဝါ တိဝိဓံ ပဋိဂ္ဂဟဏံ ကာယေန ဝါစာယ
မနသာတိ။ တတ္ထ ကာယေန ပဋိဂ္ဂဟဏံ ဥဂ္ဂဏှာနံ၊ ဝါစာယ ပဋိဂ္ဂဟဏံ
ဥဂ္ဂဟာပနံ၊ မနသာ ပဋိဂ္ဂဟဏံ သာဒိယနန္တိ တိဝိဓမ္ပိ ပဋိဂ္ဂဟဏံ ဧကန္တံ
ဂဟေတွာ “ပဋိဂ္ဂဟဏာ”တိ ဝုတ္တန္တိ အာဟာ “နေဝ နံ ဥဂ္ဂဏှာတိ”တိအာဒိ။
ဓေ သ နယော အာမကဓညပဋိဂ္ဂဟဏာတိအာဒိသုပိ။ နိဝါရာဒိဥပဓညဿ
သာလိအာဒိမူလဓညန္တောဂတ္ထော ဝုတ္တံ “သတ္တဝိဓဿာ”တိ။ “အနုဇာနာမိ
ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဝသာနိ ဘေသဇ္ဇာနိ အစ္ဆဝသံ မစ္ဆဝသံ သုသုကာဝသံ သူကရ-
ဝသံ၊ ဂဗြဘဝသ”န္တိ၊ ဝုတ္တတ္တာ ဣဒံ ဩဒိဿ အနုညာတံ နာမ၊ တဿ ပန
“ကာလေ ပဋိဂ္ဂဟိတ”န္တိ၊ ဝုတ္တတ္တာ ပဋိဂ္ဂဟဏံ ဝဇ္ဇတိ သတိ ပစ္စယေတိ
အာဟာ “အညတြ ဩဒိဿ အနုညာတာ”တိ။

သရူပေန ဝဉ္စနံ ရူပက္ခန္ဓံ၊ ပတိရူပေန ဝဉ္စနာတိ အတ္ထော။ အင်္ဂေန အတ္တနော
သရိရာဝယဝေန ဝဉ္စနံ အင်္ဂက္ခန္ဓံ။ ဂဟဏဝသေန ဝဉ္စနံ ဂဟဏက္ခန္ဓံ။ ပဋိစ္ဆန္တံ
ကတွာ ဝဉ္စနံ ပဋိစ္ဆန္တက္ခန္ဓံ။ အတ္တမတိတိ နိပ္ပိဋ္ဌေတိ၊ ပုဗ္ဗဘာဂေ အတ္တမတိတိ
သမ္ပန္နော။

ဟဒယန္တိ နာဠိအာဒိနံ မာနဘာဇနာနံ အပ္ပန္နရံ။ တိလာဒိနံ နာဠိ-
အာဒိဟိ မိနနကာလေ ဥဿာပိတသိခါယေဝ သိခါ။ သိခါဘေဒေါ တဿာ
ဟာပနံ။

၁-မ ၃-၁၀၉၊ သံ ၁-၂၄၃၊ ခု ၁-၇၇-ပိဋေသု။
၃-ဝိ ၃-၂၉၁-ပိဋေ။
၅-သာရပွေန (က) သံ-ဇီ ၂-၅၄၉-ပိဋေ ပဿိတဗ္ဗံ။

၂-သံသုမာရဝသံ(က)
၄-ဝိ ၃-၂၉၂-ပိဋေ။

ကေဝီတိ သာရသမာသာစရိယာ၊ ဥတ္တရဝိဟာရဝါသိနော စ။ ဝဇောတိ မုဋ္ဌိပဟာရကသာတာဠနာဒိဟိ ဝိဟေသနံ၊ ဝိဗာဓေနန္တိ အတ္ထော။ ဝိဟေဌ-နတ္ထောပိ ဟိ ဝဇ-သဒ္ဓေါ ဒိဿတိ “အတ္တာနံ ဝဓိတွာ ဝဓိတွာ ရောဒ-တိ”တိအာဒိသု။ ယထာ ဟိ အပရိဂ္ဂဟဘာဝသာမညေ သတိပိ ပဗ္ဗဇိတေဟိ အပ္ပုဋ္ဌိဂ္ဂဟိတဗ္ဗဝတ္ထုဝိဘာဝသန္တဿနတ္ထံ ဣတ္ထိကုမာရိဒါသိဒါသာဒယော ဝိဘာ-ဂေန ဝုတ္တာ၊ ဧဝံ ပရဿ ဟရဏဘာဝတော အဒိန္နာဒါနဘာဝသာမညေ သတိပိ တုလကုဋ္ဌာဒယော အဒိန္နာဒါနဝိသေသဘာဝဒဿနတ္ထံ ဝိဘာဂေန ဝုတ္တာ၊ န ဧဝံ ပါဏာတိပါတပရိယာယဿ ဝဇဿ ပုန ဂဟဏေ ပယောဇနံ အတ္ထိ၊ တတ္ထ သယံကာရော၊ ဣဓ ပရံကာရောတိ စ န သက္ကာ ဝတ္ထု၊ “ကာယဝဇီပယောဂသမုဋ္ဌာပိကာ စေတနာ ဆပ္ပယောဂါ”တိ ဝစနတော၊ တသ္မာယထာဝုတ္တော ဧဝေတ္ထ အတ္ထော ယုတ္တော။ အဋ္ဌကထာယံ ပန “ဝဇောတိ မာရဏ”န္တိ ဝုတ္တံ၊ တမ္ပိ ပေါထနမေဝ သန္ဓာယာတိ စ သက္ကာ ဝိညာတုံ မာရဏ-သဒ္ဓဿပိ ဝိဟိံသနေ ဒိဿနတော။

၂၉၄။ စိဝရိပ္ပဏ္ဍပါတာနံ ယထာက္ခမံ ကာယကုမ္ဘိပရိဟရဏမတ္တဇောတ-နာယံ အဝိသေသတော အဋ္ဌန္တံ ပရိက္ခာရာနံ အန္တရေ တပ္ပယောဇနတာ သမ္ဘဝတိတိ ဒဿေန္တော “တေ သဗ္ဗေဝီ”တိအာဒိမာဟ။ ဧတေဝီတိ နဝ-ပရိက္ခာဒိကာဒယောပိ အပ္ပိစ္ဆာဝ သန္တုဋ္ဌာဝ။ န ဟိ တတ္ထကေန မဟိစ္ဆတာ၊ အသန္တုဋ္ဌိတာ ဝါ ဟောတိတိ။

စတုသု ဒိသာသု သုခံ ဝိဟရတိ၊ တတော ဧဝ သုခဝိဟာရဋ္ဌာနဘူတာ စတဿော ဒိသာ အဿ သန္တိတိ ဝါ စာတုဒ္ဓိသော။ တတ္ထ စာယံ သတ္တေ ဝါ သင်္ခါရေ ဝါ ဘယေန န ပဋိဟညတိတိ အပ္ပုဋ္ဌိသော။ ဒွါဒသဝိသေ သန္တောသဿ ဝသေန သန္တုဿနကော သန္တုဿမာနော။ ဣတရိတရေ-နာတိ ဥစ္စာဝစေန။ ပရိဿယာနံ ဗာဟိရာနံ သီဟဗျုပ္ပါဒိနံ၊ အပ္ပန္တရာနဉ္စ ကာမစ္ဆန္ဒာဒိနံ ကာယစိတ္တုပဒ္ဓဝါနံ အဘိဘဝနတော ပရိဿယာနံ သဟိတာ။ ထဒ္ဓဘာဝကရဘယာဘာဝေန^၂ အစ္ဆန္တိ။ ဧကော အသဟာယော။ တတော ဧဝ ခဂ္ဂမိဂသိင်္ဂသဒိသတာယ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါ စရေယျာတိ အတ္ထော။

ဆိန္ဒပက္ခော၊ အသဉ္စာတပက္ခော ဝါ သကုဏော ဂန္တံ န သက္ကာတိတိ “ပက္ခိ သကုဏော”တိ ပက္ခိ-သဒ္ဓေန ဝိသေသေတွာ သကုဏော ပါဠိယံ

၁-ဝိ ၂-၃၆၄၊ ၃၆၅-ပိဋေသု။

၂-ဗဒ္ဓဘာဝကရဘယာဘာဝေန (က) သုတ္တနိပါတ-ဋ္ဌ ၁-၇၈-ပိဋေ ပန ပဿိတဗ္ဗံ။

ဝုတ္တောတိ အာဟ “ပက္ခယုတ္တော သကုဏော”တိ။ ယဿ သန္တိမိကာရပရိ-
 ဘောဂေါ ကိဉ္စိ ဌပေတဗ္ဗံ သာပေက္ခာယ ဌပနဉ္စ နတ္ထိ၊ တာဒိသော အယံ
 ဘိက္ခုတိ ဒဿေန္တော “အယံ ပနေတ္ထ သင်္ခေပတ္တော”တိအာဒိမာဟ။ အရိယန္တိ
 အပေန္တံ တတော ဒေါသာ၊ တေဟိ ဝါ အာရကာတိ အရိယောတိ အာဟ
 “အရိယေနာတိ နိဒ္ဒေါသေနာ”တိ။ အဇ္ဈတ္တန္တိ အတ္တနိ။ နိဒ္ဒေါသသုခန္တိ
 နိရာမိသသုခံ ကိလေသဝဇ္ဇရဟိတတ္တာ။

၂၉၅။ ယထာဝုတ္တေ သီလသံဝရေ ပတိဋ္ဌိတဿေဝ ဣန္ဒြိယသံဝရော ဣန္ဒြိ-
 တဗ္ဗော တဒမိဋ္ဌာနတော၊ တဿ စ ပရိပါလကဘာဝတောတိ ဝုတ္တံ “သော
 ဣမိနာ အရိယေန သီလက္ခန္ဓေန သမန္တာဂတော ဘိက္ခု”တိ။ သေသပဒေသုတိ
 “န နိမိတ္တဂ္ဂါဟိ ဟောတိ”တိအာဒိသု ပဒေသု။ ယသ္မာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ^၁ ဝုတ္တံ၊
 တသ္မာ တဿ လိနတ္ထပ္ပကာသိနိယံ သံဝဏ္ဏနာယံ၊ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။
 ရူပါဒိသု နိမိတ္တာဒိဂ္ဂါဟပရိဝဇ္ဇနလက္ခဏတ္တာ ဣန္ဒြိယသံဝရဿ ကိလေသေဟိ
 အနဝသိတ္တသုခတာ အဝိကိဏ္ဏသုခတာ စဿ ဝုတ္တာ။

၂၉၆။ ပစ္စယသမ္ပတ္တိန္တိ ပစ္စယပါရိပူရိ။ ဣမေ စတ္တာရောတိ သီလ-
 သံဝရော သန္တောသော ဣန္ဒြိယသံဝရော သတိသမ္ပဇညန္တိ ဣမေ စတ္တာရော
 အရညဝါသဿ သမ္ဘာရာ။ တိရစ္ဆာနဂတေဟိ ဝတ္တဗ္ဗတံ အာပဇ္ဇတိ ဣသိသိင်္ဂဿ
 ပိတုအာဒယော ဝိယ။ ဝနစရကေဟိတိ ဝနစရကမာတုဂါမေဟိ။ ဘေရဝသဉ္စ
 သာဝေန္တိ၊ တာဝတာ အပလာယန္တာနံ ဟတ္ထေဟိ သီသံ ။ပ။ ကရေန္တိ။
 ပဏ္ဏတ္တိဝိတိက္ကမသင်္ခါတံ ကာဠကံ ဝါ။ မိစ္ဆာဝိတက္ကသင်္ခါတံ တိလကံ ဝါ။ တန္တိ
 ပိတိ^၂ ဝိဘူတဘာဝေန ဥပဋ္ဌာနတော ခယတော သပ္ပသန္တော။

ဝိဝိတ္တန္တိ ဇနဝိဝိတ္တံ။ ဘေနာဟ “သုည”န္တိ။ သာ စ ဝိဝိတ္တတာ နိဿဒ္ဓ-
 ဘာဝေန လက္ခိတဗ္ဗာတိ အာဟ “အပ္ပသဉ္စ အပ္ပနိဗ္ဗေါသ”န္တိ။ အာဝသထဘူတံ
 သေနာသနံ ဝိဟရိတဗ္ဗဌေန ဝိဟာရသေနာသနံ။ မသာရကာဒိ မဉ္ဇူဝိဋ္ဌံ တတ္ထ
 အတ္ထရိတဗ္ဗံ ဘိသိဥပဓာနဉ္စ မဉ္ဇူဝိဋ္ဌသမ္ပန္နိတော မဉ္ဇူဝိဋ္ဌသေနာသနံ။ စိမိလိ-
 ကာဒိ ဘူမိယံ သန္တရိတဗ္ဗတာယ သန္တတသေနာသနံ။ ရုက္ခမူလာဒိ ပဋိက္ခမိ-
 တဗ္ဗဋ္ဌာနံ စက်မနာဒိနံ ဩကာသဘာဝတော ဩကာသသေနာသနံ။

“အနုစ္ဆရိကံ ဒဿေန္တော”တိ ဝတ္တာ တမေဝ အနုစ္ဆရိကဘာဝံ ဝိဘာ-
 ဝေတုံ “တတ္ထ ဟိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အနုစ္ဆန္တိ ဣဋ္ဌကဆဒနာဒိနာ အန္တမသော
 ရုက္ခသာခါဟိပိ န ဆန္တံ။

၁-ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၂၀-ပိဋ္ဌေ။
 ၂-ဝိသုဒ္ဓိ-၇ ၁-၄၇-ပိဋ္ဌေ။
 ၃-၇ ၂-၁၀—န-ဗု-သ

ဘတ္တဿ ပစ္ဆိတောတိ ဘတ္တဘုဉ္ဇနဿ ပစ္ဆိတော။ ဦရုဗဒ္ဓါသနန္တိ ဦရုနံ အဓောဗန္ဓနဝသေန နိသဇ္ဇံ။ ဟေဋ္ဌိမကာယဿ အနုဇုကဋ္ဌပနံ နိသဇ္ဇာဝစနေနေဝ ဗောဓိတန္တိ။ ဥဇုံ ကာယန္တိ ဧတ္ထ ကာယ-သဒ္ဓေါ ဥပရိမကာယဝိသယောတိ အာဟ “ဥပရိမံ သရီရံ ဥဇုကံ ဌပေတွာ” တိ။ တံ ပန ဥဇုကဋ္ဌပနံ သရူပတော ပယောဇနတော စ ဒဿေတုံ “အဋ္ဌာရသ” တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ န ပဏမန္တိတိ န ဩဏမန္တိ။ န ပရိပတတိတိ န ဝိဂစ္ဆတိ၊ ဝိသိံ န ဝိလဿိတိ။ တတော ဧဝ ပုဗ္ဗေနာပရံ ဝိသေသပ္ပတ္တိယာ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဝုတ္တိံ ဖာဟိံ ဥပဂစ္ဆတိ။ မုခသမီပေတိ မုခဿ သမီပေ နာသိကဂ္ဂေ ဝါ ဥတ္တရောဋ္ဌေ ဝါ။ ဣဓ ပရိ-သဒ္ဓေါ အဘိ-သဒ္ဓေန သမာနတ္ထောတိ အာဟ “ကမ္မဋ္ဌာနာဘိမုခ” န္တိ၊ ဗဟိဒ္ဓါ ပုထုတ္တာရမ္ပဏတော နိဝါရေတွာ ကမ္မဋ္ဌာနံယေဝ ပုရက္ခတွာတိ အတ္ထော။ ပရိတိ ပရိဂ္ဂဟဋ္ဌော “ပရိ-ဏာယိကာ” တိအာဒိသု ဝိယ။ နိယျာနဋ္ဌော ပဋိပက္ခတော နိဂ္ဂမနဋ္ဌော၊ တသ္မာ ပရိဂ္ဂဟိတနိယျာနသတိန္တိ သဗ္ဗထာ ဂဟိတာသမ္မောသံ ပရိစ္စတ္တသမ္မောသံ သတိံ ကတွာ၊ ပရမံ သတိနေပက္ကံ ဥပဋ္ဌပေတွာတိ အတ္ထော။

ဝိက္ခမ္ဘနဝသေနာတိ ဧတ္ထ ဝိက္ခမ္ဘနံ အနုပ္ပါဒနံ အပ္ပဝတ္တနံ န ပဋိပက္ခေန သုပ္ပဟိနတာ။ ပဟိနတ္တာတိ စ ပဟိနသဒိသတံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ ဈာနဿ အနဓိဂတတ္တာ။ တထာပိ နယိဒံ စက္ခုဝိညာဏံ ဝိယ သဘာဝတော ဝိဂတာ-ဘိဇ္ဈံ၊ အထ ခေါ ဘာဝနာဝသေန။ တေနာဟ “န စက္ခုဝိညာဏသဒိ-သေနာ” တိ။ ဒေသေ နယောတိ ယထာ စက္ခုဝိညာဏံ သဘာဝေန ဝိဂတာ-ဘိဇ္ဈံ အဗျာပန္နဉ္စ၊ န ဘာဝနာယ ဝိက္ခမ္ဘိတတ္တာ၊ န ဧဝမိဒံ။ ဣဒံ ပန စိတ္တံ ဘာဝနာယ ပရိသောဓိတတ္တာ အဗျာပန္နံ ဝိဂတထိနမိဒ္ဓံ အနုဒ္ဓတံ နိဗ္ဗိစိကိစ္ဆ-ဉ္စောတိ အတ္ထော။ ဣဒံ ဥဘယန္တိ သတိသမ္ပဇညမာဟ။

၂၉၇။ ဥန္တိန္တိတွာ ပါတေန္တိတိ ဧတ္ထ ဥန္တိန္တနံ ပါတနဉ္စ တာသံ ပညာနံ အနုပ္ပန္နာနံ ဥပ္ပဇိတုံ အပ္ပဒါနမေဝ။ ဣတိ မဟဂ္ဂတာနုတ္တရပညာနံ ဧကစ္စာယ စ ပရိတ္တပညာယ အနုပ္ပတ္တိဟေတုဘူတာ နိဝရဏာ ဓမ္မာ ဣတရာယ စ သမတ္ထတံ ဝိဟနန္တိယေဝါတိ ပညာယ ဒုဗ္ဗလိကရဏာ ဝုတ္တာ။ ဣဒမ္ပိ ပဌမဇ္ဈာနံ ဝေနေယျ-သန္တာနေ ပတိဋ္ဌာပိယမာနံ ဉာဏံ ပဇ္ဇတိ ဧတ္တာတိ ဉာဏပဒံ။ ဉာဏံ ဝဋ္ဌဇ္ဇေတိ ဧတ္တာတိ ဉာဏဝဋ္ဌဉ္စ။

၂၉၉။ န တာဝ နိဋ္ဌံ ဂတော ဗာဟိရကာနံ ဉာဏေန အက္ကန္တဋ္ဌာနာနိပိ သိယုန္တိ။ ယဒိ ဧဝံ အနညဿာဓာရဏေ မဂ္ဂဉာဏပဒေ ကထံ န နိဋ္ဌင်္ဂတောတိ

အာဟ “မဂ္ဂက္ခဏေဝီ”တိ အာဒိ။ တိသု ရတနေသု နိဋ္ဌံ ဂတော ဟောတိတိ ဗုဒ္ဓသုဗုဒ္ဓတံ ဓမ္မသုဓမ္မတံ သံသသုပ္ပဋိပတ္တိတဉ္စ အာရဟန္တ ဉာဏေန နိဋ္ဌံ နိစ္ဆယံ ဥပဂတော ဟောတိ။ ကာမံ စေတ္တ ပဌမမဂ္ဂေနဝ သဗ္ဗသော ဝိစိကိစ္ဆာယ ပဟိနတ္တာ သဗ္ဗဿပိ အရိယသာဝကဿ ကင်္ခါ ဝါ ဝိမတိ ဝါ နတ္ထိ၊ တတ္ထ ပန ယထာ ပညာဝေပုလ္လပ္ပတ္တဿ အရဟတော သဝိသယေ ဉာဏံ သဝိသေသံ ဩဂါဟတိ၊ န တထာ အနာဂါမိအာဒိနန္တိ ရတနတ္ထယေ သာတိသယံ ဉာဏ- နိစ္ဆယဂမနံ သန္ဓာယ “အဂ္ဂမဂ္ဂဝသေန တတ္ထ နိဋ္ဌာဂမနံ ဝုတ္တ”န္တိ ဝုတ္တံ။ ယံ ပနေတ္ထ အဝိဘတ္တံ၊ တံ သုဝိညေယျမေဝါတိ။

စူဠဟတ္ထိပဒေါပမသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

ဂ-မဟာဟတ္ထိပဒေါပမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၀၀။ ဇင်္ဂလာနန္တိ ဧတ္ထ ယော နိဝိစ္ဆလေန အမုဒုကော နိရုဒ္ဓကတာယ ထဒ္ဓလူခဘူမိပ္ပဒေသော၊ သော “ဇင်္ဂလော”တိ ဝုစ္စတိ၊ တဗ္ဗဟုလတာယ ပန ဣဓ သဗ္ဗော ဘူမိပ္ပဒေသော ဇင်္ဂလော၊ တသ္မိံ ဇင်္ဂလေ ဇာတာ၊ ဘဝါတိ ဝါ ဇင်္ဂလာ၊ တေသံ ဇင်္ဂလာနံ။ ဧဝံ ဟိ နဒီစရာနမ္ပိ ဟတ္ထိနံ သင်္ဂဟော ကဘော ဟောတိ။ သမောဓာတဗ္ဗာနံ ဝိယ ဟိ သမောဓာယကာနမ္ပိ ဇင်္ဂလဂ္ဂဟဏေန ဂဟေတဗ္ဗတော။ ပထဝီတလစာရီနန္တိ ဣမိနာ ဇလစာရိနော စ နိဝတ္တေတိ အဒိဿမာနပါဒတ္တာ။ ပါဏာနန္တိ သာဓာရဏဝစနမ္ပိ “ပဒ-ဇာတာနိ”တိ သဒ္ဓန္တရသန္တိဓာနေန ဝိသေသနိဝိဋ္ဌမေဝ ဟောတိတိ အာဟ “သပါဒကပါဏာန”န္တိ။ “မုတ္တဂတ”န္တိအာဒိသု ဂတ-သဒ္ဓေါ အနတ္တန္တရော ဝိယ ဇာတ-သဒ္ဓေါ အနတ္တန္တရေတိ အာဟ “ပဒဇာတာနိတိ ပဒါနိ”တိ။ သမောဓာနန္တိ သမဝရောဓံ၊ အန္တောဂမံ ဝါ။ မဟန္တတ္တေနာတိ ဝိပုလ-ဘာဝေန။

ကုသလာ ဓမ္မာတိ အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကာ ဓမ္မာ၊ န အနဝဇ္ဇမတ္တဓမ္မာ။ ကုသလတ္တိကေ အာဂတနယေန ဟိ ဣဓ ကုသလာ ဓမ္မာ ဂဟေတဗ္ဗာ၊ န မာဟိတိကသုတ္တေ အာဂတနယေန။ စတုဗ္ဗိဇော သင်္ဂဟောတိ ကသ္မာ ဝုတ္တံ၊ နန ကေဝိဓောဝေတ္ထ သင်္ဂဟော အဓိပ္ပေတောတိ? န၊ အတ္ထံ အဂ္ဂဟေတွာ အနိဒ္ဓါရိဘတ္တဿ သဒ္ဓဿေဝ ဂဟိတတ္တာ။ သင်္ဂဟ-သဒ္ဓေါ တာဝ အတ္တနော

အတ္တဝေသေန စတုဗ္ဗိဓောတိ အယံ ဟေတ္ထ အတ္ထော၊ အတ္ထောပိ ဝါ အနိဒ္ဓါ-
ရိတဝိသေသော သာမညေန ဂဟေတဗ္ဗတံ ပတ္တော “သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိ”တိ ဧတ္ထ
သင်္ဂဟ-သဒ္ဓေန ဝစနီယတံ ဂတောတိ န ကောစိ ဒေါသော၊ နိဒ္ဓါရိတေ
ဝိသေသေ တဿ ဧကဝိဓော သိယာ၊ န တတော ပုဗ္ဗေတိ။ **သဇာတိသင်္ဂ-**
ဟောတိ သမာနဇာတိယာ၊ သမာနဇာတိကာနံ ဝါ သင်္ဂဟော။ ဓာတုကထာ-
ဝဏ္ဏနာယံ ပန “**ဇာတိသင်္ဂဟော**”ဣစ္စေဝ ဝုတ္တံ၊ တံ ဇာတိ-သဒ္ဓဿ သာပေက္ခ-
သဒ္ဓတ္တာ ဇာတိယာ သင်္ဂဟောတိ ဝုတ္တေ အတ္တနော ဇာတိယာတိ ဝိညာယတိ
သမ္ပန္နာရဟဿ အညဿ အဝုတ္တတ္တာတိ ကတွာ ဝုတ္တံ။ ဣဓ ပန ရူပကဏ္ဍ-
ဝဏ္ဏနာယံ’ ဝိယ ပါကဋံ ကတွာ ဒဿေတုံ “**သဇာတိသင်္ဂဟော**”ဣစ္စေဝ
ဝုတ္တံ။ သဉ္ဇာယန္တိ ဧတ္တာတိ သဉ္ဇာတိ၊ သဉ္ဇာတိယာ သင်္ဂဟော သဉ္ဇာတိ-
သင်္ဂဟော၊ သဉ္ဇာတိဒေသဝေသေန သင်္ဂဟောတိ အတ္ထော။ “သဗ္ဗေ ရထိကာ”တိ
ဝုတ္တေ သဗ္ဗေ ရထယောဓာ ရထေန ယုဇ္ဈနကိရိယာယ ဧကသင်္ဂဟောတိ၊
“သဗ္ဗေ ဓနုဂ္ဂဟာ”တိ ဝုတ္တေ သဗ္ဗေ ဣဿာသာ ဓနုနာ ဝိဇ္ဈနကိရိယာယ
ဧကသင်္ဂဟောတိ အာဟ “**ဧဝံ ကိရိယဝေသေန သင်္ဂဟော**”တိ။ ရူပက္ခန္ဓေန
သင်္ဂဟိတန္တိ ရူပက္ခန္ဓေန ဧကသင်္ဂဟံ ရူပက္ခန္ဓောတေဝ ဂဏိတံ၊ ဂဟဏံ ဂတန္တိ
အတ္ထော။

ဒိယစုမေဝ သစ္စံ အဇာတိ မဂ္ဂသစ္စဒုက္ခသစ္စေကဒေသဘာဝတော။ သစ္စေက-
ဒေသန္တောဂဓမ္မိ သစ္စန္တောဂဓမေဝ ဟောတိတိ အာဟ “**သစ္စာနံ အန္တော-**
ဂဓတ္တာ”တိ။ ဣဒါနိ တမတ္ထံ သာသနတော စ လောကတော စ ဥပမံ အာဟ-
ရိတွာ ဒီပေတုံ “**ယထာ ဟိ**”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ သာမိကမိဒံ ဘိက္ခဝေ
ဒိယစုသိက္ခာပဒသတန္တိ ဣဒံ ယသ္မိံ ကာလေ တံ သုတ္တံ ဒေသိတံ၊ တဒါ
ပညတ္တသိက္ခာပဒဝေသေန ဝုတ္တံ၊ တတော ပရံ ပန သာမိကာနိ ဒွေသတာနိ
သိက္ခာပဒါနိတိ။ **သိက္ခာနံ အန္တောဂဓတ္တာ** အဓိသီလသိက္ခာယ။ ဧတ္ထ စ “သီလံ
သိက္ခန္တောပိတိသော သိက္ခာသိက္ခတိ”တိ ဝိသမောယံ ဥပညာသော။ တတ္ထ ဟိ
ယော ပဟာတဗ္ဗံ ပဇဟာဟိ၊ သံဝရိတဗ္ဗတော သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ၊ အယမဿ
အဓိသီလသိက္ခာ။ ယော တတ္ထ စေတသော အဝိက္ခေပေါ၊ အယမဿ အဓိ-
ဝိတ္တသိက္ခာ။ ယာ တတ္ထ ဝိမံသာ၊ အယမဿ အဓိပညာသိက္ခာ။ ဣတိ သော
ကုလပုတ္တော သရူပတော လဗ္ဘမာနာ ဧဝံ တိသော သိက္ခာ သိက္ခတိတိ
ဒီပိတော၊ န သိက္ခာနံ အန္တောဂတောမတ္တေန။ တေနာဟ အဋ္ဌကထာယံ
“ယော တထာဘူတဿ သံဝရော၊ အယမေတ္ထ အဓိသီလသိက္ခာ၊ ယော

တထာဘူတဿ သမာဓိ၊ အယမေတ္ထ အဓိစိတ္တသိက္ခာ၊ ယာ တထာဘူတဿ ပညာ၊ အယံ အဓိပညာသိက္ခာ၊ ဣမာ တိဿော သိက္ခာ တသ္မိံ အာရမ္မဏေ တာယ သတိယာ တေန မနသိကာရေန သိက္ခတိ အာသေဝတိ ဘာဝေတိ ဗဟုလီကရေတိ”တိ။ ဣမ ပန သစ္စာနံ အန္တောဂစ္ဆော သစ္စ-သဒ္ဓါဘိဓေယျ-တာမတ္တေန စတူသု သစ္စေသု ဂဏနန္တောဂဓာ ဟောန္တိတိ? န, တတ္ထာပိ ဟိ နိပ္ပရိယာယတော အဓိသီလသိက္ခာဝ လဗ္ဘတိ၊ ဣတရာ ပရိယာယတောတိ ကတွာ “သိက္ခာနံ အန္တောဂစ္ဆော”တိ ဝုတ္တံ။

စတူသု အရိယသစ္စေသု သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆန္တိတိ စ တတော အမုစ္စိတွာ တဿေဝ အန္တောဂဓတံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ဧဝေ ကတွာ “ယထာ စ ဧကဿ ဟတ္ထိပဒဿာ”-တိအာဒိနာ ဒဿိတာ ဟတ္ထိပဒေါပမာ သမတ္ထိတာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဧကသ္မိမ္မိ ဦးသုပိ တီသုပိ သစ္စေသု ဂဏနံ ဂတာ ဓမ္မာတိ ဣဒံ န ကုသလတ္ထိကဝသေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ အထ ခေါ တိကဒုကေသု ယထာရဟံ လဗ္ဘမာနပဒဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တတ္ထ ဧကသ္မိံ သစ္စေ ဂဏနံ ဂတော ဓမ္မော အသင်္ခတဓမ္မော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဦးသု သစ္စေသု ဂဏနံ ဂတာ ကုသလာ ဓမ္မာ၊ တထာ အကုသလာ ဓမ္မာ အဗျာကတာ စ ဓမ္မာ၊ တီသု သစ္စေသု ဂဏနံ ဂတာ သင်္ခတာ ဓမ္မာ၊ ဧဝံ အညေသမ္ပိ တိကဒုကပဒါနံ ဝသေန အယမတ္ထော ယထာရဟံ ဝိဘဇိတွာ ဝတ္တဗ္ဗော။ တေနာဟ “ဧကသ္မိမ္မိ ။ ပ။ ဂတာဝ ဟောန္တိ”တိ။ ဧကဒေသော ဟိ သမုဒါယန္တောဂစ္ဆော ဝိသေသော ဝိယ သာမညေန သမူဟေန သင်္ဂဟံ လဘတိ။ တေနာဟ “သစ္စာနံ အန္တောဂစ္ဆော”တိ။ ဒေသနာနုက္ကမောတိ အရိယသစ္စာနိ ဥဒ္ဓိသိတွာ ဒုက္ခသစ္စနိဒ္ဒေသဝသေန ပဉ္စန္ဓံ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာနံ ဝိဘဇနံ။ တတ္ထ စ ရူပက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသဝသေန အာဒိတော အဇ္ဈတ္တိကာယ ပထဝိ-ဓာတုယာ ဝိဘဇနန္တိ အယံ ဣမိဿံ ဒေသနာယ အနုက္ကမော။

၃၀၁။ တံ ပနေတံ ဥပမာဟိ ဝိဘာဝေတုံ “ယထာ ဟိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ သုဇာတန္တိ သုန္ဓရံ၊ သုသဏ္ဌိတံ သုပရိဏတဉ္စာတိ အဓိပ္ပါယော။ ပေသိယောတိ ဝိလီဝေ။ မုဒုဘာဝတော ကုန္တိဘာဝံ အာဒါယ။ ဣတရေ စ စတ္တာရော ကောဋ္ဌာသေတိပဉ္စော ဘိန္ဒကောဋ္ဌာသေသု ဣတရေ စ စတ္တာရော ကောဋ္ဌာသေ။ ဣတရေ စ တယော ကောဋ္ဌာသေတိ အာဒိတော စတုဓာ ဘိန္ဒကောဋ္ဌာသေသု ဣတရေ စ တယော ကောဋ္ဌာသေ။

ရာဇပုတ္တုပမာယာတိ ရညော ဇေဋ္ဌပုတ္တုဥပမာယ။ တန္တိ ပိဋ္ဌန္တံ။ ဥရေ ဝါယာမဇနိတအရိယဇာတိယာ ဩရသော။ မုခတော ဇာတောတိ မုခတော

နိဂ္ဂတဓမ္မဒေသနာယ ဇာတော၊ ဗုဒ္ဓါနံ ဝါ ဓမ္မကာယဿ မုခဘူတအရိယ-
ဓမ္မတော ဇာတော။ တတော ဧဝ ဓမ္မဇော ဓမ္မနိဗ္ဗိတော။ သတ္ထု ဓမ္မဒါယာ-
ဒဿေဝ ဂဟိတတ္တာ ဓမ္မဒါယာဒေါ။ တေနာဟ “နော အာမိသဒါယာ-
ဒေါ”တိ။ တန္တိ “ဘဂဝတော ပုတ္တော”တိအာဒိဝစနံ။ မဟာပညတာဒိ-
ဂုဏေဟိ သာတိသယံ အနုပုဗ္ဗဘာဝေ ဌိတတ္တာ သမ္မာ ယထာဘူတံ
ဝဒမာနော ဝတ္တု သက္ကောန္တော ဝဒေယျ။

အကုတောဘယံ နိဗ္ဗာနံ နိဗ္ဗာနဂါမိနိဉ္စ။ ရာဂရဇာဒိနံ ဝိဂမေန ဝိဂတရဇံ
ဓမ္မံ ဒေသေန္တံ သုဂတံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ဘိက္ခုနံ ပရောသဟဿံ ပယိရူပါသတိတိ
ယောဇနာ။

“သေဝေထ ဘဇထာ”တိ ဝတွာ တတ္ထ ကာရဏမာဟ “ပဏ္ဍိတာ ဘိက္ခု။
အနုဂ္ဂါဟကာ”တိ။ ပဏ္ဍိတာပိ သမာနာ န အပ္ပဿုတာ၊ အထ ခေါ ဩဝါဒါ-
နုသာသနီဟိ အနုဂ္ဂါဟကာတိ ပုရိမာ ဥပမာ ထေရဿေဝ ဝသေန ဥဒါဟဋ္ဌာ၊
ဒုတိယာ ပန ဘဂဝတော ဘိက္ခုသံဃဿပိ ဝသေန ဥဒါဟဋ္ဌာ။

၃၀၂။ အဇ္ဈတ္တိကာတိ သတ္တသန္တာနပရိယာပန္နာ။ အဇ္ဈတ္တံ ပစ္စတ္တန္တိ
ပဒုဒ္ဒယေနပိ တံတံပါဠိပုဂ္ဂလိကဓမ္မာ ဝုစ္စန္တိတိ အာဟ “ဥဘယဓမ္မတံ
နိယကာမိဝစနမေဝါ”တိ။ သသန္တတိပရိယာပန္နတာယ ပန အတ္တာတိ ဂဟေ-
တဗ္ဗဘာဝုပဂမနဝသေန အတ္တာနံ အဓိကိစ္စ ဥဒ္ဓိဿ ပဝတ္တံ အဇ္ဈတ္တံ၊ တံတံ-
သတ္တသန္တာနပရိယာပန္နတာယ ပစ္စတ္တံ။ တေနာဟ အဋ္ဌကထာယံ၊ “အတ္တနိ
ပဝတ္တတ္တာ အဇ္ဈတ္တံ၊ အတ္တာနံ ပဋိစ္စ ပဋိစ္စ ပဝတ္တတ္တာ ပစ္စတ္တ”န္တိ။ ကက္ခန္ဓန္တိ
ကထိနံ။ ယသ္မာ တံ ထဒ္ဓဘာဝေန သဟဇာတာနံ ပတိဋ္ဌာ ဟောတိ၊
တသ္မာ “ထဒ္ဓ”န္တိ ဝုတ္တံ။ ခရိဂတန္တိ ခရသဘာဝေသု ဂတံ တပ္ပရိယာပန္နံ၊
ခရသဘာဝမေဝါတိ အတ္တော။ ယသ္မာ ပန ခရသဘာဝံ ဖရသကာရေန
ဥပဋ္ဌာနတော ဖရသကာရံ ဟောတိ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “ဖရသ”န္တိ။ ဥပါဒိန္နံ
နာမ သရီရဋ္ဌကံ။ တတ္ထ ယံ ကမ္မသမုဋ္ဌာနံ၊ တံ နိပ္ပရိယာယတော “ဥပါဒိန္န”န္တိ
ဝုစ္စတိ၊ ဣတရံ အနုပါဒိန္နံ၊ တဒုဘယမ္ပိ ဣဝ တဏှာဒိဟိ အာဒိန္နဂဟိတ-
ပရာမဋ္ဌဝသေန ဥပါဒိန္နမေဝါတိ ဒဿေတုံ “သရီရဋ္ဌကဉ္စီ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။
တတ္ထ အာဒိန္နန္တိ အဘိနိဝိဋ္ဌံ။ မမန္တိ ဂဟိတံ။ အဟန္တိ ပရာမဋ္ဌံ။ ဓာတု-
ကမ္မဋ္ဌာနိကဿာတိ စတုဓာတုဝတ္ထာနဝသေန ဓာတုကမ္မဋ္ဌာနံ ပရိဟရန္တဿ။

စက္ကာတိ ဧတသ္မိံ ဓာဟုကမ္မဋ္ဌာနေ။ တိသု ကောဋ္ဌာသေသုတိ တိပ္ပကာရေသု
ကောဋ္ဌာသေသု။ န ဟိ တေ တယော စက္ကာရော ကောဋ္ဌာသ။

ဝုတ္တပ္ပကာရာတိ “ကေသာ လောမာ”တိအာဒိနာ ဝုတ္တပ္ပကာရာ။
နာနာသဘာဝတောတိ သတိပ ကက္ခဋဘာဝသာမညေ သသန္တာရဝိဘတ္တိ-
တော ပန ကေသာဒိသဃိတဂတနာနာသဘာဝတော။ အာလယောတိ
အပေက္ခာ။ နိကန္တိတိ နိကာမနာ။ ပတ္တနာတိ တဏှာပတ္တနာ။ ပရိယုဋ္ဌာ-
နန္တိ တဏှာပရိယုဋ္ဌာနံ။ ဂဟဏန္တိ ကာမုပါဒါနံ။ ပရာမာသောတိ ပရတော
အာမသနာ မိစ္ဆာဘိနိဝေသော။ န ဗလဝါ အာလယာဒိ။ ယဒိ ဧဝံ ကသ္မာ
ဝိဘဏ် ဗာဟိရာပိ ပထဝီဓာတု ဝိတ္တာရေနော ဝိဘတ္တာတိ? ယထာဓမ္မ-
ဒေသနတ္တာ တတ္ထ ဝိတ္တာရေနော ဒေသနာ ပဝတ္တာ၊ ယထာနုလောမဒေသ-
နတ္တာ ပနေတ္ထ ဝုတ္တနယေန ဒေသနာ သံခိတ္တာ။

ယောဇေတွာ ဒသေတိတိ ကေဇ္ဈိ ကတွာ ဒသေတိ။ သာတိ အဇ္ဈတ္တိကာ
ပထဝီဓာတု။ သုခပရိဂ္ဂဟော ဟောတိ “န မေ သော အတ္တာ”တိ။ သိဒ္ဓေ ဟိ
အနတ္တလက္ခဏေ ဒုက္ခလက္ခဏံ အနိစ္စလက္ခဏန္တ သိဒ္ဓမေဝ ဟောတိ သင်္ခတ-
ဓမ္မေသု တဒဝိနာဘာဝတောတိ။ ဝိသုကာယတိတိ ဝိသုကံ ဝိရူပကိရိယံ
ပဝတ္တေတိ။ သာ ပန အတ္တတော ဝိပ္ပန္နနမေဝါတိ အာဟ “ဝိပ္ပန္နတိ”တိ။
အဿာတိ အဇ္ဈတ္တိကာယ ပထဝီဓာတုယာ။ အစေတနာဘာဝေါ ပါကဋ္ဌော
ဟောတိ ဓာတုမတ္တတာယ ဒဿနတော။ တံ ဥဘယဗ္ဗိတိ တံ ပထဝီဓာတု-
ဒွယဗ္ဗိ။

တတော ဝိသေသတရေနာတိ တတော ဗာဟိရမဟာပထဝီတော ဝိသေ-
သဝန္တတရေန၊ လဟုတရေနာတိ အတ္တော။ ကုပ္ပတိတိ လုပ္ပတိ။ ဝိလိယမာနာတိ
ပကတိဥဒကေ လောဏံ ဝိယ ဝိလယံ ဂစ္ဆန္တိ။ ဥဒကာနုဂတာတိ ဥဒကံ
အနုဂတာ ဥဒကဂတိကာ။ တေနာဟ “ဥဒကမေဝ ဟောတိ”တိ။ အဘာဝေါ
ဧဝ အဘာဝတော၊ န ဘဝတိတိ ဝါ အဘာဝေါ၊ တထာသဘာဝေါဓမ္မော။
တဿ ဘာဝေါ အဘာဝတော။ ဝယော ဝိနာသော ဓမ္မော သဘာဝေါ
ဧတဿာတိ ဝယဓမ္မော၊ တဿ ဘာဝေါ ဝယဓမ္မတော၊ အတ္တတော ခယော
ဧဝ။ သေသပဒေသုပိ ဒေသေဝ နယော။ တေနာဟ “သဗ္ဗေဟိပိ ဣမေဟိ
ပဒေဟိ အနိစ္စလက္ခဏမေဝ ဝုတ္တ”န္တိ။ ဝိဒ္ဓိသနဘာဝဿ ပန ပဝေဒိတဗ္ဗတ္တာ
ကာမံ အနိစ္စလက္ခဏမေဝ ဝုတ္တံ သရူပတော၊ ဣတရာနိပိ အတ္တတော ဝုတ္တာ-
နေဝါတိ ဒသေန္တော အာဟ “ယံ ပနာ”တိအာဒိ။

မတ္တံ ခဏမတ္တံ တိဋ္ဌတိတိ မတ္တဋ္ဌော၊ အပ္ပမတ္တဋ္ဌော မတ္တဋ္ဌကော၊ အတိ-
 ဣတ္တရခဏိကောတိ အတ္ထော။ တေနာဟ “ပရိတ္တဋ္ဌိတိကဿာ”တိ။ ဋ္ဌိတိပရိတ္တ-
 တာယာတိ ဧကစိတ္တပဝတ္တိမတ္တတာဌာနလက္ခဏဿ ဣတရဘာဝေန။ ဧကဿ
 စိတ္တဿ ပဝတ္တိက္ခဏမတ္တေနော ဟိ သတ္တာနံ ပရမတ္ထတော ဇီဝနက္ခဏော
 ပရိစ္ဆိန္နော။ တေနာဟ “အယံ ဟိ”တိအာဒိ။

ဇီဝိတန္တိ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ။ သုခဒုက္ခာတိ သုခဒုက္ခာ ဝေဒနာ။ ဥပေက္ခာပိ ဟိ
 သုခဒုက္ခာသွေဝ အန္တောဂဓာ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌဘာဝတော။ အတ္တဘာဝေါတိ ဇီဝိတ-
 ဝေဒနာပိညာဏာနိ ဌပေတွာ အဝသိဋ္ဌဓမ္မာ ဝုတ္တာ။ ဧကဝလာတိ အတ္တ-
 နိစ္စဘာဝေန အဝေါမိဿာ။ ဧကစိတ္တသမာယုတ္တာတိ ဧကေန စိတ္တေန သဟိတာ
 ဧကစိတ္တက္ခဏိကာ။ လဟုသော ဝတ္တတေ ခဏောတိ တာယ ဧဝ ဧကက္ခဏိက-
 တာယ လဟုကော အတိဣတ္တရော ဇီဝိတာဒိနံ ခဏော ဝတ္တတိ ဝိတိဝတ္တတိတိ
 အတ္ထော။ ဣဒန္တိ ဂါထာဝစနံ။

ယသ္မာ သတ္တာနံ ဇီဝိတံ အဿာသပဿာသာနံ အပရာပရသဉ္ဇရဏံ
 လဘမာနမေဝ ပဝတ္တတိ၊ န အလဘမာနံ၊ တသ္မာ အဿာသပဿာသုပနိဗ္ဗံ။
 တထာ မဟာဘူတာနံ သမဝုတ္တိတံ လဘမာနမေဝ ပဝတ္တတိ။ ပထဝီဓာတုယာ
 ဟိ အာပေါဓာတုအာဒိနံ ဝါ အညတရပကောပေန ဗလသမ္ပန္နောပိ ပုရိသော
 ပတ္တဒ္ဒကာယော ဝါ၊ အတိသာရာဒိဝသေန ကိလိန္ဒပူတိကာယော ဝါ၊ မဟာ-
 ဉာဟပရေတော ဝါ၊ သဉ္ဇိဇ္ဇမာနသန္ဓိဗန္ဓနော ဝါ ဟုတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပု-
 ဏာတိ။ ကဗဠိကာရာဟာရာနံ ယုတ္တကာလေ လဘန္တဿေဝ ဇီဝိတံ ပဝတ္တတိ၊
 အလဘန္တဿ ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆတိ၊ ဝိညာဏေ ပဝတ္တမာနေယေဝ စ ဇီဝိတံ
 ပဝတ္တတိ၊ န တသ္မိ အပ္ပဝတ္တမာနေ။ ဇီဝိတန္တိ ဧတ္ထ ဣတိ-သဒ္ဓေန ဣရိယာပထု-
 ပနိဗဒ္ဓတာသီတုဏှပနိဗဒ္ဓတာဒိနံ သင်္ဂဟော။ စတုန္တံ ဟိ ဣရိယာပထာနံ သမ-
 ဝုတ္တိတံ လဘမာနမေဝ ဇီဝိတံ ပဝတ္တတိ၊ အညတရဿ ပန အဓိမတ္တတာယ
 အာယုသင်္ခါရာ ဥပစ္ဆိဇ္ဇန္တိ၊ သီတုဏှာနမ္ပိ သမဝုတ္တိတံ လဘမာနမေဝ ပဝတ္တတိ၊
 အတိသီတေန ပန အတိဥဏှေန ဝါ အဘိဘူတဿ ဝိပဇ္ဇတိတိ။

တဏှုပါဒိန္ဒဿာတိ ဣမိနာ ဟိ ပစ္စယုပ္ပန္နတာကိတ္တနေန သရသပဘင်္ဂတံ-
 ယေဝ ဝိဘာဝေတိ။ ဒုက္ခာနုပဿနာယ တဏှာဂ္ဂါဟဿ အနိစ္စာနုပဿနာယ
 မာနဂ္ဂါဟဿ အနတ္တာနုပဿနာယ ဒိဋ္ဌိဂ္ဂါဟဿ ဥဇုဝိပစ္စနိကဘာဝတော
 ဧကံသေနော တိဟိ အနုပဿနာဟိ ဂါဟာပိ ဝိဂစ္ဆန္တိတိ အာဟ “နော-
 တေဝ ဟောတိ”တိ။ ဧကံယေဝ အာဂတံ ဗာဟိရာယ ပထဝီဓာတုယာ
 အန္တရဓာနဒဿနပဝတ္တဇောတနာယ။

ပရိဂ္ဂဟန္တိ ဓာတုပရိဂ္ဂဟဏံ။ ပဋ္ဌပေဇ္ဇောတိ အာရဘန္တော ဒေသေန္တော။ သောတဒ္ဓါရေ ဗလံ ဒဿေတိတိ ယောဇနာ။ ကမ္မဋ္ဌာနိကဿ ဗလဒဿနာပဒေသေန ကမ္မဋ္ဌာနဿ အာနုဘာဝံ ဒဿေတိ။ ဝါစာယ ဃန္တုနပေဝ ဝုတ္တံ သောတဒ္ဓါရေ ဗလဒဿနဘာဝတော။ ဗလန္တိ စ ဗာဟိရာယ ဝိယ အဇ္ဈတ္တိကာယပိ ပထဝီဓာတုယာ အစေတနာဘာဝဒဿနေန ရုက္ခဿ ဝိယ အက္ခောသန္တေပိ ပဟရန္တေပိ နိဗ္ဗိကာရတာ။ သမ္ပတိဝတ္တမာနုပ္ပန္နဘာဝေနာတိ တဒါ ပစ္စုပ္ပန္နဘာဝေန။ သမုဒါစာရုပ္ပန္နဘာဝေနာတိ အာပါထဂတေ တသ္မိံ အနိဋ္ဌေ သဒ္ဓါရမ္ပဏေ အာရမ္ပဏကရဏသင်္ခါတဥပ္ပတ္တိဝသေန သောတဒ္ဓါရေ ဇဝနဝေဒနာ ဒုက္ခာတိ ဝစနတော။ တထာ ဟိ “ဥပနိဿယဝသေနာ”တိ ဝုတ္တံ။ ဝေဒနာဒယောဝီတိ “ဝေဒနာ အနိစ္စာ”တိ ဧတ္ထ ဝုတ္တဝေဒနာ စေဝ သညာဒယော စ။ တေ ဟိ ဖဿေန သမာနဘူမိကာ န ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တဝေဒနာ။ ဓာတုသင်္ခါတမေဝ အာရမ္ပဏန္တိ ယထာပရိဂ္ဂဟိတံ ပထဝီဓာတုသင်္ခါတမေဝ ဝိသယံ။ ပက္ခန္တတိတိ ဝိပဿနာစိတ္တံ အနိစ္စန္တိပိ ဒုက္ခန္တိပိ အနတ္တာတိပိ သမ္မသနဝသေန အနုပဝိသတိ။ ဧတေန ဗဟိဒ္ဓါဝိက္ခေပါဘာဝမာဟ၊ ပသီဒတိတိ ပန ဣမိနာ ကမ္မဋ္ဌာနဿ ဝိယိပဋိပန္နတံ။ သန္တိဋ္ဌတိတိ ဣမိနာ ဥပရူပရိ ဝိသေသာဝဟဘာဝေန အဝတ္ထာနံ ပဋိပက္ခာဘိဘဝေန နိစ္စလဘာဝတော။ ဝိမုစ္ဆတိတိ ဣမိနာ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိဂ္ဂါဟတော ဝိသေသေန မုစ္ဆနံ။ အဋ္ဌကထာယံ ပန သမုဋ္ဌာနဝသေန အတ္ထော ဝုတ္ထော “အဓိမောက္ခံ လဘတိ”တိ။ သောတဒ္ဓါရမ္ပိ အာရမ္ပဏေ အာပါထဂတေတိ ဣဒံ မူလပရိညာယ မူလဒဿနံ။ သောတဒ္ဓါရေဟိ အာဝဇ္ဇနဝေါဋ္ဌဗ္ဗနာနံ အယောနိသော အာဝဇ္ဇယတော ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနဝသေန ဣဋ္ဌေ အာရမ္ပဏေ လောဘော၊ အနိဋ္ဌေ စ ပဋိသော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ မနောဒ္ဓါရေ ပန “ဣတ္ထိ၊ ပုရိသော”တိ ရဇ္ဇနာဒိ ဟောတိ။ တဿ ပဉ္စဒ္ဓါရဇဝနံ မူလံ၊ သဗ္ဗံ ဝါ ဘဝင်္ဂါဒိ။ ဧဝံ မနောဒ္ဓါရဇဝနဿ မူလဝသေန ပရိညာ။ အာဂန္တုကတာဝကာလိကပရိညာ ပန ပဉ္စဒ္ဓါရဇဝနဿေဝ အပုဗ္ဗဘာဝဝသေန ဣတရဘာဝဝသေန စ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ ဝိတ္တာရော ပန သတိပဋ္ဌာနသံဝဏ္ဏနာယံ ဝုတ္ထော ဧဝ။

ယာထာဝတော ဓာတုနံ ပရိဂ္ဂဟနဝသေန ကတပရိဂ္ဂဟဿပိ အနာဒိကာလဘာဝနာဝသေန အယောနိသော အာဝဇ္ဇနံ သစေပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနံ ပတ္တာတိ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနကိစ္စတံ ပတ္တာ။ ဧကံ ခွေ ဝါရေ အာသေဝနံ လဘိတွာ၊ န အာသေဝနပစ္စယံ။ န ဟိ ဥပေက္ခာသဟဂတာဟေတုကစိတ္တံ အာသေဝနပစ္စယဘူတံ အတ္ထိ။ ယဒိ သိယာ၊ ပဋ္ဌာနေ ကုသလတ္ထိကေ

ပဋိစ္စဝါရာဒီသု “န မဂ္ဂပစ္စယာ အာသေဝနေ ခွေ၊ အာသေဝနပစ္စယာ န မဂ္ဂေ ခွေ”တိ စ ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ၊ “န မဂ္ဂပစ္စယာ အာသေဝနေ ဧကံ၊ အာသေဝန-
 ပစ္စယာ န မဂ္ဂေ ဧက”န္တိ၊ စ ပန ဝုတ္တံ။ ဧကံ ခွေ ဝါရေတိ ဧတ္ထ စကေဂ္ဂဟဏံ
 ဝစနသိလိဋ္ဌတာယ ဝသေန ဝုတ္တံ။ န ဟိ ဒုတိယေ မောဃဝါရေ ဧကဝါရမေဝ
 ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနံ ပဝတ္တတိ။ ဒွိက္ခတ္တံ ဝါ တဿ ပဝတ္တိံ သန္ဓာယ ဧကဝါရဂ္ဂဟဏံ၊
 တိက္ခတ္တံ ပဝတ္တိံ သန္ဓာယ ခွေဝါရဂ္ဂဟဏံ။ တတ္ထ ဒုတိယံ တတိယဉ္စ ပဝတ္တမာနံ
 လဒ္ဓါသေဝနံ ဝိယ ဟောတိ။ ယသ္မာ ပန “ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနံ ပတွာ ဧကံ ခွေဝါရေ
 အာသေဝနံ လဘိတွာ စိတ္တံ ဘဝဂ်မေဝ ဩတရတိ”တိ ဣဒံ ဒုတိယမောဃ-
 ဝါရဝသေန ဝုတ္တံ ဘဝေယျ၊ သော စ အာရမ္မဏဒုဗ္ဗလတာယ ဧဝ ဟောတိတိ
 အဘိဓမ္မဋ္ဌကထာယံ နိယမိတော၊ ဣဓ ပန တိက္ခာနုပဿနာနုဘာဝေန အကု-
 သလုပ္ပတ္တိယာ အသမ္ဘဝဝသေန အယောနိသောဝ အာဝဇ္ဇတော အယောနိသော
 ဝဝတ္တာနံ သိယာ၊ န ယောနိသော၊ တသ္မိံ စ ပဝတ္တေ မဟတိ အတိမဟတိ
 ဝါ အာရမ္မဏေ ဇဝနံ န ဥပ္ပဇ္ဇေယျာတိ အယမတ္ထော ဝိစာရေတွာ
 ဂဟေတဗ္ဗော။

ဧတသ္မေဝ ဝါ သတိပိ ဒုဝိတောပရိကပ္ပနေ သော စ ယဒိ
 အနုလောမေ ဝေဒနာတ္တိကေ ပဋိစ္စဝါရာဒီသု “အာသေဝနပစ္စယာ န မဂ္ဂေ ခွေ၊
 န မဂ္ဂပစ္စယာ အာသေဝနေ ခွေ”တိ စ ဝုတ္တံ သိယာ၊ (လဗ္ဘေယျ)၊ န စ ဝုတ္တံ။
 ယဒိ ပန ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနမ္ပိ အာသေဝနပစ္စယော သိယာ၊ ကုသလာကုသလာနမ္ပိ
 သိယာ။ န ဟိ အာသေဝနပစ္စယံ လဒ္ဓံ ယုတ္တဿ အာသေဝနပစ္စယတာပိ
 ဓမ္မော အာသေဝနပစ္စယော ဟောတိတိ အဝုတ္တော အတ္ထိ၊ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနဿ ပန
 ကုသလာကုသလာနံ အာသေဝနပစ္စယဘာဝေါ အဝုတ္တော “ကုသလံ ဓမ္မံ
 ပဋိစ္စ ကုသလော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ နာသေဝနပစ္စယာ။ အကုသလံ။ ပ။ နာသေဝန-
 ပစ္စယာ”တိ၊ ဝစနတော ပဋိက္ခိတ္တော စ။ အထာပိ သိယာ အသမာနဝေဒနာနံ
 ဝသေနေဝ ဝုတ္တန္တိ စ၊ ဝေမပိ ယထာ “အာဝဇ္ဇနာ ကုသလာနံ ခန္ဓာနံ
 အကုသလာနံ ခန္ဓာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော”တိ၊ ဝုတ္တံ၊ ဧဝံ “အာသေ-
 ဝနာပစ္စယေန ပစ္စယော”တိပိ ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ။ တံ ဇာတိဘေဒါ န ဝုတ္တန္တိ စေ?
 ဘူမိဘိန္ဓဿ ကာမာဝစရဿ ရူပါဝစရဒီနံ အာသေဝနပစ္စယဘာဝေါ ဝိယ
 ဇာတိဘိန္ဓဿပိ ဘဝေယျာတိ ဝတ္တဗ္ဗော ဧဝ သိယာ၊ အဘိန္ဓဇာတိကဿ စ
 ဝသေန ယထာ “အာဝဇ္ဇနာ သဟေတုကာနံ ခန္ဓာနံ အနန္တရပစ္စယေန

၁-အဘိ ဂ-၆၃-ပိဋေ။

၃-အဘိ ဂ-၃၆-ပိဋေ။

၂-အဘိ ဂ-၄၉-ပိဋေ။

၄-အဘိ ဂ-၁၃၈-ပိဋေ။

ပစ္စယော”တိ ဝုတ္တံ၊ ဧဝံ “အာသေဝနပစ္စယေန ပစ္စယော”တိပိ ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ၊ န စ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာဝေဒနာတ္ထိကေပိ “အာသေဝနပစ္စယာ န မဂ္ဂေ ဧကံ၊ န မဂ္ဂပစ္စယာ အာသေဝနေ ဧက”န္တိ ဧဝံ ဂဏနာယ နိဒ္ဒါရိယမာနာယ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနဿ အာသေဝနပစ္စယတ္တဿ အဘာဝါ အယံ မောဃဝါရော ဥပပရိက္ခိတွာ ဂဟေတဗ္ဗော။

ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနံ ပန ဝိထိဝိပါကသန္တတိယာ အာဝဇ္ဇနတော အာဝဇ္ဇနာ, တတော ဝိသဒိသဿ ဇဝနဿ ကရဏတော မနသိကာရေတိ စ ဝတ္တဗ္ဗတံ လဘေယျ၊ ဧဝံ ကတွာ ပဋ္ဌာနေ “ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနံ ကုသလာနံ ခန္ဓာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော”တိအာဒိ န ဝုတ္တံ၊ “အာဝဇ္ဇနာ” ဣစ္ဆေဝံ ဝုတ္တံ၊ တမ္ပိ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနတော ပရံ စတုန္တံ ပဉ္စန္တံ ဝါ ဇဝနာနံ အာရမ္မဏပုရေဇာတံ ဘဝိတုံ အသက္ကောန္တံ ရူပါဒိ” အာရဟ္တ ပဝတ္တမာနံ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနံ ဇဝနဋ္ဌာနေဌတွာ ဘဝင်္ဂံ ဩတရတိ။ ဇဝနဋ္ဌာနေ ဌတွာတိ စ ဇဝနဿ ဥပ္ပဇ္ဇနဋ္ဌာနေ ဒွိက္ခတ္တံ ပဝတ္တိတွာတိ အက္ကော၊ န ဇဝနဘာဝေနာတိ။ အာသေဝနံ လဘိတွာတိ စေတ္ထ အာသေဝနံ ဝိယ အာသေဝနန္တိ ဝုတ္တောဝါယမက္ကော။ ဝိပ္ပာရိကတ္တာ စဿ ဒွိက္ခတ္တံ ဝါ တိက္ခတ္တံ ဝါ ပဝတ္တိယေဝ စေတ္ထ အာသေဝနသဒိသတာ။ ဝိပ္ပာရိကတာယ ဟိ ဝိညတ္တိသမုဋ္ဌာပကတာ စဿ ဝုစ္စတိ၊ ဝိပ္ပာရိကမ္ပိ ဇဝနံ ဝိယ အနေကက္ခတ္တံ အပ္ပဝတ္တိယာ အသုပ္ပတိဋ္ဌိတတာယ စ န နိပ္ပရိယာယတော အာသေဝနဘာဝေန ဝတ္တတိတိ န ဣမဿ အာသေဝနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ အဋ္ဌကထာယံ ပန ဖလစိတ္တေသု မဂ္ဂပရိယာယော ဝိယ ပရိယာယဝသေန ဝုတ္တံ။

အယန္တိ “သစေဝိ”တိအာဒိနာ ဝုတ္တော ဧကဝါရမ္ပိ ရာဂါဒိနံ အနုပ္ပါဒနဝသေန ဝိပဿနာယ ကမ္မံ ကရောန္တော ယောဂါဝစရော။ ကောဋိပ္ပတ္တောတိ မတ္တကံ ပတ္တော။ ပဋိပက္ခေဟိ အနဘိဘူတတ္တာ ဝိသဒဝိပဿနာဉ္ဇာဏတာယ တိက္ခဝိပဿကော။ အာရမ္မဏံ ပရိဂ္ဂဟိတမေဝ ဟောတိ “ဧဝံ မေ ဇဝနံ ဇဝိတ”န္တိ သာရမ္မဏဿ ဇဝနဿ ဟုတွာ အဘာဝဝတ္ထာပနဿ ကမ္မဋ္ဌာနဘာဝတော၊ တထာ အာဝဇ္ဇနဝသေန ဝါ တံ အာရမ္မဏံ ဝိသဇ္ဇေတွာ တာဝဒေဝ မူလကမ္မဋ္ဌာနဘူတံ အာရမ္မဏံ ပရိဂ္ဂဟိတမေဝ ဟောတိ။ ဒုတိယဿ ပန ဝသေနာတိ “အပရဿ ရာဂါဒိဝသေန ဧကဝါရံ ဇဝနံ ဇဝတိ”တိအာဒိနာ ဝုတ္တဿ နာတိတိက္ခဝိပဿကဿ ဝသေန “တဿ ဓာတာရမ္မဏမေဝ စိတ္တံ ပက္ခန္တတိ”တိအာဒိနာ ဣမသ္မိ” သုတ္တေ. အာဂတတ္တာ။ “တမေနံ ဥပဓိပဟာနာယ ပဋိပန္တံ ဥပဓိပဋိနိဿဂ္ဂါယ ကဒါစိ ကရဟစိ သတိသမ္ဗောဿ ဥပဓိပဋိသံယုတ္တာ သရသင်္ကပ္ပါ သမုဒါစရန္တိ။ ဒန္တော ဥဒါယိ သတုပ္ပါဒေါ၊ အထ

ခေါ် နံ ခိပ္ပမေဝ ပဇဟတိ ဝိနောဒေတိ ဗျန္တိကရောတိ အနဘာဝံ ဂမေတိ”တိ
 လဠုကိကောပမေ”။ တဿ ဟိ အဋ္ဌကထာယံ”။ “သောတာပန္နာဒယော တာဝ
 ပဇဟန္တု၊ ပုထုဇ္ဇနော ကထံ ပဇဟတိ”တိ စောဒနံ ပဌပေတွာ “အာရဒ္ဓ-
 ဝိပဿကော ဟိ သတိသမ္မောသေန သဟသာ ကိလေသေ ဥပ္ပန္နော ‘မာဒိသဿ
 နာမဘိက္ခုနော ကိလေသော ဥပ္ပန္နော’တိ သံဝေဂံ ကတွာ ဝီရိယံ ပဂ္ဂယျ ဝိပဿနံ
 ဝဍေတွာ မဂ္ဂေန ကိလေသေ သမုဋ္ဌါတေတိ၊ ဣတိ သော ပဇဟတိ နာမာ”တိ
 အတ္ထော ဝုတ္တော။ တေန ဝုတ္တံ “တဿ ဓာတာရမ္မဏမေဝ စိတ္တံ ပက္ခန္ဓတီတိ-
 အာဒိနာ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ အာဂတတ္တာ”တိအာဒိ။ ဣန္ဒြိယဘာဝနေ စ မဇ္ဈိမဿ
 ဝသေန အယမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပရိဂ္ဂဟဝသေနာတိ ဓာတုပရိဂ္ဂဟဝသေန။ မဗ္ဗန္တေဒနာဒိဝသေန ပဝတ္တ-
 အက္ခောသနာဒိ” အနိဋ္ဌံ အာရမ္မဏံ ပတွာ သောတဒ္ဓါရေ ကိလမတိ ပုဂ္ဂလော၊
 တထာ ပေါထနပဟရဏာဒိကံ အနိဋ္ဌံ အာရမ္မဏံ ပတွာ ကာယဒ္ဓါရေ ကိလ-
 မတိ။

သမုဒါစရန္တိတိ သဗ္ဗသော ဥဋ္ဌံ အာစရန္တိ။ တယိဒံ အမနာပေဟိ သမုဒါစရဏံ
 နာမ ပေါထနပဟရဏာဒိဝသေန ဥပက္ကမနမေဝါတိ အာဟ “ဥပက္ကမန္တိ”တိ၊
 ဗာဓန္တိတိ အတ္ထော။ တထာသဘာဝေါတိ ယထာ ပါဏိပ္ပဟာရာဒိဟိ သဋ္ဌိတ-
 မတ္ထော ဝိကာရံ အာပဇ္ဇတိ၊ တထာသဘာဝေါ။ “ဥဘတောဒဏှကေန စေပိ
 ဘိက္ခဝေ ကကစေနာ”တိအာဒိနာ၊ ဩဝါဒဒါနံ နာမ အနညသဘာရဏံ ဗုဒ္ဓါ-
 နံယေဝ အာဝေဏိကန္တိ အာဟ “ဝုတ္တံ ခေါ ပနေတံ အဂဝတာတိ အနုဿ-
 ရန္တောပိ။ ပ။ ကကဗူပမောဝါဒံ အနုဿရန္တောပိ”တိ ဝုတ္တံ။ တဿပိ ပရိ-
 ယတ္ထိဓမ္မဘာဝတောတိ ကေစိ။ ယံ ပန ကကစောကန္တကေသုပိ မနုဿေသု
 အပ္ပဒုဿနံ နိဗ္ဗိကာရံ၊ တံ သတ္ထုသာသနံ အနုဿရန္တောပိ သမ္မာပဋိပတ္တိ-
 လက္ခဏံ ဓမ္မံ အနုဿရတိယေဝါတိ ဧဝံ ဝါ ဧတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။
 ဘိက္ခုနော ဂုဏန္တိ အရိယဓမ္မာဓိဂမနသိဋ္ဌံ ဂုဏမာဟ။ သော စ သဗ္ဗေသမ္ပိ
 အရိယာနံ ဂုဏောတိ တံ အနုဿရန္တောပိ သံသံ အနုဿရတိ ဧဝါတိ ဝုတ္တံ။

ဝိပဿနုပေက္ခာ အဓိပ္ပေတာ၊ တသ္မာ ဥပေက္ခာ ကုသလနိဿိတာ န
 သဏ္ဌာတီတိ ဝိပဿနာဝသေန သဗ္ဗသိမ္ပိ သင်္ခါရဂတေ အဇ္ဈုပေက္ခနံ န လဘ-
 တီတိ အတ္ထော။ ဆဠှုပေက္ခာတိ ဆဠှုပေက္ခာ ဝိယ ဆဠှုပေက္ခာ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌေသု

၁-မ ၂-၁၁၇-ပိဋ္ဌေ၊   ၂-မ-၆ ၃-၁၁၉-ပိဋ္ဌေ။   ၃-မ ၁-၁၀၁-ပိဋ္ဌေ။

နိဗ္ဗိကာရတာသာမညေန။ တေနာဟ “သာ ပနေသာ”တိအာဒိ။ ဆဋ္ဌင်္ဂ-
ပေက္ခာဌာနေ ဌပေတိ “လာဘာ ဝတ မေ၊ သုလဒ္ဓံ ဝတ မေ”တိအာဒိနာ
အတ္တမနတံ အာပဇ္ဇန္တော။

၃၀၃။ အာပေါဂတန္တိ အာဗန္ဓနဝသေန အာပေါ၊ တဒေဝ အာပေါ-
သဘာဝံ ဂဘတ္တာ အာပေါဂတံ၊ သဘာဝေနေဝ အာပေါဘာဝံ ဝါ ပတ္တန္တိ
အတ္ထော။ ယသ္မာ ပန သော အာပေါဘာဝသင်္ခါတော အလ္လယူသဘာဝေါ
သသတ္တရပထဝီသသမ္ဘာရဥဒကာဒိဂတေ သဗ္ဗသ္မိမ္မိ အာပသ္မိံ ဝိဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ
ဝုတ္တံ “သဗ္ဗအာပေသု ဂတံ အလ္လယူသဘာဝလက္ခဏ”န္တိ၊ ခြဝဘာဝလက္ခဏန္တိ
အတ္ထော။ “ပကုပ္ပတိ”တိ ပါကတိကပကောပံ သန္ဓာယာဟ “ဩဃဝသေန
ဝစူတိ”တိ။ တေနာဟ “အယမဿ ပါကတိကော ပကောပေါ”တိ။ ဣတရံ
ပန ဒဿေတုံ “အာပေါသံဝဋ္ဋကာလေ ပနာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဩဝန္တိတိ
တ္ထေ ဩဂမနန္တိ ပရိယာဒါနံ အဓိပ္ပေတံ၊ န အဓောဂမနမတ္တန္တိ အာဟ
“ဥဒ္ဓနေ ။ပ။ ပါပုဏန္တိ”တိ။

၃၀၄။ သဗ္ဗတေဇေသု ဂတန္တိ ဣန္ဒနာဒိဝသေန အနေကဘေဒေသု
သဗ္ဗေသု တေဇောကောဋ္ဌာသေသု ဂတံ ပဝတ္တံ။ ယထာ ပီတိ ဧဝ ပီတိဂတံ၊
ဧဝံ တေဇော ဧဝ တေဇောဂတံ၊ တေဇနဝသေန ပဝတ္တိမတ္တန္တိ အတ္ထော။
ဧဝံ အာပေါဂတံ ဝါယောဂတဉ္စ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ အာဟ “ပုရိမေ”တိအာဒိ။
ကောဟိကဇရာဒိဘာဝေနာတိ ကောဟိကာဒိဇရာဘေဒေန။ ဥသုမ-
ဇာတောတိ ဥသ္မာဘိဘူတော။ ဇီရတိတိ ဇိဏ္ဏော ဟောတိ။ တေဇောဓာတု-
ဝသေန လမ္ဘမာနာ ဣမသ္မိံ ကာယေ ဇရာပဝတ္တိ ပါကဋ္ဌဇရာဝသေန ဝေဒိ-
တဗ္ဗာတိ ဒဿေတုံ “ဣန္ဒြိယဝေကလ္လတ္တ”န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဝလိပလိတာဒိဘာဝန္တိ
ဝလိဘပလိဘဘာဝံ၊ အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနံ သိထိလဘာဝဉ္စ။ ကုပ္ပိတေနာတိ ခုဘိတေန။
သတက္ခတ္တုံ တာပေတွာ တာပေတွာ သိတုဒကေ ပက္ခိပိတွာ ဥဒ္ဓဋ္ဌသပ္ပိ သတ-
ဇောတသပ္ပိတိ ဝဒန္တိ။ သရီရေ ပကတိဥသမံ အတိက္ကမိတွာ ဥဏှဘာဝေါ
သန္တာပေါ၊ သရီရဿ ဒဟနဝသေန ပဝတ္ထော မဟာဒါဟော ပရိဒါဟောတိ
အယမေဝ တေသံ ဝိသေသော။ အသိတန္တိ ဘုတ္တံ။ ခါယိတန္တိ ခါဒိတံ။
သာယိတန္တိ အဿာဒိတံ။ သမ္မာ ပရိပါကံ ဂစ္ဆတိတိ သမဝေပါကိနိယာ
ဂဟဏိယာ ဝသေန ဝုတ္တံ။ အသမ္မာပရိပါကောပိ ဝိသမပါကိနိယာ ဂဟ-
ဏိယာ ဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ ရသဒိဘာဝေနာတိ ရသရူမိရမံသမေဒနာရ-
အဋ္ဌိအဋ္ဌိမိဉ္စသုက္ကဘာဝေန။ ဝိဝေကန္တိ ပုထုဘာဝံ အညမညံ ဝိသဒိသဘာဝံ။

အသိတာဒိဘေဒဿ အာဟာရဿ ပရိဏာမေ ရသော ဟောတိ၊ တံ ပဋိစ္စ ရသဓာတု ဥပ္ပဇ္ဇာဘိတိ အတ္ထော။ ဧဝံ ရသဿ ပရိဏာမေ “ရုမိရ”န္တိအာဒိနာ သဗ္ဗံ နေတဗ္ဗံ။

ဟရိတန္တန္တိ ဟရိတမေဝ၊ အန္တ-သဒ္ဓေန ပဒဝဗ္ဗနံ ကတံ ယထာ “ဝနန္တိ သုတ္တန္တ”န္တိ။ စမ္ပနိဇ္ဈေခနံ စမ္ပံ လိဒိတွာ ဆဒ္ဓိတကသင်္ဂံ။

၃၀၅။ ဥဂ္ဂါရဟိက္ကာရာဒိတိ ဧတ္ထ အာဒိ-သဒ္ဓေန ဥဒ္ဓေကဒိပနာဒိ- ပဝတ္တကဝါတာနံ သင်္ဂဟော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဥစ္စာရပဿာဝါဒိတိ အာဒိ-သဒ္ဓေန ပိတ္တသေမှလသိကာဒိနိဟရဏဝါတဿ စေဝ ဥသုမဝါတဿ စ သင်္ဂဟော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယဒိပိ ကုန္တိ-သဒ္ဓေါ ဥဒရပရိယာယော၊ ကောဋ္ဌ-သဒ္ဓေန ပန အဗ္ဘန္တရဿ ဝုစ္စမာနတ္တာ တဒဝသိဋ္ဌော ဥဒရပဒေသော ဣမ ကုန္တိ-သဒ္ဓေန ဝုစ္စတိတိ အာဟ “ကုန္တိသယာ ဝါတာတိ အန္တာနံ ဗဟိဝါတာ”တိ။ သမိဉ္ဇန- ပဿာရဏာဒိနိတိ အာဒိ-သဒ္ဓေန အာလောကနဝိလောကနဥဒ္ဓရဏာဒိကာ သဗ္ဗာ ကာယိကကိရိယာ သင်္ဂဟိတာ။ အဝသဝတိ ဥဒကံ ဧတသ္မာတိ ဩဿ- ဝနံ၊ ဆဒနန္တော။ ဣဓာတိ ဣမသ္မိံ ဌာနေ။

၃၀၆။ နိဿတ္တဘာဝန္တိ အနတ္တကတံ။ ယထာဒဿိတာ ဟိ စတဿော ဓာတုယော အနတ္တနိယံ ကေဝလံ ဓာတုမတ္တာ နိဿတ္တနိဇ္ဇိဝါတိ ဣမမတ္တံ ဒဿေတိ။ ပရိဝါရိတောတိ ပရိဝါရိတဘာဝေန ဌိတော ပရိဝုတော။ တေနာဟ “တောနိ”တိအာဒိ၊ ကဋ္ဌာဒိနိ သန္တိဝေသဝိသေသဝသေန ဌပိတာ- နိတိ အဓိပ္ပာယော။ အညထာ အဂါရသမညာယ ဘာဝတော။ တေနာဟ “ကဋ္ဌာဒိသု ပနာ”တိအာဒိ။ ယဒတ္ထံ ပါဠိယံ “သေယျထာပိ အာဝုသော”တိ- အာဒိ အာရဒ္ဓံ၊ တမတ္ထံ ပါကင်္ဂံ ကတွာ ဒဿေတုံ “ယထာ ကဋ္ဌာဒိနိ”တိ- အာဒိ ဝုတ္တံ။

ကာမံ ဟေဋ္ဌာ “မတ္တဋ္ဌကဿ ကာယဿာ”တိအာဒိနာ^၁ အဝိဘာဝေန ဧကဒေသေန စ ဥပါဒါရူပမ္ပိ ကထိတံ၊ တထာ ဝေဒနာဒယော ခန္ဓဘာဝေန ပရိဂ္ဂဟေတွာ န ကထိတာ၊ တထာ တဏှာပိ သမုဒယသစ္စဘာဝေန။ ဣတရာနိ ပန သစ္စာနိ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ န ကထိတာနိ။ တေနေဝါဟ “ဟေဋ္ဌာ။ပ။ န ကထိတာနိ”တိ။ စက္ခုပဿာဒေ နိရုဇ္ဈေတိ စက္ခုပဿာဒေ ဝိနဋ္ဌေ။ ဥပဟတေတိ ပုဗ္ဗကိမိအာဒိဟိ ဥပဒ္ဓုတေ။ ပလိဗုဇ္ဈေတိ ပုဗ္ဗာဒိဥပ္ပတ္တိယာ ဝိနာ ပဋိစ္ဆာဒိတေ။ တဇ္ဇောတိ တဿာနုရူပေါ၊ စက္ခုဝိညာဏုပ္ပတ္တိယာ အနုရူပေါတိ အတ္ထော။

စက္ခုဿ ရူပါရမ္မဏေ အာပါထဂတေ ဥပ္ပဇ္ဇနမနသိကာရော ဟဒယသန္ဓိသ-
 ယောပိ စက္ခုမိ သတိ ဟောတိ၊ အသတိ န ဟောတိတိ ကတွာ “စက္ခု ပဋိစ္စ
 ဥပ္ပဇ္ဇနမနသိကာရော”တိ ဝုတ္တော။ ဘဝဂ်ိဝဋ္ဋနံ တဿ ယထာ အာရမ္မဏ-
 ပစ္စယေ၊ ဧဝံ ပဿာဒပစ္စယေပိ ဟောတိတိ ဝုတ္တံ “စက္ခုဉ္စ ရူပေ ဝ ပဋိစ္စာ”တိ။
 တန္တိ စက္ခုဒွါရေ ကိရိယမနောဓာတုစိတ္တံ။ အညဝိဟိတဿာတိ အညာရမ္မ-
 ဏပသုတဿ။ တဒနုရူပဿာတိ ဘေသံ စက္ခုရူပတဒါဘောဂါနံ အနုရူပဿ။

စက္ကာရိ သစ္စာနိ ဒဿေတိ သရူပတော အတ္တာပတ္တိတော စာတိ အဓိပ္ပါ-
 ယော။ တပ္ပကာရော ဘူတော၊ တပ္ပကာရံ ဝါ ပတ္တော တထာဘူတော၊ တဿ၊
 ယထာ စက္ခုဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တာဒိသဿ ပစ္စယာကာရသမဝေတဿာတိ
 အတ္တော။ တိသမုဋ္ဌာနရူပန္တိ ဥတုကမ္မာဟာရသမုဋ္ဌာနရူပံ။ ဣဒဉ္စ သတ်ပိ တဒါ
 ဘဝဂ်ိဝဋ္ဋနစိတ္တသမုဋ္ဌာနရူပေ ကေဝလံ စက္ခုဝိညာဏသမုဋ္ဌိတရူပဿ
 အဘာဝမတ္တံ ဂဟေတွာ ဝုတ္တံ။ သင်္ခဟံ ဂစ္ဆတိတိ နဂရံ ဝိယ ရဇ္ဇေ ရူပက္ခန္ဓေ
 သင်္ခဟေတဗ္ဗတံ ဂဟေတဗ္ဗတံ ဂစ္ဆတိ။ “တထာဘူတဿာ”တိ ဝုတ္တတ္တာ
 ဝေဒနာဒယော စက္ခုဝိညာဏသမ္ပယုတ္တာဝ၊ ဝိညာဏမ္ပိ စက္ခုဝိညာဏမေဝ။
 သင်္ခါရာတိ ဝေတနာဝ ဝုတ္တာ ဝေတနာပဓာနတ္တာ သင်္ခါရက္ခန္ဓဿာတိ အဓိပ္ပါ-
 ယော။ တတ္ထ ပန ဖဿဇိဝိတိန္ဒြိယမနသိကာရစိတ္တဋ္ဌိတိယောပိ သင်္ခါရက္ခန္ဓမ္မောဝ။
 ဧကေတော သင်္ခဟော “ပဉ္စက္ခန္ဓာ”တိ ဧကေတော ဂဏနာ။ သမာဂမောတိ
 ယသာသကံ ပစ္စယဝသေန သမောဓာနံ။ သမဝါယောတိ အညမညဿ
 ပစ္စယဘာဝေန သမဝေတတာယ သမုဒိတဘာဝေါ။

ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မော ပဋိစ္စ သမုပ္ပဇ္ဇတိ တေသ္မာတိ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ပစ္စယာ-
 ကာရော။ ပစ္စယဓမ္မေ ပဿန္တောပိ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မေ ပဿတိ၊ တေ ပဿန္တောပိ
 ပစ္စယဓမ္မေ ပဿတိတိ ဝုတ္တံ “ယော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ”န္တိအာဒိ။ ဆန္ဒကရဏ-
 ဝသေနာတိ တဏှာယနဝသေန။ အာလယကရဏဝသေနာတိ အပေက္ခာ-
 ကရဏဝသေန။ အနုနယကရဏဝသေနာတိ အနုရဇ္ဇနဝသေန။ အဈ္ဈော-
 ဂါဟိတွာတိ အာရမ္မဏံ အနုပဝိသိတွာ ဝိယ ဂိလိတွာ ဝိယ နိဋ္ဌပေတွာ ဝိယ
 ဒဠဂ္ဂဟဏဝသေန။ ဆန္ဒရာဂေါဝိနယတိ ပဟိယတိ ဧတ္တာတိ ဆန္ဒရာဂဝိနယော
 ဆန္ဒရာဂပဟာနဉ္စာတိ ဝုစ္စတိ နိဗ္ဗာနံ။ အာဟရိတွာတိ ပါဠိယံ သရူပတော
 အနာဂဘမ္ပိ အတ္တဘော အာနေတွာ သင်္ခဏနဝသေန ဂဟေတဗ္ဗံ။ အာဟရဏ-
 ဝိဝိံ ပန ဒဿေန္တော “ယာ ဣမေသု”တိအာဒိမာဟ။ ဣမေသု တိသု
 ဋ္ဌာနေသုတိ ယထာဝုတ္တေသု သုခဒုက္ခာဒိသု တိသု အဘိသမယဋ္ဌာနေသု။
 ဒိဋ္ဌိတိ ပရိညာဘိသမယာဒိဝသေန ပဝတ္တာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ယာထာဝဒဿနံ။ ဧဝံ

သင်္ကပ္ပါဒယောပိ ယထာရဟံ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **ဘာဝနာပဋိဝေဓော**တိ ဘာဝနာ-
ဝသေန ပဋိဝေဓော၊ န အာရမ္မဏကရဏမတ္တေန။ **အယံ မဂ္ဂေါဘိ** အယံ
စက္ခုန္တံ အရိယသစ္စာနံ ပဋိဝိဇ္ဈနဝသေန ပဝတ္တော အဋ္ဌင်္ဂကော မဂ္ဂေါ။ **ဧတ္တာ-**
ဝတာပီတိ ဧဝံ ဧကသ္မိံ စက္ခုဒွါရေ ဝတ္ထု ပရိဂ္ဂဟမုခေနပိ စတုသစ္စကမ္မဋ္ဌာနဿ
မတ္ထကံ ပါပနေန မဟုံ ဝိပုလံ ပရိပုဏ္ဏမေဝ **ဘဂဝတော သာသနံ** ကတံ
အနုဋ္ဌိတံ **ဟောတိ**။

ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ နိရုဒ္ဓမေဝ ဘဝင်္ဂစိတ္တံ အာဝဇ္ဇနစိတ္တဿ ပစ္စယော ဘဝတီတိ
ဝုတ္တံ “**တံ နိရုဒ္ဓဓိ**”တိ။ **မန္တထာမဂတမေဝ**တိ မဟတိယာ နိဒ္ဒါယ အဘိဘူ-
တဿ ဝသေန ဝုတ္တံ၊ ကပိမိဒ္ဓပရေတဿ ပန ဘဝင်္ဂစိတ္တံ ကဒါစိ အာဝဇ္ဇနဿ
ပစ္စယော ဘဝေယျာတိ။ **ဘဝင်္ဂသမယေနော**တိ ဘဝင်္ဂသေဝ ပဝတ္တနသမ-
ယေန ပဂုဏဇ္ဈာနပဂုဏကမ္မဋ္ဌာနပဂုဏဂန္တေသု တေသံ ပဂုဏဘာဝေနော
အာဘောဂေန ဝိနာပိ မနသိကာရော ပဝတ္တတိ။ တထာ ဟိ ပဂုဏံ ဂန္တံ
ပဂုဏဘာဝေနော နိရန္တရံ ဝိယ အဇ္ဈယမာနေ အညဝိဟိတတာယ “ဧတ္တကော
ဂန္တော ဂတော၊ ဧတ္တကော အဝသိဋ္ဌော”တိ သလ္လက္ခဏာ န ဟောတိ။ **စတု-**
သမုဋ္ဌာနဓိတိ သဗ္ဗံ စတုသမုဋ္ဌာနရူပံ၊ န ပုဗ္ဗေ ဝိယ တိသမုဋ္ဌာနမေဝတိ အဓိပ္ပါ-
ယော။ ပုဗ္ဗင်္ဂမတ္တာ ဩဋ္ဌာရိကတ္တာ စ ဖဿစေတနာဝ သင်္ခါရက္ခန္ဓောတိ ဂဟိ-
တာ၊ န အညေသံ အဘာဝါ။ **ဧကဒေသမေဝ သမ္ပသန္တော**တိ ယထာဥဒ္ဓိဋ္ဌံ
အတ္ထံ ဟေဋ္ဌာ အနဝသေသတော အနိဒ္ဓိသိတွာ ဧကဒေသမေဝ နိဒ္ဓိသနဝသေန
ဒေသနာယ အာမသန္တော။ **ဣမသ္မိံ ဌာနေ**တိ ယထာဥဒ္ဓိဋ္ဌဿ အတ္ထဿ
“အဇ္ဈတ္တိကဉ္စေဝ အာဝုသော စက္ခု”န္တိ အာဒိနာ ဘဒ္ဒါရဝသေန နိဒ္ဓိသနဋ္ဌာနေ။
ဟေဋ္ဌာ ပရိဟိနဒေသနန္တိ “ယံ ဥပါဒါရူပံ စတ္တာရော အရူပိနော ခန္ဓာ ဥပါရိ-
တိဏိ အရိယသစ္စာနိ”တိ နိဒ္ဓေသဝသေန ပရိဟိနံ အတ္ထဇာတံ သဗ္ဗံ။ **တံတံ-**
ဒွါရဝသေနာတိ စက္ခုဒွါရာဒိကံ တံတံဒွါရဝသေန။ စတုသစ္စဝသေန အာရဒ္ဓါ
ဒေသနာ စတုသစ္စေနော ပရိယောသာပိတာတိ အာဟာ “**ယထာနုသန္နိနာဝ**
သုတ္တန္တံ နိဋ္ဌပေသိ”တိ။

မဟာဟတ္ထိပဒေါပမသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၉-မဟာသာဓရာပမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၀၇။ နဗီရပက္ကန္တေတိ န စိရံ ပက္ကန္တေ၊ ပက္ကန္တဿ သတော န စိရဿေဝ။ သလိင်္ဂေနောဝါတိ မုဏ္ဍိယကာသာယဂ္ဂဟဏာဒိနာ အတ္တနော ပုရိမလိင်္ဂေနော။ ပါဠိယေက္ကေ ဇာတေဘိ ဝိပန္နာစာရဒိဋ္ဌိတာယ ပကာသ-
 နိယကမ္မကရဏတော ပရံ အညတိတ္ထိယသဒိသေ ဝိသုံ ဘူတေ။ ကုလပုတ္တောတိ ဇာတိမတ္တေန ကုလပုတ္တော။ အသန္တိန္ဒာယာတိ သမ္ဘေဒရဟိတာယ၊ ဇာတိ-
 သင်္ကရိရဟိတာယာတိ အတ္တော။ ဇာတိသိသေန ဣမ ဇာတိဝတ္ထုကံ ဒုက္ခံ ဝုတ္တန္တိ အာဟ “ဩတိဏ္ဏောတိ ယဿ ဇာတိ အန္တော အနုပရိဋ္ဌာ”တိ။
 ဇာတော ဟိ သတ္တော ဇာတကာလတော ပဋ္ဌာယ ဇာတိနိမိတ္တေန ဒုက္ခေန အန္တော အနုပရိဋ္ဌော ဝိယ ဝိဗာဓိယတိ။ ဇရာယာတိအာဒိသုပိ သေဝ နယော။ စတ္တာရော ပစ္စယာ လဗ္ဘန္တိတိ လာဘာ၊ စတုန္တံ ပစ္စယာနံ လဗ္ဘ-
 မာနာနံ သုကတဘာဝေါ သုဋ္ဌ၊ အဘိသင်္ခတဘာဝေါ။ ဝဏ္ဏဘဏနန္တိ ဂုဏ-
 ကိတ္တနံ။ အပညာတာတိ သမ္ဘာဝနာဝသေန န ပညာတာ။ လာဘာဒိနိဗ္ဗတ္တိ-
 ယာဘာဝဒဿနဉ္စေတံ။ တေနာဟ “ဃာသန္တာဒနမတ္တမိ န လဘန္တိ”တိ။
 အပ္ပေသက္ခာတိ အပ္ပါနဘာဝါ။ သာ ပန အပ္ပေသက္ခတာ အဓိပတေယျ-
 သမ္ပတ္တိယာ စ ပရိဝါရသမ္ပတ္တိယာ စ အဘာဝေန ပါကဋ္ဌာ ဟောတိ။ တတ္ထ ပရိဝါရသမ္ပတ္တိယာ အဘာဝံ ဒသေန္တော “အပ္ပပရိဝါရ”တိ အာဟ။

သာရေနပိ ကေဝိ အဇာနနေန အညာလာဘေန ဝါ အသာရဘူတမ္ပိ ကတ္တဗ္ဗံ ကရေန္တိတိ တတော ဝိသေသနတ္ထံ “သာရေန သာရကရဏီယ”န္တိ ဝုတ္တန္တိ တံ ဒသေန္တော “အက္ခမတ္တယုဂနင်္ဂလာဒိက”န္တိ အာဟ။ မြဟ္မစရိ-
 ယဿာတိ သိက္ခာတ္တယသင်္ဂဟဿ သာသနမြဟ္မစရိယဿ။ မဟာရက္ခဿ မဂ္ဂဗလသာရဿ ဉ္ဇဏဒဿနဖေဂ္ဂကဿ သမာဓိတဓဿ သီလပပဋိကဿ စဉ္စလသဘာဝါ သံသပ္ပစာရိတိ စ စတ္တာရော ပစ္စယာ သာဝါပလာသံ နာမ။
 တေနောဝါတိ လာဘသက္ကာရသိလောကနိဗ္ဗတ္တနေနေဝ။ သာရော မေ ပုတ္တောတိ ဣမသ္မိံ သာသနေ အဓိဂန္တဗ္ဗသာရော နာမ ဣမိနာ လာဘာဒိ-
 နိဗ္ဗတ္တနေန အနုပ္ပတ္တောတိ ဝေါသာနံ နိဋ္ဌိတကိစ္စံ အာပန္တော။

၃၁၀။ ဉ္ဇဏဒဿနန္တိ ဉ္ဇဏဘူတံ ဒဿနံ ဝိသယဿ သန္တိကရဏဝသေန ပဝတ္တံ အဘိညာဉ္ဇဏံ။ သုခုမံ ဂူပန္တိ ဒေဝါဒိနံ၊ အညမ္ပိ ဝါ သုခုမသဘာဝံ ရူပံ။ တေနာဟ “အန္တမသောပပရိဟရန္တိ”တိ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု ဟိ ဣမ ဥက္ကဋ္ဌ-
 နိဒ္ဒေသေန “ဉ္ဇဏဒဿန”န္တိ ဂဟိတံ။

၃၁၁။ အသမယဝိမောက္ခံ အာရာဇေတီတိ ဧတ္ထ အဓိပ္ပေတံ အသမယ-
ဝိမောက္ခံ ပါဠိယာ ဧဝံ ဒဿေတုံ “ကတမော အသမယဝိမောက္ခော” တိ အာဒိ
ဝုတ္တံ။ အဋ္ဌန္တံ ဟိ သမာပဇ္ဇနသမယောပိ အတ္ထိ အသမယောပိ၊ မဂ္ဂဝိမောက္ခေန
ပန ဝိမုစ္စနဿ သမယော ဝါ အသမယော ဝါ နတ္ထိ။ ယဿ သဒ္ဓါ ဗလဝတီ၊
ဝိပဿနာ စ အာရဒ္ဓါ၊ တဿ ဂစ္ဆန္တဿ တိဋ္ဌန္တဿ နိသိဒ္ဓန္တဿ ဘုဉ္ဇန္တဿ
စ မဂ္ဂဗလပဋိဝေဓော နာမ န ဟောတီတိ န ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ဣတိ မဂ္ဂဝိမောက္ခေန
ဝိမုစ္စန္တဿ သမယော ဝါ အသမယော ဝါ နတ္ထိတိ သော အသမယဝိမော-
က္ခော။ တေနာဟ “လောကီယသမာပတ္တိယော ဟိ” တိ အာဒိ။

န ကုပ္ပတိ န နဿတီတိ အကုပ္ပ၊ ကဒါဓိပိ အပရိဟာနသဘာဝါ။
သဗ္ဗသံကိလေသေဟိ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝသေန စေတသော ဝိမုတ္တိတိ စေတော-
ဝိမုတ္တိ။ တေနာဟ “အရဟတ္တဗလဝိမုတ္တိ” တိ။ အယမတ္ထော ပယောဇနံ
ဧတဿာတိ ဧတဒတ္ထံ၊ သာသနဗြဟ္မစရိယံ၊ တဿ သော ပရမကောဋိ။
ယသာရဒ္ဓဿ သာရောပမေန ဗလေန ဒေသနာ နိဋ္ဌာပိတာတိ အာဟ
“ယထာနုသန္တိနာဝ ဒေသနံ နိဋ္ဌပေသီ” တိ။ ယံ ပနေတ္ထ အတ္ထတော အဝိဘတ္တံ၊
တံ သုဝိညေယျမေဝ။

မဟာသာရောပမသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၁၀-စူဠသာရောပမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၁၂။ ဝိင်္ဂလောတုကောတိ ဝိင်္ဂလသဘာဝေါ ဝိင်္ဂလစ္ဆဝိကော၊ ဝိင်္ဂ-
လက္ခောတိ ဝါ အတ္ထော။ ပဗ္ဗဇိတသမူဟသင်္ခါတော သံဃော၊ န သီလာဒိ-
ဂုဏေဟိ သင်္ဂဟိတဗ္ဗဘာဝေန။ သံဃော ဧတေသံ အတ္ထိ ပရိဝါရဘူတောတိ
သံဃိနော။ သွေဝါတိ သော ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတသမူဟသင်္ခါတော။ အာစာရသိက္ခာ-
ပနဝသေနာတိ အတ္တနာ ပရိကပ္ပိတအစေလဝတာဒိ အာစာရသိက္ခာပနဝသေန။
ပညာတာတိ ယထာသကံ သမာဒိန္နဝတဝသေန စေဝ ဝိညာတလဒ္ဓိဝသေန စ
ပညာတာ။ လဒ္ဓိကရာတိ တဿာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ ဥပ္ပါဒကာ။ ဗဟုဇနဿာတိ
ပုထုဇနဿ၊ တဿ ပန အာဂမသမ္ပဒါပိ နာမ နတ္ထိ၊ ကုတော အဓိဂမောတိ
ဧကံသတော အန္ဓပုထုဇနော ဧဝါတိ အာဟ “အဿုတဝတော အန္ဓဗာလ-
ပုထုဇနဿာ” တိ။ န ဟိ ဝိညူ အပ္ပသာဒနိယေ ပသိဒ္ဓန္တိ။ မင်္ဂလေသု ကာတဗ္ဗ-
ဒါသကိစ္စကရော ဒါသော မင်္ဂလဒါသော။

တန္တာရုတနန္တိ တန္တေ ပဿာရေတွာ ဝိတာနံ။ ဂဏ္ဍနံလိလေသောတိ သံသာရေ ဗန္ဓနကိလေသော။ ဧဝံ ဝါဒိတာယာတိ ဧဝံ ပဋိညတာယ၊ ဧဝံ ဒိဋ္ဌိတာယ ဝါ။ နိယျာနိကာတိ နိယျာနဂတိသပ္ပုဋ္ဌိဟိရကာ အနုပါရမ္ဘ-
ဘူတတ္တာတိ အဓိပ္ပါယော။ နော စေ နိယျာနိကာတိ အာနေတွာ ယောဇနာ။
တေသံ သဗ္ဗညုပဋိညာယ အဘူတတ္တာ တဿာ အဘူတဘာဝကထနေန
တဿ ဗြာဟ္မဏဿ န ကာစိ အတ္ထသိဒ္ဓိတိ အာဟ “နေသံ အနိယျာနိက-
ဘာဝကထနေန အတ္တာဘာဝတော”တိ။

၃၁၈။ နိဟိနလောကာမိသေ ၂ လိနော အဇ္ဈာသယော ဧတဿ၊ န ပန နိဗ္ဗာနေတိ ၃ လိနဇ္ဈာသယော။ သာသနံ သိထိလံ ကတွာ ဂဏ္ဍာတိ သိက္ခာယ န တိဗ္ဗဂါရဝတ္တာ။

၃၂၃။ ဧဟန္တာတိ အနန္တရာတိတသုတ္တေ မဟာသာရောပမေ။ ပဌမဇ္ဈာ-
နာဒိဓမ္မာ ဝိပဿနာပါဒကာတိ ဝိပဿနာယ ပဒဋ္ဌာနဘူတာ။ ဣဓာတိ
ဣမသ္မိံ စူဠသာရောပမေ အာဂတာ။ နိရောဓပါဒကာတိ အနာဂါမိနော၊
အရဟန္တာ ဝါ နိရောဓသမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇိတံ သမတ္တာ။ တသ္မာတိ နိရောဓ-
ပါဒကတ္တာ။ ပဌမဇ္ဈာနာဒိဓမ္မာ ဉာဏဒဿနတော ဥတ္တရိတရာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

စူဠသာရောပမသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

နိဋ္ဌိတာ စ ဩပဗ္ဗဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ။

၁-၁-ယသ္မာ သဗ္ဗညုပဋိညာတော သာ စ အဘူတတ္တာဘာဝကထနေန (က)
၂-နိဟိနလောကာမိသေန (က) ၃-န ပန သော နိဗ္ဗာနေနာတိ (က)

၄-မဟာယမကဝဂ္ဂ

၁-ရူဠဂေါသိက်သုတ္တဝတ္ထနာ

၃၂၅။ ဉာတိနံ^၁ နိဝါသဋ္ဌာနဘူတော ဂါမော ဉာတိကော၊ သော ဧဝ
 နာတိကော။ သော ကိရ ဂါမော ယေသံ သန္တကော၊ တေသံ ပုဗ္ဗပုရိသေန
 အတ္တနော ဉာတိနံ သာဓာရဏဘာဝေန နိဝေသိတော၊ တေန “နာတိကော”တိ
 ပညာယိတ္ထ။ အထ ပစ္ဆာ တတ္ထ ဒွိဟိ ဒါယာဒေဟိ ဒွိဓာ ဝိဘဇိတွာ
 ပရိဘုတ္တော။ တေနာဟ “ဒွိန္ဒံ ရူဠဂေါသိက်သုတ္တနံ ခွေ ဂါမာ”တိ။
 ဂိဇ္ဇကာဝုစ္စန္တိ ဣဋ္ဌကာ၊ ဂိဇ္ဇကာဟိယေဝ ကတော အာဝသထော ဂိဇ္ဇကာဝသ-
 ထော။ တသ္မိံ ကိရ ပဒေသေ မတ္တိကာ သက္ခရမရမ္ပဝါလိကာဒိဟိ အသမ္ဘိဿာ
 အကပ္ပိနာ သဏှာ သုခုမာ၊ တာယ ကတာနိ ကုလလဘာဇနာနိဝိ သိလာ-
 မသာနိဝိယ ဒဠာနိ၊ တသ္မာ တေ ဥပါသကာ တာယ မတ္တိကာယ ဒီဃပုထုလ-
 ဣဋ္ဌကာ ကာရေတွာ တာဟိ ဌပေတွာ ဒွါရဗာဟဝါတပါနကဝါဠတုလာယော၊
 သေသံ သဗ္ဗံ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရေန ဝိနာ ဣဋ္ဌကာဟိ ဧဝ ပါသာဒံ ကာရေသုံ။
 တေနာဟ “ဣဋ္ဌကာဟေဝါ”တိအာဒိ။

ဂေါသိက်သာလဝနဒါယန္တိ ဂေါသိက်သာလဝနန္တိ လဒ္ဓနာမံ ရက္ခိတံ အရညံ။
 ဇေဋ္ဌကရုက္ခဿာတိ ဝနပ္ပတိဘူတဿ သာလရုက္ခဿ။ သာမဂ္ဂိရသန္တိ သမဂ္ဂ-
 ဘာဝါဒိဂုဏံ ဝိဝေကသုခံ။ ဥပရိပဏ္ဏာသကေ ဥပက္ကိလေသသုတ္တေ^၂ ပုထုဇ္ဇန-
 ကာလော ကထိတော၊ ဣဓ ရူဠဂေါသိက်သုတ္တေ ဒီဏာသဝကာလော
 ကထိတော။ ကတကိစ္စာပိ ဟိ တေ မဟာထေရာ အတ္တနော ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရံ
 ပရေသံ ဒိဋ္ဌာနဂတိံ အာပဇ္ဇနဉ္စ သမ္ပဿန္တာ ပရမဉ္စ ဝိဝေကံ အနုဗြူဟန္တာ
 သာမဂ္ဂိရသံ အနုဘဝမာနာ တတ္ထ ဝိဟရန္တိ။ တဒါတိ တသ္မိံ ဥပက္ကိလေသ-
 သုတ္တဒေသနာကာလေ။ ဧတိ အနုရုဒ္ဓပ္ပမုခါ ကုလပုတ္တာ။ လဒ္ဓဿာဒါတိ
 ဝိပဿနာယ ဝီထိပဋိပတ္တိယာ^၃ အဓိဂတဿာဒါ။ ဝိပဿနာ ဟိ ပုဗ္ဗေနာပရံ
 ဝိသေသံ အာဝဟန္တိ ပဝတ္တမာနာ သာတိသယံ ဝီတိသောမနဿံ အာဝဟတိ။
 တေနာဟ ဘဂဝါ—

“ယတော ယတော သမ္ပဿတိ၊ ခန္ဓာနံ ဥဒယဗ္ဗယံ။
 လဘတိ ဝီတိပါမောဇ္ဇံ၊ အမတံ တံ ဝိဇာနတ”န္တိ ၂။

၁-အံ-ဇိ ၃-၉၈-ပိဋ္ဌာဒိသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ။
 ၃-မ ၃-၁၉၃-ပိဋ္ဌေ။

၂-ဒွါရဝါတပါနကဝါဠတုလာယော (အံ-ဇိ ၃-၉၈-ပိဋ္ဌေ။)
 ၄-ဝိမိပဋိပတ္တိယာ (က) ၅-ခု ၁-၆၇-ပိဋ္ဌေ ဓမ္မပဒေ။

လဒ္ဓပတိဋ္ဌာ မဂ္ဂဖလာဓိဂမနေန။ သတိ ဟိ မဂ္ဂဖလာဓိဂမေ သာသနေ ပတိဋ္ဌာ လဒ္ဓါ နာမ ဟောတိ၊ နော အညထာ။

ကာမံ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာပိ မဟာသာဝကပရိယာပန္နာဝ၊ အဂ္ဂသာဝ-
ကဘာဝေန ပန နေသံ ဝိသေသဒဿနတ္ထံ “ဓမ္မသေနာပတိမဟာမောဂ္ဂလ္လာန-
တ္ထေရေသု ဝါ”တိ ဝိသုံ ဂဟဏံ။ သတိပိ ဟိ သာမညယောဂေ ဝိသေသဝန္တော
ဝိသုံ ဂယုန္တိ ယထာ “ဗြာဟ္မဏာ အာဂတာ၊ ဝါသိဋ္ဌောပိ အာဂတော”တိ။
တေသု ပန ဝိသုံ ဂဟိတေသုပိ “အသီတိမဟာသာဝကေသု”တိ အသီတိဂ္ဂဟဏံ
အပ္ပကံ ဦးနမိကံ ဝါ ဂဏနုပဂံ န ဟောတိတိ။ အန္တမသောတိ ဣဒံ
ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိကဿ ဥပဋ္ဌာကဘာဝေန အာသန္တစာရိတာယ ဝုတ္တံ။ အနိကာတိ
ဟတ္ထာနိကာ၊ ဟတ္ထာနိကတော ဟတ္ထိသမူဟတောတိ အတ္ထော။ ကာဠသီဟော
ယေဘုယျေန ယူထစရောတိ ကတွာ ဝုတ္တံ “ယူထာ နိဿဋ္ဌော ကာဠသီဟော
ဝိယာ”တိ။ ကေသရီ ပန ဧကစရောဝ။ ဝါတစ္ဆိန္တော ဝလာဟကော ဝိယာတိ
ဝါတစ္ဆိန္တော ပဗ္ဗတကူဠပ္ပမာဏော ဝလာဟကစ္ဆေဒေါ ဝိယ။ တေသံ
ပဂ္ဂဏှနတောတိ ယထာ နာမ ဇိဃစ္ဆိတဿ ဘောဇနေ၊ ဝိပါသိတဿ
ပါနိယေ၊ သီတေန ဖုဠဿ ဥဏှေ၊ ဥဏှေန ဖုဠဿ သီတေ၊ ဒုက္ခိတဿ သုခေ
အဘိရုစိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧဝမေဝံ ဘဂဝတော ကောသမ္ပကေ ဘိက္ခု။ အညမညံ
ဝိဝါဒါပန္နေ ဒိသွာ အပရေ သမဂ္ဂါဝါသံ ဝသန္တေ အာဝဇ္ဇိတဿ ဣမေ တယော
ကုလပုတ္တာ အာပါထံ အာဂမိံသု၊ အထ နေ ပဂ္ဂဏှိတုကာမော ဥပသင်္ကမိ၊
ဧဝါယံ ပဋိပတ္တိအနုက္ကမေန ကောသမ္ပကာနံ ဘိက္ခုနံ ဝိနယနုပါယော
ဟောတိတိ။ တေနာဟ “တေသံ ပဂ္ဂဏှနတော”တိ။ ဧတေနော ပစ္ဆိမဇနတံ
အနုကပ္ပနတောတိ ဣဒမ္ပိ ကာရဏံ ဧကဒေသေန သံဝဏှိတန္တိ ဒဠဗ္ဗံ။
ဥက္ကံသိတွာတိ ယထာဘူတေဟိ ဂုဏေဟိ သမ္ပဟံသနေန ဝိသေသေတွာ
ဝိသိဋ္ဌေ ကတွာ ပသံသာဝသေန စေတံ အာမေဒ္ဓိတဝစနံ။

တံ အရညံ ရက္ခတိ ဝနသာမိနာ အာဏတ္ထော။ ရက္ခိတဂေါပိတံ ဝနသဏ္ဍံ၊
န မဟာဝနာဒိ ဝိယ အပရိဂ္ဂဟိတံ။ သီလာဒိပ္ပဘေဒါယ အတ္တတ္ထာယ ပဋိပန္နာ
အတ္တကာမာ၊ န အပရိစ္စတ္တသိနေဟာတိ အာဟ “အတ္တနော ဟိတံ ကာမ-
ယမာနာ”တိ။ တေနာဟ “ယော ဟိ”တိအာဒိ။ ဘိန္ဒေယျာတိ ဝိနာသေယျ။

ဒုဗ္ဗလမနုဿာတိ ပညာယ ဒုဗ္ဗလာ အဝိဒ္ဓသုနော မနုဿာ။ တာနီတိ
အဘိဇာတိအာဒိသု ဥပ္ပန္နပါဠိဟာရိယာနိ။ စိဝရဂဗ္ဘေန ပဋိစ္ဆာဒေတွာတိ
စိဝရသင်္ခါတေ ဩဝရကေ နိဂူဟိတွာ ဝိယ။ န ဟိ စိဝရပါရပနမတ္တေန ဗုဒ္ဓါနု-
ဘာဝေါ ပဋိစ္ဆန္တော ဟောတိ။ “မာ သုခ ကောစိမံ ဗုဒ္ဓါနုဘာဝံ အညာသိ”တိ

ပန တထာရူပေန ဣဒ္ဓါဘိသင်္ခါရေန တံ ဆာဒေတွာ ဂတော ဘဂဝါ တထာ
ဝုတ္တော။ တေနာဟ “**အညာတကဝေသေန အဂမာသီ**”တိ။

အဘိက္ကမထာတိ ပဒံ အဘိမုခဘာဝေန ဝိမိမုခေန ဝဒတိတိ အာဟ
“**ဣတော အာဂစ္ဆထာ**”တိ။ ဗုဒ္ဓါနံ ကာယော နာမ သုဝိသုဒ္ဓဇာတိမဏိ
ဝိယ သောဘနော၊ ကိဉ္စိ မလံ အပနေတဗ္ဗံ နတ္ထိ၊ ကိမတ္ထံ ဘဂဝါ ပါဒေ
ပက္ခာလေသီတိ အာဟ “**ဗုဒ္ဓါနံ**”န္တိအာဒိ။

၃၂၆။ **အနုရုဒ္ဓါ**တိ ဝါ ဧကသေသနယေန ဝုတ္တံ ဝိရူပေကသေသဿပိ
ဣတ္ထိတဗ္ဗတ္တာ၊ ဝေဇ္ဇ ကတွာ ဗဟုဝစနနိဒ္ဓေသောပိ သမတ္ထိတော ဟောတိ။
ဣရိယာပထော ခမတိတိ သရိရဿ လဟုဋ္ဌာနတာယ စတုဗ္ဗိဇောပိ ဣရိယာ-
ပထော သုခပ္ပဝတ္တိကော။ ဇိဝိတံ ယာပေတိတိ ယာပနာလက္ခဏံ ဇိဝိတံ ဣမံ
သရိရယန္တံ ယာပေတိ သုခေန ပဝတ္တေတိ။ **ဥဠုဏ်ယာရုံ ဝါ ကဋ္ဌန္တုဘိက္ခံ**
ဝါတိ ဣဒံ မကရဝုတ္တိယာ^၁ မိဿကဘတ္တေန ယာပနံ ဝတ္တန္တိ ကတွာ ဝုတ္တံ။
တေနာဟ “**ဘိက္ခာစာရဝတ္တံ ပုစ္ဆတိ**”တိ။

အညမညံ သံသန္တတိတိ သတိပိ ဥဘယေသံ ကလာပါနံ ပရမတ္ထတော
ဘေဒေ ပစုရဇနေဟိ ဒုဝိညေယျနာနတ္ထံ ခြိရောဒကသမ္ပောဒိတံ အစူန္တမေဝ
သံသဉ္စံ ဝိယ ဟုတွာ တိဋ္ဌတိ။ တေနာဟ “**ဝိသုံ န ဟောတိ၊ ဧကတ္ထံ ဝိယ**
ဥပေတိ”တိ။ ပိယဘာဝဒီပနာနိ စက္ခုနိ ဝိယစက္ခုနိ။ ပိယာယတိ၊ ပိယာယိ-
တဗ္ဗောတိ ဝါ ဝိယောတိ။ သမဂ္ဂဝါသဿ ယံ ဧကန္တကာရဏံ၊ တံ ပုစ္ဆန္တော
ဘဂဝါ “**ယထာ ကထံ ပနာ**”တိအာဒိမာဟာတိ “**ကထန္တိ ကာရဏပုစ္ဆာ**”တိ
ဝုတ္တံ။ ယော နေသံ မေတ္တာသဟိတာနံယေဝ ကမ္မာဒိနံ အညမညသ္မိံ ပစ္စု-
ပဋ္ဌာနာကာရော၊ တံ သန္ဓာယ “**ကထ**”န္တိ ပုစ္ဆာ။ တထာ ဟိ ပရတော “**ဧဝံ**
ခေါ မယံ ဘန္တေ”တိအာဒိနာ ထေရေဟိ ဝိဿဇ္ဇနံ ကထိတံ။

မိတ္တံ ဧတဿ အတ္တိတိ မေတ္တံ၊ ကာယကမ္မံ။ အာဝီတိ ပကာသံ။ ရဟောတိ
အပ္ပကာသံ။ ယံ ဟိ ဥဒ္ဓိဿ မေတ္တံ ကာယကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌပေတိ၊ တံ တဿ
သမ္မုခေါ စေ၊ ပကာသံ ဟောတိ၊ ပရမ္မုခေါ စေ၊ အပ္ပကာသံ။ တေနာဟ
“**အာဝီ ဝေဝ ရဟော ဇာတိ သမ္မုခေါ ဝေဝ ပရမ္မုခေါ ဇာ**”တိ။ ဣတဏှနီတိ
ပရမ္မုခေါ ကာယဝစိကမ္မာနိ။ “**တတ္ထာ**”တိအာဒိနာ သင်္ခေပတော ဝုတ္တမတ္ထံ
ဝိဝရိတုံ “**ယံ ဟိ**”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ သမ္ပဇ္ဇနာဒိဝသေန ပဋိဇဉ်တဗ္ဗယုတ္တံ ဌာနံ
ဝါ။ တထေဝါတိ ယထာ သမ္မုခေါ ကတေ မေတ္တာကာယကမ္မေ ဝုတ္တံ၊

တထေဝ။ “ကစ္စိ ခမနိယ”န္တိ ဧဝမာဒိကာ ကထာ သမ္မောဒနိယကထာ။
ယထာ ပရေဟိ သဒ္ဓိံ အတ္တနော ဆိဒ္ဓိံ န ဟောတိ၊ တထာ ပဋိသန္တာရဝသေန
ပဝတ္တာ ကထာ ပဋိသန္တာရကထာ။ “အဟော တဒါ ထေရေန မယံ ဒိန္နော
ဩဝါဒေါ၊ ဒိန္နော အနုသာသနီ”တိ ဧဝံ ကာလန္တရေ သရိတဗ္ဗယုတ္တာ၊
ဆသာရဏီယပဋိသံယုတ္တာ ဝါ ကထာ သာရဏီယကထာ။ သုတ္တပဒံ
နိက္ခိပိဘွာ တဿ အတ္တနိဒ္ဒေသဝသေန သီလာဒိဓမ္မပဋိသံယုတ္တာ ကထာ
ဓမ္မိကထာ။ သရေန သုတ္တဿ ဥစ္စာရဏံ သရဘဉ္စံ။ ပဉ္စဿ ဉာတုံ ဣတ္ထိတဿ
အတ္တဿ ပုစ္ဆနံ ပဉ္စပုစ္ဆနံ။ တဿ ယထာပုတ္တိတဿ အာဒိသနံ ပဉ္စဝိသုဇ္ဇနံ။
ဧဝံ သမန္တာဟရတောတိ ဧဝံ မနသိကရောတော၊ ဧဝံ မေတ္တံ ဥပသံဟရတောတိ
အတ္ထော။

ဧကတော ကာတုံ န သက္ကာ၊ တသ္မာ နာနာ။ ဟိတဋ္ဌေနာတိ အတ္တနော
ဝိယ အညမညဿ ဟိတဘာဝေန။ နိရုန္တရဋ္ဌေနာတိ အန္တရာဘာဝေန
ဘေဒါဘာဝေန။ အဝိဂ္ဂဟဋ္ဌေနာတိ အဝိရောဓဘာဝေန။ သမဂ္ဂဋ္ဌေနာတိ
သဟိတဘာဝေန။ ပရိဘဏ္ဍံ ကတွာတိ ဗဟလတနုမတ္တိကာလေပေဟိ
လိမ္မေတွာ။ စိဝရံ ဝါ ဇောဝန္တိတိ အတ္တနော စိဝရံ ဝါ ဇောဝန္တိ။ ပရိဘဏ္ဍံ
ဝါတိ အတ္တနော ပဏ္ဏသာလာယ ပရိဘဏ္ဍံ ဝါ ကရေန္တိ။

၃၂၇။ ပဋိဝိရုဒ္ဓါ ဝေါတိ ဧတ္ထာပိ “ယေဘုယျေနာ”တိ ပဒံ အာနေတွာ
သမ္ပန္နိတဗ္ဗံ။ တေသံ အပ္ပမာဒလက္ခဏန္တိ တေသံ အပ္ပမဇ္ဇနသဘာဝံ။ ကစ္စိ ပန
ဝေါ အနုရုဒ္ဓါ သမဂ္ဂါတိ ဧတ္ထာပိ ဝေါတိ နိပါတမတ္တံ၊ ပစ္စတ္တဝစနံ ဝါ၊ ကစ္စိ
တုမှေတိ ဧဝမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သမုဂ္ဂပါတိန္တိ သမုဂ္ဂပုဋ္ဌသဒိသံ ပါတိံ။

ပဏ္ဏသာလာယံ အန္တော ဗဟိ စ သမ္ပဇ္ဇနေန သောမိတင်္ဂဏတာ ဝတ္ထ-
ပဋိပတ္တိ။ ပဋိဝိသမတ္တမေဝါတိ အတ္တနော ယာပနပဋိဝိသမတ္တမေဝ။ ဩသာ-
ပေတွာတိ ပက္ခိပိတွာ။ ပမာဏမေဝါတိ အတ္တနော ယာပနပမာဏမေဝ။
ဝုတ္တနယေန ဇဟိတွာတိ ပါဠိယံ ဝုတ္တနယေန ဇဟိတွာ။

ဟတ္ထေန ဟတ္ထံ သံသိဗ္ဗန္တာတိ အတ္တနော ဟတ္ထေန ဣတရဿ ဟတ္ထံ
ဒဠ္လဂဟဏဝသေန ဗန္တန္တာ။ ဝိလဃံတိ ဒေသန္တရံ ပါပေတိ ဧတေနာတိ
ဝိလဃံကော၊ ဟတ္ထော။ ဟတ္ထော ဧဝံ ဝိလဃံကော ဟတ္ထဝိလဃံကော၊ တေန
ဟတ္ထဝိလဃံကေန။

တံ အခဏ္ဍံ ကတွာတိ တံ တိသုပိ ဒိဝသေသု ဓမ္မဿဝနံ ပဝတ္တနဝသေန
အခဏ္ဍိကံ ကတွာ။ ဧတန္တိ “ပဗ္ဗာဟိကံ ခေါ ပနာ”တိအာဒိဝစနံ။ ပဗ္ဗမေ

ပဉ္စမေ အဟနိ ဘဝတိတိ ပဉ္စာဟိကံ။ ဘဂဝတော ပုစ္ဆိတေန အနုရုဒ္ဓတ္ထေရေန။
ပမာဒဋ္ဌာနေသုယေဝါတိ အညေသံ ပမာဒဋ္ဌာနေသုယေဝ။ “ပမာဒဋ္ဌာနေသု-
ယေဝါ”တိ ဝုတ္တမေဝတ္ထံ ပါကဋတရံကာတုံ “အညေသဉ္စိ”တိ အာဒိသုတ္ထံ။ ပပဉ္စ-
ကရဏဋ္ဌာနာနီတိ ကသာပပဉ္စဿ ကရဏဋ္ဌာနာနိ ဝိဿဋ္ဌကထာပဝတ္တနေန
ကမ္မဋ္ဌာနေ ပမဇ္ဇနဋ္ဌာနာနိ။ တတ္ထာပိ “မယံ ဘန္တေ ကမ္မဋ္ဌာနဝိရုဉ္စံ န ပဋိ-
ပဇ္ဇာမာ”တိ သိခါပုတ္တံ အတ္တနော အပ္ပမာဒလက္ခဏံ ထေရော ဒဿေတိ။
တ္ထေကံ ဌာနံ ဗုဏ္ဏိတွာတိ ပန ဣဒံ တဒါ ဝိဟာရသမာပတ္တိနံ ဝဋ္ဌဉ္စာဘာဝေန
ဝုတ္တံ။

၃၂၈။ ဈာနဿ အဓိပ္ပေတတ္တာ “အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသော”-
ဣစ္စေဝ ဝုတ္တံ။ အတ္တနော သမ္မာပဋိပန္နတာယ သတ္ထု စိတ္တာရာဓနတ္ထံ တဿ စ
ဝိသေသာဓိဂမဿ သတ္ထု ပစ္စက္ခဘာဝတော ထေရော “ကိံ ဟိ နော သိယာ
ဘန္တေ”တိ အာဟ။ ယာဝဒေဝါတိ ယတ္ထကံ ကာလံ ဧကံ ဒိဝသဘာဝံ ဝါ
သကလရတ္တိံ ဝါ ယာဝ သတ္တ ဝါ ဒိဝသေ။

၃၂၉။ သမတိက္ကမာယာတိ သမ္ပဒေဝ အတိက္ကမနာယ။ သတိ ဟိ ဥပရိ
ဝိသေသာဓိဂမေ ဟေဋ္ဌိမဇ္ဈာနံ သမတိက္ကန္တံ နာမ ဟောတိ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ စ။
တေနာဟ “ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ”တိ။ ဉာဏဒဿနဝိသေသောတိ ကာရဏူပစာရေန
ဝုတ္တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဝေဒယိတသုခတောတိ ဝေဒနာသဟိတဇ္ဈာန-
သုခတော ဝါ ဖလသုခတော ဝါ။ အဝေဒယိတသုခန္တိ နိဗ္ဗာနသုခံ ဝိယ
ဝေဒနာရဟိတံ သုခံ။ အဝေဒယိတသုခန္တိ စ နိဒဿနမတ္တမေတံ၊ တံ ပန
အဖဿံ အသညံ အစေတနန္တိ သဗ္ဗစိတ္တစေတသိကရဟိတမေဝ။ တတော စ
သတိပိ ရူပဓမ္မပ္ပဝတ္တိယံ တဿ အစေတနတ္တာ သဗ္ဗသော သင်္ခါရဒုက္ခဝိရဟိတ-
တာယ သန္တတရာ ပဏီတတရာ စ နိရောဓသမာပတ္တိတိ ဝုစ္စတေ။ တေနာဟ
“အဝေဒယိတသုခံ သန္တတရံ ပဏီတတရံ ဟောတိ”တိ။ တေန ဝုတ္တံ “ဣမမှာ
စာ”တိအာဒိ။

၃၃၀။ သာမဂ္ဂိရသာနိသံသမေဝ နေသံ ဘဂဝါ ကထေသိ အဇ္ဈာ-
သယာနုကူလတ္တာ တဿ။ အနုသာဝေတွာတိ^၁ အနုပဂမနဝသေန သမ္ပဒေဝ
အာရောစေတွာ။ “အနုသံသာဝေတွာ”တိ ဝါ ပါဌော၊ သော ဝေတ္ထော။
တတော ပဋိနိဝတ္တိတွာတိ တေရဟိ ဘဂဝတော ဧကဝိဟာရေ အဇ္ဈာ-
သယောတိ သတ္ထု မနံ ဂဏှန္တာ “ဣဓေဝ တိဋ္ဌဏာ”တိ ဝိဿဇ္ဇိတဋ္ဌာနတော

၁-အနုသံသာယိတွာတိ (ပါဠိယံ အဋ္ဌကထာယဉ္စ)

နိဝတ္တိတွာ။ ပဗ္ဗဇ္ဇာဒီနီတိ အာဒိ-သဒ္ဓေန ဥပသမ္ပဒါဝိသုဒ္ဓိရတကမ္မဋ္ဌာနာနု-
ယောဂဈာနဝိမောက္ခသမာပတ္တိဉာဏဒဿနမဂ္ဂဘာဝနာဖလသန္တိကိရိယာဒိကေ
သင်္ဂဏာတိ။ အဓိဂန္ဓာဒီတိ ဝိ-သဒ္ဓေန ယထာဓိဂတာနဗ္ဗိ။ အတ္တနော
ဂုဏကထာယ အဋ္ဌိယမာနာတိ ဘဂဝန္တံ နိဿာယ အဓိဂန္ဓာပိ ဓမ္မာဓိ-
ကရဏံ သတ္တုဝိဟေသာဘာဝဒီပနေ ဘဂဝတော ပါကဋ္ဌဂုဏာနံ ကထာယ
အဋ္ဌိယမာနာဒီတိ ယောဇနာ။ ဒေဝတာတိ တံတံသမာပတ္တိလဘိနိယော
ဒေဝတာ။ မုခံ မေ သဇ္ဇန္တိ မုခံ မေ ကထနေ သမတ္ထံ၊ ကထနေ ယောဂုန္တိ
အတ္ထော။

၃၃၁။ ဧဝံ အာဂတောတိ ဧဝံ အာဠာနာဋိယသုတ္တေ အာဂတော။
ပလိဝေဋ္ဌေန္တေတိ စောဒေန္တေ။ မစ္ဆရာယန္တိတိ အတ္တနော ဂုဏာနံ ဘဂဝ-
တောပိ အာရောစနံ အသဟမာနာ မစ္ဆရာယန္တိတိ သော စိန္တေတိတိ
ကတွာ ဝုတ္တံ။

တေသံ လာဘာတိ တေသံ ဝဇ္ဇိရာဇူနံ ဝဇ္ဇိရဋ္ဌဝါသီနဉ္စ မနုဿတ္ထံ၊ ပတိ-
ရူပဒေသဝါသာဒိကော၊ ဘဂဝတော တိဏ္ဍဉ္စ ကုလပုတ္တာနံ ဒဿနဝန္တန-
ဒါနဓမ္မဿဝနာဒယော လာဘာ။ သုလဒ္ဓါ လာဘာတိ ယောဇနာ။ ပသန္တ-
စိတ္တံ အနုဿရေယျာတိ တံ ကုလံ တေသံ သီလာဒိဂုဏေ စိတ္တံ ပသာဒေတွာ
အနုဿရေယျ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ “အနုဿရဏဗ္ဗာဟံ ဘိက္ခဝေ တေသံ ဘိက္ခုနံ
ဗဟူပကာရံ ဝဒါမိ”တိ ။

စူဠဂေါသိင်္ဂသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၂-မဟာဂေါသိင်္ဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၃၂။ ကောစိဒေဝါတိ ဂေါသိင်္ဂသာလဝနသာမန္တတော နိဝိဋ္ဌေသု
ယောကောစိ ဂါမော ဂေါစရဂါမော ဘဝိဿတိ၊ တသ္မာ အနိဗ္ဗဘာဝတော
ဂေါစရဂါမော န ဂဟိတော၊ ဝသနဋ္ဌာနမေဝ ပရိဒီပိတံ၊ တတော ဧဝံ အရည-
နိဒါနကံ နာမေတံ။ သဗ္ဗတ္တာတိ ဒေဝလောကေ မနုဿလောကေ စ။ ထိရ-
ကာရဏေဟိတိ သာသနေ ထိရဘာဝကာရဏေဟိ။ သဝနန္တေ ဇာတတ္တာတိ
စတုသစ္စဂဟ္တဿ ဓမ္မဿဝနဿ ပရိယောသာနေ အရိယာယ ဇာတိယာ
ဇာတတ္တာ။ ယထာ ပဋိဝေဓောဟုသစ္စံ ဣဇ္ဈတိ၊ တထာ ဓမ္မဿ သဝနတော

သာဝကာ။ သူရိယော ဝိယ ဘာသုရဂုဏရံသိတာယ မောဟန္တကာရဝိမေန-
 တော။ ဓန္ဒော ဝိယ ရမဏီယမနောဟရသိတလဂုဏတာယ ကိလေသပရိ-
 ဌာဟဂူပသမတော။ သာဂဇော ဝိယ ဂမ္ဘီရထိရဝိပုလ္လာနေကဂုဏတာယ
 ဌိတဓမ္မသဘာဝတော။ ဂုဏမဟန္တတာယ ထေရဿ အဘိညာတတာ၊ ဂုဏ-
 မဟန္တတာ စ သုတ္တေသု အာဂတနယေနေဝ ဉ္စတဗ္ဗာတိ တံ ဝိတ္ထာရတော
 ဒဿေတုံ “န ကေဝလ”န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ သီဟနာဒသုတ္တန္တိ မဇ္ဈိမနိကာယေ
 အာဂတံ မဟာသီဟနာဒသုတ္တံ။ ထေရပဉ္စသုတ္တန္တိ သုတ္တနိပါတေ အဋ္ဌကဝဂ္ဂေ
 အာဂတံ သာရိပုတ္တသုတ္တံ။ ထေရသီဟနာဒသုတ္တန္တိ ဣမဿ စ ထေရဿ
 ဇနပဒစာရိကာယ သတ္ထု သမ္ဗုခါ သီဟနာဒသုတ္တံ။ အဘိနိက္ခမနန္တိ ထေရ-
 သေဝ မဟတာ ဉ္စဘိပရိဝဇ္ဇေန မဟတာ စ ဘောဂပရိဝဇ္ဇေန သဟ သရာ-
 ဝါသပရိစ္ဆာဂေါ အဘိနိက္ခမနံ။ ဧသ နယော ဣတော ပရေသုပိ။ ယဒိဒန္တိ
 နိပါတော၊ ယော အယန္တိ အတ္ထော။

မဟာပညေဘိက္ခု။ ဂဟေတွာတိ အာယသ္မတော ကိရ သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ
 ပရိဝါရဘိက္ခုပိ မဟာပညာ ဧဝ အဟေသုံ။ ဓာတုသော ဟိ သတ္တာ သံသန္တန္တိ။
 သယံ ဣန္ဒြိမာဘိအာဒိသုပိ ဧသေဝ နယော။ အယံပနတ္ထော ဓာတုသံယုတ္တေန
 ဒိပေတဗ္ဗော—ဂိဇ္ဈကုဋ္ဌပဗ္ဗတေ ဂိလာနသေယျာယ နိသိန္ဒော ဘဂဝါ
 အာရက္ခတ္တာယ ပရိဝါရေတွာ ဝသန္တေသု သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာဒိသု ဧက-
 မေကံ အတ္တနော ပရိသာယ သဒ္ဓိံ စင်္ဂမန္တံ ဝေါလောကေတွာ ဘိက္ခု။
 အာမန္တေသိ “ပဿထ နော တုမှေ ဘိက္ခဝေ သာရိပုတ္တံ သမ္ဗဟုလေဟိ
 ဘိက္ခုဟိ သဒ္ဓိံ စင်္ဂမန္တန္တိ။ ဧဝံ ဘန္တေ။ သဗ္ဗေ ခေါ ဧတေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု။
 မဟာပညာ”တိ သဗ္ဗံ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ။

ဓနန္တေတိ ဥပဝနန္တေ။ မေဃဝဏ္ဏာယာတိ နီလာဘာယ။ သမုဒ္ဒကုစ္ဆိတော
 ဥဂ္ဂစ္ဆန္တဿ ဝိယ ဥပဋ္ဌာနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ စက္ကဝါဠပဗ္ဗတမတ္ထကသမီပေ
 အာဘာဗရဏဝသေန ပဝတ္တိယာ “ပါနိနစက္ကဝါဠပဗ္ဗတမတ္ထကေ”တိ
 ဝုတ္တံ။ န စက္ကဝါဠပဗ္ဗတမတ္ထကေ စန္ဒမဏ္ဍလဿ ဝိစရဏတော။ တထာ
 သတိ လောကန္တရိကနိရယေသုပိ စန္ဒိမသုရိယာနံ အာဘာ ဗရေယျ။
 ဥဗ္ဗေခဝသေန ဟိ စက္ကဝါဠပဗ္ဗတဿ ဝေမဇ္ဈတော စန္ဒိမသုရိယာ ဝိစရန္တိ။
 သာလကုသုမပဘာနံ အတိရတ္တတာယ ဝုတ္တံ “လာခါရသေန သိဉ္ဇမာနံ
 ဝိယာ”တိ။ ဥပဂါယမာနာ ဝိယာတိ ပယိရူပါသနဝသေန ဥပေစ္စ ဂါယမာနာ

၁-မ ၁-၉၇-ပိဋေ။   ၂-၃၁-၄၂၆-ပိဋေ။   ၃-သံ ၁-၃၆၈၊ ၃၆၉-ပိဋေသု။

ဝိယ။ ကာယ န ခေါ အဇ္ဇ ရတိယာတိ အဇ္ဇ ဈာနသမာပတ္တိရတိယာ ဧဝ
န ခေါ၊ ဥဒါဟု ဓမ္မသာကစ္ဆာရတိယာ ဓမ္မဒေသနာရတိယာတိ စိန္တေသိ။

ဒွေ စန္ဒမဏ္ဍလာနိ ဝိယ ပရမသောဘဂ္ဂပ္ပတ္တာယ ကန္တိယာ။ ဒွေ သူရိယ-
မဏ္ဍလာနိ ဝိယ အတိဝိယ သုဝိသုဒ္ဓသမုဇ္ဇလာယ ဂုဏဝိဘူတိယာ။ ဒွေ ဆဒ္ဒန္တ-
နာဂရာဇာနော ဝိယ မဟာနဘာဝတာယ။ ဒွေ သီဟာ ဝိယ တေဇဿဒ-
တာယ။ ဒွေ ဗျန္တိ ဝိယ အနောလိနဂုတ္တိတာယ။ သဗ္ဗပါလိပုလ္လမေဝါတိ
သဗ္ဗမေဝ သမန္တတော ဝိကသိတံ။

၃၃၃။ ကထာ ဥပစရတိ ပဝတ္တတိ ဧတ္တာတိ ကထာဥပစာရော၊ သဝန-
ပစာရော ပဒေသော၊ တံ ကထာဥပစာရံ။ ရမဏီယမေဝ ရမဏေယျကံ။
ဥဇ္ဇင်္ဂလေတိ လူခပဒေသေ ကဋ္ဌိနပဒေသေ။ ဒေါသေဟိ ဣတာ အပဂတာတိ
ဒေါသိနာ တ-ကာရဿ န-ကာရံကတွာ။ ဒိဗ္ဗာ မညေ ဂန္ဓာတိ ဒေဝလောကေ
ဂန္ဓာ ဝိယ။ ဒိဝိ ဘဝါတိ ဒိဗ္ဗာ။ ဒွေ စေရတိ သာရိပုတ္တတ္ထေရအာနန္ဒတ္ထေရာ။
အာနန္ဒတ္ထေရော တာဝ မမာယတု အဓိဏာသဝဘာဝတော၊ သာရိပုတ္တတ္ထေရော
ကထန္တိ? န ဣဒံ မမာယနံ ဂေဟသီတပေမဝသေန၊ အထ ခေါ ဂုဏဘတ္တိ-
ဝသေနာတိ နာယံ ဒေါသော။

အနုမတိယာ ပုစ္ဆာ အနုမတိပုစ္ဆာ၊ အနုမတိဂ္ဂဟဏတ္ထံ ပုစ္ဆနံ။ တတ္ထ ယသ္မာ
အဓမ္မိကဗ္ဗိံ ဝုဒ္ဓဿ အနုမတိံ ဣတရော ပဋိက္ခိပိတုံ န လဘတိ၊ တေန သာ
အနုဇာနိတဗ္ဗာဝ ဟောတိ၊ တသ္မာ သံဃဗုဒ္ဓကတော ပဋ္ဌာယ အနုမတိ
ပုစ္ဆိတဗ္ဗာ။ တေနာဟ “အနုမတိပုစ္ဆာ နာမေသ”တိအာဒိ။ ခုဒ္ဒကတော
ပဋ္ဌာယာတိ ကဏိဋ္ဌတော ပဋ္ဌာယ။ ပဋိဘာတိ ဥပဋ္ဌာတိတိ ပဋိဘာနံ၊
ယထာဓိပ္ပေတော အတ္ထော၊ တံ ပဋိဘာနံ။ သီခါပုတ္တာ ဝေပုလ္လပုတ္တာ န
ဘဝိဿတိ ပဒေသဉာဏေ ဌိတေဟိ ဘာသိတတ္တာ။ သီခါပုတ္တာ ဝေပုလ္လပုတ္တာ
ဘဝိဿတိ သဗ္ဗညုတညာဏေန သံသန္တိတတ္တာ။ ဝုတ္တမေဝတ္ထံ ဥပမာယ
ဝိဘာဝေတုံ “ယထာ ဟိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ပစ္စတ္တိကာ အဋ္ဌိယန္တိ ဒုက္ခာ-
ယန္တိ ဧတေနာတိ အဇ္ဇော၊ ဝိနိစ္ဆိတဗ္ဗဝေါဟာရော။ ဂါမဘောဇကန္တိ ယသ္မိံ
ဂါမေ သော ဥပ္ပန္နော၊ တံ ဂါမဘောဇကံ။ ဇနပဒဘောဇကန္တိ ယသ္မိံ
ဇနပဒေ သော ဥပ္ပန္နော၊ တံ ဇနပဒဘောဇကံ။ မဟာဝိနိစ္ဆယအမစ္စန္တိ
ယသ္မိံ ရဇ္ဇေ သော ဇနပဒေါ၊ တဿ? ရာဇဇာနိယံ မဟာဝိနိစ္ဆယအမစ္စံ။
သေနာပတိန္တိ ယဿ ရညော သော အမစ္စော၊ တဿ သေနာပတိံ။ တထာ

ဥပရာဇန္တိ။ ဣဒံပနေတ္ထ ပကတိစာရိတ္တဝသေန ဝုတ္တံ ဥပမေယျတ္တာနုရူပတောတိ
ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ အပရာပရံ န သဉ္ဇရတိ ဝိနိစ္ဆယနာရဟေန ဝိနိစ္ဆိတဘာဝတော။

ပကဋ္ဌာနံ ဥက္ကဋ္ဌာနံ သီလဒိအတ္တာနံ ဗောဓနတော၊ သဘာဝနိရုတ္တိဝသေန
ဗုဒ္ဓါဒိဟိ ဘာသိတတ္တာ စ ပကဋ္ဌာနံ ဝစနပ္ပဗန္ဓာနံ အာဠိတိ ပါဠိ၊ ပရိယတ္တိ-
ဓမ္မော။ ပုရိမဿ အတ္ထဿ ပစ္ဆိမေန အတ္ထေန အနုသန္ဓာနံ အနုသန္တိ။
အတ္ထမုခေန ပန ပါဠိပဒေသာနမ္ပိ အနုသန္တိ ဟောတိယေဝ၊ သော စ
ပုဗ္ဗာပရာနုသန္တိပုစ္ဆာနုသန္တိအဇ္ဈာသယာနုသန္တိယထာနုသန္တိဝသေန စတုဗ္ဗိဓော။
တံတံဒေသနာနံ ပန ပုဗ္ဗာပရသံသန္တနံ ပုဗ္ဗာပရံ။ ပါဠိဝသေန အနုသန္တိဝသေန
ပုဗ္ဗာပရဝသေနာတိ ပစ္စေကံ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ဥဂ္ဂဟိတန္တိ ဗျဉ္ဇနသော အတ္ထသော
စ ဥဒ္ဓံ ဥဒ္ဓံ ဂဟိတံ၊ ပရိယာပုဏနဝသေန စေဝ ပရိပုစ္ဆာဝသေန စ ဟဒယေန
ဂဟိတန္တိ အတ္ထော။ ဝနုဒုက္ခနိဿရဏတ္ထိကေဟိ သောတဗ္ဗတော သုတံ၊
ပရိယတ္တိဓမ္မော၊ တံ ဓာရေတိတိ သုတဓရော။ ယော ဟိ သုတဓရော၊ သုတံ
တသ္မိံ ပတိဋ္ဌိတံ ဟောတိ သုပ္ပတိဋ္ဌိတံ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “သုတဿ အာဓာရ-
ဘူတော”တိ။ တေနာဟ “ယဿ ဟိ”တိအာဒိ။ ဧကပဒံ ဧကက္ခရမ္ပိ အဝိနဋ္ဌံ
ဟုတွာ သန္တိစိယတိတိ သန္တိစယော၊ သုတံ သန္တိစယော ဧတသ္မိန္တိ သုတသန္တိ-
စယော။ အဇ္ဈောသာယာတိ အနုပဝိသိတွာ။ တိဋ္ဌတိတိ န မုဿတိ။

ဦတာ ပရုဏာတိ ပရုဏာ ဝါစုဂ္ဂတာ။ နိစ္စလိတန္တိ အပရိဝတ္တိတံ။
သံသန္တိတွာတိ အညေဟိ သံသန္တိတွာ။ သမနုဂ္ဂါဟိတွာတိ ပရိပုစ္ဆာဝသေန
အတ္ထံ ဩဂါဟေတွာ။ ပဗန္ဓဿ ဝိဗန္ဓာဘာဝတော၊ ဂင်္ဂါသောတသဒိသံ၊
“ဘဝင်္ဂသောတသဒိသ”န္တိ ဝါ ပါဠော၊ အကိတ္တိမံ သုခပ္ပဝတ္တိတိ အတ္ထော။
သုတ္တေကဒေသဿ သုတ္တဿ စ ဝစသာ ပရိစယော ဣဓ နာမိပ္ပေတော၊
ဝဂ္ဂါဒိဝသေနပန အမိပ္ပေတောတိ အာဟ “သုတ္တဒသက။ပ။ သဇ္ဈာယိတာ”တိ၊
“ဒသ သုတ္တာနိ ဂတာနိ၊ ဒသ ဝဂ္ဂါဂတာ”တိအာဒိနာ သလ္လက္ခေတွာ ဝါစာယ
သဇ္ဈာယိတာတိ အတ္ထော။ မနသာ အနု အနု ပေက္ခိတာ ဘာဂသော
နိဇ္ဈာယိတာ ဝိန္တိတာ မနသာနုပေက္ခိတာ။ ရူပဂတံ ဝိယ ပညာယတိတိ
ရူပဂတံ ဝိယ စက္ခုဿ ဝိဘူတံ ဟုတွာ ပညာယတိ။ သုပ္ပုဋ္ဌိဝိဒ္ဓါတိ နိဇ္ဈေ
နိဂါမ္ဘံ ကတွာ သုဠု ယာထာဝတော ပဋိဝိဒ္ဓါ။

ပဇ္ဇတိ အတ္ထော ဉာယတိ ဧတေနာတိ ပဒံ၊ တဒေဝ အတ္ထံ ဗျဉ္ဇေတိတိ ဗျဉ္ဇနန္တိ
အာဟ “ပဒမေဝ အတ္ထဿ ဗျဉ္ဇနတော ပဒဗျဉ္ဇန”န္တိ။ အက္ခရပါရိပူရိယာ

၁-အံ-ဦ ၂-၂၄၇-ဝိဋ္ဌာဒိသုပိပဿိတဗ္ဗံ၊
၂-ဝိဇ္ဇေဒါဘာဝတော(အံ-ဦ ၂-၂၄၇၊ သာရတ္ထ-ဦ ၃-၃၉-ပိဋေသု။)

ပဒဗျဉ္ဇနဿ ပရိမဏ္ဍလတာ၊ သာ ပန ပါရိပူရိ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ အာဟာ
 “ဒသဝိဓဗျဉ္ဇနပုဋ္ဌိယော အပရိဟာပေတွာ”တိ။ အညံ ဥပါရုက္ခကရန္တိ ယထာ-
 နိက္ခိတ္တသုတ္တတော အညံ တဿ အနန္တလောမကံ သုတ္တံ အာဟရတိ။ တဒတ္ထံ
 ဩတရေတိတိ တဿ အာဟဋသုတ္တဿေဝ အတ္ထံ ဝိစာရေတိ။ တဿ ကထာ
 အပရိမဏ္ဍလာ နာမ ဟောတိ အတ္ထဿ အပရိပုဏ္ဏဘာဝတော။ ယထာ-
 နိက္ခိတ္တဿ သုတ္တဿ အတ္ထသံဝဏ္ဏနာဝသေနေဝ သုတ္တန္တရမ္ပိ အာနေန္တော မဟိ
 ကေပဒမ္ပိ န ဂစ္ဆတိ နာမ။ အမက္ခေန္တောတိ အဝိနာသေန္တော။ တံ တံ အတ္ထံ
 သုဋ္ဌ၊ ဝဝတ္ထိတံ ကတွာ ဒဿေန္တော တုလိကာယ ပရိန္နိန္နန္တော ဝိယ။
 ဂန္တိရတရမတ္ထံ ဂမေန္တော ဂန္တိရမာတိကာယ ဥဒကံ ပေသေန္တော ဝိယ။
 ဥတ္တာနမာတိကာယ ဟိ မရိယာဒံ ဩတ္ထရိတွာ ဥဒကံ အညထာ ဂစ္ဆေယျ။
 ဧကံယေဝ ပဒံ အနေကေဟိ ပရိယာယေဟိ ပုနပျုနံ သံဝဏ္ဏေန္တော ပဒံ
 ကောဇ္ဇေန္တော သိန္နဝါဇာနီယော ဝိယ။ သော ဟိ ဝဂ္ဂိတာယ ဂတိယာ
 ပဒေ ပဒံ ကောဇ္ဇေန္တော ဂစ္ဆတိ။ ကထာမဂ္ဂေန တဿ ကထာ ပရိမဏ္ဍလာ
 နာမ ဟောတိ ဓမ္မတော အတ္ထဘော အနုသန္နိတော ပုဗ္ဗာပရတော အာစရိ-
 ယုဂ္ဂဟတောတိ သဗ္ဗသော ပရိပုဏ္ဏဘာဝတော။

အနုပ္ပဗန္ဓေဟိတိ ဝိဿဋ္ဌေဟိ အာသဇ္ဇမာနေဟိ။ နာတိသီဃံ နာတိသဏိကံ
 နိရန္တရံ ကေရသဉ္စ ကတွာ ပရိသာယ အဇ္ဈာသယာနရူပံ မေဓံ ကထေန္တော
 ဝိဿဋ္ဌာယ ကထာယ ကထေတိ နာမ၊ န အညထာတိ ဒဿေန္တော “ယော
 ဘိက္ခု”တိအာဒိမာဟ။ အရဏိံ မန္တေန္တော ဝိယ၊ ဥဏှဝါဒနီယံ ခါဒန္တော
 ဝိယာတိ သီဃံ သီဃံ ကထနဿ ဥဒါဟရဏံ၊ ဂဟိတံ ဂဟိတမေဝါတိအာဒိ
 လဃေတွာ ကထနဿ။ ပုရာဏပဏ္ဏန္တရေသု ဟိ ပရိပါတိယမာနဂေါဓာ
 ကဒါစိ ဒိဿတိ၊ ဧဝမေကစ္စဿ အတ္ထဝဏ္ဏနာ ကတ္ထမိ န ဒိဿတိ။ ဩဟာယာတိ
 ဌပေတွာ။ ယောဝီတိအာဒိနာ ကေရူပေန ကထာယ အကထနံ ဒဿေတိ။
 ပေတဂ္ဂိ နိဇ္ဈာမဘဏှိကပေတဿ မုခတော နိစ္ဆရဏကအဂ္ဂိ။ ဝိတ္ထာယတိတိ
 အပ္ပဋ္ဌိဘာနတမာပဇ္ဇတိ။ ဧကနစိ ရောဂေန ဒုက္ခံ ပတ္တော ဝိယ နိတ္ထုနန္တော။
 ကန္တုန္တော ဝိယာတိ ဥက္ကုဋ္ဌိံ ကရောန္တော ဝိယ။ အပ္ပဗန္ဓာ နာမ ဟောတိ
 သုခေန အပ္ပဝတ္တဘာဝတော။ အာစရိယေဟိ ဒိန္နနယေ ဌိတောတိ အာစရိ-
 ယုဂ္ဂဟံ အမုဉ္ဇန္တော၊ ယထာ စ အာစရိယာ တံ တံ သုတ္တံ သံဝဏ္ဏေသု၊ တေနေဝ
 နယေန သံဝဏ္ဏေန္တောတိ အတ္တော။ အန္တိန္ဒဝေရံ ကတွာတိ “နာတိသီဃံ နာတိ-
 သဏိကံ”န္တိအာဒိနာ ဟေဋ္ဌာဝုတ္တနယေန အဝိတ္တိန္တံ ကထာပဗန္ဓံ ကတွာ။ အနုသ-
 ယသမုပ္ပါတာယာဘိ ဣမိနာ တဿာ ကထာယ အရဟတ္တပရိယောသာနတံ

ဒဿေတိ။ ဧဝံပေနာတိ နယိဒံ ဧကဝစနံ တတ္ထကဝသေနံ ဂဟေတဗ္ဗံ၊
အထ ခေါ လက္ခဏေ ပဝတ္တန္တိ ဒဿေန္တော “တထာရူပေနော ဘိက္ခုသတေန
ဘိက္ခုသဟဿေန ဝါ”တိ ဝုတ္တံ။ ပလ္လင်္ကေနာတိ ပလ္လင်္ဂပဒေသေန၊ ပလ္လင်္ဂာ-
သနန္တေနာတိ အတ္ထော။ ဣဒိနာ နယေနာတိ ဝါရန္တရသာဓာရဏံ အတ္ထံ
အတိဒိသတိ၊ အသာဓာရဏံ ပန ဝက္ခတေဝါတိ။

၃၃၄။ အာရမတိ ဧတေနာတိ အာရာမော။

၃၃၅။ ဓုဝသေဝနန္တိ နိယတသေဝိတံ။ ပါသာဒပရိဝေဏေတိ ပါသာ-
ဒဂ်ဏေ။ နာဘိယာ ပတိဋ္ဌိတာနန္တိ နာဘိယာ ဘူမိယံ ပတိဋ္ဌိတာနံ။ အရန္တရာ-
နီတိ အရဝိဝရာနိ တံတံအရာနံ ဝေမဇ္ဈဌာနာနိ။

၃၃၆။ သမာဒိန္နအရညရုတင်္ဂါ အာရညိကော၊ န အရညဝါသမတ္တေန။

၃၃၇။ န ဩသာဒေန္တိတိ န အဝသာဒေန္တိ၊ န အဝသာဒနာပေက္ခာ
အညမညံ ပဉ္စ ပုစ္ဆန္တိတိ အတ္ထော။ ပဝတ္တိနီတိ ပဂုဏာ။

၃၃၈။ လောကုတ္တရာ ဝိဟာရသမာပတ္တိ နာမ ထေရဿ အရဟတ္တဖလ-
သမာပတ္တိယော၊ ပရိယာယတော ပန နိရောဓသမာပတ္တိပိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၃၃၉။ သာဓုကာရော အာနန္ဒတ္ထေရဿ ဒိန္တော။ တေနာဟ ဘဂဝါ
“ယထာ တံ အာနန္ဒောဝ သမ္မာ ဗျာကရမာနော ဗျာကရေယျာ”တိအာဒိ။
သမ္မာတိ သုဋ္ဌ၊ ယထာအဇ္ဈာသယန္တိ အဓိပ္ပါယော။ ယေန ဟိ ယံ
ယထာစိတ္တံ ကထိတံ၊ တံ သမ္မာ ကထိတံ နာမ ဟောတိ။ သမ္ပတ္တဝေသေန
ဟိ ယထာကာရီ တထာဝါဒိ သောဘတိ။ တေနာဟ “အတ္တနော အနုစ္ဆရိက-
မေဝါ”တိအာဒိ။ ဗဟုဿုတော ဘိက္ခု တတ္ထ တတ္ထ သုတ္တေ သီလာဒီနံ
အာဂတဋ္ဌာနေ တေသံ သုဝိဒိတတ္တာ ယထာနသိဋ္ဌံ ပဋိပဇ္ဇမာနော တာနိ
ပရိပူရေတိတိ အာဟ “သီလဿ အာဂတဋ္ဌာနေ”တိအာဒိ။ မဂ္ဂါဒိပသဝနာယ
ဝိပဿနာဂန္တံ ဂဏှာပေတွာ ပရိပါကံ ဂမေတွာတိ အတ္ထော။

၃၄၀။ “ဧသေဝ နယော”တိ အတိဒေသဝသေန သင်္ခေပတော ဝုတ္တမတ္ထံ
ဝိဝရန္တော “အာယဿှာ ဟိ ရေဝတော”တိအာဒိမာဟ။

၃၄၂။ အပရေပိ နာနပ္ပကာရေ ကိလေသေတိ အပရေပိ နာနပ္ပကာရေ
ဒေါသမောဟာဒိကိလေသေ။ ရုနိတွာတိ ဝိဓမေတွာ။

၃၄၃။ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဧဝံ ဗျာကာသီတိ သမ္ပန္နော။
သကလမ္ပိ စက္ခုဝိညာဏဝိထိဂတံ စိတ္တံ စက္ခုဝိညာဏန္တိ အဂ္ဂဟေတွာ စက္ခု-
သန္နိဿိတမေဝ ပန ဝိညာဏံ စက္ခုဝိညာဏံ၊ တဒနန္တရံ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆနံ၊ တဒနန္တရံ
သန္တိရဏန္တိအာဒိနာ သဏှံ သုခုမံ အတိဇ္ဈတ္တရခဏဝန္တံ ဖိတ္တန္တရံ စိတ္တ-
နာနတ္ထံ။ ခန္ဓာဒိနဉ္စ နာနတ္ထသင်္ခါတံ ခန္တန္တရူပိ။ ပထဝီကသိဏေ ပဌမဇ္ဈာနံ
သမာပဇ္ဇိတွာ တထေဝ တတိယံ ဈာနန္တိအာဒိနာ အာရမ္မဏံ အနုက္ကမိတွာ
ဈာနဿေဝ ဧကန္တရိကဘာဝေန ဥက္ကမနံ ဈာနောက္ကန္တိကံ နာမ။ ပထဝီ-
ကသိဏေ ပဌမံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိတွာ ပုန တဒေဝ တေဇောကသိဏေတိ-
အာဒိနာ ဈာနံ အနုက္ကမိတွာ အာရမ္မဏဿေဝ ဧကန္တရိကဘာဝေန ဥက္ကမနံ
အာရမ္မဏောက္ကန္တိကံ နာမ။ “ပဌမဇ္ဈာနံ ပဉ္စဂီက”န္တိအာဒိနာ ယာဝ
နေဝသညာနာသညာယတနံ ဒုဝဂီကန္တိ ဈာနင်္ဂမတ္တဿေဝ ဝဝတ္ထာပနံ အင်္ဂ-
ဝဝတ္ထာနံ။ “ဣဒံ ပထဝီကသိဏံ။ပ။ ဣဒံ ဩဒါတကသိဏ”န္တိ အာရမ္မဏ-
မတ္တဿေဝ ဝဝတ္ထာပနံ အာရမ္မဏဝဝတ္ထာနံ။ ပထဝီကသိဏေ ပဌမံ ဈာနံ
သမာပဇ္ဇိတွာ တတ္ထေဝ ဣတရေသမ္ပိ သမာပဇ္ဇနံ အင်္ဂသင်္ကန္တိ။ ပထဝီ-
ကသိဏေ ပဌမံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိတွာ တဒေဝ အာပေါကသိဏေတိ ဧဝံ
သပ္ပကသိဏေသု ဧကဿေဝ ဈာနဿ သမာပဇ္ဇနံ အာရမ္မဏသင်္ကန္တိ။
ဧကတောဝစုနံ ဥဘတောဝစုနန္တိ ဣဒံ ခန္ဓာဒိဒေသနာယံ လဟ္တတိ။ အဘိဓမ္မ-
ဘာဇနီယေ ဟိ ဝေဒနာက္ခန္ဓံ ဘာဇေန္တော ဘဂဝါ တိဏေ ဂဟေတွာ
ဒုကေသု ပက္ခိပိ၊ ဒုကေ ဂဟေတွာ တိကေသု ပက္ခိပိ၊ ဣဒံ ဧကတောဝစုနံ။
တိကေ စ ဒုကေ စ ဥဘတောဝစုနနိဟာရေန ကထေသိ၊ ဣဒံ ဥဘတောဝစုနံ။
ဧဝံ သေသခန္ဓေသု ဓာတာယတနာဒိသု စ ယထာရဟံ ဝိဘင်္ဂပ္ပကရဏေ
အဘိဓမ္မဘာဇနီယေ အာဂတနယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တေနာဟ “အဘိဓမ္မိက-
ဓမ္မကထိကဿေဝ ပါကဋ”န္တိ။ ခန္ဓာဒိသု သဘာဝဓမ္မေသု တီသု လက္ခဏေသု
ပညတ္တိယံ သမယန္တရေသု စ ကောသလ္လာဘာဝတော အယံ သကဝါဒေါ
အယံ ပရဝါဒေါတိ န ဇာနာတိ။ တတော ဧဝံ သကဝါဒံ။ပ။ ဓမ္မန္တရံ
ဝိသံဝါဒေတိ။ ခန္ဓာဒိသု ပန ကုသလတာယ အဘိဓမ္မိကော သကဝါဒံ။ပ။
န ဝိသံဝါဒေတိ။

၃၄၄။ ဝိတ္တံ အတ္တနော ဝသေ ဝတ္တေတုံ သက္ကောတိ ပဋိသင်္ခါနဘာဝနာ-
ဗလေဟိ ပရိဂ္ဂဏှနသမတ္တတ္တာ။ ဣဒါနိ တမတ္ထံ ဗျတိရေကတော အန္တယတော စ
ဝိဘာဝေတုံ “ဒုပ္ပညော ဟိ”တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ သဗ္ဗာနဿာတိ သဗ္ဗာနိ
အဿ။ ဝိသေဝိတဝိပ္ပန္နိတာနိတိ ကိလေသဝိသူကာယိကာနိ စေဝ ဒုစ္စရိတ-
ဝိပ္ပန္နိတာနိ စ။ ဘဠိတွာတိ မဒ္ဒိတွာ။ ဗဟိတိ ကမ္မဋ္ဌာနတော ဗဟိ ပုထုတ္တာ-
ရမ္ပဏေ။

၃၄၅။ ပရိယာယေနာတိ ဧတ္ထ ပရိယာယ-သဒ္ဓေါ “အတ္ထိ ခွေသ မြာဟန္တဏ
ပရိယာယော”တိအာဒိသု^၁ ဝိယ ကာရဏတ္ထောတိ အာဟ “သောဘနကာရဏံ
အတ္ထိ”တိ။ ယဒိ ဘဂဝါ “ဣဓ သာရိပုတ္တ ဘိက္ခု ပစ္စွာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတ-
ပဋိက္ကန္တော”တိအာဒိနာ အတ္တနော မဟာဗောဓိပလ္လင်္ဂံ သန္ဓာယာဟ။ ဧဝံ
သန္တေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေဟေဝ သံဃာရာမော သောဘေတတဗ္ဗော၊ န အညေဟိတိ
အာပန္နန္တိ အာဟ “အဝိစ ပန္နိမံ ဇနတ”န္တိအာဒိ။ နိဗ္ဗာနတ္ထာယ ပဋိပတ္တိ-
သာရံ ဧတဿာတိ ပဋိပတ္တိသာရေ၊ တံ ပဋိပတ္တိသာရံ။ နိပ္ပရိယာယေ-
နေဝါတိ ကေနစိ ပရိယာယေန လေသေန ဝိနာ မုချေန နယေနေဝ။ ယော
“အရဟတ္တံ အပ္ပတွာ န ဝုဠဟိဿာမီ”တိ ဒဠသမာဒါနံ ကတွာ နိသိန္တော တံ
အဓိဂန္ဓာဝ ဥဠဟတိ၊ ဧဝေပေန ဣဒံ ဂေါသိင်္ဂသာလဝနံ သောဘတိ သာသနေ
သဗ္ဗာရမ္ဘာနံ တဒတ္တတ္တာတိ အတ္ထော။ အာသဝက္ခယာဝဟံ ပဋိပတ္တိ အာရဘိ-
တွာ အာသဝက္ခယေနေဝ ဒေသနာယ ပရိယောသာပိတတ္တာ ယထာနုသန္တိ-
နာဝ ဒေသနံ နိဠပေသီတိ။

မဟာဂေါသိင်္ဂသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၃-မဟာဂေါပါလကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၄၆။ တတ္တာတိ ဂေါပါလကသုတ္တေ။ တိဿော ကထာတိ^၂ တိဿော
အဋ္ဌကထာ၊ တိဝိဓော သုတ္တဿ အတ္တဝဏ္ဏနာတိ အတ္ထော။ ဧကေနံ ပဒံ
နာဠံ မူလံ ဧတိဿာတိ ဧဝံသညိတာ ဧကနာဠိကာ၊ ဧကေနံ ဝါ ပဒံ နာဠံ
အတ္တနိဂ္ဂမနမဂ္ဂေါ ဧတိဿာတိ ဧကနာဠိကာ။ တေနာဟ “ဧကေနပဒဿ
အတ္တကထန”န္တိ။ စတ္တာရော အံသာ ဘာဂါ အတ္တသလ္လက္ခဏူပါယာ ဧတိဿာတိ
စတုရဿ။ တေနာဟ “စတုတ္ထံ ဗန္တိတွာ ကထန”န္တိ။ နိယမတော နိသိန္တဿ

၁-အံ ၃-၁၉၂၀၊ ဝိ ၁-၂၂-ပိဋေသု။

၂-အံ-ဦ ၃-၃၆၃-ပိဋာဒိသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ။

အာရဒ္ဓဿ ဝတ္တော သံဝတ္တော ဧတိဿာ အတ္ထိတိ နိသိန္တဝတ္တိကာ၊ ယထာ-
 ရဒ္ဓဿ အတ္တဿ ဝိသုံ ဝိသုံ ပရိယောသာပိကာတံ အတ္တော။ တေနာဟ
 “ပဏ္ဍိတံ ဂေါပါလကံ ဒဿေတွာ”တိအာဒိ။ ဧကေကပဒဿာတိ ပိဏ္ဍတ္တ-
 ဒဿနဝသေန ဗဟုန္တံ ပဒါနံ ဧကန္တံ အတ္ထံ အကထေတွာ ဧကမေကဿ ပဒဿ
 အတ္တဝဏ္ဏနာ။ အယံ သဗ္ဗတ္ထေဝ လဗ္ဘတိ။ စတုက္ကံ ဗဒ္ဓိတွာတိ ကဏ္ဍပက္ခေ
 ဥပမူပမေယျဒ္ဓယံ၊ တထာ သုက္ကပက္ခေတိ နှဒံ စတုက္ကံ ယောဇေတွာ။ အယံ
 ဤဒိသေသု ဧဝ သုတ္တေသု လဗ္ဘတိ။ ပရိယောသာနဂမနန္တိ ကေမိ တာဝ အာဟု
 “ကဏ္ဍပက္ခေ ဥပမံ ဒဿေတွာ ဥပမာ စ နာမ ယာဝဒေဝ ဥပမေယျသမ္ပုဋ္ဌိ-
 ဒါနတ္တာတိ ဥပမေယျတ္ထံ အာဟရိတွာ သံကိလေသပက္ခနိဒ္ဒေသော စ ဝေါဒါန-
 ပက္ခဝိဘာဝနတ္တာယာတိ သုက္ကပက္ခမ္ပိ ဥပမူပမေယျဝိဘာဝေန အာဟရိတွာ
 သုက္ကတ္ထဿ ပရိယောသာပန”န္တိ။ ကဏ္ဍပက္ခေ ဥပမေယျံ ဒဿေတွာ
 ပရိယောသာနဂမနာဒိသုပိ ဒေသေဝ နယော။ အပရေ ပန “ကဏ္ဍပက္ခေ
 သုက္ကပက္ခေ စ တံတံဥပမူပမေယျတ္တာနံ ဝိသုံ ဝိသုံ ပရိယောသာပေတွာဝ
 ကထနံ ပရိယောသာနဂမန”န္တိ ဝဒန္တိ။ အယန္တိ နိသိန္တဝတ္တိကာ။ ဣဓာတိ
 ဣမသ္မိံ ဂေါပါလကသုတ္တေ။ သဗ္ဗာစရိယာနံ အာစိဏ္ဏာတိ သဗ္ဗေဟိပိ ပုဗ္ဗာ-
 စရိယေဟိ အာစရိတာ သံဝဏ္ဏိတာ၊ တထာ စေဝ ပါဠိ ပဝတ္တာတိ။

အင်္ဂိယန္တိ အဝယဝဘာဝေန ဉ္ဈယန္တိတိ အင်္ဂါနိ၊ ဘာဂါ။ တာနိ ပနေတ္ထ
 ယသ္မာ သာဝဇ္ဇသဘာဝါနိ၊ တသ္မာ အာဟ “အင်္ဂေဟိတိ အဂုဏကောဋ္ဌာ-
 သေဟိ”တိ။ ဂေါမဏ္ဍလန္တိ ဂေါသမူဟံ။ ပရိဟရိတုန္တိ ရက္ခိတုံ။ တံ ပန ပရိ-
 ဟရဏံ ပရိဂ္ဂဟေတွာ ဝိစရဏန္တိ အာဟ “ပရိဂ္ဂဟေတွာ ဝိစရိတု”န္တိ။ ဝမိန္တိ
 ဂုန္တံ ဗဟုဘာဝံ ဗဟုဂေါရသတာသင်္ခါတံ ပရိဂုဋ္ဌိံ။ “တ္ထေကမိဒ”န္တိ ရူပိယတိတိ
 ရူပံ၊ ပရိမာနပရိစ္ဆေဒေါပိ သရိရရူပမ္ပိတိ အာဟ “ဂဏနတော ဝါ ဝဏ္ဏတော
 ဝါ”တိ။ န ပရိယေသတိ ဝိနဋ္ဌဘာဝသေဝ အဇာနနတော။ နိလာတိ ဧတ္ထ
 ဣတိ-သဒ္ဓေါ အာဒိအတ္တော။ တေန သေတသဗလာဒိဝဏ္ဏံ သင်္ဂဏာတိ။

ဧနုသတ္တိသုလာဒိတိ ဧတ္ထ ဣဿာသာစရိယာနံ ဂါဝိသု ကတံ ဧနုလက္ခဏံ။
 ကုမာရဘတ္တိဂဏာနံ ဂါဝိသု ကတံ သတ္တိလက္ခဏံ။ ဣဿရဘတ္တိဂဏာနံ
 ဂါဝိသု ကတံ သုလလက္ခဏန္တိ ယောဇနာ။ အာဒိ-သဒ္ဓေန ရာမဝါသုဒေဝ-
 ဂဏာဒိနံ ဂါဝိသု ကတံ ဖရသုစက္ကာဒိလက္ခဏံ သင်္ဂဏာတိ။

နိလမက္ခိကာတိ ပိင်္ဂလမက္ခိကာ၊ ခုဒ္ဒမက္ခိကာ ဧဝ ဝါ။ သဋ္ဌတိ ရုဇတိ
 တောယာတိ သာဋ္ဌိကာ၊ သံဝဒ္ဓါ သာဋ္ဌိကာတိ အာသာဋ္ဌိကာ။ တေနာဟ
 “ဝစုန္တိ”တိအာဒိ။

ဝါကေနာတိ ဝါကပတ္တေန။ ဝီရကေနာတိ ပိလောတိကေန။ အန္တော-
ဝဿေတိ ဝဿကာလဿ အပ္ပန္နရေ။ နိဂါဟန္တိ သုသုမာရာဒိဂါဟရဟိတံ။
ဝီတန္တိ ပါနိယဿ ဝီတဘာဝံ။ သိဟဗျုပ္ပါဒိပရိသယေန သာသကော
သပ္ပုဋ္ဌိဘယော။

ပဉ္စ အဟာနိ ဘူတာနိ ဧတဿာတိ ပဉ္စာဟိကော၊ သော ဧဝ ဝါရေတိ
ပဉ္စာဟိကဝါရော။ ဧဝံ သတ္တာဟိကဝါရေပိ ဝေဒိတဗျော။ ဝိက္ခန္ဓာနန္တိ
စရိတဌာနံ ဂေါစရဂ္ဂဟိတဌာနံ။

ဝိတုန္ဓာနန္တိ ပိတရာ ကာတဗ္ဗဌာနံ၊ ပိတရာ ကာတဗ္ဗကရဏန္တိ အတ္ထော။
ယထာရူပိ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တိတိ ဂုန္တံ ရူပိအနုရူပံ ဂေါစရဘူမိယံ ဝါ နဒိပါရံ
ဝါ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တိ။ ဂေါဘတ္တန္တိ ကပ္ပါသဋ္ဌိကာဒိမိဿံ ဂေါဘုဋ္ဌိတဗ္ဗံ ဘတ္တံ၊
ဘတ္တဂ္ဂဟဏေနေဝ ယာဂုပိ ဂဟိတာ။

၃၄၇။ “ဒွိဟာကာဇေဟိ”တိ ဝုတ္တံ အာကာရဒွယံ ဒဿေတုံ “ဂဏနတော
ဝါ သမုဋ္ဌာနတော ဝါ”တိ ဝုတ္တံ။ ဧဝံ ပါဠိယံ အာဂတာတိ “ဥပစယော
သန္တတိ”တိ ဇာတိံ ဒွိဓာ ဘိန္ဒိတွာ ဟဒယဝတ္ထု အဂ္ဂဟေတွာ “ဒဿ အာယ-
တနာနိ ပဉ္စဒဿ သုခုမရူပါနိ”တိ ဧဝံ ရူပကဏ္ဍပါဠိယံ အာဂတာ။ ပဉ္စ-
ဝိသတိ ရူပကောဋ္ဌာသတိ သလက္ခဏတော အညမညသင်္ကရာဘာဝတော
ရူပဘာဂါ။ ရူပကောဋ္ဌာသတိ ဝါ ဝိသုံ ဝိသုံ အပ္ပဝတ္တိတွာ ကလာပ-
ဘာဝေနေဝ ပဝတ္တနတော ရူပကလာပါ။ ကောဋ္ဌာသတိ စ အံသာ၊
အဝယဝါတိ အတ္ထော။ ကောဋ္ဌန္တိ ဝါ သရိရံ၊ တဿ အံသာ ကေသာ-
ဒယော ကောဋ္ဌာသတိ အညေပိ အဝယဝါ ကောဋ္ဌာသာ ဝိယ ကောဋ္ဌာသ။
သေယျထာဝီတိ ဥပမာသံသန္ဓနံ။ တတ္ထ ရူပံ ပရိဂ္ဂဟေတွာတိ ယထာဝုတ္တံ
ရူပံ သလက္ခဏတော ဉာဏေန ပရိဂ္ဂဟိတွာ။ အရူပံ ဝဝတ္ထပေတွာတိ တံ
ရူပံ နိဿာယ အာရမ္မဏဉ္စ ကတွာ ပဝတ္တမာနေ ဝေဒနာဒိကေ စတ္တာရော
ခန္ဓေ “အရူပ”န္တိ ဝဝတ္ထပေတွာ။ ရူပါရူပံ ပရိဂ္ဂဟေတွာတိ ပုန တတ္ထ ယံ ရူပန-
လက္ခဏံ၊ တံ ရူပံ၊ တဒညံ အရူပံ၊ ဥဘယဝိနိမုတ္တံ ကိဉ္စ နတ္ထိ အတ္တာ ဝါ
အတ္တနိယံ ဝါတိ ဧဝံ ရူပါရူပံ ပရိဂ္ဂဟေတွာ။ တဒုဘယဉ္စ အဝိဇ္ဇာဒိနာ ပစ္စယေန
သပ္ပစ္စယန္တိ ပစ္စယံ သလ္လက္ခေတွာ အနိစ္စာဒိလက္ခဏံ အာရောပေတွာ ယော
ကလာပသမ္ပသနာဒိက္ကမေန ကမ္မဋ္ဌာနံ မတ္ထကံ ပါပေတုံ န သက္ကောတိ၊
သော န ဝမုတိတိ ယောဇနာ။

တ္ထေကံ ရူပံ ကေသမုဋ္ဌာနံ နိစ္ဆိဒ္ဓိယတနံ၊ သောတ၊ သာန၊ ဇိဝါ၊ ကာယာ-
 ယတနံ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ ပုရိသိန္ဒြိယံ ဇီဝိတိန္ဒြိယန္တိ အဋ္ဌဝိဓံ ကမ္မဝသေန၊ ကာယဝိညတ္တိ
 ဝစီဝိညတ္တိတိ ဣဒံ ဒွယံ စိတ္တဝသေနာတိ ဧတ္ထေကံ ရူပံ ကေသမုဋ္ဌာနံ။ သဒ္ဓါ-
 ယတနမေကံ ဥတုစိတ္တဝသေန ဌိသမုဋ္ဌာနံ။ ရူပဿ လဟုတာ မုဒုတာ ကမ္မည-
 တာတိ ဧတ္ထေကံ ရူပံ ဥတုစိတ္တာဟာရဝသေန တိသမုဋ္ဌာနံ။ ရူပ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ-
 ယတနံ အာကာသဓာတု အာပေါဓာတု ကဗဠိကာရော အာဟာရောတိ ဧတ္ထေကံ
 ရူပံ ဥတုစိတ္တာဟာရကမ္မဝသေန ဝတုသမုဋ္ဌာနံ။ ဥပစယော သန္တတိ ဇရတာ
 ရူပဿ အနိစ္စတာတိ ဧတ္ထေကံ ရူပံ န ကုတောဓိ သမုဋ္ဌာတိတိ န ဇာနာတိ။
 သမုဋ္ဌာနတော ရူပံ အဇာနန္တောတိ အာဒိသုဝတ္ထဗ္ဗံ “ဂဏနတော ရူပံ အဇာ-
 နန္တော”တိအာဒိသု ဝုတ္တနယေနော ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ကမ္မလက္ခဏောတိ အတ္တနာ ကတံ ဒုစရိတကမ္မံ လက္ခဏံ တေဿာတိ
 ကမ္မလက္ခဏော၊ ဗာလော။ ဝုတ္တံ ဟေတံ “တိဏိမာနိ ဘိက္ခဝေ ဗာလဿ ဗာလ-
 လက္ခဏာနိ။ ကတမာနိတိဏိ? ဒုစရိတကမ္မံ ဟေတံ ဒုဗ္ဘာသိတဘာသိ ဒုက္ကုဋ္ဌ-
 ကမ္မကာရိ။ ဣမာနိ ခေါ။ပ။ လက္ခဏာနိ”တိ။ အတ္တနာ ကတံ သုစရိတကမ္မံ
 လက္ခဏံ တေဿာတိ ကမ္မလက္ခဏော၊ ပဏ္ဍိတော။ ဝုတ္တဗ္ဗံ စေတံ “တိဏိမာနိ
 ဘိက္ခဝေ ပဏ္ဍိတဿ ပဏ္ဍိတလက္ခဏာနိ။ ကတမာနိ တိဏိ? သုစရိတကမ္မံ
 ဟေတံ သုဘာသိတဘာသိ သုကတကမ္မကာရိ။ ဣမာနိ ခေါ။ပ။ ပဏ္ဍိတ-
 လက္ခဏာနိ”တိ။ တေနာဟ “ကုသလာကုသလံ ကမ္မံ ပဏ္ဍိတဗာလလက္ခဏ”န္တိ။
 ဗာလေ ဝဇ္ဇေတွာ ပဏ္ဍိတေ န သေဝတိတိယံ ဗာလပုဂ္ဂလေ ဝဇ္ဇေတွာ ပဏ္ဍိတ-
 သေဝနံ အတ္တကာမေန ကာတဗ္ဗံ၊ တံ န ကရေတိ။ တထာဘူတဿ အယမာ-
 ဒိနဝေါတိ ဒဿေတုံ ပုန “ဗာလေ ဝဇ္ဇေတွာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ယံ
 ဘဂဝတာ “ဣဒံ ဝေါကပ္ပတိ”တိ အနုညာတံ၊ တဒနုလောမဉ္ဇေ၊ တံ ကပ္ပိယံ။
 ယံ “ဣဒံ ဝေါ န ကပ္ပတိ”တိ ပဋိက္ခိတ္တံ၊ တဒနုလောမဉ္ဇေ၊ တံ အကပ္ပိယံ။ ယံ
 ကောသလ္လသမ္ဘူတံ၊ တံ ကုသလံ၊ တပုဋိပက္ခံ အကုသလံ။ တဒေဝ သာဝဇ္ဇံ၊
 ကုသလံ အနဝဇ္ဇံ။ အာပတ္တိဟော အာဒိတော ဒွေ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ ဂရုကံ၊
 တဒညံ လဟုကံ။ ဓမ္မတော မဟာသာဝဇ္ဇံ ဂရုကံ၊ အပ္ပသာဝဇ္ဇံ လဟုကံ။
 သပ္ပဋိကာရံ သတေကိန္တံ၊ အပ္ပဋိကာရံ အတေကိန္တံ။ ဓမ္မတာနဂတံ ကာရဏံ၊
 ဣတရံ အကာရဏံ။ တံ အဇာနန္တောတိ ကပ္ပိယာကပ္ပိယံ ဂရုကလဟုကံ
 သတေကိန္တောတေကိန္တံ အဇာနန္တော သုဝိသုဒ္ဓိံ ကတွာ သီလံ ရက္ခိတုံ န
 သက္ကောတိ၊ ကုသလာကုသလံ သာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇံ ကာရဏာကာရဏံ အဇာနန္တော

၃-မ ၃-၂၀၁၊အံ ၁-၁၀၀၊ ၃၁၀-၁၄၇၊ ၂၁၀-ပိဋေသု၊ ၂-မ ၃-၂၀၇၊အံ ၁-၁၀၁၊ ၃၁၀-၁၄၇-ပိဋေသု။

ခန္ဓာဒီသု အကုသလတာယ ရူပါရူပပရိဂ္ဂဟမ္ပိ ကာတုံ န သက္ကောတိ၊ ကုတော
တဿ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ ဝဍနာ။ တေနာဟ “**ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ ဝဍေတုံ
န သက္ကောတိ**”တိ။

ဂေါဏသဒိသေ အတ္တဘာဝေ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ တတ္ထ ဒုက္ခုပ္ပတ္တိဟေတုတော
မိစ္ဆာဝိတက္ကာ အာသာဋ္ဌိကာ ဝိယာတိ အာသာဋ္ဌိကာတိ အာဟ “**အကုသလ-
ဝိတက္ကံ အာသာဋ္ဌိကံ အဟာရေတွာ**”တိ။

“ဂဏ္ဍောတိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စန္ဓေတံ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာနံ အဓိဝစန”န္တိ
ဝစနတော^၁ ဆဟိ ဝဏမုခေဟိ ဝိဿန္ဓမာနယူသော ဂဏ္ဍော ဝိယ ပိလောတိက-
ခဏ္ဍေန ဆဟိ ဒွါရေဟိ ဝိဿန္ဓမာနကိလေသာသုစိ အတ္တဘာဝဝဏော
သတိသံဝရေန ပိဒဟိတဗ္ဗော၊ အယံ ပန ဧဝံ န ကရောတိတိ အာဟ “**ယထာ
သော ဂေါပါလကော ဝဏံ န ပဋိစ္ဆာဒေတိ၊ ဧဝံ သံဝရံ န သပ္ပာဒေတိ**”တိ။

ယထာ ဓူမောဇ္ဈန္ဓနံ နိဿာယ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော သက္ကော သုခုမောတံ တံ ဝိဝရံ
အနုပဝိဿ ဗျာပေန္တော သတ္တာနံ ခံသမကသာဒိပရိဿယံ ဝိနောဒေတိ၊ အဂ္ဂိ-
ဇာလသမုဋ္ဌာနဿ ပုဗ္ဗင်္ဂမော ဟောတိ၊ ဧဝံ ဓမ္မဒေသနာဉာဏဿ ဇ္ဈန္ဓနဘူတံ
ရူပါရူပဓမ္မဇာတံ နိဿာယ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာသက္ကော သုခုမာတံ တံ ခန္ဓန္တရံ အာယ-
တနန္တရဉ္စ အနုပဝိဿ ဗျာပေတိ၊ သတ္တာနံ မိစ္ဆာဝိတက္ကာဒိပရိဿယံ ဝိနော-
ဒေတိ၊ ဉာဏဂ္ဂိဇာလသမုဋ္ဌာနဿ ပုဗ္ဗင်္ဂမောတိ ဓူမော ဝိယာတိ ဓူမောတိ အာဟ
“**ဂေါပါလကော ဓူမံ ဝိယ ဓမ္မဒေသနာဓူမံ န ကရောတိ**”တိ။ အတ္တနော
သန္တိကံ ဥပဂန္ဓာ နိဿိန္ဓဿ ကာတဗ္ဗာ တဒနုစ္ဆရိကာ မေဓကထာ ဥပနိသိန္ဓ-
ကထာ။ ကတဿ ဒါနာဒိပုညဿ အနုမောဒနကထာ အနုမောဒနာ။
တတောတိ မေဓကထာဒိနံ အကရဏတော။ “**ဗဟုဿုတော ဂုဏဝါ**”တိ န
ဇာနန္တိတိ ကဿာ ဂုတ္တံ၊ နနု အတ္တနော ဇာနာပနတ္ထံ မေဓကထာဒိ န
ကာတဗ္ဗမေဝါတိ? သစ္စံ န ကာတဗ္ဗမေဝ၊ သုဒ္ဓါသယေန ပန ဓမ္မေ ကထိတေ
တဿ ဂုဏဇာနနတံ သန္ဓာယေတံ ဂုတ္တံ။ တေနာဟ ဘဂဝါ—

“နာဘာသမာနံ ဇာနန္တိ၊ မိဿံ ဗာလေဟိ ပဏ္ဍိတံ။
ဘာသယေ ဇောတယေ ဓမ္မံ၊ ပဂ္ဂဏှေ ဣသိနံ ဓဇ”န္တိ^၂။

တရန္တိ ဧတ္တာတိ တိတ္ထံ၊ နဒိတဋ္ဌာကာဒိနံ နဟာနာဒိအတ္ထံ ဩတရဏဋ္ဌာနံ။
ယထာ ပန တံ ဥဒကေန ဩတိဏ္ဏသတ္တာနံ သရီရမလံ ပဝါဟေတိ၊ ပရိဿမံ
ဝိနောဒေတိ၊ ဝိသုဒ္ဓိံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဧဝံ ဗဟုဿုတာ အတ္တနော သမိပံ

၁-သံ ၂-၃၀၄၊ အံ ၃-၁၁၄-ပိဋေသု။ (အတ္ထတော သမာနံ။) ၂-သံ ၁-၄၆၈-ပိဋေ။

ဩတ္တိဏ္ဏသတ္တာနံ ဓမ္မဒ္ဓကေန စိတ္တမလံ ပဝါဟေန္တိ၊ ပရိဿမံ ဝိနောဒေန္တိ၊
 ဝိသုဒ္ဓိံ ဥပ္ပါဒေန္တိ၊ တသ္မာ တေ တိတ္ထံ ဝိယာတိ တိတ္ထံ။ တေနာဟ “တိတ္ထဘူတ
 ဗဟုဿုတဘိက္ခု”တိ။ ဗျူဉ္စနံ ကထံ ရောပေတဗ္ဗန္တိ ဘန္တေ ဣဒံ ဗျူဉ္စနံ အယံ
 သဒ္ဓေါ ကထံ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ ရောပေတဗ္ဗော၊ ကေန ပကာရေန ဣမဿ
 အတ္ထဿ ဝါစကော ဇာတော။ “နိရူပေတဗ္ဗ”န္တိ ဝါ ပါဌော၊ နိရူပေတဗ္ဗံ အယံ
 သဘာဝနိရုတ္တိ ကထမေတ္ထ နိရုဋ္ဌာတိ အဓိပ္ပါယော။ ဣမဿ ဘာသိတဿ
 ကော အတ္ထောတိ သဒ္ဓတ္ထံ ပုစ္ဆတိ။ ဣမသ္မိံ ဌာနေတိ ဣမသ္မိံ ပါဠိပဒေသေ။
 ပါဠိ ကိံ ဝေဒတိတိ ဘာဝတ္ထံ ပုစ္ဆတိ၊ အတ္ထော ကိံ ဒီပေတိတိ ဘာဝတ္ထံ ဝါ
 သင်္ကေတတ္ထံ ဝါ။ န ပရိပုစ္ဆတိတိ ဝိမတိန္တေဒနပုစ္ဆာဝသေန သဗ္ဗသော ပုစ္ဆံ
 န ကရေတိ။ န ပရိပုစ္ဆတိတိ ပရိ ပရိ အတ္တနော ဉာတုံ ဣစ္ဆံ န အာစိက္ခတိ
 န ဝိဘာဝေတိ။ တေနာဟ “န ဇာနာပေတိ”တိ။ တေတိ ဗဟုဿုတဘိက္ခု။
 ဝိဝရဏံ နာမ အတ္ထဿ ဝိဘဇိတွာ ကထနန္တိ အာဟ “ဘာဇေတွာ န
 ဒသေန္တိ”တိ။ အနုတ္တာနိကတန္တိ ဉာဏေန အပါကဋီကတံ ဂယံ ပဋိစ္ဆန္တိ။
 န ဥတ္တာနိကရောန္တိတိ သိနေရမူလကံ ဝါလိကံ ဥဒ္ဓရန္တော ဝိယ ပထဝီသန္ဓာ-
 ရောဒကံ ဝိဝရိတွာ ဒသေန္တော ဝိယ စ ဥတ္တာနံ န ကရေန္တိ။ ဧဝံ ယဿ
 ဓမ္မဿ ဝသေန ဗဟုဿုတာ “တိတ္ထ”န္တိ ဝုတ္တာ ပရိယာယတော၊ ဣဒါနိ တမေဝ
 ဓမ္မံ နိပ္ပရိယာယဟော တိတ္ထန္တိ ဒသေတုံ “ယထာ စာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။
 ဓမ္မော ဟိ တရန္တိ ဧတေန နိဗ္ဗာနံ နာမ တဋ္ဌာကန္တိ “တိတ္ထ”န္တိ ဝုစ္ဆတိ။
 တေနာဟ ဘဂဝါ သုမေဘူတော—

“ဧဝံ ကိလေသမလဓောဝံ၊ ဝိဇ္ဇန္တေ အမတန္တဋ္ဌေ။
 န ဂဝေသတိ တံ တဋ္ဌာကံ၊ န ဒေါသော အမတန္တဋ္ဌေ”တိ။

ဓမ္မဿေဝ နိဗ္ဗာနဿောတရဏတိတ္ထဘူတဿ ဩတရဏပကာရံ အဇာနန္တော
 “ဓမ္မတိတ္ထံ န ဇာနာတိ”တိ ဝုတ္တော။

ဝိတာပီတန္တိ ဂေါဂဏေ ဝိတံ အဝီတဉ္စ ဂေါရူပံ န ဇာနာတိ န ဝိန္ဒတိ။
 အဝိန္ဒန္တော ဟိ န လဘတိတိ ဝုတ္တော။ “အာနိသံသံ န ဝိန္ဒတိ”တိဝတွာ တဿ
 အဝိန္ဒနာကာရံ ဒသေန္တော “ဓမ္မဿဝနဂ္ဂံ ဂန္ဓာ”တိအာဒိမာဟ။

အယံ လောကုတ္တရေတိ ပဒံ သန္ဓာယာဟ “အရိယ”န္တိ။ ပစ္စာသတ္တိ-
 ဉာယေန အနန္တရဝိမိပ္ပဋိသေဓော ဝါ၊ အရိယ-သဒ္ဓေါ ဝါ နိဒ္ဒေါသပရိယာယော
 ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ အဋ္ဌဂီကန္တိ စ ဝိသုံ ကေဠုဉ္စ အဋ္ဌဂီကံ ဥပါဒါယ ဂဟေတဗ္ဗံ၊

အဋ္ဌင်္ဂတာ ဗာဟုလ္လတော စ။ ဧဝံ ကတွာ သတ္တင်္ဂဿပိ အရိယမဂ္ဂဿ သင်္ဂဟော သိဒ္ဓေါ ဟောတိ။

စက္ကာရော သတိပဋ္ဌာနေတိအာဒိသု အဝိသေသေန သတိပဋ္ဌာနာ ဝုတ္တာ။ တတ္ထ ကာယဝေဒနာစိတ္တဓမ္မာရမ္မဏာ သတိပဋ္ဌာနာ လောကီယာ၊ တတ္ထ သမ္မောဟဝိဒ္ဓိသနဝသေန ပဝတ္တာ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏာ လောကုတ္တရာတိ ဧဝံ ဣမေ လောကီယာ၊ ဣမေ လောကုတ္တရာတိ ယထာဘူတံ န ပဇာနာတိ။

အနဝသေသံ ဒုဟတီတိ ပဋိဂ္ဂဟဏေ မတ္တံ အဇာနန္တော ကိသ္ဗိန္ဒိ ဒါယကေ သဒ္ဓါဟာနိယာ ကိသ္ဗိန္ဒိ ပစ္စယဟာနိယာ အနဝသေသံ ဒုဟတိ။ ဝါစာယ အဘိ-ဟာရော ဝါစာဘိဟာရော။ ပစ္စယာနံ အဘိဟာရော ပစ္စယဘိဟာရော။

ဣမေ အပ္ပေသု ဂရုစိတ္တိကာရံ န ကရောန္တီတိ ဣမိနာ နဝကာနံ ဘိက္ခုနံ ဓမ္မသမ္ပုပ္ပါယာ အဘာဝံ ဒေသေတိ အာစရိယုပဇ္ဈာယေသု ပိတုပေမဿ အနုပဋ္ဌာပနတော။ တေန စ သိက္ခာဂါရဝတာဘာဝဒီပနေန သင်္ဂဟဿ အဘာဇနဘာဝံ၊ တေန ထေရာနံ တေသု အနုဂ္ဂဟာဘာဝံ။ န ဟိ သီလာဒိဂုဏေဟိ သာသနေ ထိရဘာဝပ္ပတ္တာ အနုဂ္ဂဟေတဗ္ဗေ သဗြဟ္မ-စာရိ၊ အနုဂ္ဂဏှန္တိ၊ နိရတ္ထကံ ဝါ အနုဂ္ဂဟံ ကရောန္တိ။ တေနာဟ “နဝကေ ဘိက္ခု”တိ။ ဓမ္မကထာဗန္ဓန္တိ ပဝေဏိအာဂတံ^၁ ပကိဏ္ဏကဓမ္မကထာမဂ္ဂံ။ သစ္စသတ္တပဋိသန္တိပစ္စယာကာရပဋိသံယုတ္တံ သုညတာဒီပနံ ဂုပ္ပဏန္တိ။ ဂုတ္တ-ဝိပလ္လာသဝသေနာတိ “န ရူပညူ”တိအာဒိသု ဝုတ္တဿ ပဋိသေသဿ ပဋိက္ခေပဝသေန အဂ္ဂဟဏဝသေန။ ယောဇေတွာတိ “ရူပညူ ဟောတီတိ ဂဏနာတော ဝါ ဝဏ္ဏတော ဝါ ရူပံ ဇာနာတိ”တိအာဒိနာ၊ “တဿ ဂေါ-ဂဏောပိ န ပရိဟာယတိ၊ ပဉ္စဂေါရသပရိဘောဂတောပိ န ပရိဗာဟိရော ဟောတိ”တိအာဒိနာ စ အတ္ထံ ယောဇေတွာ။ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ တသ္မိံ တသ္မိံ ပဒေသေ ယထာရဟံ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

မဟာဂေါပါလကသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၄-ဂူဠဂေါပါလကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၅၀။ စေလုက္ကာဟီတိ စေလမယာဟိ ဥက္ကာဟိ။ ဥက္ကာဘူတာနိ စေလနိတ္ထောတိ ဥက္ကစေလာ၊ နဂရံ။ သဗ္ဗာ ဂင်္ဂါ ပါကဋ္ဌာ ဟုတွာ ပညာယတီတိ

ပကတိစက္ခုဿ ပါကဋ္ဌာ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဿ ပန သမန္တစက္ခုဿ ဝါ ယတ္ထ ကတ္ထမိ နိဿိန္နဿပိ ဘဂဝတော ပါကဋ္ဌာ ဟုတွာ ပညာယတေဝ။ သောတ္တိတိ အနုပဒ္ဒဝေါ။ ဝဇ္ဇိတိ အပရိဟာနိ။ အာရောဂျန္တိ အရောဂတာ အာဗာဓာဘာဝေါ။

မဂဓော ဇနပဒေါ နိဝါသော ဧတဿာတိ မာဂဓော၊ မာဂဓောဝ မာဂ-
မိကော။ ပညာယ နာမ ဒုဋ္ဌဘာဝေါ နတ္ထိ ကေန္တာနဝဇ္ဇတာယ၊ တသ္မာ
ဒု-သဒ္ဓေါ အဘာဝဝါစိ “ဒုဿိလော”တိအာဒိသု ဝိယ၊ ဇာတိ-သဒ္ဓေါ စ
သဘာဝတ္ထောတိ အာဟ “နိပ္ပညသဘာဝေါ”တိ။ ပ-သဒ္ဓေါ အာရဟတ္တောတိ
အာဟ “ပတာရေသီတိ တာရေတုံ အာရတိ”တိ ပရတိရံ ဂါဝိနံ အပ္ပတ္တတ္တာ။
သုဝိဒေဟာနန္တိ သုန္ဒရဝိဒေဟာနံ။ ဝိဒေဟရဋ္ဌံ ကိရ ဘူမိဘာဂဒဿနသမ္ပတ္တိယာ
စ ဝနရာမဏေယျကာဒိနာ စ သုန္ဒရံ။ အာမဏ္ဍလိကံ ကရိတွာတိ အာဝတ္ထေ
ပတိတာ တေမဏ္ဍလာကာရေန ပရိတ္တမိတွာ။ ကတိပယာပိ ဂါဝိယော
အသေသေတွာ နဒိသောတေန ဝုဠတ္တာ ဝုတ္တံ “အဝဇ္ဇိံ ဝိနာသံ ပါပုဏိံသု”တိ။
ကတိပယာသုပိ ဟိ အဝသိန္နာသု ဂါဝိသု အနုက္ကမေနပိ သိယာ ဂေါဂဏဿ
ဝဇ္ဇိတိ။ ဝိဿမဋ္ဌာနန္တိ ပရိဿမဝိနောဒနဋ္ဌာနံ။ တိတ္တာ ဘဒ္ဓာတိ ဂဟေတုံ
အသမတ္တတာယ တိတ္ထံ အပ္ပတ္တာ။ အရောဂေါ နာမ နာဟောသီတိ လောမမတ္တမ္ပိ
အသေသေတွာ သဗ္ဗာ ဂါဝိယော နဒိသောတေ ဝိနဋ္ဌာတိ အတ္ထော။

ယေသု ခန္ဓာယတနဓာတူသု ဣဓ လောကသမညာ၊ တေ အဇာနန္တာ
“အကုသလာ ဣဿ လောကဿာ”တိ ဝုတ္တာတိ အာဟ “ဣဓလောကေ
ခန္ဓဓာတယတနေသု အကုသလာ အဆေကာ”တိ။ အယမေဝ နယော
“အကုသလာ ပရဿ လောကဿာ”တိ ဧတ္ထာပီတိ အာဟ “ပရလောကေပိ
ဧသေဝ နယော”တိ။ မာရော ဧတ္ထ ဝိယတိတိ မာရဓေယျံ။ မာရေတိ စေတ္ထ
ကိလေသမာရော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ခန္ဓာဘိသင်္ခါရာ ဟိ တဿ ပဝတ္တနဘာဝေန
ဂဟိတာ၊ မစ္စမာရော ဝိသုံ ဂဟိတော ဝေ၊ ကိလေသမာရဝသေနေဝ စ
ဒေဝပုတ္တမာရဿ ကာမဘဝေ အာဝိပစ္စန္တိ။ တေသန္တိ ယေ ဣဓလောကာဒိသု
အဆေကာ၊ တေသံ။ တေ ပန ဥက္ကဋ္ဌနိဒ္ဒေသေန ဒသေသေန္တော အာဟ “ဣမိနာ
ဆ သတ္တာရော ဒဿိတာ”တိ။

၃၅။ ဗလဝဂါဝေါတိ ဗလဝန္တေ ဂေါရူပေ။ တေ ပန ဒမ္ပတံ ဥပဂတ-
ဂေါဏာ စေဝ ဓေနယော စာတိ အာဟ “ဒန္တဂေါဏေ စေဝ ဓေနယော

ော”တိ။ အဝိဇာတဂါဝေါတိ န ဝိဇာတဂါဝိယော။ ဝစ္ဆကေတိ ခုဒ္ဒကဝစ္ဆေ။ အပ္ပတ္တော ဟိ အယံ က-သဒ္ဓေါ။ တေနာဟ “တရုဏဝစ္ဆကေ”တိ။ ကိသာ-မလကေတိ ဒုဗ္ဗလေ။

၃၅၂။ မာရဿ တဏှာသောတံ ဆေတွာတိ ခန္ဓမာရသမ္ပန္နိတဏှာ-သင်္ခါတံ သောတံ သမုတ္တိန္တိတွာ။ တယော ကောဋ္ဌာသေ ခေပေတွာ ဌိတာတိ အနာဂါမိနော သန္ဓာယာဟ။ သဗ္ဗဝါရေချုတိ သကဒါဂါမိသောတာပန္နအဋ္ဌ-မကဝါရေသု။ တတ္ထ ပန ယထာက္ကမံ စတုမဂ္ဂဝဇ္ဈာနံ ကိလေသာနံ ဒွေ ကောဋ္ဌာသေ ခေပေတွာ ဌိတာ၊ ဧကကောဋ္ဌာသံ ခေပေတွာ ဌိတာ၊ ပဌမံ ကောဋ္ဌာသံ ခေပေန္တောတိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဓမ္မံ အနုဿရန္တိ၊ ဓမ္မဿ ဝါ အနုဿရဏ-သီလာတိ ဓမ္မာနုဿာရိနော။ ဓမ္မောတိ စေတ္ထ ပညာ အဓိပ္ပေတာ။ သဒ္ဓိ အနုဿရန္တိ၊ သဒ္ဓါယ ဝါ အနုဿရဏသီလာတိ သဒ္ဓါနုဿာရိနော။

ဇာနတာတိ ဧတ္ထ ဇာနနကိရိယာဝိသယဿ အဝိသေသိတတ္တာ အဓိကာရ-ဝသေန အနဝသေသဥေယျဝိသေသာ အဓိပ္ပေတာတိ အာဟ “သဗ္ဗဓမ္မေ ဇာနန္တေနာ”တိ။ အန္တောဿာရဝိရဟတော အပ္ပဂ္ဂတဋ္ဌေန စ နဋ္ဌော ဝိယာတိ နဋ္ဌော၊ မာနောတိ အာဟ “ဝိဂတမာနနဋ္ဌံ ကတ”န္တိ။ ခေမံ ပတ္တေထာတိ ဧတ္ထ စတုဟိ သောဂေဟိ အနုပဒ္ဒဝတ္တာ “ခေမ”န္တိ အရဟတ္တံ အဓိပ္ပေတံ။ ပတ္တနာ စ ဆန္ဒပတ္တနာ၊ န တဏှာပတ္တနာတိ အာဟ “ကတ္တုက-မျတာဆန္ဒေန အရဟတ္တံ ပတ္တေထာ”တိ။ ပတ္တာယေဝ နာမ တဿ ပတ္တိယာ န ကောစိ အန္တရာဓယာ။ သောတ္တိနာ ပါရဂမနံ ဥဒ္ဓိဿ ဒေသနံ အာရဘိတွာ ခေမပ္ပတ္တိယာ ဒေသနာယ ပရိယောသာပိတတ္တာ ယထာနုသန္တိနာဝ ဒေသနံ နိဋ္ဌာပေသိတိ။

စူဠဂေါပါလကသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၅-စူဠသစ္စကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၅၃။ ဟံသဝဇ္ဇကစ္ဆန္တေနာတိ ဟံသဝဇ္ဇကပဋိစ္ဆန္တေန၊ ဟံသမဏ္ဍလာ-ကာရေနာတိ အတ္တော။

ဝဒန္တိ ဧတေနာတိ ဝါဒေါ၊ မဂ္ဂေါ၊ ကိံ ဝဒန္တိ? ဥတ္တရံ။ ဝါဒါနံ သတာနိ ဝါဒသတာနိ။ “နိဂဏ္ဌော ပဉ္စဝါဒသတာနိ၊ နိဂဏ္ဌိ ပဉ္စဝါဒသတာနိ”တိ ဧဝံ

နိဂဏ္ဌော ဝ နိဂဏ္ဌိ ဝ ပဉ္စ ပဉ္စ ဝါဒသတန် ဥဂ္ဂဟေတွာ ဝိစရန္တာ။ ကိရိယ-
တော တေ ပုစ္ဆိံသု၊ လိင်္ဂတော ပန နိဂဏ္ဌဘာဝေါ ဉာတော။ တေနာဟ
“အဟံ ဝါဒံ အာရောပေဿာမိ”တိ။

ဇုဂ္ဂန္တော သမ္ပန္နာဒိဝသေန။ ဒိဝါတရန္တိ အတိဒိဝံ။ “ကဿပုစ္ဆာ၊ ကဿ
ဝိဿန္တနံ ဟောတူ”တိ ပရိဗ္ဗာဇိကာဟိ ဝုတ္တေ ထေရော အာဟ “ပုစ္ဆာ နာမ
အမှာကံ ပတ္တာ”တိ။ ပုစ္ဆာ ဝါဒါနံ ပုဗ္ဗပက္ခော၊ ယသ္မာ တုမှေ ဝါဒပသုတာ
ဝါဒါဘိရတာ ဓဇံ ပဂ္ဂယ ဝိစရထ၊ တသ္မာ ဝါဒါနံ ပုဗ္ဗပက္ခော အမှာကံ ပတ္တော၊
ဓဝံ သန္တေပိ တုမှာကံ မာတုဂါမဘာပတော ပုဗ္ဗပက္ခံ ဒေမာတိ အာဟ
“တုမှေ ပန မာတုဂါမာ နာမ ပဌမံ ပုစ္ဆထာ”တိ။ တာ ပရိဗ္ဗာဇိကာ
ဧကေကာ အမုတေယျသတဝါဒမဂ္ဂံ ပုစ္ဆန္တိယော ဝါဒသဟဿံ ပုစ္ဆိံသု။ ယထာ
နိဿိတဿ ခဂ္ဂဿ ကုမုဒနာဋ္ဌန္တေဒနေ ကိမတ္ထိ ဘာရိယံ၊ ဓဝံ ပဋိသန္တိဒါ-
ပုတ္တဿ သာဝကေသု ပညဝန္တာနံ အဂ္ဂဘာဝေ ဌိတဿ ဓမ္မသေနာပတိနော
ပုထုဇ္ဇနပရိကပ္ပိတပဉ္စဝိဿန္တေန ကိမတ္ထိ ဘာရိယံ။ တေနာဟ “ထေရော ခဂ္ဂ-
နာ”တိအာဒိ။ တတ္ထ နိဇ္ဇင်္ဂံ နိဂဏ္ဌိံ ကတွာတိ ယထာ တာ ပန တတ္ထ ဇင်္ဂ
ဂဏ္ဌိံ ကာတုံ န ဝိသဟန္တိ၊ တထာ ဝိဇ္ဇေတွာ ကထေသိ။ အယံ ထေရော
စတုရင်္ဂသမန္တာဂတေ အန္ဓကာရေ သဟဿဝဂ္ဂိကံ ဒီပေန္တော ဝိယ အညေသံ
အဝိသယေ အန္ဓကာရဘူတေ ပဉ္စေ ပုစ္ဆိတမတ္တေယေဝ ဝိဿန္တေသိတိ ထေရဿ
ပညာဝေယျတ္တိယံ ဒိသ္မာ သယဉ္စ အန္တိမဘဝိကတာယ ကောဟညေ ဌာတုံ
အသက္ကောန္တိယော “တ္ထေကမေဝ ဘန္တေ မယံ ဇာနာမာ”တိ အာဟံသု။
ထေရဿ ဝိသယန္တိ ထေရဿ ပညာဝိသယံ။

နေဝ အန္တံ န ကောဋိံ အဒ္ဓသံသုတိ ဧကန္တိ ဝတ္တဗ္ဗဿ ဗဟုဘာဝတော
တဿာ ပုစ္ဆာယ အတ္ထော ဝေမန္တော ဝေမဝသာနကောဋိတိ န ပဿိံသု န
ဇာနိံသု။ ထေရော တာသံ အဇ္ဈာသယံ ဩလောကေန္တော ပဗ္ဗဇ္ဇာရမိံ ဒိသ္မာ
အာဟ “ဣဒါနိ ကိံ ကရိဿထာ”တိ။ ဥတ္တရိတရပညောတိ ဝါဒမဂ္ဂပရိစ-
ယေန မေဓာဝိတာယ စ ယာဒိသာ တာသံ ပညာ၊ တတော ဥတ္တရိတရပညော။

ကထာမဂ္ဂေါတိ ဝါဒမဂ္ဂေါ။ တသ္မာ တေဟိ တေဟိ ပရပ္ပဝါဒါဒိဟိ ဘဿံ
ဝါဒမဂ္ဂံ ပကာရေဟိ ဝဒေတိတိ ဘဿပွဝါဒကော။ ပဏ္ဍိတဝါဒေါတိ အဟံ
ပဏ္ဍိတော နိပုဏော ဗဟုဿုတောတိ ဧဝံဝါဒိ။ ယံ ယံ န ကုတ္တုဘာရေန အာဒိ-
သတိတိ နကုတ္တဂတိယာ ကာလဉာဏေန “အသုကဒိဝသေ စန္ဒဂ္ဂါဟော
ဘဝိဿတိ၊ သူရိယဂ္ဂါဟော ဘဝိဿတိ”တိအာဒိနာ ယံ ယံ အာဒေသံ
ဘဏတိ။ သာရုလန္တိကော ဉာဏသမ္ပတ္တိယာ သုန္ဒရော။ အာရောပိတောတိ

ပဋိညာဟေတုနိဒဿနာဒိဒေါသံ ဥပရိ အာရောပိတော ဝါဒေါ သွာရော-
ပိတော။ ဒေါသပဒံ အာရောပေန္တေန ဝါဒိနာ ပရဝါဒိမိ အဘိဘုယျ တဿ
ဓာတုက္ခောဘောပိ သိယာ၊ စိတ္တဝိက္ခေပေန ယေန ဒေါသော တေန
သင်္ကပ္ပိတော သမ္ပဝေမိတောတိ။ ဣဏန္တိ သရိရံ ခေါဘိတန္တိ ကတွာ။ ဣဏန္တိ
ဟိ လောဟိတပိတ္တသေမှာနံ အဓဝေနံ သဗ္ဗင်္ဂသရီရဓာရဏတော။ အင်္ဂါ
ထူဏပဒေါ နာမ အတ္ထိ ကထာမဂ္ဂေါ ဝါဒမဂ္ဂံ ဂဏှန္တာနံ။ သစ္စကော ပန
ကောဟညေ ဌတွာ အတ္တနော ဝါဒပ္ပဘေဒဝသေန ပရေ ဝိမှာပေန္တော
“**ဣဏံ စေပါဟ**”န္တိ အာဒိမာဟ။ သာဝကာနံ ဝိနယံ နာမ သိက္ခာပဒံ၊ တဉ္စ
ဓမ္မဒေသနာ ဟောတိတိ သော ဧဝ စဿ အနုသာသနိတိ ဝိနယနာဒိမုခေန
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ မတံ သာသနံ ပုစ္ဆန္တော သစ္စကော “**ကထံ ပန ဘော
အဿဇိ**”တိ အာဒိမာဟ။ အထဿ ထေရော “လက္ခဏတ္တယကထာ နာမ
အနညသာဓာရဏာ ဗုဒ္ဓါဝေဏိကာ ဓမ္မဒေသနာ၊ တတြိ စ မယာ
အနိစ္စကထာယ သမုဋ္ဌာပိတာယ တံ အသဟန္တော သစ္စကော တုစ္ဆမာနေန
ပဋပဋာယန္တော ကုရုမာနော လိစ္ဆဝိ ဂဟေတွာ ဘဂဝတော သန္တိကံ
အာဂမိဿတိ၊ အထဿ ဘဂဝါ ဝါဒံ မဒ္ဓိတွာ အနိစ္စန္တိ ပတိဋ္ဌပေန္တော ဓမ္မံ
ကထေဿတိ၊ တဒါ ဘဝိဿတိ ဝိဇဟိတဝါဒေါ သမ္မာပဋိပတ္တိယာ
ပတိဋ္ဌိတော”တိ စိန္တေတွာ အနိစ္စာနတ္တလက္ခဏပဋိသံယုတ္တံ ဘဂဝတော
အနုသာသနံ ှသေန္တော “**ဧဝံ ဘော အဂ္ဂိဝေဿနာ**”တိ အာဒိမာဟ။

ကသ္မာ ပနေတ္ထ ဒုက္ခလက္ခဏံ အဂ္ဂဟိတန္တိ အာဟ “**ထေရော ပနာ**”တိ-
အာဒိ။ “**ဥပါရန္တဿ ဩကာသော ဟောတိ**”တိ သင်္ခေပတော ဝုတ္တံ ဝိဝရိတုံ
“**မဂ္ဂဗလ္လာနိ**”တိ အာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ပရိယာယေနာတိ သင်္ခါရဒုက္ခတာပရိယာ-
ယေန။ အယန္တိ သစ္စကော။ နယိဒံ တုမှာကံ သာသနံ နာမာတိ ယတ္ထ တုမှေ
အဝဋ္ဌိတာ၊ ဣဒံ တုမှာကံ သဗ္ဗညုသာသနံ နာမ န ဟောတိ ဒုက္ခတော အနိဿရ-
ဏတ္တာ၊ အထ ခေါ မဟာအာဃာတနံ နာမေတံ၊ မဟာဒုက္ခနိဒ္ဓိဋ္ဌတ္တာ ပန
နိရယုဿဒေါ နာမ ဥဿဒနိရယော နာမ၊ တသ္မာ နတ္ထိ နာမ တုမှာကံ သုခါသာ။
ဥဋ္ဌာယုဋ္ဌာယာတိ ဥဿုက္ကံ ကတွာ ဒုက္ခမေဝ ဇီရာပေန္တော သဗ္ဗသော ဒုက္ခမေဝ
အနဘဝန္တော အာဟိဏ္ဏထ ဝိစရထာတိ။ သဗ္ဗမိဒံ တဿ မိစ္ဆာပရိကပ္ပိတမေဝ။
ကသ္မာ? ဒုက္ခသစ္စပသဋ္ဌိတာယေဝ ဟေတ္ထ နိပ္ပရိယာယကထာ နာမ။ တဿ ဟိ
ပရိညတ္တံ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတိ။ မဂ္ဂဗလ္လာနိ သင်္ခါရဘာဝေန “ယဒနိစ္စံ၊
တံ ဒုက္ခ”န္တိ ပရိယာယတော ဒုက္ခံ၊ န နိပ္ပရိယာယတော။ တေနာဟ “**တသ္မာ**”တိ-
အာဒိ။ သောတုံ အယုတ္တံ မိစ္ဆာဝါဒတ္တာတိ အဓိပ္ပာယ်ယော။

၃၅၄။ သဟ အတ္ထာနုသာသနံ အဂါရန္တိ သန္တာဂါရံ၊ ရာဇကုလာနံ သန္တာပနအဂါရန္တိပိ သန္တာဂါရံ၊ တသ္မိံ သန္တာဂါရေတိ အတ္ထော။ ကေသ္မိံ ကာလေ တာဒိသေ ကာလေ ရာဇကိစ္စာနံ သန္တာနမေတ္ထု၊ ဝိစာရေန္တိတိ သန္တာဂါရံ၊ တသ္မိံ သန္တာဂါရေတိပိ အတ္ထော။ ပတိဋ္ဌိတန္တိ “အနိစ္စံ အနတ္တာ”တိ စ ပဋိညာတံ။ ဣဒါနေဝ ပိဋ္ဌိံ ပရိဝတ္တေန္တောတိ ဘဂဝတော နလာဂ္ဂံ အနောသောကေတွာ ဝိမုခဘာဝံ အာပဇ္ဇေန္တော။ သုရာဃရေတိ သုရာသမ္မာဒကဂေဟေ။ ပိဋ္ဌကိလဉ္ဇန္တိ ပိဋ္ဌဌပနကိဋ္ဌဉ္ဇံ။ ဝါလန္တိ၊ စင်္ဂဝါရံ။ သာဏသာဠကကရဏတ္တန္တိ သာဏသာဠကံ ကရေန္တိ ဧတေနာတိ သာဏသာဠကကရဏံ၊ သုတ္တံ၊ တဒတ္တံ။ သာဏဝါကာ ဧတေသု သန္တိတိ သာဏဝါကာ၊ သာဏဒဏ္ဍာ။ တေ ဂဟေတွာ သာဏာနံ ဓောဝနသဒိသံ ကိဋ္ဌိတဇာတံ ယထာ “ဥဒ္ဓါလပုပ္ဖဘဋ္ဌိကာ၊ သာဏဘဋ္ဌိကာ”တိ စ။ ကိံ သော ဘဝမာနောတိ ကိဒိသော ဟုတွာ သော ဘဝမာနော၊ ကိံ ဟောန္တော လောကေ အဂ္ဂပုဂ္ဂလဿ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဝါဒါရောပနံ နာမ တတော ဥတ္တရိတရသူရဂုဏော ဧဝ ယက္ခာဒိဘာဝေန သော ဘဝမာနော အဘိသမ္ဘုဏေယျ၊ အယံ ပန အပ္ပါနဘာဝတာယ ပိသာစရူပေါ ကိံ ဧတ္တကံ ကာလံ နိဒ္ဒါယန္တော အဇ္ဇ ပဗုဇ္ဈိတွာ ဧဝံ ဝဒတိတိ အဓိပ္ပါယော။ တေနာဟ “ကိံ ယက္ခော”တိ-အာဒိ။

၃၅၅။ မဟာမဇ္ဈန္တိကသမယေတိ မဟတိ မဇ္ဈန္တိကကာလေ၊ ဂဂနမဇ္ဈေ သူရိယဂတဝေလာယ။ ဒိဝါပဓာနိကာ ပဓာနာနုယုဉ္ဇကာ။ ဝတ္ထံ ဒဿေတွာတိ ပစ္စာဘတ္တံ ဒိဝါဝိဟာရူပဂမနတော ပုဗ္ဗေ ကာတဗ္ဗဝတ္ထံ ဒဿေတွာ ပဋိပဇ္ဇိတွာ။ ဘဂဝန္တိ ဒဿေန္တောတိ ဘဂဝတိ ဂါရဝဗဟုမာနံ ဝိဘာဝေန္တော ဥဘော ဟတ္ထေ ကမလမကုလာကာရေ ကတွာ ဥက္ခိပ္ပ ဘဂဝန္တိ ဒဿေန္တော။

တံ သန္တာယာတိ တံ အပရိစ္ဆိန္နဂဏနံ သန္တာယ ဧဝံ “မဟတိယာ လိစ္ဆဝိပရိသာယာ”တိ ဝုတ္တံ။ ကိံ သိသေန ဘူမိံ ပဟရန္တေနေဝ ဝန္တနာ ကတာ ဟောတိ။ ကေရာဋ္ဌိကာတိ သဌာ။ မောစေန္တောတိ ဘိက္ခာဒါနတော မောစေန္တော။ အဝက္ခိတ္တမတ္တိကာပိဏ္ဍော ဝိယာတိ ဟေဌာဒိတ္တမတ္တိကာပိဏ္ဍော ဝိယ။ ယတ္ထ ကတ္ထစိတိ အတ္တနော အနုရူပံ ဝစနံ အသလ္လပေန္တော ယတ္ထ ကတ္ထစိ။

၁-သန္တာဂါရံ (က) ဝေပုရိပိ ဤဒိသေသု ဌာနေသု၊
၃-ထာလန္တိ (က)

၂-သန္တာနမေတ္ထ (က)
၄-ဥဒကပုဋ္ဌိကာ (က)

၃၅၆။ ဒိဿတိ“ဣဒံ ဣမဿ ဖလ”န္တိ အပဒိဿတိ ဧတေနာတိ **ဒေသော**၊ ကာရဏံ၊ တဒေဝ တဿ ပဝတ္တိဋ္ဌာနတာယ ဩကာသောတိ အာဟ **“ကဉ္စိဒေဝ ဒေသန္တိ ကဉ္စိ ဩကာသံ ကိဉ္စိ ကာရဏ”**န္တိ။ ဩကာသော ဌာနန္တိ စ ကာရဏံ ဝုစ္စတိ “အဋ္ဌာနမေတံ အနဝကာသော”တိအာဒိသု။ **ယဒါကင်္ခသီတိ န ဝဒန္တိ** အနဝသေသဓမ္မဝိသယတ္တာ ပဋိညာယ။ **တုမှန္တိ** တုမှာကံ။ **ယက္ခ ။ပ။ ပရိဗ္ဗာဇကောနန္တိ** ဧတ္ထ “ပုစ္ဆာဝုသော ယဒါကင်္ခသီ”တိအာဒိနိ၂ ပုစ္ဆာဝစနာနိ ယထာက္ကမံ ယောဇေတဗ္ဗာနိ။

ဥတ္တာ သယံ ဇောကမိမံ ပရဉ္စာတိ ဣဒံ မဟာသတ္တော နိရယံ သဂ္ဂဇ္ဇတေသံ ပစ္စက္ခတော ဒဿေတွာ အာဟ။

တန္တိ **တေ အဟမက္ခိဿံ**၊ ယထာပိ ကုသလော တထာတိ ယထာ ပကာရေန သုကုသလော သဗ္ဗညူ ဇာနာတိ ကထေတိ၊ တထာ အဟံ ကထေဿာမိ။ တဿ ပန ကာရဏံ အကာရဏဉ္စ အဝိဇာနန္တော ရဇာနံ ကရောတု ဝါ မာ ဝါ၊ အဟံ ပန တေ အက္ခိဿာမိတိ အာဟ **“ရာဇာ စ ခေါ ။ပ။ န ဝါ”**တိ။

ကထိတနိယာမေနော ကထေန္တောတိ ဘေပရိဝဋ္ဋကထာယ ဒုက္ခလက္ခဏဓမ္မသ ကထေဿတိ၊ ဣဓ ပန အညထာ သာဝကေန အဿဇိနာ ကထိတံ၊ အညထာ သမဏေန ဂေါတမေနာတိ ဝစနောကာသပရိဟရဏတ္ထံ ဒုက္ခလက္ခဏံ အနာမသိတွာ ထေရေန ကထိတနိယာမေနော အနိစ္စာနတ္တလက္ခဏမေဝ ကထေန္တေန ဘဂဝတာ **“ရူပံ အနတ္တာ ယာဝ ဝိညာဏံ အနတ္တာ”**တိ ဝုတ္တေ သစ္စကော တံ အသမ္ပုဋ္ဌိန္တန္တော ဥပမာယ အတ္တဉ္စပနေ ဥပမာပမာဏံ ယထာ **“ဂေါ ဝိယ ဂဝယော”**တိ အတ္တာနံ ဥပမေယျံ ကတွာ ဥပမာပမာဏေန ပတိဋ္ဌာပေတုကာမော အာဟ **“ဥပမာ မံ ဘော ဂေါတမ ပဋိဘာတိ”**တိ၊ ဥပမံ တေ ကရိဿာမိ၊ ဥပမာယပိဓေကစ္စေ ဝိညူ ပုရိသာ ဘာသိတဿ အတ္ထံ အာဇာနန္တိတိ အဓိပ္ပါယော။ ဘဂဝါ ဥပမာသတေန၊ အညေန ဝါပိ ပမာဏေန တဝ အတ္တာ ပတိဋ္ဌာပေတုံ န လဗ္ဘာ အတ္တနော ဝိယ ပမာဏဿပိ အနုပလတ္တနတောတိ အာဟ **“ပဋိဘာတု တံ အဂ္ဂိဝေဿနာ”**တိ။ ယထာဟိ အတ္တာ နာမ ကောစိ ပရမတ္ထတော န ဥပလတ္တတိ ဧကံသေန အနုပလတ္တိတော၊ ဝေဿ ဉ္စပကပုဂ္ဂလံ ပမာဏမ္ပိ န ဥပလတ္တတိ။ တေနာဟ **“အာဟရ**

၁-ဒိ ၃-၉၅၊ မ ၃-၁၁၀၊ အံ ၁-၂၉၊ အဘိ ၂-၃၄၉-ပိဋေသု။

၂-သံ ၁-၂၁၆၊ ခ ၁-၃၀၆-ပိဋေသု။

“တံ ဥပဓံ ဝိဿဏ္ဍော”တိ၊ န တေန တဝ အတ္တဝါဒေါ ပတိဋ္ဌံ လဘတီတိ
အဓိပ္ပာယ်ယော။

ယံ ဒိဋ္ဌိ ကာယိကံ ဝါ ပုညာပုညံ ပုရိသပုဂ္ဂလေ ဥပလက္ခတိ၊ တေန
ဝိညာယတိ ရူပတ္တာယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော၊ တထာ ယံ ဒိဋ္ဌိ သုခဒုက္ခပဋိ-
သံဝေဒနံ ပုရိသပုဂ္ဂလေ ဥပလက္ခတိ၊ ယံ ဒိဋ္ဌိ နိလာဒိသဉ္ဇာနနံ၊ ယံ ဒိဋ္ဌိ ရဇေန-
ဒုဿနာဒိ၊ ယံ ဒိဋ္ဌိ အာရမ္မဏပဋိဝိဇာနနံ ပုရိသပုဂ္ဂလေ ဥပလက္ခတိ၊ တေန
ဝိညာယတိ ဝိညာဏတ္တာယံ ပုရိသပုဂ္ဂလောတိ။ ဧဝံ ရူပါဒိလက္ခဏော အတ္တာ
တတ္ထ တတ္ထ ကာယေ ကလျာဏပါပကာနံ ကမ္မာနံ ဝိပါကံ သုခဒုက္ခံ ပဋိ-
သံဝေဒေတိ၊ ဧဝမ္မေတံ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒြိယဗ္ဗံ၊ အညထာ ကမ္မဗလသမ္ပန္နော န ယုဇ္ဇေ-
ယျာတိ ဣမမတ္ထံ ဒဿေန္တော “ဣဓိနာ ကိံ ဒိပေတိ”တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ
ဧတံ သတ္တာ။ ပတိဋ္ဌာယာတိ နိဿာယ။ “ရူပတ္တာယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော”တိ-
အာဒိနာ ရူပါဒိဓမ္မေ “အတ္တာ”တိ ဝတ္တာ ပုန “ရူပေ ပတိဋ္ဌာယာ”တိအာဒိ
ဝဒန္တော အယံ နိဂဏ္ဌော အတ္တနော ဝါဒံ ဘိန္ဒတိ ပတိဋ္ဌာနဿ၊ ပတိဋ္ဌာယ-
ကဿ စ အဘေဒဒိပနတော။ ရူပါဒယော ဝေဒနာဒိသဘာဝါ အတ္တာ
တန္တိဿယေန ပုညာဒိကိရိယာသမုပလဒ္ဓိတော ဣဓိ ယံ နိဿာယ ပုညာဒိ-
ကိရိယာ သမုပလက္ခတိ၊ တေ ရူပါဒယော သတ္တသညိတာ အတ္တသဘာဝါ
ဒိဋ္ဌာ ယထာ တံ ဒေဝတာဒိသု၊ ယေ ပန သတ္တသညိတာ တတော အညေ
အသတ္တသဘာဝါ ဒိဋ္ဌာ ယထာ တံ ကဋ္ဌကလိင်္ဂရာဒိသုတိ ဧဝံ သာဓေတဗ္ဗံ
အတ္ထံ သဟေတု ကတွာ ဒဿေန္တော နိဂဏ္ဌော နိဒဿနံ အာနေသိတိ အာဟ
“အတိဝိယ သကာရဏံ ကတွာ ဥပမံ အာဟရိ”တိ။ တဿ ပန “ဗလကရဏီ-
ယာ”တိ ပုတ္တပုရိသပ္ပယောဂါ ဝိယ ဗီဇဂါမဘူတဂါမာပိ သဇီဝါ ဧဝါတိ လဒ္ဓိတိ
တေ သဒိသုဒါဟရဏဘာဝေန ပုတ္တာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ သစေ ပန ယေ ဇီဝဿ
အာဓာရဏဘာဝေန သဟိတေန ပဝတ္တေတဗ္ဗဘာဝေန သလ္လက္ခေတဗ္ဗာ၊ တေ
သဇီဝါတိ ဣန္ဒြိယာ၊ န ကေဝလေန ပဝတ္တေတဗ္ဗဘာဝေန၊ ဧဝံ သတိ “ဗလ-
ကရဏီယာ ကမ္မန္တာ”တိ ဝဒန္တေန ဝိသဒိသုဒါဟရဏဘာဝေန ဥပနိတန္တိ
ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

သမ္မတ္တော နာမ နတ္ထိ အတ္တဝါဒဘဉ္ဇနဿ အနတ္တတာပတိဋ္ဌာပနဿ ။
 သုဂတာဝေဏိကတ္တာ။ ယံ ပနေတရဟိ သာသနိကာ ယထာသတ္ထိ တဒုဘယံ
 ကရေန္တိ၊ တံ ဗုဒ္ဓေဟိ ဒိန္နနယေ ဌတွာ တေသံ ဒေသနာနုသာရတော။

၁-ပတိညာယ (က)   ၂-ဝေဒနာဒိသဘာဝေါ အတ္တာနံ (က)၊ ဝေဒကာဒိသဘာဝေါ အတ္တာ (?)
၃-ဣတိ (?)

နိဝတ္တေတွာတိ နိဟရိတွာ၊ ဝိသုံ ကတွာတိ အတ္ထော။ သကလံ ဝေသာလိန္တိ သဗ္ဗဝေသာလိဝါသိနံ ဇနံ နိဿယူပစာရေန နိဿိတံ ဝဒတိ ယထာ “ဂါမော အာဂတော”တိ။ သံဝဋ္ဋိတွာတိ သမ္ပိဏ္ဍိတွာ၊ ဧကန္တံ ဂဟေတွာတိ အတ္ထော။

၃၅၇။ ပတိဋ္ဌပေတွာတိ ယထာ တံ ဝါဒံ န အဝဇာနာတိ၊ ဧဝံ ပဋိညံ ကာရေတွာတိ အတ္ထော။ ဃာတိ-သဒ္ဓေါ ဟိံသနတ္ထော၊ တတော စ သဒ္ဓဝိဒ္ဓ အရဟတ္ထံ တာယ-သဒ္ဓိံ ဥပ္ပါဒေတွာ သာတေတာယန္တိ ရူပသိဒ္ဓိံ ဣစ္ဆန္တိတိ အာဟ “ဃာတာရဟ”န္တိ။ ဇာပေတာယန္တိအာဒိသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဝတ္တိတုဉ္စ မရဟတိတိ မ-ကာရေ ပဒသန္ဓိကရေ။ ဝိသေသေတွာ ဒိပေတိတိ “ဝတ္တတိ”ဣစ္ဆေဝ အဝတွာ “ဝတ္တိတုဉ္စ မရဟတိ”တိ ဒုတိယေန ပဒေန ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ ဝိသေသေတွာ ဒိပေတိ။

ပါသဒိကံ အဘိရူပန္တိ အဘိမတရူပသမ္ပန္နံ သဗ္ဗာဝယဝံ။ တတော ဧဝ သုသဇ္ဇိတံ သဗ္ဗကာလံ သုဋ္ဌ၊ သဇ္ဇိတာကာရဓေဝ။ ဧဝံဝိဇ္ဇန္တိ ယာဒိသံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ တံ ဒဿေတိ “ဗုဒ္ဓဏ္ဍ”န္တိအာဒိနာ။ ဣမသ္မိံ ဌာနေတိ “ဝတ္တတိ တေ တသ္မိံ” ရူပေ ဝသော”တိ တေသ္မိံ ကာရဏဂ္ဂဟဏေ။ ကာရဏံ ဟေတံ ဘဂဝတာ ဂဟိတံ “ဝတ္တတိ”ပ။ မာ အဟောသိ”တိ။ တေနေတံ ဒဿေတိ ရူပံ အနတ္တာ အဝသဝတ္တနတော၊ ယဉ္စိ ဝသေ န ဝတ္တတိ၊ တံ အနတ္တကမေဝ ဒိဋ္ဌိံ ယထာ တံ သမ္ပတ္တိ။ ဝါဒန္တိ ဒေါသံ နိဂ္ဂဟံ အာရောပေဿတိ။ သတ္တဓာ မုဒ္ဒါ ဖလတိတိ သဟဓမ္မိကသာကစ္ဆာဟိ တထာ-ဂတေ ပုစ္ဆန္တေ အဗျာကရဏေန ဝိဟေသာယ ကယိရမာနတ္တာ တတိယေ ဝါရေ ဓမ္မတာဝသေန ဝိဟေသကဿ သတ္တဓာ မုဒ္ဒါ ဖလတိ ယထာ တံ သဗ္ဗညုပဋိညာယ ဘဂဝတော သမ္မုခဘာဝူပဂမနေ။ ဝဇီရပါဏိ ပန ကသ္မာ ဌိတော ဟောတိတိ? ဘဂဝါ ဝိယ အနုကမ္မမာနော မဟန္တံ ဘယာနကံ ရူပံ မာပေတွာ တာသေတွာ ဣမံ ဒိဋ္ဌိံ ဝိဿဇ္ဇာပေမိတိ တဿ ပုရတော အာကာသေ ဝဇီရံ အာဟရန္တော တိဋ္ဌတိ၊ န မုဒ္ဓိံ ဖာလေတုကာမော။ န ဟိ ဘဂဝတော ပုရတော ကဿမိ အနတ္ထော နာမ ဟောတိ။ ယသ္မာ ပန ဘဂဝါ ဧကံသတော သဟဓမ္မိကမေဝ ပဉ္စံ ပုစ္ဆတိ၊ တသ္မာ အဋ္ဌကဏာယံ “ပုစ္ဆိတေ”ဣစ္ဆေဝ ဝုတ္တံ။

အာဒိတ္တန္တိ ဒိပ္ပမာနံ။ အက္ခိနာသာဒိနိတိ အာဒိ-သဒ္ဓေန ဧဋ္ဌကသိသ-သဒိသကေသမဿုအာဒိနံ သင်္ဂဏှာတိ။ “ဒိဋ္ဌိဝိဿဇ္ဇာမနုတ္တ”န္တိ ဝတွာ နယိဒံ

ယဒိစ္ဆာဝသေန အာဂမနံ၊ အထ ခေါ အာဒိတော မဟာဗြဟ္မာနံ ပုရတော ကတွာ အတ္တနာ ကတပဋိညာဝသေနာတိ ဒဿန္တော “အဝိဇာ”တိအာဒိ-
မာဟ။ တန္တိ ဝဇိရပါဏိ။ တံ သစ္စကဿ ပဋိညာယ ပရိဝတ္တနကာရဏံ။
အညေဝိ န ခေါတိအာဒိ သစ္စကဿ ဝိမံသကဘာဝဒဿနံ။ အဝိမံသကေန ဟိ
တံ ဒိသွာ မဟာယက္ခောတိ ဝဒေယျ၊ တေနဿ အသာရပုံ သိယာ၊ အယံ ပန
အညေသံ အဘိတဘာဝံ ဥပဓာရေတွာ “အဒ္ဓါမေ ယက္ခံ န ပဿန္တိ၊ တသ္မာ
မယုမေဝ ဘယံ ဥပ္ပန္န”န္တိ တိရေတွာ ယုတ္တပ္ပတ္တဝါဒဝသေန ပဋိပဇ္ဇိ။

၃၅၈။ ဥပဓာရေတွာတိ ဗျာကာတဗ္ဗမတ္ထံ သလ္လက္ခေတွာ။ ဇေသဝ
နယောတိ သင်္ခါရဝိညာဏေသုဝိ သညာယ ဝိယ နယောတိ အတ္ထော။
ပုတ္တဝိပရိယာဓေနာတိ “အကုသလာ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ မာ အဟောသိ၊ အကု-
သလာ ဒေါမနဿသမ္ပယုတ္တာ သညာ မာ အဟောသိ”တိအာဒိနာ နယေန
အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သပ္ပဒဋ္ဌဝိသန္တိ သဗ္ဗသတ္တာနံ သပ္ပဒဋ္ဌဋ္ဌာနေ သရိရ-
ပဒေသေ ပတိတံ ဝိသံ။ အလ္လိနောတိ သံသိလိဋ္ဌော။ ဥပဂတောတိ န အပ-
ဂတော။ အဇ္ဈောသိတောတိ ဂိလိတွာ ပရိနိဋ္ဌပေတွာ ဌိတော။ ပရိတော
ဇာနေယျာတိ သမန္တတော သဗ္ဗသော ကိဉ္စိဝိ အသေသေတွာ ဇာနေယျ။
ပရိက္ခေပေတွာတိ အာယတိ အနုပ္ပတ္တိဓမ္မတာပါဒနဝသေန သဗ္ဗသော
ခေပေတွာ။ တထာဘူတော စဿ ခယဝယံ ဥပနေတိ နာမာတိ အာဟ
“ခယံ ဝယံ အနုပ္ပါဒံ ဥပနေတွာ”တိ။

၃၅၉။ အတ္တနော ဝါဒဿ အသာရဘာဝတော၊ ယထာပရိကပ္ပိတဿ ဝါ
သာရဿ အဘာဝတော အန္တောသာရဝိရဟိတော ရိတ္တော။ ဝိပ္ပကာရန္တိ
ဒိဋ္ဌိယာ သီလာစာရဿ စ ဝသေန ဝိရူပတံ သာပရာဓတံ သာဝဇ္ဇတံ တေသံ
ဥပရိ အာရောပေတွာ။ သိန္နပတ္တောတိ တနုကပတ္တော။ ဝိဖာရိတန္တိ ဝိဖာဋ္ဌိတံ။

အသာရကရုက္ခပရိဝိတောတိ ပလာသာဒိအသာရရုက္ခကောဋ္ဌနေ ကတ-
ပရိစယော။ ထဒ္ဓဘာဝန္တိ ဝိပက္ကဘာဝံ၊ တိက္ခဘာဝန္တိ အတ္ထော။ နတ္ထိတိ သဒါ
နတ္ထိတိ န ဝတ္တဗ္ဗံ။ ပရိသတိတိ စတုပရိသမဇ္ဈေ။ တထာ ဟိ “ဂဏ္ဍိကံ ပဋိ-
ပုဋ္ဌိတွာ ပဋိစ္ဆန္နသရိရာ”တိ ဝုတ္တံ။ ယန္တာရဋ္ဌဿ ဝိယာတိ ဗျာကရဏတ္ထံ
ဝါယမယန္တိ အာရဋ္ဌဿ ဝိယ။

၃၆၀။ ဒိဋ္ဌိဝိသုကာနီတိ ဒိဋ္ဌိ ဘိဇ္ဇကာနိ။ ဒိဋ္ဌိသဉ္ဇရိတာနီတိ ဒိဋ္ဌိတာဠနာနိ။
 ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပန္နိတာနီတိ ဒိဋ္ဌိဇ္ဈဉ္ဇိတာနိ။ တေသံ အဓိပ္ပာယ် ဥတွာတိ တေသံ လိစ္ဆဝိ-
 ကုမာရာနံ ဇ္ဈဉ္ဇိတေနေဝ အဇ္ဈာသယံ ဇာနိတွာ။ တေနာဟ “ဇ္ဈမေ”တိအာဒိ။

၃၆၁။ ယသ္မိံ အဓိဂတေ ပုဂ္ဂလော သတ္တုသာသနေ ဝိသာရဒေါ ဟောတိ
 ပရေဟိ အသံဟာရိယော၊ တံ ဉာဏံ ဝိသာရဒဿ ဘာဝေါတိ ကတွာ
 ဝေသာရဇ္ဇန္တိ အာဟ “ဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တောတိ ဉာဏပ္ပတ္တော”တိ။ တတော
 ဝေမဿ န ပရော ပစ္စေတဗ္ဗော တေဿ အတ္ထိတိ အပရပ္ပစ္စယော။ န ပရော
 ပတ္တိယော သဒ္ဓဟာတဗ္ဗော တေဿ အတ္ထိတိ အပရပ္ပတ္တိယော။ ကာမံ သစ္စ-
 ကော သေက္ခဘူမိ အသေက္ခဘူမိတိ ဣဒံ သာသနဝေါဟာရံ န ဇာနာတိ။
 ပဿတိတိ ပန ဒဿနကိရိယာယ ဝိပုကတဘာဝဿ ဝုတ္တတ္တာ “န ဧတ္တာဝတာ
 ဘိက္ခုကိစ္စံ ပရိယောသိတ”န္တိ အညာသိ၊ တသ္မာ ပုန “ကိတ္တာဝတာ ပနာ”တိ
 ပုစ္ဆံ အာရဘိ။ တေန ဝုတ္တံ “ပဿတိတိ ဝုတ္တတ္တာ”တိအာဒိ။

ယထာဘူတံ ပဿတိတိ ဒဿနံ၊ ဝိသိဋ္ဌဋ္ဌေန အနုတ္တရိယံ၊ ဒဿနမေဝ
 အနုတ္တရိယန္တိ ဒဿနာနုတ္တရိယံ၊ ဒဿနေသု ဝါ အနုတ္တရိယံ ဒဿနာနုတ္တရိယံ။
 လောကီယပညာတိ စေတ္တ ဝိပဿနာပညာ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သာ ဟိ သဗ္ဗ-
 လောကီယပညာဟိ ဝိသိဋ္ဌဋ္ဌေန “အနုတ္တရာ”တိ ဝုတ္တော။ လောကီယပဋိပဒါ-
 နုတ္တရိယေသုပိ ဒေသေဝ နယော။ ဣဒါနိ နိပ္ပရိယာယတောဝ တိဝိဓမ္မိ အနုတ္တရိယံ
 ဒဿေတုံ “သုဒ္ဓလောကုတ္တရမေဝါ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ သတိပိ သဗ္ဗေသမ္ဘိ
 လောကုတ္တရဓမ္မာနံ အနုတ္တရဘာဝေ ဥက္ကဋ္ဌနိဒ္ဒေသေန အဂ္ဂမဂ္ဂပညာ တတော
 ဥက္ကရိတရဿ အဘာဝတော ဒဿနာနုတ္တရိယံ။ တေနာဟ “အရဟတ္တမဂ္ဂ-
 သမ္မာဒိဋ္ဌိ”တိ။ သေသာနိ မဂ္ဂင်္ဂါနီတိ သေသာနိ အရဟတ္တမဂ္ဂင်္ဂါနိ။ တာနိ ဟိ
 မတ္တကပ္ပတ္တာနိ နိဗ္ဗာနဂါမိနိ ပဋိပဒါတိ။ အဂ္ဂမဂ္ဂမုတ္တိတိ အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဖလဝိမုတ္တိ
 အရဟတ္တဖလံ။ ဒီဏာသဝဿာတိ သဗ္ဗသော ဒီယမာနာသဝဿ။ နိဗ္ဗာန-
 ဒဿနန္တိ အဂ္ဂမဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိယာ သမ္ဘိကိရိယာဘိသယမာဟ။ တတ္ထ မဂ္ဂင်္ဂါနီတိ
 အဋ္ဌ မဂ္ဂင်္ဂါနိ။ စတုသစ္စန္တောဂဓတ္တာ သဗ္ဗဿ ဥေယျဓမ္မဿ “ဓတ္တာရိ သစ္စာနိ
 ဗုဒ္ဓေါ”တိ ဝုတ္တံ။ သစ္စာနဂတသမ္မောဟဝိဒ္ဓံသနေနေဝ ဟိ ဘဂဝတော သဗ္ဗ-
 သော ဥေယျာဝရဏပ္ပဟာနံ။ နိဗ္ဗိသေဝနောတိ နိရုဋ္ဌကိလေသဝိသေဝနော။

၃၆၂။ ဓံသီတိ အနုဒ္ဓိသနသီလာ။ အနုပဟတန္တိ အဝိက္ခိတ္တံ။ သကလန္တိ
 အနုနံ။ ကာယင်္ဂန္တိ ကာယမေဝ အင်္ဂန္တိ ဝဒန္တိ၊ ကာယသင်္ခါတံ အင်္ဂံ

သိသာဒိအဝယဝန္တိ အတ္ထော။ တထာ^၁ “ဟောတု၊ သာဓူ”တိ ဧဝမိဒံ ဝါစာယ အဝယဝေါ ဝါစန္တိ။

၃၆၃။ အာဟရန္တိတိ အဘိဟရန္တိ။ ပုညန္တိ ပုညဖလသင်္ခါတော အာနု-
ဘာဝေါ။ ပုညဖလမ္ပိ ဟိ ဥတ္တရပဒလောပေန “ပုည”န္တိ ဝုစ္စတိ “ကုသလာနံ
ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာနံ သမာဒါနဟေတု ဧဝမိဒံ ပုညံ ပဝေုတိ”တိအာဒိသု။ တေနာဟ
“အာယတိံ ဝိပါကက္ခန္ဓာ”တိ။ ပုညမဟိတိ မဟတိ ပုညဖလဝိဘူတိ
သေတစ္ဆတ္ထမကုဋ္ဌစာမရာဒိ။ တေန ဝုတ္တံ “ဝိပါကက္ခန္ဓာနံယေဝ ပရိဝါရော”တိ။
လိစ္ဆဝိဟိ ပေသိဘေန ခါဒနိယဘောဇနိယေန သမဏော ဂေါတမော
သသာဝကသံဃော မယာ ပရိဝိသိတော၊ တသ္မာ လိစ္ဆဝိနမေဝ တံ ပုညံ
ဟောတိတိ။ တေနာဟ “တံ ဒါယကာနံ သုခါယ ဟောတူ”တိ။ ယသ္မာ ပန
ဘဂဝတော ဘိက္ခုသံဃဿ စ သစ္စကေန ဒါနံ ဒိန္နံ၊ န လိစ္ဆဝိဟိ၊ တသ္မာ
ဘဂဝါ သစ္စကဿ သတိံ ပရိဝတ္ထေန္တော “ယံ ခေါ”တိအာဒိမာဟ။ တေန
ဝုတ္တံ “ဣတိ ဘဂဝါ”တိအာဒိ။ နိဂဏ္ဌဿ မတေန ဝိနာယေဝါတိ သစ္စကဿ
စိတ္တေန ဝိနာ ဧဝ တဿ ဒက္ခိဏံ ခေတ္တဂတံ ကတွာ ဒဿေတိ။ တေနာဟ
“အတ္တနော ဒိန္နံ ဒက္ခိဏံ။ပ။ နိယျာတေသိ”တိ။

စူဠသစ္စကသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၆-မဟာသစ္စကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၆၄။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိတိ ဣမိနာ တဒါ
ဘဂဝတော ဝေသာလိယံ နိဝါသပရိစ္ဆိန္နော ပုဗ္ဗဏှာဒိဘေဒေါ သဗ္ဗော သမ-
ယော သာဓာရဏတော ဂဟိတော၊ တထာ တေန ခေါ ပန သမယေနာတိ
စ ဣမိနာ။ ပုဗ္ဗဏှသမယန္တိ ပန ဣမိနာ တဗ္ဗိသေသော၊ ယော ဘိက္ခာစာ-
ရတ္တာယ ပစ္စဝေက္ခဏကာလော^၂။ အဋ္ဌကထာယံ ပန “တိဟိ ပဒေဟိ ဧကောဝ
သမယော ဝုတ္တော”တိ ဝုတ္တံ ဝိသေသဿ သာမညန္တောဂတ္ထော။ မုခဓောဝ-
နဿ ပုဗ္ဗကာလကိရိယာဘာဝသာမညတော ဝုတ္တံ “မုခံ ဓောဝိတွာ”တိ။
မုခံ ဓောဝိတွာ ဧဝ ဟိ ဝါသဓုရော စေ၊ ဝေလံ သလ္လက္ခေတွာ ယထာစိဏ္ဏံ
ဘာဝနာနယောဂံ၊ ဂန္ထဓုရော စေ၊ ဂန္ထပရိစယေ ကတိပယေ နိသဇ္ဇဝါရေ
အနုယုဉ္ဇိတွာ ပတ္တစိဝရံ အာဒါယ ဝိတက္ကမာဠိ ဥပဂစ္ဆတိ။

ကာရဏံ ယုတ္တံ၊ အနုစ္စဝိကန္တိ အတ္ထော။ ပုဗ္ဗေ ယထာစိန္တိတံ ပဉ္စ
အပုစ္ဆိတွာ အညံ ပုစ္ဆန္တော မဂ္ဂံ ဌပေတွာ ဥဗ္ဗဂ္ဂတော ပရိဝတ္ထေန္တော ဝိယ
ဟောတီတိ အာဟ “ပဿေန တာဝ ပရိဟရန္တော”တိ။

၃၆၅။ ဦရုက္ခန္တောပိ နာမ ဘဝိဿတီတိ ဣန္ဒ နာမ-သဒ္ဓေါဝိမှယတ္ထောတိ
ကတွာ ဝုတ္တံ “ဝိမှယတ္ထဝသေနာ”တိအာဒိ။ “အန္တော နာမ ပဗ္ဗတံ အဘိ-
ရုဟိဿတီ”တိအာဒိသု ဝိယ ဝိမှယဝါစီသဒ္ဓယောဂေန ဟိ “ဘဝိဿတီ”တိ
အနာဂတဝစနံ။ ကာယန္ဓယန္တိ ကာယာနုဂတံ။ “အယမ္ပိ ခေါ ကာယော
ဧဝံဓမ္မော ဧဝံဘာဝိ ဧဝံအနတီတော”တိအာဒိနာ၊ ကာယဿ အသုဘာ-
နိစ္စာဒိတာယ အနုပဿနာ ကာယဘာဝနာတိ အာဟ “ကာယဘာဝနာတိ
ပန ဝိပဿနာ ဝုစ္စတီ”တိ။ အနာဂတဂ္ဂပန္နိ အဘိဘေ အတ္ထေ အနာဂတ-
သဒ္ဓါရောပနံ အနာဂတပ္ပယောဂေါ ၂ န သမေတိ။ အတ္ထောပိတိ “ဦရုက္ခန္တောပိ
နာမ ဘဝိဿတီ”တိ ဝုတ္တအတ္ထောပိ န သမေတိ။ အယန္တိ အတ္တကိလမထာ-
နုယောဂေါ။ တေသန္တိ နိဂဏ္ဌာနံ။

၃၆၆။ အတ္တနော အဓိပ္ပေတကာယဘာဝနံ ဝိတ္တာရေန္တော ဝိတ္တာရတော
ဒဿေန္တော ယေ တံ အနုယုတ္တာ၊ တေ နာမဂေါတ္တတော ဝိဘာဝေန္တော
“နန္တော ဝန္တော”တိအာဒိမာဟ။ ကိလိဋ္ဌတပါနန္တိ ကာယဿ ကိလေသန-
တပါနံ ပုဂ္ဂလာနံ။ ဇာတမေဒန္တိ မေဒဘာဝါပတ္တိဝသေန ဥပ္ပန္နမေဒံ။ ပုရိမံ
ပဟာယာတိ ကာလပရိစ္ဆေဒေန အနာဟာရအပ္ပါဟာရတာဒိဝသေန ကာ-
ယဿ အပစိနနံ ခေဒနံ ပရိစ္စဇိတွာ။ ကာယဘာဝနာ ပန န ပညာယတီတိ
နိယမံ ပရမတ္ထတော ကာယဘာဝနာပိ တဝ ဉ္ဇဏေန န ဉ္ဇယတိ၊ သေ-
သတောပိ ၃ န ဒိဿတိ။

၃၆၇။ ဣမသ္မိံ ပန ဌာနေတိ “ကာယဘာဝနမ္ပိ ခေါ တံ အဂ္ဂိဝေဿန
န အညာသိ၊ ကုတော ပန တံ စိတ္တဘာဝနံ ဇာနိဿသိ”တိ ဣမသ္မိံ ဌာနေ။
တထာ “ယော တံ ဧဝံ ဩဠာရိကံ ဒုဗ္ဗလံ ကာယဘာဝနံ န ဇာနာသိ၊ သော
တံ ကုတော သန္တသုရမံ စိတ္တဘာဝနံ ဇာနိဿသိ”တိ ဧတသ္မိံ အတ္ထဝဏ္ဏနာ-
ဌာနေ။ အပုဒ္ဓဝစနံ နာမေတံ ပဒန္တိ ကာယဘာဝနာသညိတဝိပဿနာတော
စိတ္တဘာဝနာ သန္တာ၊ ဝိပဿနာ ပန ပါဒကဇ္ဈာနတော ဩဠာရိကာ ဧဝေ
ဒုဗ္ဗလာ စာတိ အယဉ္စ ဧတဿ ပဒဿ အတ္ထော။ “အပုဒ္ဓဝစနံ နာမေတံ

ဝစနံ သိယာ”တိ ဝတွာ ထေရော ပက္ကမိတုံ အာရတတိ။ အထ နံ မဟာ-
 သီဝတ္ထေရော “ဝိပဿနာ နာမေသာ န အာဒိတော သုဗြူဟိတာ ဗလဝတီ
 တိက္ခာ ဝိသဒါ ဟောတိ၊ တသ္မာ တရုဏဝသေနာယမတ္ထော” ဝေဒိတဗ္ဗော”တိ
 ဒဿေန္တော “ဒိဿတိ ဘိက္ခဝေ”တိ သုတ္တပဒံ^၂ အာဟရိ။ တတ္ထ အာဒါနန္တိ
 ပဋိသန္ဓိ။ နိက္ခေပနန္တိ စုတိ။ ဩဠာရိကန္တိ အရူပဓမ္မေဟိ ဒုဠုလ္လဘာဝတ္ထာ
 ဩဠာရိကံ။ ကာယန္တိ စတုသန္တတိရူပသမူဟဘူတံ ကာယံ။ ဩဠာရိကန္တိ
 ဘာဝနပုံသကနိဒ္ဒေသော၊ ဩဠာရိကာကာရေနာတိ အတ္ထော။ တေနော ဝုတ္တံ
 “အာဒါနမ္ပိ နိက္ခေပနမ္ပိ”တိ။

၃၆၇။ သုခသာရာဂေန သမန္တာဂတောဘိ သုခဝေဒနာယ ဗလဝတရ-
 ရာဂေန သမဂီဘူတော။ ပဋ္ဌာနေ ပဋိသိဒ္ဓါ အဝစနေနေဝ။ တသ္မာတိ သုခေ
 ဌိတေ ဧဝ ဒုက္ခဿာနပ္ပဇ္ဇနတော။ ဧဝံ ဝုတ္တန္တိ “သုခါယ ဝေဒနာယ နိရောဓာ
 ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ”တိ ဧဝံ ဝုတ္တံ၊ န အနန္တရာဝ ဥပ္ပဇ္ဇနတော။ ခေပေတွာတိ
 ကုသလာနိ ခေပေတွာ။ ဂဏှိတွာ အတ္တနော ဧဝ ဩကာသံ ဂဟေတွာ။
 ဥဘတောပက္ခံ ဟုတွာတိ “ကဒါစိ သုခဝေဒနာ၊ ကဒါစိ ဒုက္ခဝေဒနာ”တိ ပက္ခ-
 ဒ္ဓယဝသေနပိ ဝေဒနာ စိတ္တဿ ပရိယာဒါယ ဟောတိ ယထာက္ကမံ အဘာ-
 ဝိတကာယဿ အဘာဝိတစိတ္တဿ။

၃၆၉။ ဝိပဿနာ ဝ သုခဿ ပစ္စနိကာတိ သုက္ခဝိပဿကဿ အာဒိကမ္ပိ-
 ကဿ မဟာဘူတပရိဂ္ဂဟာဒိကာလေ ဗဟိ စိတ္တစာရံ နိသေဓေတွာ ကမ္မ-
 ဌာနေ ဧဝ သတိ^၁ သံဟရန္တဿ အလဒ္ဓဿာဒံ ကာယသုခံ န ဝိန္ဒတိ၊
 သမ္မာဓေ ဝဇေ သန္တိရုဒ္ဓေါ ဂေါဂဏော ဝိယ ဝိဟညတိ ဝိပ္ပန္နတိ၊ အစ္စာသန္တ-
 ဟေတုကမ္မ သရီရေ ဒုက္ခံ ဥပ္ပဇ္ဇတေဝ။ တေန ဝုတ္တံ “ဒုက္ခဿ အာသန္တာ”တိ။
 တေနာဟ “ဝိပဿနံ ပဋ္ဌပေတွာ”တိအာဒိ။ အဒ္ဓါနေ ဂစ္ဆန္တေ ဂစ္ဆန္တေတိ
 မဟာဘူတပရိဂ္ဂဟာဒိဝသေန ကာလေ ဂစ္ဆန္တေ။ တတ္ထ တတ္ထာတိ တသ္မိံ
 တသ္မိံ သရီရပဒေသေ။ ဒုက္ခံ ဥပရာပဂတံ ဟောတိ သမာပတ္တိဗလေန ဝိက္ခမ္ဘိ-
 တတ္ထာ အပ္ပနာဘာဝတော။ အနပ္ပကံ ဝိပုလံ။ သုခန္တိ ဈာနသုခံ။ ဩက္ကမံတိ
 ဈာနသမုဋ္ဌာနပဏီတရူပဝသေန ရူပကာယံ အနုပဝိသတိ၊ နာမကာယောက္ကမ-
 နေ ဝတ္ထဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ။ ကာယပဿဒ္ဓိကမ္ပိကဿပိ သမ္မသနဘာဝနာ ပဋ္ဌ-
 ပေတွာ နိသိန္ဓဿ ကဿစိ အာဒိတောဝ ကာယကိလမထစိတ္တု-
 ပဿာတာပိ သမ္ဘဝန္တိ၊ သမာဓိဿ ပန အပစ္စနိကတ္ထာ သိနိဒ္ဓဘာဝတော

၁-ကရုဏာဝသေနာယမတ္ထော (က) ၂-သံ ၁-၃၂၀-ပိဋ္ဌေ။

စ န သုက္ခဝိပဿနာ ဝိယ သုခဿ ဝိပစ္စနိကော၊ အနုတ္တမေန စ ဒုက္ခံ ဝိက္ခမ္ဘေတိတိ အာဟ “ယထာ သမာဓိ”တိ။ ယထာ သမာဓိ၊ ဝိပဿနာယ ပနေတံ နတ္ထိတိ အာဟ “န စ တထာ ဝိပဿနာ”တိ။ တေန ဝုတ္တန္တိ ယသ္မာ ဝိပဿနာ သုခဿ ပစ္စနိကော၊ သာ စ ကာယဘာဝနာ၊ တေန ဝုတ္တံ “ဥပ္ပန္နာပိ သုခါ ဝေဒနာ စိတ္တံ န ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ၊ ဘာဝိတတ္တာ ကာယဿာ”တိ။ တထာ ယသ္မာ သမာဓိ ဒုက္ခဿ ပစ္စနိကော၊ သော စ စိတ္တဘာဝနာ၊ တေန ဝုတ္တံ “ဥပ္ပန္နာပိ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ စိတ္တံ န ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ၊ ဘာဝိတတ္တာ စိတ္တဿာ”တိ ယောဇနာ။

၃၇၀။ ဂုဏေ ဃန္တေတွာတိ အပဒေသေန ဝိနာ သမိပမေဝ နေတွာ။ တံ ဝတ မမ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နာ သုခါ ဝေဒနာ ပရိယာဒါယ ဌဿတိတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိတိ ယောဇနာ။

၃၇၁။ ကိံ န ဘဝိဿတိ၊ သုခါပိ ဒုက္ခာပိ ဝေဒနာ ယထာပစ္စယံ ဥပ္ပဇ္ဇတေဝါတိ အတ္ထော။ တမတ္ထန္တိ သုခဒုက္ခဝေဒနာနံ ဥပ္ပတ္တိယာ အတ္တနော စိတ္တဿ အနဘိဘဝနိယတာသင်္ခါတံ အတ္ထံ။ တတ္ထ တာဝ ပါသရာသိသုတ္တေ မောဓိပလ္လင်္ဂေ နိသဇ္ဇာ “တတ္ထေဝ နိသိဒ္ဓိ”န္တိ ဝုတ္တာ၊ ဣမ မဟာသစ္စကသုတ္တေ ဒုက္ခရုကာရိကာယ ဒုက္ခရစရဏေ နိသဇ္ဇာ “တတ္ထေဝ နိသိဒ္ဓိ”န္တိ ဝုတ္တာ။

၃၇၄။ ဆန္ဒကရဏဝသေနာတိ တဏှာယနဝသေနာတိ အတ္ထော။ သိနေဟကရဏဝသေနာတိ သိနေဟနဝသေန။ မုစ္ဆာကရဏဝသေနာတိ မောဟနဝသေန ပမာဒါပါဒနေန။ ဝိပါသာကရဏဝသေနာတိ ပါတုကမျတာဝသေန။ အနုဒဟနဝသေနာတိ ရာဂဂ္ဂိနာ အနုဒဟနဝသေန။ လောကုတ္တရမဂ္ဂဝေဝနမေဝ ဝနုနိဿရဏဿ အဓိပ္ပေတတ္တာ။

အလ္လဂ္ဂဟဏေန ကိလေသာနံ အသမုစ္ဆိန္ဒဘာဝံ ဒဿေတိ၊ သဿေဟဂ္ဂဟဏေန အဝိက္ခမ္ဘိတဘာဝံ၊ ဥဒကေ ပက္ခိတ္တဘာဝဂ္ဂဟဏေန သမုဒါစာရာဝတ္ထံ၊ ဥဒုမ္မရကဋ္ဌဂ္ဂဟဏေန အတ္တဘာဝဿ အသာရကတ္ထံ။ ဣမိနာဝ နယေနာတိ “အလ္လံ ဥဒုမ္မရကဋ္ဌ”န္တိ အာဒိနာ ဝုတ္တနယေန။ သပုတ္တဘရိယပဗ္ဗဇ္ဇာယာတိ ပုတ္တဘရိယေဟိ သဒ္ဓိံ ကတပရိဗ္ဗာဇကပဗ္ဗဇ္ဇာဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ကုဋီစကမဟူဒကဟံသပရမဟံသာဒိဘေဒါ မြာဟူဏပဗ္ဗဇ္ဇာ။

၃၇၆။ ကုတောပိ ဣမဿ အာပေါသိနေဟော နတ္ထိတိ ကောဠာပံ။
 တေနာဟ “ဆိန္ဒသိနေဟံ နိရုပ”န္တိ။ ကောဠန္တိ ဝါ သုက္ခကလိင်္ဂရံ ဝုစ္ဆတိ၊
 ကောဠိ ကောဠဘာဝံ အာပန္နန္တိ ကောဠာပံ။ ပဋိပန္နဿ ဥပက္ကမမဟတ္တ-
 နိဿိက္ခဘာ ပကဘိယာ ကိလေသေဟိ အနဘိဘူတတာယ။ အတိန္တတ
 ပဋိပက္ခဘာဝနာယ။ တထာ ဟိ သုက္ခကောဠာပဘာဝေါ၊ အာရကာ ဥဒကာ
 ထလေ နိက္ခိတ္တဘာဝေါ စ နိဒဿိတော။ ဩပက္ကမိကာဟိတိ ကိလေသ-
 အဘိနိဂ္ဂဏှနုပက္ကမပ္ပဘဝါဟိ။ ဝေဒနာဟိတိ ပဋိပတ္တိဝေဒနာဟိ။ ဒုက္ခာ ပဋိ-
 ပဒါ ဟိ ဣဓာမိပ္ပေတာ။

၃၇၇။ ကိံ ပန န သမတ္ထော၊ ယဘော ဧဝံ ပရေဟိ စိန္တိတုမ္ပိ အသက္က-
 ဏေယျံ ဒုက္ကရစရိယံ ဆဗ္ဗဿာနိ အကာသီတိ အဓိပ္ပာယော။ ကတွာပိ
 အကတွာပိ သမတ္ထောဝ ကာရဏဿ နိပ္ပန္နတ္တာ။ “ယထာပိ သဗ္ဗေသမ္ပိ ခေါ
 ဗောဓိသတ္တာနံ စရိမဘဝေ အန္တမသော သတ္တာဟမတ္တမ္ပိ ဓမ္မတာဝသေန
 ဒုက္ကရစရိယာ ဟောတိယေဝ၊ ဧဝံ ဘဂဝါ သမတ္ထော ဒုက္ကရစရိယံ ကာတုံ၊
 ဧဝံ နံ အကာသိ၊ န ပန တာယ ဗုဒ္ဓေါ ဇာဘော၊ အထ ခေါ မဇ္ဈိမာယ
 ဧဝ ပဋိပတ္တိယာ”တိ တဿာ ဗျာဘိရေကမုခေန သဒေဝကဿ လောကဿ
 ဗောဓာယ အမဂ္ဂဘာဝဒီပနတ္ထံ၊ ဣမဿ ပန ဘဂဝတော ကမ္မဝိပါကဝသေန
 ဆဗ္ဗဿာနိ ဒုက္ကရစရိယာ အဟောသိ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ—

“အဝစာဟံ ဇောတိပါလော၊ ကဿပံ သုဂတံ တဒါ။
 ကုတော န ဗောဓိ မုဏ္ဍဿ၊ ဗောဓိ ပရမဒုလ္လဘာ။
 တေန ကမ္မဝိပါကေန၊ အစရိံ ဒုက္ကရံ ဗဟုံ။
 ဆဗ္ဗဿာနရူပေလောယံ၊ တတော ဗောဓိမပါပုဏိံ။
 နာဟံ ဧဘေန မဂ္ဂေန၊ ပါပုဏိံ ဗောဓိမုတ္တမံ။
 ကုမဂ္ဂေန ဂဝေသိဿံ၊ ပုဗ္ဗကမ္မေန ဝါရိတော”တိ။

ဒုက္ကရစရိယာယ ဗောဓာယ အမဂ္ဂဘာဝဒဿနတ္ထံ ဒုက္ကရစရိယံ အကာ-
 သီတိ ကေမိ။ အာဝ ဝါ လောကနာထဿ အတ္တနော ပရက္ကမသမ္ပတ္တိဒဿ-
 နတ္ထာယ ဒုက္ကရစရိယာ။ ပဏီတာမိမုတ္တိယာ ဟိ ပရမုက္ခံသဂတဘာဝတော
 အဘိနိဟာရာနုရူပံ သဗ္ဗောဓိယံတိဗ္ဗဆန္ဒတာယ သိခါပုတ္တိယာ တဒတ္ထံ ဤဒိသမ္ပိ
 နာမ ဒုက္ကရစရိယံ အကာသီတိ လောကေ အတ္တနောဝိရိယာနုဘာဝံ ဝိဘာဝေတုံ
 “သောစမေပစ္ဆာ ဝီတိသောမနဿာဝဟော ဘဝိဿတိ”တိ လောကနာထော

ဒုက္ကရစရိယံ အကာသိ။ တေနာဟ “**သဒေဝကဿ လောကဿာ**”တိအာဒိ။ တတ္ထ ဝီရိယနိဗ္ဗုတနုဂ္ဂဏောတိ ဝီရိယဿ သံဝဇ္ဇနသမ္ပာဒနုဂ္ဂဏော။ ယထာ-
ဝုတ္တမတ္တံ ဥပမာယ ဝိဘာဝေတုံ “**ပါသာဒေ**”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **သင်္ခါမေ ခွေ**
တယော သမ္ပဟာရေတိ ဒွိက္ခတ္တံ တိက္ခတ္တံ ဝါပရသေနာယ ပဟာရပယောဂေ။
ပဓာနဝီရိယန္တိ သမ္ပပ္ပဓာနေဟိ အာသေဝနဝီရိယံ၊ သဗ္ဗံ ဝါပုဗ္ဗဘာဂဝီရိယံ။

အဘိဒန္တန္တိ အဘိဘဝနဒန္တံ၊ ဥပရိဒန္တန္တိ အတ္ထော။ တေနာဟ “**ဥပရိ-
ဒန္တ**”န္တိ။ သော ဟိ ဣတရံ မုသလံ ဝိယ ဥဒုက္ခလံ ဝိသေသတော ကဿမိ ခါဒန-
ကာလေ အဘိဘုယျ ဝတ္တတိ။ **ကုသလစိတ္တေနာ**တိ ဗလဝသမ္ပာသင်္ဂပ္ပယုတ္တေန
ကုသလစိတ္တေန။ **အကုသလစိတ္တ**န္တိ ကာမဝိတက္ကာဒိသဟိတံ အကုသလစိတ္တံ။
အကုသလစိတ္တဿ ပဝတ္တိတုံ အပ္ပဒါနံ **နိဂ္ဂဟော**။ တံတံပဋိက္ခေပဝသေန
ဝိနောဒနံ **အဘိနိပ္ပိဋနံ**။ ဝီရိယတာပေန ဝိက္ခမ္ဘနံ **အဘိသန္တာပနံ**။ **သဒရထော**တိ
သပရိဋ္ဌာဟော။ **ပဓာနေနာ**တိ ပဒဟနေန၊ ကာယဿ ကိလမထုပ္ပါဒကေန
ဝီရိယေနာတိ အတ္ထော။ **ဝိဒ္ဓဿာ**တိ တုဒဿ။ **သတော**တိ သမာနဿ။

၃၇၈။ **သီသဝေဌန**န္တိ သီသံ ရဇ္ဇုယာ ဗန္ဓိတွာ ဒဏ္ဍကေန ပရိဝတ္တကဝေဌနံ။
အရဟန္တာ နာမ ဝေရူပါ ဟောန္တိတိ ဣမိနာ ယထာယံ၊ ဧဝံ
ဝိသညီဘူတာပိ ဟုတွာ ဝိဟရန္တိတိ ဒဿေတိ။ တေနာဟ “**မတကသဒိသာ**”တိ၊
ဝေဒနာပ္ပတ္တာ ဝိယ ဟောန္တိတိ အတ္ထော။ **သုဝိနပ္ပဋိဂ္ဂဟဏတော ပဋ္ဌာ-**
ယာတိ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏေ သေတဝါရဏသုပိနံ ပဿိတွာ ပြာဟူဏေဟိ
ဗျာကတကာလတော ပဋ္ဌာယ။

၃၇၉။ ဓမ္မသရီရဿ အရောဂဘာဝေန သာရူတိ မရိသနိယောတိ
မာရိသော၊ ဝိယာယနဝစနမေတံ။ တေနာဟ “**သမ္ဘိယာယမာနာ**”တိအာဒိ။
အဇဇိတန္တိ ဧဝံ အဘူဋ္ဌိတံ ဘကာရဿ ဇကာရာဒေသံ ကတွာ။ တေနာဟ
“**အဘောဇန**”န္တိ။ ဧဝံ **မာ ကရိတ္တာ**တိ “**လောမကူပေဟိ အဇ္ဈောဟာရေ-**
ဿာမ အနုပ္ပဝေသေဿာမာ”တိ ယထာ တုမှေဟိ ဝုတ္တံ၊ ဧဝံ **မာ ကရိတ္တံ**။
ကဿာ? **ယာပေဿာမဟန္တိ** အဟဉ္စ ယာဝဒတ္တံ အာဟာရမတ္တံ ဘုဉ္ဇန္တော
ယထာ ယာပေဿာမိ၊ ဧဝံ အာဟာရံ ပဋိသေဝိဿာမိ။

၃၈၀-၁။ **တောဝ ပရမန္တိ** ဧတ္တကံ ပရမံ၊ နဇ္ဇတော ပရံ ဩပက္ခမိကဒုက္ခ-
ဝေဒနာဝေဒိယနံ အတ္ထိတိ အတ္ထော။ ရညော ဂဟေတဗ္ဗနင်္ဂလတော အညာနိ

သန္ဓာယ “**ကေန ဦး**” နှိ ဝတ္ထံ။ တံ သုဝဏ္ဏပရိက္ခတံ၊ ဣတရုန် ရဇတပရိက္ခ-
 တာနိ။ တေနာဟ “**အမစ္စာ ကေန န အဋ္ဌသတရဇတနင်္ဂလာနိ**” တိ။ အာဠာ-
 ရဒကသမာဂမေ လဒ္ဓဇ္ဈာနာနိ ဝဇ္ဇပါဒကာနိ၊ အာနာပါနသမာဓိ ပန
 ကာယဂတာသတိပရိယာပန္နတ္တာ သဗ္ဗေသဉ္စ ဗောဓိသတ္တာနံ ဝိပဿနာပါဒ-
 ကတ္တာ “**ဗောဓာယ မဂ္ဂေါ**” တိ ဝုတ္တော။ **ဗုဒ္ဓနတ္ထာယာ**တိ စတုန္တံ အရိယ-
 သစ္စာနံ၊ သဗ္ဗဿေဝ ဝါ ဥေယျဓမ္မဿ အဘိသမ္ပုဇ္ဈနာယ။ သတိယာ အနုသ-
 ရဏကဝိညာဏံ **သတာနုသာရိဝိညာဏံ**။ ကဿာ ပန သတိယာတိ တံ
 ဒဿေတုံ “**နယိဒ**” နှိ အာဒိ ဝုတ္ထံ။

၃၁၂။ **ပစ္စုပ္ပန်တတိ** တံတံဝတ္ထကရဏဝသေန ပတိဥပဋ္ဌိဟာ ဥပ-
 ဋ္ဌာယကာ။ တေနာဟ “**ပဏ္ဏသာလာ**” တိအာဒိ။ **ပစ္စယဗာဟုလ္လိကော**တိ
 ပစ္စယာနံ ဗာဟုလ္လာယ ပဋိပန္နော။ **အာဝတ္တော**တိ ပုဗ္ဗေ ပစ္စယဂေဓပ္ပဟာ-
 နာယ ပဋိပန္နော၊ ဣဒါနိ တတော ပဋိနိဝတ္တော။ တေနာဟ “**ရသဂိဒ္ဓေါပ။**
အာဝတ္တော” တိ။ **ဓမ္မနိယာမေနာ**တိ ဓမ္မတာယ။ တမေဝ ဓမ္မတံ ဒဿေတုံ
“ဗောဓိသတ္တဿာ” တိအာဒိမာဟ။ **ဗာရာဏသိမေဝ** တတ္ထာပိ စ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ
 အဝိဇဟိတဓမ္မစက္ကပဝတ္တနဋ္ဌာနမေဝ **အဂမံသု**။ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ ကိရ ဝိသာခ-
 မာသဿ အဒ္ဓမာသိယံ ဂတာ။ တေနာဟ “**တေသု ဂတေသု အဓုမာသံ**
ကာယဝိဝေကံ လဘိတွာ” တိ။

၃၀၇။ “**အဒ္ဓါဘောတော ဂေါတမဿ သာဝကာစိတ္တဘာဝနာနုယောဂ-**
မနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ၊ နော ကာယဘာဝနံ” နှိ ဣမံ သန္ဓာယဉာဟ “**ဧကံ ပဉ္စ**
ပုစ္ဆိ” နှိ။ ဣမံ ဓမ္မဒေသနန္တိ “**အဘိဇာနာမိ ခေါ ပနာဟ**” နှိအာဒိကံ ဓမ္မ-
 ဒေသနံ။ **အသလ္လိနော** တဏှာဒိဋ္ဌိကိလေသာနံ သမုတ္တိန္တတ္တာ တေဟိ သဗ္ဗသော
 န လိဒတ္တာ။ **အနုပလိတ္တော**တိ တဿေဝ ဝေဝစနံ တဏှာနန္တိယာ အဘာဝေန။
ဂေါရုဇ္ဈတ္တမေဝါတိ ဂေါရုဇ္ဈတ္တသညိတေ ဖလသမာပတ္တိယာ အာရမ္မဏေ၊
 နိဗ္ဗာနေတိ အတ္တော။ ယံ သန္ဓာယ ပါဠိယံ “**ပုရိမသ္မိံ သမာဓိနိမိတ္တေ**” တိ
 ဝုတ္ထံ။ **သန္တိသီဒါပေမိ**တိ ဖလသမာပတ္တိသမာဓိနာ အစ္စန္တသမာဒါနဝသေန
 စိတ္တံ သမ္မဒေဝ နိသီဒါပေမိ။ **ပုဗ္ဗာဘောဂေနာ**တိ သမာပဇ္ဇနတော ပုဗ္ဗေ
 ပဝတ္တအာဘောဂေန။ **ပရိစ္ဆိန္တိတွာ**တိ သမာပဇ္ဇနက္ခဏံ ပရိစ္ဆိန္တိတွာ။ တေနာဟ
“သာရုကာရပ။ အဝိစ္စိန္တေယေဝါ” တိ။ ဝေမဿ ပရိစ္ဆိန္တကာလသမာပဇ္ဇနံ
 ယထာပရိစ္ဆိန္တကာလံ ဝုဋ္ဌာနဉ္စ ဗုဒ္ဓါနံ န ဘာရိယံ ဝသီဘာဝဿ တထာ-
 သုပ္ပဂုဏဘာဝတောတိ ဒဿေန္တော အာဟ “**ဗုဒ္ဓါနံ ဟိ**” တိအာဒိ။ ဓမ္မသမ္ပ-
 ဋိဂ္ဂါဟကာနံ **အဿာသဝါရေ** ဝါ။ တဒါ ဟိ ဒေသိယမာနံ ဓမ္မံ ဥပဓာရေတုံ

န သက္ကောန္တိ၊ တသ္မာ တသ္မိံ ခဏေ ဒေသိတဒေသနာ နိရတ္တကာ သိယာ။
န ဟိ ဗုဒ္ဓါနံ နိရတ္တကာ ကိရိယာ အတ္ထိ။

ဩကပ္ပနိယမေတန္တိ “တဿာ ဧဝ ကထာယာ”တိအာဒိနာ ဝုတ္တံ အတိ-
ဝိယ အတ္ထရိယဂတံ အဋ္ဌပ္ပတ္တိံ သုတွာ ဤဒိသီ ပဋိပတ္တိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿေဝ
ဟောတီတိ ဥပဝါဒဝသေန ဝဒတိ၊ န သဘာဝေန။ တေနာဟ “သတ္တရိ-
ပသာဒမတ္တမိ န ဥပ္ပန္န”န္တိ။ ကာယဒရထောတိ ပစ္စယဝိသေသဝသေန
ရူပကာယဿ ပရိဿမာကာရော။ ဥပါဒိန္နကေတိ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓေ။ အနုပါဒိန္န-
ကေတိ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓေ။ ဝိကသန္တိ သူရိယရသ္မိသမ္ဗုဒ္ဓဿေန။ တဒဘာဝေန
မဏုလာနိ ဟောန္တိ။ ကေသဉ္စိ တိန္တိနိကာဒိရက္ခာနံ။ ပတိလိယန္တိ နိဿယ-
ရူပဓမ္မအဝိပ္ပာရိကတာယ။ အရူပဓမ္မတာယ ပဉ္စဝိညာဏာနဉ္စေဝ ကိရိယာ-
မယဝိညာဏာနဉ္စ အပ္ပဝတ္တိသညိတာံ အဝိပ္ပာရိကတာ ဟောတိ၊ ယတ္ထ နိဒ္ဒါ-
သမညာ။ တေနာဟ “ဒရထဝသေန ဘဝင်္ဂသောတဉ္စ ဣဝ နိဒ္ဒါတိ အဓိပ္ပေ-
တ”န္တိ။ တတ္ထ ဒရထဝသေနာတိ ဒရထဝသေနဝ၊ န ထိနမိဒ္ဓဝသေနာတိ
အဝဓာရဏံ အဝဓာရဏဖလဉ္စ နိဒ္ဒါရေတဗ္ဗံ။ တံ သန္တာယာတိ ကာယဿ
ဒရထသင်္ခါတသရီရဂိလာနဟေတုကံ နိဒ္ဒံ သန္တာယ။ သရီရဂိလာနဉ္စ ဘဂ-
ဝတော နတ္ထိတိ န သက္ကာ ဝတ္တု “ပိဋ္ဌိ မေ အာဂိလာယတိ”တိ ဝစနတော။
သမ္မောဟဝိဟာရသ္မိန္တိ ပစ္စတ္တေ ဧတံ ဘုဗ္ဗဝစနန္တိ အာဟ “သမ္မောဟ-
ဝိဟာရေတိ ဝဒန္တိ”တိ၊ သမ္မောဟဝိဟာရသ္မိံ ဝါ ပရိယာပန္နံ ဧတံ
ဝဒန္တိ၊ ယဒိဒံ ဒိဝါ နိဒ္ဒေါက္ကမနန္တိ ယောဇနာ။

၃၀၉။ ဥပနိတေဟိတိ ဒေါသမဂ္ဂံ နိန္ဒာပထံ၂ ဥပနိတေဟိ။ အဘိနန္ဒိ-
တွာတိ သမ္ဗိယာယိတွာ။ တေနာဟ “ဝိတ္တေန သမ္ပုဒ္ဓိန္နန္တော”တိ။ အနုမော-
ဒိတွာတိ “သာဓု သာရူ”တိ ဒေသနာယ ထောမနဝသေန အနုမောဒိတွာ။
တေနာဟ “ဝါစာယဝိ ပသံသန္တော”တိ။ သမ္ပတ္တေ ကာလေတိ ပဗ္ဗဇ္ဇာ-
ယောဂေ ကာလေ အနုပ္ပတ္တေ။

ဂဏံ ဝိနောဒေတွာတိ ဂဏံ အပနေတွာ ဂဏပလိဗောဓံ ဆိန္ဒိတွာ။
ပပဉ္စန္တိ အဝသေသကိလေသံ။ “ပုညဝါ ရာဇပူဇိတော”တိ ဝုတ္တမတ္တံ ဝိဝရိတုံ
“တသ္မိံ ဟိ ကာလေ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဆန္ဒဝါသဟရဏေန ဥပေါသထကမ္မံ
ကရောန္တော။

သကလံ ရတ္ထိံ ဗုဒ္ဓဂုဏာနံယေဝ ကထိတတ္တာ ထေရဿ ဉာဏံ ဒေသနာ-
 ဝိဘဝဉ္စ ဝိဘာဝေန္တော အာဟ “**တ္ထေကာဝ ဘန္တေ ဗုဒ္ဓဂုဏာ**”တိ။ ဣမာယ
 ဘန္တေ တုမှာကံ ဓမ္မကထာယ အနဝသေသတော ဗုဒ္ဓဂုဏာ ကထိတာ ဝိယ
 ဇာယန္တိ၊ ဧဝံ သန္တေပိ အနန္တာပရိမေယျာဝ တေ၊ ကိံ ဣတော ပရေပိ
 ဝိဇ္ဇန္တေဝါတိ ထေရံ တတ္ထ သီဟနာဒံ နဒါပေတုကာမော အာဟ “**ဥဒါဟု
 အညေပိ အတ္ထိ**”တိအာဒိ။ ရဇဿ ပဒေသိကတ္တာ၊ ယထာဝုတ္တသုဘာသိတဿ
 စ အနုဿတ္တာ ဝုတ္တံ “**အယံ မေ ဒုဂ္ဂတပဏ္ဏာကာရော**”တိ။ **တိယောဇနသတိ-**
ကန္တိ ဣဒံ ပရိက္ခေပဝသေန ဝုတ္တံ၊ ဟဉ္စ ခေါ မနုဿာနံ ပရိဘောဂဝသေနာတိ
 ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

မဟာသစ္စကသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၇-စူဠတဏှာသင်္ခယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၉၀။ တတြာတိ တသ္မိံ ပုပ္ဖာရာမဓိဂါရမာတုပါသာဒါနံ အတ္ထဝိဘာ-
 ဝနေ အယံ ဣဒါနိ ဝုစ္စမာနာ **အနုပုဗ္ဗိ ကထာ။ မဏိနန္တိ** ဧတ္ထ ပဒုမရာဂမဏိနံ
 အဓိပ္ပေတတ္တာ အာဟ “**အညေဟိ စာ**”တိ။ တေန ‘ဣန္ဒနီလာဒိမဏိနံ
 သင်္ဂဟော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ နီလဝိတသောဟိတောဒါတမဋ္ဌိဋ္ဌပဘဿရကဗရဝဏ္ဏ-
 ဝသေန သတ္တဝဏ္ဏေဟိ။

တဏှာ သဗ္ဗသော ခီယန္တိ ဧတ္တာတိ တဏှာသင်္ခယော၊ တသ္မိံ။ တဏှာ-
 သင်္ခယေတိ စ ဝိသယေ ဣဒံ ဘုမ္မန္တိ အာဟ “**တံ အာရမ္မဏံ ကတွာ**”တိ။
 ဝိပုတ္တစိတ္တတာယာတိ သဗ္ဗသံကိလေသေဟိ ဝိပုတ္တစိတ္တတာယ။ အပရဘာဂ-
 ပဋိပဒါနာမ အရိယသစ္စာဘိသမယော၊ သာ၂ သာသနစာရိဂေါစရာ ပစ္စတ္တံ
 ဝေဒိတဗ္ဗတောတိ အာဟ “**ပုပ္ဖဘာဂပ္ပဋိပဒံ သံခိတ္တေန ဒေသေဏာတိ
 ပုစ္ဆတိ**”တိ။ အကုပ္ပဓမ္မတာယ ခယဝယသင်္ခါတံ အန္တံ အတိတာတိ အစ္စန္ဒာ၊
 သော ဧဝ အပရိဟာနသဘာဝတ္တာ အစ္စန္ဒာ နိဋ္ဌာ တေဿာတိ **အစ္စန္ဒ-**
နိဋ္ဌော။ တေနာဟ “**ကေန္တနိဋ္ဌော သတတနိဋ္ဌောတိ အတ္ထော**”တိ။ န ဟိ
 ပဋိဝိဒ္ဓဿ လောကုတ္တရဓမ္မဿ ဒဿနံ ကုပ္ပနံ နာမ အတ္ထိ။ အစ္စန္ဒမေဝ
 စတူဟိ ယောဂေဟိ ခေမော တေဿ အတ္ထိတိ **အစ္စန္ဒယောဂက္ခေမိ**။
 မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဿ ဝုသိတတ္တာ၊ တဿ စ အပရိဟာနသဘာဝတ္တာ အစ္စန္ဒ

ဗြဟ္မစာရိတိ အစ္စန္ဒြဗြဟ္မစာရိ။ တေနာဟ “နိစ္စဗြဟ္မစာရိတိ အတ္ထော”တိ။
ပရိယောသာနန္တိ ဗြဟ္မစရိယဿ ပရိယောသာနံ။

ဝေဂါယတိတိ တုရိတာယတိ။ သလ္လက္ခေသိတိ စိန္တေသိ၊ အတ္တနာ ယထာ
သုတာယ သတ္ထု ဒေသနာယ အနုဿရဏဝသေန ဥပဓာရေသိ။ အနုဂ္ဂဏိတွာ-
ဝါတိ အတ္တဝိနိစ္စယဝသေန အနုဂ္ဂဟေတွာ ဧဝ။ ဆသု ဒွါရေသု နိယုတ္တာတိ
ဆဒ္ဓါရိကာ၊ တေဟိ။

ပဉ္စက္ခန္ဓာတိ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ။ သက္ကာယသဗ္ဗံ ဟိ သန္ဓာယ ဣဓ “သဗ္ဗေ
ဓမ္မာ”တိ ဝုတ္တံ ဝိပဿနာဝိသယဿ အဓိပ္ပေတတ္တာ၊ တသ္မာ အာယတနဓာတု-
ယောဝိ တဂ္ဂတိကာ ဧဝ ဒဠဗ္ဗာ။ တေနာဟ ဘဂဝါ “နာလံ အဘိနိဝေသာ-
ယာ”တိ။ န ယုတ္တာ အဘိနိဝေသာယ “ဧတံ မမ၊ ဧသော မေ အတ္တာ”တိ
အဇ္ဈောသာနာယ။ “အလမေဝ နိဗ္ဗိန္ဒိတုံ အလံ ဝိရဇိတု”န္တိ အာဒိသု^၁ ဝိယ အလံ-
သဒ္ဓေါ ယုတ္တတ္ထောဝိ ဟောတိတိ အာဟ “န ယုတ္တာ”တိ။ သဗ္ဗန္တိတိ ဘဝန္တိ။
ယဒိပိ “တတိယာ၊ စတုတ္ထိ”တိ ဣဒံ ဝိသုဒ္ဓိဒ္ဓယံ အဘိညာပညာ၊ တဿာ ပန
သပ္ပစ္စယနာမရူပဒဿနဘာဝတော၊ သတိ စ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေ သပ္ပစ္စယတ္တာ
(နာမရူပဿ အနိစ္စတာ၊ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခံ စ အနတ္တာတိ အတ္တတော)၊
လက္ခဏတ္တယံ သုပါကဋ္ဌမေဝ ဟောတိတိ အာဟ “အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာတိ
ဉာတပရိညာယ အဘိဇာနာတိ”တိ။ တထေဝ တိရဏပရိညာယာတိ ဣမိနာ
အနိစ္စာဒိဘာဝေန နာလံ အဘိနိဝေသာယာတိ^၂ နာမရူပဿ ဥပသံဟရတိ၊ န
အဘိညာပညာနံ သမ္ဘာရဓမ္မာနံ^၃။ ပုရိမာယ ဟိ အတ္တတော အာပန္နလက္ခ-
ဏတ္တယံ ဂဏှာတိ သလက္ခဏသလ္လက္ခဏပရတ္တာ တဿာ၊ ဒုတိယာယ သရူပ-
တော တဿာ လက္ခဏတ္တယာရောပနဝသေန သမ္မသနဘာဝတော။ ဧကစိတ္တ-
က္ခဏိကတာယ အဘိနိပါတမတ္တတာယ စ အပ္ပမတ္တကမ္ပိ။ ရူပပရိဂ္ဂဟဿ
ဩဠာရိကဘာဝတော အရူပပရိဂ္ဂဟံ ဒဿေတိ။ ဒဿေန္တော စ ဝေဒနာယ
အာသန္ဓဘာဝတော၊ ဝိသေသတော သုခသာရာဂိတာယ၊ ဘဝဿာဒဂမိတ-
မာနသတာယ စ သက္ကဿ ဝေဒနာဝသေန နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဒဿေတိ။

ဥပ္ပါဒဝယဋ္ဌေနာတိ ဥဒယဗ္ဗယသဘာဝေန ဥပ္ပဇိတွာ နိရုဇ္ဈနေန။ အနိစ္စာတိ
အဒ္ဓါဝါ။ အနိစ္စလက္ခဏံ အနိစ္စတာ ဥဒယဝယတာ။ တသ္မာတိ ယသ္မာ ပဉ္စန္ဒံ ခန္ဓာနံ
ခယတော ဝယတော ဒဿနဉာဏံ အနိစ္စာနုပဿနာ၊ တံသမင်္ဂီ စ ပုဂ္ဂလော

၁-ဒီ ၂-၁၆၁၊ သံ ၁-၃၈၇၊ ၃၈၈၊ ၃၉၀၊ ၃၉၃၊ ၃၉၇၊ ၃၉၈-ဝိဇ္ဇေသု။

၂-(အနိစ္စန္တိ၊ နာမရူပဿ အနိစ္စတာယ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခန္တ အနတ္တာတိ အတ္တတော) (အံ-ဒီ ၃-၁၇၉-ဝိဇ္ဇေ၊)

၃-နိဝေသတံ (က) အဘိနိဝေသနံ (?)

၄-အဘိညာပရိညာနံ သမာနဓမ္မေတံ (?)

အနိစ္စာနုပဿီ၊ တဿှာ။ ခယဝိရာဂေါတိ ခယသင်္ခါတော ဝိရာဂေါ သင်္ခါရာနံ ပလုဇ္ဇနာ။ ယံ အာဂမ္မ သဗ္ဗသော သင်္ခါရေဟိ ဝိရဇ္ဇနာ ဟောတိ၊ တံ နိဗ္ဗာနံ အစ္စန္ဒဝိရာဂေါ။ နိရောဓာနုပဿိမှိတိ နိရောဓာနုပဿိပဒေဝိ။ “သေဝနယော”တိ အဘိဒိသိတွာ တံ ဧကဒေသေန ဝိဝရန္တော “နိရောဓောပိ ဟိ။ပ။ ဒုဝိဓောယေဝါ”တိ အာဟ။ သဗ္ဗာသဝသံဝရေ ဝုတ္တဝေါဿဂ္ဂေါ ဣမ “ပဋိနိဿဂ္ဂေါ”တိ ဝုတ္တောတိ ဒသေန္တော “ပဋိနိဿဂ္ဂေါ ဝုစ္စတိ ဝေါဿဂ္ဂေါ”တိ- အာဒိမာဟ။ ပရိစ္စာဂဝေါဿဂ္ဂေါ ဝိပဿနာ။ ပက္ခန္ဓနဝသေန အပ္ပနတော ပက္ခန္ဓနဝေါဿဂ္ဂေါ မဂ္ဂေါ အညဿ တဒဘာဝတော။ သောတိ မဂ္ဂေါ။ အာရမ္မဏတောတိ ကိစ္စသာနေဝသေန အာရမ္မဏကရဏတော။ ဧဝံ ဟိ မဂ္ဂတော အညေသံ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏာနံ ပက္ခန္ဓနဝေါဿဂ္ဂါဘာဝေါ သိဒ္ဓေါ ဟောတိ။ ပရိစ္စဇနေန ပက္ခန္ဓနေန စာတိ န္ဒိဟိဝိ ဝါ ကာရဏေဟိ။ သဗ္ဗေသံ ခန္ဓာနံ ဝေါဿဇ္ဇနံ တပုဂ္ဂိုဗဒ္ဓသံကိလေသပ္ပဟာနေန ဒဠဗ္ဗံ။ စိတ္တံ ပက္ခန္ဓတိတိ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တံ စိတ္တံ သန္ဓာယာဟ။ ဥဘယဓမ္မတံ ဝေါဿဇ္ဇနံ။ တဒုဘယသမ္ပတိတိ ဝိပဿနာသမ္ပတိ မဂ္ဂသမ္ပတိ စ။ “အနိစ္စာနုပဿနာယ နိစ္စသညံ ပဇဟတိ”တိ- အာဒိဝစနတော^၁ ယထာ ဝိပဿနာယ ကိလေသာနံ ပရိစ္စာဂပဋိနိဿဂ္ဂေါ လဗ္ဘတိ၊ ဧဝံ အာယတိ^၂ ဘေဟိ ကိလေသေဟိ ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗခန္ဓာနမ္ပိ ပရိစ္စာဂ- ပဋိနိဿဂ္ဂေါ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ပက္ခန္ဓနပဋိနိဿဂ္ဂေါ ပန မဂ္ဂေ လဗ္ဘမာနာယ ဧကန္တ- ကာရဏဘူတာယ ဝုဠာနဂါမိနိဝိပဿနာယ ဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗော၊ မဂ္ဂေ ပန တဒုဘယမ္ပိ ဉာသဂဘမေဝ နိပ္ပရိယာယတောဝ လဗ္ဘမာနတ္တာ။ တေနာဟ “တဒုဘယသမ္ပတိ ပုဂ္ဂလော”တိအာဒိ။

ပုစ္ဆန္တဿ အဇ္ဈာသယဝသေန “န ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတိ”တိ ဣ ကာမုပါဒါနဝသေန ဥပါဒိယနံ ပဋိက္ခိယတိတိ အာဟ “တဏှာဝသေန န ဥပါဒိယတိ”တိ။ တဏှာဝသေန ဝါ အသတိ ဥပါဒိယနေ ဒိဋ္ဌိဝသေန ဥပါဒိယနံ အနဝကာသမေဝါတိ “တဏှာဝသေန”ဣစ္စေဝ ဝုတ္တံ။ န ပရာမသတိတိ နာဒိယတိ၊ ဒိဋ္ဌိပရာမာသဝသေန ဝါ “နိစ္စ”န္တိအာဒိနာ န ပရာမသတိ။ သံဝိတ္တေနေဝ နိပ္ပံ ကထေသီတိ တဿ အဇ္ဈာသယဝသေန ပပဉ္စံ အကတွာ ကထေသိ။

၃၉၁။ အဘိသမာဂန္တာတိ အဘိမုခဉာဏေန ဥေယျံ သမာဂန္တာ ယာထာ- ဝတော ဝိဒိတွာ။ တေနာဟ “ဇာနိတွာ”တိ။ ယထာပရိသဝိညာပကတ္တာတိ

၁-၃ ၉-၅၅၊ ၅၆-ပိဋေသု၊

ယထာပရိသံ ဓမ္မသမ္ပုဋ္ဌဂ္ဂါဟိကာယ မဟတိယာ၊ အပ္ပကာယ ဝါ ပရိသာယ
 အနုရူပမေဝ ဝိညာပနတော။ ပရိယန္တံ န နိစ္ဆရတိတိ န ပဝတ္တတိ။ မာ
 နိရုတ္တကာ အဂမာသီတိ ဣဒံ ဓမ္မတာဝသေန ဝုတ္တံ၊ န သတ္ထု အဇ္ဈာသယ-
 ဝသေန။ ဧကံ ဟေတံ သတ္ထု ဝစီသောသဿ အဋ္ဌသု အင်္ဂေသု၊ ယဒိဒံ ပရိသ-
 ပရိယန္တတာ။ ဆိဒ္ဓ္ဌဝိဝရေကာသောတိ ဆိဒ္ဌဘူတော၊ ဝိဝရဘူတော ဝါ
 ဩကာသောပိ နတ္ထိ၊ ဘဂဝတော သဒ္ဓါသဝနကာရဏံ ဝုတ္တမေဝ။ တဗ္ဗာတိ
 ယထာဝုတ္တကာရဏတော။

ပဉ္စ အင်္ဂါနိ တေဿာတိ ပဉ္စင်္ဂံ၊ ပဉ္စင်္ဂံ ဧဝ ပဉ္စင်္ဂိကံ။ မဟတိအာဒိ
 ဝိဏာဝိသေသောပိ^၁ အာတတမေဝါတိ “ဓမ္မပရိယောနဒ္ဓေသု”တိ ဝိသေသိတံ။
 ကေတလံ ကုမ္ဘထူဏဒ္ဓရာဒိ။ ဓမ္မပရိယောနဒ္ဓံ ဟုတွာ တန္တံဗဒ္ဓံ အာတတ-
 ဝိတတံ။ တေနာဟ “တန္တံဗဒ္ဓပဏဝါဒီ”တိ။^၂ ဂေါမုဒါဒိနမ္ပိ၊ ဧတ္ထေဝ
 သင်္ဂဟော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဝံသာဒိတိ အာဒိ-သဒ္ဓေန သင်္ခယိင်္ဂါဒိနံ သင်္ဂဟော။
 သမ္မာဒိတိ သမ္မတာဠကံသတာဠသိလာသလာကတဠာဒိ။ တတ္ထ သမ္မတာဠ
 နာမ ဒဏ္ဍမယတာဠ။ ကံသတာဠ လောဟမယံ။ သိလာယ အယောပတ္တေန
 စ ဝါဒနတာဠ သိလာသလာကတာဠ။ သမပ္ပိတောတိ သမ္မာ အပ္ပိတော
 ဥပေတော။ တေနာဟ “ဥပဂတော”တိ။ ဥပဋ္ဌာနဝသေန ပဉ္စဟိ တူရိယ-
 သတေဟိ ဥပေတော။ ဧဝံဘူတော စ ယသ္မာ တေဟိ ဥပဋ္ဌိတော သမန္နာဂတော
 နာမ ဟောတိ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “သမဂ္ဂိဘူတောတိ တဿေဝ ဝေဝစန”န္တိ။
 ပရိစာရေတိတိ ပရိတော စာရေတိ။ ကာနိ ပန စာရေတိ၊ ကထံ ဝါ
 စာရေတိတိ အာဟ “သမ္ပတ္တိ”ပ။ စာရေတိ”တိ။ တတ္ထ တတော တတောတိ
 တသ္မိံ တသ္မိံ ဝါဒိတေ တတ္ထ တတ္ထ စ ဝါဒကဇနေ။ အပနေတွာတိ
 ဝါဒကဇနေ နိသေဓေတွာ။ တေနာဟ “နိဿဒ္ဓါနိ ကာရာပေတွာ”တိ။
 ဒေဝစာရိကံ ဂစ္ဆတိယေဝ ဒေဝတာနံ မနုဿာနဉ္စ အနုကမ္ဘာယ။ သွာယ-
 မတ္ထော ဝိမာနဝတ္ထုဟိ^၃ ဒိပေတဗ္ဗော။

၃၉၂။ အပ္ပေဝ သကေန ကရဏီယေနာတိ မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန မယံ
 သကေန ကရဏီယေန အပ္ပေဝ ဗဟုကိစ္စာပိ န ဟောမ။ အပိစ ဒေဝါနိ-
 ယေဝါတိ အပိစ ခေါ ပန ဒေဝါနိယေဝ တာဝတိံသာနံ ကရဏီယေန

၁-တတအာဒိဝိသေသောပိ(သံ-ဦး ၁-၂၂၅-ပိဋေ။)
 မဟတိ ဒ္ဓဒ္ဓရိ ဝိဏာဝိသေသောပိ (အံ-ဦး ၃-၂၄၀-ပိဋေ။)
 ၂-ဂေါမုဒါဒိနမ္ပိ (က) ဘဂဝတ်ဂီတာဂန္ဓေ ၁-အဇ္ဈာယေ ၁၃-ဂါထာ ပဿိတဗ္ဗာ။
 ၃-၃ ၂-၁-ပိဋာဒိသု။

ဝိသေသတော ဗဟုကိစ္စာတိ အတ္ထယောဇနာ။ ဘုမ္မဋ္ဌကဒေဝတာနမ္ပိ၊ ကေမိ
အနာ သက္ကေန ဝိနိစ္ဆိတဗ္ဗာ ဟောန္တိတိ အာဟ “ပထဝီတော ပဋ္ဌာယာ”တိ။
နိယမေန္တောတိ အဝဓာရေန္တော။ တံ ပန ကရဏီယံ သရူပတော ဒဿေတုံ
“ဒေဝါနံ ဟိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တာသန္တိ ဒေဝဒီဘုဒေဝပုတ္တပါဒပရိစာရိကာနံ။
မဏ္ဍနပသာဓနကာရိကာတိ မဏ္ဍနပသာဓနသံဝိဇယေကော။ အဇ္ဈကရဏံ နတ္ထိ
သံသယဿေဝ အဘာဝတော။

ယန္တိ သဝနဂ္ဂဟဏာဒိဝသေန သုပရိစိတမ္ပိ ယံ အတ္ထဇာတံ။ န ဒိဿတိ၊
ပညာစက္ခုနော သဗ္ဗဿော န ပဋိဘာတိတိ အတ္ထော။ ကေမိတိ သာရသမာ-
သာစရိယာ။ သောမနဿသံဝေဂန္တိ သောမနဿသမုဋ္ဌာနံ သံဝေဂံ၊ န
စိတ္တသန္တာသံ။

သမုပဗျူဋ္ဌောတိ ယုတ္တနဝသေန သဟပတိတော သမောဂါဋ္ဌော။ ဧဝံ-
ဘူတော စ ယသ္မာ သမူဟဝသေန သမ္ပိဏ္ဍိတော ဟောတိ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ
“သန္တိပတိတော ရာသိဘူတော”တိ။ အနန္တရေ အတ္တဘာဝေတိ ဣဒံ ဒုတိယံ
သက္ကတ္တဘာဝံ တတော အနန္တရာတိတေန သက္ကတ္တဘာဝေန သက္ကတ္တဘာဝ-
သာမညတော ကေမိဝ ကတွာ ဂဟဏဝသေန ဝုတ္တံ၊ အညထာ “တတိယေ
အတ္တဘာဝော”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ။ မသတ္တဘာဝေါ ဟိ ဣတော တတိယောတိ။
အထ ဝါယသ္မိ အတ္တဘာဝေ သော ဒေဝါသုရသင်္ဂါမော အဟောသိ၊ တဿ
အနန္တရတ္တာ မသတ္တဘာဝဿ ဝုတ္တံ “အနန္တရေ အတ္တဘာဝေ”တိ။ သတ္တာနံ
ဟိတေသိကာယ မာတာပိတုဥပဋ္ဌာနာဒိနာ စရိယာဟိ ဗောဓိသတ္တစရိယာ
ဝိယဿ စရိယာ အဟောသိ။ သတ္တ ဝတပဒါနီတိ သတ္တ ဝတကောဋ္ဌာသေ။

မဟာပါနန္တိ မဟန္တံ သုရာပါနံ။ ဂဏ္ဍပါနန္တိ ဂဏ္ဍသုရာပါနံ၊ အဓိမတ္တ-
ပါနန္တိ အတ္ထော။ ပရိဟရမာနာတိ ပရိဝါရေန္တော။ ဝေဒိကာပါဒါတိ
သိနေရဿ ပရိယန္တေ ဝေဒိကာပရိက္ခေပါ။ ပဉ္စသု ဌာနေသုတိ ပဉ္စသု
ပရိဘဏ္ဍဌာနေသု နာဂသေနာဒိဟိ အာရက္ခံ ဌပေသိ။

၃၉၃။ ရာမဏေယျကန္တိ ရမဏီယဘာဝံ။ မသာရဂလ္လတ္တန္တေတိ ကဗရ-
မဏိမယေ ထန္တေ။ သုဝဏ္ဏာဒိမယေ သဋ္ဌကေတံ “ရဇတတ္တန္တေသု သုဝဏ္ဏမယေ၊
သုဝဏ္ဏတ္တန္တေသု ရဇတမသေ”တိအာဒိနာ သုဝဏ္ဏာဒိမယေ သဋ္ဌကေ ဝါဠု-
ရူပကာနိ စ။ ပဗာဠံ မဇ္ဈောတိ ပမတ္တော။ တေနာဟ “အတိဝိယ မတ္တော”တိ။
နာဠကပရိဝါရေနာတိ အတ္တရာပရိဝါရေန။

အစ္ဆရိယဗ္ဗုတန္တိ ပဒဒ္ဒယေနပိ ဝိမှယနာကာရောဝ ဝုတ္တော၊ တသ္မာ သဉ္ဇာတံ အစ္ဆရိယဗ္ဗုတံ ဝိမှယနာကာရော ဧတေသန္တိ သဉ္ဇာတအစ္ဆရိယ-
 အဗ္ဗုတာ၊ တထာ ပဝတ္ထစိတ္တုပ္ပါဒါ။ အစ္ဆရိယဗ္ဗုတဟေတုကာ သဉ္ဇာတာ
 တုဋ္ဌိ ဧတေသန္တိ သဉ္ဇာတတုဋ္ဌိနော။ သံဝိဂ္ဂန္တိ သဉ္ဇာတသံဝေဂံ။ သွာယံ
 သံဝေဂေါ ယသ္မာ ပုရိမာဝတ္ထာယ စိတ္တဿ စလနံ ဟောတိ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ
 “စလိတ”န္တိ။

၃၉၄။ တမံ ဝိနောဒိတန္တိ ပါဠိဟာရိယဒဿနေန “အဟော ထေရဿ
 ဣဒ္ဓါနဘာဝေါ”တိ သမ္မာပဋိပတ္တိယံ သဉ္ဇာတဗဟုမာနော၊ ဤဒိသံ နာမ သာသနံ
 လဘိတွာပိ မယံ နိရတ္ထကေန ဘောဂမဒေန သမ္ပတ္တာ ဘဝါမာတိ ယောနိသော
 မနသိကာရုပ္ပါဒနေန သမ္မောဟတမံ ဝိနောဒိတံ ဝိဓမိတံ။ ဧတေတိ မဟာ-
 ထေရော သက္ကော စာတိ တေ ဒွေပိ သမာနဗြဟ္မစရိယတာယ သဗြဟ္မစာရိနော။

၃၉၅။ ပညာတာနန္တိ ပါကဋ္ဌာနံ စာတုမဟာရာဇသုယာမသန္တုသိတ-
 ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိမဟာဗြဟ္မာနံ အညတရော၊ န ယေသံ ကေသဉ္ဇိတိ အဓိပ္ပါ-
 ယော။ အာရဒ္ဒဓမ္မဝသေနေဝ ပရိယောသာပိတက္ကာ ယထာနုသန္တိနာဝ နိဋ္ဌ-
 ပေသိ။

စူဠတဏှာသင်္ခယသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

ဂ-မဟာတဏှာသင်္ခယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၉၆။ လဒ္ဓိမတ္တန္တိ မိစ္ဆာဂါဟမတ္တံ၊ န ဒိဋ္ဌာဘိနိဝေသော။ သဿတဒိဋ္ဌိတိ
 နိစ္စာဘိနိဝေသော။ သောတိ အရိဋ္ဌော ဘိက္ခု။ ကထေတွာ သမောဓာနေန္တန္တိ
 ယောဇနာ။ သမောဓာနေန္တန္တိ စ နိဂမေန္တန္တိ အတ္ထော။ တတ္ထ တတ္ထေဝါတိ
 တေသု တေသု ဧဝ ဘဝေသု နိရုဇ္ဈန္တိ၊ န ဘဝန္တရံ သင်္ကမန္တိ၊ ဝိညာဏံ
 ပန အဘိန္နသဘာဝံ အနညန္တိ အဓိပ္ပါယော။ ဣဓလောကတောတိ ဣမသ္မာ
 အတ္တဘာဝါ။ ပရလောကန္တိ ပရဘဝသညိတံ အတ္တဘာဝံ။ သန္တာဝတိတိ
 နိစ္စတာယ ကေနစိ အသမ္ပဒ္ဓံ ဝိယ ဂစ္ဆတိ။ တေန ဣဓလောကတော ပရ-
 လောကဂမနမာဟ။ သံသရတိတိ ဣမိနာ ပရလောကတော ဣဓာဂမနံ။
 သန္တာဝတိတိ ဝါ ဘဝန္တရသင်္ကမနမာဟ။ သံသရတိတိ တတ္ထ တတ္ထ အပရာ-
 ပရသဉ္ဇရဏံ။

“ပစ္စယေ သတိ ဘဝတိ ’တိအာဒိနာ ဝိညာဏဿ အန္တယတော ဗျတိရေ-
 ကတော စ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နဘာဝံ ဒဿေန္တော သဿတဘာဝံ ပဋိက္ခိပတိ။
 ဗုဒ္ဓေန အကထိတံ ကထေသီတိ ဣမိနာ “ယံ အဘာသိတံ အလပိတံ တထာ-
 ဂတေန၊ တံ ဘာသိတံ လပိတံ တထာဂတေနာတိ ဒိပေတိ”တိ ဣမသ္မိံ
 ဘေဒကရဝတ္ထုသ္မိံ သန္တိသတိတိ ဒဿေတိ။ ဇိနစက္ကေ ပဟာရံ ဒေတိတိ
 “တဒေဝိဒံ ဝိညာဏံ ။ပ။ အနည”န္တိ နိဇ္ဇတံ ပဋိဇာနန္တော “သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ
 အနိစ္စာ၊ ရူပံ ဘိက္ခဝေ အနိစ္စ”န္တိ စ အာဒိနယပ္ပဝတ္ထေ သတ္ထု ဓမ္မစက္ကေ ဒီလံ
 ဥပ္ပါဒေန္တော ပဟာရံ ဒေတိ။ သဗ္ဗညုတညာဏေန အနိစ္စန္တိ ဒိဋ္ဌိ ပဝေဒိတဉ္စ
 ဝိညာဏံ နိစ္စန္တိ ပဋိဇာနန္တော ဝေသာရဇ္ဇဉာဏံ ပဋိဗောဟတိ။ သောတုကာမံ
 ဇနန္တိ အရိယဓမ္မာဓိဂမဿ ဧကန္တဥပါယဘူတံ ဝိပဿနာမဂ္ဂံ သောတုကာမံ
 ဇနံ နိစ္စဂ္ဂါဟပဂ္ဂဏှနေန ဝိသံဝါဒေတိ၊ တတော ဧဝံ အရိယပထေ အရိယဓမ္မ-
 ဝိထိယံ တဿာ ပဋိက္ခိပနေန တိရိယံ နိပတိတွာ။

၃၉၈။ ဝိညာဏသီသေန အတ္တနာ ဂဟိတံ အတ္တာနံ ဝိဘာဝေန္တော
 “ယွာယံ အန္တေ”တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ဝဒေါ ဝေဒေယျောတိအာဒယော
 သဿတဒိဋ္ဌိယာ ဧဝံ အဘိနိဝေသာကာရာ။ ဝဒတိတိ ဝဒေါ၊ ဝစီကမ္မဿ
 ကာရကောတိ အတ္ထော။ ဣမိနာ ဟိ ကာရကဘာဝုပါယိကသတ္တာနံ ဟိတ-
 သုခါဝဗောဓနသမတ္ထတံ အတ္တနော ဒဿေတိ။ ဝေဒိယောဝံ ဝေဒေယျော၊
 ဇာနာတိ အနုဘဝတိ စာတိ အတ္ထော။ ဤဒိသာနံ ဟိ ပဒါနံ ဗဟုလာ ကတ္ထု-
 သာဓနတံ သဒ္ဓဝိဒူ မညန္တိ။ ဝေဒယတိတိ တံ တံ အနုဘဝိတဗ္ဗံ အနုဘဝတိ။
 ဟဟိံ တဟိန္တိ တေသု ဘေသု ဘဝယောနိဂတိဋ္ဌိတိသတ္တာဝါသသတ္တ-
 နိကာယေသု။

၃၉၉။ တံ ဝါဒံ ပဂ္ဂယျံ ဌိတက္ကာ သာတိဿ ဆိန္နပစ္စယတာ အဝိရဠ-
 ဓမ္မဘာ စ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဟေဋ္ဌာတိ အလဂဒ္ဓသုတ္တသံဝဏ္ဏနံ သန္ဓာယာဟ။
 ပရတော ဟေဋ္ဌာတိ ဝုတ္တဋ္ဌာနေပိ ဒေသေဝ နယော။ ပါဠိယေက္ခော အနု-
 သန္တိတိ တိဟိပိ အနုသန္တိဟိ အဝေါမိဿော ဝိသုယေဝေကော အနုသန္တိ။
 နန စာယမ္ပိ သာတိဿ အဇ္ဈာသယဝသေန ပဝတ္တိတက္ကာ အဇ္ဈာသယာနု-
 သန္တိယေဝါတိ? န, နိယျာနမုခေန အပ္ပဝတ္တက္ကာ။ နိယျာနံ ဟိ ပုရက္ခတွာ
 ပုစ္ဆာဒိဝသေန ပဝတ္တာ ဣတရာ ဒေသနာပုစ္ဆာနုသန္တိအာဒယော၊ ဣဓ

၁-အံ ၁-၃၁၅၊ ဝိ ၄-၃၆၈-ပိဋေသု။	၂-ဒ ၁-၅၃-ပိဋေ ဓမ္မပဒေ။
၃-သံ ၂-၁၁၃-ပိဋေ။	၄-မ-၄၅ ၂-၁၁-ပိဋေ။

တဒဘာဝတော ဝုတ္တံ “ပါဠိယေက္ခော အနုသန္နိ”တိ။ ပရိသာယ လန္ဪ သောဓေန္တောတိ ယာဒိသီ သာတိဿ လန္ဪ၊ တဒဘာဝဒဿနဝသေန ပရိသာယ လန္ဪ သောဓေန္တော၊ ပရိသာယ လန္ဪသောဓနေနေဝ သာတိ ဂဏတော နိဿာရိတော နာမ ဇာတော။

၄၀၀။ ယံ ယဒေဝါတိ ဣဒံ ယဒိပိ အဝိသေသတော ပစ္စယဓမ္မဂ္ဂဟဏံ၊ “ဝိညာဏန္တေဝ သင်္ချံ ဂစ္ဆတိ”တိ ပန ဝုတ္တတ္တာ တံတံဝိညာဏဿ သမညာ- နိမိတ္တပစ္စယဇာတံ ဂဟိတန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ တေန ဝုတ္တံ ပါဠိယံ “စက္ခုဝိညာဏန္တေဝ သင်္ချံ ဂစ္ဆတိ”တိအာဒိ။ အထ ဝါ တံတံဒွါရနိယတံ ဣတရမ္ပိ သဗ္ဗံ တဿ တဿ ဝိညာဏဿ ပစ္စယဇာတံ ဣဓ “ယံ ယဒေဝါ”တိ ဂဟိတံ၊ တတ္ထ ပန ယံ အသာဓာရဏံ၊ တေန သမညာတိ “စက္ခုဝိညာဏန္တေဝါ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဒွါရသင်္ကန္တိယာ အဘာဝန္တိ ဝိညာဏဿ ဒွါရန္တရသင်္ကမနဿ အဘာဝံ။ သွာယံ ဩဠာရိကနယေန မန္တဗုဒ္ဓိနံ သုခါဝဗောဓေနတ္ထံ နယဒဿနဝသေန ဝုတ္တော။ န ဟိ ကဒါဏိ ပစ္စုပ္ပန္နံ ဝိညာဏံ ဝိဂစ္ဆန္တံ အနန္တရဝိညာဏံ သင်္ကမတိ အနန္တရာဒိပစ္စယာလာဘေ တဿ အနုပ္ပဇ္ဇနတော။

ဝေမေဝါတိ ယထာ အဂ္ဂိ ဥပါဒါနံ ပဋိစ္စ ဇလန္တော အနုပါဒါနော တတ္ထေဝ နိဗ္ဗာယတိ၊ န ကတ္ထမိ သင်္ကမတိ၊ ဝေမေဝ။ “ပစ္စယဝေကလ္လေန တတ္ထေဝ နိရုဇ္ဈတိ”တိ ကသ္မာ ဝုတ္တံ၊ န ဟေတ္ထ အနုပ္ပါဒနိရောဓော ဣတ္ထိတော တာဒိသဿ နိရောဓဿ ဣဓ အနဓိပ္ပေတတ္တာ၊ အထ ခေါ ခဏနိရောဓော၊ သော စ သာဘာဝိကတ္တာ၊ န ပစ္စယဝေကလ္လဟေတုကော? သစ္စမေတံ၊ တံတံဒွါရိကဿ ပန ဝိညာဏဿ ဒွါရန္တရံ အသင်္ကမိတွာ တတ္ထ တတ္ထေဝ နိရုဇ္ဈနံ ဣဓာဓိပ္ပေတံ။ ယေသဉ္စ ပစ္စယာနံ ဝသေန ဒွါရန္တရိကဝိညာဏေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ တေသံ တဒဘာဝတော ပစ္စယဝေကလ္လဂ္ဂဟဏံ၊ တသ္မာ ပစ္စယဝေကလ္လေန န သောတာဒီနိ သင်္ကမိတွာ သောတဝိညာဏန္တိအာဒိ သင်္ချံ ဂစ္ဆတိတိ ယောဇနာ။ ဧတေန ယံ ဝိညာဏံ စက္ခုရူပါဒိပစ္စယသာမဂ္ဂိယာ ဝသေန စက္ခုဝိညာဏသင်္ချံ ဂစ္ဆတိ၊ တတ္ထ တတ္ထေဝ နိရုဇ္ဈတိ တာဝကာလိကဘာဝတော၊ တဿ ပန သောတ- သဒ္ဓါဒိပစ္စယာဘာဝတော ကုတော သောတဝိညာဏာဒိသမညာ၊ ဝေမပ္ပ- ဝတ္တိတော တဿ ကုတော သင်္ကမေတိ ဒဿိတံ ဟောတိ။ ဝိညာဏပ္ပဝတ္တိတိ ဝိညာဏပ္ပဝတ္တိယံ။ ဒွါရသင်္ကန္တိမတ္တန္တိ ဒွါရန္တရသင်္ကမနမတ္တမ္ပိ န ဝဒါမိ တတ္ထ တတ္ထေဝ ဘိဇ္ဇနတော ပစ္စယဿ ဥပ္ပါဒဝန္တတော သတိ စ ဥပ္ပါဒေ အဝဿံဘာဝိ နိရောဓောတိ ဟုတွာ အဘာဝဋ္ဌေန အနိစ္စတာ ဒိပိတာ ဟောတိတိ။

၁-အထ (က)   ၂-သောသောဘာဝိတတ္တာ (က)   ၃-ကာလိကတော (က)

၄၀၁။ “ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ ဝိညာဏံ ဝုတ္တံ မယာ၊ အညတြ ပစ္စယာ နတ္ထိ ဝိညာဏဿ သမ္ဘဝေါ”တိ ပါဠိယာ အန္တယတော စ ဗျတိရေကတော စ ဝိညာဏဿ သင်္ခတတာဝ ဒဿိတာတိ အာဟ “သပ္ပစ္စယဘာဝံ ဒဿေတွာ”တိ။ ဟေတုပစ္စယေဟိ ဇာတံ နိဗ္ဗုတ္တံ “ဘူတ”န္တိ ဣဓာမိပ္ပေတံ၊ တံ အတ္တတော ပဉ္စက္ခန္ဓာ တဗ္ဗိနိမုတ္တဿ သပ္ပစ္စယဿ အဘာဝတော၊ ယဉ္စ ခန္ဓပဉ္စကံ အတ္တနော တေသဉ္စ ဘိက္ခူနံ၊ တံ “ဘူတမိဒ”န္တိ ဘဂဝါ အဝေါစာတိ အာဟ “ဣဒံ ခန္ဓပဉ္စက”န္တိ။ အတ္တနော ဖလံ အာဟရတိတိ အာဟာရော၊ ပစ္စယော။ သမ္ဘဝတိ ဧတသ္မာတိ သမ္ဘဝေါ၊ အာဟာရော သမ္ဘဝေါ ဧတဿာတိ အာဟာရသမ္ဘဝံ။ တေနာဟ “ပစ္စယသမ္ဘဝ”န္တိ။ တဿ ပစ္စယဿ နိရောဓောတိ ယေန အဝိဇ္ဇာဒိနာ ပစ္စယေန ခန္ဓပဉ္စကံ သမ္ဘဝတိ၊ တဿ ပစ္စယဿ အနုပ္ပါဒနိရောဓော။ ခဏ- နိရောဓော ပန ကာရဏနိရပေက္ခော။

နောဿူတိ သံသယဇောတနော နိပါတောတိ အာဟ “ဘူတံ န ခေါ ဣဒံ၊ န န ခေါ ဘူတ”န္တိ။ ဘူတမိဒံ နောဿူတိ စ ဣမိနာ ခန္ဓပဉ္စကမေဝ န ခေါ ဣဒံ၊ ဥဒါဟု အတ္တတ္တနိယန္တိ ဧဝံဇာတိကော သံသယနာကာရော ဂဟိတော။ တဒါဟာရသမ္ဘဝံ နောဿူတိ ပန ဣမိနာ သဟေတုကံ န ခေါ ဣဒံ ဘူတံ၊ ဥဒါဟု အဟေတုကန္တိ ယထာ အဟေတုကဘာဝါပန္နော သံသယနာကာရော ဂဟိတော၊ ဧဝံ ဝိသမဟေတုကဘာဝါပန္နောပိ သံသယနာကာရော ဂဟိ- တောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဝိသမဟေတုနောပိ ပရမတ္ထဇော ဘူတဿ အဟေတုက- ဘာဝတော။ ဝိသမဟေတုဝါဒေါပိ ပရေဟိ ပရိကပ္ပိတမတ္တတာယ သဘာဝ- နိယတိယဒိစ္ဆာဒိဝါဒေဟိ သမာနယောဂက္ခမောတိ။ နိရောဓဗ္ဗံ နောဿူတိ ဣမိနာ ယထာ အနိစ္စံ န ခေါ ဣဒံ ဘူတံ၊ ဥဒါဟု နိစ္စန္တိ အနိစ္စတံ ပဋိစ္စ သံသယ- နာကာရော ဂဟိတော၊ ဧဝံ ဒုက္ခံ န ခေါ၊ ဥဒါဟု န ဒုက္ခံ၊ အနတ္တာ န ခေါ၊ ဥဒါဟု န အနတ္တာတိပိ သံသယနာကာရော ဂဟိတောယေဝါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ အနိစ္စဿ ဒုက္ခဘာဝါဒိအဝဿံဘာဝတော၊ နိစ္စေ စ တဒုဘယာဘာဝတော။ ယာထာစ- သရသလက္ခဏတောတိ အဝိပရိတသရသတော သလက္ခဏတော စ၊ ကိစ္စတော စေဝ သဘာဝတော စာတိ အတ္ထော။ ဝိပဿနာယ အဓိဋ္ဌာနဘူတာပိ ပညာ ဝိပဿနာ ဧဝါတိ ဝုတ္တံ “ဝိပဿနာပညာယာ”တိ။ သရသတောတိ စ သဘာဝတော။ သလက္ခဏတောတိ သာမညလက္ခဏတော။ တေနာဟ “ဝိပဿနာပညာယ သမ္မာ ပဿန္တဿာ”တိ။ ဝုတ္တနယေနောတိ “ယာ- ထာဝသရသလက္ခဏတော”တိ ဝုတ္တနယေနော။ ယေ ယေတိ တဿံ ပရိသာယံ ယေ ယေ ဘိက္ခု။ သလ္လက္ခေသုန္တိ သမ္ပဒေဝ ဥပဓာရေသုံ။

တေဟိတိ တေဟိ ဘိက္ခုဟိ။ တတ္ထာတိ တိဿံ ဝိပဿနာပညာယံ။ နိတ္တဏ္ဍ-
 ဘာဝန္တိ တဏှာဘာဝံ “တေံ မမ”န္တိ တဏှာဂ္ဂါဟဿ ပဟိနတံ။ ဧတေနပိ
 ဘဂဝါ “အဟံ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေသုပိ တဏှာပဟာနမေဝ ဝဏ္ဏေမိ၊ သာတိ ပန
 မောဃပုရိသော အတ္တဘာဝေပိ တဏှာသံဝဋ္ဌနိံ ဝိပရိတဒိဋ္ဌိံ ပဂ္ဂယု တိဋ္ဌတိ”တိ
 သာတိ နိဂ္ဂဏှာတိ။ သဘာဝဒဿနေနာတိ ဓမ္မာနံ အဝိပရိတသဘာဝဒဿ-
 နေန။ ပစ္စယဒဿနေနာတိ ကာရဏဒဿနေန အနဝသေသတော ဟေတုနော
 ပစ္စယဿ စ ဒဿနေန။ အလ္လိယေထာတိ တဏှာဒိဋ္ဌိဝသေန နိဿယေထ။
 တေနာဟ “တဏှာဒိဋ္ဌိဟိ”တိ။ ကေလာယေထာတိ ပရိဟရဏကေဠိယာ^၁
 ပရိဟရေယျာထ။ တေနာဟ “ကိဠမာနာ ဝိဟရေယျာထာ”တိ။ ဓနံ ဝိယ
 ဣန္ဒြိယာတိ ဓနံ ဝိယ ဖြဗျံ ဝိယ ဣန္ဒြိယံ တဏှံ ဇနေန္တာ။ တေနာဟ “ဂေဓံ
 အာပဇ္ဇေယျာထာ”တိ။ မမတ္တံ ဥပ္ပါဒေယျာထာတိ “မမမိဒ”န္တိ တဏှာဒိဋ္ဌိ-
 ဝသေန အဘိနိဝေသံ ဇနေယျာထ။ နိကန္တိဝသေနပိ ဂဟဏတ္ထာယ နော
 ဒေသိတော၊ တဿ ဝါ သဏ္ဌသုခဓမ္မဿ ဝိပဿနာဓမ္မဿ ဂဟဏံ နာမ
 နိကန္တိယာ ဝေ သိယာ၊ န ဩဋ္ဌာရိကတဏှာယာတိ ဝုတ္တံ “နိကန္တိဝသေနာ”တိ။

၄၀၂။ ပဋိစ္စ တေသ္မာ ဖလံ ဧတိတိ ပစ္စယော၊ သဗ္ဗော ကာရဏဝိသေ-
 သောတိ အာဟ “ဓန္တာနံ ပစ္စယံ ဒဿေန္တော”တိ။ ယာဝ အဝိဇ္ဇာ ဟိ သဗ္ဗော
 နေသံ ကာရဏဝိသေသော ဣဓ ဒသိတော။ ပုန အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ
 ပရိယောသာနာ၊ အန္တတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ အာဒိတိ အနုလောမတော
 ပဋိလောမတော စ ဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋဒဿနဝသေန နာနာနယေဟိ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ
 ဒသိတော၊ နိစ္စဂ္ဂါဟဿ နိမိတ္တဘူတော ကိလေသောပိ ဣဓ နတ္ထိတိ ဒီပေတိ။
 တမ္ပိ ဝုတ္တတ္ထမေဝါတိ တမ္ပိ “ဣမေ စ ဘိက္ခဝေ စတ္တာရော အာဟာရာ”တိအာဒိ
 ယာဝ “တဏှာပဘဝါ”တိ ပါဠိပဒံ၊ တာဝ ဝုတ္တတ္ထမေဝ သမ္မာဒိဋ္ဌိသုတ္တ-
 ဝဏ္ဏနာယံ^၂။ သေသံ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကထာဘာဝတော ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ^၃ ဝိတ္ထာ-
 ရိတာဝါတိ ဣမိနာဝ သင်္ဂဟိတံ။

၄၀၄။ ဣမသ္မိံ သတိ ဣဒံ ဟောတိတိအာဒိသု ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ ပရမတ္ထ-
 ဒီပနိယံ ဥဒါနဋ္ဌကထာယံ^၄ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၄၀၇။ ပဋိဘေဒနာတိ ပဋိသရဏံ၊ ပုဗ္ဗေ အတ္တနော အာဂတံ အတိတံ
 အဒ္ဓါနံ ဥဒ္ဓိဿ တဏှာဒိဋ္ဌိဝသေန ပဋိဂမနန္တိ အတ္ထော။ နန ဝိစိကိစ္ဆာဝသေန

၁-ပရိယနကေဠိယာ (က)	၂-မ-ဋ္ဌ ၁-၉၀-ပိဋေ။
၃-ဝိသုဒ္ဓိ ၂-၁၄၈-ပိဋေ။	၄-ဥဒါန-ဋ္ဌ ၃၅-ပိဋေ။

ပါဠိယံ ပဋိဓာဝနာ အာဂတာတိ? သစ္စံ အာဂတာ၊ သာ ပန တဏှာဒိဋ္ဌိ-
ဟေတုကာတိ “တဏှာဒိဋ္ဌိဝသေနာ”တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထာတိ တသ္မိံ ယထာဓိဂတေ
ဉာဏဒဿနေ။

နိစ္စလဘာဝန္တိ သုပ္ပတိဋ္ဌိတဘာဝံ၊ တိတ္ထိယဝါဒဝါတေဟိ အကမ္ဘိယဘာဝဉ္စ။
ဂစ္ဆတိ ဂရုဏယုတ္တော။ ဘာရိကော ပါသာဏန္တတ္ထသဒိသော။ အကမာ
အနုဝတ္တိတဗ္ဗောတိ သဒ္ဓါမတ္တကေနေဝ အနုဝတ္တနမာဟ၊ န အဝေစ္စပ္ပဿာဒေန။
ကိစ္စန္တိ သတ္ထုကိစ္စံ။ ဗြာဟ္မဏာနန္တိ ဇာတိမန္တဗြာဟ္မဏာနံ။ ဝတသမာဒါနာ-
နိတိ မဂဝတာဒိဝတသမာဒါနာနိ။ ဒိဋ္ဌိကုတူဟလာနိတိ တံတံဒိဋ္ဌိဂါဟဝသေန
“ဣဒံ သစ္စံ၊ ဣဒံ သစ္စံ”န္တိ အာဒိနာ ဂဟေတဗ္ဗကုတူဟလာနိ။ ဧဝံ နိဿဋ္ဌာနိတိ
ယထာ မယာ တုမှာကံ ဩဝါဒေါ ဒိန္နော၊ ဧဝံ နိဿဋ္ဌာနိ ဝတာဒိနိ တံ
အတိက္ကမိတွာ ကိံ ဂဏှေယျာထ။ သယံ ဉာဏေန ဉာတန္တိ ပရနေယျတံ
မုဋိတွာ အတ္တနော ဧဝ ဉာဏေန ယာထာဝတော ဉာတံ။ ဧဝံဘူတဉ္စ သယံ
ပစ္စက္ခတော ဒိဋ္ဌိ နာမ ဟောတိတိ အာဟ “သယံ ပညာဓက္ခုနာ ဒိဋ္ဌိ”န္တိ။
သယံ ဝိဘာဝိတန္တိ တေဟိ ဘိက္ခုဟိ တဿ အတ္တဿ ပစ္စတ္တံ ဝိဘူတဘာဝံ
အာပါဒိတံ။ ဥပနိတာတိ ဥပက္ကမေန ဓမ္မဒေသနာနုဿာရေန နိတာ။ မယာတိ
ကတ္တရိ ကရဏဝစနံ။ ဓမ္မေနာတိ ကာရဏေန။ ဧတံ ဝစနန္တိ ဧတံ “သဒ္ဌိဋ္ဌိ-
ကော”တိအာဒိဝစနံ။

၄၀၈။ တံ သမ္မောဟဋ္ဌာနံ အဿ လောကဿ။ သမောဓာနေနာတိ
သမာဂမေန။ ဂစ္ဆတိ အတ္တဘာဝဘာဝေန ဝုတ္တတိတိ ဂစ္ဆော၊ ကလလာဒိ-
အဝတ္ထော ဓမ္မပဗန္ဓော၊ တန္တိဿိတတ္တာ ပန သတ္တသန္တာနော “ဂစ္ဆော”တိ
ဝုတ္ထော ယထာ “မဇ္ဇာ ဥက္ကုဋ္ဌိံ ကရေန္တိ”တိ။ တန္တိဿယဘာဝတော
မာတုကုန္တိ “ဂစ္ဆော”တိ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဂစ္ဆော ဝိယာတိ ဝါ။ ယထာ ဟိ
နိဝါသဋ္ဌာနတာယ သတ္တာနံ ဩဝရကော “ဂစ္ဆော”တိ ဝုဇ္ဇတိ၊ ဧဝံ ဂစ္ဆသေယျ-
ကာနံ ယာဝ အဘိဇာတိ နိဝါသဋ္ဌာနတာယ မာတုကုန္တိ “ဂစ္ဆော”တိ
ဝုတ္ထောတိ။

ယမေကရတ္တိန္တိ ယဿံ ကေရတ္တိယံ။ ဘုမ္မတ္ထေ ဟိ ဣဒံ ဥပယောဂဝစနံ၊
အစ္စန္တသံယောဂေ ဝါ။ ပဌမန္တိ သဗ္ဗပဌမံ ပဋိသန္တိက္ခဏေ။ ဂစ္ဆတိ မာတု-
ကုန္တိယံ။ မာဏဓေါတိ သတ္ထော။ ယေဘုယျေန သတ္တာ ရတ္တိယံ ပဋိသန္တိ

၁-အတ္တဘာဝေ (က) သာရတ္ထ-ဦ ၂-၁၄၊ အံ-ဦ ၂-၁၄၇-ပိဋေသု ပဿိတဗ္ဗံ။

ဂဏှန္တိတိ ရတ္တိဂ္ဂဟဏံ။ အန္တုဒ္ဓိတောဝါတိ ဥဋ္ဌိတအဗ္ဘော ဝိယ၊ အဘိမုခ-
ဘာဝေန ဝါ ဥဋ္ဌိတော ဧဝ မရဏဿာတိ အဓိပ္ပါယော။ သော ယာတိတိ
သော မာဏဝေါ ယာတိ ပဌမက္ခဏတော ပဌာယ ဂစ္ဆတေဝ။ သ ဂစ္ဆံ န
နိဝတ္တတိတိ သော ဧဝံ ဂစ္ဆန္တော ခဏမတ္တမ္ပိ န နိဝတ္တတိ၊ အညဒတ္ထ၊ မရဏ-
မေဝ ဥပဂစ္ဆတိတိ ဂါထာယ အတ္ထော။

ဥတုသမယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ န လောကသမညာတရဇဿ^၁ လဂ္ဂနဒိဝသမတ္တံ။
ဣဒါနိ ဝုတ္တမေဝတ္ထံ ပါကဋတရံ ကာတုံ “မာတုဂါမဿ ကိရ ယသ္မိ”န္တိအာဒိ
ဝုတ္တံ။ တတ္ထာတိ တသ္မိံ ဂဗ္ဘာသယေ။ သဏ္ဌဟိတွာတိ နိဗ္ဗတ္တိတွာ။ ဘိဇ္ဇိတွာတိ
အဂ္ဂဟိတဂဗ္ဘာ ဧဝ ဘိဇ္ဇာ ဟုတွာ။ အယံ ဟိ တဿာ သဘာဝေါ။ ဝတ္ထု သုဒ္ဓံ
ဟောတိတိ ပုပ္ဖရိတလောဟိတတ္တာ အနာမယတ္တာ စ ဂဗ္ဘာသယော သုဒ္ဓေါ
ဟောတိ။ သုဒ္ဓဝတ္ထုတ္တာ တတော ပရံ ကတိပယဒိဝသာနိ ခေတ္တမေဝ
ဟောတိ ဂဗ္ဘသဏ္ဌဟနဿ ပရိတ္တဿ လောဟိတလေသဿ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ။
သမ္ဘဝဿ ပန ကထံ သမ္ဘာဝေါတိ အာဟ “တသ္မိံ သမယေ”တိအာဒိ။
ဣတ္ထိသန္တာနေပိ သုက္ကဓာတု လဗ္ဘတေဝ။ တေနာဟ “အင်္ဂပရာမသနေနပိ
ဒါရကော နိဗ္ဗတ္တတိယေဝါ”တိ။ ယထာ ပါရိကာယ နာဘိပရာမသနေန
သာမဿ ဗောဓိသတ္တဿ၊ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာယ နာဘိပရာမသနေန မဏ္ဍဗျဿ
နိဗ္ဗတ္တိ။ ဂစ္ဆဗ္ဘောတိ ဂစ္ဆနတော ဥပ္ပဇ္ဇနဂတိယာ နိမိတ္တုပဋ္ဌာပနေန သုစနတော
ဂန္ဓောတိ လဒ္ဓနာမေန ဘဝဂါမိကမ္ပုနာ အဗ္ဗတိ ပဝတ္တတိတိ ဂစ္ဆဗ္ဘော၊ တတ္ထ
ဥပ္ပဇ္ဇနကသတ္ထော။ တေနာဟ “တတြူပဂသတ္ထော”တိ။ ကမ္မယန္တယန္တိ-
တောတိ တတြူပပတ္တိအာဝဟေန ကမ္မသင်္ခါတေန ပေလ္လနကယန္တေန
တထတ္တာယ ပေလ္လိတော ဥပနိတော။ မဟန္တေန ဇီဝိတသံသယေနာတိ
ဝိဇာယနပရိတ္တိလေသေန “ဇီဝိဿာမိ န ခေါ၊ န န ခေါ ဇီဝိဿာမိ အဟံ ဝါ၊
ပုတ္တော ဝါ မေ”တိ ဧဝံ ပဝတ္ထေန ဇီဝိတသံသယေန ဝိပုလေန ဂရုတရေန
သံသယေန။ တံ ဌာနန္တိ ထနပ္ပဒေသမာဟ။ ကိဋ္ဌန္တိ တေနာတိ ကိဋ္ဌနံ၊ ကိဋ္ဌန-
မေဝ ကိဋ္ဌနကံ။

၄၀၉။ သာရုဇ္ဇတိတိ သာရတ္တစိတ္တော ဟောတိ။ ဗျာပဇ္ဇတိတိ ဗျာပန္န-
စိတ္တော ဟောတိ။ ကာယေ ကေသာဒိဒ္ဓတ္တိံသာသုစိသမုဒါယေ တံသဘာဝါ-
ရမ္မဏာ သတိ ကာယသတိ။ အနုပဋ္ဌပေတွာတိ အနုပ္ပါဒေတွာ၊ ယထာ-
သဘာဝတော ကာယံ အနုပဓာရေတွာတိ အတ္ထော။ ပရိတ္တစေတသောတိ

ကိလေသေဟိ ပရိတော ခဏ္ဍိတမိတ္တော။ တေနာဟ “အကုသလမိတ္တော”တိ။
 ဧတေ အကုသလဓမ္မာ။ နိရုဇ္ဈန္တိတိ နိရောဓံ ပတ္တာ ဟောန္တိ။ တဏှာဝသေန
 အဘိနန္ဒတိတိ သပ္ပိတိကတဏှာဝသေန အဘိမုခံ ဟုတွာ နန္ဒတိ။ အဘိဝဒတိတိ
 တဏှာဝသေန တံ တံ အာရမ္မဏံ အဘိနိဝိဿ ဝဒတိ။ အဇ္ဈောသယာတိ
 အနညဿာဓာရဏံ ဝိယ အာရမ္မဏံ တဏှာဝသေန အနုပဝိသိတွာ။ တေနာဟ
 “ဂိလိတွာ ပရိနိဋ္ဌပေတွာ”တိ။ ဒုက္ခံ ကထံ အဘိနန္ဒတိတိ ဧတ္ထ ဒုက္ခဟေတုကံ
 အဘိနန္ဒန္တော ဒုက္ခံ အဘိနန္ဒတိ နာမာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ အဋ္ဌကထာယံ ပန ယာဝတာ
 ယဿ ဒုက္ခေ ဒိဋ္ဌိတဏှာ အဘိနန္ဒနာ အပ္ပဟိနာ၊ တာဝတာယံ ဒုက္ခံ အဘိ-
 နန္ဒတိ နာမာတိ ဒဿေတုံ “အဟံ ဒုက္ခိတော မမ ဒုက္ခန္တိ ဂဏှန္တော
 အဘိနန္ဒတိ နာမာ”တိ ဝုတ္တံ။ တေန ဂါဟဒ္ဒယဟေတုကာ တတ္ထ အဘိနန္ဒ-
 နာတိ ဒဿေတိ။ ပုန ကေဝါရန္တိ ပုနပိ ကေဝါရံ။ ဖလဟေတုသန္ဓိဟေတု-
 ဖလသန္ဓိဝသေန ဦးသန္ဓိ။ “ဂဟ္တဿာဝက္ကန္တိ ဟောတိ”တိအာဒိနာ အတ္ထတော
 သရူပတော စ တေရဟိ ဖလသင်္ခေပဿ၊ သရူပေနော စ ဣတရဒ္ဒယဿ
 ဒေသိတတ္တာ အာဟ “တိသင်္ခေပ”န္တိ။

၄၁၀-၄၁၄။ သမထယာနိကဿ ဘိက္ခုနော ဝေဒနာမုခေန သင်္ခေပေနော
 ယာဝ အရဟတ္တာ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဣမ ကထိတန္တိ အာဟ “ဆံခိတ္တေန တဏှာသင်္ခယ-
 ဝိမုတ္တိံ ဇာရေထာ”တိ။ “ဣမံ တဏှာသင်္ခယဝိမုတ္တိ”န္တိ စ ဘဂဝါယထာဒေသိတံ
 ဒေသနံ အဝေါစာတိ ဝုတ္တံ “ဣမံ။ပ။ ဝိမုတ္တိဒေသန”န္တိ။ ယဒိ ဧဝံ ကထံ
 ဒေသနာ ဝိမုတ္တိတိ အာဟ “ဒေသနာ ဟိ။ပ။ ဝိမုတ္တိတိ ဝုတ္တာ”တိ။ ယဿာ
 တဏှာယ ဝသေန သာတိ ဘိက္ခု သဿတဂ္ဂါဟမဟာသင်္ခယပဋိမုက္ခော၊
 သာ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ ဒေသနာ ဟတ္တာဝလဗ္ဗမာနေပိ ဒုရုဂ္ဂါဋီယာ ဇာတာတိ
 အာဟ “မဟာတဏှာဇာလတဏှာသင်္ခယပဋိမုက္ခ”န္တိ။ မဟာတဏှာ-
 ဇာလေဘိ မဟန္တေ တဏှာဇေဋ္ဌေ။ တဏှာသင်္ခယေတိ တဏှာယ သင်္ခယေဋ္ဌေ။
 တဿာဘူတော စ တဿ အပ္ပန္နရေ ကတော နာမ ဟောတိတိ အာဟ
 “အနုပဝိဋ္ဌော အန္တောဂဓော”တိ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

မဟာတဏှာသင်္ခယသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၉-မဟာအဿပုရသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၁၅။ ဇာနပဒိနောတိ ဇနပဒဝန္တော၊ ဇနပဒဿ ဝါ ဣဿရာ ရာဇ-
 ဣမာရာ ဂေါတ္တဝသေန အင်္ဂါ နာမ၊ တေသံ နိဝါသော ယဒိ ဧကော

ဇနပဒေါ၊ ကထံ ဗဟုဝစနန္တိ အာဟ “**ရုဋ္ဌိသဒ္ဓေနာ**”တိ။ အက္ခရစိန္တကာ ဟိ ဤဒိသေသု ဌာနေသု ယုတ္တေ ဝိယ သလ္လင်္ဂဝစနာနံ ဣစ္ဆန္တိ။ အယမေတ္ထ ရုဋ္ဌိယဏာ “**ကုရုသု ဝိဟရတိ၊ မလ္လေသု ဝိဟရတိ**”တိ စ။ တဗ္ဗိသေသနေ ပန ဇနပဒသဒ္ဓေ ဇာတိသဒ္ဓေ ဧကဝစနမေဝ။ တေနာဟ “**အဓေသု ဇနပဒေ**”တိ။ အဿာ ဝုစ္ဆန္တိ ပါသာဏာနိ၊ တာနိ သုန္ဒရာနိ တတ္ထ သန္တိတိ “**အဿပူရ**”န္တိ သော နိဂမော ဝုတ္တောတိ ဧကေ။ အပရေ ပန အာဇာနိယော အဿော ရညော တတ္ထ ဂဟဏံ ဥပဂတောတိ “**အဿပူရ**”န္တိ ဝုတ္တောတိ ဝဒန္တိ။ ကံ တေဟိ၊ နာမမေတံ တဿ နိဂမဿ။ ယသ္မာ ပန တတ္ထ ဘဂဝတော နိဗ္ဗာဝသနဌာနံ ကိဉ္စ နာဟောသိ၊ တသ္မာ “**တံ ဂေါစရဂါမံ ကတွာ ဝိဟရတိ**”-စေဝ ဝုတ္တံ။ တဏှာ ဟိ ပါဠိယံ “**အဿပူရံ နာမ အင်္ဂါနံ နိဂမော**”တိ ဂေါစရဂါမကိတ္တနမေဝ ကတံ။

ဝေရူပေန သီလေနာတိအာဒိသု သီလဂ္ဂဟဏေန ဝါရိတ္တသီလမာဟ။ တေန သမ္မာဝါစာကမ္မန္တာဇီဝေ ဒဿေတိ။ အာစာရဂ္ဂဟဏေန စာရိတ္တသီလံ။ တေန ပရိသုဒ္ဓိံ ကာယဝစီသမာစာရံ။ ပဋိပတ္တိဂ္ဂဟဏေန သမထဝိပဿနာ-မဂ္ဂဖလသင်္ဂဟံ သမ္မာပဋိပတ္တိံ။ **လန္တိနော**တိ ဣမိနာ ယထာဝုတ္တသီလာစာရ-မူလကာရဏံ။ **ပေသလာ**တိ ဣမိနာ ပါရိသုဒ္ဓိံ။ **ဥဇ္ဇာရုဇ္ဇာ**တိ ဣမိနာ ပဋိပတ္တိယာ ပါရိပူရိ။ **ဘိက္ခုသံသဿေဝ ဝဏ္ဏံ ကထေန္တိ**တိ ဣဒံ တေသံ ဥပါသကာနံ ယေဘုယျေန ဘိက္ခုနံ ဂုဏကိတ္တနပသုတတာယ ဝုတ္တံ။ တေ ပန သဒ္ဓဓမ္မေဝိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေဝိ အဘိပ္ပသန္တာ ဧဝ။ တေနာဟ “**ပုဒ္ဓမာမကာ ဓမ္မမာမကာ**”တိ။ ဝတ္ထုတ္တယေ ဟိ ဧကသ္မိံ အဘိပ္ပသန္တာ ဣတရဒ္ဓယေ အဘိပ္ပသန္တာ ဧဝ တဒဝိနာဘာဝတော။ **ဝိဏ္ဏုပါတာပစာယနေ**တိ လက္ခဏဝစနမေတံ ယဏာ “**ကာကေဟိ သပ္ပိ ရက္ခိတဗ္ဗ**”န္တိ၊ တသ္မာ ပစ္စယပဋိပူဇနေတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ပစ္စယဒါယကာနံ ဟိ ကာရဿ အတ္တနော သမ္မာပဋိပတ္တိယာ မဟပ္ပလဘာဝဿ ကရဏံ ဣဓ “**ဝိဏ္ဏုပါတာပစာယန**”န္တိ အဓိပ္ပေတံ။

သမဏကရဏာတိ သမဏဘာဝကရာ၊ သမဏဘာဝဿ ကာရကာတိ အတ္တော။ တေ ပန ဧကန္တတော အတ္တနော သန္တာနေ ဥပ္ပါဒိတာ ဝဓိတာ စ ဟောန္တိတိ အာဟ “**သမာဒါယ ပရိပူရိတာ**”တိ။ **သမဏဂ္ဂဟဏံ** စေတ္ထ သမဏဝသေန၊ န သာမညမတ္တေနာတိ အာဟ “**သမိတပါပသမဏ**”န္တိ။ **ဗြာဟ္မဏကရဏာ**တိ ဧတ္တာပိ ဝုတ္တနယေနေဝတ္တော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဗျဉ္ဇနတော ဧဝ စာယံ ဘေဒေါ၊ ယဒိဒံ သမဏဗြာဟ္မဏာတိ၊ န အတ္တတော။ **သမဏေန**

ကတ္တဗ္ဗဓမ္မာတိ သမဏဓမ္မေ ဌိတေန သမ္မာဒေတဗ္ဗဓမ္မာ။ ယော ဟိ ဟေဋ္ဌိမ-
 သိက္ခာသင်္ခါတသမဏဘာဝေ သုပ္ပတိဋ္ဌိတော၊ တေန ယေ ဥပရိသိက္ခာသင်္ခါတ-
 သမဏဘာဝါ သမ္မာဒေတဗ္ဗာ၊ တေသံ ဝသေနေဝ ဝုတ္တသမဏေန ကတ္တဗ္ဗဓမ္မာ
 ဝုတ္တာတိ။ တဏှာ ဟိ တေသံ သမဏဘာဝါဝဟတံ သန္ဓာယာဟ “**တေဝိ
 ဓ သမဏကရဏာ ဟောန္တိယေဝါ**”တိ။ ဣဓ ပနာတိ မဟာအဿ-
 ပုရေ။ **ဟိရေတ္တပ္ပါဒိဝသေန ဒေသနာ ဝိတ္တာရိတာ**တိ ဟိရေတ္တပ္ပပရိသုဒ္ဓ-
 ကာယဝစီမနောသမာစာရာဇိဝဇ္ဇန္တိယသံဝရဘောဇနေမတ္တညုတာဇာဂရိယာ-
 နယောဂသတိသမ္ပဇညဈာနဝိဇ္ဇာဝသေန သမဏကရဏဓမ္မဒေသနာ ဝိတ္တာ-
 ရတော ဒေသိတာ၊ န တိကနိပါတေ ဝိယ သင်္ခေပတော။ ဖလဂ္ဂဟဏေ-
 နေဝ ဝိပါကဖလံ ဂဟိတံ၊ တံ ပန ဥက္ကဋ္ဌနိဒ္ဒေသေန စတုဗ္ဗိဓံ သာမည-
 ဖလံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **အာနိသံသဂ္ဂဟဏေန** ဝိယမနာပတာဒိဥဋ္ဌိယော။ **တဿေဝ
 အတ္ထော**တိ တဿေဝ အဝဉ္ဇာပဒဿေဝ အတ္ထနိဒ္ဒေသော။ “**ယဿာ
 ဟိ**”တိအာဒိနာ ဗျုတ်တိရေကဝသေန အတ္ထံ ဝဒတိ။ **ဧတ္တကေန ဌာနေနာ**တိ
 ဧတ္တကေန ပါဠိပဒေသေန။ **ဟိရေတ္တပ္ပါဒိနံ** ဥပရိ ပါဠိယံ ဝုစ္စမာနာနံ
 သမဏကရဏဓမ္မာနံ။ ဝဏ္ဏံ ကထေသီတိ ဂုဏံ အာနိသံသံ အဘာသိ။ **သတိ-
 ပဋ္ဌာနေ ဝုတ္တနယေနာ**ဘိ “အပိစ ဝဏ္ဏဘဏနမေတ”န္တိအာဒိနာ **သတိပဋ္ဌာန-
 ဝဏ္ဏနာယံ** ဝုတ္တနယေန။

၄၁၆။ ယံ ဟိရိယတိတိ ယေန ဓမ္မေန ဟေတုဘူတေန ဝါ ဇိရုစ္ဆတိ။
 ကရဏေ ဟေတံ ပစ္စတ္တဝစနံ။ ယန္တိ ဝါ လိင်္ဂဝိပလ္လာသေန ဝုတ္တော၊ ဓမ္မောတိ
 အတ္ထော။ **ဟိရိယိတဗ္ဗေနာ**ဘိ ဥပယောဂတ္ထေ ကရဏဝစနံ၊ ဟိရိယိတဗ္ဗယုတ္တကံ
 ကာယဒုစ္စရိတာဒိန္တိ အတ္ထော။ **ဩတ္တပ္ပိတဗ္ဗေနာ**တိ ဧတ္တာပိ ဧသေဝ နယော။
 အဇ္ဈတ္တံ နိယကဇ္ဈတ္တံ ဇာတိအာဒိ သမုဋ္ဌာနံ ဧတိဿာတိ **အဇ္ဈတ္တသမုဋ္ဌာနာ**
 ဟိရိ၊ ဗဟိဒ္ဓါ အတ္တတော ဗဟိဘူတော ပရသတ္ထော သမုဋ္ဌာနံ ဧတိဿာတိ
ဗဟိဒ္ဓါသမုဋ္ဌာနံ ဩတ္တပ္ပံ။ အတ္တာဓိပတိတော အာဂတာ **အတ္တာဓိပတေယျာ**၊
 အတ္တာနံ အဓိပတိံ ကတ္တာ ပဝတ္တာ။ **လဇ္ဇာသဘာဝသဏ္ဌိတာ**တိ ပါပဇိရုစ္ဆန-
 သဘာဝဋ္ဌာယိနီ။ သပ္ပတိဿဝလက္ခဏတ္တာ ဂရုနာ ကိသ္မိန္တိ ဝုတ္တေ ဂါရဝဝသေန
 ပတိဿဝနံ ပတိဿဝေါ၊ သဟ ပတိဿဝေနာတိ **သပ္ပတိဿဝံ**၊ ပတိဿဝဘူတံ
 တံသဘာဝဉ္စ ယံ ကိန္တိ ဂါရဝံ။ ဇာတိအာဒိမဟတ္တတာပစ္စဝေက္ခဏေန
 ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ စ ဟိရိ တတ္ထ ဂါရဝဝသေန ပဝတ္တတိတိ သပ္ပတိဿဝလက္ခဏာတိ
 ဝုစ္စတိ။ **ဘယသဘာဝသဏ္ဌိတန္တိ** ပါပတော ဘာယနသဘာဝဋ္ဌာယိ၊

ဝဇ္ဇဘိရုကဘယဒဿာဝိလက္ခဏတ္တာ ဝဇ္ဇံ ဘာယတိ တံ ဘယတော ပဿတိတိ
ဝဇ္ဇဘိရုကဘယဒဿာဝိ၊ ဧဝံသဘာဝံ ဩတ္တပ္ပံ။ အဇ္ဈတ္တသမုဋ္ဌာနာဒိတာ စ
 ဟိရောတ္တပ္ပါနံ တတ္ထ တတ္ထ ပါကုဋဘာဝေနေဝ ဝုစ္စတိ၊ န ပရေသံ ကဒါမိ
 အညမညဝိပ္ပယောဂါ။ န ဟိလဇ္ဇနံ နိဗ္ဗယံ၊ ပါပဘယံ ဝါ အလဇ္ဇနံ ဟောတိတိ။
 အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ ဝိတ္တာရော ပန **အဋ္ဌသာလိနိယံ** ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိ-
 တဗ္ဗော။ လောကမရိယာဒဿ ပါလနတော **လောကပါလဗ္ဗော နာမ**။
 သုက္ကာတိ ဩဒါတာ ပဘဿရဘာဝကာရကာ၊ သုက္ကာဘိဇာတိဟေတုတာယ
 ဝါ သုက္ကာ။ သန္တေဒန္တိ အာစာရမရိယာဒါသင်္ကရံ။ ဒေဝဘာဝါဝဟာ ဓမ္မာတိ
ဒေဝဓမ္မာ။

သုက္ကဓမ္မသမာဟိတာတိ ယထာဝုတ္တသုက္ကဓမ္မသမင်္ဂိနော။ သန္တောတိ ဝုပ-
 သန္တဒေါသာ။ သပ္ပုရိသာတိ သန္တဇနာ။ သပရဟိတသာဓကော ဟိ သာဓဝေါ။

အဝယဝရိနိမုတ္တဿ သမုဒါယဿ အဘာဝတော၊ အဝယဝေန စ သမုဒါ-
 ယဿ အာဒိသိတဗ္ဗတော ဩဝါဒူပသမ္ပဒါဝဟဩဝါဒေကဒေသော ဩဝါဒူပ-
 သမ္ပဒါတိ။ ဣဇာတိ ဣမသ္မိ အဿပုရေ။ **ဧတေ** ဟိရောတ္တပ္ပဓမ္မာ။ သမဏဓမ္မာ
နာမာတိ ဒဿိတာ မူလဘူတသမဏဘာဝကာရ ဓမ္မာတိ ကတွာ။ တထာ ဟိ
 တေသံ အာဒိတော ဂဟဏံ။

ယဿ အဓိဂမေန နိပ္ပရိယာယတော သမဏာ နာမ ဟောန္တိ၊ သော
 အရိယမဂ္ဂေါ “သမဏဿ ကမ္မံ ပဋိပဒါ”တိ ကတွာ သာမညံ၊ တဿ ပန
 ဖလဘာဝတော၊ အာရမ္မဏကရဏဝသေန အရဏီယတော ဖလနိဗ္ဗာနာနိ
သာမညတ္ထော။ ရာဂံ ခေပတိတိ **ရာဂက္ခယော**၊ အရိယမဂ္ဂေါ။ ရာဂေါ ဒီယတိ
 ဣတ္တာတိ **ရာဂက္ခယော**၊ နိဗ္ဗာနံ။ ဖလံ ပန ကာရဏူပစာရေန **ရာဂက္ခယော**
 ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **ဒေါသက္ခယော မောဟက္ခယော**တိ ဣတ္ထာပိ ဒေသေဝ နယော။
 သာမညဘူတော အတ္ထော သာမညတ္ထော၊ မဂ္ဂေါ၊ သာမညဿ အတ္ထောတိ
သာမညတ္ထော၊ ဖလန္တိ အာဟ “မဂ္ဂမ္ပိ ဖလမ္ပိ **ဧတော ကတွာ သာမညတ္ထော**
ကထိတော”တိ။ တယိဒံ ဥက္ကဋ္ဌနိဒ္ဒေသေန ဝုတ္တံ။ သီလာဒိပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါပိ ဟိ
 ဣဓ “သာမညတ္ထော”တိ ဂဟိတာ။ တေနောဟ “သတိ ဥက္ကရိကရဏီယေ”တိ။
ပဋိဝေဒယာမိတိ ပုနပ္ပုနံ ဉ္ဈပေမိ။

၄၁၇။ **ကမ္မပထဝသေနော**တိ အကုသလကမ္မပထဘာဝေနေဝ၊ တတော
 တာဒိသမ္ပိ အကုသလကမ္မံ ဘိက္ခုဿ ကာတုံ န ယုတ္တန္တိ ဒုဋ္ဌုလ္လဘာဝေနေဝ

တဟော ဩရမတိတိ အဓိပ္ပါယော။ သိက္ခာပဒဗ္ဗေနာတိ သိက္ခာပဒပညာ-
ပနေန။ ပါနိယဃဋေ ဝါ ပတ္တေ ဝါ ကာကာနံ ဟတ္ထံ ဝါ ဒန္တံ ဝါ လေဒု၊
ဝါတိ သဗ္ဗမိဒံ နိဒဿနမတ္ထံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ယတ္ထ ကတ္တမိ ဟိ ဌိတာနံ အညေသမ္ပိ
ပါဏီနံ ဥဋ္ဌာပနာဒိ သဗ္ဗံ အနိဋ္ဌကရဏံ ဣဓ အပရိသုဒ္ဓကယသမာစာရ-
ဘာဝေနော သင်္ဂဟိတန္တိ။ ဥတ္တာနောတိ ဥဒ္ဓမုဒ္ဓံ တနောတိတိ ဥတ္တာနော။
ဧဝံဘူတော စ ကေနစိ အနုပ္ပါဒဘူမိယံ သဗ္ဗာတသမာလကလျာဏီခန္ဓော ဝိယ
ဥပရူပရိ ဥဂ္ဂတုဂ္ဂတော ပါကဋေ စ ဟောတိတိ အာဟ “ဥဂ္ဂတော
ပါကဋေ”တိ။ အနာဝဋေတိ အနိဝုတော။ တေနာဟ “အသဉ္ဇန္တော”တိ၊
နန္တာဒေတဗ္ဗောတိ အတ္တော။ ဧကသဒိသော ဝိသုဒ္ဓဘာဝေန။ အန္တရန္တရေ
ဆိဒ္ဓရဟိတော ပုဗ္ဗေနာပရံ သမ္မာပဋိပတ္တိယာ သန္ဓာနေန။ သံဝုတော ကာယ-
ကဿ သံဝရဿ အနုပတ္တိလေသတော။ တေနာဟ “ကိလေသာနံ ဒွါရံ
ဝိဒဟနေနာ”တိ။

၄၁၈။ ဧတ္ထ ယထာ လဟုကတရံ ကာကုဋ္ဌာပနာဒိကာယကမ္ပံ ကာယ-
သမာစာရဿ အပရိသုဒ္ဓဘာဝါဝဟံ သလ္လေခဝိကောပနတော၊ မိစ္ဆာဝိတက္က-
နမတ္တဉ္စ မနောသမာစာရဿ၊ ဧဝံ ယံ ကိဉ္စ အနိယျာနကထာကထနမတ္ထံ
ဝစီသမာစာရဿ အပရိသုဒ္ဓဘာဝါဝဟံ သလ္လေခဝိကောပနတော၊ န ဟဿာ-
ဓိပ္ပါယေန မုသာကထနန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဟဿာဓိပ္ပါယေန ဟိ မုသာကထနံ သိက္ခာ-
ပဒဗ္ဗေနေဝ ပဋိက္ခိတ္တန္တိ။

၄၂၀။ အာဇီဝေါပိ ဧကစ္စော ကမ္မပထဝသေန ဝါရိတော လဗ္ဘတိ၊ သော
ပန အတိဩဋ္ဌာရိကော ကာယဝစီသမာစာရဝါရေသု ဝုတ္တနယော ဧဝါတိ
န ဂဟိတောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ယေ ပန “တာဒိသော ဘိက္ခုနံ အယောဂျတော န
ဂဟိတော”တိ ဝဒန္တိ၊ တံ မိစ္ဆာ တထာ သတိ ကာယဝစီသမာစာရဝါရေပိ
တဿ အဂ္ဂဟေတဗ္ဗဘာဝါပတ္တိတော။ “ခါဒထ ပိဝထာ”တိ ပုစ္ဆာ အတ္တနော
ခါဒိတုကာမတာဒိပနေန၊ ပရိယာယကထာဘာဝတော ပနေသာ သလ္လေခ-
ဝိကောပနာ ဇာတာ။

၄၂၂။ အနေသနံ ပဟာယ ဓမ္မေန သမေန ပစ္စယေ ပရိယေသန္တော
ပရိယေသနမတ္တည နာမ။ ဒါယကဿ ဒေယျဓမ္မဿ အတ္တနော စ ပမာ-
ဏညတပဋိဂ္ဂဏန္တော ပဋိဂ္ဂဟဏမတ္တည နာမ။ ယောနိသော ပစ္စဝေက္ခိတွာ
ပရိဘုဉ္ဇန္တော ပရိဘောဂမတ္တည နာမ။

၄၂၃။ ကေသိန္ဒိယ ကောဠာသေတိ မဇ္ဈိမယာမသညိတေ ကေသိန္ဒိယ ကောဠာသေ။ “ဝါမေန ပဿေန သေန္တိ”တိ ဧဝံ ဝုတ္တာ။ ဒက္ခိဏပဿေန သယာနောနာမ နတ္ထိ ဒက္ခိဏဟတ္ထဿ သရီရဂ္ဂဟဏာဒိပယောဂက္ခမတော။ ပုရိသဝသေန စေတံ ဝုတ္တံ။

ကေသုဿဒက္ခာတိ ဗုဒ္ဓိနာ သိဟဿ အဘိရုက္ခဘာဝံ ဒဿေတိ။ ဘိရုက္ခာဟိ သေသမိဂါ အတ္တနော အာသယံ ပရိသိတွာ သန္တာသပုဗ္ဗကံ ယထာ တထာ သယန္တိ။ သိဟော ပန အဘိရုက္ခဘာဝတော သတောကာရီ ဘိက္ခု ဝိယသတိ ဥပဋ္ဌပေတွာဝ သယတိ။ တေနာဟ “ဓွေ ပုရိမပါဒေ”တိ အာဒိ။ သေတိ အဗျာဝဋ္ဌဘာဝေန ပဝတ္တတိ ဧတ္တာတိ သေယျာ၊ စတုတ္ထဇ္ဈာနမေဝ သေယျာ။ ကိံ ပန တံ စတုတ္ထဇ္ဈာနန္တိ? အာနာပါနစတုတ္ထဇ္ဈာနံ။ တတ္ထ ဟိ ဌတွာ ဝိပဿနံ ဝဇေတွာ ဘဂဝါ အနုက္ခမေန အဂ္ဂမဂ္ဂံ အဓိဂတော တထာဂတော ဇာဘောတိ ကေစိ၊ တယိဒံ ပဒဋ္ဌာနံ နာမန သေယျာ။ အပရေ ပန “စတုတ္ထဇ္ဈာနသမနန္တရာ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗာယိ”တိ ဝုတ္တပဒံ ဂဟေတွာ “လောကီယ-စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာပတ္တိ တထာဂတသေယျာ”တိ ဝဒန္တိ၊ တထာ သတိပရိနိဗ္ဗာန-ကာလိကာ တထာဂတသေယျာတိ အာပဇ္ဇတိ၊ န စ ဘဂဝါ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ သမာပဇ္ဇနဗဟုလော ဝိဘာသိ၊ အဂ္ဂဗလဇ္ဈာနံ ပနေတ္ထ “စတုတ္ထဇ္ဈာန”န္တိ အဓိပ္ပေတံ။ တတ္ထ ယထာ သတ္တာနံ နိဒ္ဒါပဂမနလက္ခဏာ သေယျာ ဘဝဂ်-စိတ္တဝါရဝသေန ဟောတိ၊ တဉ္စ တေသံ ပဌမဇာတိသမန္ဓယံ ယေဘုယျဝုတ္တိကံ၊ ဧဝံ ဘဂဝတော အရိယဇာတိသမန္ဓယံ ယေဘုယျဝုတ္တိကံ အဂ္ဂဗလဘူတံ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ “တထာဂတသေယျာ”တိ ဝေဒိတဗျံ။ သိဟသေယျာတိ သေဋ္ဌ-သေယျာတိ အာဟ “ဥတ္တမသေယျာ”တိ။

၄၂၆။ ဝိဂတန္တာနီတိ ဣဏမူလာနိ။ တေသန္တိ ဣဏမူလာနံ။ ပရိယန္တောတိ အဝသေသော။

ပဝတ္တိနိဝါရဏေန စတုဇ္ဈရိယာပထံ ဆိန္ဒုန္တော။ အာမာဓတိတိ ပိဋ္ဌေတိ။ ဒုက္ခိတောတိ သဉ္ဇာတဒုက္ခော။ အပ္ပံ ဗလံ ဗလမတ္တာ။ အပ္ပတ္တော ဟိ အယံ မတ္တာ-သဒ္ဓေါ “မတ္တာသုခပရိစ္စာဂါ”တိ အာဒိသု ဝိယ၊ ဗလဝတ္တော ပန မတ္တာ-သဒ္ဓေါ အနုတ္တန္တရော။ သေသန္တိ “တဿ ဟိ ဗန္ဓနာ မုတ္တောမှိတိ အာဝဇ္ဇယတော တဒုဘယံ ဟောတိ”တိ အာဒိနာ ဝတ္တဗ္ဗံ သန္ဓာယာဟ။ သဗ္ဗ-ပဒေသျှတိ ဝုတ္တာဝသိဋ္ဌေသု သဗ္ဗပဒေသု။ ယေနကာမံ ယထာရုစိ ဂစ္ဆတိတိ

ဇေနကမံဂမောတိ အနုနာသိကလောပံ အကတွာ နိဒ္ဒေသော။ ဘုဇော^၁
 အတ္တနော ယထာသုခဝိနိယောဂေါ ဣဿော ဣစ္ဆိတဗ္ဗော ဧတ္တာတိ
 ဘူဇိဿော၊ သာမိကော။ သော ပန အပရသန္တကတာယ “အတ္တနော သန္တ-
 ကော”တိ ပုတ္တော။ ဒုလ္လဘအာပတာယ ကံ တာရေန္တိ ဧတ္တာတိ ကန္တာရေတိ
 အာဟ “နိရုဒ္ဓကံ ဒီဃမဂ္ဂ”န္တိ။

ဝိနာသေတိတိ ခါဒနဒုဗ္ဗိနိယောဇနာဒီဟိ ယထာ ဣဏမူလံ ကိဉ္စ န ဟောတိ၊
 တထာ ကရေတိ။ ယဒိ ရာဂဝတ္ထုမ္ပိ။ သော ပုဂ္ဂလော။ တေန ရာဂဝတ္ထုနာ၊
 ပုရိသော စေ ဣတ္ထိယာ၊ ဣတ္ထိ စေ ပုရိသေန။ ဣဏံ ဝိယ ကာမန္တဗ္ဗော ဒဋ္ဌဗ္ဗော
 ပိဋ္ဌာသမာနတော။

န ဝိန္ဒတိတိ န ဇာနာတိ။ ဥပဒ္ဓဝေထာတိ သုခဝိဟာရဿ ဥပဒ္ဓဝံ ကရေထ၊
 ဝိဗာဓေထာတိ အတ္တော။ ရောဂေါ ဝိယ ဗျာပါဒေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော သုခဘဉ္ဇန-
 သမာနတော။

နာနာဝိဓဟေတူပါယာလင်္ကတတာယ ခန္ဓာယတနဓာတုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒါဒိ-
 ဓမ္မနီတိဝိစိတ္တတာယ စ ဝိစိတ္တနယေ။ ဓမ္မဿဝနေတိ ဓမ္မကထာယံ။ ကထာ
 ဟိသောတဗ္ဗဋ္ဌေန “သဝန”န္တိ ပုတ္တော။ ဧဝမေတ္ထ သီလံ ဝိဘတ္တံ၊ ဧဝံ ဗျာနာဘိညာ၊
 ဧဝံ ဝိပဿနာမဂ္ဂဖလာနီတိ နေဝ တဿ ဓမ္မဿဝနဿ အာဒိမဇ္ဈပရိယော-
 သာနံ ဇာနာတိ။ ဥဋ္ဌိတေတိ နိဋ္ဌိတေ။ အဟော ကာရဏန္တိ တတ္ထ တတ္ထ
 ပဋိညာနရူပေန နိက္ခိတ္တသာနေဝသေန ဂဟိတကာရဏံ။ အဟော ဥပမာတိ
 တဿေဝ ကာရဏဿ ပတိဋ္ဌာပနဝသေန အန္တယတော ဗျတိရေကတော စ
 ပတိဋ္ဌံ ဥဒါဟရဏာဒိ။ ဗန္ဓနာဂါရံ ဝိယ ထိနမိန္ဒံ ဒဋ္ဌဗ္ဌံ ဒုက္ခတော နိယျာနဿ
 ဝိဗန္ဓနတော။

ယသ္မာ ကုက္ကုစ္စနီဝရဏံ ဥဒ္ဓစ္စရဟိတံ နတ္ထိ၊ ယသ္မာ ဝါ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ
 သမာနကိစ္စာဟာရပဋိပက္ခံ၊ တသ္မာ ကုက္ကုစ္စဿ ဝိသယံ ဒဿေန္တော “ဝိနယေ
 အပကတညနာ”တိအာဒိမာဟ။ ယထာ ဟိ ဥဒ္ဓစ္စံ သတ္တဿ အဝူပသမကရံ၊
 တထာ ကုက္ကုစ္စမ္ပိ။ ယထာပိ ဥဒ္ဓစ္စဿ ဉာဘိဝိတက္ကာဒိ အာဟာရေ၊ တထာ
 ကုက္ကုစ္စဿပိ။ ယထာ စ ဥဒ္ဓစ္စဿ သမထော ပဋိပက္ခော၊ တထာ ကုက္ကုစ္စဿ-
 ပိတိ။ ဒါသဗျံ ဝိယ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ ဒဋ္ဌဗ္ဌံ အသေရိဘာဝါပါဒနတော။

သောဠသဝတ္ထုကာ ဝိစိကိစ္ဆာ အဠဝတ္ထုကံ ဝိစိကိစ္ဆံ အနုပဝိဋ္ဌာတိ အာဟ
 “အဋ္ဌသု ဌာနေသု ဝိစိကိစ္ဆာ”တိ။ ဝိစိကိစ္ဆန္တောတိ သံသယန္တော။

အဓိဗုဒ္ဓိတွာတိ ပတ္တိယာယေတွာ။ ဂဏှိတုန္တိ သဒ္ဓေယျဝတ္ထု ပရိဂ္ဂဟေတုံ။ အဘိဓမ္မံ သပ္ပနံ အာသပ္ပနံ၊ ပရိတော သပ္ပနံ ပရိသပ္ပနံ။ ပဒုဒ္ဓယေနပိ စိတ္တဿ အနန္တနာကာရမေဝ ဝဒတိ။ ခေမန္တဂါမိမဂ္ဂံ န ပရိယောဂါဟတံ တေနာတိ အပရိယောဂါဟနံ၊ ဥဿင်္ဂိတပရိသင်္ဂိတဘာဝေန ဆန္ဒိတံ ဟောတိ စိတ္တံ ယဿ ဓမ္မဿ ဝသေန၊ သော ဓမ္မော ဆန္ဒိတတ္တန္တိ ဝိစိကိစ္ဆနာကာရမာဟ။ တေနာဟ “စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒယမာနာ”တိ။ ကန္တာရဒ္ဓါနမဂ္ဂေါ ဝိယာတိ သာသင်္ကကန္တာရဒ္ဓါနမဂ္ဂေါ ဝိယ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ အပ္ပဋ္ဌိပတ္တိဟေတုဘာဝတော။

နတ္ထိ ဧတ္ထ ဣဏန္တိ အဏဏော၊ တဿ ဘာဝေါ အာဏဏျံ၊ ကဿဝိ ဣဏဿ အဓာရဏံ။ သမိဒ္ဓကမ္ပန္တောတိ နိပ္ပန္နဇီဝိကပ္ပယောဂေါ။ ပရိဗုဒ္ဓတိ ဥပရောဓေတိရိရ-ကာရဿ လ-ကာရံ ကတွာ ပလိဗောဓော၊ အသေရိဝိဟာရော၊ တဿ မူလံ ကာရဏန္တိ ပလိဗောဓမူလံ။ ဆ ဓမ္မေ ဘာဝေတွာတိ အသုဘနိမိတ္တဂ္ဂါဟာဒိကေ ဆ ဓမ္မေ ဥပ္ပါဒေတွာ ဝဇေတွာ။ ဆ ဓမ္မေ ဘာဝေတွာတိ စ မေတ္တာနိမိတ္တဂ္ဂါဟာဒယော အတိဘောဇနနိမိတ္တဂ္ဂါဟာဒယော ဗဟုဿုတတာဒယော စ တတ္ထ တတ္ထ ဆ ဓမ္မာတိ ဝုတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပဇာဟတိဘိ ဝိက္ခမ္ဘနဝသေန ပဇာဟတိ။ တေနာဟ “အာစာရပဏ္ဏတ္တိအာဒိနိ သိက္ခာဝိယမာနော”တိအာဒိ။ ပရဝတ္ထုဒ္ဓိတိ ဝိသဘာဝဝတ္ထုသ္မိံ၊ ပရဝိသယေဝါ။ ပရဝိသယာ ဟေဘာ ဘိက္ခုနော၊ ယဒိဒံ ပဉ္စ ကာမဂုဏာ။ အာဏဏျဝိဝိကာမန္တဒ္ဓပ္ပဟာနံ အာဟာ ပိယဝတ္ထုအဘာဝါဝဟတော။

အာစာရဝိပတ္တိပဋိဗာဟကာနိ သိက္ခာပဒါနိ အာစာရပဏ္ဏတ္တိအာဒိနိ။ အာရောရုမိဝ ပျာပါဒပ္ပဟာနံ အာဟ ကာယစိတ္တာနံ ဗာသုဘာဝါဝဟတော။

ဗန္ဓနာ မောက္ခမိဝ ထိနမိဒ္ဓပ္ပဟာနံ အာဟ စိတ္တဿ နိဂ္ဂဟိတဘာဝါဝဟတော။

ဘုဇိဿံ ဝိယ ဥဒ္ဓစ္စကုတ္တုဒ္ဓပ္ပဟာနံ အာဟ စိတ္တဿ သေရိဘာဝါဝဟတော။

တိဏံ ဝိယာဘိ တိဏမိဝ ကတွာ။ အဂဏေတွာတိ အစိန္တေတွာ။ ခေမန္တဘူမိံ ဝိယ ဝိစိကိစ္ဆာပဟာနံ အာဟ အနုဿင်္ဂိတပရိသင်္ဂိတဘာဝေန သမ္မာပဋ္ဌိပတ္တိဟေတုဘာဝတော။

၄၂၇။ ကိရိယတိ ဂစ္ဆာသယေ ဝိပိယတိတိ ကရော၊ သမ္ဘဝေါ၊ ကရတော ဇာတောတိ ကရဇော၊ မာတာပေတ္တိကသမ္ဘဝေါတိ အတ္ထော။ မာတုယာ ဟိ

သရီရသဏ္ဌာပနဝသေန ကရတော ဇာတောတိ ကရဇောတိ အပရေ။ ဥဘယထာပိ ကရဇကောယန္တိ စတုသန္တတိရူပမာဟ။ တေမေတိတိ တိန္တိ ကရေတိ။ ကော ပနေတ္ထ တိန္တဘာဝေါတိ အာဟ “သွေဟေတိ”တိ။ ပီတိသွေဟေန ပိဏနံ ကရေတိတိ အတ္ထော။ တေနာဟ “သဗ္ဗတ္ထ ပဝတ္တပီတိသုခံ ကရေတိ”တိ။ ပီတိသမုဋ္ဌာနပဏီတရူပေဟိ သကလဿ ကရဇကောယဿ ပရိဖုဋ္ဌတာယ စေတ္ထ တံသမုဋ္ဌာပကပီတိသုခါနံ သဗ္ဗတ္ထ ပဝတ္တိ ဇောတိတာ။ ပရိသန္ဓေတိတိ- အာဒိသုပိ ဒေသေ နယော။ တတ္ထာပိ ဟိ “သမန္တတော သန္ဓေတိ တေမေတိ သွေဟေတိ။ သဗ္ဗတ္ထ ပဝတ္တပီတိသုခံ ကရေတိ”တိအာဒိနာ ယထာရဟံ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပရိပူရေတိတိ ဝါယုနာ ဘဏ္ဍံ ဝိယ ဣမံ ကရဇကောယံ ပီတိသုခေန ပူရေတိ။ သမန္တတော ဖုသတိတိ ဣမံ ကရဇကောယံ ပီတိသုခေန ဖုသတိ။ သဗ္ဗာဝတောတိ အ-ကာရဿ အာ-ကာရော ကတော၊ သဗ္ဗာဝယဝ-ဝတောတိ အတ္ထောတိ အာဟ “သဗ္ဗကောဋ္ဌာသဝတော”တိ။ မံသာဒိသဗ္ဗဘာဂ-ဝတောတိ အတ္ထော။ အဖုဋ္ဌံ နာမ န ဟောတိ ပီတိသုခသမုဋ္ဌာနေဟိ ရူပေဟိ သဗ္ဗတ္ထကမေဝ ဗျာပိတတ္ထာ။ ကာတုဇ္ဇေဝ ယောဇေတုဇ္ဇ ခေကော သန္ဓေတုံ ပဋိဗလောတိ ယောဇနာ။ နှာနိယစုဏ္ဏာနံ ပရိမဒ္ဒနဝသေန ပိဏ္ဍံ ကရောန္တေန ဟတ္ထေန ဘာဇနံ နိပ္ပိဋ္ဌေတဗ္ဗံ ဟောတိတိ အာဟ “သန္ဓေန္တဿ ဘိဇ္ဇတိ”တိ။ အနုဂတာတိ အနုပဝိဋ္ဌာ။ ပရိဂတာတိ ပရိတော သမန္တတော တိန္တာ။ တိန္တ-ဘာဝေနေဝ သမံ အန္တရံ ဗာဟိရဉ္စ ဧတိဿာတိ သန္တရဗာဟိရာ။ သဗ္ဗတ္ထက-မေဝါတိ သဗ္ဗတ္ထေဝ။ န စ ပဋ္ဌရိဏီ ပမာဏယုတ္တဿေဝ ဥဒကဿ သိတ္တတ္ထာ။ ဧတ္ထ စ နှာနိယပိဏ္ဍံ ဝိယ ကရဇကောယော၊ တံ တေမေတွာ သမ္ပိဏ္ဍိတ-ပမာဏယုတ္တဥဒကံ ဝိယ ပဌမဇ္ဈာနသုခံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

၄၂၀။ ဟေဋ္ဌာ ဥဒ္ဓိဇ္ဇိတွာ ဥဂ္ဂန္တနဥဒကောတိ ရဟဒဿ အဓောထူလ-ဓာရာဝသေန ဥဒ္ဓိဇ္ဇ ဥဋ္ဌဟနဥဒကော။ အန္တောယေဝ ဥဒ္ဓိဇ္ဇနဥဒကောတိ ရဟဒဿ အပ္ပန္တရေယေဝ ထူလဓာရာ အဟုတွာ ဥဋ္ဌိတဥဒကသိရာမုခေဟိ ဥဒ္ဓိဇ္ဇနကော။ အာဂမနမဂ္ဂေါတိ နဒိတဋ္ဌာကကန္တရသရအာဒိတော အာဂမန-မဂ္ဂေါ။

၄၂၉။ ဥပ္ပလဂစ္ဆာနိတ္ထေ သန္တိတိ ဥပ္ပလိနိ ၂၊ ဝါရိ။ အယမေတ္ထ ပိနိစ္ဆယော၊ တထာ ဟိ လောကေ ရတ္တက္ခိကော “ပုဏ္ဏရိကက္ခော”တိ ဝုစ္စတိ။ ကေမိ ပန “ရတ္တံ ပဒုမံ၊ သေတံ ပုဏ္ဏရိက”န္တိ ဝဒန္တိ။ ဥပ္ပလာဒိနိ ဝိယ ကရဇကောယော၊

၁-ပရိသန္ဓေတိတိ (က) ၂-အံ-ဒီ ၃-၁၃-ပိဋ္ဌေပိ ပဿိတဗ္ဗံ။

ဥဒကံ ဝိယ တတိယဇ္ဈာနသုခန္တိ အယမိ အတ္ထော “ပုရိမနယေနာ”တိ အတိ-
ဒေသေနော ဝိဘာဝိတောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

၄၃၀။ နိရုပတ္တိလေသဋ္ဌေနာတိ ရဇောဇလ္လာဒိနာ အနုပတ္တိလိဋ္ဌတာယ
အမလိနဘာဝေန။ အမလိနမ္ပိ ကိဉ္စ ဝတ္ထု ပဘဿရသဘာဝံ ဟောတိတိ
ဝုတ္တံ “ပဘဿရဋ္ဌေနာ”တိ။ ဥတုဖရဏန္တိ ဥဏှဥတုဖရဏံ။ သဗ္ဗတ္ထကမေဝ
ဈာနသုခေန ဖုဋ္ဌော ကရဇကောယော ယထာ ဥတုနာ ဖုဋ္ဌဝတ္ထသဒိသောတိ
အာဟ “ဝတ္ထံ ဝိယ ကရဇကောယော”တိ။ တဗ္ဗာတိ “ဝတ္ထံ ဝိယာ”တိအာဒိနာ
ဝုတ္တမေဝတ္ထံ ဟေတုဘာဝေန ပစ္စာမသတိ၊ ကရဇကောယဿ ဝတ္ထသဒိသတ္တာ
စတုတ္ထဇ္ဈာနသုခဿ စ ဥတုဖရဏသဒိသတ္တာတိ အတ္ထော။ သန္တသဘာဝတ္တာ
ဉ္ဇကုတ္တရတ္တာ စေတ္ထ ဥပေက္ခာပိ သုခေ သင်္ဂဟိတာတိ စတုတ္ထဇ္ဈာနေပိ
သုခဂ္ဂဟဏံ ကတံ။ “ပရိသုဋ္ဌေန ပရိယောဒါတေန ဖရိတွာ နိသိန္ဓော
ဟောတိ”တိ ဝစနတော စတုတ္ထဇ္ဈာနစိတ္တဿ ဝတ္ထသဒိသတာ ဝုတ္တာ။
စတုတ္ထဇ္ဈာနသမုဋ္ဌာနရူပေဟိ ဘိက္ခုနော ကာယဿ ဖုဋ္ဌဘာဝံ သန္တာယ
“တံသပုဋ္ဌာနရူပံ ဥတုဖရဏံ ဝိယာ”တိ ဝုတ္တံ။ ပုရိသဿ ကာယော ဝိယ
ဘိက္ခုနော ကရဇကောယောတိ အယံ ပနတ္ထော ပါကဋ္ဌောတိ န ဂဟိတော၊
ဂဟိတော ဧဝ ဝါ “ယထာ ဟိ ကတ္ထမိ ။ပ။ ကာယော ဖုဋ္ဌော ဟောတိ”တိ
ဝုတ္တတ္တာ။

၄၃၁။ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏဥပမာယန္တိ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏဿ ဒဿိတဥပ-
မာယံ။ တံဒိဝသံကတကိရိယာဂဟဏံ ပါကတိကသတ္တဿပိ ယေဘုယျေန
ပါကဋ္ဌာ ဟောတိတိ ဒဿနတ္ထံ။ တံဒိဝသဂတဂါမတ္တယဂ္ဂဟဏေနော မဟာ-
ဘိနိဟာရေဟိ အညေသမ္ပိ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏလာဘိနံ တိသု ဘဝေသု ကတာ
ကိရိယာ ယေဘုယျေန ပါကဋ္ဌာ ဟောတိတိ ဒိပိတန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

၄၃၂။ သမ္မုခဒ္ဓါရာတိ၊ အညမညဿ အဘိမုခဒ္ဓါရာ။ အပရာပရံ သဉ္ဇရဇန္တတိ
တံတံကိစ္စဝသေန ဣတော စိတော စ သဉ္ဇရဇန္တ။ ဣတော ပန ဂေဟာ။ပ။
ပဝိသနဝသေနပီတိ ဣဒံ စတုပပါတဉာဏဿ ဝိသယဒဿနဝသေန ဝုတ္တံ။
ဒိန္တံ ဂေဟာနံ အန္တရေ ဌတွာတိ ဒိန္တံ ဂေဟဒ္ဓါရာနံ သမ္မုခဒ္ဓာနဘူတေ
အန္တရဝိထိယံဝေမဇ္ဈေ ဌတွာ။တေသု ဟိ ကေဿ စေ ပါစိနမုခဒ္ဓါရံ ဣတရဿ
ပစ္ဆိမမုခံ၊ တဿ သမ္မုခံ ဥဘိန္တံ အန္တရဝိထိယံ ဌိတဿ ဒက္ခိဏာမုခဿ၊ ဥတ္တရာ-
မုခဿ ဝါ စက္ခုမတော ပုရိသဿ တတ္ထ ပဝိသနကနိက္ခမနကပုရိသာ ယထာ

သုခေနော ပါကဋ္ဌာ ဟောန္တိ၊ ဧဝံ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏသမင်္ဂိနော စဝနကဥပပဇ္ဇနက-
ပုရိသာ။ ယထာ ပန တဿ ပုရိသဿ အညေနော ခဏေန ပဝိသန္တဿ
ဒဿနံ၊ အညေန နိက္ခမန္တဿ ဒဿနံ၊ ဧဝံ ဣမဿပိ အညေနော ခဏေန
စဝမာနဿ ဒဿနံ၊ အညေန ဥပပဇ္ဇမာနဿ ဒဿနန္တိ ဒဠဗ္ဗံ။ ဉာဏဿ
ပါကဋ္ဌာတိ အာနေတွာ သမ္ပန္နော။ တဿာတိ ဉာဏဿ။

၄၃၃။ ပဗ္ဗတသိခရံ ယေဘုယျေန သံခိတ္တံ သင်္ကဓိတံ ဟောတီတိ
ဣဓ ပဗ္ဗတမတ္ထကံ “ပဗ္ဗတသင်္ခေပေါ”တိ ဝုတ္တံ၊ ပဗ္ဗတပရိယာပန္နော
ဝါ ပဒေသော ပဗ္ဗတသင်္ခေပေါ။ အနာဝိလောတိ အကာလုဿော။
သာ စဿ အနာဝိလတာ ကဒ္ဒမာဘာဝေန ဟောတီတိ အာဟ
“နိက္ခဒ္ဒမော”တိ။ ဌိတာသုပိ နိသိန္တာသုပိ ဂါဝိသု။ ဝိဇ္ဇမာနာသုတိ လဗ္ဗ-
မာနာသု။ ဣတဏှ ဌိတာပိ နိသိန္တာပိ စရန္တိတိ ဝုစ္ဆန္တိ သဟစရဏဉာယေန။
တိဋ္ဌန္တမေဝ၊ န ကဒါပိပိ စရန္တိ။ ဒွယန္တိ သိပ္ပိသမ္ပကံ မစ္ဆရမ္ပန္တိ ဣမံ ဥဘယံ
တိဋ္ဌန္တန္တိ ဝုတ္တံ၊ စရန္တိဗ္ဗိတိ အဓိပ္ပါယော။ ကိံ ဝါ ဣမာယ သဟစရိယာယ၊
ယထာလာဘဂ္ဂဟဏံ ပနေတ္ထ ဒဠဗ္ဗံ။ သက္ခရကထလဿ ဟိဝသေန “တိဋ္ဌန္တ”န္တိ၊
သိပ္ပိသမ္ပကဿ မစ္ဆရမ္ပဿ စ ဝသေန “တိဋ္ဌန္တဗ္ဗိ၊ စရန္တိဗ္ဗိ”တိ ယောဇနာ
ကာတဗ္ဗာ။

၄၃၄။ ဘိက္ခုတိ ဘိန္တကိလေသောတိ ဘိက္ခု။ သော ဟိ ပရမတ္ထတော
သမဏောတိနာမကော။ တတ္ထ အရိယမဂ္ဂေန သဗ္ဗသော ပါပါနံ သမိတာဝီတိ
သမဏော။ တေနာဟ “သမိတပါပတ္တာ”တိ။ သေဠုဠေန ဗြဟ္မာ ဝုစ္ဆတိ
သမ္မာသမ္ပုဋ္ဌေါ၊ တတော အာဂတောတိ ဗြဟ္မာ၊ အရိယမဂ္ဂေါ၊ တံ အသ-
မ္မောဟပဋိဝေဓဝသေန အညာသိတိ ဗြာဟ္မဏော။ တံသမင်္ဂိတာယ ဟိဿ
ပါပါနံ ဗာဟိတဘာဝေါ။ တေနာဟ “ဗာဟိတပါပတ္တာ ဗြာဟ္မဏော”တိ။
အဋ္ဌင်္ဂိကေန အရိယမဂ္ဂဇလေန နှာတဝါ နိဋ္ဌေါတကိလေသောတိ နှာတကော။
ဂတတ္တာတိ ပဟာနာဘိသမယဝသေန ပဋိဝိဒ္ဓတ္တာ။ တေနာဟ “ဝိဒ္ဓိတတ္တာ”တိ။
နိဿုတတ္တာတိ သမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနဝသေန သန္တာနတော သဗ္ဗသော နိဟတတ္တာ။
တေနာဟ “အပဟတတ္တာ”တိ။ မရိယာဒဝသေန ကိလေသာနံ ဟိံသိတတ္တာ
အရိယမဂ္ဂဟိ ဩဓိသော သဗ္ဗသော ကိလေသာနံ သမုစ္ဆိန္တတ္တာတိ အတ္ထော။
တေနာဟ “ဟတတ္တာ”တိ။ အာရုကတ္တာတိ သုပ္ပဟိနတာယ ဝိပ္ပကဋ္ဌဘာဝတော။
တေနာဟ “ဥရိဘူတတ္တာ”တိ။ ဥဘယမ္ပိ ဥဘယတ္ထ ယောဇတဗ္ဗံ— ကိလေသာနံ

အာရကတ္တာ ဟတတ္တာ ဒုရိဘူတတ္တာ ဝ အရိယော၊ တထာ အရဟန္တိ။ ယံ ပနေတ္ထ အတ္တတော န ဝိဘတ္တံ၊ တံ ဥတ္တာနတ္တတ္တာ သုဝိညေယျမေဝ။

မဟာအဿပုရသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၁၀-စူဠအဿပုရသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၃၅။ ပုရိမသဒိသမေဝါတိ “အဿပုရဝါသိနံ ဘိက္ခုသံဃေ ဂါရဝဗဟု-
မာနံ နိပစ္စကာရဉ္စ ဒိသွာ ဘိက္ခု၊ ပိဏ္ဍပါတာပစာယနေ နိယောဇေန္တော ဣဒံ
သုတ္တံ အဘာသိ”တိ ပုရိမသုတ္တေ မဟာအဿပုရေ’ ဝုတ္တသဒိသမေဝ။ သမဏာနံ
အနုစ္ဆရိကာတိ သမဏာနံ သမဏဘာဝဿ အနုစ္ဆရိကာ ပတိရူပါ။ သမ-
ဏာနံ အနုလောမပ္ပဋိပဒါတိ သမဏာနံ သာမညသင်္ခါတဿ အရိယမဂ္ဂဿ
အနုကုလပ္ပဋိပဒါ။

၄၃၆။ တေ ဓမ္မာတိ တေ ပါဠိယံ အာဂတာ အဘိဇ္ဈာဗျာပါဒါဒယော
ပါပဓမ္မာ။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာတိ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဝေ၊ ပဂေဝ သန္တာနေ ဘာဝိတာ။
မလိနေတိ မလဝန္တေ ကိလိဋ္ဌေ။ မလဂ္ဂဟိတေတိ ဂဟိတမလေ သဉ္စာတမလေ။
သမဏမလာတိ သမဏာနံ သမဏဘာဝဿ မလာ။ ခုဿန္တိတိ ဝိပဇ္ဇန္တိ
ဝိနဿန္တိ။ သမဏဒေါသာတိ သမဏာနံ သမဏဘာဝဒူသနာ။ ကသဇ္ဇေတိ
အသာရေ။ နိရောဇေတိ နိတ္တေဇေ။ အယတော သုခတော အပေတာတိ
အပါယာ၊ နိရယာဒယော၊ တံ ဖလံ အရဟန္တိ၊ တံ ပယောဇနံ ဝါ တေသန္တိ
အာပါယိကာ။ ဌာနာနိ အဘိဇ္ဈာဒယော။ တေနာဟ “အပါယေ”တိအာဒိ။
ကာရဏဘာဝေန ဒုဂ္ဂတိပရိယာပန္နာယ ဝေဒနာယ ဟိတာနီတိ ဒုဂ္ဂတိဝေဒ-
နိယာနိ။ တေန ဝုတ္တံ “ဒုဂ္ဂတိယံ ဝိပါကဝေဒနာယ ပစ္စယာန”န္တိ။ တိဒိဏံ
အယန္တိ ဝေကန္တကသဒိသံ သာရအယံ။ အယေနာတိ အယောဃံသကေန။
ကောဉ္ဇသကုဏာနံ ကိရ ကုစ္ဆိယံ နိဝုတ္တံ ယံ ကိဉ္ဇ ခရံ တိဒိဏဉ္စ ဟောတိ။
တထာ ဟိ တေသံ ဝစ္စံ အဋ္ဌိမ္ပိ ပါသာဏမ္ပိ ဝိလိယာပေတိ။ တေန ဝုတ္တံ
“ကောဉ္ဇသကုဏေ ခါဒါပေန္တိ”တိ။ တံ ကိရ အယစုဏ္ဏံ အဂ္ဂိနာဝိ ကိစ္ဆေန
ဒယှဘိ၊ ဘေသဇ္ဇဗလေန ပန သုခေန ဒယေယျ။ တေန ဝုတ္တံ “သုသိက္ခိတာ ဝ
နံ အယကာရာ ဗဟုဟတ္ထကပ္ပမူလံ ဓာဘိတွာ ကဓေန္တိ”တိအာဒိ။ အတိတိဒိဏံ
ဟောတိ၊ အညတရံ အယောဗန္ဓနံ ဖေဂ္ဂဒဏ္ဍံ ဝိယ သုခေနေဝ ဆိန္ဒန္တိ။

သသဗိဇ္ဇာရစမ္မေဟိ သင်္ခါတဋ္ဌေန သံဃာဋီတိ ဝုစ္ဆတိ အာဝုပေရိစ္ဆဒေါတိ
အာဟ “သင်္ခါတိယာတိ ကောသိယာ”တိ။ ပရိယောနဒ္ဓန္တိ ပရိတော ဩနဒ္ဓံ
ဆာဒိတံ။ သမန္တတော ဝေဋ္ဌိတန္တိ သဗ္ဗသော ပိဟိတံ။

၄၃၇။ ရဇောတိ အာဂန္တုကရဇော။ ဇလ္လန္တိ သရီရေ ဥဋ္ဌာနကလော-
ဏာဒိမလံ။ ရဇောဇလ္လဉ္စ ဝတသမာဒါနဝသေန အနပနီတံ တေဿ အတ္ထိတိ
ရဇောဇလ္လိကော၊ တဿ။ တေနာဟ “ရဇောဇလ္လောရိနော”တိ။ ဥဒကံ
ဩရောဟန္တဿာတိအာဒိနမတ္ထော မဟာသီဟနာဒသုတ္တဝဏ္ဏနာယံ ဝုတ္ထော-
ယေဝ။ သဗ္ဗမေတန္တိအာဒိသု သဗ္ဗသောပိ ဝတသမာဒါနဝသေနာတိ
အဓိပ္ပါယော။ ယသ္မာ သဗ္ဗမေတံ ဗာဟိရသမယဝသေနော ကထိတံ၊ တသ္မာ
သင်္ခါတိကဿာတိ ပိလောတိကခဏ္ဍေဟိ သင်္ခါတိတ္တာ “သင်္ခါတိ”တိ
လဒ္ဓနာမဝတ္ထောရိနောတိ အတ္ထော။ တထာ ဟိ ပါဠိယံ “သင်္ခါတိကဿ”-
ဇ္ဇစ္စေဝ ဝုတ္တံ၊ န “ဘိက္ခုနော”တိ။ တေနာဟ “ဇ္ဇမသ္မိံ ဟိ”တိအာဒိ။ ကသ္မာ
ပနေတ္ထ ဘဂဝတာ သင်္ခါတိကတ္တာဒိနိယေဝ ဝတသမာဒါနာနိ ပဋိက္ခိတ္တာ-
နိတိ? နယဒဿနမေတံ အညေသမ္ပိ ပဉ္စာတပမူဂဝတာဒိနံ တပုဋိက္ခေပေနော
ပသိဒ္ဓိတော။ အပရေ ပန ဘဏန္တိ—“နာဟံ ဘိက္ခဝေသင်္ခါတိကဿ သင်္ခါတိ-
ဓာရဏမတ္ထေန သာမညံ ဝဒါမိ”တိ ဝုတ္ထေ တတ္ထ နိသိန္ဓော ကောစိ တိတ္ထန္တရ-
လဒ္ဓိကော အစေလကတ္တံ န ခေါ ကထန္တိ စိန္တေသိ၊ အပရေ ရဇောဇလ္လကတ္တံ
န ခေါ ကထန္တိ၊ ဧဝံ တံ တံ စိန္တေန္တာနံ အဇ္ဈာသယဝသေန ဘဂဝါ ဇ္ဇမာနေဝ
ဝတသမာဒါနာနိ ဇ္ဇမ ပဋိက္ခိပိတိ။ သင်္ခါတိကန္တိ နိဝါသနပါရူပနဝသေန
သင်္ခါတိဝန္တိ။ တေနာဟ “သင်္ခါတိကံ ဝတ္ထ”န္တိအာဒိ။ အတ္တနော ရုစိယာ
မိတ္တာဒယော သင်္ခါတိကံ ကဓရယျု၊ ပစ္ဆာ ဝိညတံ ပတ္တကာလေ သင်္ခါတိ-
ကတ္ထေ သမာဒပေယျု။

၄၃၈။ အတ္တာနံ ဝိသုဇ္ဈန္တိ ပဿတိ အဘိဇ္ဈာဒိနံ သမုဒါစာရာဘာဝတော။
မဂ္ဂေန အသမုတ္တိန္တတ္တာ ဝိသုဒ္ဓေါတိ ပန န ဝတ္ထဗ္ဗော။ ပါမောဇ္ဇန္တိ တရုဏ-
ပိတိမာဟ။ တဿ ဟိ အတ္တနော သမ္မာပဋိပတ္တိယာ ကိလေသာနံ ဝိက္ခမ္ဘိ-
တတ္တာ စိတ္တဿ ဝိသုဒ္ဓတံ ပဿန္တဿ ပါမောဇ္ဇံ ဇာယတိ၊ တံ တုဋ္ဌာကာရံ။
တေနာဟ “တုဋ္ဌာကာရော”တိ။ ဝီတိတိ ပဿဒ္ဓိအာဝဟာ ဗလဝပိတိ။ နာမ-
ကာယော ပဿန္တတိတိ ဇုမိနာ ဥဘယမ္ပိ ပဿဒ္ဓိံ ဝဒတိ။ ဝေဒိယတိတိ
အနဘဝတိ ဝိန္တတိ။ ဇုဒါနိ တေန နိဝရဏေဟိ စိတ္တဿ ဝိသောနေတ္တံ လဒ္ဓန္တိ

၁-ယာ တုဋ္ဌာကာရာ (က)

အာဟ “အပ္ပနာပ္ပတ္တံ ဝိယ ဟောတိ”တိ။ အညတ္တ ဥဋ္ဌိတာ အညံ ဌာနံ ဥပဂတာတိ ဧတ္ထကေန ဥပမာဘာဝေန ဥစ္စနိစတဝသမညေန ဟေဋ္ဌာ အသဒ္ဓမ္မာနံ ပဋိပက္ခဝသေန ဒေသနာယ ပရိယောသာပိတတ္တာ ဝုတ္တံ “ယထာနုသန္တိနာ”တိ။ မဟာသီဟနာဒသုတ္တေ မဂ္ဂေါ ပေါက္ခရဏိယာ ဥပမိတော “သေယျထာပိ သာရိပုတ္တ ပေါက္ခရဏိ”တိအာဒိ။ အာရဘိတွာ ဥပမာသံသန္တနေ “တထာယံ ပုဂ္ဂလော ပဋိပန္နော၊ တထာ စ ဣရိယတိ၊ တဉ္စ မဂ္ဂံ သမာရဋ္ဌော၊ ယထာ အာသဝါနံ ခယာ”တိ၊ ဝုတ္တတ္တာ။ ယထာ ဟိ ပုရတ္ထိမာဒိဒိသာဟိ အာဂတာ ပုရိသာ တံ ပေါက္ခရဏိ အာဂမ္မ ဝိသုဒ္ဓရူပကာယာ ဝိဂတပရိဋ္ဌာဟာ စ ဟောန္တိ၊ ဧဝံ ခတ္ထိယာဒိကုလတော အာဂတာ တထာဂတပ္ပဝေဒိတံ ဓမ္မဝိနယံ သာသနံ အာဂမ္မ ဝိသုဒ္ဓနာမကာယာ ဝိဂတကိလေသပရိဋ္ဌာဟာ စ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ သဗ္ဗကိလေသာနံ သမိတတ္တာ ပရမတ္ထသမဏော ဟောတိတိ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

စူဠအဿပုရသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

နိဋ္ဌိတာ စ မဟာယမကဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ။

၅-စူဠယမကဝဂ္ဂ

၁-သာလေယျကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၃၉။ မဟာဇနကာယော သန္တိပတိတေတိ^၁ ကေစိ “ပဟံသနဝိမိ^၂ ဒဿေတွာ ရာဇကုမာရံ ဟာသေဿာမာ”တိ၊ ကေစိ “တံ ကိဋ္ဌနံ ပဿိဿာမာ”တိ ဧဝံ မဟာဇနသမူဟေ သန္တိပတိတေ^၂။ ဒေဝနဋ္ဌန္တိ ဝိဗ္ဗဂန္ထဗ္ဗံ။ ကုသလံ ကုသလန္တိ ဝစနံ ဥပါဒါယာတိ “ကစ္စိ ကုသလံ? အာမ ကုသလ”န္တိ ဝစနပဋိဝစနဝသေန ပဝတ္ထကုသလဝါဒိတာယ တေ မနုဿာ အာဒိတော ကုသလာတိ သမညံ လဘိံသု။ တေသံ ကုသလာနံ ဣဿရာတိ ရာဇကုမာရာ ကောသလာ။ ကောသလေ ဇာတာ။ တေသံ နိဝါသောတိ သဗ္ဗံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယမေဝ။ တေနာဟ “သော ပဒေသော ကောသလာတိ ဝုစ္စတိ”တိ။

ဓာရိကံ ဓရမာနောတိ သာမညဝစနဗ္ဗိ “မဟတာ ။ပ။ တဒဝသရိ”တိ ဝစနတော ဝိသေသံ နိဝိဋ္ဌမေဝါတိ အာဟ “အတုရိတဓာရိကံ ဓရမာနော”တိ။ မဟတာတိ ဂုဏမဟတ္တေနပိ သင်္ချာမဟတ္တေနပိ မဟတာ။ တသ္မိံ ဟိ ဘိက္ခုသမူဟေ ကေစိ အဓိသီလသိက္ခာဝသေန သီလသမ္ပန္နာ၊ တထာ ကေစိ သီလသမာဓိသမ္ပန္နာ၊ ကေစိ သီလသမာဓိပညာသမ္ပန္နာတိ ဂုဏမဟတ္တေနပိ သော ဘိက္ခုသမူဟော မဟာတိ။ တံ အနာမသိတွာ သင်္ချာမဟတ္တမေဝ ဒဿေန္တော “သတံ ဝါ”တိအာဒိမာဟ။ အညဂါမပဋိဗဒ္ဓဇီဝိကာဝသေန သမောသရန္တိ ဧတ္တာတိ သမောသရဏံ၊ ဂါမော နိဝါသဂါမော။ တန္တိ သာလံ မြာဟ္မဏဂါမံ။ ဝိဟာရေတိ ဘဂဝတော ဝိဟရဏဋ္ဌာနံ။ ဧတ္တာတိ တေသ္မိံ သာလေယျကသုတ္တေ။ အနိယမိတောတိ အသုကသ္မိံ အာရာမေ ပဗ္ဗတေ ရုက္ခမူလေ ဝါတိ န နိယမိတော၊ သရူပဂ္ဂဟဏဝသေန န နိယမိတွာ ဝုတ္တော။ တဿာတိ အနိယမိတတ္တာ။ အတ္တာပတ္တိသိဒ္ဓမတ္ထံ ပရိကပ္ပနဝသေန ဒဿေန္တော “ဝနသဏ္ဍော ဘဝိဿတိ”တိ အာဟ၊ အဒ္ဓါဘဝေယျာတိ အတ္တော။

ဥပလဘိံသုတိ? သဝနဝသေန ဥပလဘိံသုတိ ဣမမတ္ထံ ဒဿေန္တော “သောတဒ္ဓါရ။ပ။ ဇာနိံသု”တိ အာဟ။ အဝဓာရဏဗလတ္တာ သဗ္ဗဗ္ဗိ ဝါကံ၊ အန္တောဂဓာဝဓာရဏန္တိ အာဟ “ပဒပူရဏမတ္တေ ဝါနိပါတော”တိ။ အဝဓာရဏတ္တေတိ ပန ဣမိနာ ဣဋ္ဌတ္တာဝဓာရဏတ္ထံ ခေါ-သဒ္ဓဂ္ဂဟဏန္တိ ဒဿေတိ။

၁-မဟာဇနကာယော သန္တိပတိတိ(က)

၂-မဟာဇနသမူဟော သန္တိပတိ(က)

၃-သာရတ္ထ-ဦး ၁-၂၁၂၊ ဒီ-ဦး ၁-၂၀၉၊ အံ-ဦး ၂-၁၅၁-ပိဋ္ဌာဒီသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ။

“အသောသု” နှိ ပဒံ ခေါ-သဒ္ဓေ ဂဟိတေ တေန ဖုလ္လိတမဏ္ဍိတဝိဘူသိတံ ဝိယ
 ဟောန္တံ ပုရိတံ နာမ ဟောတိ၊ တေန စ ပုရိမပစ္စိမပဒါနိ သံသိလိဋ္ဌာနိ ဟောန္တိ၊
 န တသ္မိ အဂ္ဂဟိတေတိ အာဟ “**ပဒပူရဏေန ဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌတာမတ္တမေဝါ**” တိ၊
မတ္တ-သဒ္ဓေါ ဝိသေသနိဝတ္တိအတ္ထော။ တေနဿ အနတ္တန္တရဒီပနတံ ဒသေတိ၊
ဓေ-သဒ္ဓေန ပန ဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌတာယ ဧကန္တိကတံ။ သာလာယံ ဇာတာ
 သံဝခုကာ သာလေယျကာ ယထာ “**ကတ္တေယျကာ ဥဗ္ဘေယျကာ**” တိ။

သမိတပါပတ္တာတိ အစ္စန္တံ အနဝသေသတော သဝါသနံ သမိတပါပတ္တာ။
 ဧဝံ ဟိ ဗာဟိရကဝိတရာဂသေက္ခာသေက္ခပါပသမနတော ဘဂဝတော ပါပ-
 သမနံ ဝိသေသိတံ ဟောတိ။ အနေကတ္တတ္တာ နိပါတာနံ ဣမ အနုဿဝတ္ထော
 အဓိပ္ပေတောတိ အာဟ “**ခလူတိ အနုဿဝနတ္ထေ နိပါတော**” တိ။ **အာလပန-**
မတ္တန္တိ ပိယာလာပဝစနံ။ ပိယသမုဒါဟာရာ ဟေတေ “ဘော” တိဝါ “အာဝု-
 သော” တိ ဝါ “ဒေဝါနံပိယာ” တိ ဝါ။ **ဂေါတ္တဝသေနာ**တိ ဧတ္ထ ဂံ တာယတီတိ
ဂေါတ္တံ။ ဂေါတမောတိ ဟိ ပဝတ္တမာနံ အဘိဓာနံ ဗုဒ္ဓိဉ္စ ဧကံသိကဝိသယတာယ
 တာယတိ ရက္ခတီတိ **ဂေါတမဂေါတ္တံ**။ ယထာ ဟိ ဗုဒ္ဓိ အာရမ္မဏဘူတေန
 အတ္ထေန ဝိနာ န ဝတ္တတိ၊ ဧဝံ အဘိဓာနံ အဘိဓေယျဘူတေန၊ တသ္မာ သော
 တာနိ တာယတိ ရက္ခတီတိ ဝုစ္စတိ။ သော ပန အတ္ထတော အညကုလပရမ္ပရာ-
 သာဓာရဏံ တဿ ကုလဿ အာဒိပုရိသသမုဒါဂတံ တံကုလပရိယာပန္န-
 သာဓာရဏံ သာမညရူပန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **ဥစ္စာကုလပရိဒီပနံ** ဥဒိတောဒိတဝိပုလ-
 ခတ္တိယကုလဝိဘာဝနတော။ သဗ္ဗခတ္တိယာနံ ဟိ အာဒိဘူတမဟာသမ္ပတမဟာ-
 ရာဇတော ပဋ္ဌာယ အသန္တိန္တံ ဥဋ္ဌာရတမံ သကျရာဇကုလံ။ **ကေနဓိ ပါရိဇု-**
ညေနာတိ ဩတိပါရိဇုညဘောဂပါရိဇုညာဒိနာ ကေနဓိပိ ပါရိဇုညေန ပရိ-
 ဟာနိယာ **အနဘိဘူတော** အနဇ္ဈောတ္တဋ္ဌော။ တထာ ဟိ ကဒါဓိပိ တဿ
 ကုလဿ တာဒိသပါရိဇုညဘာဝေါ၊ အဘိနိက္ခမနကာလေ စ တတော သမိဒ္ဓ-
 တမဘာဝေါလောကေ ပါကဋ္ဌော ပညာတောတိ။ **သကျကုလာ ပဗ္ဗဇိတော**တိ
 ဣဒံဝစနံ ဘဂဝတော **သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတဘာဝဒီပနံ** ဝုတ္တံ မဟန္တံ ဩတိပရိဝဋ္ဌံ မဟန္တဉ္စ
 ဘောဂက္ခန္တံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတဘာဝဒီပနတော။ ဧတ္ထ စ **သံမဏော**တိ ဣမိနာ
 ပရိက္ခကဇနေဟိ ဘဂဝတော ဗဟုမတဘာဝေါ ဒဿိတော သမိတပါပတာ-
 ဒီပနတော၊ **ဂေါတမော**တိ ဣမိနာ လောကီယဇနေဟိ ဥဋ္ဌာရတမကုလီနတာ-
 ဒီပနတော။

အပ္ပါဂ္ဂတောတိ ဧတ္ထ **အဘိ**-သဒ္ဓေါ ဣတ္ထမ္ပူတာချာနေ၊ တံယော-
 ဂတော ပန “ဘဝန္တံ ဂေါတမ” နှိ ဥပယောဂဝစနံ သာမိအတ္ထေပိ သမာနံ

ဣတ္ထိန္ဒြိယတယောဂဒီပနတော “ဣတ္ထိန္ဒြိယတချာနတ္ထေ”တိ ဝုတ္တံ။ တေနာဟ
 “တဿ ခေါ ပန ဘောတော ဂေါတမဿာတိ အတ္ထော”တိ။ ကလျာဏောတိ
 ဘဒ္ဒကော။ သာ စဿ ကလျာဏတာ ဥဠာရိသယတာယာတိ အာဟ
 “ကလျာဏဂုဏသမန္တာဂတော”တိ။ တံဝိသယတာ ဟေတ္ထ သမန္တာဂမော။
 သေဋ္ဌောတိ ဧတ္ထာပိ သေဝ နယော ယထာ “ဘဂဝါတိ ဝစနံ သေဋ္ဌ”န္တိ။
 “ဘဂဝါ အရဟ”န္တိအာဒိနာ ဂုဏာနံ သံကိတ္တနတော သံသဒ္ဓနတော စ ကိတ္တိ-
 သဒ္ဓေါ ဝဏ္ဏောတိ အာဟ “ကိတ္တိယေဝါ”တိ။ ကိတ္တိပရိယာယောပိ ဟိ
 သဒ္ဓ-သဒ္ဓေါယထာ တံ “ဥဠာရသဒ္ဓါ ဣသယော ဂုဏဝန္တော တပဿိနော”တိ။
 ဣတိသောသောတိ အဘိတ္တဝုဒါဟာရော။ အဇ္ဈောတ္တရိတွာတိ ပဋိပက္ခာဘာ-
 ဝေန အနညသာဓာရဏတာယ စ အဘိဘဝိတွာ။

သော ဘဂဝါတိ ယော သောသမတိံ သပါရမိယောပူရေတွာ သဗ္ဗကိလေ-
 သေ ဘဉ္ဇိတွာ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဒေဝါနံ အတိဒေဝေါ
 သက္ကာနံ အတိသက္ကာ ဗြဟ္မာနံ အတိဗြဟ္မာ လောကနာယော ဘာဂူဝန္တတာ-
 ဒီဟိ ကာရဏေဟိ ဘဂဝါတိ လဒ္ဓနာမော၊ သော ဘဂဝါ။ “ဘဂဝါ”တိ ဟိ
 ဣဒံ သတ္ထု နာမကိတ္တနံ။ တထာ ဟိ ဝုတ္တံ “ဘဂဝါတိ နေတံ နာမံ
 မာတရာ ကတ”န္တိအာဒိ။ ပရတော ပန “ဘဂဝါ”တိ ဂုဏကိတ္တနမေဝ။
 ဧဝံ “အရဟ”န္တိအာဒိဟိ ပဒေဟိ ယေ သဒေဝကေ လောကေ အတိဝိယ
 ပညာတာ ဗုဒ္ဓဂုဏာ၊ တေ နာနပ္ပကာရတော ဝိဘာဝိတာတိ ဒဿေတုံ
 ပစ္စေကံ ဣတိပိ-သဒ္ဓေါ ယောဇေတဗ္ဗောတိ အာဟ “ဣတိပိ အရဟံ၊ ဣတိပိ
 သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ။ ပ။ ဣတိပိ ဘဂဝါ”တိ။ “ဣတိပေတံ ဘူတံ၊ ဣတိပေတံ
 တစ္ဆ”န္တိအာဒိသု၊ ဝိယ ဟိ ဣဓ ဣတိ-သဒ္ဓေါ အာသန္နပစ္စက္ခကာရဏတ္ထော၊
 ဝိ-သဒ္ဓေါ သမ္ဗိဏ္ဏနတ္ထော တေန တေသံ ဂုဏာနံ ဗဟုဘာဝဒီပနတော။
 တာနိ ဂုဏသလ္လက္ခဏကာရဏာနိ သဒ္ဓါသမ္ဗန္ဓာနံ ဝိညူဇာတိကာနံ ပစ္စက္ခာနိ
 ဧဝါတိ ဒဿေန္တော “ဣမိနာ စ ဣမိနာ စ ကာရဏေနာတိ ဝုတ္တံ
 ဟောတိ”တိ အာဟ။ တတော ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂတော။ တေသန္တိ “အရဟ”န္တိအာဒိနံ။
 ဝိတ္တာဓော အတ္တနိဒ္ဒေသော ဂဟေတဗ္ဗော။ တတော ဧဝံ တံသံဝဏ္ဏနာယံ၊
 ဝုတ္တော “အာရကာတိ အရဟံ သုဝိဒူရဘာဝတော၊ အာရကာတိ အရဟံ
 အာသန္နဘာဝတော၊ ရဟိတဗ္ဗဿ အဘာဝတော သယဉ္စ အရဟိတဗ္ဗတော၊

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၁-၉၅၊ ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၂၀၃၊ ဥဒါန-ဋ္ဌ ၂၂၊ ဣတိဝုတ္တက-ဋ္ဌ ၄၊ မဟာနိဒ္ဒေသ-ဋ္ဌ ၂၂၈-ပိဋ္ဌေသု။
 ၂-ဒ ၇-၂၆၂၊ ၃၈၄၊ ၄၁၀၊ ၃၈-၂၆-ပိဋ္ဌေသု။ ၃-ဒီ ၁-၃-ပိဋ္ဌေ။
 ၄-ဝိသုဒ္ဓိ-ဋီ ၁-၂၂၅၊ ၂၂၆၊ ၂၂၇-ပိဋ္ဌေသု။

နတ္ထိ တေဿ ရဟောဂမနံ ဂတီသု ပစ္စာဇာတိ၊ ပါသံသဘာဝတော ဝါ အရဟ”န္တိအာဒိနာ “အရဟ”န္တိအာဒိနံ ပဒါနံ အတ္ထော ဝိတ္တာရတော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဘဝန္တိ စေတ္ထံ—

“သမ္မာ နပ္ပုဋ္ဌိပဇ္ဇန္တိ၊ ယေ နိဟီနာသယာ နရာ။
အာရကာ တေဟိ ဘဂဝါ၊ ဒူရေ တေနာရဟံ မတော။

ယေ သမ္မာ ပဋ္ဌိပဇ္ဇန္တိ၊ သုပ္ပဏီတာမိမုတ္တိကာ။
ဘဂဝါ တေဟိ အာသန္နော၊ တေနာပိ အရဟံ ဇိနော။

ပါပဓမ္မာ ရဟာ နာမ၊ သာရူဟိ ရဟိတဗ္ဗတော။
တေသံ သုဠု ပဟိနတ္တာ၊ ဘဂဝါ အရဟံ မတော။

ယေ သန္တိကတသဒ္ဓမ္မာ၊ အရိယာ သုဒ္ဓဂေါစရာ။
န တေဟိ ရဟိတော ဟောတိ၊ နာထော တေနာရဟံ မတော။

ရဟော ဝါ ဂမနံ ယဿ၊ သံသာရေ နတ္ထိ သဗ္ဗသော။
ပဟိနဇာတိမရဏော၊ အရဟံ သုဂတော မတော။

ဂုဏေဟိ သဒိသော နတ္ထိ၊ ယသ္မာ လောကေ သဒေဝကေ။
တသ္မာ ပါသံသိယတ္တာပိ၊ အရဟံ ခွိပဒုတ္တမော။

အာရကာ မန္တုဗ္ဗိနံ၊ အာသန္နာ စ ဝိဇာနတံ။
ရဟာနံ သုပ္ပဟိနတ္တာ၊ ဝိဒူနမရဟေယျတော။
ဘဝေသု စ ရဟာဘာဝါ၊ ပါသံသာ အရဟံ ဇိနော”တိ။

သုန္ဒရန္တိ ဘဒ္ဒကံ။ တဉ္စ ပဿန္တဿ ဟိတသုခါဝဟဘာဝေန ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ အာဟ “အတ္တာဝဟံ သုခါဝဟ”န္တိ။ တတ္ထ အတ္တာဝဟန္တိ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယိကပရမတ္ထသဉ္ဇိတဟိတာဝဟံ။ သုခါဝဟန္တိ တပ္ပရိယာပန္တတိဝိသုခါဝဟံ။ တထာဂ္ဂပါနန္တိ တာဒိသာနံ။ ယာဒိသေဟိ ပန ဂုဏေဟိ ဘဂဝါ သမန္နာဂတော၊ တေဟိ စတုပ္ပမာဏိကဿ လောကဿ သဗ္ဗထာပိ အစ္စန္ဒာယ ပသာဒနိယောတိ၊ ဒဿေတုံ “အနေနေဟိဝိ”တိအာဒိ ဂုတ္တံ။ တတ္ထ ယထာဘူတ ။ပ။ အရဟတန္တိ ဣမိနာ ဓမ္မပ္ပမာဏာနံ လူခပ္ပမာဏာနံ သတ္တာနံ ဘဂဝတော ပသာဒါဝဟတမာဟ၊ ဣတရေန ဣတရေသံ။ ဒဿနမတ္တမိ

၁-ဝိသုဒ္ဓိ-၇၁-၂၂၅၊ သာရတ္ထ-၇၁-၂၂၆-ဝိဇ္ဇာဒိသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ။

၂-အစ္စန္ဒပ္ပသဒနိယောတိ (အံ-၇၂-၂၁၅၇-ဝိဇ္ဇာ)။

သာရ ဟောတီတိ ဧတ္ထ ကောသိယသကုဏဿ ဝတ္ထု ကထေတဗ္ဗံ။ **ကံ ပဒမိ**
သောတုံ လဘိဿာမ၊ သာရတရံယေဝ ဘဝိဿတီတိ ဧတ္ထ မဏ္ဍုကဒေဝပုတ္တ-
ဝတ္ထု ကထေတဗ္ဗံ။

ဣမိနာ နယေန အဂါရိကပုစ္ဆာ အာဂတာတိ ဣဒံ ယေဘုယျဝသေန
ဝုတ္တံ။ ယေဘုယျေန ဟိ အဂါရိကာ ဧဝံ ပုစ္ဆန္တိ။ **အနဂါရိကပုစ္ဆာယပိ**
ဧသေဝ နယော။ ယထာ န သက္ကောန္တိ ။ပ။ ဝိဿဇ္ဇေန္တောတိ ဣမိနာ သတ္ထု
တေသံ ပြာဟူဏဂဟပတိကာနံ နိဂ္ဂဏှနဝိမိံ ဒဿေတိ။ တေသံ ဟိ သံခိတ္တ-
ရုစိတာယ သင်္ခေပဒေသနာ၊ တာယ အတ္ထံ အဇာနန္တာ ဝိတ္တာရဒေသနံ
အာယာစန္တိ။ သာ စ နေသံ သံခိတ္တရုစိတာ ပဏ္ဍိတမာနိတာယ၊ သော စ
မာနော ယထာဒေသိတဿ အတ္ထဿ အဇာနန္တေ အပ္ပတိဋ္ဌော ဟောတိ။ ဣတိ
ဘဂဝါ တေသံ မာနနိဂ္ဂဟဝိမိံ စိန္တေတွာ သင်္ခေပနေဝ ပဉ္စ ဝိဿဇ္ဇေသိ၊ န
သဗ္ဗသော ဒေသနာယ အသလ္လက္ခဏတ္ထံ။ တေနာဟ “**ပဏ္ဍိတမာနိကာ ဟိ**” တိ-
အာဒိ။ **ယဿာ မံ တုဗ္ဗေ ယာစထ၊ သံခိတ္တေန ဝုတ္တမတ္ထံ န ဇာနိတ္တာတိ**
အဓိပ္ပါယော။

၄၄၀။ “**ကေဝိဓေန ဉာဏဝတ္ထု**” န္တိအာဒိသု^၁ ဝိယ ကောဋ္ဌာသတ္ထော
ဝိဓ-သဒ္ဓေါ။ သော စ ဝိဘတ္တိဝစနဝိပလ္လာသံ ကတွာ ပစ္စတ္တေ ကရဏဝစန-
ဝသေန “**တိဝိဓ**” န္တိ ဝုတ္တော။ အတ္ထော ပန ကရဏပုထုဝစနဝသေန ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ
အာဟ “**တိဝိဓန္တိ တိဟိ ကောဋ္ဌာသေဟိ**” တိ။ ပကာရတ္ထော ဝါ **ဝိဓ-သဒ္ဓေါ**။
ပကာရတ္ထတ္တာယေဝ လဗ္ဘမာနံ အဓမ္မစရိယာဝိသမစရိယာဘာဝသာမညံ၊
ကာယဒွါရိကဘာဝသာမညံ ဝါ ဥပါဒါယ ဧကတ္ထံ နေတွာ “**တိဝိဓ**” န္တိ ဝုတ္တံ။
ပကာရဘေဒေ ပန အပေက္ခိတေ “**တိဝိဓာ**” ဣစ္ဆေဝ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ကာယေ-**
နာတိ ဧတ္ထ **ကာယောတိ** စောပနကာယော အဓိပ္ပေတော၊ သော စ အဓမ္မ-
စရိယာယ ဒွါရဘူတော တေန ဝိနာ တဿာ အပ္ပဝတ္တနတော။ **ကာယေနာတိ**
စ ဟေတုမိ ကရဏဝစနံ။ ကိဉ္စာပိ ဟိ အဓမ္မစရိယာသင်္ခါတစေတနာသမုဋ္ဌာနာ
သာ ဝိညတ္တိ၊ န စ သာ ပဋ္ဌာနေ အာဂတေသု စတုဝိသတိယာ ပစ္စယေသု
ဧကေနပိ ပစ္စယေန စေတနာယ ပစ္စယော ဟောတိ။ တဿာ ပန တထာ-
ပဝတ္တမာနာယ ကာယကမ္မသညိတာယ စေတနာယ ပဝတ္တိ ဟောတီတိ တေန
ဒွါရေန လက္ခိတဗ္ဗဘာဝတော တဿာ ကာရဏံ ဝိယ စ သဗ္ဗောဟာရမတ္ထံ
ဟောတိ။ **ကာယဒွါရေနာတိ** ဝါ ကာယေန ဒွါရဘူတေန ကာယဒွါရဘူတေ-
နာတိ တံ ဣတ္ထန္တုတလက္ခဏေ ကရဏဝစနံ။ အဓမ္မံ စရတိ တောယာတိ

၁-အဘိ ၂-၃၂၃-ဝိဇ္ဇေ။

အဓမ္မစရိယာ၊ တထာပဝတ္တာ စေတနာ။ **အဓမ္မောတိ** ပန တံသမုဋ္ဌာနော ပယောဂေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဓမ္မတော အနပေတာတိ ဓမ္မာ၊ န ဓမ္မာတိ အဓမ္မာ၊ အဓမ္မာ စ သာ စရိယာ စာတိ **အဓမ္မစရိယာ။** ပစ္စနိကသမနဋ္ဌေန သမံ၊ သမာနံ သဒိသံ ယုတ္တန္တိ ဝါ သမံ၊ သုစရိတံ။ သမတော ဝိဂတံ၊ ဝိရုဒ္ဓံ ဝါ တဿာတိ ဝိသမံ၊ ဒုစ္စရိတံ။ သာ ဧဝံ ဝိသမာ စရိယာတိ **ဝိသမစရိယာ။** **သဗ္ဗေသု ကဏှသုက္ကပဒေသု**တိ “စတုဗ္ဗိဓံ ဝါစာယ အဓမ္မစရိယာဝိသမစရိယာ ဟောတိ”တိအာဒိနာ ဥဒ္ဓေသနိဒ္ဓေသဝသေန အာဂတေသု သဗ္ဗေသု ကဏှ-ပဒေသု၊ “တိဝိဓံ ခေါ ဂဟပတယော ကာယေန ဓမ္မစရိယာသမစရိယာ ဟောတိ”တိအာဒိနာ ဥဒ္ဓေသနိဒ္ဓေသဝသေန အာဂတေသု သဗ္ဗေသု သုက္က-ပဒေသု စ။

ရောဒေတိ ကုရုရကမ္မန္တတာယ ပရပဋိဗဒ္ဓေ သတ္တေ အဿုနိ မောစေ-တီတိ ရုဒ္ဓေါ၊ သော ဧဝံ **လုဒ္ဓေါ** ရ-ကာရဿ လ-ကာရံ ကတွာ။ **ကက္ခန္ဓော**တိ လုဒ္ဓေါ။ **ဒါရုဏော**တိ ဖရသော။ **သာဟသိကော**တိ သာဟဿ-ကာရီ။ **သဝေပိ န လိပ္ပန္တိ**။ **တထာဝိဇော** ပရေသံ ဃာတနသီလော **လောဟိတပါဏိတွေဝ** ဝုစ္စတိ ယထာ ဒါနသီလော ပရေသံ ဒါနတ္ထံ အဓော-တဟတ္ထောပိ “ပယတပါဏိ”တွေဝ ဝုစ္စတိ။ ပဟရဏံ ပဟာရဒါနမတ္ထံ **ဟတံ**၊ ပဝုဒ္ဓံ ပဟရဏံ ပရဿ မာရဏံ **ပဟတန္တိ** ဒဿေန္တော “**ဟတေ**”တိအာဒိ-မာဟ။ တတ္ထ **နိဝိဇ္ဇော**တိ အဘိနိဝိဇ္ဇော ပသုတော။

ယဿ ဝသေန “ပရဿာ”တိ သာမိနိဒ္ဓေသော၊ တံ သာပတေယျံ။ ယံ ဟိ သာမညတော ဂဟိတံ၊ တံ တေနော သာမိနိဒ္ဓေသေန ပကာသိတန္တိ အာဟ “**ပရဿ သန္တက**”န္တိ။ ပရဿပရဝိတ္တပကရဏန္တိ ဝါ ဧကမေဝေတံ သမာ-သပဒံ၊ ယံ ကိဉ္စိ ပရသန္တကံ ဝိသေသတော ပရဿ ဝိတ္တပကရဏံ ဝါတိ အတ္ထော။ **တေဟိ ပရေဟိတိ** ယေသံ သန္တကံ၊ တေဟိ။ ယဿ ဝသေန ပုရိသော “ထေနော”တိ ဝုစ္စတိ၊ တံ ထေယျန္တိ အာဟ “**အဝဟရဏဝိတ္တဓဿတံ အဝိဝေန**”န္တိ။ **ထေယျသင်္ခါတေန**၊ န ဝိဿာသတာဝကာလိကာဒိဝသေနာတိ အတ္ထော။

မတေ ဝါတိ ဝါ-သဒ္ဓေါ အဝုတ္တဝိကပ္ပတ္ထော။ တေန ပဗ္ဗဇိတာဒိဘာဝံ သင်္ဂဏှာတိ။ **တေနုပါယေနာ**တိ ယံ မာတရိ မတာယ၊ နဋ္ဌာယ ဝါ ပိတာ ရက္ခတိ၊ သာ ဝိတုရက္ခိတာ။ ယံ ဥဘောသု အသန္တေသု ဘာတာ ရက္ခတိ။

သာ ဘာတုရက္ခိတတိ ဧဝမာဒိ° သန္ဓာယာဟ။ သဘာဂကုလနိတိ အာဝါဟ-
 ကိရိယာယ သဘာဂါနိ ကုလနိ။ ဒဿကဝိဓိ° ဝါ ဥဒ္ဓိဿ ဌပိတဒဏ္ဍာ
 ရာဇာဒိဟိ။ သမ္ဗာဒိဋ္ဌိသုတ္တေ၊ “အသဒ္ဓမ္မာဓိပ္ပါယေန ကာယဒ္ဓါရပ္ပဝတ္တာ
 အဂမနိယဋ္ဌာနဝိတိက္ကမစေတနာ”တိ ဧဝံ ဝုတ္တမိန္ဒာစာရလက္ခဏဝသေန။

ဟတ္ထပါဒါဒိဟေတူတိ ဟတ္ထပါဒါဒိဘေဒနဟေတု။ ဧနဟေတူတိ နေဿ
 လာဘဟေတု ဇာနိဟေတု စ။ လာဘောတိ သာသန္ဓာဒနာနံ လက္ခတိတိ
 လာဘော။ ကိဉ္ဇိက္ခန္တိ ကိဉ္ဇိမတ္တကံ အာမိသဇာတံ။ တေနာဟ “ယံ ဝါ”တိ-
 အာဒိ။ ဇာနိန္ဒောယေဝါတိ မုသာဘာဝံ တဿ ဝတ္ထုနော အတ္ထိ၊ တံ
 ဇာနိန္ဒော ဧဝ။

အဏ္ဏကာတိ? ဝုစ္စတိ ရုက္ခေ အဏ္ဏသဒိသာ၊ ဂဏ္ဍိယော။ ယထာ ထဒ္ဓါ
 ဝိသမာ ဒုဗ္ဗိနိတာ စ ဟောန္တိ၊ ဧဝမေဝံ ခုံသနဝဟ္မနဝသေန ပဝတ္တဝါစာပိ
 ဟိ “အဏ္ဏကာ”တိ? ဝုတ္တာ။ တေနာဟ “ယထာ သဒေါသေ ရုက္ခေ”တိ-
 အာဒိ။ ကက္ကသတိ ဖရဿာ ဧဝ၊ သော ပနဿာ ကက္ကသဘာဝေါ ဗျာပါဒ-
 နိမိတ္တတာယ တတော ပူတိကာတိ။ တေနာဟ “ယထာ နာမာ”တိအာဒိ။
 ကဋ္ဌုကာတိ အနိဋ္ဌာ။ အမနာပါဟိ န မနဝဗုဒ္ဓိ၊ တတော ဧဝ ဒေါသ-
 ဇနနိ၊ စိတ္တသန္ဓောသုပ္ပတ္တိကာရိကာ။ မဗ္ဗေယူတိ သန္ဓေန ခုက္ခုပ္ပတ္တိတော
 မဗ္ဗသဒိသေသု ဇာတိအာဒိသု။ လဂ္ဂနကာရိတိ ဧဝံ ဝဒန္တဿ ဧဝံ ဝဒါမိတိ
 အတ္ထာဓိပ္ပါယေန လဂ္ဂနကာရိ၊ န ဗျဉ္ဇနဝသေန။ ကောသေ အာသန္ဓာ
 တဿ ကာရဏဘာဝတော။ သဒေါသဝါစာယာတိ အတ္တနော သမုဋ္ဌာ-
 ပကဒေါသဿ ဝသေန သဒေါသဝါစာယ ဝေဝေနာနိ။

အကာလေနာတိ အယုတ္တကာလေန။ အကာရဏနိဿိတန္တိ နိပ္ပလံ။ ဖလံ
 ဟိ ကာရဏနိဿိတံ နာမ တဒဝိနာဘာဝတော။ အကာရဏနိဿိတံ နိပ္ပလံ၊
 သမ္ပန္တိ အတ္ထော။ အသဘာဝဝတ္တာတိ အယာထာဝဝါဒိ။ အသံဝရဝိနယ-
 ပဋိသံယုတ္တဿာတိ သံဝရဝိနယရဟိတဿ၊ အတ္တနော သုဏန္တဿ စ န သံဝရ-
 ဝိနယာဝဟဿ ဝတ္တာ။ ဟဒယမဉ္ဇူသယံ နိဓေတုန္တိ အဟိတသံဟိ-
 တတ္တာ စိတ္တံ အနုပ္ပဝိသေတွာ နိဓေတုံ။ အယုတ္တကာလေတိ ဓမ္မံ ကထေန္တေန
 ယော အတ္ထော ယသ္မိ° ကာလေ ဝတ္တဗ္ဗော၊ တတော ပုဗ္ဗေ ပစ္စာ တဿ
 အကာလော၊ တသ္မိ° အယုတ္တကာလေ ဝတ္တာ ဟောတိ။ အနပဒေသန္တိ
 ဘဂဝတာ အသုကသုတ္တေ ဧဝံ ဝုတ္တန္တိ သုတ္တာပဒေသဝိရဟိတံ။ အပရိစ္ဆေဒန္တိ

၁-အသုကဝိဓိ° (က)	၂-မ-ဇ္ဇ ၁-၂၀၂-ပိဋက
၃-ကဏ္ဍကာတိ (က)	၄-ကဏ္ဍသဒိသာ(က)

ပရိစ္ဆေဒရဟိတံ။ ယထာ ပန ဝါစာ ပရိစ္ဆေဒရဟိတာ ဟောတိ၊ တံ ဒဿေတုံ “သုတ္တံ ဝါ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဥပလဗ္ဗန္တိ အနုယောဂံ။ ဗာဟိရကထံယေဝါတိ ယံ သုတ္တံ၊ ဇာတကံ ဝါ နိက္ခိတ္တံ၊ တဿ သရီရဘူတံ ကထံ အနာမသိတွာ တတော ဗဟိဘူတံယေဝ ကထံ။ သမ္ပန္နိတွာတိ ဝိရုဠိ အာပဇ္ဇိတွာ။ ပဓေဏိ-ဇာတကာဝါတိ အနုဇာတပါရောဟမူလာနိယေဝ တိဋ္ဌန္တိ။ အာဟရိတွာတိ နိက္ခိတ္တသုတ္တတော အညမ္ပိ အနုယောဂဥပမာဝတ္ထုဝသေန တဒနုပယောဂိနံ အာဟရိတွာ။ ဇာနာပေတုန္တိ ဧတဒတ္ထမိဒံ ဝုတ္တန္တိ ဇာနာပေတုံ ယော သက္ကောတိ။ တဿ ကထေတုန္တိ တဿ တထာရူပဿ ဓမ္မကထိကဿ ဗဟုမ္ပိ ကထေတုံ ဝဇ္ဇတိ။ န အတ္တနိဿိတန္တိ အတ္တနော ပရေသဉ္စ န ဟိတာဝဟံ။

အဘိဇ္ဈာယနံ ယေဘုယျေန ပရသန္တကဿ ဒဿနဝသေန ဟောတိတိ “အဘိဇ္ဈာယ ဩလောကေတာ ဟောတိ”တိ ဝုတ္တံ။ အဘိဇ္ဈာယန္တော ဝါ အဘိဇ္ဈာယိတံ ဝတ္ထု၊ ယတ္ထ ကတ္ထမိ ဌိတမ္ပိ ပစ္စက္ခတော ပဿန္တော ဝိယ အဘိဇ္ဈာယတိတိ ဝုတ္တံ “အဘိဇ္ဈာယ ဩလောကေတာ ဟောတိ”တိ။ ကမ္မ-ပထဘေဒေါ န ဟောတိ၊ ကေဝလံ လောဘမက္ခောဝ ဟောတိ ပရိဏာမန-ဝသေန အပ္ပဝတ္တတ္တာ။ ယထာ ပန ကမ္မပထဘေဒေါ ဟောတိ၊ တံ ဒဿေတုံ “ယဒါ ပနာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ပရိဏာမေတိတိ အတ္တနော သန္တကဘာဝေန ပရိဂ္ဂယ နာမေတိ။

ဝိပန္နစိတ္တောတိ ဗျာပါဒေန ဝိပတ္တိံ အာပါဒိတစိတ္တော။ တေနာဟ “ပူတိ-ဘူတစိတ္တော”တိ။ ဗျာပါဒေါ ဟိ ဝိသံ ဝိယ လောဟိတဿ စိတ္တံ ပူတိဘာဝံ ဇနေတိ။ ဒေါသေန ဒုဋ္ဌစိတ္တသင်္ကပ္ပေါတိ ဝိသေန ဝိယ သပ္ပိအာဒိကောပေန ဒုသိတစိတ္တသင်္ကပ္ပေါ။ ဇာတိယန္တုတိ ဟနိယန္တု။ ဝဓံ ပါပုဏန္တုတိ မရဏံ ပါပုဏန္တု။ ဗာ ဝါ အဟေသုန္တိ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ န ဟောန္တု။ တေနာဟ “ကိပ္ပိဝိ ဗာ အဟေသု”န္တိ၊ အနဝသေသဝိနာသံ ပါပုဏန္တုတိ အတ္တော။ ဟညန္တုတိ အာဒိဝိန္နနေနေဝါတိ ဧကန္တတော ဝိနာသစိန္တာယ ဧဝ။

မိန္ဒာဒိဋ္ဌိကောတိ အယောနိသော ဥပ္ပန္နဒိဋ္ဌိကော။ သော စ ဧကန္တတော ကုသလပဋိပက္ခဒိဋ္ဌိကောတိ အာဟ “အကုသလဒဿနော”တိ။ ဝိပလ္လတ္တဒဿ-နောတိ ဓမ္မတာယ ဝိပရိယာသဂ္ဂါဟိ။ နတ္ထိ ဒိန္နန္တိ ဒေယျဓမ္မသီသေန ဒါနံ ဝုတ္တန္တိ အာဟ “ဒိန္နဿ ဖလာဘာဝံ သန္တာယ ဝဒတိ”တိ။ ဒိန္နံ ပန အန္တာဒိ-ဝတ္ထု၊ ကထံ ပဋိက္ခိပတိ။ သေ နယော “ယိဋ္ဌံ ဟုတ”န္တိ ဧတ္တာပိ။ မဟာယာ-ဂေါတိ သဗ္ဗသာဓာရဏံ မဟာဒါနံ။ ပဟေဏကသက္ကာရောတိ ပါဟုနကာနံ ကတ္တဗ္ဗသက္ကာရော။ ဖလန္တိ အာနိသံသဖလဉ္စ နိဿန္တဖလဉ္စ။ ဝိပါကောတိ

သဒိသံ ဖလံ။ ပရလောကေ ဌိတဿ အယံ လောကော နတ္ထိတိ ပရ-
 လောကေ ဌိတဿ ကမ္မုနာ လဒ္ဓဗ္ဗော အယံ လောကော န ဟောတိ။
 ဣလောကေ ဌိတဿပိ ပရလောကော နတ္ထိတိ ဣလောကေ ဌိတဿ
 ကမ္မုနာ လဒ္ဓဗ္ဗော ပရလောကော န ဟောတိ။ တတ္ထ ကာရဏမာဟ “သဗ္ဗေ
 တတ္ထ တတ္ထေဝ ဥန္တိဇ္ဇန္တိ”တိ။ ဣမေ သတ္တာ ယတ္ထ ယတ္ထ ဘဝယောနိ-
 ဂတိအာဒိသု ဌိတာ တတ္ထ တတ္ထေဝ ဥန္တိဇ္ဇန္တိ နိရုဒယဝိနာသဝသေန
 ဝိနဿန္တိ။ ဖလာဘာဝဝသေနာတိ မာတာပိတူသု သမ္မာပဋိပတ္တိမိစ္ဆာပဋိပတ္တိနံ
 ဖလဿ အဘာဝဝသေန “နတ္ထိ မာတာ၊ နတ္ထိ ပိတာ”တိ ဝဒတိ၊ န မာတာ-
 ပိတူနံ၊ နာပိ တေသု သမ္မာပဋိပတ္တိမိစ္ဆာပဋိပတ္တိနံ အဘာဝဝသေန တေသံ
 လောကပစ္စက္ခတ္တာ။ ဗုဒ္ဓုဠကဿ ဝိယ ဣမေသံ သတ္တာနံ ဥပ္ပါဒေါ နာမ
 ကေဝလောဝ၊ န စရိတွာ အာဂမနပုဗ္ဗကောတိ ဒဿနတ္ထံ “နတ္ထိ သတ္တာ
 ဩပပါတိကာ”တိ ဝုတ္တန္တိ အာဟ “စရိတွာ ဥပပဇ္ဇနကသတ္တာ နာမ နတ္ထိတိ
 ဝဒတိ”တိ။ သမဏေန နာမ ယာထာဝတော ဇာနန္တေန ကဿမိ ကိဉ္စိ
 အကထေတွာ သညတေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ အညထာ အဟောပုရိသိကာ နာမ
 သိယာ၊ ကိံ ပရော ပရဿ ကရိဿတိ၊ တထာ အတ္တနော သမ္မာဒနဿ
 ကဿမိ အဝသရော ဝေ နတ္ထိ တတ္ထ တတ္ထေဝ ဥန္တိဇ္ဇနတောတိ အာဟ “ယေ
 ဣမဉ္စ။ပ။ ပဝေဒေန္တိ”တိ။ ဧတ္တာဝတာတိ “နတ္ထိ ဒိန္တ”န္တိ အာဒိနာ ဗျပဒေသေန။
 ဒသဝတ္ထုကာတိ ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗာနိ ဒသ ဝတ္ထုနိ ဧတိဿာတိ ဒသဝတ္ထုကာ။

၄၄၁။ အန ဘိဇ္ဈာဒယော ဟေဋ္ဌာ အတ္တတောပကာသိတတ္တာ ဥတ္တာနတ္တာ-
 ယေဝ။

၄၄၂။ သဟ ဗျယတိ ဂစ္ဆတိတိ သဟဗျော၊ သဟဝတ္တနကော၊ တဿ
 ဘာဝေါ သဟဗျတာ၊ သဟပဝတ္တိတိ အာဟ “သဟဘာဝံ ဥပဂစ္ဆေယျ”န္တိ။
 မြဟ္ဗာနံ ကာယော သမူဟောတိ မြဟ္ဗကာယော၊ တပ္ပရိယာပန္နတာယ တတ္ထ
 ဂတာတိ မြဟ္ဗကာယိကာ။ ကာမံ စေတာယ သဗ္ဗဿပိ မြဟ္ဗနိကာယဿ
 သမညာယ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ “အာဘာန”န္တိ အာဒိနာ ပန ဒုတိယဇ္ဈာနဘူမိကာဒိနံ
 ဥပရိ ဂဟိတတ္တာ ဂေါဗလီဗဒ္ဓဉ္ဈယေန တဒဝသေသာနံ^၁ အယံ သမညာတိ
 အာဟ “မြဟ္ဗကာယိကာနံ ဒေဝါနန္တိ ပဌမဇ္ဈာနဘူမိဒေဝါန”န္တိ။ အာဘာ
 နာမ ဝိသု ဒေဝါ နတ္ထိ၊ ပရိတ္တာဘာဒိနံယေဝ ပန အာဘာဝန္တတာသမညေန
 ကေဇ္ဈံ ဂဟေတွာ ပဝတ္တံ ဧတံ အဓိဝစနံ၊ ယဒိဒံ “အာဘာ”တိ ယထာ

“ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇဗြဟ္မပုရောဟိတမဟာဗြဟ္မာနံ ဗြဟ္မကာယိကာ”တိ။ ပရိတ္တာဘာ-
 နန္တိ အာဒိ ပနာတိ အာဒိ-သဒ္ဓေန အပ္ပမာဏာဘာနံ ဒေဝါနံ အာဘဿရာနံ
 ဒေဝါနန္တိ ဣမံ ပါဠိ သင်္ဂဏှာတိ။ ဧကတော အဂ္ဂဟေတွာတိ အာဘာတိ ဝါ၊
 ဧကတ္တကာယနာနတ္တသညာတိ ဝါ ဧကတော အဂ္ဂဟေတွာ။ စေသံယေဝါတိ
 အာဘာတိ ဝုတ္တဒေဝါနံယေဝ။ ဘေဒတော ဂဟဏန္တိ ကာရဏဿ ဟိနာ-
 ဒိဘေဒဘိန္နတာဒဿနဝသေန ပရိတ္တာဘာဒိဂ္ဂဟဏံ။ ဣတိ ဘဂဝါ အာသ-
 ဝက္ခယံ ဒဿေတွာတိ ဧဝံ ဘဂဝါ ဓမ္မစရိယံ၊ သမစရိယံ၊ ဝဇ္ဇနိဿိတံ သုဂတိ-
 ဂါမိပဋိပဒံ၊ ဝိဝဇ္ဇနိဿိတံ အာသဝက္ခယဂါမိပဋိပဒံ ကတွာ တိဘဝဘဉ္ဇနတော
 အာသဝက္ခယံ ဒဿေတွာ အရဟတ္တနိဂူဇေန ဒေသနံ နိဋ္ဌပေသိ။

ဣဝ ဌတွာတိ ဣမသ္မိံ ဓမ္မစရိယာသမစရိယာယ နိဒ္ဒေသေ ဌတွာ။ ဒေဝ-
 လောကာ သမာနေတဗ္ဗာတိ ဆဗ္ဗိသတိဝိ ဒေဝလောကာ သမောဓာနေတဗ္ဗာ။
 ဝိသတိ ဗြဟ္မလောကာတိ တံတံဘဝပရိယာပန္နနိကာယဝသေန ဝိသတိ
 ဗြဟ္မလောကာ၊ ဝိသတိ ဗြဟ္မနိကာယာတိ အတ္ထော။ ဒသကုသလကမ္မပထေဟိတိ
 ယထာရဟံ ဒသကုသလကမ္မပထေဟိ ကမ္မုပနိဿယပစ္စယဘူတေဟိ ကေဝလံ
 ဥပနိဿယဘူတေဟိ စ နိဗ္ဗတ္တိ ဒဿိတာ။

တိဏ္ဍံ သုစရိတာနန္တိ တိဏ္ဍံ ကာမာဝစရသုစရိတာနံ။ ကာမာဝစရဂ္ဂဟဏံ
 စေတ္ထ မနောသုစရိတာပေက္ခာယ။ ဝိပါကေနောတိ ဣမိနာ ဝိပါကုပ္ပါဒေနော
 နိဗ္ဗတ္တိ ဟောတိ၊ န ဥပနိဿယတာမတ္ထေနာတိ ဒဿေတိ။ “ဥပနိဿယ-
 ဝသေနာ”တိ ဝုတ္တမတ္ထံ ဝိဝရိတုံ “ဒသ ကုသလကမ္မပထာ ဟိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။
 ဒုတိယာဒိနိ ဘာဝေတွာတိအာဒိသုပိ “သီလေ ပတိဋ္ဌာယာ”တိ ပဒံ အာနေတွာ
 သမ္ပန္နိတဗ္ဗံ။ ကသ္မာ ပနေတ္ထ “ဥပနိဿယဝသေနာ”တိ ဝုတ္တံ၊ နနု ပဋိသန္တိဒါ-
 မဇ္ဈေ “ပဌမေန ဈာနေန နိဝရဏာနံ ပဟာနံ သီလံ၊ ဝေရမဏိ သီလံ၊
 စေဘနာ သီလံ၊ သံဝရော သီလံ၊ အဝီတိက္ကမော သီလ”န္တိအာဒိနာ သဗ္ဗေသုပိ
 ဈာနေသု သီလံ ဥဒ္ဓန္တန္တိ တဿ ဝသေန ဥပရိဒေဝလောကာနမ္ပိ ဝိပါကေန
 နိဗ္ဗတ္တိ ဝတ္တဗ္ဗာတိ? န၊ တဿ ပရိညာယ ဒေသနတ္တာ၊ ပရိညာယ
 ဒေသနတာ စဿ “ယတ္ထ စ ပဟာန”န္တိအာဒိနာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂသံဝဏ္ဏနာယံ၊
 စ ပကာသိတာ ဧဝ။ တထာ ဟိ ဣဓာပိ “ဒသ ကုသလကမ္မပထာ ဟိ
 သီလ”န္တိအာဒိနာ သီလဿ ရူပါရူပဘဝါနံ ဥပနိဿယတာ ဝိဘာဝိတာ၊ န
 နိဗ္ဗတ္တကတာယ။ ကသ္မာ ပနေတ္ထ ဘာဝနာလက္ခဏာယ ဓမ္မစရိယာယ
 ဘဝဝိသေသေ ဝိဘဇိယမာနေ အသညဘဝေါ န ဂဟိတောတိ အာဟ

“အသညဘဝေါ ပန ဥပဇ္ဈာန နိဗ္ဗိဇ္ဇော”တိ။ ဗာဟိရကာ ဟိ အယထာဘူတဒဿိတာယ အသညဘဝံ ဘဝဝိပုမောက္ခံ မညမာနာ တဒုပဂဇ္ဈာနံ ဘာဝေတွာ အသညေသု နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ ယံ ပနေတ္ထ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ မြဗ္ဗဇာလဋ္ဌကထာယံ^၁ တံသံဝဏ္ဏနာယံ^၂ စ ပုတ္တနယေနော ဝေဒိတဗ္ဗံ။

သာလေယျကသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၂-ဝေရဇ္ဇကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၄၄။ ဝေရဇ္ဇဝါသိနောတိ ဝေရဇ္ဇဂါမဝါသိနော။ ကေမိ ပန “ဝိဝိဓရဋ္ဌဝါသိနော ဝေရဇ္ဇကာ”တိ တေမတ္ထံ ဝဒန္တိ၊ တေသံ မတေန “ဝေရဇ္ဇကာ”တိ ပါဠိယာ ဘဝိတဗ္ဗန္တိ။ အနိယမိတကိစ္စေနာတိ “ဣမိနာ နာမာ”တိ ဧဝံ န နိယမိတေန ကိစ္စေန။ အယံ ဝိသေသောတိ အယံ ပုဂ္ဂလာမိဋ္ဌာနဓမ္မာမိဋ္ဌာနကတော ဣမေသု ဒွိသု သုတ္တေသု ဒေသနာယ ဝိသေသော၊ အတ္ထော ပန ဒေသနာနယော စ မဇ္ဈေ ဘိန္နသုဝဏ္ဏံ ဝိယ အဝိသိဋ္ဌောတိ ဒေသေတိ။ ကဿူ ပန ဘဂဝါ ကတ္ထမိ ပုဂ္ဂလာမိဋ္ဌာနဒေသနံ ဒေသေတိ၊ ကတ္ထမိ ဓမ္မာမိဋ္ဌာနန္တိ? ဒေသနာဝိလာသတော ဝေနယျုဇ္ဈာသယတော စ။ ဒေသနာဝိလာသပ္ပတ္တာ ဟိ ဗုဒ္ဓါ ဘဂဝန္တော၊ တေ ယထာရမိ ကတ္ထမိ ပုဂ္ဂလာမိဋ္ဌာနံ ကတွာ၊ ကတ္ထမိ ဓမ္မာမိဋ္ဌာနံ ကတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ။ ယေ ပန ဝေနယျာ သာသနက္ခမံ အနောတိဏ္ဏာ၊ တေသံ ပုဂ္ဂလာမိဋ္ဌာနဒေသနံ ဒေသေန္တိ။ ယေ ဩတိဏ္ဏာ၊ တေသံ ဓမ္မာမိဋ္ဌာနံ။ သမ္မုတိသစ္စဝိသယာ ပုဂ္ဂလာမိဋ္ဌာနာ၊ ဣတရာ ပရမတ္ထသစ္စဝိသယာ။ ပုရိမာ ကရုဏာနုကူလာ၊ ဣတရာ ပညာနုကူလာ။ သဒ္ဓါနုသာရိဂေါတ္တာနံ ဝါ ပုရိမာ။ တေ ဟိ ပုဂ္ဂလပ္ပမာဏာ၊ ပစ္ဆိမာ ဓမ္မာနုသာရိနံ။ သဒ္ဓါစရိတတာယ ဝါ လောကာမိပတိနံ ဝသေန ပုဂ္ဂလာမိဋ္ဌာနာ၊ ပညာစရိတတာယ ဓမ္မာမိပတိနံ ဝသေန ဓမ္မာမိဋ္ဌာနာ။ ပုရိမာ စ နေယျတ္တာ၊ ပစ္ဆိမာ နိတတ္တာ၊ ဣတိ ဘဂဝါ တံ တံ ဝိသေသံ အဝေက္ခိတွာ တတ္ထ တတ္ထ ဒုဝိမံ ဒေသနံ ဒေသေတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဝေရဇ္ဇကသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၃-မဟာဝေဒလ္လသုတ္တံဝတ္ထုနာ

၄၄၉။ ဂရုဘာဝေါ ဂါရဝံ၊ ပါသာဏန္တတ္ထံ ဝိယ ဂရုကရဏီယတာ။ သဟ ဂါရဝေနာတိ သဂါရဝေါ၊ ဂရုနာ ကိသ္မိန္တိ ဝုတ္တေ ဂါရဝဝသေန ပတိဿဝနံ ပတိဿဝေါ၊ သဟ ပတိဿဝေန သပ္ပတိဿဝေါ၊ ပတိဿဝဘူတံ တံသဘာဂဉ္စ ယံ ကိဉ္စ ဂရုကရဏံ။ သဂါရဝေ သပ္ပတိဿဝစနံ သဂါရဝသပ္ပတိဿဝစနံ။ ဂရုကရဏံ ဝါ ဂါရဝေါ၊ သဂါရဝဿ သပ္ပတိဿဝစနံ သဂါရဝသပ္ပတိဿဝစနံ။ ဧတေန သဘာဝေနေဝ သဂါရဝဿ တထာပဝတ္ထံ ဝစနန္တိ ဒဿေတိ။ အညတ္ထ ခု-သဒ္ဓေါ ဂရဟတ္ထောပိ ဟောတိ “ဒုက္ခံ ဒုပ္ပုတ္တော”တိအာဒိသု ဝိယ၊ ဣဓ ပန သော န သမ္ဘဝတိ ကုမ္ဘိတာယ ပညာယ အဘာဝတောတိ အာဟ “ပညာယ ဒုဋ္ဌံ နာမ နုတ္တိ”တိ။ “ဒုဿိလော”တိအာဒိသု ဝိယ အဘာဝတ္ထော ခု-သဒ္ဓေါတိ ဝုတ္တံ “အပ္ပညော နိပ္ပညောတိ အတ္ထော”တိ။ ကိတ္တကေနာတိ ကေန ပရိမာဏေန။ တံ ပန ပရိမာဏံ ယသ္မာ ပရိမေယုဿ အတ္ထဿ ပရိစ္ဆိန္နနံ ဟောတိ၊ နု-သဒ္ဓေါ စ ပုစ္ဆာယ ဇောတကော၊ တသ္မာ “ကိတ္တာဝတာ န ခေါတိ ကာရဏပရိစ္ဆေဒပုစ္ဆာ”တိ ဝတ္တာ “ကိတ္တကေန န ခေါ ဧဝံ ဝုစ္စတိတိ အတ္ထော”တိ အာဟ။ “ကာရဏပရိစ္ဆေဒပုစ္ဆာ”တိ ဣဓိနာ “ကိတ္တာဝတာ”တိ သာမညတော ပုစ္ဆာဘာဝေါ ဒဿိတော၊ န ဝိသေသတော၊ တဿ ပုစ္ဆာဝိသေသဘာဝဉ္စပနတ္ထံ မဟာနိဒ္ဒေသေ အာဂတာ သဗ္ဗာဝ ပုစ္ဆာ အတ္ထုဒ္ဓါရနယေန ဒဿေတိ “ပုစ္ဆာ စ နာမာ”တိအာဒိနာ။ အဒိဋ္ဌံ ဇောတိယတိ ဧတာယာတိ အဒိဋ္ဌဇောတနာ၊ ပုစ္ဆာ။ ဒိဋ္ဌသံသန္တနာ သာကန္တာဝသေန ဝိနိစ္ဆယကရဏံ။ ဝိမတိ ဆိဇ္ဇတိ ဧတာယာတိ ဝိမတိစ္ဆေဒနာ။ အနုမတိယာ ပုစ္ဆာ အနုမတိပုစ္ဆာ။ “တံ ကိ” မညထ ဘိက္ခဝေ”တိအာဒိပုစ္ဆာယ ဟိ “ကိ” တုမှာကံ အနုမတိ”တိ အနုမတိ ပုစ္ဆိတာ ဟောတိ။ ကထေတုံ ကမျတာယ ပုစ္ဆာ ကထေတုကမျတာပုစ္ဆာ။

လက္ခဏန္တိ ဉှတုံ ဣတ္ထိတော ယော ကောစိ သဘာဝေါ။ အညာတန္တိ ယေန ကေနစိ ဉှဏေန အညာတဘာဝံ အာဟ။ အဒိဋ္ဌန္တိ ဒဿနဘူတေန ပစ္စက္ခံ ဝိယ အဒိဋ္ဌတံ။ အတုလိတန္တိ “တ္ထေကံ ဣဒ”န္တိ တုလနဘူတေန အတုလိတတံ။ အတိရိတန္တိ တိရဏဘူတေန အကတဉ္စဏကိရိယာသမာပနတံ။ အဝိဘူတန္တိ ဉ္စဏဿ အပါကဋ္ဌဘာဝံ။ အဝိဘာဝိတန္တိ ဉှဏေန အပါကဋ္ဌိကတဘာဝံ။ ဣဓ ဒိဋ္ဌသံသန္တနာပုစ္ဆာ အဓိပ္ပေတာ၊ န အဒိဋ္ဌဇောတနာ ဝိမတိစ္ဆေဒနာ စာတိ။

ကထမယံ အတ္ထော ဝိညာယတီတိ အာဟ “ထေရော ဟိ”တိအာဒိ။ သယံ
 ဝိနိစ္ဆိနန္တောတိ သယမေဝ တေသံ ပဉ္စာနံ အတ္ထံ ဝိသေသေန နိစ္ဆိနန္တော။
 ဣဒံ သုတ္တန္တိ ဣဒံ ပဉ္စဝိသတိပဉ္စပဋိမဏ္ဍိတသုတ္တံ၊ န ယံ ကိဉ္စ အနဝသေသေ-
 နေဝ မတ္ထကံ ပါပေသီတိ။ “သယမေဝ ပဉ္စံ သမုဋ္ဌာပေတွာ သယံ ဝိနိစ္ဆိ-
 နန္တော”တိ ဧတ္ထ စတုက္ကောဋ္ဌိကံ ဘဝတီတိ ဒသေသန္တော “ကေဇ္ဇော ဟိ”တိ-
 အာဒိမာဟ။ ပဉ္စံ သမုဋ္ဌာပေတုံယေဝ သက္ကောတီတိ ပုစ္ဆနဝိမိယေဝ ဇာနာတိ။
 န နိစ္ဆေတုန္တိ နိစ္ဆေတုံ န သက္ကောတိ၊ ဝိသုဇ္ဇနဝိမိ န ဇာနာတီတိ အတ္ထော။
 ဝိသေသဋ္ဌာနန္တိ အညေဟိ အသဒိသဋ္ဌာနံ။ ထေရေန သဒိသောတိ ထေရေန
 သဒိသော သာဝကော နတ္ထိ။

သံသန္တိတွာတိ သံယောဇေတွာ သမာနံ ကတွာ၊ ယထာ တတ္ထ သဗ္ဗညုတ-
 ညာဏံ ပဝတ္တံ၊ တထာ တံ အဝိလောမေတွာတိ အတ္ထော။ လိဋ္ဌာယန္တောတိ
 လိဋ္ဌံ ကရောန္တော။ ဓမ္မကထိကတာယ အဂ္ဂဘာဝပ္ပတ္တိယာ တတ္ထ အပ္ပုပ္ပါဟတ-
 ဉ္ဇာဏတာယ ဗုဒ္ဓလိဋ္ဌာယ ဝိယ စတုန္တံ ပရိသာနံ ဂမနံ ဂဏှန္တော ဓမ္မကထံ
 ကထေတိ။

ဣတော ဝါ ဧတ္ထော ဝါ အနုက္ကမိတွာတိ ဥဂ္ဂဟိတကထာမဂ္ဂတော ယတ္ထ
 ကတ္ထမိ ဤသကမ္ပိ အနုက္ကမိတွာ ဥဂ္ဂဟိတနိယာမေနေဝါတိ အတ္ထော။ တေနာဟ
 “ယဋ္ဌိကောဋ္ဌိ”န္တိအာဒိ။ ကေပဒိကန္တိ ကေပဒနိက္ခေပမတ္ထံ။ ဒဏှကသေတုန္တိ
 ကေဒဏှကမယံ သေတုံ။ ဟေဋ္ဌာ စ ဥပရိ စ သုတ္တပဒါနံ အာဟရဏေန
 တေဝိဋ္ဌကံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဟေဋ္ဌုပရိယံ ကရောန္တော။ ဇာတသံရသဒိသဉ္စ ဂါထံ၊
 သုတ္တပဒံ ဝါ နိက္ခိပိတွာ တတ္ထ နာနာဥပမာကာရဏာနိ အာဟရန္တော တာနိ
 စ တေဟိ သုတ္တပဒေဟိ ဗောဓေန္တော သမုဋ္ဌာပေန္တော “ဇာတသရေ
 ပဉ္စဝဏ္ဏာနိ ကုသုမာနိ ပုလ္လာပေန္တော ဝိယ သိနေရုမတ္ထကေ ဝဋ်သဟသံ
 ဇာလေန္တော ဝိယာ”တိ ဝုတ္တော။

ကေပဒုဒ္ဓါရေတိ ကေသ္မိံ ပဒုဒ္ဓါရဏက္ခန္ဓကေ။ ပဒဝသေန သဋ္ဌိ ပဒ-
 သတသဟဿာနိ ဂါထာဝသေန ပန္နရသ ဂါထာသဟဿာနိ။ အာကမိတွာ
 ဂဏှန္တော ဝိယာတိ ပစ္စေကံ ပုပ္ဖါနိ အနောစိနိတွာ ဝလ္လိမေဝ အာကမိတွာ
 ကေဠု ပုပ္ဖါနိ ကတွာ ဂဏှန္တော ဝိယ။ တေနာဟ “ကေပ္ပဟာရေနေဝါ”တိ။
 ဂတိမန္တနန္တိ အတိသယာယ ဉ္ဇာဏဂတိယာ ယုတ္တာနံ။ ဝိတိမန္တနန္တိ
 ဓာရဏဗလေန ယုတ္တာနံ။

အနန္တနယုဿဒန္တိ ပစ္စယုပ္ပန္နဘာသိတတ္ထနိဗ္ဗာနဝိပါကကိရိယာဒိဝသေန
အနန္တပဘောဒေ ဝိသယေ ပဝတ္တိယာ အနန္တနယေဟိ ဥဿန္တံ ဥပစိတံ။
စတုရောသနိတ္တရဏတ္ထိကာနံ တိတ္ထေ ဌပိတနာဝါ ဝိယာတိ ယောဇနာ။
သဟဿယုတ္တအာဇဉာရထောတိ ဝေဇယန္တရထံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။

ယသ္မာ ပုစ္ဆာယံ ဗျာပနိစ္ဆာနယေန “ဒုပ္ပညော ဒုပ္ပညော”တိ အာမေဒိတ-
ဝသေန ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ ဓမ္မသေနာပတိ ပုစ္ဆိတမတ္ထံ ဝိဿဇ္ဇေန္တော ပုစ္ဆာသဘာဝေန
“နပ္ပဇာနာတိ နပ္ပဇာနာတိ”တိ အာမေဒိတဝသေန ဝေါဟ။ တတ္ထ ဣတိ-သဒ္ဓေါ
ကာရဏတ္ထောတိ ဒဿေန္တော “ယသ္မာ နပ္ပဇာနာတိ၊ တသ္မာ ဒုပ္ပညောတိ
ဝုစ္စတိ”တိ အာဟ။ ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ ဣဒံ ဥပါဒါနက္ခန္ဓပဉ္စကံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ။
တဉ္စ ခေါ ရူပနံ ဝေဒိယနံ သဉ္ဇာနနံ အဘိသင်္ခရဏံ ဝိဇာနနန္တိ သင်္ခေပတော
တ္ထေကံ။ ဣတော ဥဒ္ဓံ ကိဉ္စ ဓမ္မဇာတံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ နာမ နတ္ထိတိ ယာထာ-
ဝသရသလက္ခဏတော ပဝတ္တိက္ကမတော စေဝ ပိဋ္ဌနသင်္ခတသန္တာပဝိပရိဏာမ-
လက္ခဏတော စ ယထာဘူတံ အရိယမဂ္ဂပညာယ နပ္ပဇာနာတိ။ အဝသေသ-
ပစ္စယသမာဂမေ ဥဒယတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သ္မာယံ သမုဒယော သံသာရပဝတ္တိ-
ဘာဝေနာတိ အာဟ “ပဝတ္တိဒုက္ခပဘာဝိကာ”တိ၊ ဒုက္ခသစ္စဿ ဥပ္ပါဒိကာတိ
အတ္ထော။ ယာထာဝသရသလက္ခဏတောတိ ယထာဘူတံ အနုပစ္ဆေဒ-
ကရဏရသတော စေဝ သမ္ပိဏ္ဍနနိဒါနသံယောဂပလိဗောဓလက္ခဏတော စ။

ဣဒံ နာမ ဌာနံ ပတွာတိ ဣဒံ နာမ အပ္ပဝတ္တိကာရဏံ အာဂမ္မ။ နိရုဇ္ဈတိတိ
အနုပ္ပါဒနိရောဓဝသေန နိရုဇ္ဈတိ၊ တေနာဟ “ဥဘိန္တံ အပ္ပဝတ္တိ”တိ။ ယာထာဝ-
သရသလက္ခဏတောတိ ယထာဘူတံ အစူတိရသတော စေဝ နိဿရဏ-
ဝိဝေကာသင်္ခတမတလက္ခဏတော စ။ အယံ ပဋိပဒါတိ အယံ သမ္မာ-
ဒိဋ္ဌိအာဒိကာ သမောဓာနလက္ခဏာ ပဋိပဇ္ဇတိ တောယာတိ ပဋိပဒါ။
ဒုက္ခနိရောဓံ ဂစ္ဆတိတိ ဒုက္ခနိရောဓံ နိဗ္ဗာနံ သစ္စိကိရိယာဘိသမယဝသေန
ဂစ္ဆတိ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တတိ။ ယာထာဝသရသလက္ခဏတောတိ ယထာဘူတံ
ကိလေသပ္ပဟာနကရဏသရသတော စေဝ နိယျာနဟေတုဒဿနာဓိပတေယျ-
လက္ခဏတော စ နပ္ပဇာနာတိ။ အနန္တရဝါရေတိ ဒုတိယဝါရေ။ ဣမိနာဝ
နယေနာတိ “ဣဒံ ဒုက္ခံ၊ တတ္ထေကံ ဒုက္ခံ”န္တိ အာဒိနာ ပဌမဝါရေ ဝုတ္တနယေန။
တတ္ထ ဟိ ဒုပ္ပညနိဒ္ဒေသတ္တာ ပဇာနနပဋိက္ခေပဝသေန ဒေသနာ အာဂတာ၊
ဣဝ ပညဝန္တနိဒ္ဒေသတ္တာ ပဇာနနဝသေနာတိ အယမေဝ ဝိသေသော။ ဧတ္ထောတိ
ဒုတိယဝါရေ။

သဝနတောတိ ကမ္မဋ္ဌာနဿ သဝနတော ဥဂ္ဂဏှာတိ။ ဂန္ထသဝနမုခေန
 ဟိ တဒတ္ထဿ ဥဂ္ဂဟဏံ။ ဌပေတွာ တဏှန္တိအာဒိ တဿ ဥဂ္ဂဟဏာကာရ-
 နိဒဿနံ။ အဘိနိဝိသတိတိ ဝိပဿနာဘိနိဝေသဝသေန အဘိနိဝိသတိ
 ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာနံ ပဌပေတိ။ နော ဝိဝေနေတိ ဝိဝေနေ အဘိနိဝေသော န
 ဟောတိ အဝိသယတ္တာ။ အယန္တိ စတုသစ္စကမ္မဋ္ဌာနိကော။

ပဉ္စက္ခန္ဓာတိ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ။ ခန္ဓဝသေန ဝိပဿနာဘိနိဝေသဿ
 စက္ခာဒိဝသေန ဝေဒနာဒိဝသေန စ သတိပိ အနေကဝိဓတ္တေ သုကရံ သုဝိညေ-
 ယျန္တိ စတုဓာတုမုခေန တံ ဒဿေတုံ “ဓာတုကမ္မဋ္ဌာနဝသေန ဩတရိ-
 တွာ”တိ အာဟ။ ဣပန္တိ ဝေတ္တပေတိတိ ရူပနဋ္ဌေန ရူပန္တိ အသင်္ကရတော
 ပရိစ္ဆိန္နတိ။ တဒါရမ္ပဏာတိ တံ ရူပံ အာရမ္ပဏံ ကတွာ ပဝတ္တနကာ။
 နာမန္တိ ဝေဒနာဒိစတုက္ကံ နမနဋ္ဌေန နာမန္တိ ဝေတ္တာပေတိ။ ယမကတာ-
 လက္ခန္ဓံ ဘိန္ဒုန္တော ဝိယ ယမကံ ဘိန္ဒိတွာ “အရူပံ, ရူပဉ္စာ”တိ ဒွေဝ
 ဣမေ ဓမ္မာ၊ န ဣတ္ထ ကောဓိ အတ္တာ ဝါ အတ္တနိယံ ဝါတိ နာမရူပံ ဝေတ္တပေတိ
 ပရိစ္ဆိန္နတိ ပရိဂ္ဂဏှာတိ။ ဣတ္တာဝတာ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ ဒဿိတာ။ တံ ပနေတံ
 နာမရူပံ န အဟေတုကံ။ ယသ္မာ သဗ္ဗံ သဗ္ဗတ္ထ သဗ္ဗဒါ စ နတ္ထိ၊ တသ္မာ
 သဟေတုကံ။ ကိဒိသေန ဟေတုနာ? န ဣဿရာဒိဝိသမဟေတုနာ။ ယံ ပနေတ္ထ
 ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂသံဝဏ္ဏနာယံ^၁ ဝုတ္တနယေန ဂဟေတဗ္ဗံ။ သဟေတုကတ္တာ
 ဝေ သပစ္စယံ။ အဝိဇ္ဇာဒယောတိ အဝိဇ္ဇာတဏှုပါဒါနက္ခန္ဓာဟာရာဒယော။
 ဝေန္တိ “တံ ပနေတံ”န္တိအာဒိနာ ဝုတ္တပ္ပကာရေန အဝိဇ္ဇာဒိကေ ပစ္စယေ ဝေဝ
 ရူပဝေဒနာဒိကေ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မေ ဝ ဝေတ္တပေတွာ ပရိစ္ဆိန္နိတွာ ပရိဂ္ဂဟေတွာ။
 ဝုတ္တံ ဟေတံ “အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ ရူပသမုဒယော၊ တဏှာသမုဒယာ ရူပ-
 သမုဒယော”တိ၂။ ဣတ္တာဝတာ ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ^၃ ဒဿေတိ။

ဟုတွာတိ ဟေတုပစ္စယသမဝါယေ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ။ အဘာဝဋ္ဌေနာတိ တဒနန္တရ-
 မေဝ ဝိနဿနဋ္ဌေန။ အနိစ္စာတိ အနိစ္စာ အဒ္ဓါဝါ။ အနိစ္စလက္ခဏံ အာရော-
 ပေတိတိ တေသု ပဉ္စသု ခန္ဓေသု အနိစ္စတာသင်္ခါတံ သာမညလက္ခဏံ နိရော-
 ပေတိ။ တတောတိ အနိစ္စလက္ခဏာရောပနတော ပရံ၊ တတော ဝါ အနိစ္စ-
 ဘာဝတော။ ဥဒယဗ္ဗယပ္ပဋိဝိဋ္ဌနာကာရေနာတိ ဥပ္ပါဒနိရောဓေဟိ ပတိ ပတိ
 အဘိက္ခဏံ ဝိဋ္ဌနာကာရေန ဟေတုနာ ဒုက္ခာ အနိဋ္ဌာ, ဒုက္ခမာ ဝါ။ အဝသ-
 ဝတ္တနာကာရေနာတိ ကဿမိ ဝသေန အဝသဝတ္တနာကာရေန။ အနတ္တာတိ
 န သယံ အတ္တာ, နာပိ နေသံ ကောဓိ အတ္တာ အတ္တိတိ အနတ္တာတိ။ ‘တိလက္ခဏံ

၁-ဝိသုဒ္ဓိ-ဋီ ၂-၁၀၆-ပိဋ္ဌေ။
 ၂-၃၉-၅၃-ပိဋ္ဌေ ပဋိသန္တိဒါမဂ္ဂေ။
 ၃-ဋီ ၂-၁၇-န-၃-သ

အာရောပေတွာတိ ဧဝံ အနိစ္စဿ ဒုက္ခဘာဝတော၊ ဒုက္ခဿ စ အနတ္တ-
ဘာဝတော ခန္ဓပဉ္စကေ တိရိမ္မိ သာမညလက္ခဏံ အာရောပေတွာ။ သမ္ဗု-
သန္တောတိ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏုပ္ပတ္တိယာ ဥပ္ပန္နေ ဝိပဿနုပတ္တိလေသေ ပဟာယ
မဂ္ဂါမဂ္ဂံ ဝဝတ္ထပေတွာ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏာဒိဝိပဿနာပဋိပါဒိယာ သင်္ခါရေ
သမ္ဗုသန္တော ဂေါတြဘုဉာဏာနန္တရံ လောကုတ္တရမဂ္ဂံ ပါပုဏာတိ။

ကေပဋိဝေဓောတိ ကေနေဝ ဉာဏေန ပဋိဝိဇ္ဈနေန။ ပဋိဝေဓော
ပဋိသဘာတာဘာဝေန ဝိသယေ နိဿင်္ဂစာရသင်္ခါတံ နိဗ္ဗိဇ္ဈနံ။ အဘိသမယော
အဝိရဇ္ဈိတွာ အဓိဂမနသင်္ခါတော အဝဗောဓော။ “ဣဒံ ဒုက္ခံ၊ ဧတ္ထကံ ဒုက္ခံ၊
န ဣတော ဘိယျော”တိ ပရိစ္ဆိန္နိတွာ ယာထာဝတော ဇာနနမေဝ ဝုတ္တနယေန
ပဋိဝေဓောတိ ပရိညာပဋိဝေဓော။ ဣဒဉ္စ ယထာ ဉာဏေ ပဝတ္ထေ ပစ္ဆာ
ဒုက္ခဿ သရူပါဒိပရိစ္ဆေဒေ သမ္မောဟော န ဟောတိ၊ တထာ ပဝတ္တိံ
ဂဟေတွာ ဝုတ္တံ၊ န ပန မဂ္ဂဉာဏဿ “ဣဒံ ဒုက္ခံ”န္တိ အာဒိနာ ပဝတ္တနတော။
တေနာဟ “တသ္မိံ စဿ ခဏေ”တိအာဒိ။ ပဟိနဿ ပုန အပဟာတဗ္ဗတာယ
ပကဋ္ဌံဟာနံ စဇနံ သမုတ္တိန္တနံ ပဟာနံ၊ ပဟာနမေဝ ဝုတ္တနယေန ပဋိဝေဓောတိ
ပဟာနပဋိဝေဓော။ အယမ္ပိ ယေန ကိလေသေန အပ္ပဟိယမာနေန^၁ မဂ္ဂ-
ဘာဝနာယ န ဘဝိတဗ္ဗံ၊ အသတိ စ မဂ္ဂဘာဝနာယ ယော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ တဿ
ပဒဃာတံ ကရေန္တဿ အနုပ္ပတ္တိဓမ္မတံ အာပါဒေန္တဿ ဉာဏဿ တထာ-
ပဝတ္တိယာ ပဋိသဘာတာဘာဝေန နိဿင်္ဂစာရံ ဥပါဒါယ ဧဝံ ဝုတ္တော။ သန္တိ-
ကိရိယာ ပစ္စက္ခကရဏံ အနုဿဝါကာရပရိဝိတက္ကာဒိကေ မုဉ္ဇိတွာဝ သရူပတော
အာရမ္မဏကရဏံ “ဣဒံ တ”န္တိ ယာထာဝသဘာဝတော ဂဟဏံ၊ သာ ဧဝ
ဝုတ္တနယေန ပဋိဝေဓောတိ သန္တိကိရိယာပဋိဝေဓော။ အယမ္ပိ ယဿ အာဝ-
ရဏဿ အသမုတ္တိန္တနတော ဉာဏံ နိရောဓံ အာလမ္ဘိတုံ န သက္ကောတိ၊ တဿ
သမုတ္တိန္တနတော တံ သရူပတော ဝိဘာဝိတမေဝ ပဝတ္တတိတိ ဧဝံ ဝုတ္တော။

ဘာဝနာ ဥပ္ပါဒနာ ဝစုနာ စ။ တတ္ထ ပဌမမဂ္ဂေ ဥပ္ပါဒနဋ္ဌေန ဘာဝနာ၊
ဒုတိယာဒိသု ဝစုနဋ္ဌေန၊ ဥဘယတ္ထာပိ ဝါ ဥဘယံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ပဌမမဂ္ဂေါပိ
ဟိ ယထာရဟံ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိယံ ပဝတ္တံ ပရိဇာနနာဒိံ ဝစေန္တော ပဝတ္တောတိ
တတ္ထာပိ ဝစုနဋ္ဌေန ဘာဝနာတိ သက္ကာ ဝိညာတုံ။ ဒုတိယာဒိသုပိ အပ္ပ-
ဟိနကိလေသပ္ပဟာနတော ပုဂ္ဂလန္တရသာဓနတော စ ဥပ္ပါဒနဋ္ဌေန ဘာဝနာ၊
သာ ဧဝ ဝုတ္တနယေန ပဋိဝေဓောတိ ဘာဝနာပဋိဝေဓော။ အယမ္ပိ ယထာ
ဉာဏေ ပဝတ္ထေ ပစ္ဆာ မဂ္ဂဓမ္မာနံ သရူပပရိစ္ဆေဒေ သမ္မောဟော န ဟောတိ၊

တထာ ပဝတ္တိံ ဂဟေတွာ ဝုတ္တော။ တိဋ္ဌန္တံ တာဝ ယထာဓိဂတာ မဂ္ဂဓမ္မာ၊
 ယထာပဝတ္တေသု ဖလေသုပိ အယံ ယထာဓိဂတသစ္စဓမ္မေသု ဝိယ ဝိဂတ-
 သဓမ္မာဟောဝ ဟောတိ သေက္ခောပိ သမာဓေန။ တေန ဝုတ္တံ “ဒိဋ္ဌ-
 ဓမ္မော ပတ္တဓမ္မော ဝိဒိတဓမ္မော ပရိယောဂါဋ္ဌဓမ္မော”တိ။ ယထာ စဿ
 ဓမ္မာ တာသံ ဇောတိတာ ယထာဓိဂတသစ္စဓမ္မာဝလမ္ဘိနိယော မဂ္ဂဝိထိတော
 ပရတော မဂ္ဂဖလပဟိနာဝသိဋ္ဌကိလေသနိဗ္ဗာနာနံ ပစ္စဝေက္ခဏာ ပဝတ္တန္တိ။
 ဒုက္ခသစ္စဓမ္မာ ဟိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိအာဒယော။ အယဉ္စ အတ္ထဝတ္ထုနာ ပရိညာ-
 ဘိသမယေနာတိအာဒိသုပိ ဝိဘာဝေတဗ္ဗာ။ ကိစ္စတောတိ အသမ္မောဟတော။
 နိရောဓံ အာရမ္မဏတောတိတ္ထေ “အာရမ္မဏတောဝီ”တိ ပိ-သဒ္ဓေါလုတ္တနိဒ္ဓိဋ္ဌော
 ဒဋ္ဌဗ္ဗော နိရောဓေပိ အသမ္မောဟပဋိဝေဓဿ လဟ္တနတော။ တေဿာတိ
 စတုသစ္စကမ္မဋ္ဌာနိကဿ ပုဂ္ဂလဿ။

ပညဝါတိ နိဒ္ဓိဋ္ဌော နိပ္ပရိယာယတော ပညဝန္တတာယ ဣဓ အဓိပ္ပေ-
 တတ္တာ။ ပါဠိတောတိ ဓမ္မတော။ အတ္ထတောတိ အဋ္ဌကထာတော။ အနု-
 သန္တိတောတိ တသ္မိံ တသ္မိံ သုတ္တေ တံတံအနုသန္တိတော။ ပုဗ္ဗာပရတောတိ
 ပုဗ္ဗေနာပရဿ သံသန္တနတော။ သင်္ဂီတိက္ကမေန စေတ္ထ ပုဗ္ဗာပရတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။
 တံတံဒေသနာယမေဝ ဝါ ပုဗ္ဗဘာဂေန အပရဘာဂဿ သံသန္တနတော။
 ဝိညာဏစရိတောတိ ဝိဇာနနစရိတော ဝိမံသနစရိတော တေပိဋကေ ဗုဒ္ဓ-
 ဝစနေ ဝိစာရဏာစာရဝေပုလ္လတော။ ပညဝါတိ န ဝတ္ထုဗ္ဗော မဂ္ဂေနာဂ-
 တာယ ပညာယ အဘာဝတော။ အဇ္ဇ အဇ္ဇေဝ အရဟတ္တန္တိ ဣတ္တရံ အတိ-
 ခိပ္ပမေဝါတိ အဓိပ္ပေါယော။ ပညဝါပက္ခံ အဇတိ သေက္ခပရိယာယသဟ္တာ-
 ဝတော။ သုတ္တေ ပန ပဋိဝေဓောဝ ကထိတော သစ္စဘိသမယဝသေန
 အာဂတတ္တာ။

သောတိ အနန္တရေ ဝုတ္တော အရိယပုဂ္ဂလော။ ကပ္ပကာရကဝိတ္တန္တိ ဘာဝနာ-
 ကမ္မဿ ပဝတ္တနကဝိတ္တံ။ သုခဝေဒနမ္ဘိ ဝိဇာနာတိတိ ကော ဝေဒိယတိ၊
 ကဿ ဝေဒနာ၊ ကိကာရဏာ ဝေဒနာ၊ သောပိ ကဿပိ အဘာဝဂ္ဂဟဏ-
 မုခေန သုခံ ဝေဒနံ သဘာဝတော သမုဒယတော အတ္တင်္ဂမတော အဿာ-
 ဒတော အာဒိနဝတော စ ယထာဘူတံ ပရိစ္ဆိန္နန္တော ပရိဂ္ဂဏန္တော သုခံ
 ဝေဒနံ ဝိဇာနာတိ နာမ။ သေသပဒဒ္ဓယေပိ ဇေသဝ နယော။ ယသ္မာ
 “သတိပဋ္ဌာနေ”တိ ဣမိနာ သတိပဋ္ဌာနကထံ ဥပလက္ခေတိ။ တာယ ဟိ
 တဒတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ တသ္မာ တံသံဝတ္ထုနာယမ္ဘိ ပုတ္တနယေန တဿတ္ထော

ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကာမံ စေတံ ဝိညာဏံ ဝေဒနာတော အညမ္ပိ အာရမ္မဏံ ဝိဇာနာတိ။ အနန္တရဝါရေ ပန ရူပမုခေန ဝိပဿနာဘိနိဝေသဿ ဒဿိ-
တတ္တာ ဣဓ အရူပမုခေန ဒဿေတုံ “သုခန္တိပိ ဝိဇာနာတိ”တိအာဒိနာ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ၊
ပုစ္ဆန္တဿ ဝါ အဇ္ဈာသယဝသေန။

သံသဋ္ဌာတိ သမ္ပယုတ္တာ။ တေနာဟ “**ဧကုပ္ပါဒါဒိလက္ခဏေန သံယော-
ဂဋ္ဌေနာ**”တိ။ ဝိသံသဋ္ဌာတိ ဝိပယုတ္တာ။ ဘိန္ဒိတွာတိ အညဘူမိကဿ အည-
ဘူမိဒဿနေနေဝ ဝိနာသေတွာ၊ သံဘိန္ဒိတွာ ဝါ။ သံသဋ္ဌဘာဝံ ပုစ္ဆတိတိ
တံစိတ္တုပ္ပါဒပရိယာပန္နာနံ ပဉ္စဝိညာဏာနံ သံသဋ္ဌဘာဝံ ပုစ္ဆတိ။ ယဒိ ဧဝံ
ကထံ ပုစ္ဆာယ အဝသရော ဝိသံသဋ္ဌဘာဝါသင်္ကာယ ဧဝ အဘာဝတော? န၊
စိတ္တုပ္ပါဒန္တရဂတာနံ မဂ္ဂပညာမဂ္ဂဝိညာဏာနံ ဝိပဿနာပညာဝိပဿနာဝိညာ-
ဏာနဉ္စ ဝေါမိဿကသံသဋ္ဌဘာဝဿ လဗ္ဘမာနတ္တာ။ ဝိနိဝဇ္ဇေတွာတိ အည-
မညတော ဝိဝေစေတွာ။ နာနာကရဏံ ဒဿေတုံ န သက္ကာတိ ဣဒံ ကေဝလံ
သံသဋ္ဌဘာဝမေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ န သဘာဝဘေဒံ၊ သဘာဝဘေဒတော ပန
နာနာကရဏံ နေသံ ပါကဋ္ဌမေဝ။ တေနာဟ “**အာရမ္မဏတော ဝါ ဝတ္ထုတော
ဝါ ဥပ္ပါဒတော ဝါ နိရောဓတော ဝါ**”တိ။ ဣဒါနိ တမေဝ သဘာဝဘေဒံ
ဝိသယဘေဒေန သုဋ္ဌု ပါကဋ္ဌံ ကတွာ ဒဿေတုံ “**တေသံ တေသံ ပနာ**”တိအာဒိ
ဝုတ္တံ။ ဝိသယောတိ ပဝတ္တိဋ္ဌာနံ ဣဿရိယဘူမိ၊ ယေန စိတ္တပညာနံ တတ္ထ
တတ္ထ ပုဗ္ဗင်္ဂမတာ ဝုစ္ဆတိ။

ကာမဉ္စ ဝိပဿနာပိ ပညာဝသေနေဝ ကိစ္စကာရိ၊ မဂ္ဂေါပိ ဝိညာဏ-
သဟိတောဝ, န ကေဝလော၊ ယထာ ပန လောကီယဓမ္မေသု စိတ္တံ ပဓာနံ
တတ္ထဿ ဓောရယုဘာဝေန ပဝတ္တိသဗ္ဘာဝတော။ တထာ ဟိ တံ “ဆဒ္ဓါရာဇိ-
ပတိရာဇာ”တိ ဝုစ္ဆတိ။ ဧဝံ လောကုတ္တရဓမ္မေသု ပညာပဓာနာ ပဋိပက္ခဝိ-
မနဿ ဝိသေသတော တဒဓိနတ္တာ။ တထာ ဟိ မဂ္ဂဓမ္မေ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဧဝ ပဌမံ
ဂဟိတာ။ အယဉ္စ နေသံ ဝိသယဝသေန ပဝတ္တိဘေဒေါ၊ တထာ စ ပညာ-
ပနဝိမိ န ကေဝလံ ထေရေဟေဝ ဒဿိတော၊ အပိစ ခေါ ဘဂဝတာပိ
ဒဿိတောတိ ဝိဘာဝေန္တော “**သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ**”တိအာဒိမာဟ။ ယတ္ထ
ပညာ န လဗ္ဘတိ၊ တတ္ထ စိတ္တဝသေန ပုစ္ဆနေ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ ယထာ “**ကိ-
စိတ္တော တံ ဘိက္ခု**”တိအာဒိသု။ ယတ္ထ ပန ပညာ လဗ္ဘတိ၊ တတ္ထာပိ စိတ္တ-
ဝသေန ဇောတနာ ဟောတိ ယထာ “အဇ္ဈတ္တမေဝ စိတ္တံ သဏ္ဌပေတိ သန္နိ-
သာဒေတိ ဧကောဒိံ ကရောတိ သမာဒဟတိ”၊ ယသ္မိံ သမယေ ကာမာဝစရံ

ကုသလံ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ”တိအာဒိသု။^၁ အဋ္ဌကထာယံ ပန လောကီယ-
 ဓမ္မေသု စိတ္တဝသေန၊ လောကုတ္တရဓမ္မေသု ပညာဝသေန စောဒနံ ဗျတိရေက-
 မုခေန ဒဿေတုံ “**ကတမာ တေ ဘိက္ခု ပညာ အဓိဂတာ**”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။
 ယေဘုယျဝသေန စေတံ ဝုတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ တထာ ဟိ ကတ္တမိ လောကီယဓမ္မာ
 ပညာသီသေနပိ နိဒ္ဒိသီယန္တိ “ပဌမဿ ဈာနဿ လာဘိနော ကာမသဟဂတာ
 သညာမနသိကာရာ သမုဒါစရန္တိ ဟာနဘာဂိနိ ပညာ”တိအာဒိသု။^၂ သညာ-
 သီသေနပိ “ဥဒ္ဓါမာတကသညာတိ ဝါ သေသရူပါရူပသညာတိ ဝါ ဣမေ ဓမ္မာ
 ကေတ္တာ၊ ဥဒါဟု နာနတ္တာ”တိအာဒိသု။^၃ တထာ လောကုတ္တရဓမ္မာပိ ကတ္တမိ
 စိတ္တသီသေန နိဒ္ဒိသီယန္တိ “ယသ္မိံ သမယေ လောကုတ္တရံ စိတ္တံ ဘာဝေတိ”တိ၊^၄
 တထာ ဖဿာဒိသီသေနပိ “ယသ္မိံ သမယေ လောကုတ္တရံ ဖဿံ ဘာဝေတိ၊
 ဝေဒနံ သညံ စေတနံ ဘာဝေတိ”တိအာဒိသု။^၅

စတူသု သောတာပတ္တိယဇ်သုတိ သပ္ပုရိသသေဝနာ၊ သဒ္ဓမ္မဿဝနံ၊ ယောနိ-
 သောမနသိကာရော၊ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ္တိတိ ဣမေသု စတူသု သောတာပတ္တိမဂ္ဂဿ
 ကာရဏေသု။ ကာမံ စေတေသု သတိအာဒယောပိ ဓမ္မာ ဣန္ဒြိယဗ္ဗာဝ တေဟိ
 ဝိနာ တေသံ အသမ္ဘဝတော၊ တထာပိ စေတ္ထ သဒ္ဓါ ဝိသေသတော ကိစ္စကာ-
 ရိတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သဒ္ဓေါ ဧဝ ဟိ သပ္ပုရိသေ ပယိရူပါသတိ၊ သဒ္ဓမ္မံ သုဏာတိ၊
 ယောနိသော စ မနသိ ကရောတိ၊ အရိယမဂ္ဂဿ စ အနုဓမ္မံ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ
 ဝုတ္တံ “**ဧတ္ထ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဒဋ္ဌဗ္ဗ**”န္တိ။^၆ ဣမိနာ နယေန သေသိန္ဒြိယေသုပိ အတ္ထော
 ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ စတူသု သမ္ပပ္ပဓာနေသုတိ စတုဗ္ဗိဓသမ္ပပ္ပဓာနဘာဝနာယ။ စတူသု
 သတိပဋ္ဌာနေသုတိအာဒိသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဧတ္ထ စ သောတာပတ္တိယဇ်သု
 သဒ္ဓါ ဝိယ သမ္ပပ္ပဓာနဘာဝနာယ ဝီရိယံ ဝိယ စ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာယ
 “သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ”န္တိ။^၇ ဝစနတော ပုဗ္ဗဘာဂေ
 ကိစ္စတော သတိ အဓိကာ ဣန္ဒြိယဗ္ဗာ။ ဧဝံ သမာဓိကမ္ပိကဿ သမာဓိ၊ “အရိယ-
 သစ္စဘာဝနာ ပညာဘာဝနာ”တိ ကတွာ တတ္ထ ပညာ ပုဗ္ဗဘာဂေ အဓိကာ
 ဣန္ဒြိယဗ္ဗာတိ ပါကဇ္ဇောယမတ္ထော၊ အဓိဂမက္ခဏေ ပန သမာဓိပညာနံ ဝိယ
 သဗ္ဗေသမ္ပိ ဣန္ဒြိယာနံ သဒ္ဓါဒိနံ သမရသတာဝ ဣန္ဒြိယဗ္ဗာ။ တထာ ဟိ “**ဧတ္ထ
 သဒ္ဓိန္ဒြိယ**”န္တိအာဒိနာ တတ္ထ တတ္ထ ဧတ္တဂ္ဂဟဏံ ကတံ။ ဧဝန္တိ ယံ ဌာနံ၊ တံ
 ဣန္ဒြိယသမတ္တာဒိ ပစ္စာမသတိ။ သမိသယသ္မိံယေဝါတိ အတ္တနော အတ္တနော

၁-အဘိ ၁-၁၇-ပိဋေ။	၂-၃၉-၅-ပိဋေ ပဋိသန္တိဒါမဂ္ဂေ။
၃-ဝိ-ဋ္ဌ ၁-၂၀၆-ပိဋေ။	၄-အဘိ ၁-၇၂-ပိဋေ။
၅-အဘိ ၁-၇၃-ပိဋေ။ (အတ္တတော သမာနံ)	၆-ဒီ ၂-၂၃၁၊ မ ၁-၇၀၊ သံ ၃-၁၄၇၊ ၁၆၁-ပိဋေသု။

ဝိသယေ ဝေ။ လောကီယလောကုတ္တရာ ဓမ္မာ ကထိတာတိ လောကီယဓမ္မာ လောကုတ္တရာဓမ္မာ စ တေန တေန ပဝတ္တိဝိသေသေန ကထိတာ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—သဒ္ဓါပဉ္စမေသု ဣန္ဒြိယေသု သဟ ပဝတ္တမာနေသု တတ္ထ တတ္ထ ဝိသယေ သဒ္ဓါဒီနံ ကိစ္စာဓိကတာယ တဿ တဿေဝ ဒဠဗ္ဗတာ ဝုတ္တာ၊ န သဗ္ဗေသံ။ ဧဝံ အညေဝိ လောကီယလောကုတ္တရာ ဓမ္မာ ယထာသကံ ဝိသယေ ပဝတ္တိဝိသေသဝသေန ဗောဓိတာတိ။

ဣဒါနိ သဒ္ဓါဒီနံ ဣန္ဒြိယာနံ တတ္ထ တတ္ထ အတိရေကကိစ္စတံ ဥပမာယ ဝိဘာဝေတုံ “ယထာ ဟိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတြိဒံ ဥပမာသံသန္ဓနံ— ရာဇပဉ္စမာ သဟာယာ ဝိယ ဝိမုတ္တိပရိပါစကာနိ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ။ နေသံ ကိဋ္ဌနတ္ထံ ကေဇ္ဈံ ဝိထိဩတရဏံ ဝိယ ဣန္ဒြိယာနံ ကေဇ္ဈံ ဝိပဿနာ- ဝိထိဩတရဏံ။ သဟာယေသု ပဌမာဒီနံ ယထာသကဂေဟေဝ ဝိစာ- ရဏာ ဝိယ သဒ္ဓါဒီနံ သောတာပတ္တိအင်္ဂါဒီနိ ပတွာ ပုဗ္ဗင်္ဂမတော။ သဟာ- ယေသု ဣတရေသံ တတ္ထ တတ္ထ တုဏှိဘာဝေါ ဝိယ သေသိန္ဒြိယာနံ တတ္ထ တတ္ထ တဒန္တယတာ။ တဿ ပုဗ္ဗင်္ဂမဘူတဿ ဣန္ဒြိယဿ ကိစ္စာနုဂတတာ။ န ဟိ တဒါ တေသံ သသမ္ဘာရပထဝိအာဒိသု အာပါဒီနံ ဝိယ ကိစ္စံ ပါကင်္ဂ ဟောတိ။ သဒ္ဓါဒီနံယေဝ ပန ကိစ္စံ ဝိဘူတံ ဟုတွာ တိဋ္ဌတိ ပုရေတရံ တထာ- ပစ္စယေဟိ စိတ္တသန္တာနဿ အဘိသင်္ခတတ္တာ။ ဧတ္ထ စ ဝိပဿနာကမ္မိကဿ ဘာဝနာ ဝိသေသတော ပညတ္တရာတိ ဒဿနတ္ထံ ရာဇာနံ နိဒဿနံ ကတွာ ပညိန္ဒြိယံ ဝုတ္တံ။ ဣတိတိအာဒိ ယထာဓိဂတဿ အတ္ထဿ နိဂမနံ။

မဂ္ဂဝိညာဏန္တိတိ အရိယမဂ္ဂသဟဂတံ အပစယဂါမိဝိညာဏမ္ပိ။ တထေဝ တံ ဝိဇာနာတိတိသစ္စဓမ္မံ “ဣဒံ ဒုက္ခ”န္တိအာဒိနာ နယေနေဝ ဝိဇာနာတိ ကေ- စိတ္တုပ္ပါဒပရိယာပန္နတ္တာ မဂ္ဂါနုကူလတ္တာ စ။ ယံ ဝိဇာနာတိတိ ဧတ္ထ ဝိဇာနန- ပဇာနနာနိ ဝိပဿနာစိတ္တုပ္ပါဒပရိယာပန္နာနိ အဓိပ္ပေတာနိ၊ န “ယံ ပဇာ- နာတိ”တိ ဧတ္ထ ဝိယ မဂ္ဂစိတ္တုပ္ပါဒပရိယာပန္နာတိ အာဟ “ယံ သင်္ခါရဂတ”န္တိ- အာဒိ။ တထေဝါတိ “အနိစ္စ”န္တိအာဒိနာ နယေန။ ကေစိတ္တုပ္ပါဒပရိယာပန္နတ္တာ ဝိပဿနာဘာဝတော စ သမာနပစ္စယေဟိ သဟ ပဝတ္တိကတာ ဧကုပ္ပါဒတာ၊ တတော ဝေ ကေဇ္ဈံ သဟေဝ နိရုဇ္ဈနံ ကေနိရောဓတာ၊ ကေယေဝ ဝတ္ထု နိဿာယ ပဝတ္တိ ကေဝတ္ထုကတာ၊ ကေယေဝ အာရမ္မဏံ အာရမ္မ ပဝတ္တိ ကောရမ္မဏတာ။ ဟေတုမိ စေတံ ကရဏဝစနံ။ တေန ဧကုပ္ပါဒါဒိတာယ သံသဋ္ဌဘာဝံ သာဓေတိ။ အနဝသေသပရိယာဒါနံ စေတံ၊ ဣတော တိဟိဝိ သမ္ပယုတ္တလက္ခဏံ ဟောတိယေဝ။

မဂ္ဂပညံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ သာ ဟိ ဧကန္တတော ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ န ပရိညေယျာ၊ ပညာယ ပန ဘာဝေတဗ္ဗတာယ တံသမ္ပယုတ္တဓမ္မာပိ တဂ္ဂတိကာဝ ဟောန္တိတိ အာဟ “တံသမ္ပယုတ္တံ ပနာ”တိအာဒိ။ ကိဉ္စာပိ ဝိပဿနာပညာယ ဘာဝနာ-ဝသေန ပဝတ္တနတော တံသမ္ပယုတ္တဝိညာဏမ္ပိ တထေဝ ပဝတ္တတိ၊ တဿ ပန ပရိညေယျဘာဝါနတိဝတ္တနတော ပရိညေယျတာ ဝုတ္တာ။ တေနေဝါဟ “ယမ္ပိ တံ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏံ၊ တမ္ပိ ခယဓမ္မံ ဝယဓမ္မံ ဝိရာဂဓမ္မံ နိရောဓဓမ္မံ”န္တိ။

၄၅၀။ ဧဝံ သန္တေပီတိ ဝေဒနာတိ ဧဝံ သာမညဂ္ဂဟဏေ သတိပိ။ တေဘူမိကသမ္ပသနစာရဝေဒနာဝါတိ ဘူမိတ္တယပရိယာပန္နာ၊ တတော ဧဝ သမ္ပသနဉာဏဿ ဂေါစရဘူတာ ဝေဒနာ ဧဝ အဓိပ္ပေတာ သဗြဟ္မစာရိနံ ဥပကာရာဝဟဘာဝေန ဒေသနာယ အာရဒ္ဓတ္တာ။ တထာ ဟိ ဝုတ္တံ “စတုရော-သနိတ္တရဏတ္ထိကာန”န္တိအာဒိ။ ဧသ နယော ပညာယပိ။ ဣဓ သုခါဒိသဒ္ဓါ တဒါရမ္မဏဝိသယာတိ ဣမတ္ထံ သုတ္တေန သာဓေတုံ “ဣပဉ္စ ဟိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဧကန္တဒုက္ခန္တိ ဧကန္တနေဝ အနိဋ္ဌံ၊ တတော ဧဝ ဒုက္ခမတာယ ဒုက္ခံ။ အာရမ္မ-ဏကရဏဝသေန ဒုက္ခဝေဒနာယ အနုပတိတံ၊ ဩတိဏ္ဏဉ္စာတိ ဒုက္ခာနုပတိတံ၊ ဒုက္ခာဝက္ကန္တံ။ သုခေန အနဝက္ကန္တံ အဘဝိဿာတိ ယောဇနာ။ နယိဒန္တိ ဣတ္ထ ဣဒန္တိ နိပါတမတ္ထံ။ သာရဇ္ဇေယျန္တိ သာရာဂံ ဥပ္ပါဒေယျံ။ သုခန္တိ သဘာဝ-တော စ ဣဋ္ဌံ။ သာရာဂါ သံယုဇ္ဇန္တိတိ ဗဟလရာဂဟေတု ယထာရဟံ ဒသဟိပိ သံယောဇနေဟိ သံယုဇ္ဇန္တိ။ သံယောဂါ သံကိလိဿန္တိတိ တထာ သံယုတ္တ-တာယ တဏှာသံကိလေသာဒိဝသေန သံကိလိဿန္တိ၊ ဝိဗာဓိယန္တိ ဥပတာပီ-ယန္တိ စာတိ အတ္ထော။ အာရမ္မဏန္တိ ဣဋ္ဌံ၊ အနိဋ္ဌံ၊ မဇ္ဈတ္တဉ္စ အာရမ္မဏံ ယထာက္ကမံ သုခံ၊ ဒုက္ခံ၊ အဒုက္ခမသုခန္တိ ကထိတံ။ ဧဝံ အဝိသေသေန ပဉ္စပိ ခန္ဓေ သုခါဒိ-အာရမ္မဏဘာဝေန ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ဝေဒနာ ဧဝ သုခါဒိအာရမ္မဏဘာဝေန ဒဿေတုံ “အဝိစာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ပါကတိကပရုဇနဝသေနာယံ ကထိတာတိ ကတွာ “ပုရိမံ သုခံ ဝေဒနံ အာရမ္မဏံ ကတွာ”တိ ဝုတ္တံ။ ဝိသေသလာဘိ ပန အနာဂတမ္ပိ သုခံ ဝေဒနံ အာရမ္မဏံ ကရေတေဝ။ ဝုတ္တမေတံ သတိပဋ္ဌာ-နဝဏ္ဏနာယံ။ ဝေဒနာယ ဟိ အာရမ္မဏံ ဝေဒိယန္တိယာ တံသမဂ္ဂိပုဂ္ဂလော ဝေဒေတိတိ ဝေါဟာရမတ္ထံ ဟောတိ။

သမ္ပသညာယာတိ သမ္ပာယပိ စတုဘူမိကသညာယ။ သမ္ပတ္တကသညာယာတိ သမ္ပသ္မိံ စိတ္တုပ္ပါဒေ ပဝတ္တနကသညာယ။ ဝတ္ထေ ဝါတိ ဝါ-သဒ္ဓေန ဝဏ္ဏဓာတုံ

၁-ဒိ-၄ ၂-၃၆၅၊ ၆-၄ ၁-၂၀၂-ပိဋေသု။

သင်္ကဏာတိ။ ပါပေန္တောတိ ဘာဝနံ ဥပစာရံ ဝါ အပ္ပနံ ဝါ ဥပနေန္တော။ ဥပ္ပဇ္ဇနကသညာပီတိ “နိလံ ရူပံ၊ ရူပါရမ္မဏံ နိလ”န္တိ ဥပ္ပဇ္ဇနကသညာပီ။

အသဗ္ဗသင်္ဂါဟိကတ္တာတိ သဗ္ဗေသံ ဝေဒနာသညာဝိညာဏာနံ အသင်္ဂဟိ-
တတ္တာ။ တက္ကဝတန္တိ သုတ္တကန္တနကတက္ကမိ၊ သုတ္တဝတ္တနကတက္ကမိ ဝါ ဝေဌန-
ဝသေန ဌိတံ။ ပရိဝဇ္ဇကာဒိဂတန္တိ သုတ္တဝေဌနပရိဝဇ္ဇကာဒိဂတံ။ ဝိသုဋ္ဌတ္တာဝ-
န ဂဟိတာ၊ ယဒဂ္ဂေန ပညာ ဝိညာဏေန သဒ္ဓိံ သမ္ပယောဂံ လဘာပိတာ၊
တဒဂ္ဂေန ဝေဒနာသညာဟိပိ သမ္ပယောဂံ လဘာပိတာ ဧဝါတိ။ တဒေဝ
သဇ္ဇာနာတိ သံသဋ္ဌဘာဝတော။

သဇ္ဇာနာတိ ဝိဇာနာတိတိ ဧတ္ထ “ပဇာနာတိ”တိ ပဒံ အာနေတွာ ဝတ္တဗ္ဗံ
ပဇာနနဝသေနပိ ဝိသေသဿ ဝက္ခမာနတ္တာ။ ဇာနာတိတိ အယံ သဒ္ဓေါ စ
လဒ္ဓတောယေဝေတ္ထ အဝိသေသော၊ အတ္ထတော ပန ဝိသေသတော ဣစ္ဆိ-
တဗ္ဗော။ အနေကတ္တတ္တာ ဟိ ဓာတုနံ တေန အာချာတပဒေန နာမပဒေန စ
ဝုတ္တမတ္ထံ ဥပသဂ္ဂပဒံ ဇောတကဘာဝေန ဝိသေသေတိ၊ န ဝါစကဘာဝေန။
တေနာဟ “တဿပိ ဇာနနတ္ထေ ဝိသေသော ဝေဒိတဗ္ဗော”တိ။ ဧတေန
သညာဝိညာဏပညာပဒါနိ အန္တောဂဇာနနတ္ထေ ယထာသကံ ဝိသိဋ္ဌ-
ဝိသယေ စ နိဋ္ဌာနိတိ ဒသေတိ။ တေနောဟ “သညာ ဟိ”တိအာဒိ။
သဇ္ဇာနနမတ္တမေဝါတိ ဧတ္ထ မတ္တ-သဒ္ဓေန ဝိသေသနိဝတ္တိအတ္ထေန ဝိဇာနန-
ပဇာနနာကာရေ နိဝတ္တေတိ။ ဧဝ-သဒ္ဓေန ကဒါစိပိ ဣမိဿာ တေ ဝိသေသာ
နတ္ထေဝါတိ အဝဓာရေတိ။ တေနောဟ “အနိစ္စံ ဒုက္ခ”န္တိအာဒိ။ တတ္ထ
ဝိညာဏကိစ္စမိ ကာတုံ အသက္ခောန္တိ သညာ ကုတော ပညာကိစ္စံ ကရေယျာ-
တိ “လက္ခဏပဋိဝေဓံ ပါပေတုံ” န သက္ခောတိ”စေဝ ဝုတ္တံ၊ န ဝုတ္တံ “မဂ္ဂပါတု-
ဘာဝ”န္တိ။

အာရမ္မဏေ ပဝတ္တမာနံ ဝိညာဏံ န သညာ ဝိယ နိလပီတာဒိ-
မတ္တသဇ္ဇာနနဝသေန ပဝတ္တတိ၊ အထ ခေါ တတ္ထ အညမိ တာဒိသံ ဝိသေသံ
ဇာနန္တမေဝ ပဝတ္တတိတိ အာဟ “ဝိညာဏ”န္တိအာဒိ။ ကထံ ပန ဝိညာဏံ
လက္ခဏပဋိဝေဓံ ပါပေတိတိ? ပညာယ ဒဿိတမဂ္ဂေန။ လက္ခဏာရမ္မဏိက-
ဝိပဿနာယ ဟိ အနေကဝါရံ လက္ခဏာနိ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ ပဝတ္တမာနာယ
ပဂုဏဘာဝတော ပရိစယဝသေန ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တေနပိ ဝိပဿနာ
သမ္ဘဝတိ၊ ယထာ တံ ပဂုဏဿ ဂန္ထဿ အဇ္ဈယနေ တတ္ထ တတ္ထ ဂတာပိ

ဝါရာ န ဥပဓာရိယန္တိ။ “လက္ခဏပဋိဝေဓ”န္တိ စ လက္ခဏာနံ အာရမ္မဏ-
ကရဏမတ္ထံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ န ပဋိဝိဇ္ဈနံ။ ဥဿန္တိက္ခာတိ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏာဒိ-
ဉာဏပဋိပါဒိယာ အာရဘိတွာ။ မဂ္ဂပါတုဘာဝံ ပါပေတုံ န သက္ကောတိ
အသမ္မောဓသဘာဝတ္တာ။ အာရမ္မဏမ္ပိ သဉ္ဇာနာတိ အဝပုဇ္ဈနဝသေနေဝ၊
န သဉ္ဇာနနမတ္တေန။ တထာ လက္ခဏပဋိဝေဓမ္ပိ ပါပေတိ၊ န ဝိဇာနနမတ္တေန၊
အတ္တနော ပန အညာသာဓာရဏေန အာနုဘာဝေန ဥဿန္တိက္ခာ မဂ္ဂပါတု-
ဘာဝမ္ပိ ပါပေတိ။

ဣဒါနိ ယထာဝုတ္တမတ္ထံ ဥပမာယ ဝိဘာဝေတုံ “ယထာ ဟိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။
တတ္ထ အဇာတဗုဒ္ဓိတိ အသဉ္ဇာတဗျဝဟာရဗုဒ္ဓိ။ ဥပဘောဂပရိဘောဂန္တိ
ဥပဘောဂပရိဘောဂါရဟံ၊ ဥပဘောဂပရိဘောဂဝတ္ထုနံ ပဋိလာဘယောဂန္တိ
အတ္ထော။ ဣဇ္ဇောတိ ကဟာပဏပတိရူပကော တမ္ပကံသာဒိမယော။
ဆေကောတိ မဟာသာရော။ ကရတောတိ အမုသာရော။ သဏ္ဍောတိ
မုဒုဇာတိကော သမသာရော။ ဣတိ-သဒ္ဓေါ အာဒိအတ္ထော။ တေန ပါဒသာရ-
ပရောပါဒသာရအမုသာရာဒိနံ သင်္ဂဟော။ ဇာနန္တော စ ပန နံ ဣပံ ဒိသ္မာပိ။ ပ။
အသုကာစရိယေန ကတောတိပိ ဇာနာတိ တထာ ဟေရညိကဂန္ထဿ
သုဂ္ဂဟိတတ္တာ။ ဇေမေဝန္တိအာဒိ ဥပမာသံသန္ဓနံ။ သညာဝိဘာဝံ အကတွာ
ပိဏ္ဍဝသေနေဝ အာရမ္မဏဿ ဂဟဏတော ဒါရကဿ ကဟာပဏဒဿန-
သဒိသာ ဝုတ္တာ။ တဿာ ဟိ သာ ယထာဥပဋ္ဌိတဝိသယပဒဋ္ဌာနာ ဝုစ္စတိ။
ဝိညာဏံ အာရမ္မဏေ ကေစ္စဝိသေသဂ္ဂဟဏသမတ္တဘာဝတော ဂါမိကပုရိသ-
ကဟာပဏဒဿနသဒိသံ ဝုတ္တံ။ ပညာ ပန အာရမ္မဏေ အနဝသေသာဝ-
ဗောဓတော ဟေရညိကကဟာပဏဒဿနသဒိသာ ဝုတ္တာ။ နေသန္တိ သညာ-
ဝိညာဏပညာနံ။ ဝိသေသောတိ သဘာဝဝိသေသော။ ဒုပ္ပုဋိဝိဇ္ဈော ပကတိ-
ပညာယ။ ဣမိနာဝ နေသံ အစ္စန္ဒသုခုမတံ ဒသေတိ။

ကောရမ္မဏေ ပဝတ္တမာနာနန္တိ ကေသ္မိယေဝ အာရမ္မဏေ ပဝတ္တမာနာနံ။
တေန အဘိန္နဝိသယာဘိန္နကာလတာဒဿနေန အဝိနိဗ္ဗောဂဝုတ္တိတံ ဝိဘာ-
ဝေန္တော ဒုပ္ပုဋိဝိဇ္ဈတံယေဝ ဥလ္လိင်္ဂေတိ။ ဝဝတ္တာနန္တိ အသင်္ကရတော
ဌပနံ။ အယံ ဖဿော။ ပ။ ဣဒံ ဝိတ္တန္တိ နိဒဿနမတ္တမေတံ။ ဣတိ-သဒ္ဓေါ ဝါ
အာဒိအတ္ထော။ တေန သေသဓမ္မာနမ္ပိ သင်္ဂဟော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဣဒန္တိ အရူပိနံ
ဓမ္မာနံ ဝဝတ္တာနကရဏံ။ တတောတိ ယံ ဝုတ္တံ တိလတေလာဒိဥဒ္ဓရဏံ၊
တတော။ ယဒိ ဒုက္ခရတရံ၊ ကထံ တန္တိ အာဟ “ဘဂဝါ ပနာ”တိအာဒိ။

၄၅၁။ နိဿဋ္ဌေနာတိ နိက္ခန္ဓေန အတံသမ္ပန္နေန။ ပရိစ္ဆတ္တေနာတိ ပရိစ္ဆတ္တသဒိသေန ပစ္စယဘာဝါနုပဂမနေန ပစ္စယုပ္ပန္နသမ္ပန္နဘာဝတော။ နိဿက္ကဝေဓံ အပါဒါနဒီပနတော။ ကရုဏဝေဓံ ကတ္တုအတ္တဒီပနတော။ ကာမာဝစရမနောဝိညာဏံ န နိယမတော “ဣဒံ နာမ ပဉ္စဒ္ဓါရိကာသမ္ပန္နာ”တိ သက္ကာဝတ္တု၊ ရူပါဝစရဝိညာဏံ ပန န တထာတိ၊ တဿေဝ ပဉ္စဟိ ဣန္ဒြိယေဟိ နိဿဋ္ဌတာ ဝုတ္တာတိ အာဟ “ရူပါဝေရဝတုတ္တဇ္ဈာနဝိတ္တေနာ”တိ။ စတုတ္ထဇ္ဈာနဂ္ဂဟဏံ တဿေဝ အရူပါဝစရဿ ပဒဋ္ဌာနဘာဝတော။ ပရိသုဒ္ဓေနာတိ ဝိသေသတော အသံကိလေသိကတ္တာဝ။ တံ ဟိ ဝိဂတူပတ္တိလေသတဿ ဝိသေသတော ပရိသုဒ္ဓံ။ တေနာဟ “နိရူပတ္တိလေသေနာ”တိ။ ဇာနိတဗ္ဗံ နေယျံ သပရသန္တာနေသု ဣဒံ အတိသယံ ဇာနိတဗ္ဗတော ဗုဒ္ဓိတဗ္ဗံ ဗောဓေတဗ္ဗံ ဝါတိ အတ္ထော။ နေယျန္တိ ဝါ အတ္တနော သန္တာနေ နေတဗ္ဗံ ပဝတ္ထေတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ တေနာဟ “နိဗ္ဗတ္တေတုံ သက္ကာ ဟောတိ။ ဧတ္ထ ဌိတဿ ဟိ သာ ဣဇ္ဈတိ”တိ။ ပါဠိယေက္ကန္တိ ဝိသု ဝိသု၊ အနုပဒဓမ္မဝသေနာတိ အတ္ထော။ အဘိနိဝေသာဘာဝတောတိဝိပဿနာဘိနိဝေသဿ အသမ္ဘဝတော။ ကလာပတော နယတောတိ ကလာပသမ္ပသနသင်္ခါတတော နယဝိပဿနတော။ ဘိက္ခုနောတိ သာဝကဿ။ သာဝကဿေဝ ဟိ တတြ အနုပဒဓမ္မဝိပဿနာ န သမ္ဘဝတိ၊ န သတ္ထု။ တေနာဟ “တဿ”တိအာဒိ။ ဝိဿန္ဓေသီတိ တပ္ပဋိဗဒ္ဓဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနေန ပဇဟတိ။

ဟတ္ထဂတတ္တာတိ ဟတ္ထဂတသဒိသတ္တာ၊ အာသန္တတ္တာတိ အတ္ထော။ ယဒါ ဟိ လောကနာထော ဗောဓိမူလေ အပရာဇိတပလ္လင်္ဂေန နိသိန္ဓော “ကိစ္ဆံ ဝတာယံ လောကော အာပန္နော”တိအာဒိနာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒမုခေန ဝိပဿနာဘိနိဝေသံ ကတွာ အဓိဂန္တဗ္ဗသဗ္ဗညုတညာဏာနုရူပံ ဆတ္တိသကောဋိသဟဿမုခေန မဟာဝဇီရဉာဏံ နာမ မဟာဗောဓိသတ္တသမ္ပသနံ ပဝတ္ထေန္တော အနေကာကာရသမာပတ္တိဓမ္မသမ္ပသနေ အနုပဒဓမ္မဝ နေဝသညာနာသညာယတနဓမ္မေဝိ အပရာပရံ သမ္ပသိ။ တေနာဟ “ဘဂဝါ ပုနာ”တိအာဒိ။ ပရောပညာသာတိ ဒွေပညာသံ။ ကာမဇ္ဈေတ္တ ကေဝိ ဓမ္မာဝေဒနာဒယော ဖဿပဉ္စမကဒီသု ဝုတ္တာပိ ဈာနကောဋ္ဌာသာဒီသုပိ သင်္ဂဟိတာ၊ တံတံပစ္စယဘာဝဝိသိဋ္ဌေန ပန အတ္တဝိသေသေန ဓမ္မန္တရာနိ ဝိယဟောန္တိတိ ဧဝံ ဝုတ္တံ။ တထာ ဟိ လောကုတ္တရစိတ္တုပ္ပါဒေသု နဝိန္ဒိယတာ ဝုစ္စတိ။ အင်္ဂုဒ္ဓါရေနာတိ တတ္ထ လမ္ဘမာနဈာနင်္ဂဗောဇျင်္ဂမဂ္ဂင်္ဂါနံ ဥဒ္ဓရဏေန။

အင်္ဂ-သဒ္ဓေါ ဝါ ကောဠာသပရိယာယော၊ တသ္မာ အင်္ဂုဒ္ဓါရေနာတိ ဖဿ-
ပဉ္စမကာဒိကောဠာသာနံ သမုဒ္ဓရဏေန။ ယာဝတာ သညာသမာပတ္တိယောတိ
ယတ္တကာ သညာသဟဂတာ ဈာနသမာပတ္တိယော၊ တာဟိ ဝုဠာယ အဓိ-
ဂန္ဓဗ္ဗတ္တာ တာဝတိကာ ဝေနယျာနံ အညာပဋိဝေဓော အရဟတ္တသမိ-
ဂမော။

ဒဿနပရိဏာယကဋ္ဌေနာတိ အန္ဓဿ ယဋ္ဌိကောဋိံ ဂဟေတွာ မဂ္ဂဒေသ-
ကော ဝိယ ဓမ္မာနံ ယထာသဘာဝဒဿနသင်္ခါတေန ပရိဏာယကဘာဝေန။
ယထာ ဝါ သော တဿ စက္ခုဘူတော၊ ဧဝံ သတ္တာနံ ပညာ။ တေနာဟ “စက္ခု-
ဘူတာယ ပညာယာ”တိ။ သမာဓိသမ္ပယုတ္တာ ပညာ သမာဓိပညာ။ သမာဓိ
စေတ္တ အာရပ္ပသမာဓိတိ ဝဒန္တိ၊ သမ္ပသနပယောဂေါ ပန ကောစိ ဈာန-
သမာဓိတိ ယုတ္တံ။ ဝိပဿနာဘူတာ ပညာ ဝိပဿနာပညာ။ သမာဓိပညာယ
အန္တောသမာပတ္တိယံ ကိစ္စတော ပဇာနာတိ၊ “သမာဟိတော ယထာဘူတံ
ပဇာနာတိ”တိ ပန ဝစနတော^၁ အသမ္ပောဟတော ပဇာနာတိ။ တတ္ထ ကိစ္စ-
တောတိ ဂေါစရဇ္ဈတ္တေ အာရမ္မဏကရဏကိစ္စတော။ အသမ္ပောဟတောတိ
သမ္ပယုတ္တဓမ္မေသု သမ္ပောဟဝိဓမနတော ယထာ ဝီတိပဋိသံဝေဒနာဒီသု။
ကိမတ္ထိယာတိ ကိံပယောဇနာတိ အာဟ “ကော ဧတိဿာ အတ္ထော”တိ။
အဘိညေဃျေ ဓမ္မေတိ ယာထာဝသရသလက္ခဏာဝဓောဝေသေန အဘိမုခံ
ဥေဃျေ ဇာနိတဗ္ဗေ ခန္ဓာယတနာဒိဓမ္မေ။ အဘိဇာနာတိတိ သလက္ခဏတော
သာမညလက္ခဏတော စ အဘိမုခံ အဝိရဇ္ဈနဝေသေန ဇာနာတိ။ ဧတေန
ဉာတပရိညာဗျာပါရမာဟ။ ပရိညေဃျေတိ အနိစ္စာတိပိ ဒုက္ခာတိပိ အနတ္တာ-
တိပိ ပရိစ္ဆိဇ္ဇေ ဇာနိတဗ္ဗေ။ ပရိဇာနာတိတိ “ယံ ကိဉ္စိ ရူပံ။ ပ။ အနိစ္စံ ခယဋ္ဌေ-
နာ”တိအာဒိနာ၊ ပရိစ္ဆိန္နိတွာ ဇာနာတိ။ ဣမိနာ တိရဏပရိညာဗျာပါရမာဟ။
ပဟာတဗ္ဗေ ဓမ္မေတိ နိစ္စသညာဒိကေ ယာဝ အရဟတ္တမဂ္ဂဝဇ္ဈာ သဗ္ဗေ ပါပ-
ဓမ္မေ။ ပဇာဟတိ ပကဋ္ဌတော ဇဟတိ၊ ဝိက္ခမ္ဘေတိ စေဝ သမုန္တိန္ဒတိ စာတိ
အတ္ထော။ ဣမိနာ ပဟာနပရိညာဗျာပါရမာဟ။ သာ ပနေသာ ပညာ လောကိ-
ယာပိ တိပ္ပကာရာ လောကုတ္တရာပိ၊ တာသံ ဝိသေသံ သယမေဝါဟ။ ကိစ္စ-
တောတိ အဘိဇာနနဝေသေန အာရမ္မဏကိစ္စတော။ အသမ္ပောဟတောတိ
ယထာဗလံ အဘိညေဃျာဒီသု သမ္ပောဟဝိဓမနတော။ နိဗ္ဗာနမာရမ္မဏံ ကတွာ
ပဝတ္တနတော အဘိညေဃျာဒီသု ဝိဂတသမ္ပောဟတော ဧဝါတိ အာဟ
“လောကုတ္တရာ အသမ္ပောဟတော”တိ။

၁-သံ ၂-၁၂၊ ၃၀၂၊ သံ ၃-၃၆၃၊ ၃ ၁၀-၅၀၊ ၃ ၁၁-၃၈-ဒိဋ္ဌေသု။

၂-၃ ၉-၅၁-ဝိဇ္ဇေ ငြိသန္တိဒါမဂ္ဂေ။

၄၅၂။ ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ စ ဝဇ္ဇနိဿိတတ္တာ ဣဓ နာဓိပေတော၊
ဝိဝဇ္ဇကထာ ဟေသတိ ဝုတ္တံ “ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိယာ စ မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိယာ
စာ”တိ။ ပရတော ဘောသောတိ ပရတော သတ္တုတော၊ သာဝကတော ဝါ
လတ္တမာနော ဓမ္မဘောသော။ တေနာဟ “သပ္ပါယဓဗ္ဗဿဝန”န္တိ။ တံ ဟိ
သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ ပစ္စယော ဘဝိတုံ သက္ကောတိ၊ န ယော ကောစိ ပရတော-
ဘောသော။ ဥပါယမနသိကာရောတိ ယေန နာမရူပပရိဂ္ဂဟာဒိ သိဇ္ဈတိ၊
တာဒိသော ပထမနသိကာရော။ အယဉ္ဇ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ ပစ္စယောတိ နိယမ-
ပက္ခိကော၊ န သဗ္ဗသံဂါဟကောတိ ဒဿေန္တော “ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ ပနာ”တိ-
အာဒိမာဟ။ ယောနိသောမနသိကာရသ္မိယေဝါတိ အဝဓာရဏေန ပရတော-
ဘောသမေဝ နိဝတ္တေတိ၊ န ပဒဋ္ဌာနဝိသေသံ ပဋိယောဂီနိဝတ္တနတ္ထတ္တာ
ဧဝ-သဒ္ဓဿ။

လဒ္ဓုပကာရာတိ^၁ ယထာရဟံ နိဿယာဒိဝသေန လဒ္ဓပစ္စယာ။ ဝိပဿနာ-
သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ အနုဂ္ဂဟိတဘာဝေန ဂဟိတတ္တာ မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိသု စ အရဟတ္တ-
မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ အနန္တရဿ ဟိ ဝိမိ၊ ပဋိသေဓော ဝါ။ အဂ္ဂဗလသမာဓိမှိ တပ္ပ-
ရိက္ခာရဓမ္မေသုယေဝ စ ကေဝလော စေတောပရိယာယော နိရုဋ္ဌောတိ
သမ္မာဒိဋ္ဌိတိ အရဟတ္တမဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိ။ ဖလက္ခဏေတိ အနန္တရေ ကာလန္တရေ
စာတိ ဒုဝိဓေ ဖလက္ခဏေ။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝသေန သဗ္ဗသံကိလေသေဟိ စေတော
ဝိမုစ္စတိ တောယာတိ စေတောဝိမုတ္တိ၊ အဂ္ဂဗလပညံ ဌပေတွာ အဝသေသာ
ဖလဓမ္မာ။ တေနာဟ “စေတောဝိမုတ္တိ ဖလံ အဿာတိ။ စေတောဝိမုတ္တိသင်္ခါတံ
ဖလံ အာနိသံသော”တိ၊ သဗ္ဗသံကိလေသေဟိ စေတသော ဝိမုစ္စနသင်္ခါတံ
ပဋိပ္ပဿန္တနသညိတံ ပဟာနံ ဖလံ အာနိသံသော စာတိ ယောဇနာ။ ဣဓ စ
စေတောဝိမုတ္တိ-သဒ္ဓေန ပဟာနမတ္ထံ ဂဟိတံ၊ ပုဗ္ဗေ ပဟာယကဓမ္မာ၊ အညထာ
ဖလဓမ္မာ ဧဝ အာနိသံသောတိ ဂယမာနေ ပုနဝစနံ နိရုတ္တကံ သိယာ။ ပညာ-
ဝိမုတ္တိဖလာနိသံသာတိ ဧတ္တာပိ ဧဝမေဝ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သမ္မာဝါစာ-
ကမ္မန္တာဇီဝါ သီလသဘာဝတ္တာ ဝိသေသတော သမာဓိဿ ဥပကာရာ၊
တထာ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ ဗျာနသဘာဝတ္တာ။ တထာ ဟိ သော “အပ္ပနာ”တိ
နိဒ္ဓိဋ္ဌော။ သမ္မာသတိသမ္မာဝါယာမာ ပန သမာဓိပက္ခိယာ ဧဝါတိ အာဟ
“အဝသေသာ ဓမ္မာ စေတောဝိမုတ္တိတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ”တိ။ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလန္တိ
အရိယမဂ္ဂါဓိဂမဿ ပဒဋ္ဌာနဘူတံ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ။ သုတာဒိသုပိ ဧသေဝ
နယော။ အတ္တနော စိတ္တပ္ပဝတ္တိအာရောစနဝသေန သဟ ကထနံ သံကထာ၊

သံကထာဝ သာကန္တာ။ ဣမ ပန ကမ္မဋ္ဌာနပဋိဗဒ္ဓါတိ အာဟ “ကမ္မဋ္ဌာနေပ။ ကထာ”တိ။ တတ္ထ ကမ္မဋ္ဌာနဿ ကေဝါရံ ဝိထိယာ အပ္ပဋ္ဌိပဇ္ဇနံ ခလနံ၊ အနေကဝါရံ ပက္ခလနံ၊ တဒုဘယဿ ဝိစ္ဆေဒနိကထာ ခလနပက္ခလနဆေဒန-
 ကထာ။ ပူရေန္တဿာတိ ဝိဝဋ္ဌနိဿိတံ ကတွာ ပါလေန္တဿ ဗြူဟေန္တဿ စ။ သုဏန္တဿာတိ “ယထာဥဂ္ဂဟိတကမ္မဋ္ဌာနံ ဖာတိ” ဂမိဿတိ”တိ ဧဝံ သုဏန္တဿ။ တေနော ဟိ “သပ္ပါယဓမ္မဿဝန”န္တိ ဝုတ္တံ။ ကမ္မံ ကရေန္တဿာတိ ဘာဝနာနုယောဂကမ္မံ ကရေန္တဿ။

ပဉ္စသုပ္ပါဒ် ဌာနေသု အန္တ-သဒ္ဓေါ ဟေတုအတ္ထဇောတနော ဒဋ္ဌဗျော။ ဧဝံ ဟိ “ယထာ ဟိ”တိအာဒိနာ ဝုစ္စမာနာ အဗျုပ္ပာမာ စ ယုဇ္ဈေယျ။ ဥဒက-
 ကောဋ္ဌကန္တိ အာလဝါလံ။ ထိရံ ကတွာ ဗန္ဓတိတိ အသိထိလံ ဒဋ္ဌံ နာတိ-
 မဟန္တံ နာတိသုဒ္ဓကံ ကတွာ ယောဇေတိ။ ထိရံ ကရေတိတိ ဥဒကသိဉ္ဇန-
 ကာလေ တတော တတော ဝိဿရိတွာ ဥဒကဿ အနိက္ခမနတ္ထံ အာလဝါလံ ထိရတရံ ကရေတိ။ သုက္ခဒဏ္ဍကောတိ တဿေဝ အဗျုပ္ပာမာ သုက္ခော သာခါသိသကော။ ကိပ္ပိလိကပုဋ္ဌောတိ တဗ္ဗကိပ္ပိလိကကုဋ္ဌံ။ ခဏိတ္တိန္တိ ကုဒါလံ။ ကောဋ္ဌကဗန္ဓနံ ဝိယ သီလံ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ ဝဗုဒ္ဓပါယဿ မူလ-
 ဘာဝတော။ ဥဒကသိဉ္ဇနံ ဝိယ ဓမ္မဿဝနံ ဘာဝနာယ ပရိဗြူဟနတော။ မရိယာဒါယ ထိရဘာဝကရဏံ ဝိယ သမထော ယထာဝုတ္တဘာဝနာဓိဋ္ဌာ-
 နာယ သီလမရိယာဒါယ ဒဋ္ဌဘာဝါပါဒနတော။ သမာဟိတဿ ဟိ သီလံ ထိရတရံ ဟောတိ။ သမိဓေ ဝလိအာဒိနံ ဟရဏံ ဝိယ ကမ္မဋ္ဌာနေ ခလန-
 ပက္ခလနဆေဒနံ ဣတ္ထိတဗ္ဗဘာဝနာယ ဝိဗန္ဓာပနယနတော။ မူလခဏနံ ဝိယ သတ္တန္တံ အနုပဿနာနံ ဘာဝနာ တဿာ ဝိဗန္ဓဿ မူလကာနံ တဏှာ-
 မာနဒိဋ္ဌိနံ ပလိခဏနတော။ ဧတ္ထ စ ယသ္မာ သုပရိသုဒ္ဓသီလဿ ကမ္မဋ္ဌာနံ အနုယုဉ္ဇန္တဿ သပ္ပါယဓမ္မဿဝနံ ဣတ္ထိတဗ္ဗံ၊ တတော ယထာသုတေ အတ္ထေ သာကန္တာသမာပဇ္ဇနံ၊ တတော ကမ္မဋ္ဌာနဝိသောဓနေန သမထနိပ္ပတ္တိ၊ တတော သမာဟိတဿ အာရဒ္ဓဝိပဿကဿ ဝိပဿနာပါရိပုရိ၊ ပရိပုဏ္ဏ-
 ဝိပဿနော မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိံ ပရိဗြူဟေတိတိ ဧဝမေတေသံ အင်္ဂါနံ ပရမ္ပရာယ သဗ္ဗုခါ စ အနုဂ္ဂဏှနတော အယမာနုပုတ္တိ ကထိတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၄၅၃။ ဣမ ကိံ ပုစ္ဆတိတိ ဣမ ဧဝံ အရဟတ္တဖလံ ပါပိတာယ ဒေသနာယ “ကတိ ပနာဝုသော ဘဝါ”တိ ဘဝံ ပုစ္ဆန္တော ကိဒိသံ အနုသန္တိံ ဥပါဒါယ ပုစ္ဆတိတိ အတ္ထော။ တေနော ဟိ “မူလမေဝ ဂတော အနုသန္တိံ”တိ ဝတွာ

၁-လောဝါဋ် (အံ-ဇိ ၃-၉-ပိဋေ။)   ၂-တဗ္ဗကိပ္ပိလိကပုဋ္ဌော (အံ-ဇိ ၃-၁၀-ပိဋေ။)

အဓိပ္ပါယ် ပကာသေန္တော “ဒုပ္ပညော”တိအာဒိမာဟ။ ဒုပ္ပညောတိ ဟိ ဣဓ အပ္ပုဋ်ဝိဒ္ဓသစ္စော အဓိပ္ပေတော, န ဇဠော ဧဝ။ ကာမဘဝေါတိအာဒိသု ကမ္မောပပတ္တိဘေဒတော ဒုဝိဓောပိ ဘဝေါ အဓိပ္ပေတောတိ ဒသေန္တော “ကာမဘဂ္ဂပင်္က ကမ္မ”န္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ယံ ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ တံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ^၁ တံသံဝတ္ထနာယံ^၂ ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ပုနဗ္ဗဝဿာတိ ပုနပျုနံ အပရာပရံ ဘဝနတော ဇာယနတော ပုနဗ္ဗဝေါတိ လဒ္ဓနာမဿ ဝဇ္ဇပဗန္ဓဿ။ တေနာဟ “ဣဓ ဝနံ ပုန္နိဿာမိ”တိ။ အဘိနိဗ္ဗတ္တိတိ ဘဝယောနိဂတိအာဒိဝသေန နိဗ္ဗတ္တိ။ တဟိံ တဟိံ တသ္မိံ တသ္မိံ ဘဝါဒိကေ။ အဘိနန္ဒနာတိ တဏှာ- အဘိနန္ဒနဟေတု။ ဂမနာဂမနံ ဟောတိတိအာဒိနာ ဘဝါဒိသု သတ္တာနံ အပရာပရံ စုတိပဋိသန္ဓိယော ဒသေတိ။ ခယနိရောဓေနာတိ အစ္စန္တခယ- သင်္ခါတေန အနုပ္ပါဒနိရောဓေန။ ဥဘယမေတံ န ဝတ္ထဗ္ဗံ ပဟာနာဘိသမယ- ဘာဝနာဘိသမယာနံ အစ္စာသန္တကာလတ္တာ။ ဝတ္ထဗ္ဗံ တံ ဟေတုဖလဓမ္မ- ပစာရဝသေန။ ယထာ ဟိ ပဒီပုဇ္ဇလနဟေတုကော အန္တကာရဝိဂမော၊ ဧဝံ ဝိဇ္ဇုပ္ပါဒဟေတုကော အဝိဇ္ဇာနိရောဓော၊ ဟေတုဖလဓမ္မာ စ သမာနကာလာပိ ပုဗ္ဗာပရကာလာ ဝိယ ဝေါဟရိယန္တိ ယထာ “စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စ ရူပေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏ”န္တိ^၃ ပစ္စယပစ္စယုပ္ပန္နက်ရိယာ။ ဂမနံ ဥပန္နိဇ္ဇတိ ဣဓ ကာမဘဝ ပရိနိဗ္ဗာနေန။ အာဂမနံ ဥပန္နိဇ္ဇတိ တတ္ထ ရူပါရူပေသု ပရိနိဗ္ဗာနေန။ ဂမနာ- ဂမနံ ဥပန္နိဇ္ဇတိ သဗ္ဗသော အပရာပရုပ္ပတ္တိယာ အဘာဝတော။

၄၅၄။ ဝိဝဇ္ဇကထာယ ပရတော ဇောတိတံ ပဌမံ ဖျာနံ ဝိဝဇ္ဇံ ပတွာ ပြိတဿ ဥက္ကဋ္ဌနိဒ္ဒေသေန ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တဿ နိရောဓသမာဓကံ ဝိဘာ- ဝိတုံယုတ္တန္တိ အာဟ “ကတမံ ပနာရုသောတိ ဣဓ ကိံ ပုန္နိတိ”တိအာဒိ။ တထာ ဟိ အနန္တရံ နိရောဓသမာပဇ္ဇနကေန ဘိက္ခုနာ ဇာနိတဗ္ဗာနိ ပဌမဿ ဖျာနဿ သမ္ပယောဂပဟာနင်္ဂါနိ ပုစ္ဆိတာနိ။ အင်္ဂဝတ္ထာနန္တိ ဖျာနင်္ဂဝတ္ထာနံ။ ကောဌာသပရိစ္ဆေဒေါတိ တတ္ထ လဗ္ဘမာနဖဿပဉ္စမကာဒိဓမ္မကောဌာသ- ပရိစ္ဆေဒေါ ဇာနိတဗ္ဗော။ ဣမသ္မိံ ဖျာနေ ဧတ္တကာ မ္မော သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ဧတ္တကာ နိရောဓိတာတိ ဇာနိတဗ္ဗံ။ ဥပကာရာနုပကာရာနိ အင်္ဂါနိတိ နိရောဓသမာ- ပတ္တိယာ ဥပကာရာနိ စ အနုပကာရာနိ စ အင်္ဂါနိ။ နိရောဓသမာပတ္တိယာ ဟိ သောဠသဟိ ဉာဏစရိယာဟိ နဝဟိ သမာဓိစရိယာဟိ စ ပတ္တဗ္ဗတ္တာ တံတံ- ဉာဏဿ သမာဓိစရိယာဟိ သမတိက္ကမိတဗ္ဗာ မ္မော အနုပကာရကင်္ဂါနိ၊

၁-ဝိသုဒ္ဓိ ၂-၂၀၆-ပိဋေ။ ၂-ဝိသုဒ္ဓိ-၇ ၂-၃၃၀-ပိဋေ။
 ၃-မ ၁-၁၅၀၊ ၃၂၆၊ မ ၃-၃၂၀၊ ၃၃၂၊ ၃၃၃၊ သံ ၁-၃၀၁၊ ၃၀၂၊ သံ ၂-၂၆၁၊ အဘိ ၄-၂၄၀၊ ၂၄၉-ပိဋေသု။

သမတိက္ကမကာ ဥပကာရကင်္ဂါနိ။ တေသံ ဟိ ဝသေန ယထာနုပုဗ္ဗံ ဥပ-
 သန္တုပသန္တုဩဋ္ဌာရိကဘာဝါယ ဘဝဂ္ဂသမာပတ္တိယာ သင်္ခါရာဝသေသသုခုမတံ
 ပတ္တာ စိတ္တစေတသိကာ ယထာပရိစ္ဆိန္တံ ကာလံ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ အပ္ပဝတ္တိံ ဂစ္ဆန္တိ။
 တဿာဘိ နိရောဓဿ။ အနန္တရပစ္စယန္တိ အနန္တရပစ္စယသဒိသံ။ န ဟိ
 နိရောဓဿ ကောစိ ဓမ္မော အနန္တရပစ္စယော နာမ အတ္ထိ။ ယံ ဟိ တဒါ စိတ္တ-
 စေတသိကာနံ တထာ နိရုဇ္ဈနံ၊ တံ ယထာဝုတ္တပုဗ္ဗာဘိသင်္ခါရဟေတုကာယ
 နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိယာ အဟောသီတိ သာတဿ အနန္တရ-
 ပစ္စယော ဝိယ ဟောတီတိ တံ ဝုတ္တံ။ ဆ သမာပတ္တိယောတိ သုတ္တန္တနယေန
 ဝုတ္တသုတ္တန္တပိဋကသံဝဏ္ဏနာတိ ကတွာ။ “သတ္တ သမာပတ္တိယော”တိ ပန ဝတ္တဗ္ဗံ၊
 အညထာ ဣဒံ “စတုရင်္ဂိက”န္တိ န ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ။ နယံ ဝါ ဒဿေတွာတိ
 အာဒိအန္တဒဿနဝသေန နယဒဿနံ ကတွာ။

၄၅၅။ ဧဝံ နိရောဓဿ ပါဒကံ ဝိဘာဝေတွာ ဣဒါနိ အန္တောနိရောဓေ
 အနုပဗန္ဓဘာဝတော ပဉ္စန္တံ ပဿာဒါနံ ပစ္စယပုစ္ဆနေ ပဌမံ တာဝ တေ
 သရူပတော အာဝေဏိကတော အာဝေဏိကဝိသယတော ပဋိဿရဏတော
 စ ပုစ္ဆနဝသေန ပါဠိ ပဝတ္တာတိ ဒဿေန္တော “ဝိညာဏနိဿယေ ပဉ္စ ပဿာဒေ
 ပုစ္ဆန္တော”တိ အာဟ။ ဂေါစရဝိသယန္တိ ဣတ္ထ ကာမံ တဗ္ဗဟုလစာရိတာပေက္ခံ
 ဂေါစရဂ္ဂဟဏံ၊ အနညတ္တဘာဝါပေက္ခံ ဝိသယဂ္ဂဟဏန္တိ အတ္ထေဝ ဂေါစရ-
 ဝိသယဘာဝါနံ ဝိသေသော၊ ဝိဝရိယမာနံ ပန ဥဘယမ္ပိ အာရမ္မဏသဘာဝ-
 မေဝါတိ အာဟ “ဂေါစရဘူတံ ဝိသယ”န္တိ။ ဧကေကဿာတိ ဧကော ဧကဿ၊
 အညော အညဿာတိ အတ္ထော။ အညတ္ထော ဟိ အယံ ဧက-သဒ္ဓေါ “ဣတ္ထေကေ
 အဘိဝဒန္တိ”တိ အာဒိသု ဝိယ။ သဓေ ဟိတိ အာဒိ အဘူတပရိကပ္ပနဝစနမေတံ။
 တတ္ထ သမောဓာနေတွာတိ ကေဇ္ဈံ ကတွာ။ ဝိနာပိ ပုဓေနာတိ အာဒိနာ
 အတ္ထသလ္လာပိကနိဒဿနံ နာမ ဒဿေတိ။ ယထာ ဝိညာဏာမိဋ္ဌိတမေဝ စက္ခု
 ရူပံ ပဿတိ၊ န ကေဝလံ၊ ဧဝံ စက္ခုနိဿယမေဝ ဝိညာဏံ တံ ပဿတိ၊ န
 ဣတရန္တိ အာဟ “စက္ခုပဿာဒေ ဥပနေဟိ”တိ။ တေန တေသံ တတ္ထ သံဟစ္စ-
 ကာရိတံ ဒဿေတိ။ ယဒိ ဝါ နိလံ ယဒိ ဝါ ဝိတကန္တိ ဣဒံ နိလဝိတာဒိ-
 သဘာဝဇာနနမတ္တံ သန္ဓာယာဟ။ နိလံ ဝိတကန္တိ ပဇာနနံ စက္ခုဝိညာဏဿ
 နတ္ထေဝ အဝိကပ္ပကဘာဝတော။ ဧတေသံ စက္ခုဝိညာဏာဒိနံ။ နိဿယသိသေန
 နိဿိတပုစ္ဆော ဟေသာ၊ ဧဝံပိ ဝိသယာနဘဝနစောဒနာ သမတ္တိတာ ဟောတိ။
 တေနာဟ “စက္ခုဝိညာဏံ ဟိ”တိ အာဒိ။ ယထာသကံ ဝိသယံ ရဇ္ဇနာဒိဝသေန

အနုဘဝိတုံ အသမတ္ထာနိ စက္ခုဝိညာဏာဒီနိ၊ တတ္ထ သမတ္ထတာယေဝ စ နတ္ထိ^၁၊
 န ကိဉ္စိ အတ္ထတော ပဋိသရန္တာနိ ဝိယ ဟောန္တိတိ ဝုတ္တံ “**ကိံ တောနိ
 ပဋိသရန္တိ**”တိ။ **ဇဝနမနော** ပဋိသရန္တန္တိ ပဉ္စဒ္ဓါရိကံ ဣတရဉ္စ၊ သာဓာ-
 ရဏတော ဝတ္ထာ ပုန ယာယ’ဿ ရဇ္ဇနာဒိပဝတ္တိယာ ပဋိသရဏတာ၊ သာ
 သဝိသေသာ ယတ္ထ လဗ္ဘတိ၊ တံ ဒဿေန္တော “**မနောဒွါရိကဇဝနမနော
 ဝါ**”တိ အာဟ။ **တေသ္မိံ** ပန ဒွါရေတိ စက္ခုဒွါရေ ဇဝနံ ရဇ္ဇတိ ဝါ ဒုဿတိ
 ဝါ မုယုတိ ဝါ၊ ယတော တတ္ထ အညာဏာဒိအသံဝရော ပဝတ္တတိ။

တကြာတိ တသ္မိံ ဇဝနမနဿေဝ ပဋိသရဏဘာဝေ။ **ဒုဗ္ဗလဘောဇကော**တိ
 ဟိနသာမတ္တိယာ ရာဇဘောဂ္ဂါ။ သေဝကာနံ ဂဏနာယ ယောဇိတဒိဝသေ
 လဗ္ဘမာနကဟာပဏော^၂ **ယုတ္တိကဟာပဏော**။ အန္တုဗန္ဓနေန ဗဒ္ဓဿ^၃
 ဝိဿဇ္ဇနေန လဗ္ဘမာနကဟာပဏော **ဗန္ဓကဟာပဏော**။ ကိဉ္စိ ပဟရန္တေ
 မာ ပဟရန္တူတိ ပဋိက္ခိပတော ဒါတဗ္ဗဒဏ္ဍော **မာပဟာရကဟာပဏော**။
 သော သဗ္ဗောပိ ပရိတ္တကေသု ဂါမိကမနုဿေသု တထာ လဗ္ဘမာနော
 ဧတ္တကော ဟောတိတိ အာဟ “**အဋ္ဌကဟာပဏော ဝါ**”တိအာဒိ။ **သတဝတ္ထု-**
ကန္တိ သတကရိသဝတ္ထုကံ။ သေ နယော သေသပဒဒ္ဓယေပိ။ **တတ္ထာတိ**အာဒိ
 ဥပမာသံသန္ဓနံ၊ တံ သုဝိညေယျမေဝ။

၄၅၆။ **အန္တောနိရောဓသ္မိံ** ပဉ္စ ပသာဒေတိ နိရောဓသမာပန္နဿ ပဝတ္ထ-
 မာနေ ပဉ္စ ပသာဒေ။ **ကိရိယမယပဝတ္တသ္မိန္တိ** ဇဝနာဒိကိရိယာနိဗ္ဗတ္တကဓမ္မပု-
 ဝတ္တိယံ။ **ဗလဝပစ္စယာ** ဟောန္တိတိ ပစ္ဆာဇာတဝိပ္ပယုတ္တအတ္ထိအဝိဂတ-
 ပစ္စယေဟိ ပစ္စယာ ဟောန္တိ၊ ဥပတ္တမ္ဘကဘာဝေန ဗလဝပစ္စယာ ဟောန္တိ။
ဇိဝိတိန္ဒြိယံ ပဋိစ္စာတိ ဣန္ဒြိယအတ္ထိအဝိဂတပစ္စယဝသေန ပစ္စယဘူတံ ဇိဝိတိန္ဒြိယံ
 ပဋိစ္စ ပဉ္စဝိဓောပိ ပသာဒေတိတိဌတိ။ **ဇိဝိတိန္ဒြိယေန ဝိနာ န တိဌတိ** ဇိဝိတိန္ဒြိယ-
 ရဟိတဿ ကမ္မသမုဋ္ဌာနရူပကလာပဿ အဘာဝတော။ **တသ္မာတိ** ယသ္မာ အနု-
 ပါလနလက္ခဏေန ဇိဝိတေန အနုပါလိတာ ဧဝ ဥသ္မာ ပဝတ္တတိ၊ န တေန အနု-
 နုပါလိတာ၊ တသ္မာ ဥသ္မာ အာယံ ပဋိစ္စ တိဌတိ။ **ဇာလသိခံ** ပဋိစ္စ အာဘာ
ပညာယတိတိ ဇာလသိခါသင်္ခါတဘူတသင်္ခာတံ သဟေဝ ပဝတ္တမာနံ နိဿာယ
 “အာဘာ”တိ လဒ္ဓနာမာ ဝဏ္ဏဓာတု “ဥဇ္ဇလတိ၊ အန္ဓကာရံ ဝိဓေတိ၊ ရူပဂတာနိ
 စ ဝိဒံသေတိ”တိအာဒိဟိ ပကာရေဟိ ဉာယတိ။ တံ **အာလောကံ** ပဋိစ္စာတိ
 တံ ဝုတ္တပ္ပကာရံ အာလောကံ ပစ္စယံ လာဘိတွာ။ **ဇာလသိခါ** ပညာယတိတိ
 “အပ္ပိကာ၊ မဟတိ၊ ဥဇု၊ ကုဋိလာ”တိအာဒိနာ ပါကဋာ ဟောတိ။

၁-တတ္ထ အသမတ္ထတာယေဝ (?)   ၂-လဗ္ဘနကဟာပဏော (က)   ၃-အန္တုဗန္ဓနေန ဗဒ္ဓဿ (က)

ဇာလသီခါ ဝိယ ကမ္မဇတေဇော နိဿယဘာဝတော။ အာလောကော
 ဝိယ ဇိဝိတိန္ဒြိယံ တန္တိဿိတဘာဝတော။ ဣဒါနိ ဥပမောပမိတဗ္ဗာနံ သမ္ပန္နံ
 ဒဿေတုံ“ဇာလသီခါ ဟိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အာလောကံ ဂဟေတွာဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ
 ဣမိနာ ယထာ ဇာလသီခါယ သဟေဝ အာလောကော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧဝံ
 ကမ္မဇသ္မနာ သဟေဝ ဇိဝိတိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ ဒဿေတိ။ ဇာလသီခါသန္တိဿ-
 ယော တဿာ သတိယေဝ ဟောန္တော အာလောကော တာယ ဥပ္ပုဒိတော
 ဝိယ ဟောတိတိ အာဟ “အတ္တနာ ဇနိတအာလောကေနော”တိ။ ဥဿာ
 နာမေတ္ထ ကမ္မသမုဋ္ဌာနာ တေဇောဓာတု တန္တိဿိတဉ္စ ဇိဝိတိန္ဒြိယံ တဒနုပါလ-
 ကဉ္စာတိ အာဟ “ကမ္မဇမဟာဘူတသမ္ဘဝေန ဇိဝိတိန္ဒြိယေန ဥဿာယ
 အနုပါလန”န္တိ။ န ကေဝလံ ခဏဋ္ဌိတိယာ ဧဝ၊ အထ ခေါ ပဗန္ဓာနုပစ္ဆေဒဿပိ
 ဇိဝိတိန္ဒြိယံ ကာရဏန္တိ အာဟ “ဝဿသတမ္ပိ ကမ္မဇတေဇပဝတ္တံ ပါလေတိ”တိ။
 ဥဿာ အာယုနော ပစ္စယော ဟောန္တော သေသဘူတသဟိတော ဧဝ
 ဟောတိတိ အာဟ “မဟာဘူတာနိ”တိ။ တထာ အာယုပိ သဟဇာတရူပံ
 ပါလေန္တမေဝ ဥဿာယ ပစ္စယော ဟောတိတိ ဝုတ္တံ “မဟာဘူတာနိ
 ပါလေတိ”တိ။

၄၅၇။ အာယု ဧဝ ဣန္ဒြိယပစ္စယာဒိဝသေန သဟဇာတဓမ္မာနံ အနုပါလန-
 ဝသေန သင်္ခရဏတော အာယုသင်္ခါရော။ ဗဟုဝစနနိဒ္ဒေသော ပန အနေက-
 သတသဟဿဘေဒေသု ရူပကလာပေသု ပဝတ္တိယာ အနေကဘေဒန္တိ ကတွာ။
 အာရမ္မဏရသံ အနုဘဝန္တိတိ ဝေဒနိယာ ယထာ“နိယျာနိကာ”တိ။ တေနာဟ
 “ဝေဒနာ ဓမ္မာဝါ”တိ။ သုခါဒိဘေဒဘိန္နတ္တာ ဗဟုဝစနနိဒ္ဒေသော။ ဣမေသံ
 အာယုသင်္ခါရဝေဒနာနံ ဧကန္တနိရောဓံ သမာပန္နဿ မရဏေန ဘဝိတဗ္ဗံ
 ဝေဒနာယ နိရုဒ္ဓတ္တာ။ အာယုသင်္ခါရနံ တထာ အနိရုဒ္ဓတ္တာ နိရောဓဿ သမာ-
 ပဇ္ဇနမေဝ န သိယာ၊ ကုတော ဝုဋ္ဌာနံ။ တေန ဝုတ္တံ ပါဠိယံ “တေ စ
 ဟာဝုသော”တိအာဒိ။ ဝုဋ္ဌာနံ ပညာယတိ သညာဝေဒနာဒိနံ ဥပ္ပတ္တိယာ။ ဣဒါနိ
 တမတ္ထံ ဝိတ္တာရတော ဥပမာယ ဝိဘာဝေတုံ “ယော ဟိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။
 ဥက္ကဏ္ဍိတွာတိ နာနာရမ္မဏာပါတတော နိဗ္ဗိန္ဒိတွာ။ ယထာပရိစ္ဆိန္နကာလ-
 ဝသေနာတိ ယထာပရိစ္ဆိန္နေ ကာလေ သမ္ပတ္တေ။ ရူပဇိဝိတိန္ဒြိယပစ္စယာတိ
 ဣန္ဒြိယပစ္စယဘူတာ။ ဇာလာပဝတ္တံ ဝိယ အရူပဓမ္မာ တေဇဿဒဘာဝတော
 ဝိသယောဘာသနတော စ။ ဥဒကပ္ပဟာရော ဝိယ နိရောဓသမာပတ္တိယာ
 ပုဗ္ဗာဘိသင်္ခါရော။ ဝိဟိတအင်္ဂါရာ ဝိယ ရူပဇိဝိတိန္ဒြိယံ ဥဿာမတ္တတာယ

၁-ဝိဟိတင်္ဂါရာနိ ဝိယ ရူပါရူပဇိဝိတိန္ဒြိယံ (က)

အနောဘာသနတော။ ယထာပရိစ္ဆိန္ဒကာလာဂမနန္တိ ယထာပရိစ္ဆိန္ဒကာလဿ ဥပဂမနံ။ အနုရူပပတ္တိဝသေနေဝ ရူပပတ္တိဂဟဏံ။ ဣမံ ရူပကာယံ ဇဟန္တိတိ ဣမသ္မာ ရူပကာယာ ကဋ္ဌေဝရာ ဝိဂစ္ဆန္တိ နပ္ပဝတ္တန္တိ။

ကာယေန သင်္ခရိယန္တိတိ ကာယသင်္ခါရာ တပုဋ်ဗဒ္ဓဝတ္တိတာယ။ ဝါစံ သင်္ခရေန္တိတိ ဝစီသင်္ခါရာ။ ဝိတက္ကေတွာ ဝိစာရေတွာ ဟိ ဝါစံ ဘိန္ဒတိ ကထေတိ။ စိတ္တေန သင်္ခရိယန္တိတိ စိတ္တသင်္ခါရာ တပုဋ်ဗဒ္ဓဝတ္တိတော။ စိတ္တသင်္ခါရနိရောဓောဒနာယ ရူပနိရောဓော^၁ ဝိယ စိတ္တနိရောဓော အစောဒိတော တေသံ တတော အညတ္တာတိ န စိတ္တသမ္ပယုတ္တနိရောဓော^၂ ကေန္တိကော ဝိတက္ကာဒိနိရောဓေ တဒဘာဝတော။ ယံ ပန ဝုတ္တံ “ဝါစာ အနိရုဒ္ဓါ ဟောတိ”တိ၊ တမ္ပိ န။ ဝါစံ သင်္ခရေန္တိတိ ဟိ ဝစီသင်္ခါရာ၊ တေသု နိရုဒ္ဓေသု ကထံ ဝါစာယ အနိရောဓော။ စိတ္တံ ပန နိရုဒ္ဓေသုပိ စိတ္တသင်္ခါရေသု တေဟိ အနဘိသင်္ခတတ္တာ ဝိတက္ကာဒိနိရောဓော ဝိယ ပဝတ္တတိယေဝါတိ အယမေတ္ထ ပရဿ အဓိပ္ပါယော။ အာနန္တရိယကမ္ပံ ကတံ ဘဝေယျ၊ စိတ္တဿ အနိရုဒ္ဓတ္တာ တံ နိဿာယ စ ရူပဓမ္မာနံ အနပဂတတ္တာ တေ ဇီဝန္တိ ဧဝ နာမာတိ။ **ဗျဉ္ဇနေ အဘိနိဝေသံ အကတွာတိ** “စိတ္တသင်္ခါရာ နိရုဒ္ဓါ”တိ ဝစနတော တေဝ နိရုဒ္ဓါ၊ န စိတ္တန္တိ ဧဝံ နေယျတ္ထံ သုတ္တံ “နိတတ္ထ”န္တိ အဘိနိဝေသံ အကတွာ။ **အာစရိယာနံ နယေ ဌတွာတိ** ပရမ္ပရာဂဘာနံ အာစရိယာနံ အဓိပ္ပါယေ ဌတွာတိ အတ္ထော။ **ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗောတိ** သုတ္တန္တရာဂမတော သုတ္တန္တရပဒဿ အဝိပရိတော အတ္ထော ဝိမံသိတဗ္ဗော။ ယထာ ဟိ “အသညဘဝေါ”တိ ဝစနတော “သညာဝ တတ္ထ နတ္ထိ၊ ဣတရေပန စိတ္တစေတသိကာ သန္တိ”တိ အယမေတ္ထ အတ္ထော န ဂယတိ။ ယထာ စ “နေဝသညာနာသညာယတန”န္တိ ဝစနတော “သညာဝ တတ္ထ တာဒိသိ၊ န ဖဿာဒယော”တိ အယမေတ္ထ အတ္ထော န ဂယတိ သညာသိသေန ဒေသနာတိ ကတွာ၊ ဧဝမိဓာပိ “စိတ္တသင်္ခါရာ နိရုဒ္ဓါ”တိ၊ “သညာဝေဒယိတနိရောဓော”တိ စ ဒေသနာသိသမေဝ၊ သဗ္ဗေပိ ပန စိတ္တစေတသိကာ တတ္ထ နိရုဇ္ဈန္တေဝါတိ အယမေတ္ထ အဝိပရိတော အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ တထာပုဗ္ဗာဘိသင်္ခါရေန သဗ္ဗေသံယေဝ စိတ္တစေတသိကာနံ တတ္ထ နိရုဇ္ဈနတော။ ဧတေန ယံ ပုဗ္ဗေ “အညတ္တာ၊ တဒဘာဝတော”တိ စ ယုတ္တိဝစနံ၊ တဒယုတ္တံ အဓိပ္ပါယာနဝဗောဓတောတိ ဒဿိတံ ဟောတိ။ တေနာဟ **“အတ္ထော ဟိ ပဋိသရဏံ၊ န ဗျဉ္ဇန”**န္တိ။

ဥပဟတာနီတိ ဗာမိတာနိ။ မက္ခိတာနီတိ ဓံသိတာနိ။ အာရမ္မဏ-
သန္ဓနာယ ဣန္ဒြိယာနံ ကိလမထော စက္ခုနာ ဘာသုရရူပသုခုမရဇဒဿနေန
ဝိဘာဝေတဗ္ဗော။ တထာ ဟိ ဥဏှကာလေ ပုရတော အဂ္ဂိမိ ဇလန္တေ
ခရဿရေ စ ပဏဝေ အာကောဋိတေ အက္ခိနိ ဘေဒါနိ ဝိယ န သဟန္တိ
သောတာနိ “သိခရေန ဝိယ အဘိဟညန္တိ”တိ ဝတ္ထာရော ဟောန္တိ။

၄၅၇။ ရူပါဝစရစတုတ္ထဇ္ဈာနမေဝ ရူပဝိရာဂဘာဝနာဝသေနပဝတ္တံ အရူ-
ပဇ္ဈာနန္တိ နေဝသညာနာသညာယတနံ ဝိဿဇ္ဇေန္တော ဓမ္မသေနာပတိ “သုခဿ
စ ပဟာနာ”တိ အာဒိနာ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ အပဂမနေန ဝိဂမေန ပစ္စယာ အပဂမန-
ပစ္စယာ သုခါဒိပ္ပဟာနာနိ။ အဝိဂမပစ္စယာ ပန ကသိဏေသု ရူပါဝစရ-
စတုတ္ထဇ္ဈာနံ ဟေဋ္ဌိမာ တယော စ အာရပ္ပါ။ န ဟိ သက္ကာ တာနိ အနဓိဂန္တော
နေဝသညာနာသညာယတနမဓိဂန္တိ။ နိရောဓတော ဝုဠာနကဖလသမာပတ္တိန္တိ
နိရောဓတော ဝုဠာနဘူတံ အနိစ္စာနုပဿနာသမုဒါဂတဖလသမာပတ္တိ။ သာ ဟိ
“အနိမိတ္တာ စေတောဝိမုတ္တိ”တိ ဝုစ္စတိ။ ယထာ သမထနိဿန္တော အဘိညာ၊
မေတ္တာကရုဏာမုဒိတာဗြဟ္မဝိဟာရနိဿန္တော ဥပေက္ခာဗြဟ္မဝိဟာရော၊ ကသိ-
ဏနိဿန္တော အာရပ္ပါ၊ သမထဝိပဿနာနိဿန္တော နိရောဓသမာပတ္တိ၊ ဧဝံ
ဝိပဿနာယ နိဿန္တဖလဘူတံ သာမညဖလန္တိ အာဟ “ဝိပဿနာနိဿန္တာယ
ဖလသမာပတ္တိယာ”တိ။ အာရမ္မဏာ နာမ သာရမ္မဏဓမ္မာနံ ဝိသေသတော
ဥပ္ပတ္တိနိမိတ္တန္တိ အာဟ “သဗ္ဗနိမိတ္တာနန္တိ ရူပါဒိနံ သဗ္ဗာရမ္မဏာန”န္တိ။ နတ္ထိ ဧတ္ထ
ကိဉ္စိ သင်္ခါရနိမိတ္တန္တိ အနိမိတ္တာ၊ အသင်္ခတာ ဓာတုတိ အာဟ “သဗ္ဗနိမိတ္တာ-
ပဂတာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ”တိ။ ဖလသမာပတ္တိသဟဇာတံ မနသိကာရံ
သန္တာယာဟ၊ န အာဝဇ္ဇနမနသိကာရံ။ န ဟေတ္ထ တဿ သမ္ဘဝေါ အနုလော-
မာနန္တရံ ဥပ္ပဇ္ဇနတော။

ဣမသ္မိံ ဌာနေတိ ဣဓ ဝုတ္တနိရောဓဿ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနာနံ ဂဟိ-
တာနံ ဣမသ္မိံ ပရိယောသာနဿ ဂဟိတဌာနေ။ ဦးဟိ မလေဟိတိ သမထ-
ဝိပဿနာမလေဟိ။ တယော စ သင်္ခါရာနန္တိ ကာယသင်္ခါရာဒိနံ တိဏ္ဍံ သင်္ခါရာနံ။
သောဠသဟိ ဉာဏစရိယာဟိတိ အနိစ္စာနုပဿနာ၊ ဒုက္ခာ၊ အနတ္တာ၊ နိဗ္ဗိဒါ၊
ဝိရာဂါ၊ နိရောဓာ၊ ပဋိနိဿဂ္ဂါ၊ ဝိဝဇ္ဇာနုပဿနာ၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ။ ပ။
အရဟတ္တဖလသမာပတ္တိတိ ဣမာဟိ သောဠသဟိ ဉာဏစရိယာဟိ။ နဝဟိ
သမာဓိစရိယာဟိတိ ပဌမဇ္ဈာနသမာဓိအာဒိဟိ နဝဟိ သမာဓိစရိယာဟိ။

ယော ယထာဝုတ္တာသု စရိယာသု ပုဂ္ဂလဿ ဝသီတာဝေါ၊ သာ ဝသီတာဝတာ-
ပညာ။ အဿာ သာ ကထိတာတိ ယောဇနာ။ ဝိနိစ္ဆယကထာတိ ဝိနိစ္ဆယ-
ဝသေန ပဝတ္တာ အဋ္ဌကထာ ကထိတာ။ တသ္မာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ^၁တံသံဝဏ္ဏနာယဉ္စ^၂
ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဝလဉ္စနသမာပတ္တိ အရိယဝိဟာရဝသေန ဝိဟရဏသမာပတ္တိ။ ဌိတိယာတိ
ဧတ္ထ ပဗန္ဓဌိတိ အဓိပ္ပေတာ၊ န ခဏဌိတိ။ ကသ္မာ? သမာပဇ္ဇနတ္တာ။ တေနာဟ
“ဌိတိယာတိ ဝိရဋ္ဌိတတ္ထ”န္တိ။ အဒ္ဓါနပရိစ္ဆေဒေါတိ ဧတ္တကံ ကာလံ
သမာပတ္တိယာ ဝီတိနာမေဿာမီတိ ပဂေဝ ကာလပရိစ္ဆေဒေါ။ ဂူပါဒိနိမိတ္တ-
ဝသေနာတိ ကမ္မကမ္မနိမိတ္တဂတိနိမိတ္တေသု ယထာရဟံ လဗ္ဘမာနဂူပါဒိနိမိတ္တ-
ဝသေန။ တတ္ထ ယသ္မာ ကမ္မနိမိတ္တေ ဆဗ္ဗိမ္မိ အာရမ္မဏံ လဗ္ဘတိ၊ တသ္မာ
“သဗ္ဗနိမိတ္တာန”န္တိ ဝုတ္တံ၊ န သဗ္ဗေသံ အာရမ္မဏာနံ ဧကန္တံ၊ ဧကန္တတော ဝါ
မနသိကာတဗ္ဗတော။ လက္ခဏဝစနံ ဟေတံ ယထာ “ဒါတဗ္ဗမေတံ ဘေသန္တံ၊
ယဒိ မေ ဗျာဓိတာ သိယု”န္တိ။

၄၅၉။ နိလမ္ဗိ သဉ္ဇာနာတိတိအာဒိနာ နိလာဒိဂ္ဂဟဏမုခေန တံဝဏ္ဏာနံ
သက္ကာနံ သဉ္ဇာနနံ အဝေရာဒိဘာဝမနသိကရဏံ ဇောတိတန္တိ အာဟ “ဧတသ္မိ”
ဟိ ဌာနေ အပ္ပမာဏာ စေတောဝိမုတ္တိ ကထိတာ”တိ။ ဧတ္ထ အာကိဉ္စညံ
ကထိတန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ “ဧတ္ထ သုညတ”တိ၊ “ဧတ္ထ အနိမိတ္တာ”တိ ဧတ္ထာပိ ဝေသေဝ
နယော။ တန္တိ “ဣဓ အညံ အဘိနဝံ နာမ နတ္ထိ”တိအာဒိနာ ဝုတ္တံ အတ္ထဝစနံ။
ဧတာတိ အပ္ပမာဏစေတောဝိမုတ္တိအာဒိယော။ ဧကနာမကာတိ ဧကေန-
နာမကာ၊ ယေ နာနာဗျဉ္ဇနာတိ အဓိပ္ပေတာ။ ဧကော ဓမ္မောတိ အရဟန္တ-
ဖလသမာပတ္တိ။ ဓတုနာမကောတိ အပ္ပမာဏစေတောဝိမုတ္တိအာဒိနာမကော။
ဧတန္တိ ဧတမတ္ထံ။ အပ္ပမာဏာတိ အနောဓိသော၊ ဩဓိသောပိ ဝါ “ဧတ္ထကာ”တိ
အပရိမိတာ။ အသေသေတွာတိ အသုဘသမာပတ္တိ ဝိယ ဧကသေဝ
အဂ္ဂဟဏတော။

ကိဉ္ဇာပိ အသုဘနိမိတ္တာရမ္မဏမ္ပိ ကိဉ္ဇနံ ဟောတိ၊ အာရမ္မဏသင်္ခနဿ
ကိဉ္ဇနဿ အသုဘသမာပတ္တိနမ္ပိ ပဋိဘာဂနိမိတ္တသင်္ခါတံ အာရမ္မဏံ သဗ္ဗိဗ္ဗံ ဝိယ
ဝိဂ္ဂဟံ ကိဉ္ဇနံ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိ၊ န တထာ ဣမဿာတိ။ နန မြဟ္မဝိဟာရပဌမာ-
ရူပါနမ္ပိ ပဋိဘာဂနိမိတ္တဘူတံ ကိဉ္ဇိ အာရမ္မဏံ နတ္ထိတိ? သစ္စံ နတ္ထိ၊ အယံ ပန
ပဌမာရူပဝိညာဏံ ဝိယ န ပဋိဘာဂနိမိတ္တဘူတအာရမ္မဏတာယ ဧဝံ ဝုတ္တာ။

အတ္တေနာတိ အတ္တနာ။ ဘဝတိ ဧတေန အတ္တာတိ အဘိဓာနံ ဗုဒ္ဓိ စာတိ
 အာဝေါ၊ အတ္တာ။ အာဝ-သဒ္ဓေါပိ အတ္တပရိယာယောတိ အာဟ “အာဝ-
 ပေါသပုဂ္ဂလာဒိသင်္ခါတေနာ”တိ။ နေသံ အပ္ပမာဏသမာဓိအာဒိနံ စတုန္တံ။
 “နာနတာ ပါကဋ္ဌာဝါ”တိ ဝုတ္တံ နာနတ္ထံ ဘူမိတော အာရမ္မဏတော စ။
 ဒဿေတုံ “အတ္ထော ပနာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ပရိတ္တာဒိဘာဝေန အတိတာဒိ-
 ဘာဝေန အဇ္ဈတ္တာဒိဘာဝေန စ န ဝတ္တဗ္ဗံ အာရမ္မဏံ ဧတိဿာတိ နဝတ္တဗ္ဗာ-
 ရမ္မဏာ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏဖလသမာပတ္တိဘာဝတော။

• **တ္တကောတိ** ရာဂါဒိဟိ သံကိလိဋ္ဌတာယ ဧတ္တကပ္ပမာဏော၊ ဥတ္တာနော ပရိတ္တစေတသောတိ အတ္ထော။ နိဗ္ဗာနဗ္ဗိ အပ္ပမာဏမေဝ ပမာဏကရဏာနံ အဘာဝေနာတိ အာနေတွာ သဗ္ဗန္ဓော။ **အကုပ္ပတိ အရဟတ္တဖလစေတော- ဝိမုတ္တိ** ပဋိပက္ခေဟိ အကောပနိယတာယ။ **ကိဉ္စတိတိ** ကတ္တရိ ပဋိတော ဓာတု မဒ္ဒနတ္ထောတိ အာဟ “**ကိဉ္စတိ မဒ္ဒတိ**”တိ။ တဿ ပယောဂံ ဒဿေတုံ “**မနုဿာ ကိရာ**”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

သမ္မဟာဒိဃနဝသေန သင်္ကစ္စပရိစ္ဆေဒတာယ စ သဝိဂ္ဂဟာ ဝိယ ဥပဋ္ဌိတာ သင်္ခါရာ နိစ္စာဒိဂ္ဂါဟဿ ဝတ္ထုတာယ “**နိဗ္ဗိတိန္တံ သုခါဒိနိဗ္ဗိတိန္တံ**” နှိ ဝ ဝုစ္စတိ၊ ဝိပဿနာ ပန တတ္ထ ဃနဝိနိဗ္ဗောဂံ ကရေန္တိ နိစ္စာဒိဂ္ဂါဟံ ဝိမေဇန္တိ “**နိဗ္ဗိတိန္တံ သမုဋ္ဌါတေတိ**” တိ ဝုတ္တာ ဃနနိဗ္ဗိတဿ၊ အာရမ္မဏဘူတဿ အဘာဝါ။ န ဂဟိတာတိ ဧကတ္ထပဒနိဒ္ဒေသေ ပါဠိယံ ကဿှာ န ဂဟိတာ။ သာတိ သုညတာ စေတောဝိမုတ္တိ။ သဒ္ဓတ္တာတိ အပ္ပမာဏာစေတောဝိမုတ္တိအာဒိနိဒ္ဒေသေသု။ အာရမ္မဏဝသေနာတိ အာရမ္မဏဝသေနပိ ဧကတ္တာ၊ န ဧကဝလံ သဘာဝသရသတောဝ။ ဣမိနာ ပရိယာယေနာတိ အပ္ပမာဏတောတိ- အာဒိနာ အာရမ္မဏတော လဒ္ဓပရိယာယေန။ အညသ္မိံ ပန ဌာနေတိ အာကိဉ္ဇညာဒိသဒ္ဓပဝတ္တိဟေတုတော အညေန ဟေတုနာ အပ္ပမာဏာတိ- သဒ္ဓပဝတ္တိယံ ဧတဿ စေတောဝိမုတ္တိယာ ဟောန္တိ။ ဧသ နယော သေသေသုပိ။ ဣမိနာ ပရိယာယေနာတိ ဣမိနာ တာယ တာယ သမညာယ ဝေါဟရိ- တဗ္ဗတာပရိယာယေန။ သစ္စာနံ ဒဿနမုခေန ဝဋ္ဋဝသေန ဥဋ္ဌိတဒေသနံ အရဟတ္တေန ဣဋ္ဌံ ဂဏှန္တော ယထာနုသန္တိနာဝ ဒေသနံ နိဋ္ဌပေသိ။ ယံ ပနေတ္ထ အတ္ထတော အဝိဘတ္တံ၊ တံ သုဝိညေယျမေဝ။

မဟာဝေဒလ္လသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၄-ဣဒ္ဓေဝေဒလ္လသုတ္တံ

၄၆၀။ အယံ ဒေသနာ ယသ္မာ ပုစ္ဆာဝိဿန္ဓနဝသေန ပဝတ္တာ၊ တသ္မာ ပုစ္ဆကဝိဿန္ဓကေ ပုစ္ဆာနိမိတ္တဉ္စ သမုဒါယတော ဝိဘာဝေတုံ “ကော ပနာ-
ယ”န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဥပါသကတ္တန္တိ အမဂ္ဂါဂတံ ဥပါသကတ္တံ။ တေသန္တိ ကော-
ဒသနဟုတာနံ။ မဂ္ဂါဂတေန ဥပသမေန သန္တိန္ဒြိယော သန္တမာနသော။

“ကိံ န ခေါအဇ္ဇ ဘဝိဿတိ အယုပုတ္တော”တိ ဝီရိယံ ဩလောကဿမာနာ။
ဩလမ္ပနတ္တန္တိ တဿ ဟတ္ထာဝလမ္ပနတ္တံ ပုဗ္ဗာစိဏ္ဏဝသေန အတ္တနော ဟတ္ထံ
ပသာရေသိ။ ဗဟိဒ္ဓါတိ အတ္တနာ အညံ ဝိသဘာဂဝတ္ထု သန္ဓာယ ဝဒတိ။
ပရိဘေဒကေနာတိ ပေသုညဝါဒိနာ။

အဝိဂမပ္ပိစ္ဆတာယ “န ပကာသေတဗ္ဗော”တိ စိန္တေသိ။ ပုန တံ အနုကမ္ပန္တော
“သဝေ ခေါ ပနာဟ”န္တိအာဒိ စိန္တေသိ။ သော ဓမ္မောတိ သော
လောကုတ္တရဓမ္မော။ ဝိဝဋ္ဌံ ဥဒ္ဓိဿ ဥပစိတံ နိဗ္ဗေဘာဂိယံ ကုသလံ ဥပ-
နိဿယော။ “ယဒိ မေ ဥပနိဿယော အတ္ထိ၊ သက္ကာ ဧတံ ပဋိလဒ္ဓု။ သစေပိ
နတ္ထိ၊ အာယတိံ ဥပနိဿယော ဘဝိဿတိ”တိ စိရကာလပရိဘာဝိတဿ
သဋ္ဌေ ပဒီပဇာလာဝိယ အပ္ပန္နရေ ဒိပ္ပမာနာယ ဟေတုသမ္ပတ္တိယာ စောဒိယ-
မာနာ အာဟ “ဝေ သန္တေ မယံ ပဗ္ဗန္တံ အနုဇာနာထာ”တိ။

လာဘသက္ကာရာ ဥဗ္ဗန္တိ သုစိရကာလံ ကတူပစိတပုညတာယ။ အဘိ-
နိဟာရသမ္ပန္နတ္တတိ သုဇာတတ္ထေရဿ ပဒုမုတ္တရဿ ဘဂဝတော အဂ္ဂ-
သာဝကဿ နိပစ္စကာရံ ကတွာ “တုမေဟိ ဒိဋ္ဌဓမ္မဿ ဘာဂီ အဿ”န္တိ နိဗ္ဗေ-
ဘာဂိယံ ဒါနံ ဒတွာ ကတပတ္ထနာသင်္ခါတသမ္ပန္နဘိနိဟာရတ္တာ။ နာတိစိရံ
ကိလမိတ္တာတိ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဘာဝေန္တိ ဝိပဿနာယ ပရိပါကဝသေန စိရံ န
ကိလမိတ္တ။ ဝုတ္တမေဝတ္ထံ ဝိဝရိတုံ “ဣတော ပဋ္ဌာယာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဒုတိယ-
ဂမနေနာတိ ပဗ္ဗာဇနတ္ထံ ဂမနတော ဒုတိယဂမနေန။

ဥပနေတွာတိ ပဥဿ အတ္တဘာဝေန ဥပနေတွာ။ သက္ကာယန္တိ သကာယံ။
ဥပနိက္ခိတ္တံ ကိဉ္စ ဝတ္ထု သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒြိယမာနာ ဝိယ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒြိယန္တိ ဝိယ။ ဧကော
ဝေ ပါသော ဧတိဿာတိ ကေပါသကာ၊ ဂဏ္ဍိ။ သာ ဟိ သုမောစိယာ၊
အနေကပါသာ ပန ဒုမ္မောစိယာ၊ ကေပါသဂ္ဂဟဏံ ဝိဿန္ဓနဿ သုကရဘာဝ-
ဒဿနတ္ထံ။ ပဋိသန္တိဒါဝိသယေ ဌတွာတိ ဧတေန ထေရိယာ ပဘိန္ဒပဋိသန္တိဒတံ
ဒဿေတိ။ ပစ္စယဘူတာဘိ အာရမ္မဏာဒိဝသေန ပစ္စယဘူတာ။

ထေရိယာ ဝိသေသာမိဂမဿ အတ္တနော အဝိသယတာယ ဝိသာခေါ “န သက္ကာ”တိအာဒိနာ စိန္တေသီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ သစ္စဝိနိဇ္ဈောဂပဉ္စဗျာကရဏေနာတိ သစ္စပရိယာပန္နဿ ဓမ္မဿ ဒဿနတော အညာနညတ္ထနိဒ္ဒါရဏဘေဒနာ- သင်္ခါတဿ ဝိနိဇ္ဈောဂပဉ္စဿ ဝိဿဇ္ဇနေန။ ခွေ သစ္စာနီတိ ဒုက္ခသမုဒယသစ္စာနိ။ ပဋိနိဝတ္တေတွာတိ ပရိဝတ္တေတွာ။ ဂဏ္ဍိပဉ္စန္ဒိ ဒုဗ္ဗိနိဗ္ဗေတောယ ဂဏ္ဍိဘူတံ ပဉ္စံ။

န တံယေဝ ဥပါဒါနံ တေ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ ကေဒေသဿ သမုဒါယ- တာဘာဝတော, သမုဒါယဿ စ ကေဒေသတာဘာဝတော။ နာမိ အညတြ ပဉ္စဟိ ဥပါဒါနက္ခန္ဓေဟိ ဥပါဒါနံ တဿ တဒေကဒေသဘာဝတော။ န ဟိ ကေဒေသော သမုဒါယဝိနိမုတ္တော ဟောတိ။ ယဒိ ဟိ တညေဝါတိအာဒိနာ ဥဘယပက္ခေပိ ဒေါသံ ဒဿေတိ။ ရူပါဒိသဘာဝမ္ဘိတိ ရူပဝေဒနာသညာ- ဝိညာဏသဘာဝမ္ဘိ, ဖဿစေတနာဒိသဘာဝမ္ဘိ ဥပါဒါနံ သိယာ။ အညတြ သိယာတိ ပဉ္စဟိ ဥပါဒါနက္ခန္ဓေဟိ ဝိသုယေဝ ဥပါဒါနံ ယဒိ သိယာ။ ပရသမယေတိ နိကာယဝါဒေ။ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တော အနုသယောတိ နိဒဿနမတ္တ- မေတံ နိကာယဝါဒေ စိတ္တသဘာဝါဘာဝဝိညာဏာဒိနမ္ဘိ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တဘာဝ- ပဋိဇာနနတော။ ဧဝံ ဗျာကာသီတိ “န ခေါ အာဝုသော”တိအာဒိနာ ခန္ဓဂတ- ဆန္တရာဂဘာဝေန ဗျာကာသိ။ အတ္တဓမ္မနိစ္ဆယသမ္ဘဝတော အသမ္ပဒ္ဓေန။ တေသု ကတ္တစိပိ အသမ္ပယုနတော အဝိတ္တာယန္တေန။ ပုစ္ဆာဝိသယေ မောဟန္တကာရဝိဂမနေန ပဒီပသဟဿံ ဇာလေန္တေန ဝိယ။ သဥပါဒါနုပါဒါန- ဌာနံ အနုတ္တာနတာယ ပစုရဇနဿ ဂူဌော။ အဂ္ဂဟိတသင်္ကေတာနံ ကေသဉ္စိ ပဋိစ္ဆာဒိတသဒိသတ္တာ ပဋိစ္ဆန္တော။ တိလက္ခဏဟ္တာဟတဓမ္မဝိသယတာယ တိလက္ခဏာဟတော။ ဂမ္ဘိရဉာဏဂေါစရတာယ ဂမ္ဘိရော။ လဒ္ဓပတိဌာ အရိယသစ္စသမ္ပုဋ္ဌိဝေနေတော။ ဧဝံ ဒိဋ္ဌဓမ္မာဒိဘာဝတော ဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တာ။ သဗ္ဗသော နိဝုတ္တဗြဟ္မစရိယတာယ တိဏ္ဍိ ဘဝါနမ္ဘိ အပရဘာဂေ နိဗ္ဗာနေ နိဝုတ္တဝတိတိ ဘဝမတ္တကေ ဌိတာ။

၄၆၁။ “ရူပံ အတ္တတော သမနုပဿတိ”တိပဒုဒ္ဒါရံ ကတွာ “ဣဓေကစ္စော”တိ- အာဒိနာ’ ပဋိသန္တဒါပါဌေန တဒတ္ထံ ဝိဝရတိ။ တတ္ထ အတ္တတော သမနုပဿ- တိတိ အတ္တာတိ သမနုပဿတိ၊ အတ္တဘာဝေန သမနုပဿတိ။ အဟန္တိ အတ္တာနံ နိဒ္ဓိသတိ။ အဟံဗုဒ္ဓိနိဗ္ဗန္ဓနံ ဟိ အတ္တာနံ အတ္တဝါဒီ ပညပေတိ၊ တသ္မာ ယံ ရူပံ သော အဟန္တိ ယဒေတံ မမ ရူပံ နာမ၊ သော အဟန္တိ ဝုစ္စမာနော မမ

အတ္တာ တံ မမ ရူပန္တိ ရူပဉ္စ အတ္တဉ္စ အဒွယံ အနညံ သမနုပဿတိ။ တထာ ပဿတော စ အတ္တာ ဝိယ ရူပံ, ရူပံ ဝိယ ဝါ အတ္တာ အနိစ္စောတိ အာပန္နမေဝ။ အနိစ္စိ ဇာလသိခါ။ သာ စေ ဝဏ္ဏော၊ စက္ခုဝိညေယျာဝ သိယာ, န ကာယ-ဝိညေယျာ၊ ဝဏ္ဏောပိ ဝါ ကာယာဒိဝိညေယျော အစုံယာ အနညတ္တာတိ ဥပမေယျံ ဝိယ ဥပမာပိ ဒိဋ္ဌိဂတိကဿ အယုတ္တာဝ။ ဒိဋ္ဌိပဿနာယာတိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသင်္ခါတာယ ပဿနာယ ပဿတိ၊ န တဏှာမာနပညာနုပဿနာယ။ အရူပံ ဝေဒနာဒိ အတ္တာတိ ဂဟေတွာ ဆာယာယ ရုက္ခာဓိနတာယ ဆာယာ-ဝန္တိ ရုက္ခံ ဝိယ ရူပဿ သန္တကဘာဝေန အတ္တာဓိနတာယ ရူပဝန္တိ အတ္တာနံ သမနုပဿတိ။ ပုပ္ဖုဓိနတာယ ပုပ္ဖသ္မိ ဝန္တိ ဝိယ အာဓေယျဘာဝေန အတ္တာ-ဓိနတာယ ရူပဿ အတ္တနိ ရူပံ သမနုပဿတိ။ ယထာ ကရုဏ္ဏော မဏိနော အာဓာရော၊ ဧဝံ ရူပမ္ပိ အတ္တနော အာဓာရေတိ ကတွာ အတ္တာနံ ရူပသ္မိ သမနုပဿတိ။ သေဝ နယောတိ ဣမိနာ အတ္တနော ဝေဒနာဒိဟိ အနညတ္တံ တေသဉ္စာဓာရဏတံ နိဿိတတဉ္စ ယထာဝုတ္တံ အတိဒိသတိ။

အရူပံ အတ္တာတိ ကထိတံ “ဝေဒနာဝန္တိ” န္တိ အာဒိသု ဝိယ ရူပေန ဝေါမိဿ-ကတာယ အဘာဝတော။ ရူပါရူပမိဿကော အတ္တာ ကထိတော ရူပေန သဋ္ဌိ သေသာရူပဓမ္မာနံ အတ္တာတိ ဂဟိတတ္တာ။ ဥန္တေဒဒိဋ္ဌိ ကထိတာ ရူပါဒိနံ ဝိနာသဒဿနတော။ တေနောဟ “ရူပံ အတ္တာတိ ယော ဝဒေယျ၊ တံ န ဥပပဇ္ဇတိ၊ အတ္တာ မေ ဥပပဇ္ဇတိ စ ဝေတိ စာတိ ဣစ္စဿ ဝေမာဂတံ ဟောတိ”တိအာဒိ။ အဝသေသေသျှတိ ပန္နရသသု ဌာနေသု။ သဿတဒိဋ္ဌိ ကထိတာ ရူပဝန္တာဒိဘာဝေန ဂဟိတဿ အနိဋ္ဌါရိတရူပတ္တာ။

ဒိဋ္ဌိဂတိကော ယံ ဝတ္ထု အတ္တာတိ သမနုပဿတိ၊ ယေဘုယျေန တံ နိစ္စံ သုခန္တိ စ သမနုပဿတေဝ။ သာဝကော ပန တပုဋိက္ခေပေန သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာတိ သုဒိဋ္ဌတ္တာ ရူပံ အတ္တာတိ န သမနုပဿတိ၊ တထာဘူတော စ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာတိ သမနုပဿတိ၊ တထာ ဝေဒနာဒယောတိ ဒဿေန္တော “န ရူပံ အတ္တတော”တိအာဒိမာဟ။ ဧဝံ ဘဝဒိဋ္ဌိပိ အဝိဇ္ဇာဘဝတဏှာ ဝိယ ဝဇ္ဇဿ သမုဒယောယေဝါတိ ဒိဋ္ဌိကထာယံ “တ္ထေကေန ဂမနံ ဟော-တိ”တိအာဒိ, ဒိဋ္ဌိပ္ပဟာနကထာယဉ္စ “တ္ထေကေန ဂမနံ န ဟောတိ”တိ-အာဒိ ဝုတ္တံ။

၄၆၂။ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တမတ္တမေဝ ပုစ္ဆိတတ္တာ “ထေရိယာ ပဋိပုစ္ဆိတွာ ဝိဿဇ္ဇေတဗ္ဗော”တိ ဝတွာ ပဋိပုစ္ဆနဝိမိ ဒဿေတုံ “ဥပါသကာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

ပဋိပတ္တိဝေဒနာတိ သက္ကာယနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါဘာဝေန။ သင်္ခတာသင်္ခတ-
 ဝသေန လောကီယလောကုတ္တရဝသေန သင်္ခဟိတာသင်္ခဟိတဝသေနာတိ
 “ဝသေနာ”တိ ပဒံ ပစ္စေကံ ယောဇေတဗ္ဗံ။ တတ္ထ ကာမံ အသင်္ခတော နာမ
 မဂ္ဂေါ နတ္ထိ၊ ကိံ သင်္ခတော၊ ဥဒါဟု အသင်္ခတောတိ ပန ပုစ္ဆာဝသေန တထာ
 ဝုတ္တံ။ “အရိယော”တိ ဝစနေနေဝ မဂ္ဂဿ လောကုတ္တရတာ သိဒ္ဓါ၊ သင်္ခါဟက-
 ခန္ဓပရိယာပန္နာနံ ပန မဂ္ဂဓမ္မာနမ္ဘိ သိယာ လောကီယတာတိ ဣဓ လောကီ-
 ယဂ္ဂဟဏံ။ ကိဉ္စာပိ သင်္ခဟိတပဒမေဝ ပါဠိယံ အာဂတံ၊ န အသင်္ခဟိတပဒံ၊
 ယေ ပန သင်္ခါဟကဘာဝေန ဝုတ္တာ၊ တေ သင်္ခဟိတာ န ဟောန္တိတိ
 အဋ္ဌကထာယံ အသင်္ခဟိတဂ္ဂဟဏံ ကတန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ သင်္ခတောတိအာဒိသု
 သမေစ္စ သမ္ဘုယျ ပစ္စယေဟိ ကတောတိ သင်္ခတော။ တထာဘူတော စ
 တံသမင်္ဂိနော ပုဂ္ဂလဿ ပုဗ္ဗဘာဂစေတနာတိ မယံ မဂ္ဂေါ အဋ္ဌင်္ဂိကော
 ဟောတု သတ္တင်္ဂိကော ဝါတိ စေတိတဘာဝေန စေတိတော။ သဟဇာတ-
 စေတနာယပိ စေတိတောဝ တဿာ သဟကာရိကဘရဏဘာဝတော၊
 တတော ဧဝ ပကပ္ပိတော အာယူဟိတော။ ပစ္စယေဟိ နိပ္ပုဒိတတ္တာ ကတော
 နိဗ္ဗတ္တိတော စ။ သမာပဇ္ဇန္တေန အတ္တနော သန္တာနေ သမ္ပဒေဝ အာပဇ္ဇန္တေန
 ဥပ္ပါဒေန္တေန။ ဣတိ သတ္တဟိပိ ပဒေဟိ ပစ္စယနိဗ္ဗတ္တိတံယေဝ အရိယမဂ္ဂဿ
 ဒဿေတိ။

အသင်္ခဟိတော ခန္ဓာနံ ပဒေသော ဧတဿ အတ္ထိတိ မဂ္ဂေါ
 သပ္ပဒေသော။ နတ္ထိ ဧတေသံ ပဒေသာတိ ခန္ဓာ နိပ္ပဒေသာ။ ပဒိဿတိ
 ဧတေန သမုဒါယောတိ ဟိ ပဒေသော၊ အဝယဝေါ။ အယန္တိ မဂ္ဂေါ။ သပ္ပဒေ-
 သတ္တာ ဧကဒေသတ္တာ။ နိပ္ပဒေသေဟိ သမုဒါယဘာဝတော နိရဝသေသ-
 ပဒေသေဟိ။ ယထာ နဂရံ ရဇ္ဇေကဒေသဘူတံ တဒန္တောဂဓတ္တာ ရဇ္ဇေန
 သင်္ခဟိတံ၊ ဧဝံ အရိယမဂ္ဂေါ ခန္ဓတ္တယေကဒေသဘူတော တဒန္တောဂဓတ္တာ
 တိဟိ ခန္ဓေဟိ သင်္ခဟိတောတိ ဒဿေတိ “နဂရံ ဝိယ ရဇ္ဇေနာ”တိ ဣမိနာ။
 သဇာတိတောတိ သမာနဇာတိတာယ၊ သမာနသဘာဝတ္တာ ဧဝါတိ အတ္ထော။
 ဧတ္ထ စ သီလက္ခန္ဓော “နဝ ကောဋိသဟဿာနိ”တိအာဒိနာ၊ ဝုတ္တပဘေဒ-
 ဝသေန စေဝ သမ္ပတ္တသမာဒါနဝိရတိအာဒိဝသေန စ ဂယမာနော
 နိပ္ပဒေသော၊ မဂ္ဂသီလံ ပန အာဇီဝဋ္ဌမကမေဝ သမုစ္ဆေဒဝိရတိမတ္တမေဝါတိ
 သပ္ပဒေသံ။ သမာဓိက္ခန္ဓော ပရိတ္တမဟဂ္ဂတာဒိဝသေန စေဝ ဥပစာရပ္ပနာ-
 သမာဓိဝသေန စ အနေကဘေဒတာယ နိပ္ပဒေသော၊ မဂ္ဂသမာဓိ ပန

၁-ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၄၄၊ အပဒါန-၌ ၂-၂၅၃၊ ပဋိသံ-၌ ၁-၁၈၈-ပိဋေသု။

လောကုတ္တရောဝ, အပ္ပနာသမာဓိ ဧဝါတိ သပ္ပဒေသော။ တထာ ပညာက္ခန္ဓော ပရိတ္တမဟဂ္ဂတာဒိဝသေန စေဝ သုတမယဉာဏာဒိဝသေန စ အနေကဘေဒ-
တာယ နိပ္ပဒေသော၊ မဂ္ဂပညာ ပန လောကုတ္တရောဝ, ဘာဝနာမယာ ဧဝါတိ သပ္ပဒေသော။ **အတ္တနော ဓမ္မတာယာ**တိ သဟကာရိကာရဏံ အနပေက္ခိဘွာ
အတ္တနော သဘာဝေန အတ္တနော ဗလေန **အပ္ပေတုံ န သက္ကောတိ** ဝီရိယေန
အနုပတ္တမ္ဘိတံ, သတိယာ စ အနုပဋ္ဌိတံ။ **ပဂ္ဂဟနိစ္စန္တိ** ယထာ ကောသဇ္ဇပက္ခေ
န ပတိတာ စိတ္တဋ္ဌိတိ၊ တထာ ပဂ္ဂဏှနကိစ္စံ။ **အဝိလာပနကိစ္စန္တိ** ယထာ
အာရမ္မဏေ န ပိလဝတိ၊ ဧဝံ အဝိလာပနကိစ္စံ။

ကေတော ဇာတာတိ သဟဇာတာ။ ဝိဋ္ဌိံ ဒတွာ **ဩနတသဟာယော**
ဝိယ ဝါယာမော သမာဓိဿ အာရမ္မဏေ အပ္ပနာယ ဝိသေသပစ္စယ-
ဘာဝတော။ **အံသကူဠံ ဒတွာ ဌိတသဟာယော** ဝိယ သတိ သမာဓိဿ
အာရမ္မဏေ ဒဠပဝတ္တိယာ ပစ္စယဘာဝတော။ **ကိရိယတော**တိ ဥပကာရ-
ကိရိယတော။

အာကောဋေတွာတိ အာရမ္မဏံ အာဟနိတွာ။ တထာ ဟိ ဝိတက္ကော
“အာဟနနရသော”တိ, ယောဂါဝစရော စ “ကမ္မဋ္ဌာနံ တက္ကာဟတံ ဝိတက္က-
ပရိယာဟတံ ကရေတိ”တိ ဝုစ္ဆတိ။ **ဣဓာပီတိ** သမ္မာဒိဋ္ဌိသင်္ကပ္ပေသု။ **ကိရိယ-**
တောတိ ဝုတ္တပ္ပကာရဥပကာရကိရိယတော။

သုဘသုခါဒိနိမိတ္တဂ္ဂါဟဝိဓေနံ **စတုကိစ္စသာဓနံ**။ **ပစ္စယတ္တေနာ**တိ သဟ-
ဇာတာဒိပစ္စယဘာဝေန။ **စတုကိစ္စသာဓနဝသေနော**တိ ဣဒံ မဂ္ဂဝီရိယသေဝ
ဂဟိတဘာဝဒဿနံ။ တံ ဟိ ဧကံယေဝ ဟုတွာ စတုကိစ္စံ ယထာဝုတ္တ-
ဥပကာရကသဘာဝေန စ ပရိဝါရဋ္ဌေန ပရိက္ခာရော ဟောတိ။ **မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တ-**
ဓမ္မာနန္တိ ဣမိနာ မဂ္ဂဓမ္မာနမ္ဘိ ဂဟဏံ၊ န တံသမ္ပယုတ္တဇယာဒိနံယေဝ။
ကေစိတ္တက္ခဏိကာတိ မဂ္ဂစိတ္တုပ္ပါဒဝသေန ကေစိတ္တက္ခဏိကာ။

သတ္တဟိ ဉာဏေဟိတိ ပရမုက္ခံသဂတေဟိ သတ္တဟိ ဇေနေဟိ သမ္ပယုတ္တ-
ဉာဏေဟိ, သတ္တဟိ ဝါ အနုပဿနာဉာဏေဟိ။ အာဒိတော သေဝနာ
အာသေဝနာ၊ တတော ပရံ ဝေဒနာ **ဘာဝနာ**၊ ပုနပ္ပုနံ ကရဏံ **မဟုလိကမ္ပန္တိ**
အဓိပ္ပါယေနာဟ “**အညေန စိတ္တေနာ**”တိအာဒိ။ အဓိပ္ပါယဝသေန နိဒ္ဒါရေတွာ
ဂဟေတဗ္ဗတ္ထံ **သုတ္တံ နေယျတ္ထံ**။ ယထာရုတဝသေန ဂဟေတဗ္ဗတ္ထံ **နိတတ္ထံ**။ **ဧဝံ**
သန္တေတိ ယဒိ ဣဒံ သုတ္တံ နိတတ္ထံ, အာသေဝနာဒိ စ ဝိသုံ ဝိသုံ စိတ္တေဟိ
ဟောတိ၊ ဧဝံ သန္တေ။ အာသေဝနာဒိ နာမ စိတ္တဿ အနေကဝါရံ ဥပ္ပတ္တိယာ

ဟောတိ၊ န ကေဝါရမေဝါတိ အာဟ “**ဧကံ စိတ္တံ**” နှိအာဒိ။ တတြာယံ သင်္ခေပတ္တော— အာသေဝနာဝသေန ပဝတ္တမာနံ စိတ္တံ သုစိရမ္ပိ ကာလံ အာသေဝနာဝသေနပဝတ္တေယျ။ တထာ ဘာဝနာဗဟုလိကမ္မဝသေန ပဝတ္တမာနာနိပိ၊ န စေတ္ထ ဧတ္တကာနေဝ စိတ္တာနိ အာသေဝနာဝသေန ပဝတ္တန္တိ၊ ဧတ္တကာနိ ဘာဝနာဝသေန၊ ဗဟုလိကမ္မဝသေနာတိ နိယမော လဗ္ဘတိ။ ဣတိ အနေကစိတ္တက္ခဏိကအရိယမဂ္ဂံ ဝဒန္တဿ ဒုန္နိဝါရိယောဝါယံ ဒေါသော။ ယထာ ပန ပုဗ္ဗဘာဂေပိ နာနာစိတ္တေသု ပဝတ္တပရိညာဒိကိစ္စာနံ သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒိနံ ပဋိဝေဓကာလေ ယထာရဟံ စတုကိစ္စသာနေ၊ ကေစိတ္တက္ခဏိကာ စ ပဝတ္တိ၊ ဧဝံ ဝိပဿနာယ ပဝတ္တာဘိသင်္ခါရဝသေန အာသေဝနာဘာဝနာဗဟုလိကမ္မာနိ ပဋိဝေဓကာလေ ကေစိတ္တက္ခဏိကာနေဝ ဟောန္တိတိ ဝဒန္တာနံ အာစရိယာနံ န ကောစိ ဒေါသော အာသေဝနာဒိဟိ ကာတဗ္ဗကိစ္စဿ တဒါ ကေစိတ္တက္ခဏေယေဝ သိဇ္ဈနတော။ တေနာဟ “**ဧကစိတ္တက္ခဏိကာဝါ**” တိအာဒိ။ သစေ သဉ္ဇနာတိတိ သစေ သညတ္တိံ ဂစ္ဆတိ။ ယာဂုံ ဝိဝါဟိတိ ဥယျောဇေတဗ္ဗော ဓမ္မသာကစ္ဆာယ အာဗ္ဗဘာဝတောတိ အဓိပ္ပာယော။

၄၆၃။ ပုညာဘိသင်္ခါရာဒိသုတိ အာဒိ-သဒ္ဓေန ကာယသဉ္ဇေတနာဒိ-လက္ခဏေ ကာယသင်္ခါရာဒိကေပိ သင်္ဂဏာတိ၊ န အပုညာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရေ ဧဝ။ ကာယပဋိဗဒ္ဓတ္တာ ကာယေန သင်္ခရိယတိ၊ န ကာယသမုဋ္ဌာနတ္တာ။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ ဟိ တေ ဓမ္မာတိ။ နိဗ္ဗတ္တိယတိတိ စ ဣဒံ ကာယေ သတိ သပ္ပာဝံ၊ အသတိ စ အဘာဝံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ဝါစန္တိ ဝစိဃောသံ။ သင်္ခရေတိတိ ဇနေတိ။ တေနာဟ “**နိဗ္ဗတ္တေတိ**” တိ။ န ဟိ တံ ဝိတက္ကဝိစာရရဟိတစိတ္တံ ဝစိဃောသံ နိဗ္ဗတ္တေတုံ သက္ကောတိ။ စိတ္တပဋိဗဒ္ဓတ္တာတိ ဧတေန စိတ္တဿ နိဿယာဒိ-ပစ္စယဘာဝေါစိတ္တသင်္ခါရသင်္ခရဏန္တိ ဒဿေတိ။ အညမညမိဿာတိ အတ္ထတောဘိန္နာပိ ကာယသင်္ခါရာဒိဝစနဝစနိယဘာဝေန အညမညမိဿိတာ အဘိန္နာဝိယ၊ တတော ဧဝ အာလုဋ္ဌိတာ သင်္ကဏ္ဍာ အဝိဘူတာ အပါကဋ္ဌာ ဒုဒ္ဓိပနာ ဒုဝိညာပယာ။ အာဒါနဂ္ဂဟဏမုဉ္ဇနစောပနာနိတိ ယဿ ကဿစိ ကာယေန အာဒါတဗ္ဗဿ အာဒါနသင်္ခါတံ ဂဟဏံ၊ ဝိဿဇ္ဇနသင်္ခါတံ မုဉ္ဇနံ၊ ယထာတထာ-စလနသင်္ခါတံ စောပနန္တိ ဣမာနိ ပါပေတွာ သာဓေတွာ ဥပ္ပန္နာ။ ကာယတော ပဝတ္တာ သင်္ခါရာ၊ ကာယေန သင်္ခရိယန္တိတိ စ ကာယသင်္ခါရာတွေဝ ဝုစ္ဆန္တိ။ ဟနုသံစောပနန္တိ ဟနုသဉ္ဇလနံ။ ဝစိဘေဒန္တိ ဝါစာနိစ္ဆာရဏံ။ ဝါစသင်္ခရေန္တိတိ ကတွာ ဣဓ ဝစိသင်္ခါရာတွေဝ ဝုစ္ဆန္တိ။

၄၆၄။ သမာပဋိဿန္တိ ပဒံ နိရောဓဿ အာသန္ဓာနာဂတဘာဝဝိသယံ အာသန္တံ ဝဇ္ဇေတွာ ဒူရဿ ဂဟဏေ ပယောဇနာဘာဝတော။ နိရောဓပါဒကဿ နေဝသညာနာသညာယတနစိတ္တဿ စ ဂဟဏတော ပဋ္ဌာယ နိရောဓံ သမာပဇ္ဇတိ နာမာတိ အဓိပ္ပါယေန “ပဒုပ္ပယေန နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိကာလော ကထိတော”တိ ဝုတ္တံ။ တထာ စိတ္တံ ဘာဝိတံ ဟောတီတိ ဧတ္ထ အဒ္ဓါနပရိစ္ဆေဒစိတ္တဂဟဏံ ဣတရေသံ နာနန္တရိယဘာဝတော။ န ဟိ ဗလဒ္ဓယဉာဏသမာဓိစရိယာနံ ဝသီဘာဝါပါဒနစိတ္တေဟိ ဝိနာ အဒ္ဓါနပရိစ္ဆေဒစိတ္တံ အစိတ္တကဘာဝါယ ဟောတိ။

သေသသင်္ခါရေဟိတိ ကာယသင်္ခါရစိတ္တသင်္ခါရေဟိ။ ဒုတိယဇ္ဈာနေယေဝ နိရုဇ္ဈတိ အနုပ္ပတ္တိနိရောဓေန။ ဣတရေသုပ္ပိ ဒေသေဝ နယော။ ဝုဇ္ဈဟိဿန္တိ ပဒံ ဝုဋ္ဌဟနဿ အာသန္ဓာနာဂတဘာဝဝိသယံ အာသန္တံ ဝဇ္ဇေတွာ ဒူရဿ ဂဟဏေ ပယောဇနာဘာဝတော။ နိရောဓတော ဝုဋ္ဌာနဿ စ စိတ္တုပ္ပါဒေန ပရိစ္ဆိန္နတ္တာ တတော ဩရမေဝါတိ အာဟ “ပဒုပ္ပယေန အန္တောနိရောဓကာလော ကထိတော”တိ။ တထာ စိတ္တံ ဘာဝိတံ ဟောတီတိ ယထာ ယထာပရိစ္ဆိန္နကာလမေဝ အစိတ္တကဘာဝေါ၊ တတော ပရံ သစိတ္တကဘာဝေါ ဟောတိ၊ တထာ နိရောဓဿ ပရိကမ္မစိတ္တံ ဥပ္ပါဒိတံ ဟောတိ။

ပဋိသင်္ခါတိ ပဋိသင်္ခါယ ဣဒမိဓ ကာတဗ္ဗံ ဇာနိတွာ အပ္ပဝတ္တိမတ္တံ။ သမာပဇ္ဇန္တိတိ အစိတ္တကဘာဝံ သမ္ပဒေဝ အာပဇ္ဇန္တိ။ အထ ကသ္မာ သတ္တာဟမေဝ သမာပဇ္ဇန္တိတိ? ယထာကာလပရိစ္ဆေဒကရဏတော၊ တဉ္စ ယေဘုယျေန အာဟာရူပဇီဝီနံ သတ္တာနံ ဥပါဒိန္နကပဝတ္တဿ ဧကဒိဝသံ ဘုတ္တာဟာရဿ သတ္တာဟမေဝ ယာပနတော။

သဗ္ဗာ ဖလသမာပတ္တိ အဿာသပဿာသေ န သမုဋ္ဌာပေတီတိ ဣဒံ နတ္ထိတိ အာဟ “သမုဋ္ဌာပေတီ”တိ။ ယာ ပန န သမုဋ္ဌာပေတိ၊ တံ ဒဿေန္တော “ဣမဿ ပန ဥပပန သမုဋ္ဌာပေတီ”တိ အာဟ။ တတ္ထ ဣမဿာတိ ဣဓ ပါဠိယံ ဝုတ္တနိရောဓသမာပဇ္ဇနဘိက္ခုနော။ တဿ ပန ဖလသမာပတ္တိ စတုတ္ထဇ္ဈာနိကာဝါတိ နိယမော နတ္ထိတိ အာဟ “ဣ ဝါ ဧတေနာ”တိအာဒိ။ အဗ္ဗောဟာရိကာတိ သုခုမတ္တဘာဝပ္ပတ္တိယာ “အတ္ထိ”တိ ဝေါဟရိတုံ အသက္ကုဏေယျာတိ ကေစိ။ နိရောဓဿ ပန ပါဒကဘူတာယ စတုတ္ထဇ္ဈာနာဒိသမာဓိစရိယာယ ဝသေန အစတုတ္ထဇ္ဈာနိကာပိ” နိရောဓာနန္တရဖလသမာပတ္တိ

အဿာသပဿာသေ န သမုဋ္ဌာပေတိတိ အဘာဝတော ဧဝ တေ အဗ္ဗေ-
ဟာရိကာ ဝုတ္တာ။ ဧဝေ ကတွာ သဗ္ဗိဝတ္ထေရဝတ္ထုမိ အာနိတသမာပတ္တိ-
ဖလနိဒဿနမ္ပိ သုဋ္ဌ၊ ဥပပဇ္ဇတိ။ တေနာဟ “ဘဝံသမယေနေဝေတံ
ကထိတ”န္တိ။ ကိရိယမယပဝတ္တဝဋ္ဌနကာလေတိ ဧတ္ထ ကိရိယမယပဝတ္တံ
ကာယဝစီရိညတ္တိဝိပ္ပာရော၊ တဿ ဝဋ္ဌနကာလေ ပဝတ္တနသမယေ။ ဝါစံ
အဘိသင်္ခါတုံ န သက္ကောန္တိ အဝိညတ္တိဇနကတ္တာ တေသံ ဝိဟတ္တဝိစာရာနံ။

သဂုဏောနာဘိ သရသေန၊ သဘာဝေနာတိ အတ္ထော။ သုညတာ နာမ ဖလ-
သမာပတ္တိ ရာဂါဒီဟိ သုညတ္တာ။ တထာ ရာဂနိမိတ္တာဒိနံ အဘာဝါ အနိမိတ္တာ၊
ရာဂပဏှိမိအာဒိနံ အဘာဝါ အပ္ပဏှိဟိတာတိ အာဟ “အနိမိတ္တအပ္ပဏှိ-
ဟိတေသုပိ ဧသေဝ နယော”တိ။ အနိမိတ္တံ အပ္ပဏှိဟိတဉ္စ နိဗ္ဗာနံ အာရမ္မဏံ
ကတွာ ဥပ္ပန္နဖလသမာပတ္တိယံ ဖဿော အနိမိတ္တော ဖဿော အပ္ပဏှိဟိတော
ဖဿော နာမာတိ ဣမမတ္ထံ “ဧသေဝ နယော”တိ ဣမိနာ အတိဒိသတိ။

အတ္တသုညတာဒဿနတော အနတ္တာနုပဿနာ သုညတာ၊ နိစ္စ-
နိမိတ္တုပ္ပါဒနတော အနိစ္စာနုပဿနာ အနိမိတ္တာ၊ သုခပ္ပဏှိမိပဋိက္ခေပတော
ဒုက္ခာနုပဿနာ အပ္ပဏှိဟိတာတိ အာဟ “သုညတာ ။ ပ။ ဝိပဿနာပိ
ဝုစ္စတိ”တိ။ အနိစ္စတော ဝုဋ္ဌာတိတိ သင်္ခါရာနံ အနိစ္စာကာရဂ္ဂါဟိနိယာ
ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိယာ ပရတော ဧကတောဝုဋ္ဌာနဥဘတောဝုဋ္ဌာနေဟိ နိမိတ္တ-
ပဝတ္တတော ဝုဋ္ဌာတိ။ အနိစ္စတော ပရိဂ္ဂဟေတွာတိ စ ဣဒံ “န ဧကန္တိကံ
ဧဝမ္ပိ ဟောတိ”တိ ကတွာ ဝုတ္တံ။ ဧသ နယော သေသေသုပိ။ အပ္ပဏှိဟိတ-
ဝိပဿနာယ မဂ္ဂေါတိအာဒိနာ၊ သုညတဝိပဿနာယ မဂ္ဂေါတိအာဒိနာ စ
ယောဇနံ သန္ဓာယာဟ “ဧသေဝ နယော”တိ။ ဝိကပ္ပေဝါ အာပန္နေယျ
အာဂမနဿ ဝဝတ္တာနဿ အဘာဝေန အဝဝတ္တာနကရတ္တာ။ ဧဝံ ဟိ တယော
ဗဿာ ဖုသန္တိတိ ဧဝံ သဂုဏတော အာရမ္မဏတော စ နာမလာဘော
သုညတာဒိနာမကာ တယော ဗဿာ ဖုသန္တိတိ အနိယမဝစနံ။ သမေတိ
ယုဇ္ဇတိ ဧကဿေဝ ဖဿဿ နာမတ္တယယောဂတော။

သဗ္ဗသင်္ခာဘဝိဝိတ္တတာယ နိဗ္ဗာနံ ဝိဝေကော နာမ ဥပမိဝိဝေကောတိ
ကတွာ။ နိန္ဒတာ တပ္ပုပ္ပါဒကွပ်မုခဿ တဒဘိမုခတာ၊ ပေါဏတာ ဩနမနံ၊
ပဗ္ဗာရတာ တဘော ဝိဿဋ္ဌဘာဝေါ။

၄၆၅။ စက္ခာဒိတော ရူပါဒီသု ပဝတ္တရူပကာယတော ဥပ္ပဇ္ဇနတော
ပဉ္စဒွါရိကံ သုခံ ကာယိကံ နာမ၊ မနောဒွါရိကံ စေတောဗဿဇာတာယ

စေတသိကံ နာမ။ သဘာဝနိဒ္ဒေသော သုခယတိတိ ကတွာ။ မရုဘာဝ-
ဒီပကန္တိ ဣဋ္ဌဘာဝဇောတနံ။ ဝေဒယိတဘာဝဒီပကန္တိ ဝေဒကဘာဝဝိဘာ-
ဝကံ။ ဝေဒနာ ဧဝံ ဟိ ပရမတ္ထတော အာရမ္မဏံ ဝေဒေတိ၊ အာရမ္မဏံ ပန
ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ။ ဒုက္ခန္တိ သဘာဝနိဒ္ဒေသောတိဝေမာဒိအတ္ထဝစနံ သန္တာယာဟ
“သေဝ နယော”တိ။ ဌိတိသုခါတိ ဌိတိယာ ရေမာနတာယ သုခါ၊ န
ဌိတိက္ခဏမတ္တေန။ တေနာဟ “အတ္ထိဘာဝေါ သုခ”န္တိ။ ဝိပရိဏာမဒုက္ခာတိ
ဝိပရိဏာမနေန ဝိဂမနေန ဒုက္ခာ၊ န နိရောဓက္ခဏေန။ တေနာဟ “နတ္ထိဘာဝေါ
ဒုက္ခ”န္တိ။ အာရိညာတဝတ္ထုကာနံ ဟိ သုခဝေဒနုပရမော ဒုက္ခတော ဥပဋ္ဌာတိ။
သွာယမတ္တော ပိယဝိပ္ပယောဂေန ဒီပေတဗ္ဗော။ ဌိတိဒုက္ခာ ဝိပရိဏာမ-
သုခါတိ ဧတ္ထာပိ သေဝ နယော။ တေနာဟ “အတ္ထိဘာဝေါ ဒုက္ခံ၊ နတ္ထိ-
ဘာဝေါ သုခ”န္တိ။ ဒုက္ခဝေဒနုပရမော ဟိ သတ္တာနံ သုခတော ဥပဋ္ဌာတိ။ ဧဝံ
ဟိ ဝဒန္တိ “တဿ ရောဂဿ ဝူပသမေန အဟော သုခံ ဇာတ”န္တိ။ ဇာနန-
ဘာဝေါတိ ယာသာဝသဘာဝတော အဝဗုဇ္ဈနံ။ အဒုက္ခမသုခံ ဟိ ဝေဒနံ
ဇာနန္တဿ သုခံ ဟောတိ တဿ သုခမဘာဝတော၊ ယထာ တဒညေ
ဓမ္မေ သလက္ခဏတော သာမညလက္ခဏတော စ သမ္ပဒေဝ အဝဗောဓော ပရမံ
သုခံ။ တေနောဟ—

“ယတော ယတော သမ္ပသတိ၊ ခန္ဓာနံ ဥဒယဗ္ဗယံ။
လဘတိ ပီတိပါမောဇ္ဇံ၊ အမတံ တံ ဝိဇာနတ”န္တိ။

အဇာနနဘာဝေါတိ ဧတ္ထ ဝုတ္တဝိပရိယာယေန အတ္တော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဒုက္ခံ
ဟိ သမ္မောဟဝိဟာရေတိ။ အပရော နယော ဇာနနဘာဝေါတိ ဇာနနဿ
ဉာဏဿ သမ္ဘာဝေါ။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တာ ဟိ ဉာဏောပနိဿယာ စ အဒုက္ခမ-
သုခါ ဝေဒနာ သုခါ ဣဋ္ဌာကာရာ။ ယထာဟ “ဣဋ္ဌာ စေဝ ဣဋ္ဌဗလာ စာ”တိ။
အဇာနနဘာဝေါ ဒုက္ခန္တိ ဧတ္ထ ဝုတ္တဝိပရိယာယေန အတ္တော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ကတမော အနုသယော အနုသေတိတိ ကာမရာဂါနုသယာဒီသု သတ္တသု
အနုသယေသု ကတမော အနုသယော အနုသယဝသေန ပဝတ္တတိ။ အပ္ပဟိ-
နဘာဝေန ဟိ သန္တာနေ အနုသယန္တိတိ အနုသယာ၊ အနုရူပံ ကာရဏံ
လဘိတွာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ အတ္တော။ ဧတေန ကာရဏလာဘေ သတိ ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟ-
တာ နေသံ ဒဿိတာ။ အပ္ပဟိနာ ဟိ ကိလေသာ ကာရဏလာဘေ သတိ
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ တေနာဟ “အပ္ပဟိနဋ္ဌေန သယိတော ဝိယ ဟောတိ”တိ။ တေ စ

နိပ္ပရိယာယတော အနာဂတာ ကိလေသာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ အတိတာ ပစ္စုပ္ပန္နာ စ တံသဘာဝတ္တာ တထာ ဝုစ္စန္တိ။ န ဟိ ဓမ္မာနံ ကာလဘေဒေန သဘာဝဘေဒေါ အတ္ထိ။ ယဒိ အပ္ပဟိနဋ္ဌော အနုသယဋ္ဌော၊ နနု သဗ္ဗေပိ ကိလေသာ အပ္ပဟိနာ အနုသယာ ဘဝေယျုန္တိ? န မယံ အပ္ပဟိနတာမတ္တေန အနုသယဋ္ဌံ ဝဒါမ၊ အထ ခေါ ပန အပ္ပဟိနဋ္ဌေန ထာမဂဘာ ကိလေသာ အနုသယာ၊ ဣဒံ ထာမဂမနဉ္စ ရာဂါဒိနမေဝ အာဝေဏိကော သဘာဝေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ယတော အဘိဓမ္မေ “ထာမဂဘံ” အနုသယံ ပဇဟတိ” တိ ဝုတ္တံ။ သောတိ ရာဂါနုသယော။ အပ္ပဟိနောဘိ အပ္ပဟိနဘာဝမုခေန အနုသယနဋ္ဌမာဟ။ သော စ အပရိညာတက္ခန္ဓဝတ္ထုကော၊ ပရိညာတေသု ပတိဋ္ဌံ န လဘတိ။ တေနာဟ “န သဗ္ဗာယ သုခါယ ဝေဒနာယ သော အပ္ပဟိနော” တိ။ အာရမ္မဏဝသေန စာယံ အနုသယဋ္ဌော အဓိပ္ပေတော။ တေနာဟ “န သဗ္ဗံ သုခံ ဝေဒနံ အာရမ္မ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ အတ္ထော” တိ။

ဝတ္ထုဝသေနပိ ပန အနုသယဋ္ဌော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ယော “ဘူမိလဒ္ဓ” န္တိ ဝုစ္စတိ။ တေန ဟိ အဋ္ဌကထာယံ ၂ ဝုတ္တံ—

“ဘူမိတိ ဝိပဿနာယ အာရမ္မဏဘူတာ တေဘူမကာ ပဉ္စက္ခန္ဓာ။ ဘူမိလဒ္ဓံ နာမ တေသု ခန္ဓေသု ဥပ္ပတ္တိရဟံ ကိလေသဇာတံ။ တေန ဟိ သာ ဘူမိလဒ္ဓါ နာမ ဟောတိ၊ တသ္မာ ဘူမိလဒ္ဓန္တိ ဝုစ္စတိ၊ သာ စ ခေါ န အာရမ္မဏဝသေန။ အာရမ္မဏဝသေန ဟိ သဗ္ဗေပိ အဘိတာနာဂတေ ပရိညာတေပိ စ ဒိဏာသဝါနံ ခန္ဓေ အာရမ္မ ကိလေသာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ မဘာကစ္စာနဥပ္ပလဝဏ္ဏာဒိနံ ခန္ဓေ အာရမ္မ သောရေယျသေဋ္ဌိနန္ဒမာဏဝကာဒိနံ ဝိယ။ ယဒိ စ တံ ဘူမိလဒ္ဓံ နာမ သိယာ၊ တဿ အပ္ပဟေယုတော န ကောစိ ဘဝမူလံ ပဇဟေယျ၊ ဝတ္ထုဝသေန ပန ဘူမိလဒ္ဓံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ယတ္ထ ယတ္ထ ဟိ ဝိပဿနာယ အပရိညာတာ ခန္ဓာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တတ္ထ တတ္ထ ဥပ္ပါဒတော ပဘုတိ တေသု ဝဋ်မူလံ ကိလေသဇာတံ အနုသေတိ။ တံ အပ္ပဟိနဋ္ဌေန ဘူမိလဒ္ဓန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ” န္တိ အာဒိ။

သေ နယော သဗ္ဗတ္တာဘိ ဣမိနာ “န သဗ္ဗာယ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ သော အပ္ပဟိနော၊ န သဗ္ဗံ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ အာရမ္မ ဥပ္ပဇ္ဇတိ” တိအာဒိ” အတိဒိသတိ။ တတ္ထ ယံ ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ တံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ “ယော အနုသယော ယတ္ထ

အနုသေတိ၊ သော ပဟိယမာနော တတ္ထ ပဟိနော နာမ ဟောတိ”တိ တတ္ထ တတ္ထ ပဟာနပုစ္ဆာ၊ တံ သန္ဓာယာဟ “ကိံ ပဟာတဗ္ဗန္တိ အယံ ပဟာနပုစ္ဆာ နာမာ”တိ။

ဧကေနော ဗျာကရဏေနာတိ “ဣဓာဝုသော ဝိသာခ ဘိက္ခု၊ ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ”တိအာဒိနာ^၁ ဧကေနော ဝိဿဇ္ဇေနန။ ခွေ ပုစ္ဆာတိ အနုသယပုစ္ဆာ ပဟာနပုစ္ဆာတိ ခွေပိ ပုစ္ဆာ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ “ရာဂံ တေန ပဇဟတိ”တိ ဣဒမေကံ ဝိဿဇ္ဇနံ၊ “န တတ္ထ ရာဂါနုသယော အနုသေတိ”တိ ဣဒမေကံ ဝိဿဇ္ဇနံ၊ ပုစ္ဆာနုက္ကမံ စေတ္ထ အနာဒိယိတွာ ပဟာနက္ကမေန ဝိဿဇ္ဇနာ ပဝတ္တာ။ “ခွေ ပုစ္ဆာ ဝိဿဇ္ဇေသိ”တိ သင်္ခေပတော ဝုတ္တမတ္ထံ ဝိဝရိတုံ “ဣဓာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ တထာဝိက္ခန္တိတမေဝ ကတွာတိ ဣမိနာ ယော ရာဂံ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ ပုန ဥပ္ပဇ္ဇိတုံ အပ္ပဒါနတော တထာဝိက္ခန္တိတမေဝ ကတွာ မဂ္ဂေန သမုဋ္ဌါတေတိ၊ တဿ ဝသေန “ရာဂံ တေန ပဇဟတိ၊ န တတ္ထ ရာဂါနုသယော အနုသေတိ”တိ ဝတ္တဗ္ဗန္တိ ဒသေတိ။ ကာမောဃာဒိဟိ စတူဟိ ဩဃေဟိ သံသာရဘဝေါ-ဃေနော ဝါ ဝေဂသာ ဝုယုမာနေသု သတ္တေသု တံ ဥတ္တရိတွာ ပတ္တဗ္ဗံ၊ တဿ ပန ဂါဓာဘာဝတော ပတိဋ္ဌာနဘူတံ။ တေနာဟ ဘဂဝါ“တိဏ္ဏော ပါရိဂံတော ထလေ တိဋ္ဌတိ မြာဟ္မဏော”တိ ၂။

သုညတာဒိဘေဒေန အနေကဘေဒတ္တာ ပါဠိယံ “အနုတ္တရေသု”တိ ဗဟု-ဝစနနိဒ္ဒေသောတိ “အနုတ္တရာ ဝိမောက္ခာ”တိ ဝတွာ ပုန တေသံ သဗ္ဗေသမ္ဘိ အရဟတ္တဘာဝသာမညေန “အရဟတ္တေ”တိ ဝုတ္တံ။ ဝိသယေ စေတံ ဘုမ္မံ။ ပတ္တနံ ပဋ္ဌပေန္တဿာတိ “အဟော ဝတာဟံ အရဟတ္တံ လဘေယျ”န္တိ ပတ္တနံ ဥပဋ္ဌပေန္တဿ၊ ပတ္တေန္တဿာတိ အတ္တော။ ပဋ္ဌပေန္တဿာတိ စေတ္ထ ဟေတုမ္ဘိ အန္တသဒ္ဓေါ။ ကထံ ပန အရဟတ္တဝိသယာ ပတ္တနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ? န ကာစိ အရဟတ္တံ အာရမ္မဏံ ကတွာ ပတ္တနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အနဓိဂတတ္တာ အဝိသယ-ဘာဝတော။ ပရိကပ္ပိတရူပံ ပန တံ ဥဒ္ဓိဿ ပတ္တနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ “ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝိဟာပစ္စယာ”တိ ဝုတ္တံ ပရမ္ပရပစ္စယတံ သန္ဓာယ၊ ဥဇုကံ ပန ပစ္စယဘာဝေါ နတ္ထိတိ ဝုတ္တံ “န ပတ္တနာယ ပဋ္ဌပနမူလကံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ”တိ။ ဣဒံ ပန သေဝိတဗ္ဗံ ဒေါမနဿံ အကုသလပ္ပဟာနဿ ကုသလာဘိဝုဓိယာ စ နိမိတ္တဘာဝတော။ တေနာဟ ဘဂဝါ “ဒေါမနဿမ္မာဟံ ဒေါနမိန္ဒ ဒုဝိနေန ဝဒါမိ သေဝိတဗ္ဗမ္ဘိ အသေဝိတဗ္ဗမ္ဘိ”တိ^၃။ တိဟိ မာသေဟိ သမ္ပဇ္ဇနကာ

၁-မ ၁-၃၈၇-ပိဋေ။

၂-သံ ၂-၃၈၃၊ နံ ၁-၂၃၅၊ အဘိ ၃-၁၇၂-ပိဋေသု။

၃-နိ ၂-၂၂၁၊ ၂၂၂-ပိဋေသု။

တေမာသိကာ။ သေသပဒွယေပိ ဧသေဝ နယော။ ဣမသ္မိံ ဝါရေတိ ဣမသ္မိံ ပဝါရဏဝါရေ။ ဝိသုဒ္ဓိပဝါရဏန္တိ “ပရိသုဒ္ဓေါ အဟ”န္တိ ဧဝံ ပဝတ္တံ ဝိသုဒ္ဓိ-ပဝါရဏံ။ အရဟန္တာနမေဝ ဟေသ ပဝါရဏာ။

န ကဒါစိ ပဟာတဗ္ဗဿ ပဟာယကတာ အတ္ထိတိ ဒဿေန္တော “န ဧဝါ-မနဿေန ဝါ”တိအာဒိံ ဝတ္တာ ပရိယာယေနတံ ဝုတ္တံ၊ တံ ဝိဘာဝေန္တော “အယံ ပနာ”တိအာဒိမာဟ။ ယံ ပနေတ္ထ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ ပရတော ဝိတ္တာရေန အာဂမိဿတိ။ ပဋိပဒံ ဂဟေတွာ ပတ္ထနံ ကတွာ ပတ္ထနံ ဌပေတွာ။ ပဋိသန္ဓိက္ခတိတိ ဩဝါဒဝသေန အတ္တာနံ သမုတ္တေဇေန္တော ကထေတိ။ သီလေန ဟိနဋ္ဌာနန္တိ အညေဟိ အရဟတ္တာယ ပဋိပဇ္ဇန္တေဟိ သီလေန ဟိနဋ္ဌာနံ ကိံ တုယံ အတ္ထိတိ အဓိပ္ပါယော။ သုပရိသုဒ္ဓန္တိ အဓဏ္ဍာဒိဘာဝတော သုခောတဇာတိမဏိ ဝိယ သုဗ္ဗု ပရိသုဒ္ဓံ။ သုပဂ္ဂဟိတန္တိ ကဒါစိပိ သင်္ကေစာဘာဝတော ဝီရိယံ သုဗ္ဗု ပဂ္ဂဟိတံ။ ပညာတိ ဝိပဿနာပညာ ပဋိပက္ခေဟိ အနဓိဘူတတာယ အကုဏ္ဏာ တိက္ခဝိသဒါ သင်္ခါရာနံ သမ္ပသနေ သူရာ ဟုတွာ ဝဟတိ ပဝတ္တတိ။ ပရိယာ-ယေနာတိ တဿ ဒေါမနဿဿ အရဟတ္တုပနိဿယတာပရိယာယေန။ အာရမ္မဏဝသေန အနုသယနံ ဣဓာမိပ္ပေတန္တိ အာဟ “န တံ အာရမ္မ ဥပ္ပဇ္ဇတိ”တိ။ အနုပ္ပဇ္ဇနမေတ္ထ ပဟာနံ နာမာတိ ဝုတ္တံ “ပဟိနောဝ တတ္ထ ပဋိဃာနုသယောတိ အတ္ထော”တိ။ တတိယဇ္ဈာနေန ဝိက္ခမ္ဘေတဗ္ဗာ အဝိဇ္ဇာ၊ သာ ဧဝ အရိယမဂ္ဂေန သမုတ္တိန္ဒိယတိတိ “အဝိဇ္ဇာနုသယံ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ”တိ-အာဒိ ဝုတ္တံ၊ အနုသယသဒိသတာယ ဝါ။ “ရာဂါနုသယံ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ”တိ ဧတ္ထာပိ ဧသေဝ နယော။ စတုတ္ထဇ္ဈာနေ နာနုသေတိ နာမ တတ္ထ ကာတဗ္ဗ-ကိစ္စာကရဏတော။

၄၆၆။ တသ္မာတိ ပစ္စနိကတ္တာ သဘာဝတော ကိစ္စတော ပစ္စယတော စာတိ အဓိပ္ပါယော။ ဝိသဘာဝပဋိဘာဝေါ ကထိတော “ကဏ္ဍသုက္ကသပ္ပဋိ-ဘာဂါ ဓမ္မာ”တိအာဒိသု ဝိယ။ အန္ဓကာရာတိ အန္ဓကာရသဒိသာ အပ္ပကာ သဘာဝတော။ အဝိဘူတာ အပါကဋ္ဌာ အနောဋ္ဌာရိကဘာဝတော။ တတော ဧဝ ဒုဒ္ဓိပနာ ဒုပိညာပနာ။ တာဒိသာဝါတိ ဥပေက္ခာသဒိသာဝါ၊ ယထာ ဥပေက္ခာ သုခဒုက္ခာနိ ဝိယ န ဩဋ္ဌာရိကာ၊ ဧဝံ အဝိဇ္ဇာ ရာဂဒေါသာ ဝိယ န ဩဋ္ဌာရိကာ၊ အထ ခေါ အန္ဓကာရာ အဝိဘူတာ ဒုဒ္ဓိပနာ ဒုပိညာပနာတိ အတ္ထော။ သဘာဝပဋိဘာဝေါ ကထိတော “ပဏိမိ ပဋိ-သောသော”တိအာဒိသု ဝိယ။ ယတ္ထကေသု ဌာနေသုတိ ဒုက္ခာဒိသု ယတ္ထ-ကေသု ဌာနေသု၊ ယတ္ထ ဝါ ဧယျဋ္ဌာနေသု။ ဝိသဘာဝပဋိဘာဝေါတိ

အန္တကာရဿ ဝိယ အာလောကော ဝိသုတကပဋိဘာဂေါ။ ဝိဇ္ဇာတိ မဂ္ဂ-
 ဉာဏံ အဓိပ္ပေတံ။ ဝိမုတ္တိတိ ဖလန္တိ အာဟ “ဥဘောပေတေ ဓမ္မာ အနာ-
 သဝါ”တိ။ အနာသဝဋ္ဌေနာတိအာဒိသု ပဏီတဋ္ဌေနာတိပိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သောပိ
 ဟိ ဝိမုတ္တိနိဗ္ဗာနာနံ သာဓာရဏော။ ဝိမုတ္တိယာ အသင်္ခတဋ္ဌေန နိဗ္ဗာနဿ
 ဝိသဘာဂတာပိ လတ္တတေဝ။ ပဉ္စ အတိက္ကမိတွာ ဂဟေသိ။ အပုစ္ဆိတဗ္ဗံ
 ပုစ္ဆန္တောတိ အဓိပ္ပါယော။ ပဉ္စာနံ ပရိစ္ဆေဒပမာဏံ ဂဟေတုံ ယုတ္တဋ္ဌာနေ
 အဋ္ဌတွာ တတော ပရံ ပုစ္ဆန္တော နာသက္ခိ ပဉ္စာနံ ပရိယန္တံ ဂဟေတုံ။ အပ္ပဋိ-
 ဘာဂဓမ္မဿာတိ နိပ္ပရိယာယတော သဘာဂပဋိဘာဂေန အပ္ပဋိဘာဂဓမ္မဿ။
 အနာဂတာဒိပရိယာယေန နိဗ္ဗာနဿ သဘာဂပဋိဘာဂေါ ဝုတ္တော။ ဝိသဘာ-
 ဂေ စ အတ္ထေဝ သင်္ခတဓမ္မာ၊ တသ္မာ နိပ္ပရိယာယတော ကိဉ္စိ သဘာဂပဋိ-
 ဘာဂံ သန္ဓာယ ပုစ္ဆတိတိ ကတွာ “အစ္စယာသိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အသင်္ခတဿ
 ဟိ အပ္ပတိဋ္ဌဿ ဧကန္တနိစ္စဿ သတော နိဗ္ဗာနဿ ကုတော နိပ္ပရိယာယေန
 သဘာဂဿ သမ္ဘဝေါ။ တေနာဟ “နိဗ္ဗာနံ နာမေတ”န္တိအာဒိ။

ဝိရဒ္ဓေါတိ ဧတ္ထ သဘာဂပဋိဘာဂံ ပုစ္ဆိဿာမိတိ နိစ္စယာဘာဝတော ပုစ္ဆိ-
 တမတ္ထံ ဝိရဇ္ဈိတွာဝ ပုစ္ဆိ၊ န အဇာနိတွာတိ အတ္ထော။ ဧတေန ဟေဋ္ဌာ သဗ္ဗပုစ္ဆာ
 ဒိဋ္ဌသံသန္တနနယေန ဇာနိတွာဝ ပဝတ္တာတိ ဒီပိတံ ဟောတိ။ ထေရီ ပန တံ တံ
 ပုစ္ဆိတမတ္ထံ သဘာဝတော ဝိဘာဝေန္တိ သတ္ထု၊ ဒေသနာဉာဏံ အနုဂန္ဓာဝ
 ဝိဿဇ္ဇေသိ။ နိဗ္ဗာနောဂေန္တိ နိဗ္ဗာနံ ဩဂါဟိတွာ ဌိတံ နိဗ္ဗာနန္တောဂမံ။
 တေနာဟ “နိဗ္ဗာနန္တရံ နိဗ္ဗာနံ အနုပရိဋ္ဌ”န္တိ။ အဿာတိ ဗြဟ္မစရိယဿ။

၄၆၇။ ပဏ္ဍိတေန သမန္တာဂတာတိ ဧတ္ထ ဝုတ္တပဏ္ဍိတံ ဒဿေတုံ “ဓာတုကုသ-
 လာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တေနောဟ “ကိတ္တာဝတာ န ခေါ ဘန္တေ ပဏ္ဍိတော
 ဟောတိ?ယတော ခေါ အာနန္ဒ ဘိက္ခု၊ ဓာတုကုသလော စ ဟောတိ၊ အာယတန-
 ကုသလော စ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကုသလော စ ဌာနာဋ္ဌာနကုသလော စ။ ဧတ္ထဝတာ
 န ခေါ အာနန္ဒ ဘိက္ခု၊ ပဏ္ဍိတော ဟောတိ”တိ။ ပညာမဟတ္တံ နာမ ထေရိယာ
 အသေက္ခပုဋိသမ္ဘိဒပ္ပတ္တာယ ပဋိသမ္ဘိဒါယော ပူရေတွာ ဌိတတာတိ တံ ဒဿေတုံ
 “မဟန္တေ အတ္ထေ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဣဇယုတ္တေဟိတိ ရညော ကမ္မေ နိယုတ္တပုရိ-
 သေဟိ။ အာဟစ္စဝဓနေနာတိ သတ္တာရာ ကရဏာဒိနိ အာဟနိတွာ ပဝတ္တိတဝစ-
 နေန။ ယဒေတ္ထ အတ္ထတော န ဝိဘတ္တံ၊ တံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယတ္တာ သုဝိညေယျမေဝ။

စူဠဝေဒလ္လသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၅-စူဠဓမ္မသမာဒါနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၆၈။ ဓမ္မောတိ ဂဟိတဂဟဏာနီတိ ဓမ္မော ဝါ ဟောတု ဣတရော ဝါ၊ ဓမ္မောတိ ပဂ္ဂဟိတဂ္ဂါဟပ္ပဝတ္တာ စရိယာဝ။ အာယူဟနက္ခဏေတိ တဿ ဓမ္မောတိ ဂဟိတဿ ပဝတ္တနက္ခဏေ။ သုခန္တိ အကိစ္ဆံ။ တေနာဟ “သုကရ”န္တိ။ ဒုက္ခဝိပါကန္တိ အနိဋ္ဌဗလဝိပစ္စနံ။

၄၆၉။ ယထာ စက္ခာဒိနံ ပဉ္စန္တံ ဣန္ဒြိယာနံ ယထာသကံ ဝိသယဂ္ဂဟဏံ သဘာဝသိဒ္ဓံ၊ ဧဝံ မနသောပိ၊ တေ စ ဝိသယာ^၁ ဣဋ္ဌာကာရတော ဂဟဏေ န ကောစိ ဒေါသော၊ ပုရိသတ္တဘာဝေ^၂ န စ တေ ဒေါသံ ပဝတ္တေန္တိတိ အယံ တေသံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ လဒ္ဓိတိ အာဟ “ဝတ္ထုကာမေသုပိ ကိလေသ- ကာမေသုပိ ဒေါသော နတ္ထိ”တိ၊ အဿာဒေတွာ ဝိသယပရိဘောဂေ နတ္ထိ အာဒိနဝေါ၊ တပ္ပစ္စယာ န ကောစိ အန္တရာယောတိ အဓိပ္ပာယ်ော။ ပါတဗျတံ အာပဇ္ဇန္တိတိ ပရိဘုဉ္ဇနကတံ ဥပဂစ္ဆန္တိ။ ပရိဘောဂတ္ထော ဟိ အယံ ပါ-သဒ္ဓေါ ကတ္ထုသာဓနေော စ တဗျ-သဒ္ဓေါ၊ ယထာရူပိ ပရိဘုဉ္ဇန္တိတိ အတ္ထော။ ကိလေသ- ကာမောပိ အဿာဒိယမာနေော ဝတ္ထုကာမန္တောဂဓောယေဝ၊ ကိလေသ- ကာမဝသေန ပန နေသံ အဿာဒေတဗ္ဗတာတိ အာဟ “ဝတ္ထုကာမေသု ကိလေသကာမေန ပါတဗျတံ”န္တိ။ ကိလေသကာမေနာတိ ကရဏတ္ထေ ကရဏ- ဝစနံ။ ပါတဗျတံ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗတန္တိ ဧတ္ထာပိ ကတ္ထုဝသေနော အတ္ထော ဝေဒိ- တဗ္ဗော။ မောဋ္ဌိ^၃ ကတွာတိ ဝေဏိဗန္ဓဝသေန မောဋ္ဌိ^၃ ကတွာ။ တာပသပရိဗ္ဗာ- ဇိကာဟိတိ တာပသပဗ္ဗဇ္ဇုပဂတာဟိ။ ပရိညံ ပညပေန္တိတိ ဣဒံ “ပဟာနမာဟံ- သူ”တိ ပဒဿဝ ဝေဝစနန္တိ “ပဟာနံ သမတိက္ကမံ ပညပေန္တိ”တိ ဝုတ္တံ။ တေန ကာမာ နာမေတေ အနိစ္စာ ဒုက္ခာ ဝိပရိဏာမဓမ္မောတိ ယာထာဝတော ပရိဇာနနံ ဣဓ “ပဟာနံ”န္တိ အဓိပ္ပေတံ၊ န ဝိနာဘာဝမတ္တန္တိ ဒဿေတိ။ မာလုဝါသိပါဒိကာတိ မာလုဝါဝိဒလံ^၃ မာလုဝါဖလေ ပေါဋ္ဌလိကာ၊ သန္တာသံ အာပဇ္ဇေယျာတိ သာလေ အဓိဝတ္တဒေဝတာယ ပဝတ္ထိ^၃ ဂဟေတွာ ဝုတ္တံ။ တဒါ ဟိ တဿာ ဧဝံ ဟောတိ။ ကောဝိဋ္ဌာရပတ္တသဒိသေဟိတိ မဟာကောဝိဋ္ဌာရ- ပတ္တသဏ္ဌာနေဟိ။ သဏ္ဌာနဝသေန ဟေတံ ဝုတ္တံ၊ မာလုဝါပတ္တာ ပန ကောဝိ- ဋ္ဌာရပတ္တေဟိ မဟန္တတရာနိ စေဝ သနတရာနိ စ ဟောန္တိ။ ဝိပုလဗဟုသနဂရ- ပတ္တတာယ မဟန္တံ ဘာရံ ဇနေတွာ။ သာတိ မာလုဝါလတာ။ ဩသနန္တိ ဟေဋ္ဌတော ဩလဗ္ဗနဟေတုဘူတံ သနဘာဝံ။

၁-တေသု ဝိသယာနံ (?)   ၂-န ကောစိ ဒေါသော ဓာတုမတ္တဘာဝတော (?)
၃-မာလုဝါဝိရလံ (က)

အန္တဝနသုဘဂဝနဂ္ဂဟဏံ တေသံ အဘိလက္ခိတဘာဝတော။ နာဠိကေ-
 ရာဒီသု တိဏဇာတီသု။ ခါဒနပလက္ခဏံ ဥပစိကာနံ ဥဠဟနဂ္ဂဟဏန္တိ အာဟ
 “ဥဠဟေယျ”န္တိ။ ကေဠိံ ကရေန္တိ ဝိယာတိဝိလမ္ပနနဒီ ဝိယကေဠိံ ကရေန္တိ။
 ဣဒါနိ အဟံ တံ အဇ္ဈောတ္တရိန္တိ ပမောဒမာနာ ဝိယ ဣတော စိတော စ ဝိပုန္ဒ-
 မာနာ ဝိလမ္ပန္တိ။ သမ္ပဿောပိ သုခေါ မုဒုတလုဏကောမလဘာဝတော။
 ဒဿနဗ္ဗိ သုခံ သနဗဟလပတ္တသံဟတတာယ။ သောမနဿဇာတာတိ ပုဗ္ဗေ
 အနုဿဝဝသေန ဘဝနဝိနာသဘယာ သန္တာသံ အာပဇ္ဇိ၊ ဣဒါနိ တဿာ
 သမ္ပတ္တိဒဿနေန ပလောဘိတာ သောမနဿဇာတာ အဟောသိ။

ဝိဇ္ဇာတိ ကရေယျာတိ အာတာနဝိတာနဝသေန ဇေဋ္ဌန္တိ ဇာလံ ကရေယျ။
 တထာဘူတာ စ သနပတ္တသဉ္စန္ဓတာယ ဆတ္တသဒိသိ ဟောတိတိ အာဟ
 “ဆတ္တာကာရေန တိဋ္ဌေယျာ”တိ။ သကလံ ရုက္ခန္တိ ဥပရိ သဗ္ဗသာခါပသာခံ
 သဗ္ဗရက္ခံ။ အဿမာနာတိ ပလိဝေဌနဝသေနဝ ဩတရမာနာ။ ယာဝ မူလာ
 ဩတိဏ္ဏသာခါဟိတိ မာလုဝါ ဘာရေန ဩနမိတွာ ရုက္ခဿ ယာဝ မူလာ
 ဩတိဏ္ဏသာခါဟိ ပုန အဘိရုဟမာနာ။ သဗ္ဗသာခါတိ ဟေဋ္ဌာ မဇ္ဈေ ဥပရိ
 စာတိ သဗ္ဗာပိ သာခါယော ပလိဝေဌန္တိ။ သံသိဗ္ဗိတွာ ဇာလသန္တာနက-
 နိယာမေန ဇေဋ္ဌတွာ။ ဧဝံ အပရာပရံ သံသိဗ္ဗနေန အဇ္ဈောတ္တရန္တိ။ သဗ္ဗသာခါ
 ဟေဋ္ဌာ ကတွာ သယံ ဥပရိ ဌတွာ မဟာဘာရဘာဝေန ဝါတေ ဝါ ဝါ-
 ယန္တေ ဒေဝေ ဝါ ဝဿန္တေ ပဒါလေယျ။ သာခဋ္ဌကဝိမာနန္တိ သာခါပဋိဗဒ္ဓံ
 ဝိမာနံ။ ယသ္မာ ဣမ သတ္တာရာ “သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ”တိအာဒိနာ ဘူတပုဗ္ဗ-
 မေဝ ဝတ္ထု ဥပမာဘာဝေန အာဟဋ္ဌံ၊ တသ္မာ “ဣဒံ ပန ဝိမာန”န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

၄၇၁။ ဗဟလရာဂသဘာဝေါတိ ပစ္စဝေက္ခဏာဟိ နိဟရိတုံ အသက္ကု-
 ဏေယျတာယ ဗလဝါ ဟုတွာ အဘိဘဝနရာဂဓာတုကော။ ရာဂဇ္ဇန္တိ ရာဂ-
 နိမိတ္တဇာတံ။ ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌေ အာရမ္မဏေတိ ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌေ ဝိသဘာဝါရမ္မဏေ။
 နိမိတ္တံ ဂဏှာတိတိ ကိလေသုပ္ပတ္တိယာ ကာရဏဘူတံ အနုဗျဉ္ဇနသော နိမိတ္တံ
 ဂဏှာတိ၊ သိက္ခာဝါရဝေန ပန ကိလေသေဟိ နိဿိတံ မဂ္ဂံ န ပဋိပဇ္ဇတိ၊
 တတော ဧဝံ အာစရိယုပဇ္ဈာယေဟိ အာဏတ္တံ ဒဏှကမ္ပံ ကရောတေဝ။ တေ-
 နာဟ “န တွေဝ ဝိတိက္ခမံ ကရေတိ”တိ။ ဟတ္ထပရာမာသာဒီနိတိ “ဧဟိ တာဝ
 တယာ ဝုတ္တံ မယာ ဝုတ္တဉ္စ အမုတြိ ဂန္တာ ဝိမံသိဿာမာ”တိအာဒိနာ ဟတ္ထဂ္ဂဟ-
 ဏာဒီနိ ကရောန္တော၊ န ကရုဏာမေတ္တာနိဒါနဝသေန။ မောဟဇာတိကောတိ
 ဗဟလမောဟသဘာဝေါ။

၄၇၂။ ကမ္မနိယာမေနာတိ ပုရိမဇာတိသိဇ္ဇေန လောဘုဿဒတာဒိနိယ-
မိတေန ကမ္မနိယာမေန။ ဣဒါနိ တံ လောဘုဿဒတာဒိ ဝိဘာဂေန ဒဿေတုံ
“ယဿ ဟိ”တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ တတ္ထ ကမ္မာယူဟနက္ခဏေတိ ကမ္မကရဏ-
ဝေလာယ။ လောဘော ဗလဝါတိ တဇ္ဇာယ သာမဂ္ဂိယာ သာမတ္ထိယတော
လောဘော အဓိကော ဟောတိ။ အလောဘော မန္တောတိ တပ္ပုပ္ပိပက္ခော
အလောဘော ဒုဗ္ဗလော ဟောတိ။ ကထံ ပနေတေ လောဘာလောဘာ
အညမညံ ဥဇုဝိပစ္စနိကဘူတာ ဧကက္ခဏေ ပဝတ္တန္တိ? န ခေါ ပနေတံ ဧဝံ
ဒဋ္ဌဗ္ဗံ “ဧကက္ခဏေ ပဝတ္တန္တိ”တိ၊ နိကန္တိက္ခဏံ ပန အာယူဟနက္ခဏမေဝ
ကတွာ ဧဝံ ဝုတ္တံ။ ဧသ နယော သေသေသု။ ပရိယာဒါတုန္တိ အဘိဘဝိတုံ
န သက္ကောတိ။ ယော ဟိ “ဧဝံသုန္တရံ ဧဝံဝိပုလံ ဧဝံမဟဂ္ဂန္တု န သက္ကာ
ပရဿ ဒါတု”န္တိအာဒိနာ အမုတ္တစာဂတာဒိဝသေန ပဝတ္တာယ စေတနာယ
သမ္ပယုတ္တော အလောဘော သမ္ပဒေဝ လောဘံ ပရိယာဒါတုံ န သက္ကောတိ။
ဒေါသမောဟာနံ အနုပ္ပတ္တိယံ တာဒိသပစ္စယလာဘောနေဝ အဒေါသ-
မောဟာ ဗလဝန္တော။ တသ္မာတိ လောဘာဒေါသမောဟာနံ ဗလဝ-
ဘာဝတော အလောဘဒေါသမောဟာနန္တု ဒုဗ္ဗလဘာဝတောတိ ဝုတ္တမေဝ
ကာရဏံ ပစ္စာမသတိ။ သောတိ တံသမင်္ဂီ။ တေန ကမ္မေနာတိ တေန
လောဘာဒိဥပနိဿယဝတာ ကုသလကမ္မုနာ။ သုခသီလောတိ သခိလော။
တမေဝတ္ထံ အက္ခောဓနောတိ ပရိယာယေန ဝဒတိ။

မန္တာ အလောဘာဒေါသ လောဘဒေါသေ ပရိယာဒါတုံ န သက္ကောန္တိ။
အမောဟော ပန ဗလဝါ မောဟံ ပရိယာဒါတုံ သက္ကောတိတိ ဧဝံ ယထာ-
ရဟံ ပဌမဝါရေ ဝုတ္တနယေနောဝ အတိဒေသက္ကော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပုရိမနယေ-
နေဝါတိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယာနုသာရေန။ ဒုဇ္ဈောတိ ကောဓနော။ ဒန္တောတိ
မန္တမညော။ သုခသီလကောတိ သုခသီလော။

ဧတ္ထ စ လောဘဝသေန၊ ဒေါသမောဟ၊ လောဘဒေါသ၊ လောဘ-
မောဟ၊ ဒေါသမောဟ၊ လောဘဒေါသမောဟဝသေနာတိ တယော
ဧကော၊ တယော ဒုကာ၊ ဧကော တိကောတိ လောဘာဒိဥဿဒ-
ဝသေန အကုသလပက္ခေ ဧဝံ သတ္တ ဝါရာ၊ တထာ ကုသလပက္ခေ
အလောဘာဒိဥဿဒဝသေနာတိ စုဒ္ဓသ ဝါရာ လဗ္ဘန္တိ။ တတ္ထ အလောဘ-
ဒေါသမောဟာ၊ အလောဘာဒေါသမောဟာ၊ အလောဘဒေါသမောဟာ
ဗလဝန္တောတိ အာဂတေဟိ ကုသလပက္ခေ တတိယဒုတိယပဌမဝါရေဟိ
ဒေါသုဿဒမောဟုဿဒဒေါသမောဟုဿဒဝါရာ ဂဟိတာ ဧဝံ ဟောန္တိ။

တထာ အကုသလပက္ခေ လောဘာဒေါသမောဟာ၊ လောဘဒေါသ-
မောဟာ၊ လောဘာဒေါသမောဟာ ဗလဝန္တောဟိ အာဂတေဟိ တတိယ-
ဒုတိယပဌမဝါရေဟိ အဒေါသုဿဒအမောဟုဿဒအဒေါသမောဟုဿဒ-
ဝါရာ ဂဟိတာ ဝေါတိ အကုသလကုသလပက္ခေသု တယော တယော
ဝါရေ အန္တောဂဓေ ကဘွာ အဋ္ဌေဝ ဝါရာ ဒဿိတာ။ ယေ ပန ဥဘယ-
သမ္ဘိဿတာဝသေန လောဘာလောဘုဿဒဝါရာဒယော အပရေ ကျေန-
ပညာသ ဝါရာ ကာမံ ဒဿေတဗ္ဗာ၊ ဘေသံ အသုပ္ပတော ဧဝံ န ဒဿိတာ။
န ဟိ “ဧကသ္မိ” သန္တာနေ အန္တရေန အဝတ္ထန္တရံ လောဘော စ ဗလဝါ
အလောဘော စာ”တိအာဒိ ယုဇ္ဇတိ။ ပဋိပက္ခဝသေန ဝါပိ ဧတေသံ ဗလဝဒုဗ္ဗ-
လဘာဝေါ သဟဇာတဓမ္မဝသေန ဝါ။ တတ္ထ လောဘဿ တာဝ ပဋိပက္ခ-
ဝသေန အနဘိဘူတဘာယ ဗလဝဘာဝေါ၊ တထာ ဒေါသမောဟာနံ
အဒေါသမောဟေဟိ။ အလောဘာဒီနံ ပန လောဘာဒိအနဘိဘဝနတော။
သဗ္ဗေသဉ္စ သမာနဇာတိယသမိဘုယျ ပဝတ္တိဝသေန သဟဇာတဓမ္မတော
ဗလဝဘာဝေါ။ တေန ဝုတ္တံ **အဋ္ဌကထာယံ** “လောဘော ဗလဝါ၊ အလောဘော
မန္တော။ အဒေါသမောဟာ ဗလဝန္တော၊ ဒေါသမောဟာ မန္တာ”တိအာဒိ၊
သော စ နေသံ မန္တဗလဝဘာဝေါ ပုရိမူပနိဿယတော တထာ အာသယဿ
ပရိဘာဝိတဘာယ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တေနောဟိ “**ကမ္မနိယာမေနာ**”တိ။ သေသံ
ဝုတ္တနယတ္တာ သုဝိညေယျမေဝါတိ။

စူဠဓမ္မသမာဒါနသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၆-မဟာဓမ္မသမာဒါနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၇၃။ ဧဝံ ဣဒါနိ ဝုစ္စမာနာကာရော ကာမော ကာမနံ ဣစ္ဆာ ဧတေသန္တိ
ဧဝံကာမာ။ ဧဝံ ဘန္တော ဆန္တနံ ရောစနံ အဇ္ဈာသယော ဧတေသန္တိ **ဧဝံဆန္တာ**။
အဘိမုခံ၊ အဘိနိဝိဿ ဝါ ပကာရေဟိ ဧတိ ဥပဂစ္ဆတိတိ အဓိပ္ပာယ်ယော၊ လဗ္ဗိ။
သာ ဟိ လဒ္ဓဗ္ဗဝတ္ထု အဘိမုခံ “**ဝေမေတ**”န္တိ အဘိနိဝိဿန္တိ တေန တေန
ပကာရေန ဥပဂစ္ဆတိ၊ ဟတ္ထဂတံ ကတွာ တိဋ္ဌတိ န ဝိဿဇ္ဇေတိ။ ဧဝံ ဝုစ္စမာနာ-
ကာရော အဓိပ္ပာယ်ယော ဧတေသန္တိ **ဧဝံအဓိပ္ပာယ်ယာ**။ ဘဂဝါ မူလံ ကာရဏံ
ဘေသံ ယာထာဝတော အဓိဂမာယာတိ **ဘဂဝံမူလကာ**။ တေနာဟိ “**ဘဂဝန္တိ**
ဟိ နိဿာယ မယံ ဣမေ ဓမ္မေ အာဇာနာမ ပဋိဝိဇ္ဈာမာ”တိ။ အမှာကံ

ဓမ္မာဘိတေဟိ အတ္တနာ အဓိဂန္တဗ္ဗတာယ ဝုတ္တံ။ သေဝိတဗ္ဗာနံ^၁ ဟိ ယာထာ-
 ဝတော အဓိဂမဉာဏာနိ အဓိဂန္တနကသမ္ပန္နိနံ၊ တာနိ စ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓမူလကာနိ
 အနညဝိသယတ္တာ။ တေနာဟ “ပုဗ္ဗေ ကဿပသမ္ဗုဒ္ဓေနာ”တိအာဒိ။ ဘဂဝါ
 နေတာ တေသန္တိ ဘဂဝံနေတ္တိကာ။ နေတာတိ သေဝိတဗ္ဗဓမ္မေ ဝိနေယု-
 သန္တာနံ ပါပေတာ။ ဝိနေတာတိ အသေဝိတဗ္ဗဓမ္မေ ဝိနေယုသန္တာနတော
 အပနေတာ။ တဒဂ်ဝိနယာဒိဝသေန ဝါ ဝိနေတာ။ အနနေတာတိ ဣမေ ဓမ္မာ
 သေဝိတဗ္ဗာ၊ ဣမေန သေဝိတဗ္ဗာတိ ဥဘယသမ္မာပနာပနယနတ္ထံ ပညာပေတာ။^၂
 တေနာဟ “ယထာသဘာဝတော”တိအာဒိ။

ပဋိသရန္တိ ဧတ္တာတိ ပဋိသရဏံ၊ ဘဂဝါ ပဋိသရဏံ ဧတေသန္တိ ဘဂဝံ-
 ပဋိသရဏာ၊ ပဋိသရတိ သဘာဝသမ္ပုဋ္ဌိဝေဝေသေန ပစ္စေကမုပဂစ္ဆတိတိ
 ဝါ ပဋိသရဏံ၊ ဘဂဝါ ပဋိသရဏံ ဧတေသန္တိ ဘဂဝံပဋိသရဏာ။ ပဋိဝေဝ-
 ဝသေနာတိ ပဋိဝိဇ္ဈိတဗ္ဗတာဝသေန။ အသတိပိ မုခေ အတ္တတော ဧဝံ ဝဒန္တော
 ဝိယ ဟောတိတိ အာဟ “ဗုဒ္ဓော အာဂစ္ဆတိ၊ အဟံ ဘဂဝါ ကိနာမော”တိ။
 ပဋိဘာတူတိ ဧတ္ထ ပဋိ-သဒ္ဓါပေက္ခာယ “ဘဂဝန္တ”န္တိ ဥပယောဂဝစနံ၊ အတ္ထော
 ပန သာဒိဝစနဝသေနဝဝေဒိတဗ္ဗောတိ ဒဿန္တော အာဟ “ဘဂဝတော”တိ။
 ပဋိဘာတူတိ စ ဘဂဝတော ဘာဂေါ ဟောတု။ ဘဂဝတော ဟိ သေ
 ဘာဂေါ၊ ယဒိဒံ ဓမ္မဿ ဒေသနာ၊ အမှာကံ ပန ဘာဂေါ သဝနန္တိ
 အဓိပ္ပါယော။ ကေစ ပန ပဋိဘာတူတိ ပဒိသတူတိ? အတ္ထံ ဝဒန္တိ၊ ဉာဏေန
 ဒိဿတု၊ ဒေသီယတူတိ ဝါ အတ္ထော။ ဥပဋ္ဌာတူတိ စ ဉာဏဿ ပစ္စုပဋ္ဌာတု။

၄၇၄။ နိဿယိတဗ္ဗေတိ အတ္တနော သန္တာနေ ဥပ္ပါဒနဝသေန အပဿယိ-
 တဗ္ဗေ။ တတိယစတုတ္ထဓမ္မသမာဒါနာနိ ဟိ အပဿာယ သတ္တာနံ တေရဟိ
 အာယတိံ^၃ စ သမ္ပတ္တိယော အဘိဝေန္တိ။ ဘဇိတဗ္ဗေတိ တဿေဝ ဝေဝစနံ။
 သေဝိတဗ္ဗေတိ ဝါ သပ္ပုရိသုပဿယသဒ္ဓမ္မဿဝနယောနိသောမနသိကာရေ
 သန္တာယာဟ။ ဘဇိတဗ္ဗေတိ တပ္ပစ္စယေ ဒါနာဒိပုညဓမ္မေ။

၄၇၅။ ဥပ္ပုဋ္ဌိပါဋိအာကာရေနာတိ ပဌမံ သံကိလေသဓမ္မေ ဒဿေတွာ
 ပစ္စာ ဝေါဒါနဓမ္မဒဿနံ သတ္ထု ဒေသနာပဋိပါဋိ၊ ယထာ “ဝါမံ မုဉ္ဇ၊ ဒက္ခိဏံ
 ဂဏှာ”တိ၊ တထာ ဥပ္ပုဋ္ဌိပါဋိပကာရေန၊ သာ စ ခေါ ပုရိမေသု ဦးသု

၁-သေဝိတဗ္ဗာသေဝိတဗ္ဗာနံ (အံ-ဦ ၂-၁၆၉-ပိဋေ)
 ၂-ဥဘယဿ သမ္မာပေတာ သန္တဿတာ ပညာပေတာ (က) အံ-ဦ ၂-၁၆၉-ပိဋေ ပန ပဿိတဗ္ဗံ။
 ၃-ပဋိဘာတူတိ ပဒဿ ဒိဿတူတိ (အံ-ဦ ၂-၁၇၀-ပိဋေ)
 ၄-အဘိ-ဋ ၁-၃၂၊ ဝိသုဒ္ဓိ-ဦ ၁-၄၁-ပိဋေသုဝိ။

ဓမ္မသမာဒါနေသု၊ ပစ္စိမေသု ပန ပဋိပါဠိယာဝ မာတိကာ ပဋ္ဌပိတာ။ ယထာ-
ဓပ္ပရသေနောဝါတိ ပဟာတဗ္ဗပဟာယကဓမ္မာနံ ယထာသဘာဝေနော။
သဘာဝေါ ဟိ ယာထာဝတော ရသိတဗ္ဗတော ဇာနိတဗ္ဗတော “ရသော”တိ
ဝုစ္စတိ။ ပဋ္ဌမံ ပဟာတဗ္ဗဓမ္မေ ဒဿေတွာ တဒနန္တရံ “ဣမေ ဓမ္မာ ဧတေဟိ
ပဟိယန္တိ”တိ ပဟာယကဓမ္မဒဿနံ ဒေသနာနုပုဗ္ဗိ။ ဂဟဏံ အာဒိယနံ
အတ္တနော သန္တာနေ ဥပ္ပါဒနံ။

၄၇၈။ ဝဇေဏ္ဍာဒိဟိ ဘိတဿ ဥပသင်္ကမနေ၊ မိစ္ဆာ စရိတွာ တထာ
အပဂမနေ စ ပုဗ္ဗာပရစေတနာနံ ဝသေန မိစ္ဆာစာရာ ဒုက္ခဝေဒနော ဟောတိ။
တထာ ဣဿာနိန္ဒာဒိဟိ ဥပဒ္ဓုတဿ အပရစေတနာဝသေန၊ ဧဝံ အဘိဇ္ဈာ-
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသုပိ ယထာရဟံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တိဿန္တမ္ပိ စေတနာနန္တိ ပုဗ္ဗာပရသန္နိဋ္ဌာ-
ပကစေတနာနံ။ အဒိန္နာဒါနံ မုသာဝါဒေါ ပိသုဏ္ဏဝါစာ သမ္ပပ္ပလာပေါတိ
ဣမေသံ စတုန္တံ သန္နိဋ္ဌာပကစေတနာနံ သုခသမ္ပယုတ္တာ ဝါ ဥပေက္ခာသမ္ပ-
ယုတ္တာ ဝါတိ အယံ နယော ဣမ အဓိကတတ္တာ န ဥဒ္ဓဇော။ ဒေါမနဿမေဝ
စေတ္တ ဒုက္ခန္တိ ဣဒံ ပုဗ္ဗဘာဂါပရဘာဂစေတနာပိ စေတ္တ အာသန္နာ ဒေါမန-
ဿသဟဂတာ ဧဝံ ဟောန္တိတိ ကတွာ ဝုတ္တံ။ အနာသန္နာ ပန သန္နာယ
“ပရိယေဋ္ဌိံ ဝါ အာပဇ္ဇန္တဿာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တေနော မိစ္ဆာစာရာဘိဇ္ဈာ-
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနံ ပုဗ္ဗဘာဂါပရဘာဂစေတနာ အာသန္နာ သန္နိဋ္ဌာပကစေတနာ-
ဂတိကာဝါတိ ဒဿိတံ ဟောတိတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ပရိယေဋ္ဌိန္တိ မိစ္ဆာစာရာဒိသု
ဝိတိက္ကမိတဗ္ဗဝတ္ထုမာလာဂန္ဓာဒိပရိယေသနံ။ ပါဏာတိပါတာဒိသု မာရေ-
တဗ္ဗဝတ္ထုအာဝုဓာဒိပရိယေသနံ အာပဇ္ဇန္တဿ။ အကိစ္ဆေနပိ တေသံ ပရိ-
ယေသနံ သမ္ဘဝတိတိ “ဝဇ္ဇတိယေဝါ”တိ သာသင်္ကံ ဝေတိ။

၄၇၉။ သုခဝေဒနာ ဟောန္တိတိ သုခဝေဒနာပိ ဟောန္တိတိ အဓိပ္ပါယော။
တာသံ စေတနာနံ အသုခဝေဒနတာပိ လဗ္ဘတိတိ “သုခဝေဒနာပိ ဟောန္တိ-
ယေဝါ”တိ သာသင်္ကံဝစနံ။ သောမနဿမေဝ စေတ္တ သုခန္တိ ဣဒံ ပုဗ္ဗဘာဂါ-
ပရဘာဂစေတနာပိ သောမနဿသဟဂတာ ဧဝံ ဟောန္တိတိ ကတွာ ဝုတ္တံ။
တဉ္စ ခေါ မိစ္ဆာစာရာဝဇ္ဇာနံ ဆန္တံ ဝသေန။ မိစ္ဆာစာရဿ ပန ပုဗ္ဗာပရ-
ဘာဂဿ ဝသေန “ကာယိကံ သုခမ္ပိ ဝဇ္ဇတိယေဝါ”တိ သာသင်္ကံဝစနံ။

၄၈၀။ ဒေါသဇပရိဋ္ဌာဟဝသေနဿ သိယာ ကာယိကမ္ပိ ဒုက္ခန္တိ အဓိပ္ပါ-
ယေန “သော ဂဏှန္တောပိ ဒုက္ခိတော”တိ ဝုတ္တံ။ စေတောဒုက္ခမေဝ ဝါသန္ဓာယ
တဿ အပရာပရုပ္ပတ္တိဒဿနတ္ထံ “ဒုက္ခိတော ဒေါမနဿိတော”တိ ဝုတ္တံ။

၄၈၁။ ဒသသုပိ ပဒေသုတိ ဒသသုပိ ကောဋ္ဌာသေသု၊ ဝါကျေသု ဝါ။
ဥပေက္ခာသမ္ပယုတ္တတာပိ သမ္ဘဝတိတိ “သုခသမ္ပယုတ္တာ ဟောန္တိယေဝါ”တိ
ဣဓ သာသင်္ကဝစနံ။ ပါဏာတိပါတာ ပဋိပရတဿ ကာယောပိ သိယာ
ဝိဂတဒရထပရိဋ္ဌာဟောတိ ပါဏာတိပါတာဝေရမဏိအာဒိပစ္စယာ ကာယိက-
ပဋိသံဝေဒနာပိ သမ္ဘဝတိတိ သဟာပိ သုခေနာတိ ဣတ္ထ ကာယိယသုခမ္ပိ
ဝဋ္ဋတိယေဝ။

၄၈၂။ တိတ္ထကာလာနုတိ ဥပဘုတ္တဿ ဥမ္မာဒါဒိပါပနေန ကုမ္ဘိတတိတ္ထ-
ကရသော အလာဗု။ န ရုစုံဿတိ အနိဋ္ဌရသတာယ အနိဋ္ဌဖလတာယ စ။

၄၈၃။ ရသံ ဒေတိတိ ရသံ ဒေသေတိ ဝိဘာဝေတိ။

၄၈၄။ ပူတိပုတ္တန္တိ ပူတိသဘာဝမုတ္တံ။ တရုဏန္တိ ဓာရာဝသေန နိပတန္တိ
ဟုတွာ ဥဏှံ။ တေနဿ ဥပရိမုတ္တတမာဟ။ မုတ္တံ ဟိ ပဿာဝမဂ္ဂတော မုစ္စမာနံ
ကာယုသ္မာဝသေန ဥဏှံ ဟောတိ။

၄၈၅။ ယံ ဘဂန္တရသံသဋ္ဌံ လောဟိတံ ပက္ခန္တတိတိ ဘဂန္တရဗျာဓိသဟိ-
တာယ လောဟိတပက္ခန္တတာယ ဝသေန ယံ လောဟိတံ ဝိဿတိ။ ပိတ္တ-
သံသဋ္ဌံ လောဟိတံ ပက္ခန္တတိတိ အာနေတွာ သမ္ပန္နော။

၄၈၆။ ဥဗ္ဗိဒ္ဓေတိ ဒူရေ။ အပ္ပမဟိကာဒိဥပတ္တိလေသဝိဂမေန ဟိ
အာကာသံ ဥတ္တုဂ္ဂံ ဝိယ ဒူရံ ဝိယ စ ခါယတိ။ တေနာဟ “ဒူရိဘူတေ”တိ။
တမိယေဝ တမဂတံ “ဂူထဂတံ မုတ္တဂတံ”န္တိ ယထာ။ ဘာသတေ စ တပတေ
စ ဝိရောစတေ စ ဣဒံ စတုတ္ထံ ဓမ္မသမာဒါနံ ဝိဘဇန္တေန ကုသလကမ္မပထဿ
ဝိဘဇိတွာ ဒဿိတတ္တာ။

သင်္ဂရုဇ္ဈော ကန္တမာဒသပေါဝါ။ သရဘညဝသေနာတိ အတ္ထံ အဝိဘ-
ဇိတွာ ပဒသော သရဘညဝသေန။ ဩသာရေန္တဿာတိ ဥစ္စာရေန္တဿ။
သဒ္ဓေတိ ဩသာရဏသဒ္ဓေ။ အဓိဂတဝိသေသံ အနာရောစေတုကာမာ
ဒေဝတာ တတ္ထေဝ အန္တရဓာယိ။ တံ ဒိဝသန္တိ သတ္တာရာ ဒေသိတဒိဝသေ။
ဣတိ အတ္တနော ဝိသေသာဓိဂမနိမိတ္တတာယ အယံ ဒေဝတာ ဣမံ သုတ္တံ
ဝိယာယတိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။

မဟာဓမ္မသမာဒါနသုတ္တဝတ္ထနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၇-ဝိမံသကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၈၇။ အတ္တဝိမံသကောတိ အတ္တတ္ထပရတ္တာဒိအတ္တဝိဇာနနကော။ သင်္ခါရ-
 ဝိမံသကောတိ သင်္ခတဓမ္မေ သလက္ခဏတော သာမညလက္ခဏတော ဝါ
 အာယတနာဒိဝိဘာဂတော စ ဝိမံသကော။ သတ္ထုဝိမံသကောတိ “သတ္တာ
 နာမ ဂုဏတော ဒေသော ဒေသော စာ”တိ သတ္ထု ဥပပရိက္ခကော။ ဝိမံသ-
 ကောတိ ဝိစာရကော။ ယံ စေတသော သရာဂါဒိဝိဘာဂတော ပရိစ္ဆိန္နနံ၊ တံ
 စေတောပရိယာယော။ ဘေသာဟ “စိတ္တပရိစ္ဆေဒ”န္တိ။ ယသ္မာ စေတောပရိ-
 ယာယညဏလာဘိ “ဣဒံ စိတ္တံ ဣတော ပရံ ပဝတ္တံ ဣဒမိတော ပရ”န္တိ ပရဿ
 စိတ္တုပ္ပတ္တိံ ပဇာနာတိ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “စေတောပရိယာယန္တိ စိတ္တဝါရ”န္တိ။
 ဝါရတ္ထေဝိ ဟိ ပရိယာယ-သဒ္ဓေါ ဟောတိ “ကဿ န ခေါ အာနန္တ ပရိ-
 ယာယော အဇ္ဇ ဘိက္ခုနိယော ဩဝဒိတု”န္တိအာဒိသု။ စိတ္တစာရန္တိဝိ ပါဠော၊
 စိတ္တပဝတ္တိန္တိ အတ္ထော။ ဧဝံ ဝိဇာနနတ္ထာယာတိ ဣဒါနိ ဝုစ္စမာနာကာရေန
 ဝိမံသနတ္ထာယ။

၄၈၈။ ကလျာဏမိတ္တုပနိဿယန္တိ ကလျာဏမိတ္တသင်္ခါတံ ဗြဟ္မစရိယ-
 ဝါသဿ ဗလဝသန္တိဿယံ။ ဥပဗ္ဗံ အတ္တနော အာနုဘာဝေနာတိ ဣဒိနာ
 ပုဒ္ဂလေန သမ္ပာဒိယမာနဿ ဗြဟ္မစရိယဿ ဥပဗ္ဗဘာဂမတ္တံ အတ္တနော ဝိမုတ္တိ-
 ပရိပါစကဓမ္မာနုဘာဝေန သိဇ္ဈတိ။ ဥပဗ္ဗံ ကလျာဏမိတ္တာနုဘာဝေနာတိ
 ဣတရောပန ဥပဗ္ဗဘာဂေါ ယံ နိဿာယ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတိ၊ တဿ ကလျာဏ-
 မိတ္တဿ ဥပဒေသာနုဘာဝေန ဟောတိ၊ သိဇ္ဈတိတိ အတ္ထော။ လောကသိဒ္ဓေါ
 ဧဝံ အယမတ္ထော။ လောကိယာ ဟိ—

“ပါဒေါ သိဒ္ဓေါ အာစရိယာ၊ ပါဒေါ ဟိဿာနုဘာဝတော။
 တံဝိဇ္ဇာသေဝကာ ပါဒေါ၊ ပါဒေါ ကာလေန ပစ္စတိ”တိ—

၀၁၆။ အတ္တနော ဓမ္မတာယာဘိ အတ္တနော သဘာဝေန၊ ဉာဏေနာတိ
 အတ္ထော။ ကလျာဏမိတ္တာတိ ကလျာဏော ဘဒြော သုန္ဒရော မိတ္တော
 ဧတဿာတိ ကလျာဏမိတ္တာ၊ တဿ ဘာဝေါ ကလျာဏမိတ္တာ၊ ကလျာဏ-
 မိတ္တဝန္တတာ။ သီလာဒိဂုဏသမ္ပန္နေဟိ ကလျာဏပုဂ္ဂလေဟေဝ အယနံ ပဝတ္တိ
 ကလျာဏသဟာယတာ။ တေသု ဧဝံ စိတ္တေန စေဝ ကာယေန စ နိန္ဒပေါဏ-
 ပဗ္ဗာရဘာဝေန ပဝတ္တိ ကလျာဏသပ္ပဝဏ်တာ။ မာဟေဝန္တိ ဧဝံ မာ အာဟ၊
 “ဥပဗ္ဗံ ဗြဟ္မစရိယဿာ”တိ မာ ကထေဟိတိ အတ္ထော။ တဒမိနာတိ ဧတ္ထ တန္တိ

နိပါတမတ္တံ ဒ-ကာရော ပဒသန္တိကရော ဣ-ကာရဿ အ-ကာရံ ကတွာ နိဒ္ဒေ-
သော။ ဣမိနာပီတိ ဣဒါနိ ဝုစ္စမာနေနပီတိ အတ္ထော။ ပရိယာယေနာတိ
ကာရဏေန။ ဣဒါနိ တံ ကာရဏံ ဒသေတုံ “မမံ ဟိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

ယထာ စေတ္ထ၊ အညေသုပိ သုတ္တေသု ကလျာဏမိတ္တုပနိဿယမေဝ
ဝိသေသောတိ ဒသေန္တော “ဘိက္ခုနံ ဗာဟိရင်္ဂသပ္ပတ္တိံ ကထေန္တောပီ”တိ-
အာဒိမာဟ။ တတ္ထ ဝိပုတ္တိပရိပါဓနိယဓမ္မေတိ ဝိပုတ္တိယာ အရဟတ္တဿ ပရိ-
ပါစကဓမ္မေ။ ပစ္စယေတိ ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇေ။ မဟာဇေစ္စောတိ မဟာ-
ကုလိနော။

ကာယိကော သမာစာရောတိ အဘိက္ကမပဋိက္ကမာဒိကော သတိသမ္ပဇည-
ပရိက္ခတော ပါကတိကော စ။ ဝိမံသကဿ ဥပပရိက္ခကဿ။ စက္ခုဝိညေယျော
နာမ စက္ခုဒွါရာနုသာရေန ဝိညာတဗ္ဗတ္တာ။ သောတဝိညေယျောတိ ဧတ္တာပိ
ဧသေဝ နယော။ သံကိလိဋ္ဌာတိ ရာဂါဒိသံကိလေသဓမ္မေဟိ ဝိဗာဓိတာ၊ ဥပတာ-
ပိတာ ဝိဒူသိတာ မလိနာ စာတိ အတ္ထော။ တေ ပန တေဟိ သမန္နာဂတာ
ဟောန္တိတိ အာဟ “ကိလေသသပ္ပယုတ္တာ”တိ။ ယဒိ န စက္ခုသောတဝိညေယျော၊
ပါဠိယံ ကကံ တထာ ဝုတ္တာတိ အာဟ “ယထာ ပနာ”တိအာဒိ။ ကာယဝစီ-
သမာစာရာပိ သံကိလိဋ္ဌာယေဝ နာမ သံကိလိဋ္ဌစိတ္တသမုဋ္ဌာနတော။ ဘဝတိဟိ
တံဟေတုကေပိ တဒုပစာရော ယထာ “သေမှော ဝုဋ္ဌော”တိ။ “မာ မေ ဣဒံ
အသာရုပ္ပံ ပရော အညာသိ”တိ ပန ပဋိစ္ဆန္တတာယ န န ဥပလဗ္ဗန္တိ။ “န
ခေါ မယံ ဘန္တေ ဘဂဝတော ကိဉ္စိ ဂရဟာမာ”တိ ဝတွာ ဂရဟိတဗ္ဗာဘာဝံ
ဒသေန္တော “ဘဂဝါ ဟိ”တိအာဒိမာဟ။ အဘာဝိတမဂ္ဂဿ ဟိ ဂရဟိတဗ္ဗတာ
နာမ သိယာ၊ န ဘာဝိတမဂ္ဂဿ။ သေ ဥတ္တရော မာဏဝေါ “ဗုဒ္ဓမ္ပိ ဂရဟိတွာ
ပက္ကမိဿာမိ”တိ ကတွာ အနုဗန္တိ။ ဧဝံ ဝိန္တေသိ မဟာဘိနိက္ခမနဒိဝသေ
အတ္တနော ဝစနေ အဋ္ဌိတတ္တာ။ ကိဉ္စိ ဝန္တံ အပဿန္တော မာရော ဧဝမာဟ—

“သတ္တ ဝဿာနိ ဘဂဝန္တံ၊ အနုဗန္တိ ပဒါပဒံ။

ဩတာရံ နာမိဂစ္ဆိဿံ၊ သမ္မုဒ္ဓဿ သတိမတော”တိ ၇။

ကာလေ ကဏှာ၊ ကာလေ သုက္ကာတိ ယထာသမာဒိန္တံ သမ္မာပဋိပတ္တိံ
ပရိသုဒ္ဓိံ ကတွာ ပဝတ္ထေတုံ အသက္ကောန္တဿ ကဒါစိ ကဏှာ အပရိသုဒ္ဓါ
ကာယသမာစာရာဒယော၊ ကဒါစိ သုက္ကာ ပရိသုဒ္ဓါတိ ဧဝံ အန္တရန္တရာ

ဗျာဓိဿဝသေန ဝေါဓိဿကာ။ နိက္ခိလေသာတိ နိရုပတ္တိလေသာ အနုပတ္တိ-
လိဋ္ဌာ။

အနုဝဇ္ဇံ ဝဇ္ဇရဟိတတ္တာ။ ဒီဃရတ္တန္တိ အစ္စန္တသံယောဂေ ဥပယောဂဝစနံ။
သမာပန္နောဟိ သမ္မာ အာပန္နော သမဂီဘူတော။ တေနာဟ “သမန္တာ-
ဂတော”တိ။ အတ္တနာ ကတဿ အသာရပ္ပဿ ပဋိစ္ဆာဒနတ္ထံ အာရညကော
ဝိယ ဟုတွာ။ တဿ ပရိဟာရန္တိ ဥဋ္ဌာရေဟိ ပူဇာသက္ကာရေဟိ မနုဿေဟိ
တဿ ပရိဟရိယမာနတံ။ အတိဒပ္ပိတောတိ ဧဝံ မနုဿာနံ သမ္ဘာဝနာယ
အတိဝိယ ဒတ္တော ဂပ္ပိတော။

န ဣတ္ထရသမာပန္နောတိ ဇာနာတိ။ ကသ္မာ? သီလံ နာမ ဒီဃေန အဋ္ဌါနာ
ဇာနိတဗ္ဗံ, န ဣတ္ထရေန။ ဣဒါနိ အနေကဇာတိသမုဒါစာရဝသေန တထာ-
ဂတော ဣမံ ကုသလံ ဓမ္မံ ဒီဃရတ္တံ သမာပန္နော၊ တဉ္ဇဿ အတိဝိယ အစ္စရိ-
ယန္တိ ဒဿေတုံ “အနန္တရိယံ ဝေတ”န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

အရညဂါမကေတိ အရညပဒေသေ ဧကသ္မိံ ခုဒ္ဒကဂါမေ။ တတ္ထ နေသံ
ဒိဝသေ ဒိဝသေပိဏ္ဍာယ စရဏဿ အဝိဇ္ဇန္တတံ ဒဿေတုံ “ပိဏ္ဍာယ ဝရန္တိ”တိ
ဝုတ္တံ။ ပိဝန္တိတိ ဧတ္တာပိ ဒေသေဝ နယော။ ဒုလ္လဘလောဏော ဟောတိ
သမုဒ္ဒဿ ချရတာယ။

တဒါ ကိရ ပိဒေဟရဋ္ဌေ သောဠသ ဂါမသဟဿာနိ မဟန္တာနေဝ။
တေနာဟ “ဟိတွာ ဂါမသဟဿာနိ၊ ပရိပုဏ္ဏာနိ သောဠသ”တိ။ ဣဒါနိ
ကသ္မာ “သန္ဓိမိ” ဒါနိ ကုဗ္ဗသီ”တိ မံ သန္ဓေထာတိ ဝတ္ထုကာမော တံ
အနာဝိကတွာ “လောဏ ။ပ။ န ကရေထာ”တိ အာဟ။ ဂန္ဓာရော တဿာ-
မိပ္ပါယံ ဝိဘာဝေတုကာမော “ကိံ မယာ ကတံ ဝေဒေဟိသီ”တိ အာဟ။

ဣတရော အတ္တနော အမိပ္ပါယံ ဝိဘာဝေန္တော “ဟိတွာ”တိ ဂါထမာဟ။
ဣတရော “ဓမ္မံ ဘဏာမိ”တိ ဂါထန္တိ ဧဝံ သဗ္ဗာပိနေသံ ဝစနပဋိဝစနဂါထာ။
တတ္ထ ပသာသသီတိ သန္ဓေန္တော ဝိယ အနုသာသသိ။ န ပါပမုပလိဗ္ဗတိ စိတ္တ-
ပ္ပကောပါဘာဝတော။ မဟတ္ထိယန္တိ မဟာအတ္တသံဟိတံ။ နော ဧေ အဿ
သကာ ဗုဒ္ဓိတိ နာဒိ ဝေဒေဟဣသိနော “အာစရိယော မမ ဟိတေသိတာယ
ဌတွာ ဓမ္မံ ဧဝ ဘဏတိ”တိ ယောနိသော ဥမ္မုဇ္ဇနာကာရဒဿနံ။ တေနာဟ
“ဝေဉ္ဇ ပန ဝတွာ”တိအာဒိ။

“ဥတ္တာ”တိ လောကေ ဉာယတိ ဝိသုတောတိ ဉာတော၊ ဉာတဿ ဘာဝေါ
ဥတ္တံ။ အဇ္ဈာပန္နောဟိ ဥပဂတော။ ဥတ္တ-ဂ္ဂဟဏေန ပတ္ထဋ္ဌယသတာ

ဝိဘာဝိတာတိ အာဟ “ယသဉ္စ ပရိဝါရသဗ္ဗတ္ထိ”န္တိ။ ကိန္တိ ကိံပယောဇနံ၊
ကော ဧတ္ထ ဒေါသောတိ အဓိပ္ပါယော။

တတ္ထ တတ္ထ ဝိဇ္ဇန္တောတိ ယသမဒေန ပရိဝါရမဒေန စ မတ္တော ဟုတွာ
ဂါမေပိ ဝိဟာရေပိ ဇနဝိဝိတ္တေပိ သံသမဇ္ဈေပိ အညေ ဘိက္ခု။ သန္ဓေန္တော “မယံ
နာမ ပါဒါ ဣတရေသံ ပါဒဖုသနဌာနံ ဖုသန္တိ”တိ အဖုသိတုကာမတာယ
အဂ္ဂပါဒေန ဘူမိံ ဖုသန္တော ဝိယ စရတံ။ ဩနမတိတိ နိဝါတဝုတ္တိတာယ
အဝနမတိ အနုဒ္ဓတော အတ္ထဒ္ဓေါ ဟောတိ။ အနိဉ္စနဘာဝန္တိ “ပဗ္ဗဇိတေန
နာမ အနိဉ္စနဉာဏေန သမပရိဂ္ဂဟေန ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ အနိဉ္စနဉာဏသယံ
ပဋိအဝေက္ခိတွာ။ လာဘေဝိ တာဒိ၊ အလာဘေဝိ တာဒိတိ ယထာ
အလာဘကာလေ လာဘဿ လဒ္ဓကာလေပိ တထေဝါတိ တာဒိ ကေသဒိ-
သော။ ယသေ သတိပိ မဟာပရိဝါရကာလေပိ။

အဘယော ဟုတွာ ဥပရတောတိ နိဗ္ဗယော ဟုတွာ ဘယဿ အဘာဝေ-
နေဝ ဩရမိတဗ္ဗတော ဥပရတော ဘယဟေတုနံ ပဟိနတ္တာ။ တဉ္စ ခေါ န
ကတိပယကာလံ၊ အထ ခေါ အစ္စန္တမေဝ ဥပရတောတိ အစ္စန္တပရတော။ အထ
ခေါ ဘာယိတဗ္ဗဝတ္ထု၊ အဝေက္ခိတွာ တတော ဘယေန ဥပရတော။ ကိလေသာ
ဝေ ဘာယိတဗ္ဗတော ကိလေသဘယံ။ သေ နယော သေသေသုပိ။ သတ္တ သေက္ခာ-
တိ သတ္တ သေက္ခာပိ ဘယူပရတာ၊ ပဂေဝ ပုထုဇ္ဇနောတိ အဓိပ္ပါယော။

ထဏှိလဝိဋ္ဌကန္တိ ထဏှိလမဉ္ဇသဒိသံ ဝိဋ္ဌကန္တိ အတ္တော။ နိဿာယာတိ
အပဿာယ တံ အပဿယံ ကတွာ။ ဦန္တံ မဇ္ဈေ ထဏှိလဝိဋ္ဌကာ ခွါရေ ဌတွာ
ဩလောကေန္တဿ နေဝါသိကဘိက္ခုဿ န ပညာယိ။ အသညတနိဟာရေ-
နာတိ န သညတာကာရေန။ “မံ ဘာယန္တော ဟေဋ္ဌာမဉ္စံ ပဝိဋ္ဌော
ဘဝိဿတိ”တိ ဟေဋ္ဌာမဉ္စံ ဩလောကေတွာ။ ဥက္ကာသိ “ဗဟိ ဂစ္ဆန္တော
အတ္တောသိတွာ မာ အပုညံ ပသဝိ”တိ။ အဓိဝါသေတုန္တိ တာဒိသံ ဣဒ္ဓါနဘာဝံ
ဒိသ္ဗာပိ ပဋုပဋ္ဌာယန္တော အတ္တနော ကောဓံ အဓိဝါသေတုံ အသက္ကောန္တော။

ဓယေနောတိ ရာဂဿ အစ္စန္တက္ခယေနေဝ ဝိတရာဂတ္တာ။ န ပဋိသင်္ခါယ
ဝါရေတွာတိ န ပဋိသင်္ခါနဗလေန ရာဂပရိယုဋ္ဌာနံ နိဝါရေတွာ ဝိတရာဂတ္တာ။
ဓေံ ဝုတ္တပ္ပကာရေန။ ကာယသမာစာရာဒိနံ သံကိလိဋ္ဌာနံ ဝိတိက္ကမိယာနဉ္စ
အဘာဝံ အာစာရဿ ဝေါဒါနံ စိရကာလသမာစိဏ္ဏတာယ ဉာတဿ သဟိတ-
ဘာဝေပိ အနုပတ္တိလိဋ္ဌတာယ အဘယူပရတဘာဝသမန္ဓေသနာယ အာကရိ-
ယတိ ဉပေတုံ ဣတ္ထိတော အတ္တော ပကာရတော ဉာပိယတိ ဧတေဟိတိ

အာကာရာ၊ ဥပပတ္တိသာနေကာရဏာနိ။ တာနိ ပန ယသ္မာ အတ္တနော ယထာနုမတဿ အတ္တဿ ဣပကဘာဝေန ဝဝတ္ထိယန္တိ။ တသ္မာ တာနိ တေသံ မူလကာရဏဘူတာနိ အနုမာနဉာဏာနိ စ ဒဿေန္တော ဘဂဝါ “ကေ ပနာယသ္မတော အာကာရာ ကေ အန္တယာ”တိ အဝေါစာတိ ဣမမတ္ထံ ဝိဘာဝေန္တော “**အာကာရာတိ ကာရဏာနိ။ အန္တယာတိ အနုဗုဒ္ဓိယော**”တိ အာဟ။ ယထာ ဟိ လောကေ ဒိဋ္ဌေန ဓူမေန အဒိဋ္ဌံ အဂ္ဂိ အန္တေတိ အနုမာနတော ဇာနာဘိ။ ဧဝံ ဝိမံသကော ဘိက္ခု “ဘဂဝါ ဧကေကဝိဟာရေသု သုပ္ပုပ္ပန္နေသု ဒုပ္ပုပ္ပန္နေသု စ ယထာ ကေသဒိသတာဒဿနေန အဘယူပရတတံ အန္တေတိ အနုမာနတော ဇာနာဘိ၊ သုပ္ပုပ္ပန္နဒုပ္ပုပ္ပန္နပုဂ္ဂလေသု အနုဿာဒနာနပဿာဒနပ္ပတ္တာယ သတ္ထု အဝိပရိတဓမ္မဒေသနတာယ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓတံ သံဃသုပ္ပုပ္ပတ္တိန္တ အန္တေတိ အနုမာနတော ဇာနာဘိ။ ဧဝံ ဇာနန္တော စ အဘယူပရတော တထာဂတော သဗ္ဗမိ ဝိတရာဂတ္တာ၊ ယော ယတ္ထ ဝိတရာဂေါ၊ န သော တန္တိမိတ္တံ ကိဉ္စ ဘယံ ပဿတိ သေယျထာပိ မြဟ္တာ ကာမဘဝနိမိတ္တံ၊ တထာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ အဝိပရိတဓမ္မဒေသနတ္တာ၊ သွာခါတော ဓမ္မော ကေန္တနိယျာနိကတ္တာ၊ သုပ္ပုပ္ပန္နော သံသော အဝေစ္စပ္ပသန္တတ္တာ”တိ ဝတ္ထုတ္တယံ ဂုဏတော ယာထာဝတော ဇာနာဘိ။

ဂဏဗန္ဓနေနာတိ “မမ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ မမ အန္တေဝါသိကာ”တိ ဧဝံ ဂဏေ အပေက္ခာသင်္ခါတေန ဗန္ဓနေန ဗဒ္ဓါ ပယုတ္တာ။ **တာယ တာယ ပဋိပတ္တိယာတိ** “သုဂတာ ဒုဂတာ”တိ ဂုတ္တာယ သုပ္ပုပ္ပတ္တိယာ ဒုပ္ပုပ္ပတ္တိယာ စ။ **ဥဿာဒနာတိ** ဂုဏဝသေန ဥက္ကံသနာ။ **အပဿာဒနာတိ** ဟိဋ္ဌနာ။ ဥဘယတ္ထ **ဂေဟသီတဝသေနာတိ** ဣမိနာ သမ္မာပဋိပတ္တိယာ ပရေသံ ဥယျောဇနတ္ထံ “ပဏ္ဍိတော ဘိက္ခုဝေ မဟာကစ္စာနော”တိအာဒိနာ ဂုဏတော ဥက္ကံသနမ္ပိ အာယတိ သံဝရာယ ယထာပရာမံ ဂရဟဏမ္ပိ န နိဝါရေတိ။

၄၇၉။ ဝိမံသကဿပိ အဓိပ္ပါယော ဝိမံသနဝသေန ပဝတ္တော။ မူလဝိမံသကော ဟေတုဝါဒိတာယ။ ဂဏ္ဍိဝိမံသကဿ အနုဿုတိဘာဝတော ဂုတ္တံ “**ပရဿေဝ ကထာယ နိဋ္ဌင်္ဂတော**”တိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ “ပရဿစေတောပရိယာယံ အဇာနန္တေနာ”တိ။ **တထာဂတောဝ ပဋိပုစ္ဆိတဗ္ဗောတိ** ဣမိနာ ပုဗ္ဗေ သာဓာရဏတော ဂုတ္တံ အနုမာနံ ဥက္ကံသံ ပါပေတွာ ဝဒတိ။ ဥက္ကံသဂတံ ဟေတံ အနုမာနံ၊ ယဒိဒံ သဗ္ဗညုဝစနံ အဝိသံဝါဒံ သာမညတော

အပုထုဇ္ဇနဂေါစရဿ အတ္တဿ အနုမာနတော။ တိရိစ္ဆော ဟိ အတ္ထော၊
 ကောစိ ပစ္စက္ခသိဒ္ဓေါ၊ ယော ရူပါဒိဓမ္မာနံ ပစ္စတ္တဝေဒနိယော အနိဒ္ဓိသိတဗ္ဗာ-
 ကာရော။ ကောစိ အနုမာနသိဒ္ဓေါ၊ ယော ဃဋ္ဌာဒီသု ပသိဒ္ဓေန ပဗ္ဗယာ-
 ယတ္တဘာဝေန သာမိယမာနော သဒ္ဓါဒီနံ အနိစ္စတာဒိအာကာရော။ ကောစိ
 ဩကပ္ပနသိဒ္ဓေါ၊ ယော ပရုဇ္ဇနဿ အစ္စန္တမဒိဋ္ဌော သဒ္ဓါဝိသယော
 ပရလောကနိဗ္ဗာနာဒိ။ တတ္ထ ယဿ သတ္ထုနော ဝစနံ ပစ္စက္ခသိဒ္ဓေ အနုမာန-
 သိဒ္ဓေ စ အတ္ထေ န ဝိသံဝါဒေတိ အဝိပရိတပ္ပဝတ္တိယာ၊ တဿ ဝစနေန
 သဒ္ဓေယျတ္ထသိဒ္ဓိ၊ သဒ္ဓေယျရူပါ ဧဝ စ ယေဘုယျေန သတ္ထုဂုဏာ အစ္စန္တ-
 သဟ္ပဝတော။

သေ မယံ ပထောတိ ယွာယံ အာဇီဝဋ္ဌမကသီလသင်္ခါတော မယံ
 ဩရမတ္တကော ဂုဏော၊ သေ အပရမိတ္တဝိဒုနော ဝိမံသကဿ ဘိက္ခုနော မမ
 ဇာနနပထော ဇာနနမဂ္ဂေါ။ သေ ဂေါစရောတိ ဒေသော ဧတ္တကော ဧဝ တဿ
 မယိ ဂေါစရော၊ န ဣတော ပရံ။ တထာ ဟိ မြဟ္မဇာလေဝိ^၁ ဘဂဝတာ
 အာဇီဝဋ္ဌမကသီလမေဝ နိဒ္ဓိဋ္ဌံ။ တောပါထောတိ ဧတ္တကာပါထော။ ယော
 သီလေ ပတိဋ္ဌိတော “ဧတံ မမာ”တိ၊ “ဣမိနာဟံ သီလေန ဒေဝေါ ဝါဘဝိဿာမိ
 ဒေဝညတရော ဝါ”တိ တဏှာယ ပရာမသန္တော၊ တဿ ဝိသေသဘာဂိယတာယ၊
 နိဗ္ဗေဘာဂိယတာယ ဝါ အကာရဏေန တဏှံ အနတိဝတ္တနတော သော
 တဗ္ဗယော နာမ။ တေနာဟ “န တဗ္ဗယော န သတဏှော”တိ အာဒိ။

သုတဿ ဥပရူပရိ ဝိသေသာဝဟဘာဝေန ဥတ္တရုတ္တရဉ္စေဝ တဿ စ
 ဝိသေသဿ အနုက္ကမေန ပဏီတတရဘာဝတော ပဏီတတရဉ္စေ ကတွာ ဒေ-
 သေတိ။ သဝိပက္ခန္တိ ပဟာတဗ္ဗပဟာယကဘာဝေန သပ္ပုဋ်ပက္ခံ။ ကဏှံ ပဋိ-
 ဗာဟိတွာ သုက္ကန္တိ ဣဒံ ဓမ္မဇာတံ ကဏှံ နာမ၊ ဣမဿ ပဟာယကံ ဣဒံ
 သုက္ကံ နာမာတိ ဧဝံ ကဏှံ ပဋိဗာဟိတွာ သုက္ကံ။ သုက္ကံ ပဋိဗာဟိတွာ ကဏှန္တိ
 ဧတ္တာပိ ဒေသေဝ နယော။ ဣဓ ပန “ဣမိနာ ပဟာတဗ္ဗ”န္တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သဥဿာဟန္တိ
 သဗျာပါရံ။ ကိရိယမယစိတ္တာနံ ဟိ အနုပစ္စိန္နာဝိဇ္ဇာတဏှာမာနာဒိကေ
 သန္တာနေ သဗျာပါရတာ သဥဿာဟတာ၊ သဝိပါကဓမ္မတာတိ အတ္ထော။
 တသ္မိံ ဒေသိတေ ဓမ္မေတိ တသ္မိံ သတ္တာရာ ဒေသိတေ လောကိယလောကုတ္တရ-
 ဓမ္မေ။ ကေစ္စံ ကေဒေသဘူတံ မဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနသင်္ခါတံ ပဋိဝေဓေဗ္ဗံ အဘိညာယ
 အဘိဝိသိဋ္ဌာယ မဂ္ဂပညာယ ဇာနိတွာ။ ပဋိဝေဓေဗ္ဗေန မဂ္ဂေန။ ဒေသနာ-
 ဓမ္မေတိ ဒေသနာရုဋ္ဌေ ပုဗ္ဗဘာဂိယေ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မေ နိဋ္ဌံ ဂစ္ဆတိ “အဒ္ဓါ

၁-ဒီ ၁-၃-ပိဋ္ဌာစီသု။

ဣမာယ ပဋိပဒါယ ဇရာမရဏတော မုစ္ဆိဿာမီ”တိ။ ပုဗ္ဗေ ပေါထုဇ္ဇနိက-
သဒ္ဓါယပိပသန္ဓော၊ တတော ဘိယျောသော မတ္တာယ အဝိပရိတဓမ္မဒေသနော
သမ္ဗာသဗ္ဗုဒ္ဓေါ သော အဂေါတိ သတ္တရိ ပသီဒတိ။ နိယျာနိကတ္တာတိ ဝဇ္ဇ-
ဒုက္ခတော ဧဝံ တတော နိယျာနာဝဟတ္တာ။ ဝဏံဒီတိ အာဒိ-သဒ္ဓေန အညံ
အသာမိဝိပရိယာယံ သဗ္ဗံ ဒေါသံ သင်္ဂဏာတိ။

၄၉၀။ ဣမေဟိ သတ္တုဝိမံသနကာရဏေဟိတိ “ပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရ-
တာဒီဟိ ဧဝံ ဥက္ကရုတ္တရိပဏိတပဏိတ အဝိပရိတဓမ္မဒေသနာဟိ စာ”တိ ဣမေ-
ဟိ ယထာဝုတ္တေဟိ သတ္တုဥပပရိက္ခနကာရဏေဟိ။ အက္ခရသမ္ပိန္နနပဒေဟိတိ
တေသံယေဝ ကာရဏာနံ သမ္မောဓနေဟိ အက္ခရသမုဒါယလက္ခဏေဟိ ပဒေ-
ဟိ။ ဣဝံ ဝုတ္တေဟိ အက္ခရေဟိတိ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ဝုတ္တေဟိ ယထာဝုတ္တဿ အတ္တဿ
အဘိဗျဉ္ဇနတော ဗျဉ္ဇနသညိတေဟိ အက္ခရေဟိ။ ဩကပ္ပနာတိ သဒ္ဓေယျဝတ္ထု၊
ဩက္ကန္တိတွာ ပသီဒနတော ဩကပ္ပနလက္ခဏာ။ သဒ္ဓါယ မူလံ နာမာတိ
အဝေစ္စပ္ပသာဒဘူတာယ သဒ္ဓါယ မူလံ နာမ ကာရဏန္တိ သဒ္ဓဟနဿ ကာရဏံ
ပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရာဒိကံ။ ထိရာ ပဋိပက္ခသမုစ္ဆေဒေန သုပ္ပတိဋ္ဌိတတ္တာ။
ဟရိတုံ န သက္ကာတိ အပနေတုံ အသတ္တုဏေယျာ။ ဣတရေသု သမဏဗြာဟ္မဏ-
ဒေဝေသု ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိတိ အာဟ “သမိတပါပသမဏေန ဝါ”တိအာဒိ။

“ဗုဒ္ဓါနံ ကေသဉ္စိ သာဝကာနဉ္စ ဝိဗာဓနတ္ထံ မာရော ဥပဂစ္ဆတိ”တိ သုတ-
ပုဗ္ဗတ္တာ “အယံ မာရော အာဂတော”တိ စိန္တေသိ။ အာနုဘာဝသမ္ပန္နေန အရိယ-
သာဝကေန ပုစ္ဆိတတ္တာ မုသာဝါဒံ ကာတုံ နာသက္ခိ။ ဧတေတိ ယထာဝုတ္တေ
သမိတပါပသမဏာဒယော ဌပေတွာ။ သဘာဝသမန္ဓေသနာတိ ယာထာဝသ-
မန္ဓေသနာ အဝိပရိတဝိမံသာ။ သဘာဝေနောတိ သပ္ပာဝေနော ယထာဘူတ-
ဂုဏတော ဧဝံ။ သုဋ္ဌု၊ သမ္ပဒေဝ။ သမန္ဓေသိတောတိ ဥပပရိက္ခိတော။ သေသံ
သုဝိညေယျမေဝါတိ။

ဝိမံသကသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၈-ကောသမ္ပိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၉၁။ တဗ္ဗာတိ ယသ္မာ ကောသမ္ပရုက္ခဝတိ၊ တသ္မာ နဂရံ ကောသမ္ပိတိ-
သင်္ခမဂမာသိ။ ကုသမ္ပဿ ဝါ ဣသိနော နိဝါသဘူမိ ကောသမ္ပိ၊ တဿာဝိဒူ-
ရေ ဘဝတ္တာ နဂရံ ကောသမ္ပိ။

ဃောသိတသေဋ္ဌိနာ ကာရိတေ အာရာမေတိ ဧတ္ထ ကော ဃောသိတသေဋ္ဌိ၊
 ကထဉ္စာနေန အာရာမော ကာရိတောတိ အန္တောလိနာယ စောဒနာယ
 ဝိဿဇ္ဇနေ သမုဒါဂမတော ပဋ္ဌာယ ဃောသိတသေဋ္ဌိံ ဒဿေတုံ “အဒ္ဓိလရဋ္ဌ
 နာမ အဟောသီ”တိအာဒိ အာရဋ္ဌံ။ ကေဒါရပရိစ္ဆိန္နန္တိ တတ္ထ တတ္ထ ကေ-
 ဒါရဘူမိယာ ပရိစ္ဆိန္နံ။ ဂစ္ဆန္တောတိ ကေဒါရပါဠိယာ ဂစ္ဆန္တော။ ပဟူတပါယ-
 သန္တိ ပဟူတတရံ ပါယသံ၊ တံ ပန ဂရု သိနိဋ္ဌံ အန္တရာမဂ္ဂေ အပ္ပါဟာရတာယ
 မန္တဂဟဏိကော သမာနော ဇီရာပေတုံ နာသက္ခိ။ တေနာဟ “ဇီရာပေတုံ
 အသက္ခောန္တော”တိအာဒိ။ ယသဝတိ ရူပဝတိ ကုလဃဓရ နိဗ္ဗတ္တိ။ ဃောသိ-
 တသေဋ္ဌိ နာမ ဇာတောတိ ဧဝမေတ္ထ သင်္ခေပေနေဝ ဃောသိတသေဋ္ဌိဝတ္ထု၊
 ကထေတိ၊ ဝိတ္တာရော ပန ဓမ္မပဒဝတ္ထု၌ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗျော။

ဥပသံကပ္ပနဝသေနာတိ ဥပသင်္ကပ္ပနနိယာမေန ၂။ အာဟာရပရိက္ခိဏ-
 ကာယဿာတိ အာဟာရနိမိတ္တပရိက္ခိဏကာယဿ၊ အာဟာရက္ခယေန ပရိ-
 က္ခိဏကာယဿာတိ အတ္ထော။ သုညာဂါရေတိ ဇနဝိဝိတ္ထေ ဖာသုကဋ္ဌာနေ။

ကလဟဿ ပုဗ္ဗဘာဂေါ ဘဏ္ဍနံ နာမာတိ ကလဟဿ ဟေတုဘူတာ
 ပရိဘာသာ တံသဒိသီ စ အနိဋ္ဌကိရိယံ ဘဏ္ဍနံ နာမ။ ဟတ္ထပရာမာသာဒိ-
 ဝသေနာတိ ကုဇ္ဈိတွာ အညမညဿ ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ ပရာမသနအစ္စန္တ-
 ဗန္ဓနာဒိဝသေန။ “အယံ ဓမ္မော”တိအာဒိနာ ဝိရုဒ္ဓဝါဒဘူတံ အာပန္နာတိ
 ဝိဝါဒါပန္နာ။ တေနာဟ “ဝိရုဒ္ဓဘူတ”န္တိအာဒိ။ မုခသန္ဓိသိတတာယ ဝါစာ
 ဣဓ “မုခ”န္တိ အဓိပ္ပေတာတိ အာဟ “မုခသတ္တိဟိတိ ဝါစာသတ္တိဟိ”တိ။ သညတ္တိန္တိ
 သညာပနံ “အယံ ဓမ္မော၊ အယံ ဝိနယော”တိ သညာပေတဗ္ဗတံ။ နိဗ္ဗတ္တိန္တိ
 ယာထာဝတော တဿ နိဗ္ဗာနံ။ အဋ္ဌကထာယံ ပန “သညတ္တိဝေဝေနမေဝေ-
 တ”န္တိ ဝုတ္တံ။

သစေ ဟောတိ ဒေသေဿာမီကံ သုဗ္ဗစတာယ သိက္ခာကာမတာယ စ
 အာပတ္တိံ ပဿိ။ နတ္ထိ တေ အာပတ္တိတိ အနာပတ္တိပက္ခောပိ ဧတ္ထ သမ္ပဝတီတိ
 အဓိပ္ပါယေနာဟ။ သာ ပနာပတ္တိ ဧဝ။ တေနာဟ “တဿာ အာပတ္တိယာ
 အနာပတ္တိဒိဋ္ဌိ အဟောသီ”တိ။

၄၉၂။ ကလဟဘဏ္ဍနဝသေနာတိ ကလဟဘဏ္ဍနဿ နိမိတ္တဝသေန။
 ယထာနုသန္တိနာမ ဂတန္တိ ကလဟဘဏ္ဍနာနံ သာရဏီယဓမ္မပဋိပက္ခတ္တာ

၁-ဓမ္မပဒ-၄ ၁-၁၁၃-ပိဋ္ဌာဒိသု၊ ၂-ဥပဝနနဝသေနာတိ ဥပဝနနကနိယာမေန (က)
 ၁-၆ ၂-၂၄-န-၇-သ

သဟာယဘာဂူပဂမနံ တေသံ ပုရတော။ တေသု ကရောန္တေသုယေဝ ဟိ
သဟာယဘာဂူပဂမနံ သမ္ဗုဒ္ဓါ ကာယကမ္မံ နာမ ဟောတိ။ ဧဝံ
“ဒေဝေါ”တိ အဝတွာ ဂုဏေဟိ ထိရဘာဝဇောတနံ ဒေဝတ္ထေရေတိ ဝစနံ
ပဂ္ဂယျ ဝစနံ။ မမတ္တဗောဓနံ ဝစနံ မမာယနဝစနံ။ ဧကန္တိရောက္ခကဿ၊
မနောကမ္မဿ သမ္ဗုဒ္ဓတာ နာမ ဝိညတ္တိသမုဋ္ဌာပနဝသေနေဝ ဟောတိ၊ တဉ္စ
ခေါ လောကေကာယကမ္မန္တိ ပါကဋ္ဌံပညာတံ ဟတ္ထဝိကာရာဒိံ အနာမသိတွာ

၄-ကောန္တပရမ္ပုဿ (အံ-ဦး ၃-၉၀-ပိဋေ။)

ဝေဒဿေန္တော “နယနာနိ ဥဗ္ဗိလေတွာ” တိ အာဟ။ တထာဟိ ဝစီဘေဒဝသေန ပဝတ္တိ န ဂဟိတာ။

လဒ္ဓပစ္စယာ လဒ္ဓန္တိတိ လာဘာ၊ ပရိသုဒ္ဓါဂမနာ ပစ္စယာ။ န သမ္မာ ဂယုမာနာပိ န ဓမ္မလဒ္ဓါ နာမ န ဟောန္တိတိ တပုဋ်သေနတ္ထံ ပါဠိယံ “ဓမ္မ-
လဒ္ဓါ” တိ ဝုတ္တံ။ ဒေယျံ ဒက္ခိဏေယျဉ္စ အပ္ပုဋ်ဝိဘတ္တံ ကတွာ ဘုဉ္ဇတိတိ
အပ္ပုဋ်ဝိဘတ္တဘောဂိ။ တေနာဟ “ဒွေ ပဋိဝိဘတ္တာနိ နာမာ” တိ အာဒိ။ ဖိတ္တေန
ဝိဘဇနန္တိ ဧတေန “ဖိတ္တုပ္ပါဒမတ္တေနပိ ဝိဘဇနံ ပဋိဝိဘတ္တံ နာမ၊ ပဂေဝ
ပယောဂတော” တိ ဒဿေတိ။

ပဋိဂ္ဂဏှန္တော ဝ။ ပ။ ပဿတိဘိ ညမိနာ အာဂမနတော ပဋ္ဌာယ သာဓာရဏ-
ဗုဒ္ဓိံ ဥပဋ္ဌာပေတိ။ ဧဝံ ဟိဿ သာဓာရဏဘောဂိတာ သုကရာ၊ သာရဏီယ-
ဓမ္မော စဿ သုပူရော ဟောတိ။ ဝတ္တန္တိ သာရဏီယဓမ္မပူရဏဝတ္တံ။

ဒါတဗ္ဗန္တိ အဝဿံ ဒါတဗ္ဗံ။ အတ္တနော ပလိဗောဓဝသေန သပလိဗော-
ဓဿေဝ ပူရေတုံ အသက္ကုဏေယျတ္တာ ဩဒိဿကဒါနမ္ဗိဿ န သဗ္ဗတ္ထ ဝါရိ-
တန္တိ ဒဿေတုံ “တေန ပနာ” တိ အာဒိ ဝုတ္တံ။ အဒါတုဗ္ဗိဘိ ဝိ-သဒ္ဓေန ဒုဿိ-
လဿပိ အတ္ထိကဿ သတိ သမ္ဘဝေ ဒါတဗ္ဗန္တိ ဒဿေတိ။ ဒါနံ ဟိ နာမ
ကဿဖိ န နိဝါရိတံ။

မဟာဂိရိဂါမော နာမ နာဂဒီပပဿေ ကော ဂါမော။ သာရဏီယ-
ဓမ္မော မေ အန္တေ ပူရိတော။ ပ။ ပတ္တဂတံ န ဒီယတိဘိ အာဟ တေသံ
ကုက္ကုစ္စဝိနောဒနတ္ထံ။ တံ သုတွာ တေပိ ဘေရာ “သာရဏီယဓမ္မပူရကော
အယ” န္တိ အပ္ပညံသု။ ဒဟရကာလေ ဧဝံ ကိရေသ သာရဏီယဓမ္မပူရကော
အဟောသိ၊ တဿာ စ ပဋိပတ္တိယာ အဝဉ္စာဘာဝဝိဘာဝနတ္ထံ “ဧတေ မယျံ
ပါပုဏိဿန္တိ” တိ အာဟ။

အဟံ သာရဏီယဓမ္မပူရိကာ၊ မမ ပတ္တပရိယာပန္နေနပိ သဗ္ဗာပိမာ ဘိက္ခု-
နိယော ယာပေဿန္တိတိ အာဟ “မာ တုဗ္ဗေ တေသံ ဂတဘာဝံ ဖိန္တ-
ယိတ္တာ” တိ။

သတ္တသု အာပတ္တိက္ခန္ဓသု အာဒိမှိ ဝါ အန္တေ ဝါ၊ ဝေမဇ္ဈေတိ စ ဣဒံ
ဥဒ္ဓေသာဂတပါဠိဝသေန ဝုတ္တံ။ န ဟိ အညော ကောစိ အာပတ္တိက္ခန္ဓာနံ
အနုက္ကမော အတ္ထိ။ ပရိယန္တေ ဆိန္ဒသာဋကော ဝိယာတိ ဝတ္တန္တေ၊ ဒသန္တေ
ဝါ ဆိန္ဒဝတ္ထံ ဝိယ။ ခဏ္ဍန္တိ ခဏ္ဍဝန္တိ၊ ခဏ္ဍိတံ ဝါ။ ဆိဒ္ဓန္တိ ဧတ္ထာပိ ဧသေဝ

နယော။ ဝိသဘာဝဝဏ္ဏေန ဥပဗ္ဗံ၊ တတိယဘာဝံ ဝါ^၁ သတ္တိန္ဒဝဏ္ဏံ သမလံ၊
 ဝိသဘာဝဝဏ္ဏေဟေဝ ပန ဗိန္ဒုဟိ အန္တရန္တရာ ဝိမိဿံ ကမ္မာသံ၊ အယံ
 ဣမေသံ ဝိသေသော။ တဏှာဒါသဗျတော မောစနဝစနေနေဝ တေသံ
 သီလာနံ ဝိဝဇ္ဇုပနိဿယတမာဟ။ ဘုဇိဿဘာဝကရဏတောတိ ဣမိနာ
 ဘုဇိဿကရာနိ ဘုဇိဿာနီတိ ဥတ္တရပဒလောပေနာယံ နိဒ္ဒေသောတိ
 ဒေသေတိ။ အဝိညူနံ အပ္ပမာဏတာယ “ဝိညုပ္ပသတ္တာနီ”တိ ဝုတ္တံ။ တဏှာဒိဋ္ဌိဟိ
 အပရာမဋ္ဌတ္တာဘိ “ဣမိနာဟံ သီလေန ဒေဝေါ ဝါ ဘဝိဿာမိ ဒေဝညတရော
 ဝါ”တိ ဘဏှာပရာမာသေန၊ “ဣမိနာဟံ သီလေန ဒေဝေါ ဟုတွာ တတ္ထ နိစ္စော
 ဓုဝေါ သဿတော ဘဝိဿာမိ”တိ ဒိဋ္ဌိပရာမာသေန စ အပရာမဋ္ဌတ္တာ။
 ပရာမဋ္ဌုန္တိ စောဒေတုံ။ သီလံ နာမ အဝိပ္ပုဋ္ဌိသာရာဒိပါရမ္မရိယေန ယာဝဒေဝ
 သမာဓိသမ္ပာဒနတ္ထန္တိ အာဟ “သမာဓိသံဝတ္တကာနီ”တိ။ သမာနဘာဝေါ
 သာမညံ၊ ပရိပုဏ္ဏာဘုပါရိသုဒ္ဓိဘာဝေန မဇ္ဈေ ဘိန္ဒသုဝဏ္ဏဿ ဝိယ ဘေဒါ-
 ဘာဝတော သီလေန သာမညံ သီလသာမညံ၊ တံ ဂတော ဥပဂတောတိ
 သီလသာမညဂတော။ တေနာဟ “သမာနဘာဝူပဂတသီလော”တိ။

ယာယံ ဒိဋ္ဌိဘိ ယာ အယံ ဒိဋ္ဌိ မယုဇ္ဇေဝ တုမှာကဉ္စ ပစ္စက္ခဘူတာ။ စတုသစ္စ-
 ဒဿနဋ္ဌေန ဒိဋ္ဌိ၊ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ၊ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ဒုက္ခာ၊ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ
 အနတ္တာ”တိ၊ “သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ၊ သွာခါတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော၊ သုပ္ပုဋ္ဌိ-
 ပန္နော သံဃော”တိ စ ဒိဋ္ဌိယာ သာမညံ သမာနဒိဋ္ဌိဘာဝံ။ အဂ္ဂံ ဣတရေသံ
 သာရဏီယဓမ္မာနံ ပဓာနဘာဝတော။ ဧတသ္မိံ သတိ သုခသိပ္ပိတော တေသံ
 သင်္ဂါဟိကံ၊ တတော ဧဝ တေသံ သင်္ခာဠနိကံ ဂေါပါနသိယော အပရိ-
 ပတန္တေ ကတွာ သင်္ဂဏှာတိ ဓာရေတိတိ သင်္ဂါဟိကံ။ သင်္ခာဠန္တိ အဂ္ဂဘာဝေန
 သင်္ခာဠဘာဝံ။ သင်္ခာဠနံ ဧတေသံ အတ္ထိတိ သင်္ခာဠနိကံ၊ သင်္ခာဠနိယန္တိ ဝါ
 ပါဌော၊ သင်္ခာဠနေ နိယုတ္တန္တိ ဝါ သင်္ခာဠနိကံ၊ က-ကာရဿ ယ-ကာရံ
 ကတွာ သင်္ခာဠနိယံ။ သာမညတော ဧဝ ဂဟိတတ္တာ နပုံသကနိဒ္ဒေသော။

၄၉၃။ ပဋ္ဌမမဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိပိ ဧဝံသဘာဝါ၊ အညမဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိသု ဝတ္တဗ္ဗမေဝ
 နတ္ထိဘိ အာဟ “ယာယံ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဒိဋ္ဌိ”တိ။ ဧတ္တာဝတာပီတိ ဧတ္တကေနပိ
 ရာဂါဒိသု ဧကေကေန ပရိယုဋ္ဌိတစိတ္တတာယပိ ပရိယုဋ္ဌိတစိတ္တောယေဝ နာမ
 ဟောတိ၊ ပဂေဝ ဒွိဟိ၊ ဗဟူဟိ ဝါ ပရိယုဋ္ဌိတစိတ္တတာယ။ သဗ္ဗတ္တာတိ သဗ္ဗေသု
 အဋ္ဌသုပိ ဝါရေသု။ သုန္တု ဌပိတန္တိ ယထာ မဂ္ဂဘာဝနာ ဥပရိ သစ္စာဘိသမ္မော-
 ဓော ဟောတိ၊ ဧဝံ သမ္မာ ဌပိတံ။ တေနာဟ “သစ္စာနံ ဓောဓာယာ”တိ။ တံ

၁-တတိယဘာဝကံ (အံ-ဒီ ၃-၉၄-ပိဋကေ။)

ဉာဏ် “နတ္ထိ ခေါ်မေ တံ ပရိယုဋ္ဌာန” နှိအာဒိနာ ပဝတ္တံ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏံ။
 အရိယာနံ ဟောတိဘိ အရိယာနမေဝ ဟောတိ။ တေသံ ဟိ ဧကဒေသတောပိ
 ပဟိနံ ဝတ္တဗ္ဗတံ အရဟတိ။ တေနာဟ “န ပုထုဇ္ဇနာန” နှိ။ အရိယန္တိ ဝုတ္တံ
 “အရိယေသု ဇာတ” နှိ ကတွာ။ သောကုတ္တရဟေတုကတာယ လောကုတ္တရန္တိ
 ဝုတ္တံ။ တေနောဟ “ယေသံ ပနာ” တိအာဒိ။ တထာ ဟိဿ ပုထုဇ္ဇနေဟိ
 အသာဓာရဏတာ။ တေနာဟ “ပုထုဇ္ဇနာနံ ပန အဘာဝတော” တိ။ သဗ္ဗ-
 ဝါရေသုတိ သဗ္ဗေသု ဣတရေသု ဆသု ဝါရေသု။

၄၉၄။ ပစ္စက္ခန္တိ ပါဠိယေက္ကံ အတ္တနိ မမ စိတ္တေယေဝ။ တေနာဟ
 “အတ္တနော စိတ္တေ” တိ။ “ပစ္စက္ကံ အတ္တနော စိတ္တေ နိဗ္ဗုတိ” ကိလေသဝူပသမံ
 လဘာမိ” တိ ဣမမတ္ထံ “သေဝ နယော” တိ ဣမိနာ အတိဒိသတိ။

၄၉၅။ တထာရူပါယ ဒိဋ္ဌိယာဘိ ဣဒံ “ယထာရူပါယ ဒိဋ္ဌိယာ သမန္တာ-
 ဂတော” တိ ဣမဿ အတ္တဿ ပစ္စာမသနန္တိ အာဟ “တထာရူပါယ ဒိဋ္ဌိယာဘိ
 ဝေရူပါယ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဒိဋ္ဌိယာ” တိ။

၄၉၆။ သဘာဝေနာတိ နိယတပဉ္စသိက္ခာပဒတာဒိသဘာဝေန။ သံဃကမ္မ-
 ဝသေနာဘိ မာနတ္တစရိယာဒိသံဃကမ္မဝသေန။ ဒဟရောတိ ဗာလော။ ကုမာ-
 ရောတိ ဒါရကော။ ယသ္မာ ဒဟရော “ကုမာရော” တိ စ “ယုဝါ” တိ စ ဝုစ္စတိ၊
 တသ္မာ မန္တောတိ ဝုတ္တံ။ မန္တိန္ဒြိယတာယ ဟိ မန္တော။ တေနာဟ “ဓက္ခ-
 သောတာဒိနံ မန္တတာယာ” တိ။ ဝေဗ္ဗိယုဝါဝတ္ထာပိ ဧကမိ မန္တိန္ဒြိယာ ဟောန္တိတိ
 တန္တိဝတ္ထနတ္ထံ “ဥတ္တာနသေယျကော” တိ ဝုတ္တံ။ ယဒိ ဥတ္တာနသေယျကော၊
 ကထမဿ အင်္ဂါရက္ကမနန္တိ? ယထာ တထာ အင်္ဂါရဿ ဖုသနံ ဣဓ “အက္ကမန” နှိ
 အဓိပ္ပေတန္တိ အာဟ “ဣတော စိတော ဓာ” တိအာဒိ။ မနုဿာနန္တိ မဟလ္လက-
 မနုဿာနံ။ န သီလံ ဟတ္ထော ချာယတိ ကထိနဟတ္ထတာယာ။ နိဗ္ဗံ
 ပဋိသံဟရတိ မုဒုတလုဏသရိရတာယ။ အဓိဝါသေတိ ကိဉ္စိ ပယောဇနံ
 အပေက္ခိတွာ။

၄၉၇။ ဥစ္စာဝစာနိတိ မဟန္တာနိ စေဝ ခုဒ္ဒကနိ စ။ တတ္ထေဝါတိ သုခာ-
 ကမ္မာဒိမိယေဝ။ ကသာဝပစနံ သုခာဒိသင်္ခရဏတ္ထံ၊ ဥဒကနာယနံ ခောဝနာဒိ-
 အတ္ထံ၊ ဟလိဒ္ဓိဝဏ္ဏဓာတုလေပနတ္ထံ ကုစ္ဆကရဏံ။ မဟလပတ္တနောတိ
 ဒဠ္ဗဆန္တော။ ဝစ္ဆကန္တိ နိဗ္ဗတ္တဓေနပဂဝစ္ဆံ။ အပစိနာတိဘိ အပဝိန္နတိ။

အာလောကေတိတိ အတ္ထော။ တေနာဟ “အပလောကေတိ”တိ။ တန္တိန္ဒော
ဟောတိတိ အဓိသီလသိက္ခာဒိနိန္ဒောဝ ဟောတိ ဥစ္စာဝစာနမ္ပိ ကိံကရဏိယာနံ
စာရိတ္တသီလဿ ပူရဏဝသေနေဝ ကရဏတော၊ ယောနိသောမနသိကာရ-
ဝသေနေဝ စ တေသံ ပဋိပဇ္ဇနတော။ ထေရဿ သန္တိကေ အဋ္ဌာသိ
ယောနိသောမနသိကာရာဘာဝတော “တံ တံ သမုလ္လပိဿာမိ”တိ။

၄၉၈။ ဗလံ ဝေ ဗလတာတိ အာဟ “ဗလေန သမန္တာဝတော”တိ။ အတ္ထိက-
ဘာဝံ ကတ္တာတိ တေန ဓမ္မေန သဝိသေသံ အတ္ထိကဘာဝံ ဥပ္ပါဒေတွာ။
သကလစိတ္တေနာဘိ ဒေသနာယ အာဒိပ္ပိ မဇ္ဈေ ပရိယောသာနေတိ သဗ္ဗတ္ထေဝ
ပဝတ္တတာယ သကလေန အနဝသေသေန စိတ္တေန။

၅၀၀။ သဘာဝေါတိ အရိယသာဝကဿ ပုထုဇ္ဇနေဟိ အသာဓာရဏ-
တာယ အာဝေဏိကော သဘာဝေါ။ သုဋ္ဌ၊ သမန္တေသိတောတိ သမ္ပဒေဝ
ဥပပရိက္ခိတော။ သောတာပတ္တိဖလသန္တိကိရိယာယာတိ သောတာပတ္တိဖလဿ
သန္တိကရဏေန၊ သန္တိကတဘာဝေနာတိ အတ္ထော။ တေနာဟ “သောတာပတ္တိ-
ဖလသန္တိကတဉာဏေနာ”တိ။ ပဌမမဂ္ဂဖလဿ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏဝိသေသာ
ဟေတေ ပဝတ္တိအာကာရဘိန္နာ။ တေနောဟ “သတ္တဟိ မဟာပစ္စဝေက္ခဏ-
ဉာဏေဟိ”တိ။ အယံ တာဝ အာစရိယာနံ သမာနကထာတိ “ဣဒမဿ
ပဌမံ ဉာဏ”န္တိအာဒိနာ ပုတ္တာနိ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏာနိ၊ န မဂ္ဂဉာဏာနီတိ
ဝေံ ပဝတ္တာ ပရမ္ပရာဂတာ ပုဗ္ဗာစရိယာနံ သမာနာ သာဓာရဏာ ဣဓိဿာ
ပါဠိယာ အဋ္ဌကထာ အတ္ထဝဏ္ဏနာ။ တတ္ထ ကာရဏမာဟ “လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ
ဟိ ဗဟုစိတ္တက္ခဏိကော နာမ နတ္ထိ”တိ။ ယဒိ သော ဗဟုစိတ္တက္ခဏိကော
သိယာ နာနာဘိသမယော၊ တထာ သတိ သံယောဇနတ္တယာဒိနံ ဧက-
ဒေသပ္ပဟာနံ ပါပုဏာတိတိ အရိယမဂ္ဂဿ အနန္တရဖလတ္တာ ဧကဒေသ-
သောတာပန္နတဒိဘာဝေါ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖလာနံ ဝါ အနေကဘာဝေါ၊ သဗ္ဗမေတံ
အယုတ္တန္တိ တသ္မာ ဧကစိတ္တက္ခဏိကောဝ အရိယမဂ္ဂေါ။

ယံ ပန သုတ္တပဒံ နိဿာယ ဝိတဏ္ဏဝါဒိ အရိယမဂ္ဂဿ ဧကစိတ္တက္ခဏိကတံ
ပဋိက္ခိပတိ၊ တံ ဒဿေန္တော “သတ္တ ဝဿာနီတိ ဟိ ဝေဒနတော”တိ အာဟ။
ကိလေသာ ပန လဟူ။ ပ။ ဆိဇ္ဇန္တိတိ ဝဒန္တေန ဟိ ခိပ္ပံ တာဝ ကိလေ-
သပ္ပဟာနံ၊ ဒန္တပဝတ္တိကာ မဂ္ဂဘာဝေနာတိ ပဋိညာတံ ဟောတိ။ တတ္ထ သဝေ
မဂ္ဂဿ ဘာဝနာယ အာရဒ္ဓမတ္တာယ ကိလေသာ ပဟိယန္တိ၊ သေသာ မဂ္ဂ-
ဘာဝနာ နိရတ္တကာ သိယာ၊ အထ ပစ္ဆာ ကိလေသပ္ပဟာနံ၊ ကိလေသာ ပန

လဟု ဆိဇ္ဇန္တိတိ ဣဒံ မိစ္ဆာ၊ “သောတာပတ္တိဖလသန္တိကိရိယာယာ”တိ ဝက္ခ-
တိတိ။ တတော သုတ္တပဋိဇာနနတော။ မဂ္ဂံ အဘာဝေတွာတိ အရိယမဂ္ဂံ
ပရိပုဏ္ဏံ ကတွာ အဘာဝေတွာ။ အတ္တရသံ ဝိဒိတွာတိ သုတ္တဿ အဝိပရိတော
အတ္ထော ဧဝ အတ္တရသော၊ တံ ယာထာဝတော ဥတွာ။ ဧဝံ ဝိတဏှဝါဒိဝါဒံ
ဘိဒ္ဓိတွာ ဝုတ္တမေဝတ္ထံ နိဂမေတုံ “ဣမာနိ သတ္တ ဉာဏာနိ”တိအာဒိ ဝုတ္ထံ။ သေသံ
သုဝိညေယျမေဝ။

ကောသမ္ဘိယသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၉-ဗြဟ္မနိမန္တနိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၀၁။ “သဿတော အတ္တာ စ လောကော စာ”တိ ဧဝံ ပဝတ္တာ ဒိဋ္ဌိ
သဿတဒိဋ္ဌိ၊ သဟ ကာယေနာတိ သဟ တေန ဗြဟ္မတ္တဘာဝေန။ ဗြဟ္မဋ္ဌာ-
နန္တိ အတ္တနော ဗြဟ္မဝတ္ထု။ “အနိစ္စံ နိစ္စ”န္တိ ဝဒတိ အနိစ္စတာယ အတ္တနော
အပညာယမာနတ္တာ။ ထိရန္တိ ဒဋ္ဌိ၊ ဝိနာသာဘာဝတော သာရဘူတန္တိ အတ္ထော။
ဥပ္ပါဒဝိပရိဏာမာဘာဝတော သဒါ ဝိဇ္ဇမာနံ။ ကေဝလန္တိ ပရိပုဏ္ဏံ။ တေ-
နာဟ “အခဏ္ဍ”န္တိ။ ကေဝလန္တိ ဝါ ဇာတိအာဒိဟိ အမိဿံ၊ ဝိရဟိတန္တိ
အဓိပ္ပါယော။ ဥပ္ပါဒါဒိနံ အဘာဝတော ဧဝ အစဝနဓမ္မံ။ ကောမိ ဇာယန-
ကော ဝါ။ ပ။ ဥပပဇ္ဇနကော ဝါ နတ္ထိ နိစ္စဘာဝတော။ ဌာနေန သဗ္ဗံ
တန္တိဝါသိနံ နိစ္စဘာဝံ ဟိ သော ပဋိဇာနာတိ။ တိဿော ဈာနဘူမိယောတိ
ဒုတိယဘတိယစတုတ္ထဇ္ဈာနဘူမိယော။ စတုတ္ထဇ္ဈာနဘူမိဝိသေသာ ဟိ အသည-
သုဒ္ဓါဝါသာရပ္ပဘဝံ။ ပဋိမာဟတိတိ သန္တိယေဝ သမာနံ အဇာနန္တောဝ နတ္ထိတိ
ပဋိက္ခိပတိ။ အဝိဇ္ဇာယ ဂတောတိ အဝိဇ္ဇာယ သဟ ဂတော ပဝတ္ထော။ သဟ-
ယောဂေ ဟိ ဣဒံ ကရဏဝစနံ။ တေနာဟ “သမန္တာဂတော”တိ။ အညာဏီတိ
အဝိဒ္ဓါ။ ပညာစက္ခုဝိရဟတော အန္ဓော ဘူတော၊ အန္ဓဘာဝံ ဝါ ပတ္တောတိ
အနီဘူတော။

၅၀၂။ တဒါ ဘဂဝတော သုဘဂဝနေ ဝိဟရဏဿ အဝိစ္စန္တတံ သန္ဓာယ
ဝုတ္ထံ “သုဘဂဝနေ ဝိဟရတိတိ ဥတွာ”တိ။ တတ္ထ ပန တဒါဿ ဘဂဝတော
အဒဿနံ သန္ဓာယာဟ “ကတ္ထ န ခေါ ဂတောတိ ဩလောကေန္တော”တိ။
ဗြဟ္မလောကံ ဂစ္ဆန္တိ ဒိသွာတိ ဣမိနာ ကတိပယစိတ္တဝါရဝသေန တဒါ

ဘဂဝတော မြဟ္မလောကဂမနံ ဇာတံ၊ န ဧကစိတ္တက္ခဏေနာတိ ဒဿေတိ။
 န စေတ္တ ကာယဂတိယာ စိတ္တပရိဏာမနံ အဓိပ္ပေတံ “သေယျထာပိ နာမ
 ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပဿာရေယျာ”တိအာဒိဝစနတော”။ ယံ
 ပနေတ္ထ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တမေဝ။ ဝိဆန္တန္တိ ဆန္တဝိဂမံ။ အပသာဒိတောတိ
 ဒိဋ္ဌိယာ ဂါဟဿ ဝိပရိဝတ္တနေန သန္တဇ္ဇိတော။ “မေတမာသဒေါ”တိ ဝစနေန
 ဥပတ္တန္တော ဟုတွာ။

အနာဝိသိတွာတိ အာဝိသနဝသေန တဿ အတ္တဘာဝံ အဓိဘဝိတွာ။
 တထာ အဘိဘဝတော ဟိ တဿ သရီရံ ပဝိဋ္ဌော ဝိယ ဟောတီတိ ဝုတ္တံ
 “သရီရံ ပဝိသိတွာ”တိ။ ယံ ဟိ သတ္တံ ဒေဝယက္ခနာဂါဒယော အာဝိသန္တိ၊ တဿ
 ပါကတိကကိရိယမယံ စိတ္တပုဝတ္တိံ နိဝါရေတွာ အတ္တနော ဣဒ္ဓါနုဘာဝေန ယံ
 ဣတ္ထိတံ ဟသိတလပိတဒိ၊ တံ တေန ကာရာပေန္တိ၊ ကာရေန္တာ စ အာဝိဋ္ဌ-
 ပုဂ္ဂလဿ စိတ္တဝသေန ကာရေန္တိ။ “အတ္တနောဝါ”တိ န ဝတ္တဗ္ဗမေတံ အစိန္တေ-
 ယျတ္တာ ကမ္မဇဿ ဣဒ္ဓါနုဘာဝဿာတိ ကေစိ။ အပရေ ပန ယထာ တဒါ
 စက္ခုဝိညာဏာဒိပဝတ္တိ အာဝိဋ္ဌပုဂ္ဂလဿေဝ၊ ဧဝံ ကိရိယမယစိတ္တပဝတ္တံပိ
 တဿေဝ၊ အာဝေသကာနုဘာဝေန ပန သာမညတာ ပရိဝုတ္တတိ။ တထာ ဟိ
 မဟာနုဘာဝံ ပုဂ္ဂလံ တေ အာဝိသိတုံ န သက္ကောန္တိ၊ တိကိစ္ဆာဝုဋ္ဌာပနေ ပန
 ဆဝသရီရံ အနုပဝိသိတွာ သတန္တံ ကရေတိ ဝိဇ္ဇာနုဘာဝေန။ ကောရခတ္တိ-
 ယာဒိနံ ပန ဆဝသရီရဿ ဥဋ္ဌာနံ ဝစိနိစ္ဆာရဏဉ္စ ကေဝလံ ဗုဒ္ဓါနုဘာဝေန။
 အစိန္တေယျာ ဟိ ဗုဒ္ဓါနံ ဗုဒ္ဓါနုဘာဝါတိ။ အဘိဘဝိတွာ ဌိတောတိ သကလ-
 လောကံ အတ္တနော အာနုဘာဝေန အဘိဘဝိတွာ ဌိတော။ ဇေဋ္ဌကောတိ
 ပဓာနော၊ တာဒိသံ ဝါ အာနုဘာဝသမ္ပန္နတ္တာ ဥတ္တမော။ ပဿတီတိ ဒဿော။
 ဝိသေသဝစနိစ္ဆာယ အဘာဝတော အနဝသေသဝိသယော ဒဿော-သဒ္ဓေါတိ
 အာဟ “သဗ္ဗံ ပဿတီ”တိ။ သဗ္ဗဇနန္တိ လဒ္ဓနာမံ သဗ္ဗသတ္တကာယံ။ ဝသေ
 ဝတ္တေတိ၊ သေဋ္ဌတ္တာ နိမ္မာပကတ္တာ စ အတ္တနော ဝသေ ဝတ္တေတိ။ လောကဿ
 ဤသနသီလတာယ ဣဿရော။ သတ္တာနံ ကမ္မဿ ကာရကဘာဝေန ကတ္တာ။
 ထာဝရဇင်္ဂမဝိဘာဝံ သကလံ လောကံ နိမ္မာနေတီတိ နိမ္မာတာ။

ဂုဏဝိသေသေန လောကေ ပါသံသတ္တာ သေဋ္ဌော။ တာဒိသော စ ဥက္ကဋ္ဌ-
 တမော ဟောတီတိ အာဟ “ဥက္ကဋ္ဌမော”တိ။ သတ္တာနံ နိမ္မာနံ တထာ တထာ
 သဇနံ ဝိသဇနံ ဝိယ ဟောတီတိ အာဟ “တုံ ခတ္တိယော”တိအာဒိ။ ဖျာနာဒိသု
 အတ္တနော စိတ္တေ စ စိဏ္ဏဝသိတ္တာ ဝသိ။ ဘူတာနန္တိ နိဗ္ဗတ္တာနံ။ ဘဝံ

အဘိဇာတံ အရဟန္တိတိ ဘဗျာ၊ သမ္ဘဝေသိနော၊ တေသံ ဘဗျာနံ။ တေနာဟ
“အဏ္ဏဇဇလာဗုဇာ သတ္တာ”တိအာဒိ။

ပထဝီအာဒယော နိစ္စာ ဓုဝါ သဿတာ။ ယေ တေသံ “အနိစ္စာ”တိအာဒိနာ
ဂရဟကာ ဇိဂုစ္ဆာ သတ္တာ၊ တေ အယထာဘူတဝါဒိတာယ မတကာလေ
အပါယနိဋ္ဌာ အဟေသုံ။ ယေ ပန ပထဝီအာဒိနံ “နိစ္စာ ဓုဝါ”တိအာဒိနာ
ပသံသကာ၊ တေ ယထာဘူတဝါဒိတာယ ဗြဟ္မကာယူပဂါ အဟေသုန္တိ မာရော
ပါပိမာ အန္တယတော ဗျတိရေကတော စ ပထဝီအာဒိမုခေန သင်္ခါရနံ
ပရိညာပညာပနေ အာဒိနဝံ ဝိဘာဝေတိ တတော ဝိဝေစေတုကာမော။
တေနာဟ “ပထဝီဂရဟကာ”တိအာဒိ။ ဧတ္ထ စ မာရော ပထဝီအာဒိဓာတု-
မဟာဘူတဂ္ဂဟဏေန မနုဿလောကံ၊ ဘူတဂ္ဂဟဏေန စာတုမဟာရာဇိကေ၊
ဒေဝဂ္ဂဟဏေန အဝသေသကာမဒေဝလောကံ၊ ပဇာပတိဂ္ဂဟဏေန အတ္တနော
ဌာနံ၊ ဗြဟ္မဂ္ဂဟဏေန ဗြဟ္မကာယိကေ ဂဏှိ။ အာဘဿရာဒယော ပန
အဝိသယတာယ ဧဝ အနေန အဂ္ဂဟိတာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ တဏှာဒိဋ္ဌိဝသေနာတိ
တဏှာဘိနန္ဒနာယ ဒိဋ္ဌာဘိနန္ဒနာယ စ ဝသေန။ “ဧတံ မမ၊ ဒေသော မေ
အတ္တာ”တိ အဘိနန္ဒိနော အဘိနန္ဒကာ၊ အဘိနန္ဒနသီလာ ဝါ။ ဗြဟ္မဉ္စော
ဩဝါဒေ ဌိတာနံ ဣဒ္ဓါနုဘာဝံ ဒဿေတိတိ တေသံ တတ္ထ သန္တိပတိတဗြဟ္မာနံ
ဣဒ္ဓါနုဘာဝံ တဿ မဟာဗြဟ္မဉ္စော ဩဝါဒေ ဌိတတ္ထာ နိဗ္ဗတ္တံ ကတွာ
ဒဿေတိ။ ယသေနာတိ အာနုဘာဝေန။ သိရိယာတိ သောဘာယ။ ဓံ
ဗြဟ္မပရိသံ ဥပနေသီတိ ယာဒိသာ ဗြဟ္မပရိသာ ဣဿရိယာဒိသမ္ပတ္တိယာ၊
တတ္ထ ဓံ ဥယျောဇေသိ။ မဟာဇနဿ မာရဏတောတိ မဟာဇနဿ ဝိဝဇ္ဇူပ-
နိဿယဂုဏဝိနာသနေန အာနုဘာဝေန မာရဏတော။ အယသန္တိ ယသ-
ပဋိပက္ခံ အကိတ္တိကမ္မာနုဘာဝဉ္စာတိ အတ္ထော။

၅၀၃။ ကသိဏံ အာယုန္တိ ဝဿသတံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ ဥပနိဿာယ
သေတိတိ ဥပသယော၊ ဥပသယောဝ ဩပသာယိကော ယထာ “ဝေနယိ-
ကော”တိ အာဟ “သဝီပသယော”တိ။ သယဂ္ဂဟဏံ စေတ္ထ နိဒဿနမတ္တန္တိ
ဒဿေတုံ “မံ ဂစ္ဆန္တိ”န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အနေကတ္တတ္တာ ဓာတုနံ ဝတ္တနတ္ထော
ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ မမ ဝတ္ထုသ္မိ သယနကောတိ မယံ ဌာနေ ဝိသယေ ဝတ္တနကော။
မာဟိတွာတိ နိဝံ ကတွာ၊ အဘိဘဝိတွာ ဝါ။ ဇန္တရိကာရုဗ္ဗတောတိ ဧတ္ထ
ဇန္တရိကာ နာမ ပထဝီ ပတ္တရိတွာ ဇာတာ ကော ဂစ္ဆဇာတိ။

ဣမိနာတိ “သစေ ခေါ တံ ဘိက္ခု”တိအာဒိဝစနေန။ သေ ဗြဟ္မာ။ ဥပလာပေတိတိ သင်္ဂဏှာတိ။ အပသာဒေတိတိ နိဂ္ဂဏှာတိ။ သေသပဒေဟိတိ ဝတ္ထုသယိကော ယထာကာမကရဏီယော ဗာဟိတေယျောတိ ဣမေဟိ ပဒေဟိ။ မယံ အာရက္ခံ ဂဏှိဿသီတိ မမ အာရက္ခကော ဘဝိဿသိ။ လက္ခဏကတရန္တိ နိစတရံ နိဟိနုပုတ္တိသရီရံ။

ဗုဒ္ဓိတုဗ္ဗိ သမတ္တံ ကိဉ္စ န ပဿတိ၊ ပဂေဝ ဉာဏဝိဘဝန္တိ အဓိပ္ပါယော။ နိဗ္ဗတ္တိန္တိ နိဗ္ဗုဇ္ဇနံ၊ ဖလန္တိ အတ္ထော။ တံ ဟိ ကာရဏဝသေန ဂန္တဗ္ဗတော အဓိဂန္တဗ္ဗတော ဂတိတိ ဝုစ္စတိ။ အာနုဘာဝန္တိ ပဘာဝံ။ သော ဟိ ဇောတနဋ္ဌေန ဝိရောစနဋ္ဌေန ဇုတိတိ ဝုစ္စတိ။ မဟတာ အာနုဘာဝေန ပရေသံ အဘိဘဝနတော မဟေသောတိ အက္ခာယတိတိ မဟေသက္ခော။ တယိဒံ အဘိဘဝနံ ကိတ္တိသမ္ပတ္တိယာ ပရိဝါရသမ္ပတ္တိယာ စာတိ အာဟ “မဟာယသော မဟာပရိဝါရော”တိ။

ပရိဟရန္တိတိ သိနေရံ ဒက္ခိဏတော ကတွာ ပရိဝတ္တန္တိ။ ဒိဿာတိ ဘုမ္မတ္ထေ ဧတံ ပစ္စတ္တဝစနန္တိ အာဟ “ဒိဿာသု ဝိရောစမာနာ”တိ။ အတ္တနော ဇုတိယာ ဒိဗ္ဗမာနာယ ဝါ။ တေဟိဘိ စန္ဒိမသုရိယေဟိ။ တတ္ထကေန ပမာဏေနာတိ ယတ္ထကေ စန္ဒိမသုရိယေဟိ ဩဘာသိယမာနော လောကဓာတုသင်္ခါတော ဧကော လောကော၊ တတ္ထကေန ပမာဏေန။ ဣဒံ စက္ကဝါဠံ ဗုဒ္ဓါနံ ဥပ္ပတ္တိ-ဋ္ဌာနဘူတံ သေဋ္ဌံ ဥတ္တမံ ပဓာနံ၊ တသ္မာ ယေဘုယျေန ဧတ္ထုပပန္နာ ဒေဝတာ အညေသု စက္ကဝါဠေသု ဒေဝတာ အဘိဘုယျ ဝတ္တန္တိ။ တထာ ဟိ ဗြဟ္မာ သဟမ္ပတိ ဒဿသဟ သုဗြဟ္မပရိဝါရော ဘဂဝတော သန္တိကံ ဥပဂဉ္စိ။ တေနာဟ “ဧတ္ထ စက္ကဝါဠသဟဿေ တုယံ ဝသော ဝတ္တတိ”တိ။ ဣဒါနိ “ဧတ္ထ တေ ဝတ္တတေ ဝသော”တိ ဝုတ္တံ ဝသေ ဝတ္တနံ သရူပတော ဒဿေတုံ “ပရောပရဉ္စ ဇာနာသီ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ပဌမဂါထာယံ ဝုတ္တံ ဧတ္ထ-သဒ္ဓံ အာနေတွာ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ဒဿေန္တော “ဧတ္ထ စက္ကဝါဠသဟဿေ”တိ အာဟ။ ဥစ္စနိဓေတိ ဇာတိကုလရူပဘောဂပရိဝါရဒိဝသေန ဥဋ္ဌာရေ စ အနုဋ္ဌာရေ စ။ အယံ ဣဒ္ဓေါ အယံ ပကတိမနုဿောတိ ဣမိနာ “သရူပတော ဧဝဿ သတ္တာနံ ပရောပရဇာနနံ၊ န သမုဒါဂမတော”တိ ဒဿေတိ။ ယံ ပန ဝက္ခတိ “သတ္တာနံ အာဂတိံ ဂတိ”န္တိ၊ တံ ကာမလောကေ သတ္တာနံ အာဒါနနိက္ခေပ-ဇာနနမတ္တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ န ကမ္မဝိပါကဇာနနံ။ ယဒိ ဟိ သမုဒါဂမတော ဇာနေယျ၊ အတ္တနောပိ ဇာနေယျ၊ န စဿ တံ အတ္တိတိ၊ တထာ အာဟ

“**ဣတ္တန္တာဝေါတိ ဣဒံ ဓတ္တဝါဠ**” နှိအာဒိ။ ရာဂယောဂတော ရာဂေါ တေဿ အတ္ထိတိ ဝါ ရာဂေါ၊ ဝိရဇ္ဇနသီလော ဝိရာဂိ၊ တံ **ရာဂဝိရာဂိနံ။ သဟဿိဗြဟ္မာနာမ** တုံ စူဠနိယာ ဧဝ လောကဓာတုယာ ဇာနနတော။ **တယာတိ** နဿက္ကေ ကရဏဝစနံ။ **စတုဟတ္ထာယာတိ** အနေကဟတ္ထေန သာဏိပါကာရေန ကာတဗ္ဗပဋ္ဌပ္ပမာဏံ ဒီဃတော စတုဟတ္ထာယ၊ ဝိတ္ထာရတော ဒွိဟတ္ထာယ ဝိလောတိကာယ ကာတုံ ဝါယမန္တော ဝိယ ဂေါပ္ပဏေ ဥဒကေ နိမုဇ္ဇိတုကာမော ဝိယ စ ပမာဏံ အဇာနန္တော ဝိဟညတိတိ နိဂ္ဂဏှာတိ။

၅၀၄။ တံ ကာယန္တိ တဒေဝ နိကာယံ။ **ဇာနိတဗ္ဗဋ္ဌာနံ ပတွာပီတိ** အနညသဓာရဏာ မယံ သီလာဒယော ဂုဏဝိသေသာ တာဝ တိဋ္ဌန္တိ။ ဤဒိသံ လောကီယံ ပရိတ္တကံ ဇာနိတဗ္ဗဋ္ဌာနမ္ပိ ပတွာ။ အယံ ဣမေသံ အတိသယေန နိစောတိ နိစေယျော၊ တဿ ဘာဝေါ နိစေယျန္တိ အာဟ “**တယာ နိစတရဘာဝေါ ပန မယံ ကုတော**” တိ။

ဟေဋ္ဌပပတ္တိကောတိ ဥပရူပရိတော စဝိဘွာ ဟေဋ္ဌာ လဒ္ဓပပတ္တိကော။ ဧဝံ သင်္ခေပတော ဝုတ္တမတ္တံ ဝိတ္ထာရတော ဒဿေတုံ “**အနုပ္ပန္နေ ဗုဒ္ဓါပ္ပါဒေ**” တိ အာဟ။ **ဟေဋ္ဌပပတ္တိကံ ကတွာတိ** ဟေဋ္ဌပပတ္တိကံ ပတ္တနံ ကတွာ။ ယထာ ကေနစိ ဗဟူသု အာနန္တရိယေသု ကတေသု ယံ တတ္ထ ဂရုတရံ ဗလဝံ၊ တဒေဝ ပဋိသန္ဓိံ ဒေတိ၊ ဣတရာနိ ပန တဿ အနုဗလပ္ပဒါယကာနိ ဟောန္တိ၊ န ပဋိသန္ဓိဒါယကာနိ၊ ဧဝံ စတူသု ရူပဇ္ဈာနေသု ဘာဝိတေသု ယံ တတ္ထ ဂရုတရံ ဆန္ဒပဏိမိအဓိမောက္ခာဒိဝသေန သဘာဝသင်္ခါရဉ္စ၊ တဒေဝ စ ပဋိသန္ဓိံ ဒေတိ၊ ဣတရာနိ ပန အလဒ္ဓေါကာသတာယ တဿ အနုဗလပ္ပဒါယကာနိ ဟောန္တိ၊ န ပဋိသန္ဓိဒါယကာနိ၊ တန္တိဗ္ဗတ္တိတဇ္ဈာနေနေဝ အာယတိံ ပုနဗ္ဗဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ ဟောတိတိ အာဟ “**တတိယဇ္ဈာနံ ပဏိတံ ဘာဝေတွာ**” တိ။ တတ္ထာတိ သုဘကိဏှဗြဟ္မလောကေ။ ပုန တတ္ထာတိ အာဘဿရဗြဟ္မလောကေ။ **ပဌမကာလေတိ** တသ္မိံ ဘဝေ ပဌမသ္မိံ ကာလေ။ **ဥဘယန္တိ** အတိတံ အတ္တနော နိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနံ၊ တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တိယာ ဟေတုဘူတံ အတ္တနော ကတကမ္မန္တိ ဥဘယံ။ **ပမုဿိတွာ** ကာလဿ စိရတရဘာဝတော။ **ဝီတိနာမေတိ** ပဋိပဇ္ဇန္တိတိ စ တဒါ တဿာ ကိရိယာယ ပဝတ္တိက္ခဏံ ဥပါဒါယ ပဝတ္တမာနပယောဂေါ။

အပါယေသီတိ ပါယေသိ။ **ဝိပါသိတေတိ** တသိတေ။ **သမ္ပနီတိ** သမ္ပကာလေ။ **သမ္ပရေတေတိ** သမ္ပပရိဋ္ဌာဟေန ဝိပါသာယ အဘိဘူတေ။ **တန္တိ** ပါနိယဒါနံ။ **ဝတသီလဝတ္တန္တိ** သမာဒါနဝသေန ဝတဘူတံ စာရိတ္တသီလဘာဝေန

သမာဓိဏ္ဏတ္တာ သီလဝတ္တံ။ သုတ္တပ္ပဗုဒ္ဓေါ အနုဿရာမီတိ သုပိတွာ ပဗုဒ္ဓ-
မတ္တော ဝိယ သုပိနံ^၁ တဝ ပုဗ္ဗနိဂုတ္တံ မမ ပုဗ္ဗေနဝါသာနသင်္ကပ္ပဏေန
အနုဿရာမိ၊ သဗ္ဗညုတညာဏေန ဝိယ ပစ္စက္ခတော ပဿာမီတိ အတ္တော။

ကရမရေတိ ဝိလုမ္ဗိတွာ အာနိတေ^၂။ ကမ္မသန္တန္တိ ယုဒ္ဓသဇ္ဇံ၊ အာဝုဓာဒါယိ-
နိန္တိ အတ္တော။

ဇဏီကူလသ္မိန္တိ ဇဏီမိဂဗာဟုလ္လေန “ဇဏီကူလ”န္တိ သင်္ခံ ဂတေ ဂင်္ဂါယ
တိရပ္ပဒေသေ။ ဂယုက နိယမာနန္တိ ဂယုဝသေန ကရမရဘာဝေန စောရေဟိ
အတ္တနော ဌာနံ နိယမာနံ။

အာဝါဟဝိဝါဟဝသေန ဝိတ္တသန္တဝံ ကတွာ။ “ဧဝံ အမှေသု ကိဋ္ဌန္တေသု
ဂင်္ဂေယျကော နာဂေါ ကုပိတော”တိ မယိ သညဗ္ဗိ န ကရေန္တိတိ။ သုသု-
ကာရန္တိ^၃ သုသုတိ ပဝတ္တံ ဘေရဝနာဂနိဿာသံ။

ဂဟိတနာဝန္တိ ဝိဟေဋ္ဌေတုကာမတာယ ဂတိနိဝါရဏဝသေန ဂဟိတံ
နိဂ္ဂဟိတံ နာဝံ။ လုဒ္ဓေနာတိ ကုရူရေန။ မနုဿကမ္ပူတိ^၄ နာဝါဂတာနံ
မနုဿာနံ ဝိဟေဋ္ဌေတုကာမတာယ။

ဗဒ္ဓစရောဘိ ပဋိဗဒ္ဓစရိယော။ တေနာဟ “အန္တေဝါသိကော”တိ။ တံ
နိဿာယေဝါတိ ရညာ ဥပဋ္ဌိယမာနောပိ ရာဇာနံ ပဟာယ တံ ကပ္ပံ အန္တေ-
ဝါသိ^၅ နိဿာယေဝ။

သမ္ပုဒ္ဓိမန္တံ ဝတိနံ အမညီတိ အယံ သမ္ပဒေဝ ဗုဒ္ဓိမာ ဝတသမ္ပန္နောတိ
အမညိ သမ္ဘာဝေသိ စ။

နာနတ္တဘာဝေသုတိ နာနာ ဝိသု ဝိသု အတ္တဘာဝေသု။

အဒ္ဓါတိ ဧကံသေန။ မမေတမာယုန္တိ မယံ ဧတံ ယထာဝုတ္တံ တတ္ထ
တတ္ထ ဘဝေ ပဝတ္တံ အာယံ။ န ဧကဝလံ မမ အာယုမေဝ၊ အထ ခေါ အညဗ္ဗိ
သဗ္ဗညေယျံ ဇာနာသိ၊ န တုယံ အဝိဒိတံ နာမ အတ္ထိ။ တထာ ဟိ ဗုဒ္ဓေါ
သမ္မာသမ္ပုဒ္ဓေါ တုဝံ။ နော စေ ကထမယမတ္တော ဉာတော? တထာ ဟိ သမ္မာ-
သမ္ပုဒ္ဓတ္တာ ဝေ တေ အယံ ဇလိတော ဇောတမာနော အာနုဘာဝေါ
ဩဘာသယံ သဗ္ဗုပ္ပိ ဗြဟ္မလောကံ ဩဘာသေန္တော ဝိဗ္ဗမာနော တိဋ္ဌတိတိ
သတ္ထု အသမသမတံ ပဝေဒေသိ။

၁-သုပိနန္တိ ဂုတ္တံ (က)

၂-သုနိတေ (က)

၃-သုသုကာရန္တိ (အဋ္ဌကထာယံ) ၄-မနုဿကမ္ပူတိ (က) ၅-တက-ဋ္ဌ ၃-၃၄၁-ပိဋေ ပန ပဿိတဗ္ဗံ။

ပထဝိတ္ထေနာတိ ပထဝီအတ္ထေန^၁။ တေနာဟ “ပထဝီသဘာဝေနာ”တိ။
 ဣတ္ထေ စ ယသ္မာ ‘သဗ္ဗသင်္ခါရသမထောတ်’အာဒိနာ^၂ သာဓာရဏတော, “ယတ္ထ
 နေဝ ပထဝီ”တိ အသာဓာရဏတော စ ပထဝီယာ အသဘာဝေန^၃ နိဗ္ဗာနဿ
 ဂဟေတဗ္ဗတာ အတ္ထိ၊ တံ နိဝတ္တေတွာ ပထဝီယာ အနညသဓာရဏံ သဘာဝံ
 ဂဟေတုံ “ပထဝီယာ ပထဝိတ္ထေနာ”တိ ဝုတ္တံ။ နာပဟောသိန္တိ န ပါပုဏိ။
 ဣဓ ပထဝီယာ ပါပုဏနံ နမ “ဧတံ မမာ”တိအာဒိနာ ဂဟဏန္တိ အာဟ
 “တဏှာဒိဋ္ဌိမာနဂ္ဂါဟေဟိ န ဂဏှိ”န္တိ။

ဝါဒိတာယာတိ ဝါဒသီလတာယ။ သဗ္ဗန္တိ အက္ခရံ နိဒ္ဒိသိတွာတိ “သဗ္ဗံ
 ခေါ အဟံ ဗြဟ္မေ”တိအာဒိနာ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ သဗ္ဗ-သဒ္ဓံ “သစေ ခေါ တေ
 မာရိသ သဗ္ဗဿ သဗ္ဗတ္ထေန အနနုဘူတ”န္တိ ပစ္စနဘာသနဝသေန နိဒ္ဒိသိတွာ။
 အက္ခရေ ဒေါသံ ဂဏှန္တောတိ ဘဂဝတာ သက္ကာယသဗ္ဗံ သန္ဓာယ သဗ္ဗ-သဒ္ဓေ
 ဂဟိတေ သဗ္ဗသဗ္ဗဝသေန တဒတ္ထပရိဝတ္တနေန သဗ္ဗ-သဒ္ဓဝစနိယတာသာမညေန
 စ ဒေါသံ ဂဏှန္တော။ တေနာဟ “သတ္တာ ပနာ”တိအာဒိ။ ဣတ္ထ ယဒိ သဗ္ဗံ
 အနနုဘူတံ “နတ္ထိ သဗ္ဗ”န္တိ လောကေ အနဝသေသံ ပုစ္ဆတိ။ သစေ သဗ္ဗဿ
 သဗ္ဗတ္ထေန အနဝသေသသဘာဝေန အနနုဘူတံ အပ္ပတ္တံ၊ တံ ဂဂနကုသုမံ ဝိယ
 ကိဉ္စိ န သိယာ။ အထဿ အနနုဘူတံ အတ္ထိတိ အဿ သဗ္ဗတ္ထေန အနနုဘူတံ
 ယဒိ အတ္ထိ၊ “သဗ္ဗ”န္တိ ဣဒံ ဝစနံ မိစ္ဆာ၊ သဗ္ဗံ နာမ တံ န ဟောတိတိ အဓိပ္ပါယော။
 တေနာဟ “မာ ဟေဝ တေ ရိတ္တကမေဝါ”တိအာဒိ။

အဟံ သဗ္ဗန္တ ဝက္ခာမိ၊ အနနုဘူတန္တ ဝက္ခာမိတိ အဟံ “သဗ္ဗ”န္တိ စ ဝက္ခာမိ၊
 “အနနုဘူတ”န္တိ စ ဝက္ခာမိ၊ ဣတ္ထေ ကော ဒေါသောတိ အဓိပ္ပါယော။ ကာရဏံ
 အာဟရန္တောတိ သဗ္ဗဿ သဗ္ဗတ္ထေန အနနုဘူတဿ အတ္ထိဘာဝေ ကာရဏံ
 နိဒ္ဓိသန္တော။ ဝိဇာနိတဗ္ဗန္တိ မဂ္ဂဗလပစ္စဝေက္ခဏဉာဏေဟိ ဝိသေသတော သဗ္ဗ-
 သင်္ခတဝိသိဋ္ဌတာယ ဇာနိဘဗ္ဗံ။ အနိဒဿနန္တိ ဣဒံ နိဗ္ဗာနဿ သနိဒဿနဒုကေ
 ဒုဘိယပဒသဟိတတာဒဿနန္တိ အဓိပ္ပါယေန “စက္ခုဝိညာဏဿ အာပါယံ
 အနုပဂမနတော အနိဒဿနံ နာမာ”တိ ဝုတ္တံ။ သဗ္ဗသင်္ခတဝိရုတာယ ဝါ
 နတ္ထိ ဧတဿ နိဒဿနန္တိ အနိဒဿနံ။ နတ္ထိ ဧတဿ အန္တောတိ အနန္တံ။
 တေန ဝုတ္တံ “တယိဒ”န္တိအာဒိ။

ဘူတာနီတိ ပစ္စယသမ္ဘူတာနိ။ အသမ္ဘူတန္တိ ပစ္စယေဟိ အသမ္ဘူတံ၊
 နိဗ္ဗာနန္တိ အတ္ထော။ ( )^၄။ အပဘဿရဘာဝဟေတုနံ သဗ္ဗသော အဘာဝါ

၁-ပထဝီအတ္ထေန (က)   ၂-ဝိ ၃-၅၊ ဒိ ၂-၃၁၊ ၃၂၊ မ ၁-၂၂၄၊ သံ ၁-၁၃၈-ပိဋေသု၊
 ၃-အဘာဝသဘာဝေန (က)   ၄-(သဟ ပစ္စယေဟိ ဣတန္တိ သင်္ခတံ။) (က)

သဗ္ဗတော ပဘာတိ သဗ္ဗတောပဘံ။ တေနာဟ “နိဗ္ဗာနတော ဟိ”တိအာဒိ။
 တထာ ဟိ ဝုတ္တံ “တမော တတ္ထ န ဝိဇ္ဇတိ”တိ။ ပဘူတမေဝါတိ ပကဋ္ဌဘာဝေန
 ဥက္ကဋ္ဌဘာဝေန ဝိဇ္ဇမာနမေဝ။ အရူပိဘာဝေန အဒေသိကတ္တာ သဗ္ဗတော
 ပဘာဝတိ ဝိဇ္ဇတိတိ သဗ္ဗတောပဘံ။ တေနာဟ “ပုရတ္ထိမဒိသာဒိဿ”တိအာဒိ။
 ပဝိသန္တိ ဧတ္တာတိ ပဝိသံ၊ တဒေဝ သ-ကာရဿ ဘ-ကာရံ၊ ဝိ-ကာရဿ စ
 လောပံ ကတ္တာ ဝုတ္တံ “ပဘ”န္တိ။ တေနာဟ “တိတ္ထဿ နာမ”န္တိ။ ဝါဒံ
 ပတိဋ္ဌပေသီတိ ဧဝံ မယာ သဗ္ဗန္တ ဝုတ္တံ၊ အနနဘူတန္တ ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ ယံ တယာ
 အဓိပ္ပာယ် အဇာနန္တေန သဟဿာ အပ္ပုဋ္ဌိသင်္ခါယ ဒေါသဂ္ဂဟဏံ၊ တံ ဖိစ္ဆာတိ
 ဗြဟ္မာနံ နိဂ္ဂဏှန္တော ဘဂဝါ အတ္တနော ဝါဒံ ပတိဋ္ဌပေသိ။

ဂဟိတဂဟိတန္တိ “ဣဒံ နိစ္စ”န္တိအာဒိနာ ဂဟိတဂဟိတံ ဂါဟံ။ တတ္ထ တတ္ထ
 ဒေါသဒဿနမုခေန နိဂ္ဂဏှန္တေန သတ္တာရာ ဝိသန္ဓာပိတော ကိဉ္စိ ဂဟေတဗ္ဗံ
 အတ္တနော ပဋိသရဏံ အဒိဿာ ပရာဇယံ ပဋိစ္ဆာဒေတုံ လဋ္ဌိတကံ၊ ကာတု-
 ကာမော ဝါဒံ ပဟာယ ဣဒ္ဓိယာ ပါဋိဟာရိယလီဉ္စံ ဒဿေတုကာမော။ ယဒိ
 သက္ကောသိ မယံ အန္တရဓာယိတုံ၊ န ပန သက္ခိယသီတိ အဓိပ္ပာယ်ော။ မူလ-
 ပဋိသန္ဓိံ ဂန္တုကာမောတိ အတ္တနော ပါကတိကေန အတ္တဘာဝေန ဌာတု-
 ကာမော။ သော ဟိ ပဋိသန္ဓိကာလေ နိဗ္ဗတ္တသဒိသတာယ မူလပဋိသန္ဓိတိ
 ဝုတ္တော။ အညေသန္တိ ဟေဋ္ဌာ အညကာယိကာနံ ဗြဟ္မန္တံ။ န အဘိသိ အဘိ-
 သင်္ခတကာယေနေဝါယံ တိဋ္ဌတု၊ န ပါကတိကရူပေနာတိ စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေသိ။
 တေန သော အဘိသင်္ခတကာယံ အပနေတုံ အဝိသဟန္တော အတ္တဘာဝပဋိစ္ဆာ-
 ဒကံ အနုကာရံ နိဗ္ဗိဒိတုံ အာရဘိ။ သတ္တာ တံ တမံ ဝိဒ္ဓိသေတိ။ တေန ဝုတ္တံ
 “မူလပဋိသန္ဓိံ ဝါ”တိအာဒိ။

ဘဝေဝါဟန္တိ ဘဝေ ဧဝံ အဟံ။ အယဉ္စ ဧဝ-သဒ္ဓေါ အဋ္ဌာနပယုတ္တောတိ
 ဒဿေန္တော အာဟ “အဟံ ဘဝေ ဘယံ ဒိဿာယေဝါ”တိ၊ သဗ္ဗသ္မိံ ဘဝေ
 ဇာတိအာဒိဘယံ ဉာဏစက္ခုနာ ယာထာဝတော ဒိဿာ။ သတ္တဘဝန္တိ သတ္တ-
 သင်္ခါတံ ဘဝံ။ ကမ္မဘဝပစ္စယေ ဟိ ဥပပတ္တိဘဝေ သတ္တသမညာ။ ဝိဘဝန္တိ
 ဝိမုက္ခိ။ ပရိယေသမာနမ္ပိ ဥပါယဿ အနဓိဂတတ္တာ ဘဝေယေဝ ဒိဿာ။
 ဘဝန္တိ ဝိဘဝေသိနံ ဝိဘဝံ နိဗ္ဗုတိံ သေမာနာနံ သတ္တာနံ ဘဝံ၊ ဘဝေသု
 ဥပ္ပတ္တိံ စ ဒိဿာတိ ဧဝံ ဝါ ဧတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ န အဘိဝဒိန္တိ “အဟော
 ဝတ သုခ”န္တိ ဧဝံ အဘိဝဒါပနာကာရာဘာဝတော န အဘိနိဝိသိ၊ လက္ခဏ-
 ဝစနမေတံ။ ဂါဟတ္ထော ဧဝံ ဝါ အဘိဝါဒ-သဒ္ဓေါတိ အာဟ “နာဘိဝဒိ”န္တိ၊

“န ဂဝေသီ”န္တိ။ ဘဝဂ္ဂဟဏေနေတ္ထ ဒုက္ခသစ္စံ၊ နန္ဒီဂဟဏေန သမုဒယသစ္စံ၊
 ဝိဘဝဂ္ဂဟဏေန နိရောဓသစ္စံ၊ နန္တိ ဝ န ဥပါဒိယိန္တိ ဣမိနာ မဂ္ဂသစ္စံ ပကာ-
 သိတန္တိ အာဟ “ဣတိ ဝတ္ထာရိ သစ္စာနိ ပကာသေန္တော”တိ။ တဒိဒံ စတုန္တံ
 အရိယသစ္စာနံ ဂါယာယ ဝိဘာဝနဒဿနံ။ သတ္တာ ပန တေသံ မြဟူနံ
 အဇ္ဈာသဿာနုရူပံ သစ္စာနိ ဝိတ္ထာရတော ပကာသေန္တော ဝိပဿနံ ပါပေတွာ
 အရဟတ္တေန ဒေသနာယ ကူဠံ ဂဏှိ။ တေ စ မြဟူာနော ကေစိ သောတာ-
 ပတ္တိဖလေ၊ ကေစိ သကဒါဂါမိဖလေ၊ ကေစိ အနာဂါမိဖလေ၊ ကေစိ အရဟတ္တ
 စ ပတိဋ္ဌဟိံသု။ တေန ဝုတ္တံ “သစ္စာနိ ပကာသေန္တော သတ္တာ ဓမ္မံ ဒေသေ-
 သီ”တိအာဒိ။ အတ္ထရိယဇာတတိ သဉ္ဇာတတ္ထရိယာ။ သမူလံ ဘဝန္တိ တဏှာ-
 ဝိဇ္ဇာဟိ သမူလံ ဘဝံ။

၅၀၅။ မမ ဝသံ အတိဝတ္တိတာနိတိ သဗ္ဗသော ကာမဓာတုသမတိက္ကမန-
 ပဋိပဒါယ မယံ ဝိသယံ အတိက္ကမိတာနိ။ ကထံ ပနာယံ တေသံ အရိယ-
 ဘူမိသမောက္ခမနံ ဇာနာတိတ်? နယဂ္ဂါဟတော၊ “သမဏော ဂေါတမော
 ဓမ္မံ ဒေသေန္တော သံသာရေ အာဒီနဝံ၊ နိဗ္ဗာနေ စ အာနိသံသံ ပကာသေန္တော
 ဝေနေယျဇနံ နိဗ္ဗာနံ ဒိဋ္ဌမေဝ ကရေတိ၊ တဿ ငေသနာ အဝဉ္ဇျာ
 အမောဃာ ဣန္ဒြေန ဝိဿဋ္ဌဝဇိရသဒိသာံ၊ တဿ စ အာဏာယ ဌိတာ
 သံသာရေ န ဒိဿန္တေဝါ”တိ နယဂ္ဂါဟေန အနုမာနေန ဇာနာတိ။
 သေေ တံ ဧဝံ အနုပုဗ္ဗေတိ ယထာ တံ ပရေသံ သစ္စာဘိသမ္မောဓံ ဝဒတိ၊
 ဧဝံ တံ အတ္တနော အနုရူပတော သယမ္ဘုဉ္ဇရဏေန ပုဗ္ဗေ ဓမ္မံ ပဋိဝိဇ္ဈိတုာ
 ဌိတော။ တံ ဓမ္မံ မာ ဥပနယသီတိ တဿာ ပဋိဝိဒ္ဓဓမ္မံ မာ သာဝကပဋိဝေဓံ
 ပါပေသိ။ ဣဒန္တိ ဣဒံ အနန္တရံ ဝုတ္တံ မြဟူလောကေ ပတိဋ္ဌာနံယေဝ သန္ဓာယ
 မာရော ဝဒတိ၊ တေ ဒေသေန္တော “အနုပုဗ္ဗေ ဟိ”တိအာဒိမာဟ။ အပါယ-
 ပတိဋ္ဌာနံ ပန အာဒီဝကနိဂဏှာဒိပဗ္ဗဇ္ဇံ ဥပဂတေ တိတ္ထကရေ၊ ယေ ကေစိ ဝါ
 ပဗ္ဗဇိတွာ မိစ္ဆာပဋိပန္နေ ဇနေ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ အနုပုဗ္ဗေတိ အသဉ္ဇာတေ၊
 အပ္ပတ္တေတိ အတ္တော။ အနုလ္လပနတာယာတိ ယထာ မာရော ဥပရိ ကိဉ္စိ ဥတ္တရံ
 လဝိတုံ န သက္ကောတိ၊ ဧဝံ တဿ ဥတ္တရဘာသနေန။ နိမန္တနဝေနေနာတိ
 ဝိညာပနဝေနေန။ မြဟုံ သေဋ္ဌံ နိမန္တနံ၊ မြဟူနော ဝါ နိမန္တနံ ဧတ္ထ အတ္တိတိ
 မြဟူနိမန္တနိကံ၊ သုတ္တံ။ ယံ ပနေတ္ထ အတ္တတော အဝိဘတ္တံ၊ တံ သုဝိညေယျမေဝ။

မြဟူနိမန္တနိကသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လီနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၁၀-မာရတဇ္ဇနိယသုတ္တဝတ္ထနာ

၅၀၆။ ကောဋ္ဌမနုပဝိဋ္ဌောတိ အာသယော ဝစ္စဂုတ္တဋ္ဌာနတာယ ကောဋ္ဌံ၊
 တဿ အပ္ပန္တရံ ဟေတ္ထ ကောဋ္ဌံ။ အနုရူပေါ ဟုတွာ ပဝိဋ္ဌော အနုပဝိဋ္ဌော။
 သုခုမံ ဟိ တဒနုစ္ဆရိကံ အတ္တဘာဝံ မာပေတွာ အယံ တတ္ထ ပဝိဋ္ဌော။
 ဂရုဂရော ဝိယာတိ ဂရုကဂရုကော ဝိယ။ ဥ-ကာရဿ ဟိ ဩ-ကာရံ ကတွာ
 အယံ နိဒ္ဒေသော၊ အတိဝိယ ဂရုကော မညေတိ အတ္ထော။ ဂရုဂရု ဝိယ
 ဣစ္စေဝ ဝါ ပါဌော။ မာသဘတ္တံ မာသော ဥတ္တရပဒလောပေန၊ မာသဘတ္တေန
 အာစိဘံ ပူရိတံ မာသာစိတံ မညေ။ တေနာဟ “မာသဘတ္တံ ဘုတ္တဿ ကုန္တိ
 ဝိယာ”တိ။ ဥတ္တရပဒလောပေန ဝိနာ အတ္တံ ဒဿေတုံ “မာသပူရိတပသိဗ္ဗ-
 ကော ဝိယာ”တိ ဝုတ္တံ။ တိန္တမာသော ဝိယာတိ တိန္တမာသော ပသိဗ္ဗကော ဝိယ။
 ကိံ န ခေါ ဧတံ မမ ကုန္တိယံ ပုဗ္ဗံ ဘာရိကတ္တံ၊ ကိံ န ခေါ ကထံ န ခေါ ဇာတန္တိ
 အဓိပ္ပါယော။ ဥပါယေနာတိ ပထေန ဉာယေန။ ဗျတိရေကတော ပနဿ
 အနုပါယံ ဒဿေတုံ “သဝေ ပနာ”တိ အာဒိ ဝုတ္တံ။ အတ္တာနမေဝ ဝါ သန္ဓာယ
 “မာ တထာဂတံ ဝိဟေသေသိ”တိ အာဟ။ ယထာ ဟိ အရိယသံဃော “တထာ-
 ဂတံ ဒေဝမနုဿပူဇိတံ၊ သံဃံ နမဿာမ သုဝတ္ထိ ဟောတူ”တိ အာဒိ သု၊
 တထာဂတောတိ ဝုစ္စတိ၊ ဧဝံ တပ္ပရိယာပန္နာ အရိယပုဂ္ဂလာ၊ ယထာ စ
 ပုရိမကာ ဒုတိယအဂ္ဂသာဝကာ ကပ္ပါနံ သတသဟဿာဓိကံ ဧကံ အသင်္ချေယျံ
 ပါရမိယော ပူရေတွာ အာဂတာ၊ အယမ္ဗိ မဟာထေရော တထာ အာဂတောတိ
 တထာဂတောတိ။ ပတိအဂ္ဂဋ္ဌေဝ အဋ္ဌာသိတိ အဂ္ဂဋ္ဌဿ ဗဟိဘာဂေ အဋ္ဌာသိ။

၅၀၇။ ရုက္ခဒေဝတာ နာမ စာတုမဟာရာဇိကေသု နိဟိနော ကာယော၊
 တသ္မာ နေသံ မနုဿဂန္ဓော ပရိစိတတ္တာ နာတိဇေဂုစ္ဆောတိ အာဟ “အာကာ-
 သဋ္ဌဒေဝတာန”န္တိ။ အာမာဓံ ကရေတိတိ ဒုက္ခံ ဇနေတိ။ နာဂရိကောတိ
 သုဘုမာရော။ ပရိစောက္ခောတိ သဗ္ဗသော သုစိရူပေါ။ ဉာတိကောဋိန္တိ
 ဉာဘိဘာဂံ။ အနာဒိမတိ ဟိ သံသာရေ ဉာဘိဘာဂရဟိတော နာမ သတ္တော
 ကဿစိပိ နတ္ထိတိ အဓိပ္ပါယော။

ဣဒန္တိ “သော မေ တွံ ဘာဂိနေယျော ဟောသိ”တိ ဣဒံ ဝစနံ။ ပဝေဏိ-
 ဝသေနာတိ တဒါ မယံ ဘာဂိနေယျော ဟုတွာ ဣဒါနိ မာရဋ္ဌာနေ ဌိတောတိ
 ဣမိဿာ ပဝေဏိယာ ဝသေန ဝုတ္တံ။ အညဿ ဝါ ဝေသမံ ဓုရော ဝိရုရော။
 တေနာဟ “အညေဟိ သန္တိ အသဒိသော”တိ။ အပ္ပဒုက္ခေနာတိ သုခေနော။

ပန္နာနံ အဝန္တိ ဂစ္ဆန္တိတိ ပထာဝိနော။ ဧတ္တကေနာတိ ဧတ္တာဝတာ စိတက-
သန္တိသယေန။ ဥဒကလေဏန္တိ ဥဒကနိဿန္တနလေဏံ။ သမာပတ္တိတောတိ
နိရောဓသမာပတ္တိတော။ သမာပတ္တိဖလန္တိ နိရောဓသမာပတ္တိဖလံ။

၅၀၈။ ဒသဟိ အက္ခောသဝတ္ထုဟိတိ ဒသဟိပိ အက္ခောသဝတ္ထုဟိ။
တတော ကိဉ္စိ အဟာပေန္တာ။ ပရိဘာသထာတိ^၁ ဂရဟထ။ ဃန္တေထာတိ အနု-
နာဟိ ကထာဟိ ဣမေသု ဩဝိဇ္ဈထ။ ဒုက္ခာပေထာတိ စိတ္တေ ဒုက္ခံ ဇနေထ။
ဧတေသန္တိ တေသံ ဘိက္ခုနံ တုမှာကံ အက္ခောသနာဒိဟိ ဘိက္ခုနံ ကိလေ-
သုပ္ပတ္တိယာ။ တေနေတ္ထ ဂူသီ မာရော ဩတာရံ လဘတိ နာမာတိ အဓိပ္ပါယော။
ဥပဋ္ဌာတဗ္ဗံ ဣဘံ အရဟန္တိတိ ဣဗ္ဗာ၊ ဟတ္ထိဘဏ္ဍကာ၊ ဟိနဇိဝိကတာယ
ဟေတေ ဣဗ္ဗာ ဝိယာတိ ဣဗ္ဗာ၊ တေ ပန သဒုတိယကဝသေန “ဂဟပတိ-
ကာ”တိ ဝုတ္တာ။ ကဏ္ဍာတိ ကဏ္ဍာဘိဇာတိကာ။ ပါဒတော ဇာတတ္တာ
ပါဒါနံ အပစ္စာ။ အာလသိယဇာတတိ ကသိဝဏ္ဏိဇ္ဇာဒိကမ္မဿ အကရဏေန
သဉ္ဇာတာလသိယာ။ ဂူထနိဒ္ဓမနပနာဠိတိ ဝစ္စကူပတော ဂူထဿ နိက္ခမ-
ပဒေသော။

မနုဿာနံ အကုသလံ န ဘဝေယျ တေသံ တာဒိသာယ အဘိသန္တိယာ
အဘာဝတော။ အာဝေသကဿ အာနုဘာဝေန အာဝိဋ္ဌဿ စိတ္တသန္တတိ
ဝိပရိဝတ္တတိတိ ဝုတ္တာဝါယမတ္ထော။ ဝိသဘာဝဝတ္ထုန္တိ ဘိက္ခုနံ သန္တိကေ
ဣတ္ထိရူပံ၊ ဘိက္ခုနိနံ သန္တိကေ ပုရိသရူပန္တိ ဤဒိသံ၊ အညံ ဝါ ပဗ္ဗဇိတာနံ အသာ-
ရူပံ ဝိသဘာဝဝတ္ထု။ ဝိပ္ပဋိသာရာရမ္ပဏန္တိ ပဿန္တာနံ ဝိပ္ပဋိသာရဿ ပစ္စယံ။
လေပယဠိန္တိ လေပလိတ္တံ ဝါကုရယဠိ။

၅၁၀။ သောမနဿဝသေနာတိ ဂေဟသိတသောမနဿဝသေန။ အည-
ထတ္တန္တိ ဥပ္ပါလာဝိတတ္တံ။ ပုရိမနယေနောတိ “သစေ မာရော မနုဿာနံ သရီရေ
အဓိမုစ္စိတွာ”တိအာဒိနာ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေန။ ယဒိ မာရောဝ တထာ ကရေယျ၊
မနုဿာနံ ကုသလံ န ဘဝေယျ၊ မာရဿေဝ ဘဝေယျ၊ သရီရေ ပန အနဓိ-
မုစ္စိတွာ တာဒိသံ ပသာဒနိယံ ပသာဒဝတ္ထု ဒေသေသိ။ တေနာဟ “ယထာ
ဟိ”တိအာဒိ။

၅၁၁။ အသုဘသညာပရိစိတေနာတိ သကလံ ကာယံ အသုဘန္တိ ပဝတ္တာယ
သညာယ သဟဂတဇ္ဈာနံ အသုဘသညာ၊ တေန ပရိစိတေန ပရိဘာဝိတေန။

၁-ပရိဘာဝထာတိ (က)
မ-နံ ၂-၂၁-န-၇-သ

စေတသာ စိတ္တေန။ ဗဟုလန္တိ အဘိဏ္ဍံ။ ဝိဟရတောတိ ဝိဟရန္တဿ၊ အသုဘ-
သမာပတ္တိဗဟုလဿာတိ အတ္ထော။ ပတိလိယတိတိ သင်္ကဏတိ တတ္ထ ပဋိ-
ကူလတာယ သဏ္ဌိတတ္တာ။ ပတိကုဋတိတိ အပသက္ကတိ။ ပတိဝတ္တတိတိ
နိဝတ္တတိ။ တတော ဧဝ န သမ္ပသာရိယတိ။ ရသတဏှာယာတိ မရရာဒိရသ-
ဝိသယာယ တဏှာယ။

သပ္ပလောကေ အနဘိရတိသညာတိ တီသုပိ ဘဝေသု အရစ္စနဝသေန
ပဝတ္တာ ဝိပဿနာဘာဝနာ။ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာ ဟေသာ။ လောကဓိတြေသုတိ
ဟတ္ထိအဿရထပါသာဒကုဋ္ဌာဂါရာဒိဘေဒေသု စေဝ အာရာမရာမဏေယျ-
ကာဒိဘေဒေသု စ လောကေ စိတ္တဝိစိတ္တေသု။ ဣဂသန္တာနိ ဝုပသန္တရာဂါနိ။
ဒေါသမောဟသန္တာနိတိ ဧတ္ထာပိ ဒေသေဝ နယော။ ဣမေသံ ဧဝံ ကမ္မ-
ဋ္ဌာနဂ္ဂဟဏံ သဗ္ဗေသံ သပ္ပါယဘာဝတော။

၅၁၂။ သက္ခရံ ဂဟေတွာတိ သက္ခရာသီသေန တတ္ထကံ ဘိန္ဒု-
ပါသာဏမုဋ္ဌိန္တိ အာဟ “အန္တောမုဋ္ဌိယံ တိန္ဒနပမာဏံ ပါသာဏ”န္တိ။ မုဋ္ဌိ-
ပရိယာပန္တန္တိ အတ္ထော။ အယံ ဟိ ပါသာဏဿ ဟေဋ္ဌိမကောဋ္ဌိ။ ဟတ္ထိနာ-
ဂေါတိ မဟာဟတ္ထိ။ မဟန္တပရိယာယော နာဂ-သဒ္ဓေါတိ ကေစိ။ အဟိနာ-
ဂါဒိတော ဝါ ဝိသေသနတ္ထံ ဟတ္ထိနာဂေါတိ ဝုတ္တံ။ သကလသရီရေနေဝ
နိဝတ္တိတွာ အပလောကေသီတိ ဝုတ္တမတ္ထံ ဝိဝရိတုံ “ယထာ ဟိ”တိအာဒိ
ဝုတ္တံ။ န ဝါယန္တိ ဧတ္ထ ဝါ-သဒ္ဓေါ အဝဓာရဏတ္ထောတိ အာဟ “နေဝ
ပမာဏံ အညာသီ”တိ။ သဟာပလောကနာယာတိ စ ဝစနတောတိ ဣမိနာ
ဝစနေန ဣမံ ဝစနမတ္ထံ ဂဟေတွာတိ အဓိပ္ပာယော။ ဥဠာဇရတိ ဥဠာရဂုဏေ။
ဘဂဝန္တိ ဟိ ဌပေတွာ နတ္ထိ တဒါ သဒေဝကေ လောကေ တာဒိသော
ဂုဏဝိသေသယုတ္ထောတိ။

ဝိသုံ ဝိသုံ ပစ္စတ္တဝေဒနိယော အယသုလေန သဒ္ဓိံ ဘူတာနိ ဆ ဖဿာ-
ယတနာနိ ဧတဿာတိ ဆဖဿာယတနံ၊ ဒုက္ခံ။ တံ ဧတ္ထ အတ္ထိတိ ဆဖဿာ-
ယတနိကော၊ နိရယော။ တေနာဟ “ဆသု ဖဿာ။ပ။ ပစ္စယော”တိ။
သမာဟနတိတိ သမာဟတော၊ အနေကသတဘေဒေါ သင်္ကသမာဟတော
ဧတ္ထ အတ္ထိတိ သင်္ကသမာဟတော၊ နိရယော။ ဝိသေသပစ္စယတာယ ဝေဒနာယ
ဌိတောတိ ဝေဒနိယော၊ ကာရဏာကာရကေန ဝိနာ ပစ္စတ္တံ သယမေဝ
ဝေဒနိယောတိ ပစ္စတ္တဝေဒနိယော။ အယသုလေန သဒ္ဓိံ အယသုလန္တိ
ပါဒပဒေသတော ပဋ္ဌာယ နိရန္တရံ အဘိဟနနဝသေန အာဂတေန

ပဏ္ဏာသာယ ဇနေဟိ ဂဟိတေန အယသုလေန သဟ သီသပဒေသတော ပဋ္ဌာယ အာဂတံ။ အယသုလဘာဝသာမညေန စေတံ ကေဝစနံ၊ သတမတ္တာနိ ပတိတာနိ သုလာနိ။ ဣမိနာ တေ ဌာနေန ဝိန္တေတွာတိ နိဿိတဝေါဟာ-
ရေန နိဿယံ ဝဒတိ။ ဧဝံ ဝုတ္တန္တိ “တဒါ ဇာနေယျာသိ ဝဿသဟဿံ မေ နိရယေ ပစ္စမာနဿာ”တိ ဧဝံ ဝုတ္တံ။ ဝုဋ္ဌာနိမန္တိ ဝုဋ္ဌာနေ ဘဝံ၊ အန္တိမန္တိ အတ္ထော။ တေနာဟ “ဝိပါကဝုဋ္ဌာနဝေဒန”န္တိ၊ ဝိပါကဿ ပရိယောသာနံ ဝေဒနန္တိ အတ္ထော။ ဒုက္ခတရာ ဟောတိ ပဒီပဿ ဝိဇ္ဈာယနက္ခဏေ မဟန္တဘာဝေါ ဝိယ။

၅၁၃။ ဃန္တုယိတွာ ပေါထေတွာ။ ပါဠိယေက္ခဝေဒနာဇနကာတိ ပစ္စေကံ မဟာဒုက္ခသမုပ္ပါဒကာ။ အယတော အပဂတော နိရယော၊ သော ဒေဝဂူတ-
သုတ္တေန ဝိပေတဗ္ဗော။ အတ္တဝဏ္ဏနာ ပနဿ ပရတော သယမေဝ အာဂ-
မိဿတိ။ ဣမံ ပန အတိတဝတ္ထု အာဟရိတွာ အတ္တနော ဉာဏာနဘာဝဒီပန-
မုခေန မာရံ သန္တဇ္ဇေန္တော မဟာထေရော “ယော တေမဘိဇာနာတိ”တိ ဂါထမာဟ။ တဿတ္ထော— ယော မဟာဘိညော ဧတံ ကမ္မံ ကမ္မဗလဉ္စ ဟတ္ထတလေ ဌပိတံ အာမလကံ ဝိယ အဘိမုခံ ကတွာ ပစ္စက္ခတော ဇာနာတိ။ သဗ္ဗသော ဘိန္တကိလေသတာယ ဘိက္ခု၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အဂ္ဂ-
သာဝကော၊ တာဒိသံ ဥဋ္ဌာရဂုဏံ အာသန္တ ဃန္တုယိတွာ ကေန္တကာဠကေဟိ ပါပဓမ္မေဟိ သမန္တာဂတတ္တာ ကဏ္ဍ မာရ အာယတိ မဟာဒုက္ခံ ဝိန္နိဿသိ။

ဥဒကံ ဝတ္ထု ကတွာတိ တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တနကသတ္တာနံ သာဓာရဏကမ္မဗလေန မဟာသမုဒ္ဓဥဒကမေဝ အဓိဋ္ဌာနံ ကတွာ။ တဏှာ ဟိ တာနိ ကပ္ပဋ္ဌိတိကာနိ ဟောန္တိ။ တေနာဟ “ကပ္ပဋ္ဌာယိနော”တိ။ တေသန္တိ ဝိမာနာနံ။ ဧတံ ယထာ-
ဝုတ္တဝိမာနဝတ္ထု တာသံ အတ္တရာနံ သမ္ပတ္တိံ၊ တဿ စ ကာရဏံ အတ္တပစ္စက္ခံ ကတွာ ဇာနာတိ။ ပါဒဂုံဋ္ဌေန ကပ္ပယိတိ ပုဗ္ဗာရာမေ ဝိသာခါယ မဟာ-
ဥပါသိကာယ ကာရိတံ သဟဿဂဟ္တပဋိမဏ္ဍိတမဟာပါသာဒံ အတ္တနော ပါဒဂုံဋ္ဌေန ကမ္ပေသိ။ တေနာဟ “ဣဒံ ပါသာဒကပ္ပနသုတ္တေန ဝိပေတဗ္ဗ”န္တိ။ ဣဒန္တိ “ယော ဝေဇယန္တ”န္တိ ဣမိဿာ ဂါထာယ အတ္ထဇာတံ ဣဋ္ဌတဏှာ-
သန္တိယဝိပုတ္တိသုတ္တေနော ဝိပေတဗ္ဗံ။

တဿ ဗြဟ္မဂဏဿ တထာစိန္တနသမနန္တရမေဝ တသ္မိံ ဗြဟ္မလောကေ သုဓမ္မံ ဗြဟ္မသဘံ ဂန္တော။ တေဝီတိ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနာဒယော။ ပစ္စေကံ

ဒိဿာသုတိ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော ပုရတ္ထိမဒိဿာယံ၊ မဟာကဿံပတ္ထေရော ဒက္ခိဏဒိဿာယံ၊ မဟာကပ္ပိနတ္ထေရော ပစ္ဆိမဒိဿာယံ၊ အနုရုဒ္ဓတ္ထေရော ဥတ္တရဒိဿာယန္တိ ဧဝံ စတ္တာရော ထေရာ မြဟ္မပရိသမတ္ထကေ မဇ္ဈေ နိဿိန္နဿ ဘဂဝတော သမန္တတော စတုဒ္ဓိဿာ နိဿိဒိံသု။ ဂါထာ ပုတ္တာတိ “ယော မြဟ္မံ ပရိပုစ္ဆတိ”တိ ဂါထာ ပုတ္တာ။ အညတရမြဟ္မသုတ္တေနာတိ “တေန ခေါ ပန သမယေန အညတရဿ မြဟ္မုနော ဧဝရူပံ ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ”တိအာဒိနာ^၁ မဟာဝဂ္ဂေ အာဂတေန အညတရမြဟ္မသုတ္တေန။

ဈာနဝိမောက္ခန ဖုဿိတိ ဈာနဝိမောက္ခသန္နိဿယေန အဘိညာဉ္ဇဏေန ဖဿယိ။ ဝနန္တိ ဇမ္ဗုဒီပံ အဖဿယိတိ သမ္ပန္နော။ ဇမ္ဗုဒီပေါ ဟိ ဝနဗဟုလတာယ ဣဓ “ဝန”န္တိ ပုတ္တော။ တေနာဟ “ဇမ္ဗုသဏ္ဌဿ ဣဿရော”တိ။ ပုဗ္ဗဝိဒေဟာနံ ဒီပန္တိ ပုဗ္ဗဝိဒေဟဝါသိနံ ဒီပံ၊ ပုဗ္ဗဝိဒေဟဒီပန္တိ အတ္ထော။ ဘူမိသယာ နရာ နာမ အပရဂေါယာနကာ ဥတ္တရကုရုကာ စ။ ယသ္မာ တေ ဂေဟပရိဂ္ဂဟာဘာဝတော ဘူမိယံယေဝ သယန္တိ၊ န ပါသာဒါဒိသု။ ပဋိလဘိတိ ဥပ္ပါဒေသိ။ ဧတံ အာသံ မာ အကာသိတိ ဧသာ ယထာ ပုဗ္ဗေ ဒုသိမာရဿ၊ ဧဝံ တုယံ အာသာ ဒိဿရတ္ထံ အနတ္တာဝဟာ၊ တသ္မာ ဒေဝိသံ အာသံ မာ အကာသိတိ မာရဿ ဩဝါဒံ အဒါသိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ သုဝိညေယျမေဝ။

ပပဉ္စသုဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

မာရတဇ္ဇနိယသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

နိဋ္ဌိတာ စ စူဠယမကဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ။

မူလပဏ္ဏာသဒ္ဓိကာ သမတ္တာ။

(ဒုတိယော ဘာဂေါ နိဋ္ဌိတော။)

မူလပဏ္ဏာသဒ္ဓိကာယ ဒုတိယဘာဂ

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ခမဏိကာ

ပဒါနုက္ခမော	ပိဋကော	ပဒါနုက္ခမော	ပိဋကော
[အ]		[အ]	
အကထံကထိ°	၅၉	အဇ္ဈောတ္တရိတွာ	၂၄၅
အကာရဏနိဿိတံ	၂၄၉	အဇ္ဈောသာယ	၁၈၈
အကုပ္ပာ	၁၇၈	အဇ္ဈောသိတာ	၁၀
အက္ကန္တံ	၃၆	အညမညမိဿာ	၂၈၃
အက္ကမတိ	၁၅၉	အညာဏီ	၃၁၁
အဂဏေတွာ	၂၃၆	အညာတံ	၂၅၄
အဂတိဂါမိနိ°	၂၀	အဇ္ဈိယတိ	၁၄၁
အင်္ဂကုဋ်	၁၅၉	အဇော	၇၅၊ ၁၈၇
အင်္ဂဒံ	၂၈	အဋ္ဌပုတ္တိကော	၁
အင်္ဂါနိ	၁၉၃	အဏုံ	၈၂
အင်္ဂုဗ္ဗါရေန	၂၆၆	အဏ္ဍကာ	၂၄၉
အဓိတ္တိကာရေန	၅၈	အတမ္ဗယတံ	၉၅
အစ္စန္ဒနိဋ္ဌော	၂၁၇	အတရမာနာနံ	၃၄
အစ္စန္ဒဗြဟ္မစာရိ	၂၁၈	အတိဒပ္ပိတော	၃၀၀
အစ္စန္ဒယောဂက္ခေမိ	၂၁၇	အတိရိတံ	၂၅၄
အစ္စန္ဒပရတော	၃၀၁	အတုလိတံ	၂၅၄
အစ္ဆန္ဒိကာ	၁၃၇	အတ္တကာမာ	၁၈၁
အစ္ဆန္ဒံ	၁၆၁	အတ္တပဋိက္ခေပဋ္ဌော	၉၄
အစ္ဆန္ဒဓာရံ	၁၈၉	အတ္တာမိပတေယျာ	၂၃၁
အဇဇိတံ	၂၁၄	အတ္တကာမတာယ	၇၈
အဇာတဗုဒ္ဓိ	၂၆၅	အတ္တနိဿိတံ	၂၅၀
အဇ္ဈတ္တံ	၄၆၊ ၁၆၁	အတ္တဝသော	၁၄၄
အဇ္ဈတ္တိကာ	၁၆၆	အတ္တသလ္လာပိကာ	၁၂
အဇ္ဈာပဇ္ဇော	၃၀၀	အတ္တာဝဟံ	၂၄၆
အဇ္ဈောဂါဟိတွာ	၁၇၅	အဒိဋ္ဌံ	၂၅၄
အဇ္ဈောဂါဠာ	၁၄၃	အဒ္ဓါ	၃၁၆

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[အ]		[အ]	
အဓမ္မစရိယာ	၂၄၈	အနုတ္တာနိကတံ	၁၉၇
အဓိပ္ပယာသော	၈	အနုနယကရဏဝသေန	၁၇၅
အဓိမတ္တံ	၁၀၀	အနုပဋ္ဌပေတွာ	၂၂၈
အဓိမုစ္ဆိတွာ	၂၃၆	အနုပဟတံ	၂၀၈
အဓိမုဉ္ဇိတွာ	၈၀	အနုပ္ပဒါတာ	၁၅၅
အနန္တရိယာ	၁၃၂	အနုပ္ပဗန္ဓေဟိ	၁၈၉
အနတ္တာ	၂၅၇	အနုမတိပုစ္ဆာ	၁၈၇
အနဓိဝါသနေန	၈၂	အနုမိနိတဗ္ဗံ	၅၁
အနန္တံ	၃၁၇	အနုယုတ္တေန	၇၂
အနန္တဇိနော	၁၄၁	အနုယောဂေါ	၅၃
အနန္တနယံ	၁၁၇	အနုဝိစရိတံ	၉၀
အနန္တမာနသော	၉	အနုသန္ဓိ	၁၈၈
အနပ္ပကံ	၂၁၁	အနုသယာ	၂၈၆
အနဘိဘူတော	၂၄၄	အနုသာဝေတွာ	၁၈၄
အနဘိရဗ္ဗိ	၉၈	အနုသာသနီ	၄၉၊ ၅၀
အနလင်္ကရိတွာ	၁၂၉	အနေလဂဋ္ဌာ	၁၆
အနဝဇ္ဇံ	၃၀၀	အန္တရာ	၁၂၆
အနာဂတရူပံ	၂၁၀	အန္တရာယိကာ	၈၂
အနာဝဋ္ဌော	၂၃၃	အန္တောနိမုဂ္ဂပေါသိနိ	၁၃၆
အနာဝိလော	၂၃၉	အန္တောဝသေ	၁၉၄
အနိဂ္ဂဟိတော	၁၀၆	အန္ဓိဘူတော	၃၁၁
အနိစ္စာ	၂၁၈	အန္ဓာဝိသိတွာ	၃၁၂
အနိဒဿနံ	၃၁၇	အပဂမနပစ္စယာ	၂၇၅
အနိမိတ္တာ	၂၇၅	အပစာယမာနော	၁၂၁
အနိမိသေဟိ	၁၃၉	အပစိနာတိ	၃၀၉
အနိကာ	၁၈၁	အပထဝိ°	၈၁
အနုကမ္ပကော	၁၅၄	အပဒါနံ	၅၀
အနုက္ကမနီယေန	၃၂	အပရပ္ပစ္စယော	၂၀၈
အနုဂတာ	၂၃၇	အပရပ္ပတ္တိယော	၂၀၈
အနုစ္ဆရိကာ	၂၄၀	အပရိစ္ဆေဒံ	၂၄၉

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၃၂၇

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[အ]		[အ]	
အပရိတ္တေန	၄၄	အဘိနိက္ခမနံ	၁၈၆
အပရိယောဂါဟနံ	၂၃၆	အဘိဘဝန္တိ	၆၅
အပရိသေသံ	၄၇	အဘိရန္တံ	၁၁၅
အပသာဒနာ	၃၀၂	အဘိသန္တာပနံ	၂၁၄
အပသာဒေတိ	၅၀	အတ္တုဋ္ဌိတောဝ	၂၂၈
အပါယေသိ	၃၁၅	အမက္ခေတွာ	၁၅၁
အပိလာပနကိစ္စံ	၂၈၂	အမနသိကာရော	၇၅
အပ္ပစ္စယော	၉၈	အမနာပါ	၂၄၉
အပ္ပဋ္ဌိဘာနော	၈၄	အဗ္ဗကဋ္ဌိကံ	၁၄
အပ္ပဋ္ဌိသင်္ခါ	၄၈	အယသံ	၃၁၃
အပ္ပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟိ	၅၀	အယေန	၂၄၀
အပ္ပဒုက္ခေန	၃၂၀	အရညံ	၇၁
အပ္ပနံ	၂၄	အရညဂါမကေ	၃၀၀
အပ္ပမာဏာ	၂၇၆	အရန္တရာနိ	၁၉၀
အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ	၁၃၄	အရဟတာ	၇
အပ္ပဿာဒါ	၄၆	အရိယပထေ	၂၂၃
အပ္ပါဏကံ	၃	အရိယပရိယေသနာ	၁၂၇
အပ္ပေသက္ခာ	၁၇၇	အရိယော	၁၆၁
အဗ္ဗုဒ္ဓံ	၇၃	အရိနံ	၆
အဗ္ဗောကိဏ္ဍိ	၁၁၁	အရူပီ	၈၁
အဗျာပါဒေါ	၆၈	အလဂ္ဂနဋ္ဌေန	၁၅၂
အဗျာဗန္ဓိ	၄၅	အလမရိယော	၁၆
အဗျာမိဿတာ	၁၀၂	အလ္လိနာ	၁၀
အဘယော	၃၀၁	အလ္လိနော	၂၀၇
အဘာဝဋ္ဌေန	၂၅၇	အလ္လိယေထ	၂၂၆
အဘာဝတာ	၁၆၇	အဝဏ္ဏဘာသနေ	၇၈
အဘိက္ကမထ	၁၈၂	အဝဒေဟနတော	၅၄
အဘိညာ	၁၅၀	အဝိဿာတပက္ခိကော	၇၀
အဘိဒန္တံ	၇၇၊ ၂၁၄	အဝိဇာတဂါဝေါ	၂၀၀
အဘိနန္ဒတိ	၂၂၉	အဝိန္ဒေယျော	၉၇

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၃၂၉

ပဒါနုက္ကမော

[အ]

ပိဋကော

အာသီတိကပဗ္ဗာနိ

၃၆

အာသေဝနာ

၂၀၂

အာဟဋ္ဌေသု

၇၁

အာဟရန္တိ

၂၀၉

အာဟာရသမ္ဘဝံ

၂၂၅

[ဣ]

ဣန္ဒာရမာယိတာ

၁၀၅

ဣန္ဒာပေတိ

၄၉

ဣဋ္ဌာရမ္မဏဘူတာ

၄၁

ဣတ္ထိ

၁၁၂

ဣဒပ္ပစ္စယတာ

၁၃၁

ဣဒ္ဓိ

၃၃၂၅၄

ဣန္ဒာ

၃၂၁

ဣဿတ္တံ

၄၂

ဣဿရော

၃၁၂

ဣဿာသော

၃၈

[ဥ]

ဥက္ကံသိတွာ

၁၈၁

ဥက္ကစေလာ

၁၉၈

ဥက္ကဏ္ဍတိ

၉၅

ဥက္ကဏ္ဍိတွာ

၂၇၃

ဥက္ခိပိ

၁၂၁

ဥဂ္ဂဏ္ဍနံ

၁၅၉

ဥဂ္ဂဟာပနံ

၁၅၉

ဥဂ္ဂဟိတံ

၁၈၈

ဥဂ္ဂဟိတသိပ္ပေါ

၃၉

ဥဒ္ဓိတညူ

၁၃၆

ဥဒ္ဓါဋ္ဌိယေယျ

၇၀

ပဒါနုက္ကမော

[ဥ]

ပိဋကော

ဥစ္စနိစေ

၃၁၄

ဥစ္စာဝစာနိ

၃၀၉

ဥဇ္ဇင်္ဂလေ

၁၈၇

ဥဋ္ဌဟတော

၄၂

ဥဋ္ဌာဟိကာ

၈၀

ဥဋ္ဌိတေ

၂၃၅

ဥတုဖရဏံ

၂၃၈

ဥတ္တရစ္ဆဒေါ

၃၂

ဥတ္တရသေတု

၈၈

ဥတ္တာနော

၂၃၃

ဥတ္တိဏ္ဏော

၁၂၄

ဥဒကလေဏံ

၃၂၁

ဥဒကာနုဂတာ

၁၆၇

ဥဒါနံ

၁၄၆

ဥဒ္ဓေသော

၇၄

ဥန္တတုန္တတာနိ

၃၆

ဥပကာရိယော

၄၃

ဥပဂစ္ဆတိ

၁၉

ဥပဂတာ

၁၀

ဥပဂတော

၂၀၇

ဥပဂါယမာနာ

၁၈၆

ဥပဋ္ဌာတု

၂၉၅

ဥပဒ္ဓဝံ

၆၉

ဥပဒ္ဓဝေထ

၂၃၅

ဥပဓယော

၁၂၇

ဥပဓာရေတွာ

၂၀၇

ဥပမိ

၂၀

ဥပနိသိန္နကထာ

၁၉၆

ဥပနိသိတဗ္ဗာ

၇၄

ဥပနိတာ

၂၂၇

ပဒါနုတ္တမော

[၉]

ပိဋကော်

ဥပပန္နာသေ

၁၄၁

ဥပလတ္တံ

၂၅၀

ဥပဟတာနိ

၂၇၅

ဥပါဒါနံ

၁၁၈

ဥပါဒိန္ဒကေ

၂၁၆

ဥပါယေန

၃၂၀

ဥပေတံ

၅၄

ဥပ္ပန္နမေတ္တစိတ္တာ

၈၀

ဥပ္ပလိနီ

၁၃၆၊ ၂၃၇

ဥပ္ပါဒေတာ

၆

ဥပ္ပိလာဝိတတ္ထံ

၉၉

ဥဗ္ဗိဒ္ဓေ

၂၉၇

ဥသုမဇာတော

၁၇၃

ဥသ္မိကတော

၈၄

ဥဿာဒနာ

၃၀၂

ဥဿာဟဇာတေ

၁၁၄

ဥဿောဠီ

၅၅

ဥဋ္ဌာရေ

၃၂၂

[၉]

ဦမိဘယာဒီဟိ

၁၅

ဦရုဗဒ္ဓါသနံ

၁၆၂

ဦဟတော

၇၂

[•]

ဧကဋ္ဌနံ

၁၂၂

ဧကစိတ္တသမာယုတ္တာ

၁၆၈

ဧကတလံ

၂၂၀

ဧကနာမကာ

၂၇၆

ဧကနာဠိကာ

၁၉၂

ပဒါနုတ္တမော

[•]

ပိဋကော်

ဧကနိရောဓတာ

၂၆၂

ဧကန္တဒုက္ခာ

၃၁

ဧကန္တသုခံ

၄၉

ဧကပဋိဝေဓေန

၂၅၈

ဧကပထေနေဝ

၃၂

ဧကပဒိကံ

၂၅၅

ဧကပဒုဒ္ဓါရေ

၂၅၅

ဧကဘတ္တိကော

၁၅၇

ဧကဝတ္ထုကတာ

၂၆၂

ဧကာရမ္မဏတာ

၂၆၂

ဧကာဟဝါရေန

၃၅

ဧကာဟိကံ

၃၅

ဧကုပ္ပါဒတာ

၂၆၂

ဧကီကူလသ္မိ

၃၁၆

ဧကေယျကကမ္မကာရဏံ

၄၄

ဧကတိဏာဒီနိ

၃၅

ဧဝံအဓိပ္ပါယာ

၂၉၄

ဧဝံကာမာ

၂၉၄

ဧဝံဆန္ဒာ

၂၉၄

[၁၆]

ဩကစရော

၇၁

ဩကပ္ပနာ

၃၀၄

ဩက္ကမတိ

၂၁၁

ဩက္ခာယိကာ

၃၆

ဩသနံ

၂၉၁

ဩစရကာ

၈၂

ဩတရိတွာ

၅၂

ဩတာရံ

၆၉

ဩဒကန္တိကော

၈၉

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၃၃၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[ဩ]		[က]	
ဩနမတိ	၃၀၁	ကတ္တာ	၃၁၂
ဩပက္ကမိကာဟိ	၂၁၃	ကထာဥပစာရံ	၁၈၇
ဩပပါတိကာ	၂၉	ကထာမဂ္ဂေါ	၂၀၁
ဩပသာယိကော	၃၁၃	ကထာဝတ္ထု	၁၂၀
ဩမဒ္ဒန္တိ	၄၃	ကန္တိတာ	၁၀၇
ဩရသော	၁၆၅	ကပ္ပယဌေါ	၁၀၀
ဩလီယတိ	၁၀၁	ကမနိယာ	၄၁
ဩလုဗ္ဗ	၅၈	ကမ္မကာရကစိတ္တံ	၂၅၉
ဩလောကေတိ	၃၉	ကမ္မနိယာမေန	၂၉၃
ဩဝါဒေါ	၄၉၊ ၅၀	ကမ္မန္တရာယိကာ	၈၂
ဩသက္ကန္တေ	၁၀၁	ကမ္မပထဝသေနော	၂၃၂
ဩသာဒေန္တိ	၁၉၀	ကမ္မလက္ခဏော	၁၉၅
ဩသာပေတွာ	၁၈၃	ကမ္မသဇ္ဇံ	၃၁၆
ဩသာရေန္တဿ	၂၉၇	ကမ္မာယူဟနက္ခဏော	၂၉၃
ဩဋ္ဌာရိကံ	၂၁၁	ကမ္မာသံ	၃၀၈
ဩဋ္ဌာရိကော	၆၇	ကရဇကောယံ	၂၃၇
		ကရဇော	၂၃၆.၇
[က]		ကရတော	၂၆၅
ကံသတာဠု	၂၂၀	ကရမရေ	၃၁၆
ကံသသတာ	၁၃	ကလဟဘဏ္ဍနဝသေန	၃၀၅
ကက္ကသာ	၂၄၉	ကလျာဏမိတ္တတာ	၂၉၈
ကက္ကာရိကံ	၁၄	ကလျာဏော	၂၄၅
ကက္ခဠံ	၁၆၆	ကသဇ္ဇေ	၂၄၀
ကက္ခဋကမ္မာ	၄၈	ကသိ	၄၁
ကက္ခဋော	၂၄၈	ကဟာပဏိကံ	၄၄
ကန္တိတိ	၅၂	ကဋ္ဌာရတာယ	၁၄၆
ကဋ္ဌိယဥက္ခလိကာ	၄၃	ကာယင်္ဂံ	၂၀၈
ကဋုကာ	၃၂၊ ၂၄၉	ကာမဒဒေါ	၃၃
ကဏှာ	၃၂၁	ကာမပဋိသံယုတ္တော	၆၇
ကတဟတ္ထော	၃၉	ကာမူပသံဟိတာ	၄၁

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော
[က]		[က]	
ကာယဒရထော	၂၁၆	ကောဠိပ္ပတ္တော	၁၇၁
ကာယန္တယံ	၂၁၀	ကောဠိတာ	၁၀၇
ကာယသင်္ခါရာ	၂၇၄	ကောဇ္ဇေန္တိ	၄၄
ကာရဏံ	၂၇	ကောဠိ	၁၉၄
ကာရဏိကာ	၄၄	ကောဠိဂုံ	၁၄၀
ကာလုပ္ပိတံ	၁၃	ကောဓနော	၁၇
ကာသု	၃၂	ကောသမ္ဘိ	၃၀၄
ကာဠာရိကာ	၁၄၆	ကောသလာ	၂၄၃
ကိစ္စတော	၂၅၉	ကောဠိ	၂၁၃
ကိဉ္ဇိက္ခံ	၂၄၉	ကောဠာပံ	၂၁၃
ကိပ္ပိလ္လပုဋ္ဌကံ	၈၀		
ကိပ္ပိသာ	၈၀	[ခ]	
ကိလိဋ္ဌတပါနံ	၂၁၀	ခဏိကတ္ထင်္ဂမော	၁၁
ကိလေသဘယံ	၃၀၁	ခဏိတ္ထိ	၂၆၉
ကိလေသဘောဒါယ	၅၅	ခဏ္ဍိ	၃၀၇
ကိသာဗလကေ	၂၀၀	ခဏ္ဍိတဒန္တိ	၄၅
ကိဋ္ဌနကံ	၂၂၈	ခန္ဓပဓိ	၉၂
ကုပ္ပတိ	၁၆၇	ခယနိရောဓေန	၂၇၀
ကုပ္ပိတေန	၁၇၃	ခယဝိရာဂေါ	၂၁၉
ကုဗလပူရိတော	၇၄	ခရာ	၃၂
ကုမာရော	၃၀၉	ခရိဂတံ	၁၆၆
ကုလ္လံ	၈၈	ခလဂ္ဂံ	၁၄၀
ကုသလနိဿိတံ	၇၅	ခါယိတံ	၁၇၃
ကုသလာနံ	၁၅၀	ခါရာပတစ္ဆိကံ	၄၄
ကုဋေ	၂၆၅	ခီရောဒနံ	၁၄
ကေဒါရပရိစ္ဆိန္နံ	၃၀၅	ခေမံ	၂၇
ကေယူရံ	၂၈	ခေမဿ	၅၅
ကေရာဠိကာ	၂၀၃		
ကေဝလံ	၃၁၁	[ဝ]	
ကေဝလီ	၁၀၂	ဂဂ္ဂရဿရာ	၂၈
		ဂဏ္ဌနကိလေသော	၁၇၉

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုတ္တမဏိကာ ၃၃၃

ပဒါနုတ္တမော
[ဝ]

ဂဏ္ဍိပဉ္စ	၂၇၉
ဂဏ္ဍပါနံ	၂၂၁
ဂတိ	၃၁၄
ဂတိမန္တာနံ	၂၅၅
ဂမိတာ	၁၄၃
ဂန္တဗ္ဗာ	၃၀
ဂန္ထဇာတံ	၁၅၀
ဂန္ထဗ္ဗော	၂၂၀
ဂဗ္ဘော	၂၂၇
ဂမ္ဘီရော	၁၃၀
ဂရု	၂၂၇
ဂရုကရဏာ	၃၀၆
ဂရုသံဝါသော	၇၄
ဂဟဏကုဋ်	၁၅၉
ဂဟဏဝသေန	၉
ဂဟပတာနိ	၈၀
ဂဟိတနာဝံ	၃၁၆
ဂါမတော	၁၀၆
ဂါမဓမ္မော	၈၉
ဂါမန္တံ	၇၁
ဂါမဘောဇကံ	၁၈၇
ဂါဟဂါဟကော	၁၁၃
ဂါဟမုတ္တကော	၁၁၃
ဂိဇ္ဇကာဝသထော	၁၈၀
ဂိဇ္ဈကုဋော	၄၇
ဂုယုပန္တံ	၁၉၈
ဂုဠပုဝံ	၆၇
ဂူထနိဒ္ဓမနပနာဠိ	၃၂၁
ဂူဠော	၂၇၉
ဂေဟဿိတာ	၇၈

ပဒါနုတ္တမော
[ဝ]

ဂေါစရဇ္ဈတ္တမေဝ	၂၁၅
ဂေါတမဂေါတ္တံ	၂၄၄
ဂေါတ္တံ	၂၄၄
ဂေါဘတ္တံ	၁၉၄
ဂေါမဏ္ဍလံ	၁၉၃
ဂေါသိင်္ဂသာလဝနဒါယံ	၁၈၀

[ဃ]

ဃဋ္ဌေန္တဿ	၄၂
ဃဋ္ဌယိတွာ	၃၂၃
ဃဋ္ဌိယမာနော	၄၂
ဃဋ္ဌေထ	၃၂၁
ဃဋ္ဌေဿန္တိ	၁၂၂
ဃမ္မနိ	၃၁၅
ဃာတိယန္တု	၂၅၀
ဃောဋ္ဌကော	၅
ဃောသော	၁

[ဝ]

စက္ခုဘူတော	၆၂
စက္ခုဝိညေယျာ	၄၁
စတုကုဏ္ဍိကော	၃၃
စတုပ္ပမာဏိကော	၁
စတုရဿာ	၁၉၂
စိဏ္ဍဋ္ဌာနံ	၁၉၄
စိဏ္ဍဝသီ	၇၇
စိတ္တသင်္ခါရာ	၂၇၄
စိတ္တာရာဇနံ	၄၁
စိန္တကဇာတိကော	၆၇
စိန္တတော	၁၃၄

ပဒါနုတ္တမော

[၈]

ပိဋကော်

စိန္တေသိ

၁၇

စိရကေန

၁၉၄

စိဝရဂဗ္ဘေန

၁၈၁

စိဝရလူခံ

၂

စေတသောဝိနိဗန္ဓာ

၅၂

စေတောဒိလာ

၅၁

စေတောဝိမုတ္တိ

၁၇၈၊ ၂၆၈

စေလုက္ကာဟိ

၁၉၈

[ဆ]

ဆဒ္ဓိတမတ္တေ

၁၅

ဆဗဿာယတနိကော

၃၂၂

ဆမာနိကိဏ္ဍံ

၃၃

ဆဋ္ဌင်္ဂဝါ

၁၄၀

ဆာတကေဟိ

၄၄

ဆိန္ဒူ

၉၉

ဆိန္ဒူပိလောတိကော

၉၉

ဆေကော

၂၆၅

[ဇ]

ဇင်္ဂလာနံ

၁၆၃

ဇဃိဝဏ္ဏိဇ္ဇာ

၄၂

ဇနပဒဘောဇကံ

၁၈၇

ဇရာဇိဏ္ဍော

၃၈

ဇလုံ

၂၄၁

ဇာတမေဒံ

၂၁၀

ဇာတရူပံ

၁၂၇

ဇာတိမဟာလ္လကော

၃၈

ဇာတိဝနံ

၅၈

ဇာနတာ

၇

ပဒါနုတ္တမော

[၉]

ပိဋကော်

ဇာနနဘာဝေါ

၂၈၆

ဇာနပဒိနော

၂၂၉

ဇီဝိတံ

၁၆၈

ဇုတိ°

၃၀

ဇုတိ

၃၃

ဇေဋ္ဌကရုက္ခဿ

၁၈၀

ဇေဋ္ဌကော

၃၁၂

ဇောတိမာလိကံ

၄၃

[ဈ-ဠ]

ဈာနံ

၁၂၆

ဈာနောက္ကန္တိကံ

၁၉၁

ဠတ္တံ

၃၀၀

ဣဏဒဿနံ

၁၆၊ ၁၇၇

ဣဏပဒံ

၁၆၂

ဣဏပဒါနိ

၁၄၅

ဣဏမုခေ

၁၀၆

ဣဏဝဠုဉ္ဇံ

၁၆၂

ဣဏဝါဒံ

၁၂၈

ဣဏေန

၅၅

ဣတိကောဋိ°

၃၂၀

ဣတိ

၁၅၂

[ဍ]

ဍာနံ

၁၁၃

ဍိတိယာ

၂၇၆

ဍိတိသုခါ

၂၈၆

[ဎ]

တဇ္ဇော

၁၇၄

တဏှာသင်္ခယော

၂၁၇

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုတ္တမဏိကာ

၃၃၅

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[တ]		[ဇ]	
တဏှာသဃိာဋေ	၂၂၉	ထူလံ	၈၂
တထတော	၉၃	ထေနော	၁၅၄
တထဘာဝါယ	၄၄		
တဒါရမ္ပဏံ	၈၀	[ခ]	
တန္တာဝုတာနံ	၃၅၊ ၁၇၉	ဒဏှပပါဏိ	၅၈
တပေါ	၅၄	ဒဏှဝိတ္တတာယ	၅၈
တရယန္တိ	၄၁	ဒဏှသတ္တာဘိနိပါတံ	၁၀၆
တာလဝဏ္ဏံ	၁၄	ဒဏှော	၃၈
တိက္ခာနိ	၁၃၅	ဒဏှော	၁၅၃
တိဏဗီဇာနိ	၁၂၁	ဒတ္တိ	၃၅
တိတ္တကာလာဗု	၂၉၇	ဒန္တာဝရဏံ	၁၆
တိတ္တံ	၁၉၆၊ ၁၉၇	ဒန္တော	၂၉၃
တိတ္ထိယပရိဒေဝိတေ	၁	ဒသော	၃၁၂
တိတ္ထိယာ	၆	ဒဿနသမ္ပန္နာ	၁၄၅
တိဗ္ဗာ	၃၂	ဒဿနာနုတ္တရိယံ	၂၀၈
တိမူလံ	၁၀၅	ဒဟဇရာ	၃၀၉
တိမ္မရသကံ	၁၄	ဒါရဏော	၂၄၈
တိလကံ	၅၁	ဒိဋ္ဌဋ္ဌာနာနိ	၉၂
တုစ္ဆာ	၄	ဒိဋ္ဌိထာမေန	၈၄
တုလိတော	၃၆	ဒိဋ္ဌိနိဿယော	၉၂
တုလိနိ	၈၁	ဒိဋ္ဌိပိပ္ပန္နိတာနိ	၂၀၈
တေမေတိ	၂၃၇	ဒိဋ္ဌိဝိသုကာနိ	၂၀၈
		ဒိဋ္ဌိသမ္ဘရိတာနိ	၂၀၈
[ဇ]		ဒိဗ္ဗန္တိ	၃၁
ထဏ္ဏိလပိဋကံ	၃၀၁	ဒိဗ္ဗာ	၁၈၇
ထဒ္ဓဘာဝံ	၂၀၇	ဒိဝါတရံ	၂၀၁
ထိရံ	၃၁၁	ဒိဝါပဓာနိကာ	၂၀၃
ထိရတော	၉၃	ဒိဃပိင်္ဂလော	၁၂၈
ထုတိသောသော	၂၄၅	ဒိဃရတ္တံ	၈၂
ထူဏံ	၂၀၂	ဒုက္ကရကာရိကံ	၂

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[ခ]		[ခ]	
ဒုက္ခမတာ	၉၃	ဓမ္မကထာဗန္ဓ	၁၉၈
ဒုက္ခဝတ္ထုကတာ	၉၃	ဓမ္မဂရုတာ	၁၀၉
ဒုက္ခဝိပါကံ	၂၉၁	ဓမ္မဒါယာဒေါ	၁၆၆
ဒုက္ခာပေထ	၃၂၁	ဓမ္မနိယာမေန	၂၁၅
ဒုက္ခိတော	၇၅၊ ၂၃၄	ဓမ္မဘူတော	၆၂
ဒုက္ခေန	၁၃၀	ဓမ္မဿဝနေ	၂၃၅
ဒုဂ္ဂတိဝေဒနိယာနိ	၂၄၀	ဓမ္မာနုသာရိနော	၁၀၀၊ ၂၀၀
ဒုဠုလ္လော	၈၉	ဓမ္မာနုသာရိ	၁၀၀
ဒုဠော	၂၉၃	ဓမ္မာဘိသမယော	၁၃၆
ဒုဒ္ဓိပနာ	၂၈၃	ဓမ္မိကထာ	၁၈၃
ဒုဗ္ဗစော	၅၀	မိတ္တိမန္တာနံ	၂၅၅
ဒုဗ္ဗလဘောဇကာ	၂၇၂	ဓုနိတွာ	၁၉၁
ဒုဗ္ဗလမနုဿာ	၁၈၁	ဓုဝသေဝနံ	၁၉၀
ဒုဗ္ဗလော	၁၂၂	ဓုမာယန္တော	၁၀၅
ဒုဿန္တိ	၂၄၀	ဓုမာယိတံ	၁၀၅
ဒေဝဓမ္မာ	၂၃၂	ဓုမော	၁၉၆
ဒေဝနဋ္ဌိ	၂၄၃		
ဒေဝါ	၃၁		
ဒေသော	၂၀၄		
ဒေါဏိနိဗ္ဗဇ္ဇနိ	၁၄		
ဒေါသိနာ	၁၈၇		
ဒွဂ်လကပ္ပေါ	၁၀၃		
ဒွိသကဿထာမံ	၃၈		
[ခ]		[န]	
ဓံသီ	၂၀၈	နစိရပက္ကန္တေ	၁၇၇
ဓနဟေတု	၂၄၉	နလာဂ္ဂိကံ	၅၉
ဓနုကလာပံ	၄၃	နဝတ္ထဗ္ဗာရမ္မဏာ	၂၇၇
ဓနုဂ္ဂဟော	၃၈	နဠော	၂၀၀
ဓနုလက္ခဏံ	၁၉၃	နာဂရိကော	၃၂၀
		နာဠကပရိဝါရေန	၂၂၁
		နာတိကော	၁၈၀
		နာနတ္ထသိတာ	၉၆
		နာနာဓိမုတ္တိကတံ	၂၃
		နာရာယနံ	၁၉
		နိကန္တိ	၁၆၇
		နိက္ခေပနံ	၂၁၁

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[၁]		[၁]	
ပစ္စတ္တံ	၃၀၉	ပဋိဗာဟတိ	၃၁၁
ပစ္စတ္တဝေဒနိယော	၃၂၂	ပဋိဘာတု	၂၉၅
ပစ္စယသမ္ပတ္တိ°	၁၆၁	ပဋိဘာနံ	၁၈၇
ပစ္စယဘိဟာရော	၁၉၈	ပဋိဝေဒယာမိ	၂၃၂
ပစ္စယော	၂၂၆	ပဋိသန္တာရကထာ	၁၈၃
ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗော	၅၁	ပဋ္ဌပေန္တော	၁၆၉
ပစ္စုပဋ္ဌိတာ	၂၁၅	ပဏီတော	၁၃၀
ပဇဟတိ	၂၆၇	ပဏ္ဍိစ္စေန	၆၆၊ ၁၃၉
ပဇာတက္ကာ	၁၄၈	ပဏ္ဍိတဝေဒနိယော	၁၃၁
ပဉ္စဂီကံ	၂၂၀	ပဏ္ဍိတာ	၈၀
ပဉ္စာဟိကံ	၁၈၄	ပတတိ	၁၀၆
ပဉ္စာဟိကဝါရော	၁၉၄	ပတိကုဋ္ဌတိ	၃၂၂
ပဉ္စပုဆိနံ	၁၈၃	ပတိတမာနဒ္ဓဇော	၉၇
ပဉ္စဗျာကရဏံ	၃၉	ပတိလိယတိ	၃၂၂
ပဉ္စော	၁၄၅	ပတိဝတ္တတိ	၃၂၂
ပညာတာနံ	၂၂၂	ပတိဿတာ	၁၀၀
ပညာပုဗ္ဗင်္ဂမံ	၁၀၀	ပတ္တလူခံ	၂
ပညာယတိ	၁၉၈	ပတ္တနာ	၁၆၇
ပညာဝါဟိ	၁၀၀	ပထာဝိနော	၃၂၁
ပညာဝုဒ္ဓိကော	၇၀	ပဒံ	၃၉
ပဋိစရတိ	၅၀	ပဒေသော	၂၈၁
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ	၁၃၁	ပဓာနဘူတာ	၅၄
ပဋိစ္စန္ဒကုဋ်	၁၅၉	ပဓာနဝီရိယံ	၂၁၄
ပဋိစ္စာဒေတွာ	၁၈၁	ပဓာနေန	၂၁၄
ပဋိဓာဝနာ	၂၂၆	ပပဉ္စ	၂၁၆
ပဋိနိဿဋ္ဌာ	၁၃၁	ပဗ္ဗတသင်္ခေပေါ	၂၃၉
ပဋိပတ္တိသာရံ	၁၉၂	ပဘာဝိတံ	၁၄၂
ပဋိပန္နဿ	၁၀၀	ပမတ္တော	၂၂၁
ပဋိပါဋိယာ	၂၅	ပမာဏမေဝ	၁၈၃
ပဋိပ္ပဿမ္ဘေန္တော	၈၄		

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုတ္တမဏိကာ

၃၃၉

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[၁]		[၁]	
ပယောဂေါ	၂၀	ပရိယောနဉ္စိ	၂၄၁
ပရဇနာ	၁၂၂	ပရိဝဇ္ဇော	၁၅၂
ပရထောမနာယ	၂	ပရိဝါရိတော	၁၇၄
ပရပသံသနာယ	၂	ပရိသတိ	၁၅
ပရပ္ပဝါဒေါ	၁၄၅	ပရိသပ္ပနံ	၂၃၆
ပရမတ္ထေ	၁၄	ပရိသုဉ္စိ	၁၅၁
ပရဝဏ္ဏဟာရိကာယ	၂	ပရိဟရမာနာ	၂၂၁
ပရာမာသော	၁၆၇	ပရိဟရိတုံ	၁၉၃
ပရိဂတာ	၂၃၇	ပလာလပိဋကံ	၄၄
ပရိစောက္ခော	၃၂၀	ပလိဃပရိဝတ္တိကံ	၄၄
ပရိစ္စဇိဿန္တိ	၁၂၂	ပလိပေါ	၁၀၅
ပရိစ္စတ္တေန	၂၆၆	ပလိဗောဓမ္မလံ	၂၃၆
ပရိညံ	၁၄၊ ၄၀	ပလိဝေဌေန္တေ	၁၈၅
ပရိညာပဋိဝေဓော	၂၅၈	ပလ္လင်္ကေန	၁၉၀
ပရိညေယျေ	၂၆၇	ပဝတ္တာ	၆၂
ပရိဏာဟံ	၂	ပဝတ္တိနိ	၁၉၀
ပရိတ္တစေတသော	၂၂၈	ပဝနံ	၇၁
ပရိဒေဝတိ	၄၂	ပသတ္ထပသတ္ထော	၁၄၄
ပရိဒေဝန္တိ	၃	ပသာဒံ	၂
ပရိနိဗ္ဗုတန္တေ	၁၁၉	ပဿတာ	၇
ပရိပူရေတိ	၂၃၇	ပဿသုခံ	၅၄
ပရိဘာသထ	၃၂၁	ပဟာနပဋိဝေဓော	၂၅၈
ပရိဘောဒကေန	၂၇၈	ပဟူတပါယသံ	၃၀၅
ပရိဘောဂရသော	၁၄၂	ပါဠိယေက္ကံ	၂၆၆
ပရိယန္တော	၂၃၄	ပါဏဘူတေ	၁၅၄
ပရိယာဒိယတိ	၄၆	ပါပကံ	၈၃
ပရိယာဒိယိတွာ	၄၆	ပါပေန္တော	၂၆၄
ပရိယာယော	၅၇၊ ၇၇	ပါမောဇ္ဇံ	၂၄၁
ပရိယေဋ္ဌိ	၂၉၆	ပါရိဇုညေန	၂၄၄
ပရိယေသိတံ	၉၀	ပါရိပူရိ	၂

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[ဗ]		[ဗ]	
ပါသဏ္ဌာ	၁၂	ပေသိတစိတ္တဿ	၆၈
ပါသရာသိ	၁၄၃	ပေသိယော	၁၆၅
ပါသာဒပရိဝေဏေ	၁၉၀	ပေါရိသံ	၃၂
ပါဠိ	၁၈၈		
ပိင်္ဂလဓာတုကော	၁၇၈	[ဗ]	
ပိဋကိလဉ္စ	၂၀၃	ဖဠုဗိဇံ	၁၅၇
ပိဏ္ဍဂဏနာ	၄၁	ဖုနန္ဒိ	၃၂
ပိတုဋ္ဌာနံ	၁၉၄		
ပိတုရက္ခိတာ	၂၄၈	[ဗ]	
ပိဓာယ	၇၂	ဗဒ္ဓစရော	၃၁၆
ပိပါသိတေ	၃၁၅	ဗန္ဓကဟာပဏော	၂၇၂
ပိယကရဏာ	၃၀၆	ဗလမတ္တာ	၂၃၄
ပိယစက္ခုနိ	၁၈၂	ဗလဝဂါဝေါ	၁၉၉
ပိယဇာတိကာ	၄၁	ဗလဝီရိယူပပတ္တိ	၃၃
ပိယော	၁၈၂	ဗဟလပတ္တနော	၃၀၉
ပိတံ	၁၉၄	ဗဟလရာဂသဘာဝေါ	၂၉၂
ပိတဂမနိယော	၇၁	ဗဟလာ	၃၁
ပိတာပိတံ	၁၉၇	ဗဟိဒ္ဓါ	၆၇
ပိတိ	၂၄၁	ဗဟုအဂ္ဂိ	၃၈
ပိတိဂမနိယော	၇၁	ဗဟုဒုက္ခာ	၄၇
ပိတိသုခံ	၄၇	ဗဟုပါယာသာ	၄၇
ပုညံ	၃၃	ဗဟုယာဂေ	၃၈
ပုညမဟိ	၂၀၉	ဗဟုလံ	၃၂၂
ပုဗ္ဗာပရံ	၁၈၈	ဗဟုလိကမ္ပံ	၂၈၂
ပုရိမကထာယ	၁၁၈	ဗဠိသမံသိကံ	၄၄
ပုတိမုတ္တံ	၂၉၇	ဗာဓယိသု	၈၂
ပုတိမူလာနိ	၃၇	ဗာဟိတွာ	၃၁၃
ပုရေတွာ	၁၂၅	ဗာဠုဂိလာနံ	၄၅
ပေစ္စဘာဝေါ	၃၀	ဗိမ္ဗိသာရော	၄၈
ပေမမတ္တံ	၁၀၀	ဗိလင်္ဂထာလိယံ	၄၃

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုတ္တမဏိကာ

၃၄၁

ပဒါနုတ္တမော ပိဋကော်

[ဗ]

ဗိဇဂါမော	၁၅၇
ဗိဇဗိဇံ	၁၅၇
ဗုဇ္ဈနတ္ထာယ	၂၁၅
ဗုဒ္ဓမာမကာ	၁၅
ဗျဇ္ဇနံ	၃၉
ဗျာဓိကံ	၄၅
ဗျာပဇ္ဇတိ	၂၂၀
ဗျာပါဒေါ	၆၇
ဗြဟ္မကာယိကာ	၂၅၁
ဗြဟ္မစရိယံ	၃၃
ဗြဟ္မဌာနံ	၃၁၁
ဗြဟ္မနိမန္တနိကံ	၃၁၉
ဗြဟ္မဘူတော	၆၂
ဗြာဟ္မဏော	၂၃၉

[ဘ]

ဘက္ခသံ	၃၃
ဘဂဝံနေတ္ထိကာ	၂၉၅
ဘဂဝံပဋိသရဏာ	၂၉၅
ဘဂဝံမူလကာ	၂၉၄
ဘဉ္ဇိတွာ	၁၉၂
ဘဏ္ဍဂုံ	၁၄၀
ဘဏ္ဍာဂါရိကပရိယတ္တိ	၈၈
ဘဗ္ဗော	၅၅
ဘဗျာနံ	၃၁၃
ဘယသဘာဝသဏ္ဌိတံ	၂၃၁
ဘာရိယံ	၃
ဘာရိယဘာရိယာ	၃၇
ဘာဝနာ	၂၈၂
ဘာဝနာပဋိဝေဓော	၂၅၈

ပဒါနုတ္တမော

[ဘ]

ဘာဝေါ	၂၇၇
ဘိဇ္ဇိတွာ	၂၂၈
ဘိန္ဒုဿရာ	၂၈
ဘုဇိဿော	၂၃၅
ဘူတဂါမော	၁၅၇
ဘူတတော	၉၃
ဘူတာနံ	၃၁၂
ဘောဒနဓမ္မဿ	၁၀၅
ဘောသကဋ္ဌာ	၄၉
ဘောဂုံ	၄၅

[ဗ]

မက္ခိတာနိ	၂၇၅
မဂ္ဂါရုဠမေဝ	၃၂
မဂ္ဂေါ	၃၁
မင်္ဂလဒါသော	၁၇၈
မင်္ဂလိကာ	၁၄၃
မစ္ဆရာယန္တိ	၁၈၅
မဏ္ဍဘူမိ	၇၉
မဏ္ဍလဂုမ္ဘံ	၁၂၂
မဏ္ဍလေ	၃၆
မဏ္ဍုကံ	၁၀၃
မတ္တဋ္ဌကော	၁၆၈
မနဝခုနကာ	၄၁
မနာပါ	၁၅၆
မနုဿကပ္ပါ	၃၁၆
မနုဿဓမ္မော	၁၅
မနုဿာနံ	၃၀၉
မန္တံ	၁၄၀
မန္တေ	၁၀၆

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[ဗ]		[ဗ]	
မမာယနဝစနံ	၃၀၆	မောရဇိကော	၁၃
မလဂ္ဂဟိတေ	၂၄၀	မောရဟတ္ထံ	၁၄
မလိနေ	၂၄၀	မောသဝဇ္ဇံ	၁၀၅
မသာရဂလ္လတ္တန္တေ	၂၂၁	မောဠိ	၇၈
မဟတ္ထိယံ	၃၀၀	မောဠိယော	၇၈
မဟလ္လကော	၁၂၂		
မဟာဇေဇ္ဇော	၂၉၉	[ဃ]	
မဟာဇာနိယော	၁၃၉	ယတ္တပ္ပဋိယတ္တော	၇၄
မဟာပါနံ	၂၂၁	ယေနကာမိဂမော	၂၃၅
မဟာမဇ္ဈိန္ဒြိယသမယေ	၂၀၃	ယောဂ္ဂါစရိယော	၇၉
မဟာရဇက္ခာ	၁၃၅	ယောနိ	၂၉
မဟေသက္ခော	၃၁၄		
မာဂမိကော	၁၉၉	[ခ]	
မာဏဝေါ	၂၂၇	ရဇတံ	၁၂၇
မာတာပိတရော	၁၅	ရဇော	၂၄၁
မာပဟာရကဟာပဏော	၂၇၂	ရဇောဇလ္လိကော	၂၄၁
မာရကာယိကာနံ	၂၈	ရတနစက်မေ	၁၃၉
မာရဓေယျံ	၁၉၉	ရမန္တိ	၁၃၁
မာရိသော	၂၁၄	ရသတဏှာယ	၃၂၂
မာလုဝါသိပါဠိကာ	၂၉၁	ရဟော	၁၈၂
မိထုနော	၁၅၅	ရာဂက္ခယော	၂၃၂
မုစ္ဆိတာ	၁၄၃	ရာဂဝိရာဂိနံ	၃၁၅
မုတ္တဂါဟကော	၁၁၃	ရာဂသန္တာနိ	၃၂၂
မုတ္တမုတ္တကော	၁၁၃	ရာဇကမ္ပံ	၄၂
မူလကမ္မဋ္ဌာနံ	၇၂	ရာဇဂဟံ	၁၀၈
မူလဗီဇံ	၁၅၇	ရာဇယုတ္တေဟိ	၂၉၀
မေတ္တံ	၁၈၂	ရာဇဝါရေ	၄၉
မေတ္တစိတ္တတာ	၁၅၄	ရာမဏေယျကံ	၁၈၇၊ ၂၂၁
မေဓာဝီ	၁၃၉	ရာဟုမုခကမ္မကာရဏံ	၄၃
မောစေန္ဒာ	၂၀၃	ရိတ္တာ	၄

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၃၄၃

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[၇]		[၈]	
ရိက္ခော	၂၀၇	ဝစ္ဆကော	၂၀၀
ရူပံ	၁၉၃	ဝဋ္ဋာနုဂတော	၁၁၉
ရူပက္ခဋံ	၁၅၉	ဝဗ္ဗိ	၁၉၃
ရူပပ္ပမာဏော	၁	ဝဗ္ဗိ	၁၉၉
ရူပပ္ပသန္ဓော	၁	ဝဏ္ဏဘဏနံ	၁၇၇
		ဝဏ္ဏော	၄၄
[၈]		ဝတံ	၃၃
လက္ခဏကတရံ	၃၁၄	ဝတသမာဒါနံ	၅၄
လင်္ဂိ	၁၀၆	ဝတ္ထံ	၃၀၇
လဇ္ဇာသဘာဝသဏ္ဌိတာ	၂၃၁	ဝတ္ထပဋိပတ္တိ	၁၈၃
လဒ္ဓိကရာ	၁၇၈	ဝဒေါ	၂၂၃
လဒ္ဓိမတ္တံ	၂၂၂	ဝနစရကေဟိ	၁၆၁
လာဘော	၂၄၉	ဝနန္တေ	၁၈၆
လာမကံ	၆၉	ဝနပတ္တံ	၅၇
လာယနေ	၁၄၀	ဝနပတ္ထဒေသနာ	၅၇
လိနဇ္ဈာသယော	၁၇၉	ဝန္တကော	၁၀၄
လိဋ္ဌာယန္တော	၂၅၅	ဝန္တသိနေဟသမ္ပဒေါ	၁၀၄
လုတ္တိတွာ	၉၇	ဝန္တဿယော	၁၀၄
လုဒ္ဒေန	၃၁၆	ဝပ္ပံ	၁၂၁
လုဒ္ဒေါ	၂၄၈	ဝပ္ပကာလေ	၁၄၀
လူခံ	၁	ဝယဓမ္မတာ	၁၆၇
လေပယဋ္ဌိ	၃၂၁	ဝလ္လိပက္ကံ	၁၄
လေသော	၁၀၃	ဝသလဓမ္မော	၈၉
လောကစိတြေသု	၃၂၂	ဝသီ	၃၁၂
လောကသန္တိဝါသော	၁	ဝသီဘာဝေါ	၁၂၂
		ဝါကေန	၁၉၄
[၉]		ဝါစံ	၂၈၃
ဝစနပထေ	၈၀	ဝါစင်္ဂ	၂၀၉
ဝစီသင်္ခါရာ	၂၇၄	ဝါစာဘိဟာရော	၁၉၈
ဝစ္ဆကံ	၃၀၉	ဝါဒသတာနိ	၂၀၀

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[•]		[•]	
ဝါဒိတာယ	၃၁၇	ဝိဘဝံ	၃၁၈
ဝါဒေါ	၁၀	ဝိဘဝေါ	၃၀
ဝါမတော	၅၀	ဝိရဇ္ဇန္တိ	၁၃၂
ဝါလံ	၂၀၃	ဝိရဒ္ဓေါ	၂၉၀
ဝါလဝေမိရူပေ	၁၄၅	ဝိရာဂေါ	၉၆
ဝိကဋ္ဌဘောဇနေ	၃၅	ဝိလမ္ဗန္တိ	၂၉၂
ဝိဂတန္တာနိ	၂၃၄	ဝိလိယမာနာ	၁၆၇
ဝိဂ္ဂါဟိကကထံ	၅၉	ဝိဝဋ်	၁၃၈
ဝိစိကိစ္ဆန္တော	၂၃၅	ဝိဝါဒါပန္နာ	၃၀၅
ဝိစိနန္တော	၅၂	ဝိဝေကံ	၁၇၃
ဝိဆန္တံ	၃၁၂	ဝိသံဝါဒိကာ	၁၂၄
ဝိဇ္ဈိတဗ္ဗာ	၇၉	ဝိသံသဋ္ဌာ	၂၆၀
ဝိညာဏစရိတော	၂၅၉	ဝိသက္ကတိ	၁၂၄
ဝိဒ္ဓိသေထ	၁၀	ဝိသတာ	၁၂၃
ဝိဒ္ဓဿ	၂၁၄	ဝိသဖလာ	၁၂၄
ဝိဓုရော	၃၂၀	ဝိသဘာဂဝတ္ထု	၃၂၁
ဝိဓူပနံ	၁၄	ဝိသမစရိယာ	၂၄၈
ဝိနယေ	၁၂	ဝိသမာဏိ°	၇၅
ဝိနာသေတိ	၂၃၅	ဝိသမူလာ	၁၂၄
ဝိနိစ္ဆယကထာ	၂၇၆	ဝိသယော	၂၆၀
ဝိနိစ္ဆိနန္တော	၂၅၅	ဝိသာလာ	၁၂၄
ဝိနိပတန္တိ	၃၁	ဝိသာလိဘူတတာယ	၁၅
ဝိနိဝဋ္ဌေတွာ	၂၆၀	ဝိသုဒ္ဓိ	၆၉
ဝိနေတာ	၂၉၅	ဝိသုကာယတိ	၁၆၇
ဝိပဋ္ဌိတညူ	၁၃၆	ဝိဿမဋ္ဌာနံ	၁၉၉
ဝိပန္နစိတ္တော	၂၅၀	ဝိဟိ°သာ	၆၇
ဝိပဿနာပညာယ	၄၇	ဝိမံသကဿ	၂၉၉
ဝိပုလေန	၄၄	ဝိမံသကော	၂၉၈
ဝိပ္ပကာရံ	၂၀၇	ဝုဋ္ဌာနိမံ	၃၂၃
ဝိဖာရိတံ	၂၀၇	ဝုဒ္ဓေါ	၃၈

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၃၄၅

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[ဝ]	
ဝေဂါယတိ	၂၁၈
ဝေဏိကရဏံ	၁၄၀
ဝေတိ	၉၄
ဝေဒနိယာ	၂၇၃
ဝေဒယတိ	၂၂၃
ဝေဒိကာပါဒါ	၂၂၁
ဝေဒိယတိ	၂၄၁
ဝေဒေယျော	၂၂၃
ဝေဒေဟိကာ	၈၀
ဝေနယိကော	၉၈
ဝေယျတ္တိယေန	၁၃၉
ဝေလာ	၇၈
ဝေသာရဇ္ဇံ	၂၇၂၀၈

[သ]	
သံကိတ္တိ	၃၅
သံကိလိဋ္ဌာ	၂၉၉
သံကိလိဿတိ	၁၂၇
သံဃာဋီ	၂၄၁
သံဃိနော	၁၇၈
သံဝဋ္ဋိတွာ	၂၀၆
သံသဋ္ဌာ	၂၆၀
သံသန္ဓိတွာ	၂၅၅
သံသရတိ	၂၂၂
သကလံ	၂၀၈
သက္ကာယံ	၂၇၈
သက္ကာယော	၉၇
သဂုဏေန	၂၈၅
သင်္ဂုဿမာဟတော	၃၂၂
သင်္ခတော	၂၈၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[သ]	
သင်္ခရေတိ	၂၈၃
သင်္ခါ	၆၀၂၇၈
သင်္ဂမ္မ	၂၉
သင်္ဂါဟိကံ	၃၀၈
သင်္ခာဋ္ဌနိကံ	၃၀၈
သင်္ခာဋ္ဌိကဿ	၂၄၁
သင်္ခာတံ	၃၅
သဇာတိတော	၂၈၁
သဇ္ဇံ	၁၈၅
သဇ္ဇာတတုဋ္ဌိနော	၂၂၂
သဇ္ဇာတိသင်္ဂဟော	၁၆၄
သဏ္ဌာနံ	၂
သဏ္ဍော	၁၃၀၂၆၅
သတဓောတသပ္ပိ	၁၇၃
သတော	၂၁၄
သတ္တဘဝံ	၃၁၈
သတ္တဝဏ္ဏေဟိ	၂၁၇
သတ္တိလက္ခဏံ	၁၉၃
သတ္တာစရိယော	၇၇
သဒရထော	၂၁၄
သဒ္ဓါနုသာရိနော	၂၀၀
သဒ္ဓါယိကော	၁၅၅
သဒ္ဓါဝါဟိ	၁၀၀
သန္တရဗာဟိရာ	၂၃၇
သန္တာပေါ	၁၇၃
သန္တာရမ္မဏံ	၁၃၀
သန္တိ	၁၂
သန္တော	၁၃၀၂၃၂
သန္တဿကော	၁၁၄
သန္တာဝတိ	၂၂၂

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[သ]		[သ]	
သဒ္ဓိသီဒါပေမိ	၇၀	သမ္ပရာယိကော	၄၄
သပ္ပတိဿဝံ	၂၃၁	သမ္ပရေတေ	၃၁၅
သပ္ပဒဋ္ဌဝိသံ	၂၀၇	သမ္ပဟံသကော	၁၁၅
သပ္ပုရိသာ	၂၃၂	သမ္ပေဒံ	၂၃၂
သဗလံ	၃၀၈	သမ္ပတာဠု	၂၂၀
သဗ္ဗတောပဘိ	၃၁၈	သမ္ပတ္တာ	၁၀၇
သဗ္ဗပ္ပဟာနံ	၅၁	သမ္ပတ္တော	၇၂
သဘာဝကုလာနိ	၂၄၉	သမ္ပန္နိ	၁၃၁
သဘာဝသမန္ဓေသနာ	၃၀၄	သမ္မာသမ္ပုဒ္ဓေန	၇
သမဏကရဏာ	၂၃၀	သမ္ပုဒ္ဓါရာ	၂၃၈
သမဏဒေါသာ	၂၄၀	သမ္မောဒနိယကထာ	၁၈၃
သမတိက္ကမာယ	၁၈၄	သယံပဋိဘာနံ	၁၆
သမနုပဿနာ	၉၁	သယနံ	၁၅၈
သမနုဘာသနံ	၈၃	သရပေါဇေန	၃၆
သမန္တာ	၁၁၆	သရဘညံ	၁၈၃
သမန္ဓေသိတော	၃၀၄	သရသမ္ပန္ဓော	၃
သမပ္ပိတော	၂၂၀	သရိတဗ္ဗယုတ္တာ	၃၀၆
သမာဒါနာနိ	၂၀	သလ္လက္ခေသိ	၂၁၈
သမာဓိပညာ	၂၆၇	သလ္လက္ခေသု	၂၂၅
သမာပန္ဓော	၃၀၀	သလ္လာပေါ	၂၉၊ ၁၁၃
သမိဒ္ဓကမ္ပန္တော	၂၃၆	သဝနသံသဂ္ဂေါ	၁၁၂
သမုဋ္ဌာနဋ္ဌော	၁၁	သဿတဒိဋ္ဌိ	၂၂၂
သမုတ္တေဇကော	၁၁၄	သဿရသဒ္ဓေါ	၈၁
သမုဒါနေတဗ္ဗာ	၅၇	သုဟဗျတာ	၂၅၁
သမုဒါစရန္တိ	၁၇၂	သကန္တာ	၂၉၊ ၂၆၉
သမုပဗျူဋ္ဌော	၂၂၁	သခါဘင်္ဂေန	၇၂
သမောသရဏံ	၂၄၃	သဇီဝေါ	၁၅၂
သမ္ပဇ္ဇန္တိ	၂၁၈	သဏဝါကာ	၂၀၃
သမ္ပဇိတွာ	၂၅၀	သဏသာဋကကရဏံ	၂၀၃
သမ္ပတ္တပုဂံ	၈၄	သတစ္စံ	၅၃

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၃၄၇

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[သ]		[သ]	
သာဒိယနံ	၁၅၉	သုတဓရော	၁၈၈
သာဓုလဒ္ဓိကော	၂၀၁	သုတသန္ဓိယော	၁၈၈
သာမဂ္ဂိရသံ	၁၈၀	သုဒ္ဓန္တံ	၄၈
သာယိတံ	၁၇၃	သုဒ္ဓိသေနတ္ထာယ	၃၆
သာရဇ္ဇတိ	၂၂၈	သုန္ဒရံ	၂၄၆
သာရဇ္ဇေယျံ	၂၆၃	သုန္ဒရပညော	၁၀၅
သာရဏိယကထာ	၁၈၃	သုန္ဒရာ	၁၃၅
သာရဖလကေ	၇၅	သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ	၁၈၈
သာလေယျကာ	၂၄၄	သုပ္ပဝတ္တိတံ	၁၃၇
သာဟသိကော	၂၄၈	သုဖုသိတံ	၁၆
သိက္ခာ	၁၅၂	သုရာဇာရေ	၂၀၃
သိက္ခာပဒဗဒ္ဓေန	၂၃၃	သုရာဇဇ္ဈိကံ	၁၃
သိက္ခိတကေရာဋ္ဌိကာ	၁၂၂	သုဝိဒေဟာနံ	၁၉၉
သိဃံသုကေ	၃	သုသဏ္ဌိတာ	၇၉
သိန္ဓပတ္တော	၂၀၇	သုနာ	၁၀၇
သိရိယာ	၃၁၃	သုရိယတ္ထင်္ဂမနာ	၁၅၈
သီလသာမညဂတော	၃၀၈	သုလလက္ခဏံ	၁၉၃
သီသဝေဌနံ	၂၁၄	သေက္ခပဋိပဒံ	၁၀၁
သီဟသေယျာ	၂၃၄	သေဋ္ဌော	၃၁၂
သုက္ကာ	၂၃၂	သေတပရိဝါရော	၁၄၃
သုက္ခဒဏ္ဍကော	၂၆၉	သေနာနိဂမော	၁၂၉
သုခံ	၄၈	သေနာပတ်	၁၈၇
သုခဒုက္ခာ	၁၆၈	သေယျသုခံ	၅၄
သုခသီလကော	၂၉၃	သေယျော	၁၄၅
သုခုမော	၆၇	သောစတိ	၄၂
သုခေန	၄၈	သောတတ္တော	၃၆
သုစိတ္တဿ	၃၃	သောတ္ထိ	၁၉၉
သုဇ္ဈိတံ	၃၆	သောရဇ္ဈေန	၈၀
သုညဋ္ဌော	၉၄	သောဝတ္တိကာ	၁၄၃
သုညာဂါရေ	၃၀၅		

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[သ]		[ဟ]	
သောဝတ္ထိကော	၇၁	ဟတ္ထပဇ္ဇောတိကံ	၄၃
သွာက္ခာတော	၉၉	ဟတ္ထပတာပကံ	၁၄
		ဟတ္ထဝိလဿ်ကေန	၁၈၃
[ဟ]		ဟဒယံ	၁၅၉
ဟံသဝဋ္ဋကစ္ဆန္ဓေန	၂၀၀	ဟလိဒ္ဓိ	၈၁
ဟတပ္ပဘာ	၃	ဟိတူပစာရံ	၇၂
ဟတ္ထဂတတ္တာ	၂၆၆	ဟိရိယတိ	၂၃၁

